

CIMELIA

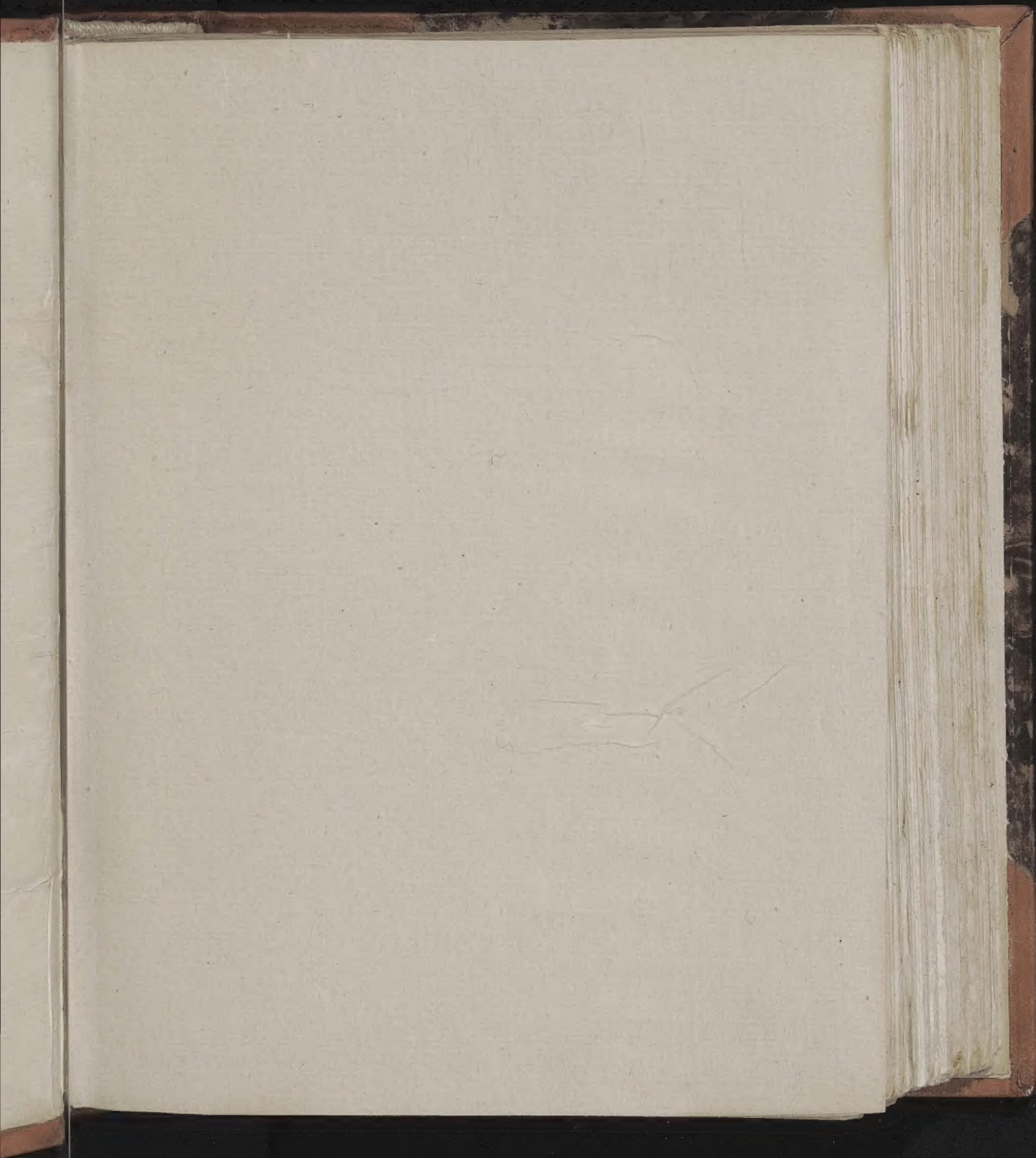
Qu

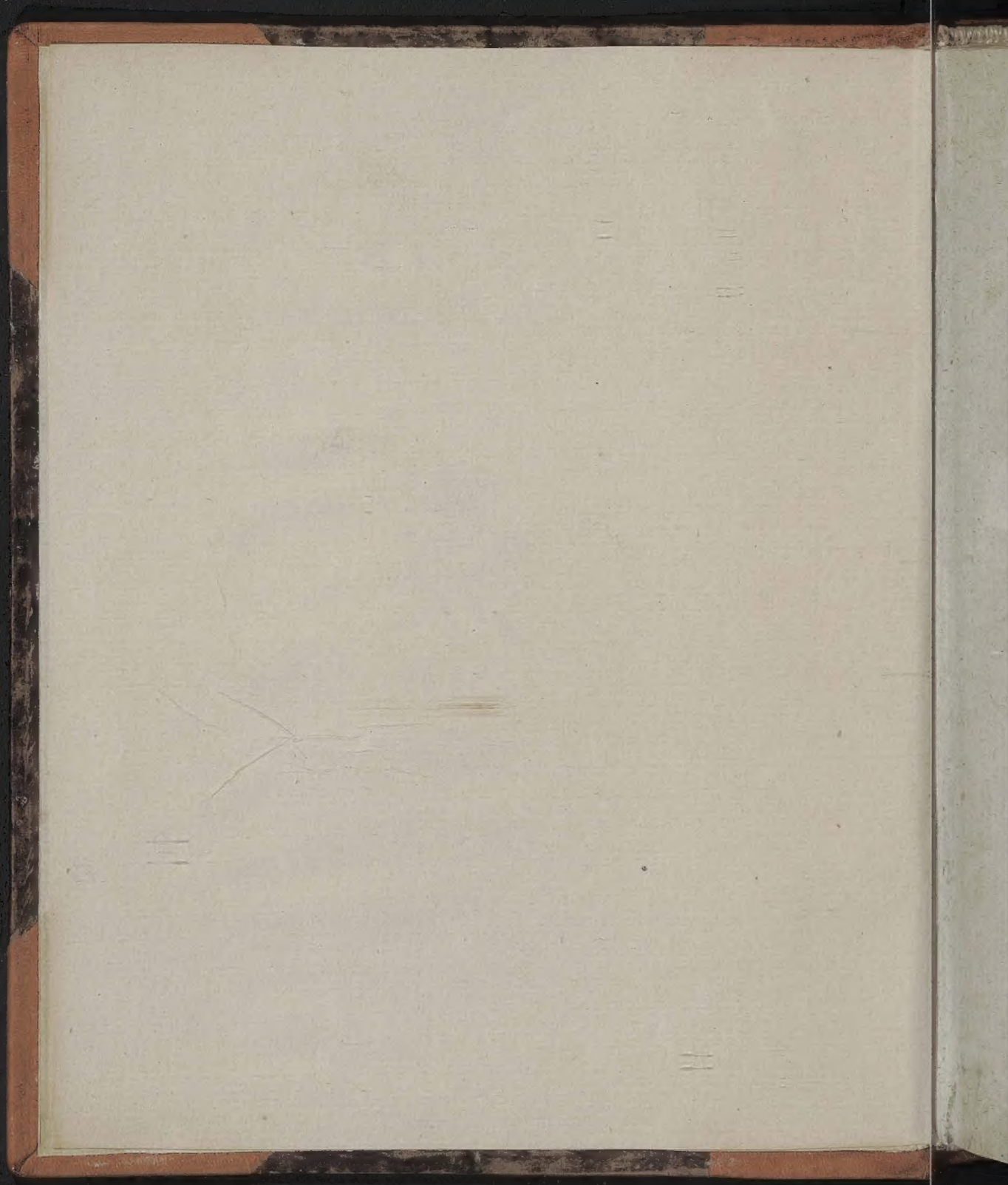
5161

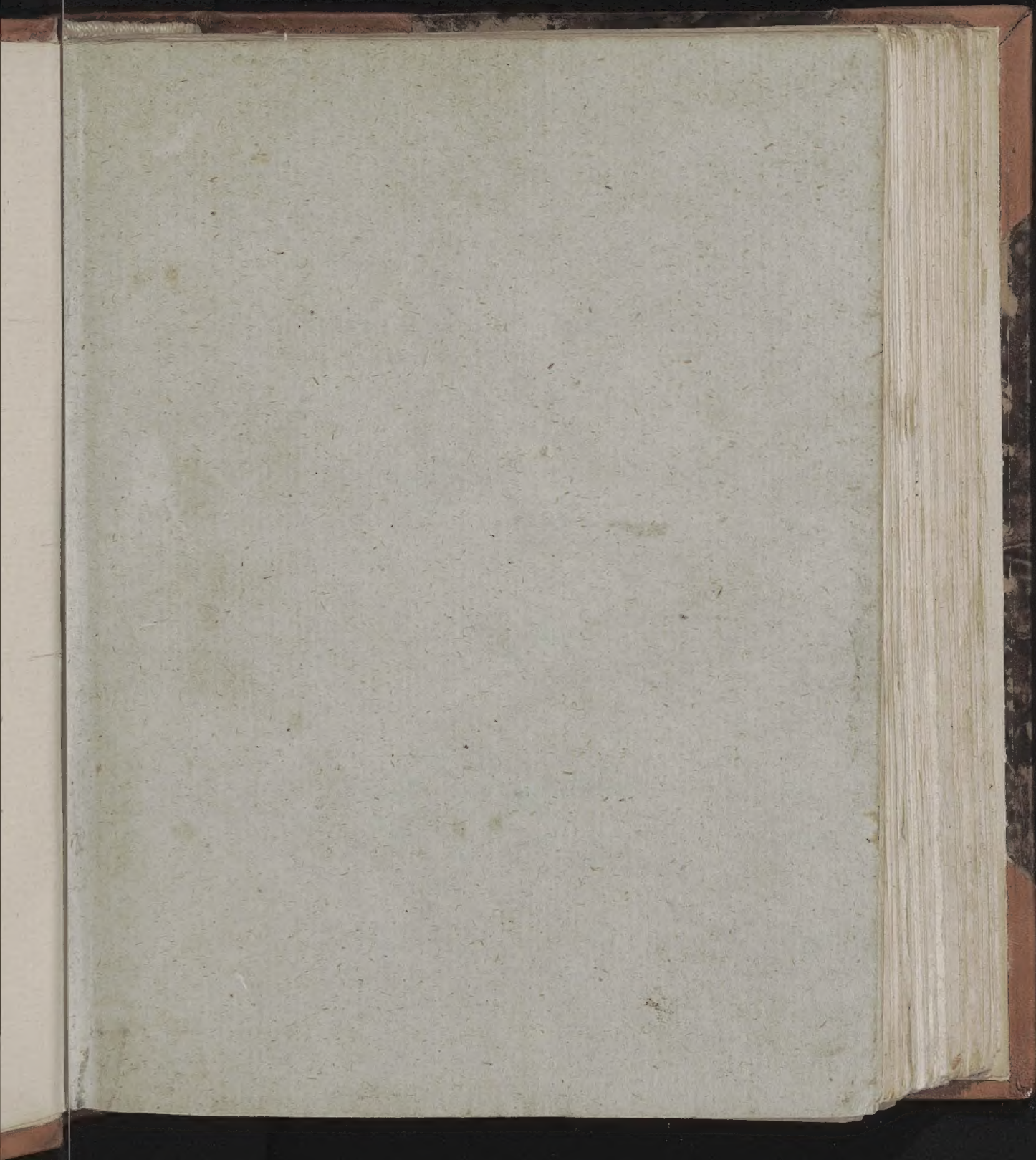

5161

CIMELIA

n.

S. n. n.

1893. X. 43

5161

Cimelia X. C. Gt.

Stonni pol. 193.

Dasypodiusza

- a) Słownik Tatarsko-niemiecko-polski
b) Słownik polsko-Tatarski.

w Gdańsku.

Niedziela tu Pas III
roku K. Eotwien

ngka danti. Gdansk.

tripartitum
Dictionarium trilingue, ad docendam linguam
latinam, polonicam et germanicam accomo-
datum et in gratiam juventutis Dantiscanae
iam primum in lucem editum a Nicolao
Volkmaro Polonicae linguae Professore
in Gymnasio Gedanensi.
Dantisci, in officina typogr. Jacobi Rhodi 1596.

brak na początku kart 4 (w części I) — oraz na końcu
brak całej części III (Pars III Germanico-latina)
Sign. KKKK — Lxx x 3.

jest to 29^a Edycja — pierwsza wyszła r. 1594.

DICTIONA- RII TRILINGVIS.

PARS PRIMA

Latino germano polonica.

Cim. Bd. 546

I. INCIPIENTIA

ab A.

A Prepositio significat germa-
nice Von. Polonice Od.
Interdum post, ut à caena, Nach
dem nachtmal. Pol. po wteczęzi.
A tergo, hinterwerts/ zu rück.
Pol. z tyłu. A fronte, vornen zu/
Pol. z przodu. A pueris, von lu-
gen auff. pol. z młodości/ z młodo-
ści lat/ z dzieciństwa.

A. B.

Ab, idem quod A significat, ut
abs, Von. P. Od/ z. Ab in-
tegro, von neuem an. P. z nowu.
Ab ineunte aetate, Von iugent
auff. P. od dzieciństwa/ z młodu.
Abs re. Unnützlich/ dmb. sonst.
P. Dármo/prožno/ niepotrzeb-
nie/ wntwecz/ niezemnie/ bez
przyczyny.

Abacus, ein credenz tisch/ rech-
entisch. P. Stół biały/ stol räch-
mistrzej.

A. B. 2.

mistrzej. Item ein anricht tisch/
richtbanck. P. Kuchenná tablica.

Abbas, ein Abt. P. Opát. va-
de femin: Abbatissa, ein Epist-
sin. P. Opáctichá/ Xteni. Abba-
tia, Epstey. P. Opáctwo.

Abdomen, feist/ schmer. P. etus
stość/ smalec/ sádło.

Abies, ein Danne. P. Jodlá.
Abiegnus, dännen. A. Jodlowy.

Abominor, ich hab ein greuel/
abschew. P. Brzydź sie/ Odrze-
kam sie/ Przypro mi/ Wierż-
mie. Abominandus, abominabi-
lis, abschewlich. P. Brzydki/ brzy-
dliwy/ mierżiony. Abominatio,
ein greuel/ abschew. Pol. Brzyd-
kość/ brzydliwość/ przyprość/
mierżoność.

Abortio, vide Ortor.

Abrotanum, Stabwurz/ schoß-
wurz. P. Woje drzewko.

Abcondo, vide Do.

A'sis, idis, die belgen/ oder das

B. C. sum

sum Michaelis Magister

Paulus Scholasticus

3. A. B. C. 4
Krumme an etnem rad. P. obod/
álbo zwono b kółá.

Abique, Dhn. P. Bez.
Abstemius, d nicht wein trinck
P. Etorn winá nie pija/ wodká.

Absurdus, Ungereimet. Pol.
Eprosyn/ nieczemny.

Alsythium, Vermut. Pol.
piotun. *Alsythites*, Vermut.
wein. P. piotunkowe wino.

Abundo, vide vnda.

Abyssus, ein abgrund. P. prze-
paść.

A. C.

Ac, Coniunct. Vnd. P. á/ y.
Adverb significat. Quam, wider.
P. Nijli.

Acantis, idis, ein Distelfinck/
P. Szejglet. aliás *Carduelis*.

Acantus, aliás, branca vrsina,
Beeren Flawen P. Barfcz

Acarus, ein Wachswurm/
wachschabe. P. woskowyr obaf
álbo pleśń/ y brudny woskowe.

Accendo, vide Cando.

Accesus, minister Magistratus,
Stadt knecht. P. Mięszk, slus-
gá/ Podmoyekj/ Wożny.

Accerso, Ich hole/ beschtefe/
schick ein boten. P. jáwola/ przy-
zywam.

Accipiter, ein Habich. P. Já-
strzab.

Acedia, Faulheit. P. Lenistwo/
Niedbálstwo.

Aceo, ich bin sawr. Pol. testem
kwáśny. *Acesco*, ich werd sawr.
P. kwásniete. *Acidus*, sawr. P.
kwáśny. *Acidulus*, sawrlacht.
P. przykwáśny. *Acer*, sewre.
P. kwas.

Acer, subst. Ahorn/ Maßhol-
der baum. P. Flot. *Aceruus*, A-
hornen. P. Flonowy.

Acer & acris, adiect. scharff/
streng/ dapffer. P. ostrzy/ bystry/
meżny/ rzeźwy. *Acrimonia*,
scherpffe/ P. ostróść/ rzeźwość/
Ariter, heftig P. ostró/ bystro/
rzeźwie.

Acerbus, herb/ bitter. P. goręk/
przykry. *Acerbitas*, butterkeit. P.
gorękość/ okrutność. *Acerke*,
bitterlich. P. goręko/ przykro.
Acerbo, as, ich verbittere/ ożára-
ne. P. roźgntewam/ roźdrażnám/
pobudzam ku gntewu. *Exacerle-
sco*, ich werde bitter/ scharff. P.
gorękim/ przykrym/ okrutnym
się stawam.

Acerro,

5. A. C.

Acerra, ein rauchfaß. *P.* *Tu-
ribulraz/ Fadjilnē.*

Aceruo, ich hauffe. *P.* *zgromas
dzam/ grāble/ Popte. Coacerno,
Idem. Aceruam*, hauffechtig.
Pol. *gromada/ hoynte/ obfite.*
Aceruus, ein hauff. *Pol.* *gromas
dā/ Stog/ brog/ Stos/ Eupā.*

Acetum, Eßig. *P.* *Decet. Ace-
tosus*, sawr/ wie eßig. *P.* *kwāś-
ny/ octem czuchnacy. Acetabu-
lum*, ein eßig Krug. *P.* *Detowp
dzban. Acetaria*, Salat. *P.* *Sā-
latā. Acetosa*, Sawrampffer. *P.*
Szeczaw.

Acies, die scherffe oder schneide
an ein messer. *P.* *ostrze/ Pończ-
stoś/ hart Item:* ein schlachtord-
nūg. *P.* *fil/ dšilowāne woyś.*

Acinus, ein beerlein/ Kornlein.
P. *Jagodā/ jadko. Acinosus*,
voller beeren/ oder Körner. *Pol.*
pelnj jagod/ gesty/ rzesisty.

Aconitum, Wolffskraut. *Pol.*
Więzieńcie.

Acorus, Salgentwurz/ oder
Kalmus. P. *Wiczykowic.*

Acredula, Nachtigal. *P.* *glowiē*

Actutum, bald/ behend/ schnell
P. *wnet/ wstol/ Pofiem/ rich-
to/ to narichtey.*

A. uien, ein Angel/ spiz/ stas

A. C. 6.

chel *P.* *Pontec/ zadlo/ osen/ bo-
dytec. Metap.* Anliegen. *P.* *dole-
glośc. Aculeatus*, spitzig/ stachs-
lig. *P.* *Pończysty/ Poneczay/ ostrp.*

Acumē, die spiz eines iglich: n-
dings. *P.* *Pontec. Poczastośc Pā-
dey rzezy. Iż:* spizfundigheit.
P. *subtilnośc/ ostrośc rozumu.*
Acuminatus, zugespitz. *Pol.* *sp-
czisty/ Pończysty. Acumina*, ich
spitze. *P.* *ostrze/ ża Poneczam.*

Acus, us, ein Nadel. *P.* *Iglāz*
Acicula, ein nedelein. *P.* *Iglēkā.*

Acupictor, alias *Phrigo*, ein sei-
dēsticker. *P.* *wyśiwacz/ haścary.*

Acus, eris, sprewe. *P.* *ośc/ ples-
wā/ ściekā. Acero*, as, ich vermīs-
sche mit sprewen. *P.* *šplewāmt/
albo s ośiāmt mteřam. Acero-
sus*, voller sprewen. *P.* *ościsty.*

Acuo, ich spitze/ scherffe. *P.* *De-
strze/ Ponecze. Acutus*, sch wff/ spiz-
tig. *P.* *ostrp/ Pończysty. Iż:* laut/
hell klingend. *P.* *glośny/ brzmi-
cy. Acutulus*, spizfundig. *Pol.*
przysubtilny.

A. D.

Ad. prapaf. Zu/ bey nah. *Pol.*
Dofus/ nā.

Adamas, ein harter edelgestein/
Diamant. P. *Diamant. Adama-
mus.*

6 2 unna,

7. A. D.
rinus, von Demant gemacht. P.
z Diamentu beżyntony. *Metaph:*
unzerbrechlich/hart. P. Twára
dy/Żakamentialy.

Adagium, ein sprichwort. Pol.
gadła/przypowieści.

Adeo, So/so gar/so sehr. P.
Tak bázgo/tak frodze.

Adeps, allerley fetst/schmalz.
P. Każda tłustości/smale/sądło/
tuy. *Adipatum*, mit fetst gespic.
Pec. P. tłustością polewany/nás
spikowany. *Adipalis*, fetst/her
lich. P. Tłusty/hopny/obfity/
żnamiętny.

Adipiscor, Ich erlange/über
komme. P. Dostawam/Dsię
gam/Dtrzymam.

Adminiculator, ich helffe/unter
stütze. P. wspomagam/podpie
ram/podstawiam. *Adminicu
lum*, ein hülf/stewer. P. pomoc.
wspomożenie/podporá.

Admodum, sehr/fast. P. bázgo.

Ador, Korn/frucht. P. żyto/
żiarno.

Adolescens, vide Oleo.

Aduersus & *aduersum*, wider.
P. przeciw/przeciwko/náprze
ciw/náprzeciwko. *Aduersus*, á,
um, widerig/entgegen. P. prze
ciwny/

A. D. 8.
ciwny/niesczęśliwy. *Aduersi
tus*, widerwertig/feil. P. przeciw
ności. *Aduersor*, ich widerstre
be. P. przeciwniam się. *Aduersa
rius*, widersacher. P. przeciwnik/
odporca/Nieprzyjaciel/odpo
wiednik. *Aduersaria*, arum, ein
Copen/oder Denckzettel/Klusi
terbuch/Protocoll. P. Protho
ol.

Adulor, ich schmeichle. P. pocho
lebam. *Adulator*, ein schmeich
ler. Pol. Pochlebca. *Adulatio*,
schmeichleren. Pol. pochlebstwo.
Adulatrix, ein schmeichlerin.
P. Pochlebnica.

Adulter, ein Ehebrecher. P.
Cudzołójnik. *Adultera*, ein ehe
brecherin. P. cudzołójnica. *A
dulterium*, Ehebruch. P. cudzo
łostwo. *Adultero* & or, Ich scho
weche/fälsche. P. cudzołójce/fals
hite/przysądjam/przyprawia.
Adulterinus, falsch/gefälscht. P.
fałszywy/przyprawny.

Adultus, vide Oleo.

A. E.

Aedes, in sing. ein Tempel. P.
Pościol. In plur. ein haus. Pol.
dom. *Aedicula*, ein Kapell/oder
heußlein. P. domek/álbo Kapli
ca. *Aedi*

Aedifico, ich bawe. *P.* budule/
wystawiam. *Aedificator*, ein
bawman. *P.* budownik / cieśla.
Aedificium, ein gebew. *P.* budo-
wante.

Aedilis, ein bawmeister. *P.* bu-
downik. Nád budowaniem prze-
lożony. *Aedilitas*, Bawmeister-
ampt. *P.* brząd / albo przetożo-
ność nád budowaniem.

Aeditum, ein Mesner / glöck-
ner. *P.* Zwonarz / zwonnik / wy-
trykusz. *Sacristan* / koscielny.

Aeger, bekümmert / krank. *P.*
Chory / smutny. *Aegre*, schwer-
lich. *P.* Ledwo / trudno. *Aegritu-
do*, bekümmernis. *P.* Smutek /
dolegość / trość / frasunek.

Aeglops, Trespe. *P.* koczewa.

Aegrotus, Siech / krank. *P.*
Chory / niemocny. *Aegrotus*, ich
bin krank. *P.* Chorute / niemoc-
ge. *Aegrotatio*, krankheit. *P.*
Choroba / niemoc. *Aegresco*,
ich werd krank. *P.* chorzele.

Aemulor, ich eifere / mißgön-
ne. *Pol.* lestem gorliwy / zairze /
nienawidze. *Idē*: ich folgenach.
P. násladute. *Aemulus*, ein eife-
rer oder nachfolger. *P.* gorliwy /
albo násladownik / násladowca

Item:

Item: ein hasser / feind: *Pol.* Za-
drożciwy / nieprzyjaćel. *Aemu-
latio*, ein nachfolgung / eifer, *P.*
Násladowanie / gorliwość.

Aeneus, Erui / erzin. *P.* Wie-
dżiany. *Aeneator*, ein Trum-
meter. *P.* Trebacz.

Aenigma, ein rezel. *P.* gadła.

Aequus, eben / gleichformig. *P.*
rowny / prosty / prawy. *Metaph.*
gerecht / billig. *P.* słuszny / sprá-
wiedliwy. *Iniquus*, dneben / dn-
billig. *P.* nierówny / niespráwie-
dliwy. *Aequalis*, & *equabilis*,
gleich. *P.* rowny, táłowy. *Ae-
qualitas*, & *equabilitas*, gleich-
formigkeit. *P.* rowność / albo
mierność. *Aequanimus*, gedul-
tig / bestendig. *P.* cierpliwy / stá-
ty / státeczny. *Aequanimitas*,
dultemutigkeit. *P.* Stáłość / stá-
teczność. *Aequinoctium*, wenn
tag ond nacht gleich ist. *Pol.* po-
rownanie dnia z nocą; *Aequē*,
zugleich. *P.* rownie.

Aequiparo, ich vergleiche. *Pol.*
przypównawam. *Aequiparatio*,
ein vergleichung. *Pol.* przyprow-
nawanie. *Aequiparabilis*, wert
zuuergleichen. *Pol.* przyprowna-
wany.

3 *Aequi-*

Aequipolleo, Ich bin gleiches
vermögens. *Pol.* tak wiele prze-
mągam. *Aequualeo*, ich halte
gleich viel. *P.* tak wiele wazę.

Aequitas, eben/ flache. *P.* row-
ność. *Itē*: billigkeit. *P.* słusność/
mierność/ sprawiedliwość. *Ini-*
quitas, unbilligkeit/ ungerichtig-
keit. *Pol.* niestusność/ niespra-
wiedliwość/ niepobożność.

Aequo, ich mach eben/ gleich.
P. rownam/ glądze.

Aequor, das meer. *P.* Morze.
Aequoreus, das zum meer gehö-
ret. *P.* morski.

Aër, lufft. *P.* powietrze. *Aëre-*
us, lufftig/ hoch. *P.* powietrzny/
chłodny/ wysoki.

Aerumna, mühseligkeit. *P.* ne-
dża. *Aerumnosus*, mühselig. *Pol.*
miedzny/ mżerny.

Aerugo, rost am erd. *P.* rdza na
miedzi. *Aeruginosus*, rostig. *P.*
rdzawy/ żardzewiały/ spleśniały

Aes, erd/ Kupffer/ allerley me-
tall. *P.* Miedź/ Kupr/ spiż/ Er-
zec. *Aereus*, Erden/ Kupfferin. *P.*
miedziany. *Acrarium*, Schatz-
kammer. *P.* Skarb/ Skarbnica.

Aero, ich felse/ mische/ bedes-
cke mit erd. *P.* fałszywie/ mieszać/
zrywać/ czynić/ miedza/ cery-

wam. *Oberatus*, schuldig. *P.* za-
dlużony. *Aeruscare*, geld gewin-
nen. *P.* pientedzi nabynąć. *Ae-*
ramentum, ein erden geschir. *P.*
Naczynie miedziane.

Aestas, Sommer. *P.* lato. *Ae-*
stivus, sommersch. *P.* letni. *Aesti-*
ua, Sommerlager. *P.* letnie sie-
dzenie/ chłodnie/ chłodnica. *Ae-*
stiuare, Sommerlager haben. *P.*
latoować/ przez lato mieszkac.

Aestimo, ich achte/ schenke. *P.* ba-
wajam/ szacuję. *Aestimatio*, scha-
nung/ betrachtung. *P.* Szacowa-
nie/ wazenie. *Aestimabilis*, achte-
barlich. *P.* łatwy ku szacowa-
niu. *Inestimabilis*, Unschenkg.
P. nieszacowany.

Comp: Existimo, ich schenke/ br-
teile/ achte. *P.* Szacuję/ sadze/
mniemam/ rozumiem. *Existima-*
tio, achtung/ was von einem ge-
halten wird. *P.* zdanie/ mniema-
nie/ Tę/ powaga/ dźwignie o-
tim.

Aestus, Hitze/ wärme. *P.* gor-
cość/ ciepłość/ sność. *Metaph.*
begirde. *P.* żądliwość.

Aestuo, ich bin hitzig. *P.* testem
gorący. *Exaestuo*, ich lauff über.
P. kłopot. *Aestuosus*, hitzig. *P.* cie-
ply/

ply / goracy. *Aestuariū*, dampffloch. P. Dymnica.

Aetus, ein jeglich alter. P. wieß also stárość kájdery rzeczy. *Coetaneus*, gleiches alters. Pol. ro wienne.

Aeternus, ewig. P. wieczny / wiekusty. *Aeternitas*, ewigkeit. P. wieczność. *Coeternus*, zugleich ewig. P. spotwiekusty.

Aether & *athera*, der himel / dz feuer. P. niebiosá / ogień. *Aethereus*, himelisch. P. niebieski / powietrzny. *Aetra*, der schein des himels. Pol. Jásność niebieska / pogodá.

Aethiopia, Morenlád. P. Murzynská ziemiá. *Aethiops*, ein Mor. P. Murzyn. *Aethiopsia*, ein Morin. P. Murzynská.

Aevum, ein lang oder ewig wehrend zeit. P. wieß. *Comp. Coaeuus* & *equaeuus*, eines alters. P. Jednego wieku / tednych lát. *Grandaeuus*, & *longeuus*, sehr alt. P. podstárzaty.

A. F.

Afatim, reichlich / genugsam. P. obficie / dosyć / dostátliem.

Afabilis, vide *Farus*.

Affinis, ein Schwager / der wandter.

wandter. P. szwagier / przproszony. *Affinitas*, schwagerschafft. Pol. krewność / przyiacielstwo / szwagierstwo.

A. G.

Agaso, ein eseltreiber / stalo knecht. P. ostowny pásterz / konny obiedzák.

Age, *agite*, *agedum*, Ru / wolan. P. Józ / przydjie.

Ager, ein feld / Acker. P. pole rola / dżiedżiná. *Agellus*, áckerolein. P. roľká. *Agrestis*, bewrisch. P. chłopski / prosty.

Comp. Agricola, ein ackerman. P. rolnik. *Agricultura*, der ackerbau. P. rolnictwo. *Peragro*, Ich durchgehe / durchzlehe. Pol. przechodze / wendruje.

Agger, ein Dam / schanz / bolwerck. P. grobla / wal. *Aggero*, ich heuffe. P. Nášypuje. *Exaggero*, ich erhebe / mache gros. P. przyczyntam / Szerze.

Agmen, ein hauffen volck / ein fußzeug. P. rotá / niemáły husfić ludzi. *Coagmento*, ich setze / oder kleebe zusammen. P. spoiam / stáwlam / zbijam.

Agnus, ein lamb. P. Baránek / Słop /

Scop. Agnus, lemmerin. *P.* Bärani/Scopowy.

Ago, ich thue/ schaffe. *P.* Czynie/spráwute. *Ago animam*, ich sterb. *P.* Umieram/tonam. *Ago pecus*, ich treibe das viehe. *P.* pędze bydło. *Ago fabulam*, ich spiel eine Comedi. *Pol.* spráwute Comedia. *Vnde Actor*, eine person im spiel. *P.* Osoba w Comediey. *Item*: ein Kläger im rechten. *Pol.* Powód / Stroná powodna w práwte/ teora stárzy. *Actio*, eine wírtung/ Übung. *P.* spráwá/ czynienie. *Item*: eine Klage für gericht. *Pol.* stárgá. *Actum est*, es ist gethan / es ist aus. *P.* stáło sie test/ tuż po nim.

Acta, orum, Handlungen/ge-schichten. *P.* Dziele. *Actus, us*, Handlung / aufrichtung. *Pol.* spráwá.

Agilis, schnell / behend. *Pol.* precki/ chutki/ raczy. *Agilitas*, behendigkeit. *P.* prekłość.

Comp: Adigo, ich treib herzu/ zwinge. *P.* Przypadam/ przynusam / przynusam. *Abigo*, ich treib hinweg. *P.* odpędzam/ odganiam. *Abactor & abigeus*, ein Viehdieb. *P.* złodziej cudzego dobytku.

dobytek / *bwodzimolek* / *Bydło* *Francia. Abigeatus*, Viehdiebstal. *Pol.* Krádzba dobytku / złodzieystwo stáda. *Ambigo*, ich zweiffelle. *P.* wąpie. *Ambiguus*, zweifelhaftig. *Pol.* wąpliwy/ niepewny/ mylny/ pochybny. *Ambiguitas*, zweiffelung. *Pol.* wąpliwość. *Ambages*, Umbwege. *Pol.* Okoliczność. *Metaphra*, weitleufftege rede. *P.* Wymowki/ plotki. *Cogo*, ich treib zusammen / nötige. *Pol.* Spadzam/ jatmure/ przynusam / przynusam. *Coactio*, ein zwang. *Pol.* Przynuszenie. *Mus. Dego*, ich lebe/ wohne. *Pol.* Zyme/ Mieszkam. *Exigo*, ich heische / forderre. *Pol.* bpominam sie / wyścagam dlug. *Item*: ich vertreibe. *P.* Stráwte. *Exactus*, fleissig. *P.* pilny. *Exactio*, ein förderung/ heischung. *Pol.* bpominanie/ Wyścaganie dluhu / Pobor/ poradnia. *Exactor*, ein heischer. *Pol.* Poborca. *Perago*, ich vollende/ volbringe. *P.* Spráwute / dołonom / wylonom. *Prodigo*, ich verzehre / verschwende. *Pol.* Rozpraszam/ Marnotrawie / Rozmárnuje. *Prodigium*,

digus, Verthutg. *Pol.* Wárnoś
trawca *Prodigaliu*, Vergeu-
dung. *P.* Rozproszente/ Wárnoś
trawności. *Redigo*, Ich treib
wieder/ ich treib mit gewalt. *Pol.*
P. jaś przypędzam/ gwałtem do
czego przyprowadzę. *Subigo*, Ich
zwinge/ bezwinge. *Pol.* przymu-
sam/ zwypieczęsam/ pod moc swo-
je podbijam. *Transigo*, Ich voll-
bringe/ richte aus. *Pol.* Doko-
nam/ Sprawiam.

Agito, ich thu emsig/ fleißig/
Pol. Bstawnicznie czynię. Item:
ich betrachte. *Pol.* Dwajam.
Comp: *Exagito*, ich treibe viel/
ich plage. *Pol.* Nagabam/ mors-
dula.

Agon, ein streit/ Kampf/ oder
ein ort da man streitet. *Pol.* wal-
ka/ zbijanie/ Szerwomąnte/ al-
bo mienysce/ Pady sie zbija. Item
Todes not. *P.* Konante. *Ag-
onista*, ein Kämpfer. *Pol.* Szer-
mierz/ walecznik. *Aganetheta*,
der Richter oder Oberman. *Pol.*
Przełożony nąd takowym
igrzyski. *Agonizo*, ich streite/
kämpfe. *Pol.* walcze/ zbijam sie.
Item: Ich lieg in lezten zagen.
P. Konam/ smieram.

Agrimonia

Agrimonia, Odermennig. *P.*
Kzypit.

A. H.

Ahenum, ein Kessel. *P.* Poćtel.
Ahenus, Ertn/ erzm. *P.* Wier-
dzian.

A. I.

Aio, ich sage. *Pol.* Mowit/
powiedam.

A. L.

Ala, ein flügel. *P.* Skrzydło.
Item: die Achsel. *P.* pachy. *Ala-
tus*, geflügel. *P.* skrzydłany.

Alacer, & *alacris*, Muttig/
hurtig/ frisch. *Pol.* Czerstwy/
Przepłj/Przechwy/wesoły. *Alacri-
tas*, freudigkeit/ leichtsinnigkeit.
P. czerstwość/ wesolość.

Alapa, ein backenstreich. *Pol.*
policzek.

Alauda, ein Lerch. *Pol.* Sko-
wronka.

Albus, Weiß. *P.* biały. *Albi-
dus*, weißlechtig. *Pol.* przysiek.
Albor, & *albedo*, weisse. *P.* biao-
łość/ biała farba. *Albugo*, das
weiß im aug. *P.* bialość w oku.
Albumen, Eyerklar. *Pol.* biały
w jajku. *Albumen*, das weiß am
baum

baum zu nechst bey der rinden.
P. Viel.

Albo, ich bin weiß. P. testem
bitaly. *Albesco*, ich werde weiß. P.
bieleie. *Albico*, ich bin weißlechts
tig. *Fol.* testem przybielszym/nas
tracam białością. *Albo*, & *de al-
bo*, ich weiße/bleiche. P. Viele/
pobietam.

Album, ein weiße taffel/Regis-
ster. P. biała tablica/regestr.

Albis, die Elbe. P. Łabia.

Alce, ein elend. P. Łoś.

Alcyon, Eysvogel. P. morstki
ptał.

Alca, Brettspiel. P. Warcaby.

Aleator, ein spißbub. P. Łosyprą.

Tabula aleatoria, ein Spilbret.

P. Warcabnicą.

Ales, *itis*, ein vogel. P. ptał.

Algeo, ich bin kalt/mich frewrt.

Pol. zimno mi/marzne. *Algor*,

Frost/Felte. P. Mroz/zimność.

Alias, ein ander mal/sonst. P.

Ináczy/inšego cząsu.

Alibi, anderswo. P. ná inšym

mieyscu. *Alicubi*, etwa an einm

ort. P. gdziekolwiek. *Alicunde*,

etwanher. P. skądkolwiek.

Alieno, ich entfremde/entwede

P. oddalā. *Alienatio*, etne abwen-

dung. P. oddalenie. *Aliē*: vngunst.

P. Nieprzyjazn/ Nieżyczliwość/
podeyżzenie.

Alienus, fremd. P. cudzy/obcy.

Alienigena, ein auslend. P. cudzo-

ziemiec/ przychodzie. *Alienigena*,

fremd/ausländisch. cudzoziemiec.

Alioquin, Sonst/anderst. P.

Ináczy/lepał.

Aliorjum, anderstwohin. *Pol.*

ná inše mieysce/ indziej.

Aliquantisper, etwa lang. P. ná

cząs/ná chwile. *Aliqua*, etwan

durch P. Łedykolwiek. *Aliquate-*

nus, etlicher massen. P. nieco/nie-

ktorym sposobem. *Aliquoties*,

etlich mal. P. kilkakroć/ kilkára-

zow. *Aliquo*, etwan hin. P. Łe-

dykolwiek. *Aliquorsu*, Idē. gdzie

kolwiek.

Alius, ein ander. P. Inny/in-

sz/ drugi. *Aliter*, anders. P.

Ináł/ ináczy.

Allicio, vide Lacio.

Album, knoblauch. P. czosnek.

Alo, ich ernehre/erhalte/erzie-

he. P. żywić/chowam/wychowā.

Alimentū & *Alimonia*, Nahrung/

Speis/Prouiant. P. żywność.

Alumnus, a, ein erzogener/erzo-

gene. *Pol.* wychowanek/ wycho-

wanek. *Almus*, das ernehret. P.

plodny. *Altilis*, gemestet. P. kare

mnij/ tuczonj.

Alnus, ein Erlebaum. P. olśa.

Alopecia, ein Haupfsucht/ das von ein das haar außfelt. Pol. padanie włosow.

Altare, ein Altar. P. Oltarz.

Alter, der ander von zweyen. P. jeden ze dwu.

Altero, ich endere. P. Mienie/ odmieniam.

Altercar, ich zandte. P. wádze sie/ swárze sie. *Altercatio*, zand. P. zwáda/ swar. *Altercator*, zender. P. zwaćca.

Alternó, ich wechsele ab/ mach eins bms ander. P. przemińa.

Alternatim & alternis, eins bms ander. Pol. ná przemińa.

Alteruter, der ein bnter den zweyen. P. jeden ze dwu.

Altus, hoch od tieff. P. wysoki/ albo glesoki. *Altum*, das tieffe meer. P. Morze/ glesokość/ glesbia. *Altitudo*, wysokość/ glesbo, Póć. *Alto*, *Exalto*, ich erhöhe. P. wznośe/ pomyślam.

Alveus, Binen Korb. P. bl. 112. ein ieglich geholet ding/ ein brespiel/ ein graben/ ein Múle. Pol. kápa rzeź wydrożona/ wárcabnica/ row/ Popena.

Alvus, der hauch/ od arshdarm.

P. brzych/ jywot/ albo yelico zádowe.

Alumen, Alaun. P. Hálun.

Aluta, semisch leder. P. zameś/ Lch/ hirczá/ skorá. *Alutarius*, Weißgerber. P. Biatostornik/ gárberz/ zameśnik.

Amabo, Lieber. P. Mój miły.

Amaracus, Viatoran/ Mutterkraut. P. máyoran/ et máteraná

Amanuensis, ein schreiber/ oder Substitut. P. podpisel/ pisarz.

Amarus, bitter. P. gorśki. *Amaritudo*, bitterkeit. P. gorśkość.

Amarulentus, bitterlecht. P. gorśeliwy. *Amareſco*, ich werde bitter. P. gorśeze.

Ambarualia, die Freustage. P. Przyjowe dni.

Ambidexter, Linck bnd Recht. P. Dboracz/ obojetny.

Ambo, alle beide. P. obádwa/ obiedwie.

Ambulo, ich gehe hin bnd wid/ spaziere/ wádele. P. chodze/ przechodze sie. *Ambulatio*, ein spazierung. P. przechadzéa. *Ambulacrum*, ein ort spazieren zu gehen. Pol. miście/ albo sala/ adie sie przechodze noze. *Antambulatio*, ich

Auentum, ein Riemen. Pol. Rzemien.
Ames, itis, ein Vogelkorb. P. Erzask / Potrzask.

Amicio, ich bekleide. P. przyobloczam / przyodziewam. *Amictus*, Kleidung. Pol. odzienie. *Amiculum*, ein goller. P. oboczek. *Amictorium*, ein fragen. Pol. Pstakt / opleceł.

Amita, des Vatern Schwester. *Stostrá Dycowa*. *Amitini*, geschwister Kinder / von brüder und Schwester. Pol. Wuieczne á cioteczne dzieci.

Amnis, ein fluß. Pol. Rzeka / struga. *Amniculus*, ein flüßlein. P. rzeczek / struszek.

Amo, ich liebe / bule. Pol. Mi, lute / jálcam sie / dworze. *Amator*, ein liebhaber / buler. P. Miłosni / gámrat. *Amatorius*, bulerisch. P. gámracki.

Amicus, a, um, angenehm / lieb. P. Miły / przytemny / wdzieczny. Subst. ein freund. P. przyjaciel. *Amica*, ein freundin / bulerin. P. przyjaciółka / miłosnica. *Amicitia*, freundschaft. P. przyjaćelstwo. *Inimicus, a, um*, feindselig. P. nieprzyjaciół. Subst. Feind /

Feind. P. Nieprzyjaciel. *Inimicitia*, feindschaft. P. nieprzyjaćelstwo.

Amabilis, lieblich. Pol. miły / wdzieczny. *Amor*, die liebe. Pol. Miłość.

Comp: Adamo, deamo, ich habe sehr lieb. Pol. bázgo / wielce miłute. *Redamo*, ich liebe wiederaumb. P. Miłute zaś.

Amenus, lustig / lieblich. Pol. plesny / wesoly. *Amanitas*, lustbarkeit. P. wesolość.

Amphora, ein krug / canne / Ohme. P. Džban / krug / Wiadro.

Amplector, eris, vel amplexor, aris, ich umfasse. P. obłáplam. *Amplexus, us*, ein umfassung. P. Obłáplanie.

Amplus, weit / breit / groß. P. wielki / szeroki / zámienity. *Amplio*, ich mache weit / groß. Pol. Rozszerzam. *Amplius*, weiter / mehr. P. Dáley / więcej. *Amplifico*, ich mache groß / weit / herrlich. P. Szerze / rozszerzam / wiecez czynię. *Amplificatio*, ein mehrung / ausstreckung. P. rozszerzenie / pomnożenie.

Ampulla, ein Dellkrug. Pol. Anpułk.

25. A. M.

Ampulla, Krug / dzban / bánta
oletowa. *Ampullor*, ich bin stolz/
aufgeblasen. *P.* nádymam sie.

Amurca, Delhäfen. *P.* droż
dze oletowe.

Amussis, ein richtschnur/bleh
wag. *P.* prawidło/olowianá.

Amgdalus, ein Mandel
baum. *Pol.* Migdalowe drzewo.

Amgdalum, ein Mandelkern.
Pol. Migdał / Migdalowy ora
zech / Migdalowe jadro. *Amg-*
dalinus, von Mandeln. *P.* Mig-
dalowy.

Amylum, Kraffmeel. *Pol.*
maczka.

A. N.

An, aduerb: Interrog. *Pol.*
Zyalt. *Coniunct*: ob. *P.* teżli.

Anachoreta, ein Einsidler. *P.*
Pustelnik.

Analecta, brosamén / so nach
der malzeit in dem tischuch/bnd
auff den tellern überbleibt. *Pol.*
Drobiny / Niedotadzi.

Anarchus, ohn ein oberherrn.
P. sobie pan / Łożny.

Anas, ein ente. *P.* Łaczo. masc:
Łacze / fem. *Anaticula*, entlein.
Pol. Łacze / Łacze / *Anatarus*,
& *anati-*

A. N. 26.

& *Anatinus*, von einer enten. *P.*
Łaczy.

Anathema, eine gabe / so man
in die kirchen auffhengt. *P.* ofia-
ra / álbo dar co w poświęce za-
wieśa. *Item*: ein verfluchter
mensch. *Pol.* człowiek przekle-
ty. *Item*: pro abominatione, ein
fluch/grewel. *P.* klątwa/przekle-
stwo. *Anathematizo*, ich verflu-
che/ergebe dem Teuffel. *P.* prze-
klinam / *Dyablu* oddaie.

Anceps, zweifeltig / zweifel-
haftig. *P.* Na obie stronie / obo-
stronny / wątpliwy. *Item*: zwey-
schneidig. *Pol.* Na obie stronie
ostry / obojętny.

Anchora, ein ancker. *P.* ko-
wica. *Metap*: háłff / zuflucht. *P.*
wspomożenie / pocieszenie / dzie-
czka.

Ancilla, ein dienstmagd. *Pol.*
służebnica / służebna dziewczka.
Ancillarius, den dienstmegden zu-
gehörtig. *P.* służebny. *Ancillor*,
ich diene. *P.* służe.

Anethum, bill. *P.* Łopr swot-
ski / álbo prosiy.

Anfractus, Krumme umbwege.
P. Przym / łomista / álbo opoz-
sta droga / samotowka / wykre-
ty / obłomki. E 3 An-

Angaria, scharwerck *P.* záciag.
Angelus, ein engel/bot. *P.* An-
 pol/posel. *Angelica*, engelwurz.
P. Dylegit.

Angina, die Breune. *P.* Slinos-
 gors. *Angiportus*, eine kleine enge
 gasse *P.* máta albo ciásna vlica.

Anglia, vide *Britannia*.

Ango, ich engste/würge. *P.* du-
 še/ dawie, metaph: ich bekümme-
 re. *Pol.* drecze/trapie/ trostam.
Angor, & *Anxietas*, Angst/ be-
 kümmerntis. *P.* trapienie/béist/
 frásunek/ dreczenie.

Anguilla, ein Aal. *P.* wegory.

Anguis, ein wasserschlang. *Pol.*
 wodny wąż. *Anguinus*, von scho-
 langen/ lang vnd krum wie ein
 schlang *Pol.* Wężowy/ dlugi á
 krzywy takó wąż.

Angulus, ein eck od winkel. *P.*
 łat/wegiel. *Angularis*, das an ei-
 ner ecke stehet. *P.* łatowy/ we-
 gielny/nárożny. *Angulosus*, win-
 ckelecht. *P.* łatowy/wegielni-
 sty. *Angulatus*, aus einem win-
 ckel in den andern. *Pol.* od łata
 do łata.

Angustus, eng. *P.* ciężny/ wa-
 sty. *Angustia*, enge *P.* ciásność/
 metaph: angst/ becrüdnis. *P.* b-
 éist/

éist/ smutek/ doległość/ trapienie
Angusto, ich engste. *P.* ciásno
 albo ciężto czynię/ béistam/
 trud nośc jadate.

Anhelo, ich seiche. *P.* dycham/
 dyše/ żłete. *Anhelus*, seichtig. *P.*
 dichawieży. *Anhelus*, schwe-
 rer athem. *P.* Dech.

Anima, die Seel/das leben. *P.*
 Dusza/ żywot. *Animula*, ein seelen-
 gen. *P.* duszka, duszyczka. *Animal*,
 lebendig. *P.* żywoty. *Animal*,
 ein thier. *P.* zwierze. *Animans*,
 idem.

Animo, ich mach muttig/ geb dz
 leben. *P.* smiałości dodanā/ oży-
 wiam. *Animatus*, gesinnet. *P.*
 chuc albo bmyśł mātacy. *Ani-
 mosus*, geherzt/mutig. *P.* meżny.
 smiały. *Animositas*, manligkeit.
P. Męstwo/ smiałości.

¶ *Comp: Exanimo*, ich entleibe/
 tödte/erschrecke. *P.* bmozżā/ zá-
 smucam/ przestraszam. *Exani-
 mus*, & u, tod. *P.* martwy. *Se-
 mianimus*, & is, halb tod. *P.* ná-
 polny żywoty/ ná polny bmarły. *V-
 nanimis*, einhellig. *Pol.* zgodny/
 jednośtánnny. *Vnanimiter*, einheli-
 glich. *P.* zgodnie/ jednośtánnnie.

Magna-

Magnanimus großmütig / dappfer. *P. Smiały / meźny. Pusillanimus*, Kleinmütig. *P. Botazliwy. Pusillanimitas*, Kleinmütigk. *Pett. P. nieśmiałość.*

Animus, das gemüt / der verstand / Herz / muth / will. *Pol. dmyśl / rozum / wola.*

Animaduerto, ich verhehme / vermercke / gebe achtung drauff. *Pol. Bacze / rozumtem. Item: ich straffe. P. Karze. Animaduerso*, straffe. *P. skaranie.*

Annus, ein Jahr. *P. Rok. Annus intercalaris*, ein Schaltjar. *P. przestepny rok. Annuus*, jährlich. *P. roczny. Anniversarius*, das jährlich auff bestimmte zeit wider Kompt. *Pol. Co ká żdego roku ná pewny czas bywa. Annosus*, alt. *P. letny / stary. Anniculus*, jährig / eines jahrs alt. *Pol. roczny. Annales*, jahrzeit buch. *Chronick. P. dzieje roczne. Annona*, Narung / allerley vorrath zur narung. *P. pożytek. Annotinus*, was zum proutant gehöret. *Pol. Co ku rocznym pożytkom albo żywności należy.*

Comp: Biennium, zwey Jahr. *P. dwie*

P. dwie letie. Biennus, e, zweyjährig. *Pol. dwu letny. Triennium*, drey jahr. *Pol. Trzy lata. Triennus, e*, dreijährig. *P. Trzy letny. Quadriennium*, vier jahr. *P. Cztery lata. Quinquennium*, fünff jahr. *Pol. pięc lat. Quinquennus*, fünffjährig. *P. pięcioro letny / etc. Perennus*, Wehrhaftig. *Pol. Trwały / wieczny. Perennitas*, Langwrigkeit / Ewigkeit. *Pol. Wieczność / Wieślustość.*

Annulus, ein ring. *P. pierścień / obrączka. Annularis*, der kleine finger. *P. Maly palec.*

Ansa, ein öhr / handhabe. *Pol. Wcho / rekość. Metaph: Brosach / anlaß / gelegenheit. Pol. przyczyńa / powod. Ansatus*, das handhaben hat. *P. Wchąty.*

Anser, ein ganz. *P. geś. Anserculus*, ein genßlein. *P. gaská. Anserinus*, von einer ganz / genßin. *P. geśi.*

Ante, thürseiten / thür leisten. *P. listwy okolo drzwi / podwoye.*

Ante, *pr. epo:* vor. *Pol. przed. Aduer:* vor der zeit. *P. przed tym. Ante actus*, vergangen. *P. przeszły / minęły.*

Antenna,

Antenna, die Segelstang/
zwerbaum. *P.* Dremno żagłowe
naprzeczne/ Kępá.

Antes, vorgeben. *Pol.* ganſi
przed domem/ albo inſym budos
waniem.

Antia, die vordere haarzöpfe
der Weiber/ hurenlocken. *Pol.*
przedsobne włosy/ warkocze nie-
wiesze/ przyprawki.

Anticipo, ich komme vor. *Pol.*
bprzedzam/ zabiegule.

Antilena, ein vorderzeug am
pferd. *P.* podpiersien/ chomato.

Antiquus, Alt/lieb/wert. *Pol.*
Stary/mily/słachetny. *Anti-
quitus*, vor alters. *P.* i staradaw-
ná. *Antiquo*, ich hebe auff/ stelle
ab/vertilge. *P.* zařracam/ gubie/
gládze/ łáze/ żarzucam.

Antistes, ein Fürstender/ Bis-
choff/ Prelat. *Pol.* Przełożony/
Biskup/ Ksiądz. *Antistita*, ein
Epistzin/ Priorin. *Pol.* Ksien/
Opácihá/ Prioryni.

Antlia, ein eimer/ schöpffges-
schir. *P.* wiádro/ żoraw. Item:
ein pumpe/ *P.* pumpá. *Antlare*,
Exantlare, erschöpfen. *Pol.* wy-
cierpáć/ żnośc/ żwyciężić.

Antrum, ein höle/ grube. *P.*
Jąstina/ dol/ Jamá.

Anus, er, ein alt weib. *P.* Báb-
bá. *Anicula*, ein altes weiblein. *P.*
Bábłá. *Anilus*, altueterisch. *P.*
stary/letny/ żgrzybłáty.

Anus, i, der hinder. *P.* zadek/
pośladek/ rzec/ dupá/ slednicá/
śledzenie.

Anxius, sorgfellig/ beküm-
mert. *P.* trośliwy/ frásowliwy/
pieczotowity. *Anxietas*, angst/
kámmernis. *P.* stáranie/ pieczos-
towanie/ trostá/ smutek/ frá-
sunek. *Anxiè*, Sorgfellig/ nie-
ścis. *P.* pilnie/ pieczotowicie.

A. P.

Apagè & Apagesis, Hinweg-
mit/ heb dich/ troll dich. *P.* Józ
precz/ podz precz/ podz do łáta.

Aper, ein wild schwein. *Pol.*
dzik/ wieprz. *Aprugnus*, wildsch-
wein. *P.* Co jest i dzikiego wies
przá.

Aperio, ich thu auff/ öffne. *P.*
otwarzam/ wyłozę/ wyłádam.

Apertus, offen. *P.* otworzony/
iáwny/ odłrity. *Metaph:* from/
aufrichtig. *Pol.* dobry/ szczery/
prosty. *Apertè*, öffentlich/ auff-
richtig. *P.* Jáwnie/ szczere.

Apes, ein Bien/ Imme. *Pol.*
pſczółká.

pſeżolá *Apicula*, ein binlein. *P.*
pſeżolka *Aparius*, ein Im-
menpfleger. *P.* Wartnik. *Apia-*
rium, ein Immenbanck. *Pol.*
pſeżelnik.

Apiatra, ein Immenfraß.
P. żołná.

Apiastrum, Melissen. *P.* Łá-
dzidlnik.

Apex, ein Knopff/oder oberste
spitze. *P.* Wierzech albo spica b
kajdey rzeczy.

Apice, ein Schaff/das kein
woll am bauch hat. *Pol.* Dura
ná brzuchu gota.

Apina, Fluß mit wetche schal-
len. *Pol.* Orzechy miłka ſeje-
ſute albo ſtoka málac. *metap.*
Bannúze eing. *Pol.* Niepoz-
teczne rzeczy.

Apocha, ein Qwittanz. *Pol.*
kwit.

Apodes, Mauerſchwalben *Pol.*
Zryplj.

Apologia, eine Verantwor-
tung/vertheidigung. *P.* Odpo-
wiedz/wymonka/obrona.

Apologus, ein gedicht/oder fa-
bel. *P.* Powieści/baśni/bayka.

Apophoretum, ein Newjahrs-
gabe. *P.* Poledni.

Apostata,

Apostata, ein abtrünniger. *P.*
odstępca/Lázeká. *Apostasia*, ein
abfall. *P.* odstąpienie/Lázeká
nie.

Apostema, ein geschwer. *Pol.*
Wrzód / Nádęcie / Puchlina/
Zatrzęnie.

Apotheosis, vergöttung/ eine
erhöhung eines Menschen zu ei-
nem gott oder heiligen. *Pol.* Ká-
nonizowanie/ poświęcenie/ gdy
kogo w łezde świętych policza.

Appello, as, ich nenne. *P.* zo-
wię. *Item:* ich appellire/ beruffe
mich an ein andern Richter. *P.*
Appelluję/ Dozywam się/ albo
odwoływam się / ku wyższemu
prawu albo sędziemu. *Appella-*
tio, eine beruffung für ein hö-
hern Richter. *P.* Appellacja/ od-
wołanie do wyższego prawa. *Ce-*
tera, vide in Pello.

Apricus, Sonnechtig. *Pol.*
Stonczny/ku Stoncu obroczo-
ny. *Apricor*, ich lig an der Son-
nen. *P.* Na stoncu się chowam.
Apricitas, Sonnenwerm. *P.*
pogoda.

Aprilis, der April. *Pol.* Kwie-
cień.

Aptus, geschickt/ bequiem. *P.*
Dobry/

godny / słusny. *Apto*, ich fäge /
ordne. *P. stoshuie / nárzadzam /*
sporządzam.

Comp. Ineptus, ungeschickt. *P.*
nietráfny / niegodny / niesłusny
mierzony / blaznisi. *Inepia*, un-
geschicktheit / thorheit. *P. blas*
zetiswo / Dietráfnoé. *Ineptio*,
ich thue nerrisch. *P. blaznuie.*

Apto, ich fäge herzu. *P. przy-*
mierzam. *Coapto*, ich fäge zusä-
men. *P. s stoshuie / przyowna-*
wam iedno s drugim.

Apud, *pr ap.* Bey. *P. v. przy.*

A. Q.

Aqua, wasser. *P. wodá.* *Aqua-*
liculus, ein sewtrog. *Pol. swinte*
Porpyto. *Metaph.* der bauch. *P.*
brzuch. *Aquarius*, Wasserman.
P. Wodnik. *Aquaticus* & *Aqua-*
tilis, das im wasser lebt. *P. woda-*
ny / co woda álbo w wodzie ży-
wie. *Aquatus*, wessericht. *P. woda-*
ntesány. *Aquosus*, vol wasser /
wessericht. *P. wodnisty.* *Aquile-*
gum, ein wasserpful. *P. káluža.*
tugowisko. *Aquor, aris*, ich sch-
epffe / oder hole wasser. *P. czer-*
pam wodę. *Item:* ich trencke. *P.*
Nápawam.

Aquila, ein Adler. *Pol. Orzeł.*

Aquilinus,

Aquilinus, Adler / ich / von ein-
Adler. *F. Orłony.*

Aquilo, der Nordwind. *Pol.*
Wiatr pulnocny. *Aquilonarius*,
gegen Norden. *P. pulnocny.*

A. R.

Ara, ein Altar. *P. Oltarz.*

Aranea, ein spinweb. *P. pátel-*
czyná. *Arane*, die spin. *P. pátel.*

Arbitror, ich achte / urteile. *P.*
mniená / sadze / baeze / rozumie.
Arbiter, ein schidniá. *P. iednacy /*
rozeznawacz / rozprawca / roze-
ca. *Arbitrarius*, gutwillig / dem

willen unterworffen. *P. dobro-*
wolny / zdántu násemu podle-
gły. *Arbitrium*, ein meinüg / ent-
scheidüg. *P. mnienánie / zdánie /*
wola, wyrok sedziego / skazanie.

Arbor, ein baum. *p. drzewo.*
Arbuseula, ein báulein. *P. drzewo-*
ko. *Arboreus*, bawmtg. *P. drzewo-*
ny. *Arboresco*, ich werd zu einem
baum / wach wie baum. *P. s sta-*
wam sie drzewem / roste táł drze-
wo / járásłam. *Arbustū*, ein baums-
garten / gestaud. *P. Chrost / sad /*
Cezepnik / choyntá.

Arbutus, aliás vnedo, ein baum
bringt frucht wie Kirschen. *Pol.*
Trzcénia. *Arbutum*, die frucht
davon /

37. A. R. dauon/hagapffel. P. Trzećnia.

Arca, ein Kist. P. skrynia/ trus-
ná/trumná. Arcula, ein Kistlein/
P. skrynká/ skryneká. Arcu-
larium, ein eischler/schreiner. P.
Tscharz/Stolarz.

Arcanum, heimlich. P. tajemny.
Arcana, orum, heimlichkeiten. P.
tajemnice. Arcano, heimlicher
weise. P. potajemnie.

Arceo, ich treib hinweg/ weh-
re/hindere. P. Odganiam/ od-
padzam/ niedopuszczam.

Comp: Coerceo, ich halte im
zwang. P. powściągam/ ośmiere-
zam. Exerceo, ich übe/mache müd
P. ćwicze/bmeczam. Exercitatus,
geübt. P. wyćwiczony. Exercitiū,
ein Übung. P. ćwiczenie. Exerci-
tius, us, ein Kriegsvolk. Pol. Za-
stęp/ wojsko. Exercito, ich übe
setz. P. pilnie albo oświadczenie
ćwicze. Exercitatio, fleißige
Übung. P. ćwiczenie.

Arcesso, ich beschicke oder Pla-
ge an. P. żąwotam/przypływam/
oskarżam.

Arcerra, ein bedeckter wagen.
P. Woz nákryty/ Rydwán

Archimagirus, Lächelmeister.
P. Luchmistrz.

A. chiteclius, ein Werckmeister.
P. C. H. 1

A. R. 38. P. Cieślá/ciesielski mistrz. Archi-
tectór, ich baue. P. buduje. Me-
taph: ich reiße an. P. poduszczam/
poduszczam/przyczynę dawam
Architectura, Baukunst. P. Wła-
sternstwo/ albo náuka o sztuce bu-
dowania.

Architriclinus, ein Hoffmet-
ster. P. Właściciel/ żerca.

Archivum, ein Kammern/da die ge-
meinen briefe/ bücher/ bewahrt
werden. P. Wice/ sklep/ kedy
ziemskie albo mieskie/ legi chos-
wata/ Almaria.

Arctos, ich truch zusammen. P.
ciśnie/ potłaczam. Arctus, eng/
gedrang. P. ściśły/ ciśnie. Comp:
Coarcto, idem.

Arctos, ein bär oder herwagen
am himel. Pol. niedźwiedź/ albo
woz niebieski. Arctos & Arcti-
cus, das gegen Winternacht ist.
P. pułnoćny. Arctophylax, der
Wagenman. P. Woznica.

Arcus, ein bogen. Item: ein
Schwibbogen. P. sklep. Arcua-
tus, gedrümmt/ gewelbet. Pol.
zaokrąglony/ sklepiący.

Ardeo, ein reiger. P. czapka.

Ardelio, ein unruhiger mensch
Potterbus. P. Dusz/ Narzec/
Wietecznik/ Wyrwa.

D 2 Ardeo,

Ardeo, ich brenne. *Pol.* gore.
Metaph. Ich habe brunstig lieb.
P. serdecynie miluje. *A. desco*, ich
 engünde mich / werd inbrunstig.
P. żapalam je / żagorywam je.
Ardor, brunst, begierd *P.* gora-
 cość / snoy / chewość / żadzā
Ardens, brunstig / begierig. *Pol.*
 żapalony / cheiny.

Arduus, hoch / schwer. *P.* wy-
 soły / ciężki / trudny.

Area, ein platz. *P.* plae / ście-
 d'isko. *Item*: ein tenn *Pol.* boit-
 wisko / kłepisko. *Item*: ein gar-
 tenbet. *P.* lechā / żagon.

Arena, sand. *P.* piasek. *Are-
 nosus*, sandig. *P.* piaseczysty.

Arco, ich bin durr. *P.* schne.
Aresco, ich verdorre / werde tru-
 cken *P.* schne / osycham. *Aridus*,
 durr. *P.* suchy. *Ariditas*, durre.
P. suchość. *Arefacto*, ich mache
 durr / truckene. *P.* suche. *Exareo*,
exaresco, ich werd durr. *P.* wysi-
 cham.

Argentum, Silber. *P.* srebro.
Argentius, silberin *P.* srebrny.
Argentifodina, ein silbergrube /
 silberbergwerck. *P.* gory srebrne.

Argilla, leim. *P.* glina. *Argil-
 laceus*, leimen. *P.* glinianny. *Ar-*

gillofus,

gillofus, leimecht. *Pol.* glinianny.
Arguo, ich schelte / straffe. *P.*
 łate / parze / strofuję. *Item*: ich be-
 weise / überzeuge. *Pol.* dowodzę.
Argumentum, ein beweis. *P.* do-
 wod / powierdzenie. *Item*: ein
 inhalt. *P.* Summa / Prothemi
 słowy ogarniona. *Argumentor*,
 ich argumentire / beweise / schlies-
 se. *P.* dowodzę. *Argumentatio*,
 etne beschliessende rede. *P.* dowo-
 dzenie. *Argumentosus*, das viel bes-
 werungen hat. *P.* dowodny.

Argutus, Flug / listig / spit-
 zündig. *P.* mady / chytry / ostro-
 go rozumu / dawcipny. *Item*:
 hell. *P.* glosny / brzmiały. *Argu-
 tia*, Spizfundigkeit. *Pol.* ma-
 drość / chytrość / subtilność. *Ar-
 gutor*, *aris*, ich brauche spizfun-
 digkeit. *P.* Chytrze sie obchodzę.
Argutator, ein Flügling. *Pol.*
 medrelā / medreł.

Aries ein Widder / ein Ham-
 mel. *Pol.* Bāran / Skop. *Item*:
 ein Maurbrecher. *Pol.* Łāran /
 dyāto / korym muro tupa. *A-
 rieta*, ich stosse / stone. *Pol.* try-
 kam. *Arietinus*, Widerin. *Pol.*
 Bārant / Skopony.

Ariolus, ein Warsager. *Pol.*
 wieczel /

41. A. R.
Wischel/Praktikar. *Ariolator*,
arä, ich sage war/ich errate. P.
praktikute/gadam.

Arista, der stachel am ähre.
P. oć v klosä.

Aristocratia, ein regiment/da
die besten vud fürnemsten regie-
ren. Pol. rzadzenie/pánowanie/
gdz: e známienitši rzecz pospolitä
spráwuiä.

Arma, waffen zum streit/oder
allerley gezeug. P. zbroyä/bron
woienä / albo wšiläkie náczy-
nie. *Armarium*, ein Fensterlein/
spund. P. Almäria/šäšä. *Ar-
matura*, rüstung. P. zbroyä/woi-
enny rustanc.

Armo, ich bewaffne. Pol. bzä-
broie/w zbroye vdkram. *Arma-
tus*, gewapnet. Pol. bzbroiony/
w zbroye vdräny.

¶ Comp: *Exarmo*, *Dearmo*, Ich
leg die waffen ab. Pol. zzbroye
rozbräm. *Inermis*, wehrloß. P.
bezbroyny/etory sie nie ma czym
bronic. *Armiger*, ein schwerd
führer/troßhub. Pol. Chloptec
pächolek / etory mtecz ja páncm
nošt. *Armamenta*, Rüstzeug/als
lerley werckzeug. P. Sprzet roz-
máitnych rzeczy. *Armamentarium*,

Zeughaus/

A. R. 42.
Zeughaus. P. Dom gdzie džiä-
lä/y inße rustunk; woienne cho-
wäta. Caik aus.

Armentum, gros Vieh. Pol.
rogäte bydlo/städo. *Armenta-
rius*, Viehirt. Pol. Pasterz. *Ar-
mentalis*, dem Vieh zugehörig.
P. bytocy/städny.

Armus, die schultern oder ach-
seln. P. lopätkä/vdyec. *Armille*,
ein armband. P. Mänelly/ cza-
prägt.

Aro, ich ackere/ ehre/ pfluge.
Pol. orze/rolä spráwuiä. *Ara-
trum*, ein pflug. P. plug. *Ara-
tor*, ein Ackerman. Pol. Dracz.
Aratorius, zum ackern gehörig.
P. plužny/rolny.

¶ Comp: *Exaro*, *Idem quod sim-
plex, metaph*: ich schreib. P. piše.

Aromata, atum. gewurh. Pol.
žiele/forzenie. *Aromaticus*, mit
gewurh zugericht. P. forzenny.
Aromatarius & *Aromatopola*,
ein wurh Kremer. P. Prámarz/
Aptekarz.

Arra, e, & *arrhabe*, ein pfand/
gottspfennig. P. žádátek/ groß
Šmletojáštj. *Arare* & *Subar-
rare*, verdingen. P. Šmowic,
vžadzić.

D 3 Ars

Arrha, a, et *arrhato*, ein pfand/
gottspfennig. *P.* zádátek / groß.
Swietotaniſki. *Arrare*, & *sub-*
arrare, verdingen. *Pol.* swomic/
brzadzić.

Ars, Kunst. *P.* Náulá. *Item:*
list/betrug. *P.* chytrość / zdráda/
fortel. *Item:* handtlerüg. *P.* rze-
miotſto. *Artificium*, *Idem*. *Arti-*
ficiosus, Kunstreich. *P.* Wúster-
ny / foremny. *Artifex*, ein Künſt-
ler / handwerker. *P.* rzemieśnik.
Comp. Iners, faul/müſſig. *P.*
Nieumiejetny / Nieuś. *Inertia*,
faulheit. *P.* Nieumiejetność. *So-*
lers, Flug/geschwindigkeit. *P.* mądry/
roztropny. *Solertia*, Flugheit/
geschwindigkeit. *P.* Wiedrość /
umiejetność.

Artemisia, Beyfuß. *P.* Bylica.

Arteria, Pulsader. *P.* oddęś
na żyłá / pulsowa żyłá.

Artocreas, ein Paſſeten. *P.* Pá-
ſet.

Artus, ein gliedmaß / glid. *Pol.*
ſław / członek. *Articulus*, ein klein
glid. *P.* członeczek. *Articularis*,
den gliedern zughörig. *P.* człon-
kowy.

Aruma, Schmer. *P.* Cádło.

Aruncus, geißbart. *Pol.* Pojta
bródá / podgarden.

Arundo

Arundo, ein Rhor. *P.* trzcina/
laślá. *Arundineus*, Rohrrechtig.
P. trzcinný. *Arundinetum*, ein
Rohrbusch. *Pol.* Wúſſec / gdzie
trzcina rośnie.

Aruspex, warſager / aus beſchae-
wung der eingeweide der geopf-
ferten thieren. *Pol.* Práktikarz
álbo wieſzczel / z oglądania wne-
trzności bydlat ofiarowaných.
Aruspice, eine warſagerin. *Pol.*
práktikarłá / wieſzczlá / cjarowa-
nica. *Aruspicina*, die Kunſt wars-
zulegen. *Pol.* náulá tálowego
práktikowania.

Aruum, ein gebawter acker. *P.*
sprawna rolá.

Arx, ein ſchloß / burg. *P.* Za-
mek / twierdża.

As, & *Aſis*, das ganz etnes
iealichen dinges / das man in 12
teilet. *Pol.* Każda rzecz cáła /
tóra je ná dwanaście części
dzielić może / funt / wagá. *Paries*
eius sunt, *As*, ein Silber groſch /
oder Weiſſniſch groſch / biß nach
Potniſcher Münz / zwen ſchil-
ling. *P.* dwa ſelagi. *Deunx*, einſſ
pfennig. *P.* jedennasie pientes
dzi. *Dextans*, zhen pfennig. *P.*
dziejieć

dziesięć pieniedzi. *Dodras*, neun pfenning. *P.* dziewięć pieniedzi. pulgrośa. *Bes*, acht pfenning. *P.* ośm pieniedzi. *Septunx*, siedem pfenning. *P.* siedm pieniedzi. *Semis*, vel *Semisus*, sechs pfenning. *P.* sześć pieniedzi. *Exelag*. *Quincunx*, fünf pfenning. *P.* pięć pieniedzi. *Quadrans*, vier pfenning. *P.* cztery pieniedzi. *Triens*, drey pfenning. *P.* trzy pieniedzi. *Quartus*. *Sextans*, zwey pfenning. *P.* dwa pieniedzi. *Vncia*, ein pfenning. *P.* jeden pieniedzi. *Semuncia*, ein heller. *Pol.* pół pieniedzi. *Teruntius*, ein vierd theil eines *Assu*. *Pol.* czwarta część assa / to uści / trzy pieniedzi.

Asarum. Haselwurz. *P.* Koptelnik.

Ascia, ein Zimmerbell. *P.* Topor ciepielski. *Ascio*, as, ich Zimmer behauwe. *Pol.* ciotam / zgrabam / nakładam ku ciotaniu.

Ascopera, ein Gelleisen. *Pol.* Gumki / szorżany wor / tlośak.

Asinus, ein esel. *P.* ośtel. *Asinarius*, eseltreiber. *Pol.* oślarz.

Asellus, ein eselin. *Pol.* ośtelek.

Item:

Item: Stockfisch *P.* Eydelfisch.

Asper, rauch / scharff. *P.* chros powaty / niegladki / ostry / surowy / przysy. *Asperitas*, rauhe / herbe. *P.* *P.* *Strogosi* / Długość *Aspero*, *Exaspero*, ich mache rauch / grausam / ich erheize / erbittere. *P.* przysy / chros powato cynie / podudzam / rozdrażniam / żąrzam.

Aspernor, vide *sperno*.

Aspis, idu, ein klein giftige schlange. *Pol.* rodzaj wężow małych a iado witych.

Asplenna, Hirschjunge. *Pol.* Stonogowiec.

Assentor, vide *Semis*.

Asser, ein bret / dil. *Pol.* Deszła / Dil / Dranica. *Asserculus*, & *Assula*, ein brettlein / schindel / spon. *Pol.* Deszła / bludła / gont / wtor / wtorek / spunt. *Coass*, ich fuge breter zusammen. *P.* Spotam / albo zbijam deski wespolet / jaspuntuje.

Assenero, vide *Sewerus*.

Asiduum, emsig / fleißig. *P.* dsta-wiczny / pilny. *Asiduitas*, emsigkeit / fleiß. *Pol.* pilność / dsta-wiczność. *Asidue*, stas. *P.* dsta-wcznie / bezprężanlu.

Ass.

Aſſo, ich brate. *P.* piek. *Aſſus*,
gebraten. *P.* pieczony. *Aſſatura*,
ein braten. *P.* pieczenia/piecząc.
Ła.

Asthma, das Keuchen. *P.* Dy-
chawicá. *Asthmaticus*, der das
Keuchen hat. *P.* Dychawieczny.

Astrum, ein gestirn. *P.* wielo-
gwiazd. *Astronomia*, stern Kunst/
auflegung des gestirns. *Pol.*
Nauka gwiazdarska/ gwiazdo-
zostwa. *Astronomus*, der solche
Kunst weis/ Sterngucker. *Pol.*
gwiazdozorca. *Astrologia*, Pro-
gnosticier Kunst aus des himels
lauff. *P.* Nauka praktykowanta
i biegu niebieskiego. *Astrologus*,
ein Sternscher. *P.* praktykarz.

Ast, *Coniunct*: Aber. *P.* Ale.

Asturco, onis, alias *Gradarius*,
& *Tolutarius*, ein zelt roß/zelter.
P. Znochodnik/ Bächmat.

Astus, us, & *Astutia*, listigkeit/
geschwindigkeit. *Pol.* Chytreść/
Astutus, gescheld/listig. *P.* Chy-
try. *Astu*, & *Astute*, listiglich. *P.*
zdrada/ zdradnie/ zdradliwie.

Astylum, ein freyhelt. *Pol.* do-
cieczka.

A. T.

At, *Coniunct*. Aber. *P.* Ale.

Ater,

Ater, schwarz. *P.* czarny. *A-*
tramentum, schwerze/dinten. *P.*
czernidło/ Inkaust. *Atramenta-*
rium, ein dintenfaß. *Pol.* Łalac-
marz.

Atrium, ein Vorhoff. *Pol.*
Podworze/ Stien/plac/ ganek/
Łalá. *Atriensis*, ein portner. *P.*
Wrotny/ odzwierny.

Athleta, ein Kempffer/ fecht-
ter. *P.* Zapasnik/ Szermierz.
Athlobeta, der Kempffer oder
fechter Dberman. *P.* Przelozo-
ny miedzi zapasnikami. *Athle-*
ticus, starck/gesund. *P.* meżny/
zdrowy.

Atque, *Coniunct*: Cop: Wnd.
Pol. A/ O/ też. *Interdum pro*
quam, weder. *P.* Nigli.

Atqui, *Coniunct*: aduers: A-
ber. *P.* Ale/ y owšem.

Atriplex, Welden. *P.* Łobodá.

Atror, grausam. *P.* Grogt/
okrutny. *Atroritas*, grausam-
keit. *P.* szogocé/ okrutnoś.

Attagen, inis, ein Birckhan.
P. Cietrzew.

A. V.

Avarum, geizig/ karg. *P.* łalco-
my/ skapy. *Avaritia*, geiz/ kargo-
heit. *Pol.* łalcomstwo/ skapocé/
skapstwo. *Anceps*,

Auceps, ein Vogler. *P.* ptaś, niś. *Aucupor*, ich fange Vogel/ oder stelle auff Vogel. *P.* łowie ptaś. *Item*: ich trachte nach. *P.* staram sie/ pilnuje/ szukam. *Aucupium*, Vogelfang. *Pol.* Miślistwo. *Metaph*: ein ranck/ fortel/ gewin. *P.* fortel/ zysk.

Audeo, ich bin kün/ich darff/ wage es. *P.* smiem/ iestem smiaś. *Audax*, kün. *P.* smiaśly. *Audacter*, unuerzagt. *P.* smiele.

Audio, ich höre. *Pol.* Słyśe.

Auditus, das gehör. *P.* Słuch.

Auditor, ein zuhörer. *Pol.* Słuchacz. *Auditorium*, ein ort da man list vnd zuhöret. *P.* miesce ku cypiantu y słuchantu.

Comp: *Exaudio*, ich erhöhe. *P.* wysłuchawam. *Obedio*, ich horche. *vide suo loco*.

Auellana nux, ein haselnus. *P.* laskowy przech.

Auena, haber. *P.* owies. *Auena sterilis*, flockhaber. *P.* owieś/ sniec owieśiana. *Auencus*, & *Auenarius*, haberin. *P.* owieśiany.

Auco, ich begere. *P.* żadam/ pragne/ chce mi sie. *Aue*, Gott grüß dich. *P.* bądź pozdrowiony. *Auidus*, begierig. *P.* chciwy/ łasy.

Comp.

Pomy Auditu, begierde. *Pol.* chciwość.

Auerranco, *vetuaverbum*, ich neme/ treibe hinweg. *Pol.* oddaś lam/ odrzynam/ odżeniam.

Augeo, ich mehre. *P.* mnożę/ przymnażam. *Augesco*, ich neme zu. *Pol.* pomnażam sie / żymagam sie. *Augmentum* & *Auctio*, eine mehrung. *P.* pomnożenie.

Auctio etia significat, ein gant/ öffentliche aufruffung vnd verkuuffung. *P.* Szperowanie/ szercowanie/ poprzedawanie. *Auctionar*, ich vergant / verkuuffe. *P.* Szperuie/ szacuje/ poprzedawam. *Auctionarius*, ein gant, meister. *P.* szperownik/ przedawca. *Auctor*, ein mehrer. *P.* pomnożiciel. *Auctrix*, ein mehrerin. *P.* pomnożycielka. *Auctarium*, ein zugab. *P.* przydatk.

Auguror, ich weissage aus dem gesang der vogel. *P.* praktykute/ obtecutę z lotu ptaśego. *Augur*, ein weissager. *Pol.* wieśezdiarz/ wieśezczek/ praktykarz. *Augurium*, weissagung. *Pol.* wieśezba/ wroźba. *Inaugura*, ich weihe ein/ nehme an zu einem ampt. *Pol.* przymute albo wsadze na łaskę brzd.

Augustus, adiect: herrlich/helt-
lig/groß. *Pol.* sławny/żacny/
známienity/pánstj. *Substan:* der
Augustmonat. *alias* Sextilis. *Pol.*
Sierpień.

Aus, ein vogel. *P.* ptak. *Au-
ricula*, ein vögelein. *P.* ptasiek.
Austrius, ein Vogler. *P.* ptasie-
nik. *Auiarium*, ein vogelbawr.
P. Ptaká.

Aula, ein Saal/ Fürstehaus.
P. Dwor/pálec. *Aulicus*, adiect:
höfisch. *Pol.* Dworski. *Substan:*
ein hoffman. *P.* Dworzanin.

Anlaum, ein Teppich/ Ta-
pccerey. *P.* Opponá.

Aura, lufft. *Pol.* powietrze/
wiatreł/ pogoda.

Aurata, ein Furell/ Lachsfahr.
P. Pstrag.

Auriga, ein furman. *P.* woź-
nica/furman. *Auriger*, aris, ich
führe. *P.* woźe.

Aurigo, inus, die geelsucht. *P.*
żolta niemoc.

Auriuitis, ein goldfinck. *P.*
Wymielgá.

Auris, ein Ohr. *P.* Ucho. *Au-
ricula*, ohreplein. *P.* ucho. *Au-
ricularis*, der kleine finger. *Pol.*
mały palec. *Auriscalpius*, ein ohre-
leffel. *P.* diubłuch/ucho. *Auritus*,
ohre

ohrechtig. *Pol.* słuszny.

Comp: Inauris, ein ohrenzierd/
ein geheng. *P.* Náušek/ Náuše-
nica.

Aurora, die Morgenröte. *P.*
Zorjá/ świtánte.

Aurum, gold. *P.* złoto. *Aureus*,
gülden. *P.* złoty. *Aurifex*, aur-
faber, ein goldschmid. *P.* złotnik.
Auro, *Deauro*, *Inauro*, ich ver-
gölde. *P.* pozłacam. *Auratus*,
deauratus. vergölde. *P.* pozłoco-
ny/ pozłocisty. *Aurifodina*, ein
goldgrube/ goldbergwierck. *Pol.*
Złote gory.

Ausulto, ich mercke/ höre zu.
P. słucham/ posłuchawam. *Idē*
cum *Dat:* ich gehorche. *P.* bślu-
chawam/ testem posłuszny.

Ausim Opt: pro audeam, ich
dörffte. *P.* śmiałybych.

Auspex, ein warsager. *Idē* *quod*
augur. *P.* wieśceł/ wieścezbierz.
Item: ein ansenger vnd vorgeher
in ein jeglichen ding. *P.* pomod/
albo sprawca wśajden rzeczy.

Auspicium, ein weissagung/ vor-
gelschawung. *P.* wieśceba. *Idē:* ein
glück. *P.* szczęście/ fortuná. *Auspi-
cor*, ich sehe etwas an. *P.* poczy-
nam nieco. *Auspiciatus*, glücksel-
lig. *P.* szczęśliwy/ fortunny. *Au-
spicatio*,

spicard, glücklich / zu guter stund.
de. *Pol.* szczęśliwie / w szczęśliwym
godzine.

Auster, der Südwind. *P.* Po-
łudniowy wiatr. *Australis*, was
gegen Mittag ist. *P.* Południo-
wy.

Asterus, sawr / herb. *P.* frogł/
przypły / ciechę / trudny. *Auste-
ritas*, ernsthaftigkeit. *Pol.* fro-
gość / przypły.

Austria, alias *Pannonia supe-
rior*. *Osterreich*. *Pol.* Rakaush/
Rakuska ziemia. *Austriacus*, ein
Osterreichher. *P.* Rakusianin.

Authenticus, was angenehm
bñ approbt ist. *P.* ważny / Po-
ważny / wiary.

Autor, ein Anfenger oder be-
sach eines dings. *P.* pterwzwy.
należęci / kazden rzecz / powod/
sprawca / przyczyna. *Autoritas*,
ansehen / herlichkeit. *P.* poważ-
ność / powaga. *Autoro*, ich vere-
pflichte / verbindet. *Pol.* obowie-
żute / powinny / sobie czynię. *Au-
toratus miles*, V mit eides pflicht
verbunden ist. *P.* przypiężny żoł-
nierz. *Exautoratus*, der beurlaus-
bet ist. *P.* odprawiony / przypię-
gi wypuszczoney. *Autoramentum*,
Gold/

Sold, belohnung. *P.* gold / my-
to / zapłata.

Autographum, eigene hand-
schrift. *Pol.* własney ręk /
własna ręk.

Autumo, ich achte / schene. *P.*
Antemam / bacule.

Autumnus, Herbst. *P.* Jesień.
Autumnalis, Herbstlich. *P.* Jes-
ienny.

Auis, ein großvater. *P.* Dziad/
Starcuś. *Auia*, großmutter/
Babka / Starla. *Proavis*. El-
tervater. *P.* Pradziad. *Proavia*,
Vrahnsraw. *P.* prababka. *A-
uitus*, dz von onsern Vorelt ern-
her kompt. *P.* Starodawn.

Auunculus, Ohm / der mut-
ter bruder. *P.* Wuj

Auxilium, hülf. *Pol.* pomoc.
Auxilior, ich helffe. *P.* pomagam.
Auxiliarius, & *Auxiliarius*, bes-
hüfflich. *P.* pomocony.

A. X.

Axus, ein achse. *P.* oś.
Axilla, die achsel. *P.* pachy.
Axungia, Thyr. *P.* Smotła/
Polomaz.

INCIPIENTIA

B.

E 2 Bacca

Bacca, ein beer/oder Korn. P.
Jagodá/zárno/tadro. Bac-
cula, ein beerlein. P. Jagodka.

Bacchar & baccharis, Hasel-
wurz/ vt vulgò putant, Pol. Po-
pitnik. quidam Klein basilien
kraut / oder vnser frauen hends
schuch.

Bacchus, der Wein gott/sauff
gott. Pol. Bog winny/Bog ob-
járstvá y pijaristvá. Baccha,
& is, Nonn oder priesterin Bac-
chi. P. Pieni albo Wniślá bac-
chusowa. Bacchanalia, das fest
Bacchi/ Fastnacht. P. Świeto
Bacchusowe/ Wiosopusty. Bac-
chor, Ich wüte/ tobe / schreie /
tauchze/ wie ein volle Saw. P.
Hucze/Erzycze/wyErzylam/ha-
leie/wsceskam sie/ialo czlowiek
opity. Debacchor, idem.

Baculus, ein stab / stock. Pol.
laszka/ kij/ maczugá. Bacillus,
ein steblein. P. laszka.

¶ Cóp. Imbecillus, et is, schwach.
Pol. mdty/Erzewski. Imbecillitas,
schwachheit. Pol. mdtości/ kre-
wosci.

Badius color, Braunrot / o-
der Festschwarz. P. gniady/ ci-
sowaty.

Bainulo,

Bainulo, ich trage. Pol. nošer
dzwigam. Bainubus, ein treger.
P. Nošiciel/ Dragarz.

Balena, ein Walfisch. P. Wio-
koryb/ Sum.

Balanus, ein etchel. P. foladz.
Item: ein zepfflein zum stulgang.
P. czopek do byyntenta stoleow.
Item: ein Dattelfern Pol. tadro
Daktlowe/orzech Daktlowy.

Balo, as, ich blecke/ bierre/wie
ein schaff. P. Bekam/becze. Ba-
latus, das blecken der schaff. Pol.
bekante/ beczenie orzec.

Balatro, ein leichtfertiger/vna-
nützer mensch. P. sprosny/ a ni-
czemny czlowiek/ Ezura.

Balbus, adiect: stamlend. Pol.
Zatalkacy. Subst: ein stamler.
P. Bálbod/zatalkata. Balburio,
ich stamle. P. zatalkam sie.

Balista, ein Kriegerüstung/
mawr einzuwerffen. Pol. Dziato
wotenne / Etorym mury tuka.
Item: ein armbrust. T. Kufá.

Balneum, ein bad. P. Łaznia.
Balneator, ein bader. P. Łaziebs-
nik.

Baltheus, & um, ein breiter
gürtel mit spangen. Pol. pás he-
roft & cespami/ Łasma.

Baptizo,

B. A. 57.
ein.
gra.
ein
teu.
ein
Erz.
¶ C.
derte.
B.
der
prze.
flo.
B.
Barb.
roft.
¶ C.
gole.
B.
cher.
Pars.
B.
grob.
cy /
wie.
grob.
grub.
Chay.
Bar.
P. L.
Bar.
P. gl.

Baptiza, ich tauffe / tuncke
ein. *Pol.* Krzeze / wmaczani / po-
grazani / zanarzani. *Baptismus*,
ein tauff. *P.* Krzeż. *Baptista*, ein
teuffer. *P.* Krzeźciel *Baptisterium*,
ein Tauffstein. *Pol.* Krzeźnica /
Krzeźnica.

¶ *Comp.* *Anabaptista*, ein Wie-
der-teuffer. *P.* Nowożrzeniec.

Barathrum, ein tieffer ort / o-
der loch. *Pol.* wielka głębokość /
przepaść. *Item* die helle. *P.* pie-
ślo.

Barba, ein bard. *Pol.* broda.
Barbatus, berdig. *P.* brodaty / za-
rosły.

¶ *Comp.* *Imberbis*, ohne bard. *P.*
gotoweszy / niezarusły.

Barbaricaria, ein Vortenma-
cherin. *P.* Bretnicza / Łkanti-
Palki.

Barbarus, Frembd / rauch vnd
grob im reden vnd leben. *P.* Ob-
cy / grubny / niewdzięczny w mo-
wie y w życiu. *Neuf.* *Barbaries*,
grobheit / vngeschicklichkeit. *Pol.*
grubość / nieładność / nieoby-
czayność.

Barbo, alias *mullus*, eine Barb.
P. Toporek / Barm.

Bardus, Nereisch / vnuerstendig.
P. głupny / nieroztropny. *Bar-*

Bardacucullus, ein Spanische
Kappe. *P.* Papá Hispańska.

Baro, ein Freyherr. *P.* wolny
Pan / Woiewodzie.

Barrus, ein Elephant. *Pol.*
Stoń. *Barrio*, ich kurre oder
brülle / wie ein Elephant. *Pol.*
Krzeze albo Wrecze takó Elan.

Barritus, Elephanten geschrey.
Pol. Ryk Stontowy.

Basium, ein Fuß. *P.* Cálowa-
nie. *Basio*, ich küsse. *P.* całuje.

Basilica, ein Königlich haus.
P. Dom / dwor / albo pałac Kro-
lewski. *Basilicus*, Königlich / herra-
lich. *P.* Krolewski / pański.

Basiliscus, ein Basilisch. *Pol.*
Bajilisk.

Basis, ein fuß / seute / stuze. *P.*
grunt albo podpora każdego rze-
czy.

Batania, Holand. *Pol.* Ho-
lândska ziemia. *Batavus*, ein ho-
lender. *P.* Holander.

Batillus, velum, ein fenerscha
auffel. *P.* Łopata ogniowa.

Battologia, plapperey / vnnütz
geschweh. *P.* Klekantie / szwiego-
tantie niepostrzebnie.

Batus, mensura genus, ein maß
etwa von 36 stoffen. *P.* Miara

59. **B. A.**
niektora bierzac w sie okolo siebie
p trydytęści stołow / Ładź / Łuffa.

B. D.
Bdella, ein Ertze. *P. Wagon*
fika.

B. E.
Beatus, Selig. *P. Błogosława*
wionny / Heześliwy. *Beatitudo*, se-
ligkeit. *P. Błogosławieństwo*.
Beo, as, ich gebe glück / mache se-
lig / erfreue. *P. obłogosławiam* /
błogosławiam.

Bellaria, oram, allerley speise
die man zu lezt gibt / Nachtsch /
Nachtessen. *P. Ostatnia potrawa* /
Bet.

Bellum, ein Krieg. *P. wojna*.
Bellum intestinum, ein bürgerli-
cher / innerlicher Krieg. *P. wojna*
domowa / wnetrzna. *Bellum*
navale, ein Krieg zu wasser. *Pol.*
Wojna na wodzie / na morzu.
Bellicus, Kriegisch. *Pol. wojenny*.
Bellicosus, Kriegisch. *P. waleczny*.
Bello, as, ich kriege. *P. wojute* /
walecz. *Bellator*, ein Kriegerman.
P. walecznik / wojennik. *Bellige-
ro*, & or, ich führe ein Krieg. *P.*
wojne wiode / wojute.
Comp. De bello, ich überwinde.
zwolute /

B. E. 60.
P. zwolute / zwalcze / Porązam
zwycięzam. *Imbellis*, schwach /
blöd. *P. niewaleczny* / mdły / bo-
tajliwy. *Rebello*, as, ich widerse-
he mich / werde abtrünnig. *Pol.*
przeciwiam sie / odpiram / rebella-
żute. *Rebellis*, abtrünnig / rebela-
lisch. *P. odporny* / przeciwny. *Re-
bellio*, onis, ein widersetzung /
abfall. *P. sprzeciwienie* / odpier-
rante / niepośluszeństwo.

Bellus, schön / lieblich. *P. Nas*
dobny / miły / wdzięczny.

Bellua, ein wild thier. *P. dzia-
kie zwierzę* / bestja. *Belluinus*,
wild. *P. dziki* / okrutny / nieludz-
ki.

Benè, wol / recht / fast. *P. Do*
brze / czyście / prawię.

Benevolus, vide volo.

Benignus, gütig. *P. dobrośli-
wy*. *Benignitas*, gütigkeit. *P. do*
brośliwość.

Benna, ein Farn. *P. Pará* / Po-
lása. *Inde Comberrones*, die auff
einem Farn fahren. *P. Etorji na*
iedney Polásie iada.

Bes, vide As.

Bestia, ein wild grausam thier
P. dzikie a okrutne zwierzę. *Bes*
stija.

stija. *Bestialis*, wild / grausam.
Pol. dziki / zwierzęcy.

Beta, Mangolt / rote räben.
P. Cwikła. *Betaceus*, ungeschmackt. *P.* Niesmączny. *Beticus color*, Braunschwarz. *P.* Ciemnobronatny.

Betonica, Betonien, *P.* Bugwica.

Betula, ein Birckbaum. *Pol.* Brzoza. *Betulaceus*, Birckin. *P.* Brzozowy.

Biblion, ein buch. *P.* Księg. *Bibliopola*, ein buchführer. *Pol.* Księgarz. *Bibliopolium*, ein buchladen. *P.* budá / kramnica / wforey księgi przedawata. *Bibliotheca*, ein Buchkammer. *Pol.* Gmach / komora / albo sklep do chowania ksiąg. *Bibliopagus*, ein buchbinder. *Pol.* Introligator.

Bibo, ich trincke. *P.* piję. *Bibax*, *Bibosus*, *Bibulus*, versoffen. *P.* Opity / pijanica. *Charta bibula*, papier das durchschlecht. *P.* papier lory przebiła.

Comp:

Comp: *Ebibo*, ich trincke aus. *P.* wypijam. *Imbibo*, ich trincke / neme ein. *Pol.* wypijam / bierzę wsię. *Metapho*: ich gewehne. *P.* nátożę się. *Prabibo*, ich trincke einem zu / bringe einem. *P.* piję do kogo.

Bidens, Masc: ein Karst mit zwey zanken. *P.* Motylá / albo grabi żelazne o dwu zebu.

Bidens Farn: ein Zweytertg schaff. *P.* Dwca dwuletna.

Bisariam, auff zweierley weis. *P.* dwotakó.

Biga, ein zwenspennig Farn oder wagen. *P.* Łará / albo woz / wktorym dwa konia / (wożni Ł) robia / (ciągną.)

Bilanc, ein wageschüssel. *Pol.* Szalá kramna.

Bilis, gall. *P.* żółc. *Metapho*: zorn. *P.* gniew.

Bimestris, e, zweyer Monat lang oder alt. *P.* Dwumiesięczny.

Bimus, Zweytertg. *P.* Dwuletny.

Bini, Zwen bnd zwen. *Pol.* Dwa á dwa / po dwu. *Binarium*, zweyfaltig. *P.* dwotaki.

Bipalium,

63.

B. I.

Bipalium, ein hawe/ein karst/spade. P. Motylá.

Bipennis, ein hellepart. P. háj labárdá.

Bis, zwey mal. Pol. Dwa kroc/dwa rázy.

Comp: *Combino*, as, ich sehe te zwey zusammen. Pol. dwu á dwu wespolek stáwte.

Bitumen, ein gattung freidē/welche/ weñ sie angezündet wird sich nicht leschen lasset. Pol. nie tak rodzay kret / Etorá bedac zápalona nie dá sie bgásić. Idem pro glutine accipitur, leim. Pol. Elij. *Bitumino*, Ich leime/ füge zusammen. P. Ełije/ záł lijam.

B. L.

Blandior, ich schmetchele. Pol. pochlebutē / pochlebitam. *Blandus*, freundlich. P. łagodny / miły. *Blanditię*, glatte wort. Pol. łagodne słowá / pochlebstwo.

Blasphemo, ich lestere. P. blużnie. *Blasphemus*, ein lesterer. P. blużnierz / blużniercá. *Blasphemia*, lesterung. P. blużnierstwo.

Blatero, as, ich plappere/plausdere. Pol. Płóce / Płócam / szwies goce. *Blatero*, onus, ein plapperer. P. wielomowcá / Płóci.

Blatta,

B. L. 64.

Blatta, ein schabe/wurm/ der die Kleider vnd bücher zernaget. P. Mot/robak / Etorý háty y E sie gi grzje.

Blax, ein dulpel/ narr. Pol. Dubiel/ prostak.

Blesus, ein lispeler. P. Ezeplet/ Epietlak/ Ezepluntak.

Blitum, eine gattung Mangolts/ oder Binetsch kraut. Pol. wielk Brostkw. *Bliteus*, ungeschmackt. Pol. niesmáczny/ nieswdziaczny. metaph: torecht/nerorisch. P. glupy/ niemádry.

B. O.

Bohemia, Behemerland. Pol. Ezeška ziemlá. *Bohemus*, ein Behem. P. Czech.

Boletus, ein Psifferling. Pol. Chrzaszcz.

Bolus, idē, ein pfeil. P. Belt/ strzałá. Item: ein schipperlot/ damit sie die tieffe des Wassers messen. Pol. Olowianká Etyprowska / Etorá glebokósz woddy mierza.

Bolus, ein mund bol oder bisen. P. sztuśá / sztużłá / Pes.

Bombus, das brummen der gmmen. P. Dzwieł albo hum od pŕezot.

Bombix,

Bombyx, ein Seidenwurm. *P.*
Jedwabny robak / *Bombycinus*,
 Seiden. *P.* *Jedwabny*.

Bonosa, *a.*, ein Haselhuhn. *Pol.*
Jarzabel.

Bonus, gut / from. *P.* *Dobry*.
Melior, besser. *P.* *lepsz*. *Meli-*
usculus, ein wenig besser. *Pol.*
troche *lepsz*. *Optimus*, der beste.
P. *Nalepsz*. *Optimates*, die für-
 nemsten im volck. *P.* *Naprzede-*
nieszy *miedzi ludem*. *Bonitas*, gü-
 tigkeitt / frömmigkeitt. *P.* *Dobroc.*
Bona, *orum*, Hab vnd gut. *Pol.*
Dobra / *matetnośc*. *Boni consu-*

lo, ich nehme für gut an. *P.* *za*
dobre / (*za wdzięczne*) *przymiut*.

Boreas, *al.* *Aquilo*, der Nort-
 wind. *P.* *Pulnoeny wiatr*. *Bo-*
reus, & *Borealis*, Mitternächttig
P. *Pulnoeny*.

Borysthenes, der Neper. *Pol.*
Niepr. fluuius Scythia.

Bos, ein Ochse / vnd Ruc. *Pol.*
Bol. *Bouinus*, & *bouillus*, Rind-
 derin / Ochsin. *P.* *wolowy*. *Bo-*
uile, ein Ochsen oder Rühstall.
P. *obora* / *wolownia* / *chlew wo-*
lowy. *Bos*, *as*, ich brülle wie ein
 Ochse. *P.* *Rycze tak woł*.

Botrys, & *botrus*, ein traub /
 treubel. *P.* *grono*.

Botulus,

Botulus, ein Bratwurft. *Pol.*
Kielbasa.

Brabeum vel *brabium*, ein gab
 oder Kleinot / darob man kempfe-
 fet. *P.* *Plenot* / o ktery sie zbita-
 ta / *zawoduta* / albo *hermuta*.
Brabentes, & *brabente*, ein Plaz-
 meister / der die gaben außgibt
 denen die sich in den Schawspis-
 len wol halten. *P.* *Przetozony* /
 ktery *Plenoty rozdawa tym* / kto-
 rzy w takowich *zgristach dzela*
nosci swa okazują.

Bracca, *a.*, ein Bruch / oder
 Pomphosen. *P.* *pludry*.

Brachium, der Arm. *P.* *ramie*
az do łokcia. *Brachiale*, Arms-
 stierde / oder Armschiene. *P.* *Nas*
ramnica.

Bractea, ein blech von Mettal.
P. *Blacha kruczejowa*. *Bractea-*
rium, ein Goldeschlaher. *P.* *co*
blachy złote kute / (bije) *Blachos*
wnik / *Goldslar*. *Bracteatus*,
 verblechet. *P.* *blachami obity*.

Branhia, Fischhoren. *P.* *Rybie*
oszy / *strzelle*.

Brassica, Kollkraut / Komps-
 kraut. *Pol.* *Brostiew* / *Papusta* /
Jarmusz.

Brephotrophium, ein Weissenshaus/ Kinderhospital. *P.* Sirotny dom. Szpital dziecienny.

Breuis, Kurz. *P.* Proti. *Breuitas*, Kürze. *P.* Protkość. *Breuiquentia*, Kürze rede. *P.* Protko, mowność. *Breuis*, as. & *Comp.* *Abbrenio*, ich verkürze. *P.* skracam/ bkracam.

Britannia, al. *Anglia*, Engelland. *P.* Angielska/ albo Angliska ziemia. *Britannus*, ein Engellender. *P.* Angielski/ albo Anglik.

Bruchus, ein Kiefer. *P.* Chrzaszcz.

Bruma, die Kälteste zeit im winter/ da der tag am kürzesten ist. *P.* Półzimny / albo Należka zimna / kiedy dzień jest najkrótszy. *Brumalis*, Wintertisch. *P.* zimny/ zimny.

Bruscum, Maser od flader von Ahorn. *P.* Flader Javorowy.

Brutus, Unuernunftig. *Pol.* Nierozumny/ nierostropny. *Brutum* subst. ein Unuernunftig thier. *P.* Nierozumne zwierze. *Bruteo*, *brutesco*, *abbrutesco*, ich werde wild/ biehisch. *P.* stawam się nieumym/ głupim.

Brye, kleine Tamarisk/ daraus man Kleiderbesem macht.

rolicina/

P. rolicina/ albo chrost/ z ktorego sejozki do fiat czynia.

Bryon, Moß an alten Enchebennen. *Pol.* Mech na starych debiech.

Bryonia, Schmärtwurz. *Pol.* Przestep.

B. V.

Bubalus subst. ein Büffel/ wöl der Ochse. *P.* Bawol. *Bubalus*, adiect. Von einem Büffel oder Ochsen. *Pol.* Bawolowy/ wolutowy.

Bubo, ein Nachteul/ Schusofut. *P.* Puchacz. *It.* der schitter. *Pol.* Pila. *Eubonium*, Klein Meigerkraut/ Wegstrew/ Sternkraut. *P.* przywrot.

Bubulcus, *Bubseque*, ein Kühehirt. *P.* wolutowy pasterz.

Bucca, das hohle der backen oder des mundes. *Pol.* Cze mięsiec w gębie / albo w policzki. *Bucca*, *Buccella*, ein bißchen/ munda vol. *P.* Szuká/ stuczka/ nátká na gęba. *Buccina*, ein zinn oder blasshorn. *Pol.* Trąbá. *Buccino*, ich blase/ dromete. *Pol.* Trąbte. *Buccinator*, ein Zinkenbleser/ Drometer. *P.* Trąbacz.

Buda,

Buda, Ofen in Ungern. Pol.
Budzín.

Bufo, ein garten Kröte. P. jábá
jimna/ogrodna/ krosława.

Buglossa, Burretsch/oder Och-
senzung. Pol. Borag/ wotowp
leppf.

Bulapathum, groß Mangels-
wurh. P. Eoptan.

Bulbus, wilder Knobloch. Pol.
Czofneł leńny/trzemucha.

Bulga, ein Wetschger. P. wácel.

Bulle, ein runder holer Knoff/
P. okragłay wydrożona galá.
Item ein spang. P. Centla. Item
eine Wasserblase. P. bebel álbo
bońbol ná wodzie. Bullatus,
Prechtig/ auffgeblasen. P. Dia-
dety/ pyhny.

Bullia, & Comp: Ebullio, ich
siede. P. wre/ Piple/ wykiple.

Euphthalmus, Kuedill. P. swie-
totański kwiát/ swietotańskie
ziele.

Bura, a, vel buris, Pflugstern.
Pol. Łojica.

Bustum, ein grab/ oder ort da
man die todten Körper verbrant.
Pol. grob/ álbo mieysce/ ná kros-
rym trupny páłono.

Butyrum, Butter. P. másto.

Buxus,

Buxus, & um, Buchsbaum. P.
Bul/ Burpan. Luxem, Buchs-
beemlin. P. Burowy/ Burpas
nowy.

B. Y.

Byssus, der aller Edstlichste Leins-
wat. Pol. nasubtilniysze plotno.
Bisior, Byssinus, das daraus ge-
macht ist. P. Bisiorowy.

INCIPIENTIA

a. C.

C. A.

Caballus, ein Roß/ Hengst.
P. Roń/ Drygant/ skápá.
Caballinus, von einem Roß. Pol.
Roński.

Cacabus, ein Kessel/ Kachel/ stára
he. P. Poćiel/ Kachla/ poćrywka.

Cachinnus, ein groß gelehrt.
Pol. wielki/ bezmierny smiech.

Cachinnor, ich lache sehr. Pol.
chechotam sie/ glosnte sie smtete.

Caco, ich thue mein notturfft/
scheisse. Pol. Jde ná dwor/ ná
stolec/ ná sekret/ ná wychod/
fram. Cacaturio, ich wolt gern
zur notturfft gehen. P. Chee mi
sie ná dwor.

F 2

Cachmen,

Cacumē, ein gipffel. *P.* wierzch/
wierzchołek. *Cacumino*, ich ma-
che spitze. *P.* żąostrzam/żąs-
czam.

Cadaver, ein toder Körper/ein
Aß. *P.* Trup. *Etato* / scierw.
Cadaverinus, tod. *Pol.* martwy.
Cadaverosus, heßlich/scheußlich.
P. Szpetny/strąsliwy by trup.

Cado, ich falle. *P.* pądam. *Ca-*
dinus, was da abfiel. *P.* Co ma
wpąść. *Caducus*, hinfellig / ver-
gänglich. *Pol.* Przemienny / nie-
stały / Dozysny.

Comp: Accido, ich falle zu. *P.*
przypądam. *Accidit*, Imperf: es
begibt sich. *P.* przysgadza się. *De-*
cido, ich fall herab. *P.* Spądam
z gory. *Excido*, ich entfalle. *Pol.*
wypądam. *Incido*, ich fall ein. *P.*
wpądam. *Intercido*, ich fall zwis-
schen ein / ich vergehe. *P.* wstrzod
wpądam / gine. *Occido*, ich gehe
unter / sterbe. *P.* żąchoze / binter-
ram. *Occasus*, der Sonnen Un-
dergang / der Abend. *P.* żąchod
stonicą. *Occidens*, Idem. *Occiden-*
talis, was gegen Abend ligt. *Pol.*
Co jest ną żąchod stonicą. *Proci-*
do, ich fall nider. *Pol.* wpądam/
pądam o ziemię / ną ziemię. *Re-*
cido,

cido, ich fall widerumb / oder
hindersich. *P.* Znowu odpądam/
pądam wznąć.

Casus, ein zufall / vnglück. *P.*
pądntente / Trąfunek / przysgo-
dą. Ist ein fall. *P.* wpađ / wpađek.
Casu, von vngesehr. *P.* z trąfuna-
ku / z przysgodny.

Caduceator, ein Herold / Fried-
bot / Schidman. *P.* gontec / po-
sel Etory pokoj opowiąda.

Cadurcum, ein Krämer deck.
P. Tąż kramarski/pląchtą kras-
marską.

Cadus, ein Wein faß. *P.* Pądż
stągiw. *Cadiscus*, dim.

Cacus, blind. *P.* Slepny. *Caci-*
us, blindheit. *P.* ślepotą. *Caco*,
Comp: Excaco, *Obcaco*, ich
mache blind / verblende. *P.* żąsles-
ptam. *Cecutio*, ich sehe vbel. *Pol.*
Nie dojrze / Nie dobrze widze /
Nie dobre gom wzroku.

Cado, ich schlage / hauwe / töde-
te. *P.* Bije / śieć / żąbijam. *Ca-*
des, ein todschlag. *P.* Meżoboy-
stwo / pobicie. *Homicida*, ein todi-
schleger. *P.* meżoboycą. *Homici-*
dium, ein todschlag. *P.* Meżo-
boystwo. *Parricida*, der sein Va-
ter ermordet. *P.* Etory. Dycą żą-
bil

bil. *Caduu*, das man hauen mag. *P.* Co sie siec godzi. *Caso*, *ous*, der aus Mutter leib geschnitten ist. *P.* wyprotef. *Casim*, mit hauen. *P.* siekiem / sieknie. *Comp.* *Abscido*, ich hawe hinweg. *Pol.* odćinam. *Circumcido*, ich beschneide. *P.* obrzeżute. *Circumciso*, beschneidung. *P.* obrzeżanie. *Decido*, ich schneide ab. *P.* odćinam. *Item*, ich vertrage / vergleiche. *P.* potędnam / pogadzam. *Excido*, ich hawe aus. *Pol.* wyściekam. *Excidium*, ein Zerstückung. *Pol.* zborżenie. *Incido*, ich zerschneide. *Pol.* wściekam / zacięnam. *Inciso*, & *incisura*, eine zerschneidung. *P.* zacięcie. *Occido*, ich tödte. *P.* zabijam. *Occisor*, ein Todschleger. *P.* zabijacz. *zabijał*. *Pracido*, ich schneide ab. *P.* odćinam / odświekam / odymute. *Pracise*, kürlich. *Pol.* Protko / Protkimi słowy. *Succido*, ich hawe ab / oder nider. *P.* podćinam / bćinam. *Succisuum*, *a, um*, *succisuius horis aliquid agere*, bey nebenzeit etwas thun. *Pol.* wdo rnywł co czynić / wdochwátnia godzine co czynić.

Camentum, Bruchstein / allerley

ley stein zu mauren. *P.* wśelakie kamentie ku murowaniu / waspno. *Cementarius*, ein Maurer. *P.* Murarz / wapiennik. *Cementitius*, was von solchen bruchsteinen gemacht wird. *Pol.* Co z takowego kamentia murowane bywa / wapienny.

Cesar, ein Kaysar. *Pol.* Cesarz. *Cesareus*, Kaysarisch. *P.* Cesarsti.

Cesaries, lang mans haar. *P.* Krzycia. *Cesariatus*, der ein lang haar hat. *Pol.* Krzyciasty / Kory dlugie ma włosy.

Calo, us, ich grabe oder steche aus / ich schnitze. *P.* Kije / dlubiez. *wydrojam*. *Calum*, ein Meissel / stecheisen. *P.* Dłoto. *Calatura*, die schnitzger kunst / oder schnitzger werck. *P.* nauka wydrozenia / albo roboty wydrożona / wyryta. *Calator*, ein graber / aufstecher / schnitzger. *P.* Drożyteł.

Calebs, ledig / nicht ehelich. *P.* Bezżentec. *Calibatus*, der Vn eheliche stand. *P.* Bezżeniłwo.

Cepa, & *cape*, ein Zwibel. *Pol.* Cebula.

Ceremonia, arum, Kirchenges breuche. *P.* obchody albo obrzedy kościelne.

Cesius, gramblaw/ Ragenewigig. Pol. Cieranomodry/ Gärp/ blawp.

Cassus, itü, ein Rasen. Pol. Darn. *Casspitius*, von rasen gemacht. P. z darnow bezyniony.

Cassito, ich stosse mit den füssen an/ ich strauchele. P. potikam sie/ otracam sie/ ostirkam sie.

Cestus, us, ein streit Polb. Pol. Bulawa/ Basahel/ Kiloff/ Ezelan/ Palka.

Cater, vel *caterus*, a, um, ein ander. P. Iny. *Ceterum*, aduer: Aber. P. Ale. *Caterogum*, sonst. P. bo tnaczen.

Calamintha, Ragenkraut. P. Potega mietka.

Calamistrum, ein pfrim/ damit man die haar kraus macht. Pol. Jglicá do trásiána wlosow. *Calamistratus*, gekrauset/ kraushärrig. P. Pedzlerzawy.

Calamita, alias *Rubeta*, ein Laubfrosch. P. zielona zaba.

Calamitas, Jamer/ angst/ not/ Pol. niedza. *Calamitosus*, Wühfelig. Pol. Niedzyn.

Calamus, ein Rohr/ ein Halm. Pol. Trzciná/ zdyblo. Item. ein Schreibfeder. Pol. pioro do pisa-

nia.

nia. *Calamarius*, ein Schreibzeug. Pol. Palamarz.

Calantica, ein Schleyer/ Pol. podwiká/ rabeł.

Calathus, ein geflochtener Korb. P. bpleciony kos.

Calcaneus, & um, eine Bergh am fuß. P. pietá.

Calcar, ein Esporn. P. ostroga. *Calcarium*, ein Esporer. Pol. Ostroznik.

Calcens, *calceamen*, & *calceamentum*, ein Schuh. P. Trzewik/ bot. *Calcearius*, ein Schuhmacher. Pol. Swiec. *Calceo*, ich lege schuh an. P. obuвам.

Comp: *Excalceo*, *Discalceo*, ich ziehe die schu aus. P. Wyzuвам.

Calcitro, ich lecke oder schlahe mit den füssen. Pol. wierzgam/ bje albo depce nogami. *Calcitro*, onis, ein schlahend Ross. P. Kon kory bje. *Calcitrosus*, was gern hinden auffschleht. P. Ptoory rad wierzga/ nogami bje.

Calco, as, ich trete mit füssern. P. Depce/ stápte. Comp: *Conculco*, *Praculco*, ich zertrete. Pol. podeptute. *Inculco*, ich erucke

ein

ein. *Pol.* wddeptam. *Metaph.* ich lehre ofte vnd fleißig. *P.* Ezesto przypominam/ pilnie nauczam.

Calculus, ein Sandstein. *Pol.* ptaszysty kámtien. *Item.* der stein/ (Brandheit) *P.* Kámtien. *Item.* ein Rechenpfennig. *Pol.* Riezman. *Calulator*, ein Rechenmeister. *Pol.* ráchnistrz. *Calculosus*, Steinrechtig. *P.* Kámtienistly. *Item.* der den Stein hat. *P.* Story ma kámtien.

Caldarium, ein Kessel. *Pol.* Koćtel.

Calende, der erste tag eines jeglichen Monats. *Pol.* pierwszy dzien kázdego miesiaca.

Calo, as, *latine*, *vaco*, *Inter-calo*, as, ich setze zwischen ein. *P.* w posrzodek wstawiam.

Caleo, es, ich bin warm. *Pol.* Ciepło mi. *Caleſco*, cum *compositus*, ich werde warm/ werme mich. *Plo.* Zágżewam sie. *Calefacio*, ich werme. *P.* Zágżewam. *Caleſio*, ich werde warm. *Pol.* Zágżewam sie. *Calidus*, warm. *Pol.* Ciepły. *Calidus*, as, werme/ hitze. *Pol.* Ciepłośc/ goracośc.

Caliga,

Caliga, Hosen. *P.* Nogawka/ Nogawica/ vbránke. *Caligatus*, der Hosen oder stüßeln an hat. *Pol.* w nogawki albo wstórznie obuty.

Caligo, inis, Finsternis/ dunkelheit. *Pol.* Cma/ Ciemnośc/ pochmur. *Caliginosus*, Finster/ Dunkel. *Pol.* Ciemny/ pochmurny. *Caligo*, as, ich sehe nicht wol. *Pol.* Niedozryze/ Nie dobre widze.

Calix, ein Becher. *P.* Kubek/ Kielich/ Czáchá. *Item.* Hülsen/ da der Samen innen ist. *Pol.* Czeſutá.

Calleo, *occalleo*, ich erherte. *P.* Zátwardzam sie/ skámtieniam sie/ odbolele/ zdréwiete. *Metaph.* ich kan gar wol. *P.* wiem/ wiemtem/ rozumtem dobre. *Callus*, & *Callum*, ein harte dicke haut von grosser arbeit. *P.* otret/ twárda skóra od roboty. *Callosus*, voller schwellen vnd beulen. *Pol.* gruby/ twardy/ pempelot wátty.

Callidus, gescheld/ listig. *Pol.* Chytry. *Callidus*, geschwindig/ feil. *Pol.* Chytróśc.

Callis,

Callū, ein getriebener weg. *Pol.*
Tárta/torowána drogá.

Calo, *onis*, ein Droschub. *Pol.*
Drab / *Moeloch* / *Chálástrá*.
Item, ein holzschuch. *P.* *trepłá*.
Calopodium, *Idem*.

Calumnia, ein schmach/ lesterung. *P.* *potwarz*. *Calumnior*,
 ich schmehe/ lestere. *P.* *potwarz*
zam / *odnoże* / *fakšywte ostrá*
zam. *Calumniator*, ein Lesterer/
 verleumbder. *P.* *Potwarcá*. *Calu-*
umniosus, lesterhafftig. *Pol.* *po-*
twarzliwy / *lywy*.

Caluus, *Kal*. *Pol.* *lysy*. *Calueo*,
Caluesco, ich bin/ werde *Kal*. *Pol.*
Jestem álbo stawam się lysym/
lysię. *Caluo*, *as*, *Decaluo*, ich
 mache *Kal*. *P.* *czynię lysym*. *Cal-*
uities, & *caluitium*, eine glaze/
 ein Kalkopff. *P.* *Łyśiná*. *Calua*,
caluaria, der Hirschal/ Hirn-
 schedel. *P.* *Łąská w głowie*.

Calx, *dub*: eine ferse. *P.* *pietá*
Item, das end eines jeglichen dings.
P. *Pontes káżdę rzeczy*.

Calx, *fam*: Kalk. *P.* *wapno*.
Calcaris, ein Kalkbrenner. *P.*
wapiennik.

Cambio, ich wechsele. *P.* *odmies-*
nam. *Cambium*, ein Wechsel.
P. *zámianá*. *Came-*

Camelus, ein Kameltier. *Pol.*
Wielbiąd. *Item*, ein Ankerseil.
P. *Kerstak*. *Camelinus*, von Ka-
 melen. *P.* *wielbiądzy* / *wielbiądzo-*
wy.

Camera, ein gewelb. *P.* *sklep* /
komorá / *Camera*, & *Concame-*
ro, ich welbe. *Pol.* *Zástleptam*.
Camératus, gewelbet. *P.* *sklepiſty*.

Caminus, ein Schorstein /
 Rauchloch/ Ofen. *Pol.* *Łomin* /
Dymnicá / *piec*.

Campana, ein glock. *P.* *Zwon*.
Campanula, eine Schelle. *Pol.*
Zwoneł.

Campus, ein feld. *P.* *pole*. *Itē*,
 ein ort/ da man sich obet im rens-
 nēn/etc. *P.* *intęſce gonitwy/etc*.
Campestris, Feldrechtig. *P.* *polny*.
Campeſtria, plur: ein flach eben
 feld. *Pol.* *Rowniná* / *Nizyná* /
Łłontiná. *Item*, ein Niderkleid.
P. *gáce* / *femural*. *Campeſtratus*,
 der ein Niderkleid an hat. *Pol.*
 w *gáce álbo w femuraly ubrány*.

Canabis, & *Cannabum*, hanff.
P. *Ponopie*. *Canabinus*, & *Can-*
baceus, hanffin. *P.* *Ponopny*.

Canals, ein Ranel / Wassero-
 rin/ Renstock. *Pol.* *ryniná* / *ryno-*
stoł.

Cancelli,

Cancelli, Batern / Beschrenck.
Pol. *Pratā. Cancelli*, as, ich vers
 gaterer. *P.* *Praticzynie / Pratami*
 obwarute. *Item.* ich lesche aus /
 durchstreiche. *Pol.* *wymażute /*
wyskrobute.

Cancer, ein Krebs. *P.* *Kāl.*

Candela, ein licht. *P.* *Swieca.*
Candelabrum, ein Leuchter. *Pol.*
Swiecznik / lichtarz.

Candeo, ich bin weiß. *P.* *Jestem*
biały. *Item.* ich glü. *Pol.* *gorę /*
pale się. *Candesco*, *Idem.* *Excand-*
esco, ich werde glühend / enzhän-
 det. *Pol.* *japalam się / rożgory,*
wam się. *Metaph.* ich erzürne
 mich fast. *Pol.* *rożgniewam się*
Excandescencia, Jachjorn. *Pol.*
Grog / nteshamowan gntew.
Candico, ich bin weiß. *P.* *Jestem*
biały. *Candido*, as, & *Candefa-*
cio, ich weißse. *Pol.* *Wobielam*
Candidatus, weiß bekleidet. *Pol.*
w białe biały obrany. *Metaph.*
 einer der vmb ein Ampt anhelte.
Pol. *ktory brzął taki albo dostoi*
teństwo żądzieguie.

Candidus, weiß / Schneeweiß.
P. *Biały / jasny.* *Metaph.* from /
 aufrichtig. *Pol.* *Dobry / bezpry.*
Candor, Weiße. *Pol.* *Białość /*
jasność.

jasność. *Metaph.* aufrichtigkeit
P. *Dobry / bezpry.* *Candide*,
 aufrichtig. *P.* *bezpry.*

Cando, verbū inusitatum. *Comp.*
Accendo, *Incendo*, *Succendo*, ich
 zünde an / oder verheze. *P.* *Japal-*
am / żanecam / poduszam /
podszuwam. *Incendium*, ein
 brand. *P.* *Pogorzenie / Pożoga.*

Caneo, ich bin grau. *P.* *Jestem*
szary / Canesco, ich werde grau.
Pol. *Stwiete.* *Canis*, graue haar.
P. *świe włosy.* *Canis*, grau. *P.*
szary / śiedziwy. *Canities*, graue
 haar / das Alter. *Pol.* *Świcość /*
śiedziwość.

Canis, ein hund. *P.* *pies.* *Item.*
 ein aug auff dem würffel / ein
 Es. *Pol.* *Es.* *Item.* der Hundes
 stern. *alias Canicula*, *Pol.* *pśta*
gwiazda / pśianka. *unde Dies*
Caniculares, die Hunds tage. *P.*
pśie dni. *Canis sagax*, ein Spürs
 hund. *Pol.* *wyżel / Dgar.* *Canic-*
ulus, & *Canellus*, ein händlein.
P. *pieśel / bezente.* *Caninus*, hüns
 disch. *P.* *pśi.* *Canini dentes*, die vord
 dersten zee. *P.* *przednie zęby kły.*

Canistrum, einkorb. *Pol.* *Koś.*
Canistellum, ein korblein. *Pol.*
Kośel / Kośiczek.

Canna, ein Rhor. *Pol.* Trętna
Canneus, Röhrlin. *P.* Trętan.

Cano, u, ich singe. *P.* spiewam.

Cantor, ein senger. *Pol.* spiewak.

Cantus, & *Cantio*, ein gesang. *P.*

spiewanie. *Cantilena*, *Cantiun-*

cula, ein Lied. *P.* pieśń/piosnka/

ptosieczka. *Canorus*, hell / wol

lautend. *P.* głośny/brzmiały.

Comp: *Accino*, ich singe mit.

P. przyspiewam. *Concino*, *Idem*.

Concentus, ein zusammen singen.

P. zaśpiewanie. *Accino*, ich wie-

derbelle/lestere. *Pol.* odmrulam/

odpowiedam/złorzecze. *Pracino*,

ich singe vor. *P.* Nápřod spie-

wam / začynam spiewać / Pra-

centor, ein Vorsinger. *P.* Płory

intonuje / začyna. *Recino*, vel

Recanto, ich wiederruffe. *P.* odwo-

zywam. *Succino*, ich singe leise

mit halber stim. *P.* sřednym ał-

bo cieniłm głośem spiewam.

Canto, as, ich singe oft bñ viel/

ich rühme/prelfe. *P.* Czesto spie-

wam/chwale/wystawiam. *Can-*

tillo, ich singe ein wenig. *P.* Po-

troße spiewam. *Decanto*, ich los-

be/ ruffe aus. *Pol.* wystawiam/

wychwalam. *Incanto*, ich bezaus-

here/ beschwere. *Pol.* Ezarute/

zasklinam.

zasklinam *Incantatio*, *Incanta-*

mentum, beschwerung/bezaubes-

rung. *P.* bezarowane. *Incanta-*

tor, ein Zauberer. *P.* Ezarow-

nik. *Incantatrix*, ein Zauberin.

Pol. Ezarownica. *Recanto*, ich

wiederruffe. *P.* odwoływam.

Cantharis, ein grüner Kiefer. *P.*

Kobylka zielona/krowka zielona.

Cantharus, ein Kandel. *Pol.*

Konew.

Cantherius, ein Mönch / vers-

chnitten Kopf/ Walach. *P.* wás-

łach/ Póh wyrzeczany.

Canthus, i, eine schin am rade.

Pol. Szyna.

Caper, ein verschnittener Doek

P. częściony Kóziel. *Capra*, ein

Geiß/Ziege. *P.* Kozá. *Caprarius*,

ein Geißhirt. *Pol.* Kóziarz/ Kózi

pasterz. *Caprile*, ein Ziegenstal.

Pol. Kóziarnia. *Caprinus*, Geiß-

sen. *P.* Kózi. *Capella*, ein Zechel-

gen. *P.* Kozłan.

Caprea, ein Rehe. *P.* Sárná.

Capreolus, ein Rehbock. *P.* Sáro-

ná sámtec. *Capricornus*, ein

Steinbock. *P.* Kóziorożec.

Capero, as, ich rungele die

stirn/sehe sawer aus. *P.* Smarži-

czam sie/ Ewáśno pátrze.

Capillus,

Capillus, Haupthaar. *P.* włos
sz na głowie. *Capillatus*, hárícht.
Pol. włosáty. *Capillamentum*,
Brembd. oder angemachte haar.
P. Tudze álbo przyprawne włos
sz/ przyprawki.

Capio, ich neme/ fahé. *P.* ymuite
bierze/ poymuite. *Item.* ich be-
greiffe/ fasse. *Pol.* ogárntam/
oslegam. *Capax*, weit begreiffig.
P. Szproki/ poetny/ Eory pos-
tać álbo ogárnać co może. *Capa-
citas*, weite/ gróssé. *P.* wielkość/
Szprokość.

Capeffo, ich schíefe mich zu ne-
men. *P.* gotute sie ná co/ domá-
gam sie czego.

Capto, ich stelle nach/ jage nach/
Pol. pilnute/ czynham ná co. *Ca-
ptura*, ein Fang. *P.* yćte.

Captius, ich neme gefangen.
P. poimam. *Captivus*, ein gefan-
gener. *P.* poimány. *Captivitas*,
gefengnis. *Pol.* záprowódzenie
w niewolstwo/ tectwo/ niewol-
stwo/ niewolá.

Captio, ein betrug/ ein fang in
worten. *Pol.* Chytrość/ zdrádá
sámolowlá/ podeśćie. *Captiosus*,
arglistig. *P.* chyttry/ sámolowny.
¶ *Comp.* *Accipio*, ich neme an/
empfahé.

empfahé. *P.* Bierze/ prymuite.
Acceptus, angemem. *P.* wdziecz-
ny/ przytemny. *Acceptilatio*, etia
ne Quintan. *P.* Ewit. *Concipio*,
ich begreiffe/ empfahé. *P.* Poy-
muite/ ogárntam. *Conceptio*,
empfangnis. *P.* Poczećie. *Deci-
pio*, ich betriege. *P.* Zdrządzam/
oskúkam/ podchodze. *Deceptor*,
ein Betrieger. *P.* Zdraycá/ oskúst.
Decipula, eine sprenckel/ damit
man Vogel fengel. *P.* šidelko/
potrzást ná ptášt. *Excipio*, ich
neme aus. *P.* wymuite. *Item*, ich
empfahé/ empfangé. *P.* przyw-
tam. *Exceptio*, ein aufnemung.
P. wyćte. *Incipio*, ich fahé an.
P. Poczynam. *Inceptum*, ein an-
fang/ vorhaben. *Pol.* począték/
przedśiewziećie. *Interceptio*, ich
fange auff/ oder neme vorhin. *P.*
Przerrywam/ przekáżam/ poda-
chwytywam. *Præcipio*, ich gebie-
te/ lehre. *Pol.* Káże/ przykazute/
rozkázute. *Præceptor*, ein Lehrer.
P. náuczyciel/ przykazyciel. *Præ-
ceptio*, *Præceptum*, etne lehre/ oder
gebot. *Pol.* náuka/ rozkazánie/
przykazánie. *Percipio*, ich empfin-
de/ berneme. *P.* obaczam/ roz-
mierzute/ dostawam. *Recipio*,
ich

ich neme wieder/ bberkomme wi-
der. *P.* *Przymule* *zab*/ *dostawam*
zab. *Item.* ich verheisse. *P.* *obiec-*
ute/ *przprzekam*. *Receptum*, *us*,
ein hindersich trettung. *P.* *wras-*
cante na zab. *Receptaculum*, ein
behaltenis. *Pol.* *Wieszce do cho-*
wanta czego. *Suscipio*, ich neme
auff. *P.* *przymule*/ *podymule sie*.
Item. ich zeuge. *P.* *plodze*. *Susce-*
ptor, ein Pade. *P.* *kum*/ *Erzesny*.

Capistrum, ein Halfter/ maul-
korb. *P.* *bzdztentica*/ *kaganiec*.
Capistro, *as*, ich lege ein halfter
oder maulkorb an. *P.* *bzdztentice*
albo *kaganiec wkladam*.

Caprificus, ein wilder Feigen-
baum. *P.* *legna figa*.

Caprimulgus, ein Pfaff. *P.* *ko-*
ziel, *aus nomen*.

Caprona, *arum*, die borderen
haar an der stirnen der pferden.
P. *grzywa przedsobna*.

Capsa, ein Kist/ trog. *P.* *skry-
nia*/ *spidfas*. *Capsula*, ein Kist-
lein/ ledlein. *P.* *skryniecza*/ *spid-*
fasis/ *Szafka*.

Capulus, *& um*, ein hefte/ oder
handhabe. *P.* *Rekolecie*/ *Jedlica*.
Item. ein Todtenbar. *P.* *Wary*.

Capus & capo, ein Kapaun. *P.*
Kaplun/ *Pietuch*. *Capus*,

Caput, das Haupt. *P.* *glowa*.
Item. ein Capitel. *P.* *Kozdzial*/ *Capitula*. *Capitellum*, ein Knoff.
I. *galka*. *Capitalis*, was des to-
des werd ist. *P.* *glowny*/ *Smiera-*
telny. *Capitatus*, *& Capitosus*,
ein Großköpffiger. *Pol.* *Ktory*
wielka glowa ma. *Capito*, *Idem*.
Capitium, ein Hut/ oder Kapp.
P. *Szaplka*/ albo *Kapica*. *Biceps*,
zweyköpffig. *Pol.* *O dwu glo-*
wach/ *Dwuglowny*. *Triceps*,
Dreyköpffig. *P.* *O trzech glo-*
wach/ *Trzyglowny*.

Carbasus, subtil Leinwat/ daro
aus man sagal macht. *P.* *Sub-*
tilne plotno/ *z Ktorego Zagle-*
czynia.

Carbo, *onis*, ein geleschter Koe.
P. *wagl*. *Carbonarius*, ein Koe-
ler. *Pol.* *weglarz*.

Carbunculus, ein Karfunkel.
Item. der brenner an den reben.
P. *Opytontente winnych mactc*.

Carcer, ein gefengnis. *P.* *Ciemo-*
nicia/ *wiezente*/ *Zaraz*. *Carce-*
res, Schrancken/ Spielpleze.
P. *Szranki do gonitw*.

Carcinoma, der Krebs/ (Frank-
heit.) *P.* *Kaf*.

Cardamum, Gartenkress. *Pol.*
Krofos. *Cardia*,

Cardia, & Cardiacæ, wehlag
im Herzgrüblein. *Pol.* Bolenie
serca. *Cardiacus*, der solche weh-
tagen hat. *P.* Ectory ma tákowe
bolenie.

Cardo, Thürangel. *P.* Zámia:
sá.

Carduus, Distel. *Pol.* Dset.
Carduelis, ein Distelfinck / Sti-
glitz. *P.* Szczęgiel.

Carex, Schwertelkraut / Riet-
gras. *Pol.* Rzeżaczka / ziele
obcięte. *Carex*, ein ort / da
solch Kraut wechset. *P.* Wleńsee /
Pedy tákowe ziele roście.

Careo, ich mangle / habe nicht.
Pol. Niemam / Niedostate mi.
Cassus, lár / ledig. *P.* Czysz / pro-
żny. *Incassum*, Vergeblich. *Pol.*
prożno.

Carica, dürre Feigen. *P.* sucht
figl.

Caries, faule / wurmstiche. *Pol.*
pleśń / wstęchliná / sprochnie-
nie. *Cariosus*, faul / wurmstichig.
Pol. Sprochniáty / prochnisty /
robaczywy.

Carina, der Schiffboden / das
raume oder hohle im schiff. *P.* Dno
lodzt. *Carino*, as, ich höle oder
hauwe aus. *Pol.* wyćiosam / wy-
diubute.

Carmen,

Carmen, ein gedicht / gesang.
Pol. pieśń / splewianie / wirße.
Item, eine bezauberung. *P.* biza-
rowanie / czary.

Carmino, as, ich kemme / hochle.
P. czosam / czechram.

Caro, Fleisch / *P.* Mięso / Cia-
ło. *Carnem*, Fleischchen. *P.* mięśny.
Carnosus, Fleischhaftig / fleisch-
icht. *Pol.* mięsisty. *Carnalis*,
Fleischlig. *P.* Cieleśny.

Carnifex, ein Hencker. *P.* Kát.
Carnifico, & or, ich peiniget. *P.*
Mecze / Kátute. *Carnificina*, ei-
ne peinigung / marter. *P.* mecz-
nie / Kátowanie.

Carpentum, ein Rarn oder was-
gen. *P.* Kára / Kolasá. *Carpenta-
rius*, ein Wagner / Schärmas-
cher. *P.* Stelmách / Kolesník.

Carpio, ein Carp. *P.* Kárp.

Carpo, ich neme oder breche ab.
P. Bierze / zbieram / odlamute /
brywam. Item, ich schelte. *P.* lós-
te / fulam.

¶ *Camp*: *Decerpo*, ich breche ab.
P. odlamute / odbieram. *Discer-
po*, ich zerreiße. *Pol.* rozćargam /
rozdrápam / rozdzieram. *Excer-
po*, ich klaube heraus. *P.* wybier-
am / wyścizkute.

Carrus, Carrui, Carruca, ein
Karn. *P. Kará.*

Cariota, ein Dattel Kern. *Pol.*
Daktylowy orzech.

Cartilago, ein Knorpelbein. *P.*
Chrzestlka. *Cartilagosus*, Knor-
pelbeinliche. *Pol.* Chrzestlisty /
chrzestowaty.

Carus, theur / wert. *P.* Drogi /
kostowny / mily. *Caritas*, theu-
rung. *P.* Drogość.

Caryophillon, Negelein. *Pol.*
goździk.

Casa, eine hütte / Kade / bawr /
Heuslein. *P.* Chyś / chátupá.

Casus, ein Käß. *P.* Ser / go-
molek.

Cassis, is, masc. ein Jägergarn.
P. Sieć / Siatka / łapka.

Cassis, idis, fem. ein Helm. *P.*
przysbicá.

Cassita, a, ein Heubellerch. *P.*
Dziurładka.

Casso, as, ich mache untüchtig /
Kassire. *Pol.* Niżeje / w niwecz
obracam. *Cassus*, leer / ledig. *Pol.*
Czyj / próżny.

Castanea, ein Kestebaum / ob
Kesten. *Pol.* Kąstanowe drzewo /
albo Kąstan. *Castanetum*, ein Ke-
sten wald. *P.* Kąstanowy las.

Castum,

Castrum, ein Burg / Schloß /
Festung. *Pol.* Zamek / twirdza /
grod. *Castellum*, ein Städtlein /
Flecken. *P.* Miasteczko.

Castra, orum, ein Leger / Heers
leger. *P.* Oboz. *Castrensis*, Kris-
gisch. *Pol.* wojenny / żołnierski.
Item, was zu einem Schloß oder
Ampt gehört. *P.* grodzki. *Ca-*
strametor, ich schlage ein Leger
auff. *Pol.* Klade Oboz / poloże
sie obozem.

Castigo, ich straffe. *P.* Karze / ká-
bá am. *Castigatio*, eine straffe.
P. Kára / skaranie / ná pominanie.

Castor, ein Biber. *Pol.* Bobr.
Castoreus, von Bibern. *P.* Bob-
bromy. *Castoreum*, Bibergeil. *P.*
Stroie bobrowe / sic vocantur à
Plinio testes castorum.

Castro, ich münche / schneide
aus. *Pol.* Wniże / wátáże / ká-
plunie / kłénte. *Castratio*, Vera
schneidung. *P.* Dwátáżenie / o-
czyścienie. *Castrius*, ein Vera
schnittener. *P.* Rzeźaniec / kłé-
szentec.

Castus, Keusch / züchtig. *P.* czysty.
Castitas, *Castimonia* / Keuschheit.
Pol. czystość.

Comp: *Incestus*, a, um, Vni-
Keusch /

Keusch/ der sein blut schendet. P.
Nieczysty/ Etorz z krewnymi nie-
czystość plodzy. Incestus, u,
blutschand. P. zółżona miłość/
zwalcenie Erwie.

Casula, ein Messgewand. Pol.

Ornat, ein Messgewand. Pol.

Catachismus, l. dilani, ein sünd-
flut. P. Potop/ zebrańie wody.

Cataphractus, ein Kürasser. P.
w cały pływ obrany. Cataphra-

cta, ein ganzer Harnisch. Pol.

Catá/ zu pelnabrotá/ Pyris.

Catarractus, ein schungatter.

Pol. Zátamowanie/ albo Praty
b bram miejski. Item. ein wol-

kenbruch. P. gwałtowna woda

Catarrhus, der Schnupffen. P.

Rhyma/ Sapka. Item. ein

Catasta, ein ort/ da man die

leitbeigene Knecht verkaufft/ oder

auch die gefangenen einlegt. P.

Miejsce/ ná Etorz miewolnik

przedawano/ Targowisko nie-

wolnikow/ albo Etda/ Eddy

zloczynce wsadzaja. Item. ein

weber Rehm. P. Krosna.

Catena, eine Ketten. P. lánecuch

wrzeciady. Cateno, Concateno, ich

binde. Pol. lánecuchem zwiżute.

Concatenatio, ein zusammenbin-

dung.

dung. P. Zgłobienie/ spłanie.

Cathedra, ein Sessel/ Prediga-

stul. P. Stolec/ Kazańica.

Caterua, eine schar. P. gromá-

da/ husice. Cateruam, heuffig-

P. gromáda.

Catinus, & um, ein schüssel. P.

misá/ Krzyżow. Catillus, & um,

ein schüssellein. P. misceżá. Ca-

tillo, onis, ein schleimer. P. jarlof.

Catus, & um, wichtig/ gescheld.

P. madyr/ chytty.

Catus, i, ein Kater. P. Kot. Ca-

ulus, ein junges von ein jegliche

thier. P. Pádego zwiżecia dzies

cie, proprie autem, ein Junger

hund. P. Szczęcie. Catellus lde.

Catullo, ich lauffe in der brunst.

P. gze sie.

Cauda, ein schwanz. P. ogoni.

Caudatus, das ein schwanz hat.

P. ogonaty/ ogoniasty.

Caudez, der stam oder flos an

einem bawm. Pol. pień/ Łarzo

Metaph, ein grober/ unbehobels

ter mensch. P. Prostak/ Dubiel

Biernat.

Cauca, ein grube/ oder Vogels

baur. P. Dół/ Dziurá podziema

na/ Klacká.

Cauco, ich vermeide/ hute mich.

Strzeżę

Pol. Strzega sie/ Ehronie sie/
wárute sie. Item, Ich versiche-
re/ vorgewissere. Pol. diszjam/
bpewntiam/ opráwtiam/ obespies-
czam. Cautio, eine fürsichung/
versicherung. Pol. diszente/ b-
pewniente/ zápis/ opráwá/ Plus-
czá. Cantela, Idem. Cautus, vors-
sichtig. P. Opátrziny/ ostrożny/
baczny.

¶ Comp: Incautus, Unvorsich-
tig. P. Nieopátrziny/ ntebaczny/
nteoostrożny. Pracaues, ich kom-
me vor/ ich hüte mich wol. Pol.
wysstrzegam sie/ opátrute sie.

Cauilla, & um, ein Spottwort/
gespöte. P. Sziderstwo/ násmie-
wisko. Caustor, ich verlache/
derspötte. Pol. násmiewam sie/
sibze. Caustator, ein Spottbo-
gel. Pol. Sziderz/ násmiewcá/
ofust.

Caula, ein Schaffstall. P. ow-
czarnia.

Caulis, ein Krautstengel/ Kol-
strungk. P. glab.

Cauo, ich höle/ grabe aus/ P.
wydrajam/ wyrzyc. wydłubule.

Caverna, ein höle. Pol. Jáma/
Jástiniá. Cavernosus, löcherig/
hol. P. Jástiniásty/ sprochniá-
ly/

96 C. A.
ly/ rzadki. Causus, hol. P. czcy/
prożny/ wydrożony.

¶ Comp: Concauus, hole. P. prożo-
ny/ wydrożony/ Przynny. Con-
cautus, höle/ Krümme. P. prożo-
nośc/ Przynność. Excauo, ich hö-
le aus. Pol. wydrajam/ wyrzyc/
wydłubule.

Caupo, ein Wirt/ Krüger/ P.
Karczmarz/ Szynkarz. Caupo-
na, ein Wirtshaus/ Krug. Pol.
Karczma. Cauponarius, was
zum Krüge gehört. P. Karczmo-
ny. Cauponor, ich schencke. Pol.
hinkute/ Karczmarstwem sie b-
wie.

Causa, ein vrsach. P. przyczyna.
Item, ein Nechts handel. P. prá-
wo/ Spór/ spráwá. Causidi-
cus, ein Vorschein/ P. Prokus-
rator/ Dziecznik. Causor, ich ent-
schuldig mich/ zeige vrsach an.
Pol. wymáwtam sie/ wynayduie
przyczynę.

Causia, ein Schachtel. Pol. Lá-
niasta czaplá/ stomianká.

Cauterium, ein Brenneisen/
Zeichneisen. P. piatno/ zelázo kto-
rym pryskuta. Cauterius, was
ein brandmahl hat. Pol. piatno-
wány/ przypaiony/ Echowá-
ny/ pryskowany. Cui-

Cautes, ein roher Fels oder
stock. *P.* skatá/ opoká/ pieni.

C E

Cedo, cęsi, ich weiche. *P.* bste-
pute / dawam mięysce. *Cedo*,
Imperat. vel Aduerb. sag her/
gib her. *P.* powiedz/ podaj sam/
bkaż. *Cessio*, eine weichung. *P.*
bstepienie. *Item* ein abtretung
von einer sache/ oder gütern. *P.*
Spuszczenie prawá / albo má-
jetnořci.

Comp. *Accedo*, ich tret herzu.
P. przystępute / *Accessio*, & *Ac-
cessus*, ein vermehrung/ oder zu-
tritt. *P.* przydátel/ albo przystę-
Accessus, a, um, da man zu kom-
men kan. *P.* Dostępný/ Dosta-
piony. *Inaccessus*, da man nicht
zu gehen kan. *P.* Niedostępný/
niedostapiony. *Antecedo*, ich ge-
he vor/ vbertreffe. *P.* bprzedzam/
przewyřkam. *Antecessor*, ein
Vorgenger. *P.* przodek/ bprze-
djiciel. *Abscedo*, ich gehe hinweg.
P. odstępute. *Abcessio*, & *Ab-
cessus*, ein abweichung. *P.* odstę-
pienie. *Item.* *Abcessus*, ein ge-
schwár. *P.* wrzód/ wrzedzeniecá.
Concedo, ich gebe nach/ lasse zu.

Dopusz

Dopuszczam/ dozwalam. *Item.*
ich weich auff ein seiten. *P.* bste-
pute. *Decedo*, ich weiche ab/ ster-
be. *Pol.* odstępute/ odchodzę/ do-
mieram. *Discedo*, ich scheide ab/
ziehe hinweg. *P.* odchodzę/ odieja-
dzam. *Discessus*, us, ein abschied.
P. odekćie/ odstánie/ odiechánie.
Incedo, ich tret herein. *P.* chodzę/
postępute. *Incesso*, u, ich reise
an / bewege. *Pol.* poduszcam /
poduszcam. *Incessus*, us, ein
prechtiger einher gang. *P.* Chod-
chodzenie. *Intercedo*, ich tret das
zwischen/ thu eine Vorbit. *Pol.*
przyczyniam się/ jednam/ jástę-
pute. *Intercessio*, eine Vorbit.
Pol. przyczyna. *Intercessor*, ein
Mittler/ Vorbitter. *P.* przyczyna-
cá. *Precedo*, ich gehe vor. *Pol.*
bprzedzam. *Procedo*, ich gehe
fore/ ich gelinge. *P.* postępute/
beześliwie się powodzę. *Recedo*,
ich weiche hinder sich. *P.* bstepus-
ie ná zad. *Recessus*, us, ein abge-
legener ort. *P.* odległe mięysce/
bchod/ pokoy. *Scedo*, ich gehe
auff eine seiten. *Pol.* bstepute ná
stronę. *Succedo*, ich tret vnter.
P. bstepute. *Item.* ich kom an eis-
nes andern stell. *Pol.* jostawam
po kim/

po kim. wchodze ná innego mitch.
 see. Item. ich gerate. P. zdarzam
 sie/ bezesliwie sie powodze. Suc-
 cessio, ein nachfolgung. P. Suc-
 cessiá. Successus, us, ein gelin-
 gung/ gut oder böse. Pol. bezes-
 cie/ fortuná/ bádż dobra/ bádż
 zła. Successor, ein Nachkümmling.
 P. potomek/ Namiestnik.

Cesso, as, ich höre auff/ seume
 mitch. Pol. przestawam/ zántes-
 cham/ omieszkam. Cessatio, ein
 auffhörung/ seumung. P. prze-
 stánie/ omieszkánie. Cessator,
 ein nachlässiger. Pol. Zámieszká-
 wacz/ leniwiec/ niedbalec.

Cedrus, ein Cederbaum. Pol.
 Cedrowe drzewo. Cedrinus, von
 Cedern holz. P. Cedrowy.

Celeber, & Celebris, berühmpt.
 Pol. zacny/ sławny/ ząwotány/
 známienity/ chwalebny. Celebro,
 ich rühme/ preiße/ begehe. Pol.
 wychwalam/ wystawiam/ ob-
 chodze/ swiece.

Celer, & celeris, Schnell. P.
 prędki. Celeritas, geschwindig-
 keit. Pol. prędkość. Celero, &
 Accelero, ich eile. P. pospieszam/
 Pwápte sie. Celeriter, eilends/
 geschwind.

geschwind. Pol. prędki/ richlo/
 ochotnie/ wstok/ stokiem.

Celo, as, ich verberge/ verhåle.
 T. Tále/ kręje/ zakrywam.

Cella, ein Kammer/ Keller,
 P. Pomorá/ piwnicá. Cellarium,
 Idem.

Cello, verbum inusitat. Comp:
 Antecello, Pracello, Excello, ich
 obertreffe. Pol. przewyższam.
 Excellens, fúrtrefflich. Pol. zná-
 mienity/ zacny. Percello, ich
 schlage/ treibe. P. bierzam/ po-
 pędzam/ przestępkam.

Celox, ein Jagtschiff. P. czoln.

Celsum, hoch. P. wysoki. Excel-
 sus, Idem. Celsumus, hobelt. P.
 wyłokość.

Censeo, ich achte/ schene. Pol.
 minam/ hácuę. Censor, ein
 Scher. P. Szacownik. Cen-
 sura, Schermeisteren. P. brząd
 hácowniczy. Item, ein einschen/
 verbissierung. Pol. wzgląd/ ná-
 práwá. Censur, us, schassung/
 steuer. P. Szinß/ Szacunek.

Comp Accenseo, ich zeile hero
 zu/ rechne dazu. Pol. przeliczam.
 Percenseo, Recenseo, ich durch-
 schawe/ erzele. Pol. przegladam/
 wyliczam/

wyliejam/ popisule. *Succenseo*,
ich zürne. *P.* gniewam się.

Cento, ein schlecht Kleid von
mancherley stücken zusammen ge-
setzt. *Pol.* żebraczy płaszcz z roz-
maitych płátow wšita/ koc /
guniá.

Centrum, der mittellste punct in
einem jeden runden dinge. *Pol.*
śrzedni punkt w káżdey okragley
rzeczy.

Centum, hundert. *Pol.* Sto.
Centies, hundertmal. *P.* sto róć/
sto rázow. *Centesimus*, der hun-
derste. *Pol.* Setny. *Centenarius*,
was hundert in sich helt / ein
Centner. *Pol.* Co sto w sobie zá-
myka / Centnar. *Centeni*, je
hundert und hundert. *P.* po stu.
Centuplus, & *Centuplex*, hun-
dertseelig. *Pol.* sto rótny. *Centu-
urio*, ein Hauptman ober hun-
dert. *Pol.* Rotmistrz nádestem.
Centuria, ein Rott von hundert
Knechten. *Pol.* Rota po stu żoł-
nierzow. unde *Centurio*, as, ich
teile ab je hundert in einen hauf-
fen. *P.* rotny po stu n po stu dzie-
le. Et *Succenturio*, ich mach die
zal der hundert wieder vol. *Pol.*
Nápelniám lieže sto Knechtow.

Succen-

Succenturiatus, den man zu sol-
cher erfüllung gebraucht. *Pol.*
Kcorego do takowego nápelnie-
nia bywáta. *Centuriatus*, je
hundert und hundert. *Pol.* po
stu á po stu.

Compo: Ducenti, a, a, zwey
hundert. *P.* Dwieście. *Trecenti*,
Drey hundert. *Pol.* Trzy sta.
Quadringenti, vier hundert. *P.*
cztery sta. *Quingenti*, fünff hun-
dert. *P.* pięć set. *Sexcenti*, sechs
hundert. *Pol.* sześć set. *Septin-
genti*, sieben hundert. *Pol.* siedm
set. *Octingenti*, acht hundert. *P.*
ośm set. *Nongenti*, neun hun-
dert. *P.* dziewięć set.

Centauria, siue *Centaurion*,
Tausent gülden kraut. *P.* Ceno-
turzia.

Centinodia, Wegtritt. *P.* sporyż.

Centipeda, ein grasswurm mit
viel füßen. *Pol.* Stonog.

Cepa, & *Cepe*, Zwibeln. *Pol.*
Cebulá.

Cephalea, Hauptwehe. *P.* Boo-
lenie głowy.

Cera, Wachs. *P.* wosk. *Cere-
us*, adiect. wechsin. *P.* woskowy.
Cereus, subst. ein wachselicht. *P.*
świecą woskowa. *Cero*, as, & *In-*

H 2

cero,

cero, ich wachse / schmir mit
wachs. *P.* owoszczam / owoskute.

Cerasum, ein Kirsche. *P.* wiś-
niā. *Cerasus*, ein Kirschen baum.
P. wiśniowe drzewo / wiśniā.

Cercopithecus, eine Meerkaaz.
P. Kot morfki.

Cerdo, ein jeglicher handwercks
Man. *P.* każdy rzemieśnik.

Cerebrum, das Gehirn. *Pol.*
Mozg. *Cerebrosus*, hirnwütig/
eigeninnig. *Pol.* Mozzgowiec /
zuchwały / swowolny.

Cerno, ich sehe. *P.* widzę / baczę /
patrzę. *Cernuus*, gebücket. *Pol.*
schlony / zgąrbiony.

Comp. Decerno, ich beschlesse.
P. osadzam / bstawiam. *Item*, ich
strette. *P.* potylam sie / czynie.

Decretum, ein Decret / beschluß.
Pol. Dekret / bstawia / przypada-
nie / osadzenie. *Discerno*, ich un-
terscheide. *P.* rozdzielam / rozsa-

dzam. *Discretus*, zerteilet. *P.* roz-
dzielony. *Item*. Flug / verstendig.
P. mądry / roztropany. *Externo*,

ich gehe zu stul / fege auß. *Pol.*
wyczyszczam / fram. *Extremen-*
tum, dreck / wüst. *P.* gówno / nies-
czystość. *Incerno*, ich siebe / reutes

be / beutele. *Pol.* cądze / piskute /
podsiwam.

podsiwam. *Incerniculum*, ein
Deutel / Steb. *P.* pitel / rzęfoto-
śtito. *Secerno*, ich sondere ab. *P.*
wylaczam. *Secretus*, abgeson-
dert / heimlich. *Pol.* wylaczony /
tajemny. *Secretum*, ein geheim-
nis. *P.* tajemnicā. *Secreto*, heimo-
lich. *Pol.* tajemnie / potajemnie /
po cichu.

Certo, ich kempffe / streite / wete-
te. *P.* Bije sie / skim / zaskadam
sie / wetute. *Certamen*, ein streit /
kempff. *P.* Bitwa / zwada / wala-
ka / boy / spor. *Certatim*, kempff-
weiß. *P.* Jeden drugiego bprzes-
dzając.

Comp. Concerto, *Decerto*, ich
kempffe / streite / ringe mit einem
Pol. biedz sie / zapaw chorze /
pokosztuje sie / spieram sie / skim.
Concertatio, ein Hader / Zank.
P. poswarek / hadrunek.

Certus, gewiß. *P.* pewny. *Cer-*
titudo, gewißheit. *P.* pewność.
Certe, & *Certo*, gewißlich. *Pol.*
pewnie / owseki / zaprawde.

Cervus, ein Hirsch. *P.* Jeleni.
Cervus, eine Hrn. *Pol.* Jelenicā.
Cervinus, hirschen. *P.* Jelenowy.

Cervisia, vel *Cerevisia*, Bier.
Pol. Piwo. *Cerevisia secundaria*,
Dünbter.

Dän-
das
Ceru-
doust-
niepo-
sae,
duß-
Cer-
wäs.
ange-
nāma
Cess-
Cess-
Polbe-
Kilch-
Cess-
mit de-
dmög-
nef m-
sodte p-
Insest-
ggwal-
haupt-
tregt.
ezgoß-
Cet-
fisch.
rius,
P. Pro-
Cen-
to / w-

Dämbler. P. Eienkuß. *Cervix*, das genick / P. Eregt / Szjā / Zyh. *Cervicosus*, hartneckig. P. Ewaro doustny / Dćietny / Ernabreny / niepowolny. *Cervical*, & *cervicale*, ein Hauptküssen. Pol. po duşkā / wezgotwie.

Cerussa, Bleiweiß. Pol. Bleywäs. *Cerussatus*, mit Bleiweiß angestrichen. Pol. Bleywäsem nāmāzāny.

Cesspes, vide *Casspes*.

Cestra, ein streuhamer / faust, Kolben. P. Ezelan / Butawā / Rittff.

Cestus, i. ein gürtel der liebe / darmit der Brutigam seine Braut umgürtet. P. paś albo opomniek miłości / Eorym obstubintec sobie postubionę opasak. Inde. *Insestus*, iu, ein Blutschande. P. zgwalcenie Eriwie. *Cestrellus*, ein hauptring / darauff man etwas tregt. P. Obraczkā donosenta ezegokolwiek nā glowie.

Cetus, i. & *Cete*, ein Waldfisch. P. Sum / wietoryb. *Cetarius*, der grosse fisch verkauffet. P. Eory wielkie ryby przedawa.

Cen, Aduerb: gleichals. P. jās Eo / wlaēnte / iā Eoby.

Chalco-

Chalcographus, ein Buchdrucker. Pol. Drukarz. *Chalcographia*, die Buchdrucker Kunst. P. Drukarstwo. *Chalcographion*, eine Druckerey / Buchdrucker werckstat. P. Drukarnia.

Chalybs, Stahl. P. Stal.

Chamamelum, vel *Chamamilum*, Camillen. P. Rumien.

Chaos, die erste materien der welt / da nemlich Himmel vnd Erden vnnnd alle vier Elementen in einem hauffen gelegen / daraus Gott darnach die welt gemacht. (vi fabulantur Poeta.) P. Pirwśa materia swiātā / Kiedy ntebo / zicmā / y wśhytlic zhywioły nā ledonę Eupie leżāly / & Etoey pan Bog potym swiāt sporzādyl / (iā Eo poetowie bāta.)

Character, ein Kenzeichen. P. Znāk / Eech / piāno / mārē.

Charta, Papier. Pol. pāpt. *Charta lusoria*, Kartenspiel. P. igierne Earty. *Chartaceus*, Papieren. P. pāptny.

Charus, lieb / wert. Pol. miły / wdzieczny / przyjemny. *Charitas*, gunst / liebe. P. lāstkā / miłōć.

Chasma, atis, ein Clufft oder spaltung.

spaltung der Erden. *Pol.* wiekle
rozstapienie ziemi.

Cheke, Krebs oder Scorpions
schen. *P.* ostrzele/ nogi/
albo nożycy brakom y niedziad-
kow. *Item.* eine Eißwehr. *Pol.*
Izbić.

Cheleuma, atis, ein Schuster-
drat. *Pol.* Dratwa.

Chelidonium, Schellenkraut/
oder Schwalbenkraut. *P.* Jás-
stolce Ziele.

Chelonij, die schal einer Schilt-
kröten. *P.* skorupa żółtowa.

Chelys, ein Schnecke. *P.* żółty.
Item. ein Laute. *P.* lutnia. *Che-
lius*, ein Lautenschlegler. *P.* luto-
nistá.

Chiliarchus, ein Hauptman ober
tausent. *P.* Herman náđ tysięca
żołnierżow. *Chilias*, eine zal die
tausent in sich helt. *P.* liczbá ty-
sięc w sobie zamknięta.

Chiragra, das Zipperlein an den
henden. *P.* łamante w ręku.

Chirographum, ein handschriefft
P. Strograff.

Chiromantia, Weissagung aus
den henden. *Pol.* wieścibá albo
praktykowanie z ręk.

Chirotheca, ein handschuch. *P.*
rękawica. *Chirur-*

Chirurgus, ein Wundarzt. *P.*
Struik.

Chlamys, ein Reltrock. *P.* Jeze-
decka śńć / kopiania / karmatka.

Chorda, eine seiten. *P.* struná.

Chorus, ein versammlung/ der
spieler/ senger/ etc. *P.* Zecie/ al-
bo zgromadzenie gracżow/ spie-
wakow/ etc. *Chorea*, ein Tanz.

P. Tante. *Choraulis*, ein Spiela-
man. *Pol.* gracż kory do tańca
gráte. *Choragus*, ein Tanzmeis-
ter/ Vordenher. *P.* przetożony

náđ tańcem / albo kory wprzo-
di tańcu / albo Rey wodzy.

Christus, I. *uallus*, ein gesalb-
ter. *Pol.* pomazánte. *Christina*,
Salbung oder Del. *P.* Krzyżmo.

Chrysomelum, ein Pomeranz-
P. Pomoráncza.

C. I.

Cibus, Speise. *Pol.* pokarm/
Karmia/ potrawá. *Cibarius*, zur
speise gehörig. *P.* potrawny. *Ci-
bo*, as, ich speise. *P.* Karmie.

Cicada, ein Hemschrecke. *Pol.*
stoczek/ konik.

Cicatrix, eine Narbe. *P.* Bliz-
ná. *Cicatricosus*, Narbicht. *Pol.*
Blizniasty/ pełny blizn.

Cicer,

Cicer, Riechern. *P.* Cieciarłā/
vel Cieciorkā. *Cicereula*, Hel-
denkorn/ Buchweizen. *P.* Ła-
tārłā.

Cichoreum, Wegwart. *P.* po-
drożnik.

Cicindela, aliās *Nitredula*, eine
licht muck/die des nachts leucht.
Pol. Świecinka muchā/ Ptora
wnoc świeci.

Ciconia, ein Storch/ Adepār.
P. Boćian.

Cicur, jam. *P.* ogłaścāny/ łā-
ścāny/ swojski. *Cicuro*, as, ich
zāme *P.* ogłaścami/ bnoże.

Cicuta, Scherling/ witscher-
ling. *P.* Śmirna wcy.

Cied, es, ere, ich bewege. *Pol.*
poruśam. *Citus*, a, um, schnell.
P. p. etf / ochotny/ po pieśny.
Cud, bald. *Pol.* wnet/ wstoł/
pretko. *Cito*, as, frequent: ich
beurtheile/ lade/ eitiere. *P.* pozywam
ladung. *P.* pozew.

Comp. cito, as, ich bewege.
P. poruśam. *Excito*, ich erwecke.
P. zbudzam/ obudzam. *Incito*, ich
reize/ heze an. *Pol.* poduścam/
poduśzuwam. *Incitamentum*, ein
anreizung. *P.* pobudłā/ poduś-
zanie. *Recito*, ich lese/ erzehle.
Pol.

Pol. czytam/ wysliczam. *Suscito*,
Resuscito, ich erwecke/ mache le-
bendig. *Pol.* zbudze/ wstrzeże/
ożywiam.

Cio, is, ire, ich beweg/ beruffe. *P.*
poruśam/ pobudzam/ zāwolam.
Comp. Accio, ich beruffe her-
zu. *P.* zāwolawam. *Concio*, ich be-
ruffe zusammen. *Pol.* zwolrywam.
Concio, onis, ein ort da man zus-
amē kompt. *P.* mtehsce zgromā-
dzenia. *Itē*, die versammlung selbst/
oder gemeine. *P.* zgromādzenie/
zbor. *Item*, eine predig. *P.* kazā-
nie. *Concionor*, aris, ich predige.
P. kaze. *Concionator*, ein Predi-
ger. *Pol.* Ksiadz/ Kāznodziela.
Item. Concitus, Excitus, Perci-
tus, auffbewegt. *P.* poruśony/
pobudzony/ przestraszony.

Cilicium, ein hārtin Kleid. *Pol.*
włosienicā/ Guntā.

Cilium, Augenbranen. *P.* brwi.
Supercilium, die Oberr augen-
branen. *P.* zwierzchnie brwi. *Itē*,
hoffart/ hochmut. *P.* pychā/ wy-
soka mysl. *Superciliosus*, Stolz/
hochmütig. *P.* pyśny/ Nadey.

Cimex, eine wange. *Pol.* plus-
kwā/ Ciągwa.

Cinamomum, Zimmetrinden/
Kanel. *P.* Cinamon. *Cin-*

Cinnus, Krause haarlocken.
Pol. Łedzierze. *Cinnamatus*, der
Krause haar hat. P. Łedzierzawy.

Cinis, Asche. P. popioł. *Cine-
reus*, Eschen. P. popołomny/po-
pielisty/popielatny. Et, *Cineriti-
us panis*, ein Äschen Kuche. Pol.
podptomny^e/w rzeżewiu opieczo-
ny. *Cineralia*, die Aschermitz
woch. P. Poptelec.

Cingo, ich gürte / bmbtinge.
Pol. opásute / obłapiam / oŁra-
żam. *Cingulum*, ein gürtel. Pol.
pás. *Cingula*, a, ein Sattels-
gurt. P. poprąg.

¶ *Comp*: *Accingo*, ich gürte oder
henge an. Pol. przypásute. Item.
ich rüste mich. Pol. gotuję się.
Procingo, Idem. *Succingo*, ich
schürze auff. P. opásute / wstá-
sute. *Succinctus*, kurtz. P. Protłt /
kesh.

Cinnus, ein Haarlock. P. wárs
Łocz / Łosm / Łedzierz.

Cippus, ein hügel / oder eine
seul / die auff den wegescheiden
steht. Pol. gorłá / álbo stup / ná
rostániach drog postáwiony.

Circa, bey / vmb. P. przj / oko-
ło. *Circum*, *Circiter*, Idem.

Circinus, ein zirkel. P. Cerkiel.

Circino,

Circino, as, ich zirktele ab / mache
rund. P. wyckerkłute / oŁrazam /
oŁragło czynię.

Circulus, ein reiff / ring / kreis.
P. obręcz / pierścien / oŁrag. Item.
ein Schlüsselring. Pol. prawdą.
Circularis, rund. P. oŁragły. *Cir-
culator*, ein gauckler. P. Ługłarz.
Circulatrix, eine gaucklerin. P.
Ługłarká.

Circus, ein kreis. Pol. kres /
oŁrag. Item. ein bmbeschrenckter
ort zu Rom / da die Schawspiel
sind gehalten worden. P. Wicy-
sce ogrobdzone w Rzymie / Łedy
Łgristá spráwowano.

Cirrus, ein Haarzopff. P. wárs
Łocz. *Cirratu*, der gekrümelt od
Kraus haar hat. P. Łtory Łedziere
żáwa álbo Łepiásta glowe ma.

Cis Pr.ep: Hie disseit. Pol. stej
strony.

Cisium, ein Karn. Pol. Kárá /
Łoláśá.

Cista, eine Kiste. P. Łkrziniá.
Cistula, & *Cistella*, ein Kistlein.
P. Łkrzinká / Łkrzineczłá.

Cisterna, ein Brun / Cistern
da sich das Regenwasser samlet.
Pol. Łáluża / gdzie się deŁezowá
wodá schodzi.

Cithara,

Cithara, ein Harpff *P.* hárśá.
Citharadus, & *Citharista*, ein
 Harpffenschläger. *P.* Harsista.

Cito, bald/ schnell/ behend. *P.*
 richſto/ preiſto/ ſtoro/ hnet/ wnet.
Citius, eh. *P.* pirwey/ richley.

Citra, Nie diſſet/ neher. *P.* ſtey
 ſtrony / Nla tey ſtronie / bliſey.
Item, ohne. *P.* bez/ ſrom/ oprocz.

Civis, ein Bürger. *Pol.* M eſ:
 czánta/ mieſczka. *Civilis*, bür:
 gerlich/ höflich. *Pol.* mieyſcki/
 obyczayny / dworſki. *Civicus*,
 Idem. *Civilitas*, Höflichkeit /
 Sittſamkeit. *Pol.* obyczaynoſć.
Civitas, ein Stadt / Bürger:
 ſchaft. *P.* Miáſto.

C L

Clades, ein ſchade/ unſall/ ni:
 dergang. *P.* ſłoda/ bráta/ po:
 raſka.

Clam, heimlich / verborgen /
 unwiſſentlich. *Pol.* Łátemnie /
 ſkrócie/ bezwiedzenia / bez wiá:
 domoſci.

Clamo, ich ſchreye. *P.* wolam.
Clamor, ein geſchrey. *Pol.* wolá:
 nte/ wrzaſt. *Clamoſin*, der viel
 ſchreyens macht. *P.* wolátacy.
 & *Comp.* *Acclamo*, ich ſchreye zu/
 ſrolocte.

frolocte. Pol. Zámolatam/ rá:
 dula ſie. *Conclamo*, ich ſchreye
 mit. *Pol.* weſpotek wolam. *De-
 clamo*, ich declamire / vbe mich
 im reden. *P.* declamute/ cwięze
 ſie w mowieniu. *Declamatio*, et
 ne erdichte rede / damit man ſich
 odet. *P.* Rzecz álsó mowá/ w kóś
 rep ſie kó cwięzy. *Exclamo*, ich
 ſchreye laut. *Pol.* wiel im głoſem
 zámolatam. *Proclamo*, ich ruffe
 aus. *P.* wywolam/ opowiedam.
Reclamo, ich wiederſtrebe. *Pol.*
 ſprzęciwlam ſie.

Clanculum, heimlich. *P.* po táś
 temnie/ po cichu. *Clancularius*,
 & *Claudeſtinus*, heimlich / ver:
 borgen. *Pol.* Łátemny / cichy/
 ſkryty.

Clango, ich thöne/ trommete.
P. Trąbie / brząkam/ brzmie.
Clangor, ein Schall/ thon. *Pol.*
 Trąbienie/ brzmienie/ brzeł.

Clarus, hell/ lauter. *P.* Jásny.
Metaph. fúrtrefflich/ berámbt.
P. Jacy / ſławny / známtenity.
Praclarus, Idem. *Claritas*, laus
 eerkeit/ ſchein/ fúrtrefflichkeit. *P.*
 Jásnoſć/ jacynoſć. *Clareo*, *Clá-
 reſco*, *laclareſco*, ich bin oder
 werd hell oder berámbt. *Pol.* Jeś
 ſtem

stem albo stawiam sie iasnym
albo stawnym/ sthne. *Clara*, as,
& *Declaro*, ich mache hell/ ich er-
klere. *P. wytasniam/ wykladam/*
rozpowiedam. Declaratio, eine
erklörung. *P. wyklad.*

Clarifico, ich mache klar. *Pol.*
wyeczyszczam/ wychedzam.

Clarigo, as, ich sage den frieden
auff/ kündige ein Krieg an. *Pol.*
odpowiedam. Clarigatio, ein abo
sagebrieff. *P. odpowiedz.*

Classis, eine menge schiffe/ etne
Armada. *P. liczbą niemała łodzi.*
Item, eine ordnung. *Pol. Rząd.*
Classicus, was zu einer schiffart/
oder zu einer ordnung gehört.
*P. co ku łodzi tam/ albo ku rza-
dowi należy. Item. Żurnąhm/*
glaubwürdig. Pol. znamięnity/
*świąteczny/ godnowierny. & cel-
niący. Classicum*, ein Lermen.
P. Trwoga.

Clarus, & *Clatrum*, ein gat-
ter. *P. krata. Clatratus*, vergat-
tert. *P. kraciśny. Clatro*, as, ich
vergattere. *Pol. Kratami obwra-
rute/ żagradzam.*

Claua, ein Kolb. *P. Bulańwa/*
mączuga.

Claudo, ich beschliesse. *Pol. ja-
wieram/*

wieram/ żamykam. Claustrum,
ein Schloß. *P. Zamek. Claustra-
rius*, ein Schlosser. *P. Slosarz/*
zamecznik. Clausula, ein be-
schluß. *Pol. żamięntie. Clavis*,
ein schlüssel. *P. klucz. Clauiger*,
ein schlüsselerger. *P. klucznik.*

Comp. Concludo, ich schließ
zusammen/ ich beschliesse. *P. ja-
mykam. Conclusio*, ein beschluß.
Pol. żamięntie. Conclauē, ein
verschlossen gemach. *P. Pomorą/
kownatą. Excludo*, ich schließ
aus/ ich brüte aus. *Pol. wyrzu-
cam/ nie wpuszczam/ wymute/*
wylegam. Includo, ich verschließ
se/ schliesse ein. *P. żawieram/ wśa-
dzam. Intercludo*, ich verhinde-
re/ beneme. *P. żawadzam/ odens-
mute. Occludo*, ich schliesse zu. *P.*
żawieram. Præcludo, ich schliesse
vor einem zu. *P. żawieram przed
kim/ żagradzam. Recludo*, ich
schließ wider auff. *P. otwarzam.*
Secludo, ich verschließ besonders.
P. osobno żamykam/ pochowam.

Claudus, lam/ hinfend. *Pol.*
chromy. Clauditas, Lähme. *Pol.*
Chromotą. Claudico, ich hinfere.
Pl.. chramie.

Clauis, ein Nagel. *Pol. goźdz.*
Item.

Item, das Ruder. *P.* wiosło/ rus-
del. Item, ein blatter. *P.* wronte
oko. *Clauicalus*, ein Negellin. *P.*
goździk. Item, ein Nebenzinck.
Pol. rosożłá winna. *Clauatus*,
genegelt. *P.* goździaty/ seczisty.

Clemens, mild/ gütig/ freunde-
lich. *Pol.* szodry/ dobrośliwy/
łaskawy/ miłośliwy. *Clemen-*
tia, mildigkeit. *P.* łaskawość/
miłośterdztę.

Clepsydra, ein Stundglas/
sandzeiger. *P.* zegarek.

Clibanus, ein Ofen/ ein back-
pfanne. *P.* piec/ fanná miedziá
na wę: oreń pasten pi:ka.

Cliens, der sich vnter eines
schutz begibt. *Pol.* Ktory sie pod
obronę drugiego poddawa. Item
ein Weisflein. *P.* Sierotá. *Clie-*
entela, beschirmung/ vnterthes-
nigkeit. *P.* opiekuństwo/ obro-
ná/ poddaność.

Clino, verb. *gracum*.

¶ *Comp: Declino*, ich wende ab/
ich vermeide. *Pol.* odchodzę/ odstę-
puję/ strzega się. *Inclino*, ich
neige/ biege. *P.* nachyłam/ na-
gynam. *Reclino*, ich neige mich
hinder sich. *P.* nachyłam ná zad.

Clitella,

Clitella, arum, ein saumsattel/
felleisen. *Pol.* sumki/ tiomaczek.
Clitellarius, mit saum oder wate-
secken beladen. *P.* sumkami albo
tłumoczkami obciążony. *Clitel-*
larius equus, ein Saumroß. *Pol.*
podwodny koń.

Clivus, ein Hügel/ der nicht
schrats auffgehet. *Pol.* gorá po-
schodzysta.

¶ *Comp: Acclivus*, & is, was
gemachsam berg auff gehet. *Pol.*
pochodzysty/ podniosły. *Decli-*
uus, & is, was gemachsam berg
abe gehet. *Pol.* schodzysty. *Procli-*
uis, geneiget/ leicht. *P.* pochilo-
ny/ przychylony/ łatwy.

Cloaca, ein heimlich gemach/
profat. *P.* sekret/ wychod.

Clunis, ein arßback. *P.* pulrzy-
tek/ guzica.

Clunaculum, ein stechmesser/
Fleischermesser. *P.* Ryżak.

Clypeus, ein Schilt. *P.* Tarcza/
pułterz.

C O.

Coagulum, lab/ Peselab. *P.* sero-
zisto. *Coagulo*, as, ich mache
dick. *Pol.* spuszczam/ czynię aby
się sładło.

12 Coaxo,

Coaxo, as, ich quaxe / schreye wie ein frosch. *Pol.* *Nygoce* / *ſkrzece*.

Coccus, vel *coccum*, l. *granum*, ein körnlein. *P.* *ziarnko*. *usurpatur pro purpura*. Inde *Coccineus*, *Coccinus*, & *Coccineus*, Scharlat oder Purpurfarb. *P.* *Szarslatny* / *álbo páwłokowy*.

Cochlea, ein Schneck / oder Schneckenhaus. *P.* *zółw* / *álbo ſkorupa zółwiowa*. Item, ein windelsteg. *P.* *okragły wſchod*.

Cochlear, *Cochleare*, & *Cochlearium*, ein Löffel. *P.* *łyżka*.

Cocles, einäugig. *P.* *Jednooki*.

Codex vel *candex*, der ſtam an ein bawm. *P.* *pteli* / *pniak*. Itē, ein buch. *Pol.* *ſpiegi*. *Codicillus*, ein Brieff oder Bulle. *Pol.* *liſt* / *przywilej*.

Caelum, der Himmel. *P.* *Niebo*. *Caeſtis*, & *Caelicus*, Himliſch. *P.* *Niebieſti*. *Caelites*, die Götter / Engelen / oder Heiligen. *P.* *Bogowie* / *Antołowie* / *álbo Świeci*. *Caelius*, vom Himmel herab. *Pol.* *z Niebá* / *z Niebios*. *Ceruleus*, *Ceruleus*, Himmelblaw. *P.* *Modry* / *Bieſitny*.

Cemeterium, ein Kirchhoff / ein Gottacker. *P.* *Emintarz*.

Cena, ein Nachtmahl. *P.* *wieczerja*. *Cenaculum*, ein Saal / Sommerhaus. *P.* *Wieczernia* / *Salá* / *letne kiedz. nte*. *Ceno*, as, ich eſſe zu abends. *Pol.* *Wieczeram*. *Cenaturio*, ich habe luſt oder hunger des abends zu eſſen. *P.* *chce mi ſie wieczerjać*.

Comp: *Antecapitum*, Veſpera brodt. *P.* *podwieczorek*. *Incanatus*, ungeſſen. *P.* *Nie wieczerja wſy*. *Canipeta*, ein ſchmettler. *P.* *Pochleba* / *páſorż*.

Canobium, ein Kioſter / oder ort / da man von dem gemeinen lebet. *P.* *Klaſtor* / *álbo mienſce* / *ſedy z poſpolitego dobra żywa*. *Canobita*, ein Mönch / od Monne. *P.* *Mnich* / *álbo Mniſka*.

Canum, kot. *P.* *bloto*. *Canosus*, ſottich. *P.* *blotny* / *plugawy*.

Comp: *Obscenus*, unſtettig / garſtig. *Pol.* *ſmrodliwy* / *plugawy* / *niefromkzliwy*.

Capi, ich fange an. *P.* *porzynam*. *Captum*, ein anfang / voraſſen. *P.* *poczatek* / *przedſiewzięcie*. *Cepto*, as, *Idem*.

Comp: *Incepto*, as, *Idem*. *Inceptum*, ein anfang / voraſſen. *P.* *poczatek* / *przedſiewzięcie*.

Casus,

Casus,
lung.

Cogitatio,
te. *P.*

Cognatio,
tate.

Cognatio,
eine g.

Cognatio,
Möſſe.

Cognatio,
ſogit.

Cognatio,
Nicoſ.

Cognatio,
Loh.

Cognatio,
P. W.

Cognatio,
Cola.

Cognatio,
Mau.

Cognatio,
liez.

Cognatio,
ſchlag.

Cognatio,
liez.

Cognatio,
Coli.

Cognatio,
Lib. P.

Cognatio,
Collu.

Cognatio,
ſurche.

Cognatio,
welche.

Cognatio,
Romy.

Cognatio,
ſcorpa.

Cetus, eine menge / vorsam-
lung. *P.* zgromądzenie / zbór.

Cogito, ich gedencke / betrach-
te. *P.* myślę / rozmyślam. *Cogi-
tatio*, *Cogitatio*, *us*, & *Cogitatio*,
eine gedanken / betrachtung. *P.*
Myślenie / rozmyślanie.

Comp: Excoqito, ich erdencke.
P. wymyślam / wynayduję. *In-
cogitans*, unbesonnen / freuel. *P.*
Nieobaczny / Wierozmyślny.

Cohors, ein hauffe Kriegsvolck
P. Wojsko / rotá.

Colaphus, ein Backenstreich /
Maultat / Ohrsalpe. *Pol.* po-
licze / pogebie. *Colaphus*, ich
schlage einen außs maul. *P.* po-
licze / pogebie.

Colica passio, das grimmen im
Leib. *P.* Bloć / w żywocie.

Collicia, vel *Colliqua*, Wassers
furchen auß den äckern / durch
welche das wasser abe fleußt. *P.*
Rowy albo brozdy ná rolech /
Korymi wodą zbierają.

Collega, ein Amptsgenos. *Pol.*
Towarzysz w iednym brzedzie.
Collegium, eine gesellschaft oder
brüderschaft. *P.* Towarzystwo
Bratersstwo.

Collima, *us*, ich ziehe. *P.* Wiera-
ją do celu / w godzie. *Col-*

Collis, ein Hügel. *P.* pagorek.

Collum, der halß. *Pol.* Szyná.

Collare, ein Halßband / Soller.
P. Koltierz.

Comp: Decolla, ich entheupre.
Pol. Ścinam.

Collunies, vide *Lucs*.

Collyrium, Augenarznei / oder
Arznei zu clistierung des vliehes.
P. lekarstwo do oczu / albo dla
bydlá.

Colo, *us*, & *Comp: Excolo*, *Per-
colo*, ich sehe / schlage durch. *Pol.*
Ładze / wycedzam. *Colum*, ein
Seigtuch / Durchschlack. *Pol.*
powąsto / śita / durślac.

Colo, *us*, ich ehre / diene / bete an /
liebe. *Pol.* Czce / służę / chwale /
miłuję. *Item*, ich bawer / arbeite.
Pol. orze / wyprawuję / robie.

Item, ich wohne / lebe. *Pol.* miesz-
kam / żywe. *Cultus*, *us*, Ehre /
dienst. *Pol.* cześć / służba. *Item*,
Zierde. *Pol.* Dchodostwo / stroj.

Cultus, *us*, *um*, gebawet / gezieret.
P. sprawionny / ochedożny. *In-
cultus*, ungebawet / ungezieret.
P. niesprawionny / nieochedożny.

Cultor, ein Liebhaber / oder ein
wohner. *P.* Miłośnik / albo obyo-
watek. *Colonus*, ein Bawerß

man. *Pol.* *Emiec*/ *gbur*/ *chtop*/ *rolnik*. *Colonia*, ein dorf / das an ein andern ort geschicket wird. *P.* *lud*/ *ktory* ná inſe mieyſce *ku* mieſſántu *bywa* przedſądzon/ *Nowa* oſada.

¶ *Comp: Accolo*, ich wohne hart bey. *P.* *mieſſam* przy *czym*. *Accola*, ein beywohner. *P.* *ſaziad*/ *ktory* nie daleko *mieſſa*. *Excolo*, ich bbe wol/ oder habe aus. *Pol.* *ćwieże ſie*/ albo *wyorywam*/ *wypráwuię*. *Incolo*, ich wohne in. *P.* *mieſſam* *wczym*. *Incola*, ein einwohner. *P.* *obywatel*. *Recolo*, ich betrachte wiederum. *P.* *rozo* *czytam*/ *rozpámiętawam*.

Color, eine farbe. *Pol.* *fárbá*/ *máść*. *Coloro*, *as*, ich ferbe. *Pol.* *fárbuję*.

¶ *Comp: Concolor*, gleichfarbig. *Pol.* *rowney* albo *tedney* *fárbu*. *Decoloro*, ich beſtecke. *P.* *máże*/ *pomázam*. *Discolor*, *Verſicolor*, bund/ nicht etnerley/ mancherley farben. *P.* *pſtry*/ nie *tedney*/ *rozney* albo *rozmaítay* *máści*.

Colostrum, vel *Coloſtra*, vel *etiam* *Colluſtrum*, die erſte milch nach der geburt. *P.* *piwſe* *mleko* po porodzeniu/ *Siára*.

Coluber,

Coluber, ein ſchlang. *P.* *wąż*.

Columbus, ein Deuber. *P.* *goſtáb*. *Columba*, eine daube. *P.* *goſtebicá*. *Columbinus*, & *Columbaris*, dauben. *P.* *goſtebi*, *Columbarium*, ein daubenschlag. *P.* *goſtebiniec*/ *goſtebnik*.

Columen, ein ſeul/ ſtüz. *Pol.* *ſtup*/ *ſilar*/ *podpora* *Columella*, ein ſtüzlein. *P.* *ſtupik*.

Columna, ein ſeul. *P.* *ſtup*.

¶ *Comp: Intercolunniun*, der ledige ort zwischen den ſeulen. *P.* *mitenſce* *mitędzy* *ſtupami*.

Colurnus, vide *Corylus*.

Cokus, ein rocken/ oder wocken *p.* *kadzicel*.

Collybus, ein Beltwechſel. *Pol.* *mitczyce*/ *gdzie* *moneta* *odmientáſia*. *Collybiſka*, ein Wechſler. *P.* *wechſlarz*.

Coma, *e*, Haar zur zierde. *Pol.* *włoſy* *przypráwne*. *Comatus*, langhárig. *P.* *kudłaty*/ *koſmáty*.

Comes, ein gefert/ weggeſell. *P.* *ſowárzyſz* *podrożny*. *Item*, ein Graff. *P.* *grabiá*. *Comitor*, *aris*, ich beleite. *P.* *odprowádzam*. *Comitatus*, *us*, eine geſellſchaft des weges. *Pol.* *ſowárzyſtwo* *gleptowanie*/ *odprowádzenie*.

Item,

Item, eine Graffschafft. *P. pátis*
stwo albo ziemica grofowi ná-
lezaca.

Comessor, aris, ich fresse/ sauf/
 fe/ prasse/ schlemme. *P. bzywam/*
biesiadute/ bonuit. Comessatio,
 ein Schlafferunck / prassen. *P.*
Biesiada. Comessorator, ein schlem-
 mer. *P. Biesiadnik.*

Cominus, nahe. *P. wrecz/ bli-*
ska/ niedaleko.

Comis, e, sanfft/ freundlich. *P.*
ludzi/ lástamy. Comitas, freunds-
 ligkeit/ holdseligkeit. *P. ludzkość.*

Comitium, & Comitia, orum,
 ein Reichstag. *P. Syem. Comi-*
tialis, e, was zu einem Reichs-
 tag gehört. *P. seymowy. Comi-*
tialis morbus, die schwere Franck-
 heit. *Pol. wielka niemoc/ albo*
swietego walentego niemoc.

Commecatus, vide Meo.

Commisitor, eris, ich erdichte.
P. zmylam/ wymyslam. Com-
mentor, aris, ich erkläre/ oder be-
 trachte bey mir selbst. *P. wytoze/*
wykladam/ rozwazam samwso-
bie. Commentatio, eine betrach-
 tung/ erdichtung. *P. smyslenie/*
bwazanie. Commentarius, & um,
 ein auffzeichnung unsers thuns.

Pol.

Pol. Regestr albo spissanie spraw
naszych. Item, eine erklär-
 der schrift. *P. wyklad/ wyrozus-*
mienie pisma. Commentum, ein
 gedicht/ lügen. *P. wymysl/ ma-*
tactwo. Commentitius, erdichtet.
P. wymystony.

Commodus, nützlich/ bequem.
Pol. bzyteczny/ przygodny. Ac-
commodus. Idem. Incommodus,
 unbequemlich. *P. nieprzygodny.*
Commodum, ein nutz oder gewin-
 n. *P. pożytek/ albo zysk. Incommo-*
dum, schaden/ verlust. *P. szoda/*
niepożytek. Commoditas, geles-
 genheit/ bequemlichkeit. *P. przy-*
ległość/ bzyteczność. Incommo-
ditas, ein schade. *P. szoda.*

Commodo, as, ich nütze/ fordere.
P. ostugute/ postuge talaczynie.
Item, ich leihe. *P. pożyczam.*

Comp. Accommo, ich füge
 herzu/ ich bequeme mich. *P. przy-*
mierzam/ przystosuje/ ogadzam.
Incommodo, ich schädige/ hinder-
 re. *P. przeszkadzam/ zawadzam.*

Communis, gemein/ schlecht.
Pol. pospolity/ prosty. Commu-
nio, ein gemeinschafft. *P. pospo-*
litowanie/ obcowanie. Commu-
nico, ich theile mit. *P. wdzielam.*

Commun.

Communicatio, ein gemeinschafft
mittheilung. *Pol.* pospolitowá-
nie/ wdziałanie.

Como, is, ich ziere / schmücke.
P. Przystrze / gładzi / ochedos-
zam. *Comptus*, a, um, gezieret/
geschmückt. *Pol.* przystrzony/
ochedożony / wglaszany / gładzi.

Compago, inus, & *Compages*,
is, ein zusammenfügung. *P.* spo-
lenie / zgłobienie.

Compernis, dem die Eute ein-
wärts stehen. *P.* Kosiawy / Kula-
wy.

Compesco, ich hemme / zähme.
Pol. hámute / záhámute / pow-
siagam.

Compita, erum, wegscheide. *P.*
rostanie (Drog.)

Compos, mechtig / der etwas
hat / erlangt / überkomme. *Pol.*
władny / mąty / Korycedo-
stapil. *Impos*, unhäbig / unmech-
tig. *P.* Niewładny / Niewmąty.

Concha, ein schneck / muschel /
harschaliger fisch. *P.* żółw / rybá
s storupa.

Conchylium, & *Conchyle*, ein
Meerschneck / von welcher blut
man Purpur macht. *Pol.* żółw
morski / z Kłorego krwi śarlat
albo pawłoci cynia. *Con-*

Concilio, & *Comp*: *Reconcilio*,
ich versühne. *Pol.* Jednam / prze-
prawiam. Item, ich überkomme.
P. Dostawam / nabywam. *Con-*
ciliatio & *Reconciliatio*, eine vers-
öhnung. *Pol.* Ziednanie / prze-
prawienie. *Conciliator*, ein vers-
öhner. *P.* Jednacz.

Concilium, eine Versammlung.
Pol. zgromadzenie / zbor. *Conci-*
liabulum, ein ort der Versam-
lung. *P.* Wiepsee ná Kłorym si-
schodzą ludzie.

Concinno, ich sehe eben zusam-
men. *Pol.* spajam / nadobnie co-
stawiam. *Concinnum*, zierlich /
ordentlich. *P.* trąfny / chędogi.
Concinnitas, zierlichkeit. *P.* Do-
chędogność / trąfność.

Inconcinuus, unzierlich / unor-
dentlich. *P.* Szpetny / nieporządny.

Condis, ich würze / mache ein-
lege ein. *Pol.* okorzeniam / okra-
żam. *Condimentum*, allerley ge-
würz / damit man die Speise
schmackhaftig macht. *P.* wśelo-
kie Korzenie / Kłorym potrawę
smaczne czynią / okrasa / okorze-
nienie. *Conditus*, Eingelegt.
Pol. osolony / chowany / Co si-
godzi długo chować.

Conditio,

Con-
Etiam
spolow
Con
P. czo
Con
Con
Con
ich stu
tam si
Con
dozre
durch
Pol. p
czam
Über
nieba
Con
Fuße
namen
wäre
Con
P. do
Con
heute
Con
P. ra
ein K
dew
roim
ratte
myll

Conditio, ein stand/ wesen. *P.* Stan/ brzd/ mnyſce/ obczaj/ sposob.

Condylus, ein Knäbel am finger. *P.* członek w palcom/ kypiec.

Confestim, bald. *Pol.* wnet.

Congruo, vide *Crus*.

Conſco, *us*, & *Conſcor*, *aris*, ich kluge/ wie die Vöcke. *P.* tryſkam ſie.

Connueo, ich blinkele. *P.* Nle dozwiam. *Metaph.* ich ſehe durch die finger / ich gebe nach. *Pol.* przez ſpary pârze/ dopuſzczam/ poſtazam. *Connuentia*, Verſehung. *Pol.* przynzienie/ ntebaezenie.

Conor, ich vnterſtehe mich. *Pol.* Fuſe ſie/ pſtule. *Conatus*, *Conamen*, ein fürhaben. *P.* bëito: wânte/ poſtoſtowânte,

Conopæum, ein zelt/ vmbhang. *P.* Namiotek/ zaſtonâ.

Conquiesco, ich neige das heupt. *P.* ſchylam głowe.

Conſilium, ein rath/ anſchlag. *P.* radz/ poradâ. *Conſiliarius*, ein Rathgeber. *P.* raycâ. *Conſidero*, ich betrachte. *P.* bwozam/ roſmyſlam/ rozczytam. *Conſideratio*, eine betrachtung. *Pol.* roſmyſlânte/ rozczytânte. *Con-*

Constantinopolis, *Constantinopolis*. *P.* Coſtantinopolum/ albo Czarnograd.

Conſulo, ich frage vmb rath / oder gebe ein rath. *P.* Radze ſie/ albo radze. *Conſulto*, *us*, ich rath ſchlage. *P.* radze ſie. *Conſultatio*, eine rathſchlagung. *Pol.* poradzenie. *Conſulto*, wolbedacht. *Pol.* dobrze/ poradnie / roz myſlntz.

Conſulor, ein rathfrager / oder rathgeber. *P.* Raycâ / Korny ſie radzt/ albo Korny radzt. *Conſultus*, gelernt/ geſchickt. *P.* bczony/ mady/ blegly. *Inconſultus*, vno wiſſend/ ohne wiſſen. *Pol.* Nle mady / niewiedzac / bez wiadec moſet.

Conſul, ein Bürgermeiſter. *P.* Burmiſtrz. *Proconſul*, Bürgermeiſters verwalter. *P.* Korny nâ mteſcu teſt Burmiſtrzomym. *Conſularis*, *e*, adiect: was dem Bürgermeiſter zugehörig. *Pol.* Burmiſtrzomſki. *Conſularis*, *ſubſt*: einer der Bürgermeiſter gewes ſen. *Pol.* Ten Korny byt Burmiſtrzem. *Conſulatus*, *us*, das Bürgermeiſter Ampt. *Pol.* Burmiſtrstwo.

Conſidero, ich betrachte. *P.* ba-

cze/ bważam. *Consideratio*, be-
trachtung. *P.* bważenie/ obaczje-
nie. *inconsideratus*, unbesonnen.
P. nieroztropny/ niebaczny.

Contagio, vide *Tango*.

Contamino, vide *Tamino*.

Continuus, vide *Teneo*.

Contiguus, vide *Tango*.

Contra, *prap.* gegen/ wieder. *P.*
przeciw/ przeciwko/ náprzeciw/
náprzeciwko. *Contrarius*, entges-
gen/ zu wieder. *Pol.* przeciwny.
Contrarietas, wiedrigkeit. *Pol.*
przeciwność.

Contubernium, eine burß/ ge-
sellschafft. *P.* Bursá/rotá/cech/
towárystwo. *Contubernalis*, ein
Mitgesell. *P.* towáryż.

Contumax, Widerspenstig. *P.*
bporny/ oćietny/ strzetny/
brnabrny/ przeciwny. *Contu-*
macia, Widerspenstigkeit. *Pol.*
bpor/ swowolność.

Contumelia, ein schmach. *Pol.*
potwarz. *Contumeliosus*, schmeh-
lich/ schendlich. *P.* potwarzliwy/
potwarzisty.

Contus, *i.*, ein Schtypperstang
ge/ damit sie tieffe ergründen/
oder die schiffe fortschieben. *Pol.*
żródź/ albo-łaska buprowska/ kio-

ra gle

ra glebożość mącáiz/ albo kio-
ra łoeżi popicháiz. *Contor*, *aris*,
& *Comp.* *Percontor*, ich erfors-
sche/ erfrage. *P.* Dopytam sie/
domiádute sie.

Convexus, gebogen/ gewelbet.
Pol. zgiety/ zalomiony/ krzywy.
Convexitus, Krümm. *P.* Krzywóść.

Constitutum, scheltwort/ schmach-
red. *P.* potwarz/ złorzeczeństwo.
Conuitor, *avis*, ich lesterer/ schels-
te. *Pol.* złorzecze/ late/ potwarz-
zam. *Conuicator*, ein Lesterer.
P. potwarcá.

Conus, *i.*, ein Dantzaff/ Eino-
apffel/ fichtenapffel. *P.* byská.
Item. was also gespihet ist. *Pol.*
konezysny/ podługomáty.

Cophinus, ein Korb. *P.* Kof.

Copia, eine menge/ füll. *Pol.*
wielkość/ dostátek/ moc. *Copia-*
rum, ein Kriegsheer. *P.* woyská/
roty. *Item.* Reichthumb. *P.* bo-
gáctwá. *Copiosus*, vberflüssig/
reich. *Pol.* dostáteczny/ zbytny/
obfity/ bogáty/ máietny.

Copula, ein Poppelband. *Pol.*
sliczek (das band) Sworá (das
holz) *Copula*, *as*, ich füge oder
Endpffe zusammen. *Pol.* złączam/
zwiezute/ spajam.

Coque.

Coquo, ich kochē/ verdawe. *P.* wärze/ trawle. *Cocus*, ein Koch. *P.* Fucharz. *Coctrix*, eine Köchin. *P.* Fucharz. *Coquina*, eine Küche. *P.* Fuchnta. *Coctio*, Kochung. *P.* wärzente. *Coctura*, gekocht ding. *Pol.* wärzynwo/ *Coctilis*, was gekocht / oder gebrennet ist. *Pol.* bwarzony/ bpalony. *Coculum*, & *Cocula*, ein topf / pfanne/ Kessel / darinne man kochet. *Pol.* gárniec/ panew/ Potiel do wärzenta. *Coquinor*, aris, ich gehe mit Kochen umb. *P.* w Fuchnt sie zabawiam/ wärze. *Coquinarius*, was zur Küchen gehöret. *Pol.* Fuchenny.

¶ *Comp: Concoquo*, ich verdawe. *P.* trawle. *Concoctio*, die dewüg. *P.* trawiente. *Decoquo*, ich siede ein. *P.* wywärzam/ przewärzam. *Item*, ich verschwende/ verprasse. *Pol.* otracam. *Decoctor*, ein Schlemmer. *P.* marnotrawca/ btrátny. *Præcoquo*, ich kochē vorhin / ich mache bald reiff. *P.* przed tym wärze/ gotuje wczás. *Præcox*, frühzeitig. *Pol.* ranny/ skólozry. *Recoquo*, ich kochē wider/ ich werme auff. *P.* znówu wärze / zagrzewam / przegrzewam.

Cor,

Cor, das Herz. *P.* Serce. *Corculum*, herzlein. *Pol.* serduśko. *Cordatus*, Weis/ verstendig. *P.* mady/ rostopny.

¶ *Comp: Concors*, einig/ einhellig. *Pol.* zgodny / jednośtánnny / stworny. *Concordo*, ich stim überein. *Pol.* zgadzam się. *Concordia*, einigkeit. *P.* zgoda/ stworność. *Concordantia*, einhelligkeit. *Pol.* Jednośtánnność. *Discors*, zwietrechtig/ uneinig. *P.* niezgodny. *Discordo*, ich bin uneinig. *P.* niezgadzam się. *Discordia*, uneinigkeit. *P.* niezgoda. *Excors*, unbesonnen. *P.* głupi/ niemady. *Præcordia*, orum, das Herz umb das eingeweid. *P.* Blonka albo ściec okolo trzew. *Præcordium*, die Herzgrube. *P.* Dolek/ prześiwko sercu. *Recordor*, ich bin eingedenck/ ich erinnere mich. *P.* pamiętam / wspomione. *Socors*, faul/ treg/nachlässig. *P.* leniwy/ gnuśny / niedbáły. *Socordia*, nachlässigkeit. *P.* leniwość/ niesdbáłość. *Vecors*, unsinnig/ verwirret. *P.* głupi/ balony. *Vecordia*, unsinnigkeit. *P.* balenstwo.

Coralium, Korall. *P.* Korall.Coram, Præ: vor. *Pol.* przed.

K a

Aduerb:

Adverb: öffentlich / in gegenwart. *Pol.* jawnie / w bytności / przytomnie / obecnie / w bsta.

Corbus, ein geflochten Korb. *P.* spleciony kos.

Cardus, a, um, spat geboren. *P.* pozny. *Cordum* subst: grummet / embde / herbstheuw. *P.* Posastraw / jesienne siano.

Corium, ein haut / leder / fell. *P.* skorá. *Coriaceus*, ledern. *Pol.* skorżany. *Coriarius*, ein gerber. *P.* garbarz.

¶ *Comp:* *Excorio*, ich schinde / streuffe die haut ab. *P.* obłupie / odzieram.

Cornix, eine Krä. *Pol.* wroná. *Cornix cinerea*, ein Schiltkrá. *P.* Gáwron / gápá. *Cornicula*, ein Králein. *Pol.* wronká. *Cornisor*, aris, ich schreye wie ein Krá. *P.* kracze.

Cornu, ein horn. *P.* rog. *Cornuus*, hörnertn. *P.* rogowy. *Cornutus*, gehörnet. *P.* rogaty. *Corniger*, Idem. *Cornicen*, ein horn bläser. *P.* trebacz. *Cornipes*, das hörnere füsse hat. *P.* Co kopyta marogowe. *Cornipeta*, was mit den hörnern stosset. *P.* Co rogami bodzie / tryła. *Cornucopia*, eine

eine völle und genüge aller ding. *P.* Dostatek wszytkich rzeczy.

Cornus, i, ein hagedorn. *Pol.* głóg. *Cornum*, die frucht. *P.* jógoda glógowa.

Corona, eine kron oder krantz. *Pol.* koroná / wintec. Item eine umstehende menge. *P.* wielkość ludzi około stożnych / Pres / oskrag. *Corono*, ich Kröne. *P.* Koronuje. *Coronarius*, adiect: was zu Krönz gehöret. *P.* wianeczny subst: ein Krönzler. *Pol.* wianecznyk.

Corolla, ein Krönzlein. *P.* wianeczek. *Corollarium*, eine zugabe. *P.* przydatek.

Coronis, idis, ein end oder spitz eines jeglichen dinges. *P.* koniec albo spica v kazdey rzeczy.

Corpus, ein Leib. *P.* Ciało. *Corpulentus*, groß von leib / dick / fett. *Pol.* cielszy / miastny / tłusty. *Corporeus*, Leibig. *Pol.* cielszy. *Corporalis*, leiblich. *P.* cielesny.

¶ *Comp:* *Incorporo*, ich verleihe ein. *P.* wcielam.

Corrigia, ein schuchstemen. *P.* Rzemien.

Cortex, ein rinde. *P.* skorá (ná drzewie.) *Corticofus*, Rindschitzig. *P.* Co skorema. *Comp:*

C Comp: Decortico, Excortico, ich schele. *P.* obdriptam / odzieram.
Corusco, as, ich schetne / zwizze.
re. P. lżeze sie / lżkam sie: *Coruscus*, schetnend / glenzend. *Pol.* lżkający / lżczący sie.

Corvus, ein Rab. *P.* Fruß. *Corvinus*, das von einem raben ist. *P.* Fruß.

Corycaus, ein heimlicher auffmercker. *Pol.* Taniemy podstuszczą.

Corylus, ein Haselstaude. *Pol.* leżczyną. *Columnus*, Haseln. *P.* laskowy.

Corymbus, ein Körnlein oder beerlein von Eppich. *P.* Jagoda bluszcowa.

Coryphaeus, der oberst in einer gesellschaft. *Pol.* Naprzedniestwy w kájom towarzystwie / wodzy / powod / sprawca.

Cos, ein weßstein. *P.* oślá. *Coccula*, dim. *P.* oślá.

Cassus, i, ein Holzwurm. *Pol.* Drzewny / Czerw.

Costa, ein Rippe. *P.* żebro.

Cotoneum, *Cydoneum*, ein Dvitten. *P.* Pigwa.

Cothurnus, ein schuch oder stf, sel / den man an beyde füße legen

gen lan / ein bundschuch. *Pol.* Erzewi / albo bot / Etory ná obte nódze obuć moze / kurpiá / chobotá.

Coturnix, ein wachtel. *P.* przepróká.

Cottabus, das pfeiffen einer peitschen. *P.* Swistánie / Swist.

Coxa, & *Coxendix*, ein huffte am sehenckel / die dicke des beins ob dem knie. *Pol.* Biodrá / Le dźwie / Przy / siegno.

C R

Crabro, ein hörneß. *P.* Sterßen.

Cranium, der Hirschal. *Pol.* liśiná.

Crapula, heuptwehe vom tbrü gen. sauffen. *P.* Wolente glowy od zhytnego picia stem. Zállerey. *P.* objárstwo.

Cras, Morgen. *P.* Jutro. *Crastinus*, Morgende. *P.* Jutrzysz.

Crastino, & *Procrastino*, ich verziche von tag zu tag. *P.* odkládam odedntá do dntá. *Procrastinatio*, ein verzug / aufschub. *P.* Odwłóká.

Crassus, dick / fett. *P.* Miąsy / pekący / tłusty. *Crassities*, & *crassitudo*, die dicke / fettigkeit. *Pol.*

R iii Miąsość /

Miaſoſć / *Źtuſtoſć*. *Crasſeſco*,
ich werde dick. *P.* miaſeć. *Craſ-*
se, grob / dick. *P.* miaſo / grubo.
Crater, ein groſſer becher. *P.*
cząſa / *kubek* / *kufel*.

Crates, vel *Cratis*, ein floß / od
hurd. *Pol.* *plawa* / albo *krata*.
Item, Schanzkörbe. *Pol.* koſt
do ſzańcow. *Craticula*, ein Roſt.
P. roſt.

Creo, ich erſchaffe. *P.* ſtworze.
Item, ich kriege / erwehle. *P.* obier
am / wybieram. *Item*, ich richte
zu / verſchaffe. *P.* *nągotuję* / *ną-*
rzadzam. *Creator*, ein ſchöpffer.
P. ſtworzyciel. *Creatio*, ſchöpf-
fung. *Pol.* ſtworzenie. *Creatura*,
ein geſchöpf. *P.* ſtworzenie.

Comp: Procreo, ich zeuge / ge-
biere. *P.* *plodze*. *Recreo*, ich er-
quickte. *Pol.* ochładzam. *Recrea-*
tio, ein erquickung. *Pol.* ochlo-
dzenie / ochłoda.

Creber, a, um, oft / ſtetig /
emſig. *Pol.* *częſty* / *byſtawczy* /
pilny. *Crebritas*, ſtetigkeit. *Pol.*
byſtawczynoſć. *Crebro*, oft. *Pol.*
częſto / *geſto*. *Crebreſco*, *Incre-*
breſco, *Percrebreſco*, ich werde
kund / lautbar. *P.* *ſłynie* / *roſły-*
nam / *oſtawiam* ſie.

Credo,

Credo, ich glaube. *Pol.* wierze.
Item, ich leihe. *Pol.* pożyczam.
Creditor, Schuldgleubiger / der
auſkather. *Pol.* *Źſetec* / *ktory* co
pożycza. *Creditum*, ein ſchuld. *P.*
dlug. *Credibilis*, gleublich. *Pol.*
podobny / godnowierny. *Incredi-*
bilis, vngleublich. *Pol.* niepodo-
bny / niemożny. *Credulus*, leicht
gleubig. *P.* *ktory* łatwie wierzy.
Credulitas, leichtfertigkeit zu
gleubē. *P.* *prękoſć* ku wierzeniu.
Comp: Concredo, ich vertraue
P. *zwierzam* ſie / *ſpuſzczam* ſie.

Cremo, & *Comp: Concremo*,
ich brenne / verbrenne. *P.* *pale* /
spale. *Cremium*, angebrente ſpei-
ſe. *P.* *przywara*. *Cremor*, Krafft
meel. *Pol.* *mączka*. *Crematum*,
Brantwein. *P.* *Gorzałka*.

Crena, ein ſpalt. *P.* *spára* / *ro-*
sporek / *rozſtrzyżenie*.

Crepida, ein pantoffel. *P.* *pá-*
tynká / *pántoflá*. *Crepidarius*,
ein pantoffelmacher. *Pol.* *ktory*
pátynki czyni.

Crepido, inu, ein ort am oſer /
da die wellen anſchlagen. *Pol.*
Brzeg o *ktory* ſie woda *otracá*.

Crepo, as, ich thöne / pallere. *P.*
ſkrzypam / *kolátam*. *Crepitus*,

clm

ein gepolter/ gerausch. P. Polá-
tante / grzmiente / brząkante.
Crepundia, exum, Pinderstoßen.
P. łąkfi albo kłopotli dźwięcinne.

¶ Comp: Concrepo, Percrepo,
Idem ferè cum simplici, Discrepo,
ich laut anders/ich bin zwitreich-
tig. P. Znaczej brzmie/niezga-
dzam sie. Discrepancia; zwitreich-
tigkeit. P. niezgodą. Increpo, ich
schelte/straffe. P. late/złorzecze/
strofuję/zbałam/obrzucam sie/
winute.

Crepusculum, die Dämmerung/
das ist/ die zeit zwischen tag und
nacht. P. Smierze/ Mrok.

Cresco, ich wachse. P. roste/zas-
mogam sie.

¶ Comp: Accresco, ich wachse
an P. przyrastam. Concreco, ich
wachs zusammen. P. zraстам sie.
Item, ich gefriere. P. zamarzam.
Decresco, ich neme ab. P. bmnich-
zam sie/obyma mi. Excreco, ich
wachse aus. Pol. wyrastam. In-
creco, ich wachse fast. P. wzra-
stam. Incrementum, zunemung.
P. Roz-astanie/ Rozmnozenie.
Succresco, ich wachse auff. Pol.
wzrastam/ wschodze.

Creta,

Creta, Kreiden. P. Kreta/ Cre-
taceus, das aus Kreiden ist. Pol-
co z Krety bezniono jest.

Cribrum, ein Sieb oder durch-
schlag. P. Kzesoto/sito. Cribro,
as, ich siebe/ reutere. Pol. podsie-
wam/ ppletute.

Crimen, ein laster/sünd. P. wpy-
stepek/grzech/wina. Crimino-
ris, ich schelte/ lestere. P. late/
potwarzam/złorzecze. Crimina-
tio, ein lesterung. Pol. złorzecze-
nie/potwarz/przymowa. Cri-
minosus, lesterhaftig. P. sromos-
tny/potwarzliwy/przymowny.

Crinis, ein haar. P. włos. Cri-
nitus, haarechtig. Pol. włosaty/
włosisty/łosmąty. Crinale, ein
haube. P. czepiec.

Crispus, kraushärtig. Pol. Pe-
dzierzawy.

Crista, ein kamm oder busch/
den etliche vogel auff den köpfe-
fen haben. Pol. grzebien / albo
czub/ taki int. Ktore ptaci ná glos-
wie mają. Cristatus, der ein kamm
oder federbusch hat. P. Takowy
grzebien albo czub mający/ czu-
bąty/ Ktory pod pierzem chodzi.

Crocio, & Crocino, ich schreye-
wie ein Kabe. P. Krakam.

Crocum,

Crocum, Safran/ *Pol.* Szasfran. *Croceus*, & *Crocinus*, gelb. *P.* żółty. (Pá.)

Crotalū, ein Klapper. *P.* Płkote

Crudus, Rohe / frisch / unge-
kocht. *P.* Surowy / niedosiąły /
świeży / niedomrząły. *Cruditas*,
dnuertewtgkeit. *P.* Surowość /
niestrawność. *Crudelis*, grau-
sam. *P.* frogi / okrutny. *Crudeli-
tas*, grausamkeit. *Pol.* frogość /
okrutność. *Crudesco*, *Incrudesco*,
Recrudesco, ich werde wieder
frisch / new. *P.* Surowieje / Ja-
trze sie / odnawiam sie.

Cruor, schwelß / blut. *P.* poso-
Pá / krew. *Cruentus*, blutrünstig.
P. Prwawy / okrwawiony. *Cru-
ento*, ich mache blutig / verwun-
de. *P.* okrwawiam / rante.

Crumena, ein seckel / tasch / dieb-
sack. *Pol.* miech / káletá / kied-
niá. *Crumenarius*, ein Beutler.
Pol. Káletnik. *Crumenifeca*, ein
Beutelschneider. *P.* Kzej miech.

Crus, Schinbein. *P.* golem.

Crusta, ein rinden / od rúnce.
P. skorá / skorupá / albo wapno
stopym jeżany pobieláta. *Lyn-*
Pomante. *Crusta*, & *Incrusta*, ich
bewerffe. *Pol.* Lynkute / pobie-
lam /

lam / poleptam. *Crustarius*, ein
Dänscher / Fleiber. *P.* Lynkarz /
Leptarz. *Crustosus*, rindechtig.
P. luskowaty.

Crux, ein Kreuz / Galgen. *P.*
Kryż / Szubienicá. *Crucio*, &
Comp: Excrucio, *Discrucio*, ich
martere / peinig. *Pol.* Miecze /
drecze. *Cruciatas*, Marter / peín.
Pol. Mela / meczente / drecz. nie-
Crucifigo, ich kreuzige / henge an
Galgen. *P.* Przyjute / obiesam.

Crypta, ein Kruft / gewelb bús-
ter der Erden. *P.* Fruchtá / sklep
podziemny. *Cryptoporticus*, ein
Fales gewelb. *P.* Murowána á
zásklepiona chłodnicá.

Crystallus, & *um*, ein Crystall.
P. Kryształ. *Crystallinus*, Crystall-
len. *P.* Kryształony.

C V.

Cubo, ich lieg. *P.* leże. *Cubile*,
einbett. *P.* łóże. *Cubiculum*, ein
Schlafkammer. *Pol.* Pomorá /
kownatá / łóżnicá. *Cubicularis*,
was zur Kammer gehört. *Pol.*
Pomorantezy. *Cubicularius*, ein
Kammerjung. *P.* Pomornik. *Cu-
bitus*, ein Einbogen. *Pol.* łokieć.
Item, ein Elle. *I.* łokieć. *Cubita-
lis*,

lie, einer ellen lang. P. długi na
lożcie.

¶ *Comp: Accubo, & Accumbo,*
ich lige bey/ ich siße zu tisch. Pol.
leże przy łim/ śiadam do stołu.
Concumbo, ich schlaffe bey. Pol.
pośladam się. *Concubitus,* bey-
lager/ bey-schlaffung. P. poślad-
dzię. *Concubina,* ein bey-schleffer-
rin. P. miłośnica. *Decumbo,* ich
liege zu bette/ ich bin krank. P.
stękam/ niemoge/ choruję. *Di-*
scumbo, ich siße zu tisch. P. śia-
dam do stołu. *Excubo,* ich wache/
halte scharwach. P. czuję/ strze-
żę. *Excubia,* scharwach. straż.
Excubitor, ein wechler. P. stróż.
Incubo, ich liege ob/ ich brüte. P.
leże na czym/ nąsiebdzę. *Incum-*
bo, ich liege ob/ ich bin fleißig.
Pol. być się/ pilnem. *Incubus/*
das Alp/ oder Mar/ wenn etnen
deucht/ es trucke ihn jemand im
schlaff. P. Łatálec/ Mára/ Pie-
dy kto mniema/ żeby go kto du-
żył we snie. *Occumbo,* ich komme
vntz/ sterbe. P. gine/ vnteram.
Occubitus, vntergang. P. jásie.
Procumbo, ich fall nider. P. vpa-
dam/ padam o ziemię. *Recubo,*
& *Recumbo,* ich liege/ ruhe. Pol.
leże/

leże / odpocynwam. *Secubo,* ich
lig allein. Pol. osobnie leże. *Suc-*
cumbo, ich lige vnter. P. vpadam/
polegam.

Cubus, ein Bierkanttig ding/ wie
ein würffel. P. Każda rzecz czwo-
rogránna/ iáko by kostka.

Cuculus, ein guckuck. Pol. gjes
gżółka/ Łukawka.

Cucullus, ein Halßkapp/ ein
Kutte. P. Kápica/ Káptur. Item,
ein Lude/ Scharnüzel. Pol.
Trablá. *Cucullatus,* der eine
Kappe tregt. Pol. Ktory w Kápice
chodzi.

Cucumer, & is, ein gurcke. P.
ogorek.

Cucurbita, ein Kürbs. P. bántá.
Cucurbitula, aliás *ventosa,* ein
Kopff/ schreckffhorn. P. Bántá.

Cucurio, ich schreye wie ein han.
Pol. Kóforekam. *Gracillo autem,*
ich schrey wie ein henn. P. gda-
cze/ gdałám.

Cudo, ich schmide. Pol. Łate.
Item, ich rüste zu. P. gotuję.

¶ *Comp: Excudo,* ich schlahe
heraus/ ich drücke. P. wybijam/
drukuję. *Recudo,* ich schlahe wie-
der. P. przełute. *Ancus, udus,* ein
Ambolt. P. Náfowálnia.

Cuius, atis, welches Landes? woher? *P. z ktorey ziemie/ stad.*

Cuius, a, um, wem zugehörig. *P. czyj/ czyja/ czyje. Cuiusmodi*, was für einer. *P. jaki.*

Culatra, ein Polster/ Unterbet. *Pol. Materacz/ odspodnia pierzyna/ piernat.*

Culeus, ein lederin sack. *Pol. sforzany wor.*

Culex, ein schnack/ mucke. *P. Pomor/ muchá.*

Culina, eine Küche. *P. kuchnia.*

Culinarius, was zur Küche gehöret. *P. kuchenny.*

Culmen, ein gipfel/ oder dach. *P. wierzch/ albo posiccie.*

Culmus, ein halm. *P. żdźbko.*

Culpa, ein schuld/ ursach. *Pol. winá/ przewinienie/ przewina.*

Culpo, ich beschuldige. *Pol. winute/ oskarzam. Culpabilis*, scheltens wert. *P. winny/ nágá, niony. Inculpabilis*, dinstrefflich. *P. niewinny.*

Culter, ein Messer. *Pol. Noż.*

Cultellus, ein messerlein. *P. nożyk. Cultrarius*, ein messerschmid. *P. nożownik.*

Cum, præf: mit. *P. s. ut, cum hero*, mit dem herrn. *P. s. panem.*

Cum.

Cum, adverb: dieweil. *Pol. gdy/ gdyż. Cum, tum, Coniunct*: nitche allein/ sonder. so wol/ als. *Pol. nie tylko/ ále. tak/ takó.*

Cumulus, ein hauffe. *P. gromá, dá/ kupá. Cumulo, Accumulo*, ich hauffe. *P. zgromadzam/ pomnażam/ przyczynam. Cumulatus*, heuffig. *P. w gromadzie/ gromáda.*

Cune, arum, Cunabula, & Incunabula, orum, ein Kinderwiege. *P. Polická. Ab incunabulis*, von Kindheit auff. *P. od dzieciństwa.*

Cunctus, a, um, allzumal. *Pol. wpyt. P.*

Cunctor, aris, ich verzichte/ seume. *P. omiešťam/ przedłużam.*

Cunctator, ein langamer. *P. leniwiee. Cunctatio*, verzug. *Pol. omiešťanie/ przedłużanie. Cunctabundus*, langsam. *P. lentwy/ niepospieszny.*

Comp: Percunctor, & Percontor, ich forsche nach. *P. dowiá, dute sie.*

Cuneus, ein keil. *P. Płn. Cuneatus*, spitzig wie ein keil. *Pol. Ponegisty takoby Płn.*

Cuniculus, ein Kaningen/ Kanalet. *P. Krok. Item*, ein verborer gener

gener gang dnter der Erden. P. Ekod tátemny pod ziemią/ sá molowka. *Cunicularius*, ein schanzgreber. P. háńcł opnił.

Cupedia, orum, vel Cupedia, arum, leckerspess. P. káloci. *Cupedinarius*, Pastetenbecker. Pol. pástetnik *Cupedinarium vel Forum cupedinis*, schnoffelmarkt. P. Łarg táłownych táłotek.

Cupio, ich beger. P. żadam. *Cupidus*, begierig. P. chéłwny/ życzliwy. *Cupiditas*, begierd. P. chéłwość/ żadzja.

¶ *Comp: Concupio, Concupisco, Percupio*, ich begere fast/ ich laß mich gelústen. P. požadam. *Concupiscentia*, lust/begierde. P. požadliwość/ żadzja.

Cupressus, ein Cypressenbaum. P. Cypressowe drzewo.

Cuprum, Kupffer. P. Kupr. *Cupreus* & *Cuprinus*, Kupffern. P. Kuprowy.

Cur, warum. Pol. czemu/ dla czego/ przecz.

Cura, sorg/ fleiß. Pol. praca/ piecza/ pieczolowante/ pilność/ starante. *Curiosus*, sorgfellig/ fürwistig. P. dworny/ pracowity/ pieczolowity/ pilny/ swó wolny/

wolny/ wśeteczny. *Curiositas*, fürwistig. P. dwornosc/ wśeteczność/ pilność. niepothrzebna. *Curo, as*, ich Sorge/ Eere fleiß an/ ich hette. P. pieczoluite/ staram sie/ opátruite/ lecze. *Curator*, ein pfleger/ schaffner. Pol. opátrzyciel/ opiekun/ hářarz/ brzednik/ sprawca.

¶ *Comp: Accurro*, ich versorge fleißig. P. opátruite/ dogladam. *Accuratus*, fleißig. P. pilny. *Incuria*, bnfleiß/ nachlässigkeit. P. niepilność/ niedbálość. *Procuro*, ich versorge/ verschaffe. P. opátruite/ sporządzam/ nábywam/ dostawam. *Procurator*, ein verwalter/ Nedner. P. Sprawca/ Rzecznik. *Securus*, sicher. Pol. bespieczny/ niepieczolowity. *Securitas*, sicherheit. Pol. bespieczność/ bespieczetistwo.

Curia, ein Rathhaus. P. Ratusz. *Curro*, ich lauffe. Pol. biegam. *Cursus, us*, ein Lauff. Pol. Bieg. *Cursor*, ein lachen/ bot. Pol. biegun/ posel. *Curru*, ein wagen. Pol. woż. *Curriculum*, ein lauff oder wagen. P. biegn/ albo woż. *Curriculo*, geschwind. P. presto/ biegiem/ wstok.

L = *Comp:*

¶ *Comp: Accurro*, ich lauff hin-
zu. *P. przbiegam*. *Concurro*, ich
lauff zusammen. *Pol. zbiegam* sie.
Concurfus, *in*, einzulauff. *Pol.*
zbiegante. *Decurro*, ich lauff her-
ab. *P. zbiegam*/sieckam/schodze.
Decurfus, & *Decurfio*, das stechen/
turnieren. *Pol. zbijante*/ná ostre-
goniente/ gonibá. *Discurro*, ich
lauff hin vnd wider. *Pol. tam* y
fám biegam/ pustiłe. *Excurro*,
ich lauff heraus. *Pol. wybiegam*.
Excurfio, ein außlauffung. *Pol.*
wybiegante/wytechante. *Incur-*
ro, ich lauffe ein oder an. *Pol.*
wbiegam/wchodze/nádieżdżam/
nátráfiám. *Incurfio*, & *Incur-*
fus, ein einfall. *P. nádiachante*/
wpadante. *Occurro*, ich lauff ent-
gegen. *P. ząbiegam*. *Percurro*,
ich durchlauffe. *P. przebiegam*/
Pracurro, ich gehe vor. *Pol. obies-*
gam/bprzedżam. *Pracurfor*, ein
Vorleuffer. *Pol. gontec* / posel.
Procurro, ich lauff herfür. *Pol.*
wybiegam. *Recurro*, ich komme
wieder. *P. wracam* sie. *Succurro*,
ich komme zu hülff. *P. wspomas-*
gam/podpomagam. *Succurrit*,
es felt mir ein. *P. wspominam*/
przychodzi mi ná pámię *Trans-*
curro, *Pa*

curro, ich lauff herüber. *P. prze-*
chodze / biegam áž ná druga
stronę.

Curruca, ein graßmuck. *Pol.*
piegżá.

Curtus, Kurz/ *P. Protki*/ *Esly*.
Curto, *Decurto*, ich kürze. *Pol.*
skracam/bkracam/okęsam.

Curvus, Krüm/ gebogen. *Pol.*
krzyw / żgiety. *Curuitis*, Krüm-
me. *P. krzywóść*. *Curuo*, *as*, ich
biege/ Krümme. *Pol. zginam* /
skrzywiam.

¶ *Comp: Incuruo*, *Recuruo*, ich
biege/ Krümme. *Pol. nąginam*/
nákrzywiam. *Incuruus*, *Recur-*
uus, Krüm. *P. krzyw*.

Cuso, freq: á *Cudo*, *verbum in-*
usitat.

¶ *Comp: Accuso*, ich verklage/
zeihe. *P. oştirzám*/winute/obo-
wintam / obżalutę. *Accusator*,
ein ankläger. *P. oştirziciel*. *Ac-*
cusatio, ein anklag. *P. skąrgá*/
oştirzente. *Excuso*, ich entschül-
dige/ verantworte. *Pol. wymas-*
wiam. *Excusatio*, ein entschül-
digung. *Pol. wymowłá*. *Incus*,
idem quod Accuso, *Recuso*, ich
schlage ab. *P. odmawiam*. *Recu-*
satio, eine wegerung. *P. odmowa*,
Pa *Custus*,

Cus
stroj
strzeg
feng
mnie
Cus
hart
P. w
Cu
cula,
stora
¶ *Co*
bndf
tanen
haut
nlee.

Cy
blaw.
Cy
Cy
auge.
Cy
gwa.
Cy
bec.
Lárec
Cy
Pol. L
bijat

Custos, ein hütter/wechter. Pol. stroż. *Custodia*, ich behüte. Pol. strzeżę. *Custodia*, hut/wach/gefengnuß. P. straża/stroża/ciemnica/jećwo.

Cuspis, idis, das spießisen. Pol. hart albo grot. Item, ein spieß. P. włócznia.

Cutis, die haut. P. skór. *Cuticula*, ein heutlein. Pol. skórka/storeczka.

¶ *Comp: Intercus*, zwischen haut und fleisch. P. jąstorny. *Subcutaneus*, Idem. *Recutitus*, dem die haut beschnitten ist. P. obrzezany.

C Y.

Cyanus, Lasurfarb/ dunkelblau. P. Łasurowy.

Cyathus, ein becher. P. kubek.

Cyclops, ein Riese mit einem auge. P. obrzym o jednym oku.

Cydonium, ein Quitten. P. piągwia.

Cygnus, ein Schwan. P. Łabędź. *Cygnus*, Schwane. pol. Łabędź.

Cylindrus, ein Tennenschlegel. Pol. Tutek / Korym botewiská bñat.

Cymatilis,

Cymatilis, himelblau. Pol. błękitny.

Cymba, ein schifflein. P. łódka.

Cymbalum, eine schelle. Pol. zwoń.

Cuminum, Kümel. P. kmín.

Cynanche, der Soot. P. żagaga.

Cynosbatus, Hagendorn. Pol.

Olog. Bacca Cynoslati, ein Hagendorn. P. Ologowla.

Cyprinus, ein Karp. Pol. karp.

Cytisus, geiß fleck. P. wrzós.

INCIPIENTIA

à D.

D A.

D *Actylus*, l. digitus, ein finger. Pol. palec. Item, ein Palmennuß/ Dattellern.

P. Pálmowy orzech.

Demon, ein Engel/ oder geist.

P. Aniol albo Duch. *Demoniū*,

ein Teuffel. P. Czart/ wrog /

dyabel. *Demoniacus*, Teuffelisch

oder besessen. P. czartowski/ ha-

társki/dyabelski/ albo opętany.

¶ *Comp: Eudemon*, ein guter

Engel. P. Aniol dobry. *Cacoda-*

mon, der böse feind. P. zły duch.

dufny interpretaciel.

L 3

Dama,

Dama, ein gemß oder demlein.
P. Lanta/lani/ dzika kója/ leś/
na kója.

Damno, ich verdamme/verurteile/
 verwerffe. *P. potępiam/osadzam*
strazę / ganie / przęganiam.
Damnatio, verdamnis / verur-
 teilung. *P. potępięte / strazęte.*
¶ Comp: Condemno, idem cum
simplici.

Damnus, ein schad. *P. škoda/*
strata. Damnosus, schedlich. *Pol.*
škodliwy.

¶ Comp: Indemnis, schadlos. *P.*
bez škody.

Dania, Dennemarc. *P. Duna/*
sta žemta. Danus, ein Denne-
 mercker. *P. Dunczyl.*

Danubius, die Donau. *P. Du-
 nay.*

Dapes, herrliche speise. *P. ros/*
košne potrawy. Dapalis, kost-
 lich/ leckerhafftig. *P. rostkošny/*
łakotny. Dapifer, ein Truchses.
P. podstolny/ podezasty.

Dapsilis, Reichlich/oberflüssig.
P. Hoynny/ bezodry/ obfity.

De prep: von/aus. P. o/ od/ z.

Debo, ich soll/ bin schuldig. *P.*
nam,

Nam/ jestem wintem/powintem.

Debitū, eine schuld. *P. dług. Dea-
 bitor*, ein schuldner. *P. dłużnik.*

Debilis, schwach / gebrechlich.
P. mdly/ biomny. Debilis, ich
 schwache. *P. mdlie/ mdlym czynię*
Debilis, schwachett. *P. mdlość.*

Decalogus, die Zehen Gebot
 Gottes. *P. Dziesięćoro przy-
 kazanie Boże.*

Decem, zehen. *P. dziesięć. De-
 cies*, zehen mal. *P. dziesięć kroć/*
dziesięć razy. Decimus, der zeh-
 nende. *P. Dziesiąty/ Decima*, der
 zehende teil. *P. dziesięćina. De-
 cimo*, *as*, ich neme den zehenden
 teil. *P. dziesięćina bierze/ wytyś*
kawam.

Deni, je zehen bñ zehen. *P. dzies-
 sieć a dziesięć/ po dziesięć. Denar-
 rius*, adieł: das zehen in sich be-
 greiff. *P. Co dziesięć w sobie ma.*
*Subst: ein grosch/ so zehen pfenn-
 ing gilt. Pol. groß/ co dziesięć*
pięćdziesiąt.

¶ Comp: December, der Christe
 monat. *P. grudzien. Decenniu*,
 zehen Jahr. *P. dziesięć lat. De-
 cennis. & Decennalis*, zehenjäh-
 rig. *P. co ma dziesięć lat.*

Decumanus, groß. *P. wielki.*

Decuria,

Decuria, eine rotte von zehen personen. *P.* rotá o dziesiąt osob / dziesiątek. *Decurio*, ein Haupt man über zehen. *P.* dziesiątnik.

Decuplus, zehnfaltig. *P.* dziesięciokrotny.

Decussis, zehen assen / oder eine zahl / so zehen begreift. *P.* liczbá małą w sobie dziesięć. *Decussus*, ar, ich lege od teile etwas kreuzwets. *P.* rozłoży albo podzielać co na cztery / na ós. *Decussatum*, kreuzwets. *P.* na ós.

Decet, es geziemet / gebühret / steht wol. *P.* godzi się / przystoi. *Decens*, wol anstendig. *P.* przystoyny / sluśny. *Decentia*, zierligkeit. *P.* przystoyność.

Comp: Decet, es steht obel. *P.* niegodzi się / nieprzystoi / nie należy. *Indecens*, ungebürlich. *P.* niesłusny / nieprzystoyny.

Decor, zierde. *P.* przystoyność. *Decorus*, a, um, zierlich / wolansstendig. *P.* chędogi / przystoyny / piekny / wdzięczny. *Decus*, oris, Ehr / preis. *Pol.* cześć / chwala. *Decoro*, u, ich ziere. *P.* przychodzą. *Uem*, ich ehre. *P.* cześć / waga.

Comp:

Comp: Dedecus, schand / unehr. *P.* hanba / fromota / lekkość. *Dedecora*, ich schende. *P.* hanbiez fromoce. *Indecor*, & *Indecorus*, unzierlich. *Pol.* nieprzystoyny / szpetny / fromotny.

Decrepitus, sehr alt / stein alt. *P.* stary / zgrzybiony / starzony.

Defendo, ich beschütze / verteidige. *P.* bronię / bronię. *Defensor*, ein beschürmer. *P.* obrońca. *Defensio*, eine verteidigung. *P.* obrona.

Defrutum, gesotten wein. *Pol.* wazone wino. *Defruto*, ar, ich siede dein wein ein / bad mache Confecten draus. *P.* wino wazze / a Konfakt z niego czynię.

Dein, *Deinde*, *Deinceps*, darnach. *P.* potem / napotym.

Delecto, vide *Lacio*.

Deleo, ich lesche aus / vertilge. *P.* wymażę / zgładzę / ząquabiam / wyforzentam. *Deletilis*, *Delebilis*, was man ausleschen / vertilgen kan. *P.* łatwy ku zmażąntu / zgładzentu. *Indelebilis*, was man nicht ausleschen / noch vertilgen kan. *Pol.* Trudny ku wymażąntu / zągubięntu.

Delibera,

Delibero, ich rathschlage. *Pol.* rozmyślam sie/rádzę sie/rokuje.
Deliberatio, ein rathschlagung.
P. rozmyślanie/ rada/ rokowanie.
Delibutus, gesalbet. *P.* pomazany. *Metaph.* oberflüssig. *Pol.* ophywający.

Deliciae, Delicatus, vide Lacto.

Delictum & Deliquitum, vide Linguo.

Delphin, ein Meerschwein. *P.* Morśka świnia.

Delubrum, ein Götze oder götze Pirsch. *P.* Białwan/ obraz/ albo Pościół białwanowi poświęcony.

Denique, endlich. *P.* na ostatek/ na koniec.

Dema, vide Emo.

Denique, zu letzt. *P.* na koniec.

Dens, ein zahn. *Pol.* ząb. *Dens caninus*, ein forder zahn. *P.* kiel. *Maxillaris*, ein backenzahn. *Pol.* Trzonowy ząb. *Genuinus*, ein Stockzahn. *P.* żądny ząb. *Dentatus*, was viel oder grosse zecne hat. *P.* co wiele albo wiele ic żębny ma. *Dentale*, ein pfugelfera. *Pol.* Procy/powóz. *Denticulatus*, zehnechtig. *Pol.* żębiasty. *Dentio*, ich zähne/ mitr wachsen die zehne. *P.* puścić ząb

puścić ząb mit sie żęty. *Dentitio*, die zähnung. *Pol.* puścić ząb zębów.

Comp: Fdento, as, ich schlahe die zähne aus. *P.* żęby wybić/ wyłamać. *Edentatus, & Edentulus*, zahnlos. *P.* bez zębów. *Ridens*, ein Karst/ hawc. *P.* Motyś. *Eda. Dentifricium*, zahn arznei. *P.* Lekarsko na żęby. *Dentiscalpium*, ein zahnstörer. *Pol.* dłu bzyg.

Densus, dick. *P.* gęsty. *Densio, Condensio*, ich mache dick/ druck zusammen. *Pol.* gęsto czynię/ ścisć/ zgęszam.

Denuo, wiederum/ auff ein neues. *P.* znowe/ znówu.

Deorsum, niderwärts. *P.* niżej/ nadoł.

Depso, ich Enete/ mache wetch. *P.* gniote/ mtećce. *Depsiticus*, gekniten. *P.* żagniecony.

Derino, vide Ritus.

Deses, Desidia, vide Sedeo.

Desidero, ich begere. *P.* żadam/ pragne. *Item.* es mangelt oder gebricht mitr. *Pol.* nie dostane mi. *Desiderium*, ein begerd/ verlangen. *Pol.* żądliwość/ požądanie/ chęć/ tęga. *Desiderabilis*, begierlich/

lich/ milty/ Defo/ Defo/ P. Sk/ bieran/ & Col/ he/ er/ przed/ natio/ nung/ Dete/ Deu/ genei/ schod/ gung/ De/ De/ ein/ tus, C/ De/ De/ ist. I/ stron/ glück/ wy. / te ha/ ra. / Pol. / sum/ prä/ od si/

lich/ anmütig. *Pol.* poządany/
milny/ wdzięczny.

Desolor, vide *Solor*.

Destino, ich berordine/ setze für.
P. skazuie/ przed sie bierzę/ wy-
bieram.

¶ *Comp.* *Prædestino*, ich für sie
he/ erwähle zuuor. *P.* przenieżę/
przed tym wybieram. *Prædesti-*
natio, eine fürsichung/ berorde-
nung. *P.* przenieżenie/ obranie.

Deter, *Detrimentū*, vide *Tero*.

Deuexus, nider sich hangend/
geneigt. *P.* ná dol pochodzisty/
schodzisty. *Deuexitus*, niderhen-
gung. *P.* pochodzistość.

Deunx, vide *As*.

Deus, Gott. *Pol.* Bog. *Dea*,
eine Göttin. *P.* Bogini. *De-*
itas, Gottheit. *P.* Bostwo.

Dextans, vide *As*.

Dexter, was zur rechten seiten
ist. *Pol.* prawy/ co ná prawey
stronie iest. *Item*, aufrichtig/
glücklich. *P.* stateczny/ szczęśli-
wy. *Dextera & Dextra*, die rechts
te hand. *P.* prawa ręka/ prawy-
ca. *Dexteritas*, geschicklichkeit.
Pol. biegłość/ ochota. *Dextror-*
sum, zur rechten seiten. *Pol.* ná
prawa rękę/ po prawey ręce/
od siebie.

Diabolus,

Diabolus, ein lesterer/ teuffel.
P. potwarcą/ bluźniercz/ dyabel.
Diabolicus, teuffelisch. *Pol.* dyao-
belski.

Diadema, ein Königlische Kron.
P. Koroná Prolewska.

Dieta, ein ordnung vnd maß
in essen vnd trincken. *P.* postas
nowienie/ y mterność wiedzentu
y w piętu.

Dialogus, ein Gespräch. *Pol.*
Rozmowa.

Diaphragma, das neue vmbß
herz. *P.* błonka okolo serca.

Diarium, tegliche speise/ speise
für ein tag. *P.* obiad. *Item*, ein
Register. *P.* Regestr.

Dica, ein recheshandel/ anklas-
ge. *P.* prawo/ skargá/ ostarze-
nie/ pozew.

Dico, as, ich gebe/ eigene zu/
ergebe. *Pol.* dawam/ przywłasz-
czam/ przypisuje/ oddawam.

¶ *Comp.* *Abdico*, ich derwerffe/
verstoße/ enterbe/ sage auff. *P.*
odrzućcam/ odmawiam/ wydzie-
dzicam/ wypowiedam/ złoże.
Dedico, ich vbergebe/ weiße ein/
Pol. przywłaszczam/ przypisuje/
posiwłacam. *Dedicatio*, vberge-
bung/ einweihung. *P.* przywłas-
czenie/

D

Bezepte/

ſeżenie/ poſwtacanie. *Indico*, ich zeige an. *P.* oznaymiam. *Index*, ein anzeiger / der zeiger / ein Regeſter. *P.* oſkazyiciel / wtory pālec / Regeſtr. *Pradico*, ich verkündige / preiſe. *P.* opowiedam / oſławiam / chwale.

Dico, is, ich rede / ſage. *P.* mówię / powiedam. *Dictio*, ein wort. *Pol.* ſłowo. *Dictum*, ein ſpruch. *P.* powieſć. *Dictum*, ein ſchimpffrede / od ſchmachrede. *P.* nāſmiewiſko / przymowkā / bſeżypliwe ſłowe. *Dicax*, ſchimpffredig / ſpeynwortig. *P.* bſeżypliwy / przymowny. *Dicaculus*, ein ſpeynvogel. *P.* nāſmiewcā / przymowcā. *Dicacitas*, ſpeyung. *Pol.* nāſmiewanie / bſeżypliwość.

¶ *Comp: Addico*, ich verſpreche / eigne zu. *P.* przyrzekam / obtecutę / przywlaſzczam. *Benedico*, ich ſegene. *P.* Błogoſławie / dobrożecze. *Benedictio*, ein ſegen. *P.* Błogoſławieństwo / ſeżeście. *Condictio*, ich verſpreche / beſtimme. *Pol.* obtecutę / przyrzekam / zmwiam ſie. *Contradico*, ich widerſpreche. *Pol.* ſprzeciwiam ſie. *Edico*, ich gebiete. *P.* przykazuje. *Edictum*, ein gebot. *Pol.* przykazanie /

zanie / bſława. *Indico*, ich melde / beſtimme. *P.* opowiedam / bſławię. *Interdico*, ich verbiete. *P.* zakazuje / zapowiedam. *Interdictum*, ein verbot. *P.* zakazanie. *Maledico*, ich leſtere / ſchelte / vermaledene. *Pol.* złorzecze / przekleſtnam. *Maledictio*, ein ſlach. *Pol.* przekleſtwo / Flaktwā. *Maledicus*, leſterhaſtig. *P.* przeklinający. *Maledicentia*, leſterung. *P.* złorzeczeństwo. *Pradico*, ich ſage zuvor / weiſſage. *P.* przepowiędā / prorokute. *Vendico*, ich eigne zu. *P.* przypisute / przywlaſzczam. *Vendicatio*, ein zuetgnung. *Pol.* przypisowanie / przywlaſzczenie. *Didymus*, ein Zwillling. *P.* Bliźnec / Bliźniał.

Dies, ein tag. *P.* dzień. *Dies feſtus*, ein Feiertag. *P.* Święto. *Profeſtus*, wercktag. *P.* powſedny / robo:ny dzień. *Dies dominica*, ſeu *prima*, der Sontag. *P.* Niedziela / niedzielny dzień. *Secunda*, montag. *P.* poniedziałek. *Tertia*, diſtag. *P.* wtorek. *Quarta*, mittwoch. *P.* środa. *Quinta*, donnerſtag. *P.* czwartek. *Sexta*, freytag. *P.* piątek. *Septima*, ſeu *Sabbathi*, ſonnabend. *P.* ſobota.

Diurnus

Durum, täglich. *P.* dziennoy. *Di-*
scit, es wird tag. *P.* dnieie/świtā.
¶ Comp: *Hodie*, heut. *P.* dziś/
 dziśta. *Hodiernus*, heutig. *P.* dziś
 siehny. *Interdiu*, bey tag. *P.* we
 dnie. *Indies*, je lenger je mehr. *P.*
 co daley to wtecey. *Meridies*,
 mittag. *Pol.* południe. *Meridia-*
um, mittägig. *P.* południowy/
 przypołudniowy. *Meridior*,
aris, ich esse/ oder schlaffe zu mite
 tag. *P.* obiādute/ albo przepisam
 sie o przypołudniu. *Fomeridia-*
um, nach mittägig. *P.* społudny/
 po obiedny/ odwieczorny. *Quo-*
tidie, alle tage. *Pol.* na każdy
 dzień. *Quotidianus*, teglich. *Pol.*
 powshedny/ bstawiczny. *Peren-*
dis, bermorgen. *P.* na jututrz/
 po jutrze. *Pridie*, des vorigen ta
 ges. *P.* przeszlego dnia / *Postri-*
die, den andern tag hernach. *P.*
 drugiego dnia poym.

Dieters, ein zeit von zwey Jar
 re. *P.* czas ode dwu lat. *Trieteris*,
 von dreyen. *P.* czas o trzech lat.

Digitus, ein finger oder zehen
P. palec. *Digitulus*, ein finger
 lein. *P.* paluszek. *Digitalis*, etnes
 fingers groß oder lang. *P.* wielki
 albo dlugi na palec. *Digitalis*,
 ein Fingerhut. *P.* Naparszek.

Dignus, würdig. *P.* godny/ do
 stoyny/ powazny. *Dignitas*, wtr
 digkeit. *P.* godność/ dostoyność/
 powaga. *Dignor*, aris, ich achte
 würdig. *Pol.* czce. Mam ja gos
 dnego.

¶ Comp: *Dedignor*, ich achte
 nicht würdig. *P.* nie mam ja gos
 dnego. *Indignus*, unwürdig. *Pol.*
 niegodny. *Indignitas*, unwür
 digkeit. *P.* niegodność. *Indignor*,
aris, ich bin schellig. *P.* gntewam
 sie. *Indignatio*, zorn/ bgedule.
Pol. gniew/ jad. *Indignabundus*,
 zornig. *P.* gntewltwy/ jadowity.

Diligo, vide *Lego*.

Diluvium, vide *Luo*.

Dimidius, vide *Medius*. (*Sty*)

Dionysia, fastnacht. *P.* miesopu

¶ Comp: *Androdionysia*, *Mano*
 nefastnacht. *P.* zapust.

Diploma, ein gewaltsbrieff /
 brieff ond siegel ober etwas. *Pol.*
 przywilej / list s zawiesistemi
 pieczęciami.

Dipsacus, Weber Karten. *Pol.*
Sukiennicze karty.

Diplois, idis, ein gefutterter
 mantel/ oder rock. *P.* plaszcz/ als
 bo sułnta futrowana/ podbita/
 podbita.

M 2 *Diribito-*

Diribitorium, ein Musterplatz. *P.* miysce/ kedy okazłá żołnierszow bywa. *Diribitor*, einer der die Landsknecht mustert / vñnd ihnen den Solde gibt/ ein Musterherr. *P.* Ktory żołnierze popłisute/ á zold im płacł.

Dirus, grausam. *P.* okrutny/ hániebny/ frogł. *Dira*, verfluchung. *P.* przekleśtwá/ przeklinánie.

Dis, *ditis*, der Gott des reichthums/ oder reich. *P.* Bog bogactwa/ álbo bogáty. *Dito*, *as*, ich mache reich. *P.* bogáce. *Ditesco*, ich werde reich. bogáce sie.

Discepto, *as*, ich zanke / oder erwege etwas mit disputieren. *P.* swárze sie/ swajam/ wywodze. *Disceptator*, ein entscheidet/ richter. *P.* Jednacz/ sedzia. *Disceptatio*, ein verhörung der sache. *Pol.* wyśłuchánie/ rozeznánie / rozebránierzezy.

Disco, ich lerne/ erfahre. *P.* uczę sie/ doświadczam sie/ dowiaduję sie. *Disciplina*, zucht/ vñnterweisung. *P.* Párność/ náuka. *Discipulus*, ein Lehrjung/ schüler/ jünger. *P.* uczeń/ zwolennik. *Addisco*, ich lerne immer mehr.

mehr. *P.* ucze sie co dálny to wiecey/ przynwcam. *Dedisco*, ich vergesse wieder. *P.* oduczam sie/ odwycam. *Edisco*, ich lerne ausen. *P.* ucze sie ná pámiéc.

Discrimen, ein vñnterscheid. *P.* rozność. *Item*, gefehrlichkeitt. *P.* niebezpieczność. *Discrimino*, ich zerteile. *P.* rozdziałam/ przedziałá czynte. *Discriminatio*, vñnterschiedlich. *P.* rozdziałnie.

Discus, ein breite schüssel / oder teller. *P.* Herolá misá/ Krzynom/ tálerz. *Item*, ein runde scheibe / damit man vor zeiten gespielet hat. *Pol.* okragla siłá / Ktora przed czasy grawano.

Disertus, *vide Sero*.

Ditio, ein Herrschafft/ gebiet. *P.* pániśtwo/ dzierżawá.

Diu, lang. *P.* dlugo/ dawno. *Diutinus*, *Diuturnus*, langwitrig. *P.* trwáły/ dlugo trwátacy. *Diuturnitas*, Langwitrigkeit. *Pol.* Trwáłość.

Diuersus, mancherley. *P.* rozny/ rozmaity. *Diuersitas*, vñngleicheit. *P.* rozność/ rozmaitość.

Dives, reich. *P.* bogáty. *Diuitia*, reichthumb. *P.* bogactwo.

Diuido, ich theile. *P.* dzielę/ rozdzielam.

działa
P. Dzi
eine t
podzi
li, ze
bye r
dziwi
rozdzi
Diu
Boży
ein w
czł /
Gott
von G
bożey
dam.
gadac
errath
gadac
Diu
Pol. J
Diu
ninus
Diu
se Syn
dą / g

Do
Ditor
Dawo

dzielim. *Diuisor*, ein Aufsteiler. *P.* Dzielnik/ Dzielnica. *Diuisio*, eine theilung. *Pol.* rozdzielenie/ podzielenie. *Diuiduus*, *Diuisibilis*, zertellig. rozdzielnym/ co może być rozdzielenie. *Indiuiduus*, *Indiuisibilis*, unzertellig. *Pol.* nierozdzielony.

Diuius, a, um, Göttlich. *Pol.* Boży/ Boski. *Diuius*, subst: ein warsager. *P.* prorok/ wieść/ wieśćbierz. *Diuinitas*, Gottheit. *P.* bóstwo. *Diuinitus*, von Gott. *Pol.* od bogów/ z kasty bożey. *Diuino*, ich rathe. *P.* gadam. *Diuinator*, ein rather. *Pol.* gadacz. *Diuinitas*, weissagung/ errathung. *P.* prorokowanie/ gadanie.

Diuortium, ein Ehescheidung. *Pol.* Rozwód.

Dius, & *Diuus*, *Idem quod Diuinus*.

Dium, das tageslicht/ der bloße Himmel. *P.* Jasność/ pogoda/ gołe niebo.

D O.

Do, ich gebe. *P.* dāte/ dawam. *Dator*, ein Geber. *Pol.* Dawacz/ Dawca.

Comp:

Compe Abdo, ich verberge/ verstecke. *P.* Przykry/ tate/ zatać. *Abditum*, ein heimlicher/ stiller ort. *Pol.* pokry/ tajemne a ciche miejsce. *Addo*, ich thu hinzu. *P.* przydāte. *Additamentum*, ein zugab. *P.* przydāteś. *Condo*, ich schaffe/ bawem/ verwahre. *Pol.* stwarzam/ buduję/ schowam. *Conditor*, ein Schöpffer. *Pol.* Stworzyciel. *Inde sunt*, *Abseondo*, ich verberge. *Pol.* Przykry/ tate. *Recondo*, ich lege bey/ verwahre. *P.* Klade na stronie/ schowam. *Dedo*, ich ergebe. *P.* poddawam. *Edo*, ich laß aufgehen. *P.* wydawam. *Metaph:* ich gebe. *Pol.* rodzę. *Editus*, a, um, hoch. *Pol.* wysoki. *Indo*, ich gebe ein/ lege auff. *P.* wdawam/ wkładam. *Obdo*, ich thu für/ beschließ. *Pol.* zataję/ zawięram. *Perdo*, *Disperdo*, ich verliere/ verderbe. *P.* trāce/ gubię. *Perditio*, verderbnis/verlust. *P.* wtrācā/ zgubā/ ztrācā/ zginięcie. *Prodo*, ich gebe herfür/ verrathe. *P.* wydawam/ zdradzam. *Proditor*, ein verräther. *P.* zdraycā. *Proditio*, verrätheren. *Pol.* zdrādā/ wydānie. *Reddo*, ich gebe wieder/ ich

De 3 mache.

make. *P.* oddawam / wracam.
Satisdo, ich gebe bürgschafft / od
 versicherung. *P.* Rekoymia stá
 wiam / obespieczam. *Satisdatio*,
 bürgschafft / versicherung. *Pol.*
 stáwiente rekoymstwa / obespies
 czenie. *Subdo*, ich vnterwerffe/
 vnterfesse. *Pol.* poddawam / pod
 stawiam / *Subditus*, ein vnter
 than. *Pol.* poddany. *Trado*, ich
 übergebe / ich lehre. *P.* date / od
 dawam / ucze / nauczam. *Tradi
 tio*, ein übergebung / lernung/
 sassung. *Pol.* oddanie / nauka /
 oświata.

Doceo, ich lehre. *P.* ucze / naus
 czam. *Doctus*, gelert. *P.* uczoney.
Doctrina, eine lehre. *P.* nauka.
Doctus, ein lehrer. *Pol.* uczytel /
 nauczyciel. *Documentum*, eine
 lehr / beyspiel / warnung / anzei
 gung. *Pol.* nauka / przykład /
 przestroga / dowód. *Docilis*, lehr
 hafftig / gelerig. *Pol.* poletny.
Docilitas, gelerksamkeit. *Pol.* po
 letność.

¶ *Comp: Dedoceo*, ich lehre an
 ders / gewöhne ab. *Pol.* inaczej
 ucze / oduczam. *Edoceo*, ich lehre
 aus. *P.* wyuczam / wyświecam.

Podrans, vide As.

Dogma,

Dogma, eine lehr / gesag / gebot.
P. nauka / wstawa / dekret.

Doleo, ich trawre / es thut mir
 wehe. *P.* żaluje / boli mnie / cięż
 ko mi. *Dolor*, wehetag / traw
 rigkeit. *P.* Doleść / żalność / smu
 tek / troska.

¶ *Comp: Condoleo*, ich habe mitle
 leiden mit einem. *P.* żaluje ko
 go / żal mi łogo.

Dolium, ein Faß / Tonne. *P.*
 fasa / kadź / kłoda / beczka / sta
 giew. *Doliarius*, ein Faßbinder.
P. Bednarz.

Dolo, ich hobele / mache glad.
Pol. hebluje / glądze. *Dolabra*,
 ein hobel. *P.* hebel.

Dolus, ein betrug / list. *P.* zdrá
 da / chytrość. *Dolosus*, betrüge
 lich / listig. *P.* zdradliwy / chytry.

¶ *Comp: Subdolus*, hinterlistig.
P. przychytz.

Dominus, ein Herr. *Pol.* pan.
Damina, eine Frau. *P.* pani. *Do
 minicus*, dem Herren zugehörig.

P. państwo. *Dominium*, herschafft /
 gewalt. *P.* państwo / moc. *Domi
 nor*, aris, ich herrsche. *P.* panuje.

Dominatio, & *Dominatus*, ge
 walt / macht. *P.* moc / panowa
 nie. *Dominator*, ein herrscher. *P.*
 panujący.

Domo,

Domo, als, ich mache zam/ ben-
dig/ ich überwinde. *P.* dsinterzam/
oglastkam/ zwyctezam. *Domitus*,
gezähmet/ überwundē. *P.* dsmie-
rzony / ocolány / zwyctezony.
Indomitus, unbendig/ wild. *Pol.*
bunny/ dyli/ batony.

Domus, ein hauß. *P.* dom. *Do-
mi*, daheim. *P.* domá. *Domicili-
um*, eine behausung. *Pol.* domo-
stwo/ mieszkánie. *Domesticus*, ins
hauß gehört/ ein haußgenosß.
P. Domowy/ Domownik.

Donec, biß. *Pol.* Až. *Item*, so
lang. *P.* poſt.

Dono, ich schencke. *P.* dárute.
Donatio, eine verehrung. *P.* dás-
rowánie. *Donum*, ein gabe/ ge-
schenck. *P.* Dar. *Donatus*, bega-
bet. *P.* obdárzony.

¶ *Comp: Condone*, ich vergebe/
verzeihe. *P.* odpuszcám.

Dormio, ich schlafe. *Pol.* spie.
Dormitorium, schlaffkammer. *P.*
Comorá / ložnicá. *Dormiturio*,
mich schleffert/ ich schlummere.
P. chce mi sie spać/ drzemie.

¶ *Comp: Edormio*, ich schlafe
aus. *P.* wyspiám/ wyprzejwám
sie. *Obdormio*, ich entschlaff. *P.*
zaspíám/ dsne.

Dorsum,

Dorsum, der Rück. *P.* grzbiet.
Dorsuale, ein pferdecke. *P.* gu-
niá.

Dos, ein Morgengab. *P.* pos-
sag. *Item*, ein jegliche gabe. *Pol.*
wſelki dar. *Doto*, at, ich steure
aus. *P.* wyposážám. *Dotalitiá*,
ein heimsteuer. *P.* wiáno.

D R.

Draco, ein Drach. *P.* Smoř.
Dracena, ein Drachin. *P.* smos-
řowa.

D V.

Dubius, ungewiß/ zweiffelhaff-
tig. *Pol.* niepewny/ watplivy.
Dubium, ein zweiffel. *P.* watpie-
nie. *Dubitatio*, zweiffelung. *Pol.*
watpliwość. *Dubito*, ich zweif-
fele. *P.* watpie.

¶ *Comp: Indubitatus*, ungezwel-
felt. *P.* nie watplivy. *Subdubito*,
ich zweiffel ein wenig. *P.* watpie-
nie co.

Duco, ich führe/ leite/ od achte.
P. wiode/ prowadze/ albo mnies-
mam/ mam zą to. *Ductor*, ein fú-
rer. *P.* wodz. *Ductus, us*, sárung/
leitung. *P.* wodzenie/ prowadze-
nie. *Dux*, ein Führer/ Herrsch-
er.

Pol. wodz / *Esiaże*. *Ducatus*, ein Herzogthum. *Pol.* Księstwo. *Ducilis*, das sich leicht lang machen. *P.* co sie da ciągnąć.

¶ *Comp:* *Abduco*, ich führe hinweg. *Pol.* odwodzi. *Adduco*, ich führe zu. *P.* przyprowadze. *Conduco*, ich bedinge / miete. *Pol.* najmuje / bradżam. *Conducit*, es ist nütz. *Pol.* pożyteczno jest. *Circumduco*, ich führe herum. *Pol.* obwodze / okolo wodzi. *Deduco*, ich führe ab. *P.* odwodzi. *Item*, ich geleite. *P.* prowadze / odprowadżam / doprowadżam. *Educo*, ich führe aus. *P.* wywodze. *Induco*, ich führe ein / ich rathe / überrede. *P.* w wodzi / radze / namawiam. *Inducia*, *rum*, Anstand / oder friede auff eine gewisse zeit. *Pol.* przymierze / albo pokoju na pewny czas. *Introduca*, ich führe hinein. *Pol.* w wodzi / wprowadzam. *Obduco*, ich überziehe / bedecke. *P.* nakrywam / zażykam. *Perduco*, ich führe bis ans end / vollende. *P.* doprowadze / doprowadzam. *Produco*, ich führe herfür / verlängere / schiebe auff. *P.* wywodzi / przedłużam / odwołaczam. *Reduco*, ich bringe wider. *P.* przyprowadze.

wodzi. *Redux*, einer der wieder kommen ist. *Pol.* Ktory sie do domu wrócił. *Seduco*, ich verführe. *P.* zwodzi / zradżam / ofuslam. *Seductor*, ein verführer. *P.* zwodzic / zwodzić. *Subduco*, ich führe hinweg / ich stele mich weg. *Item*, ich rechene. *Pol.* odwodzi / schrantam sie. *Teß* / račute. *Traduco*, ich führe über / bringe weg. *Pol.* przewodzi / przepraszam / strawię. *Item*, ich schenke / gebe an. *Pol.* sromoce / ofstawi / odnoße. *Tradux*, ein weinreben / oder weinrancke / den man von einem stock in die Erde legt / und hernachmals weiter fort pflanzet. *Pol.* winny sosyć albo łatorost / Ktora z masicy wzemie żakopana / a po tym na inże mteysce przesadzo na bywa.

Dudum, *lamdudum*, vorlangst. *P.* dawno / już dawno.

Duellum, ein streit zwischen zweyen. *P.* Bitwa / albo szóstowanie między dwiema. *Duello*, *as*, ich streite. *Pol.* walczę / ja też yde / na harc wyjeżdżam.

¶ *Comp:* *Perduellis*, ein feind seiner herrschafft. *P.* nieprzyjaciel

ciel páná swego. *Perduellio*, ein
verbündnis wieder die Oberkeit.
Pol. spiélenie / sprzysięzenie /
zbuntowanie przeciw brzedowi /
albo pánstwu swemu.

Dulcis, süß. *P.* słodki. *Dulce-
do*, süßigkeit. *P.* słodkość. *Dul-
ciarius*, ein Pfefferkuchenbäcker.
P. piernikarz. *Panis dulciarius*,
Pfefferkuchen. *P.* piernik / mto-
downik. *Dulceo*, *Dulcesco*, ich
bin / werde süß. *Pol.* jestem / sta-
wam się słodkim / słodnie.

Dum, dieuzeit / biß. *Pol.* Pledy /
gdz / aż. *Dummodo*, biß nur /
biß so lang. *P.* Aż tedno / Aż.

Dumus, ein dornstrauch / hecke.
Pol. czernie / chrost. *Dumosus*,
dornechtig / heckechtig. *Pol.* czere-
nisty / pelen chrostu.

Duntaxat, nur / allein. *P.* tyl-
ko / jedno.

Duo, *e*, *o*, zwey. *P.* dwa / dwie /
dwoie. *Dualis*, zweyig. *P.* dwoi-
tasty.

Comp. *Duodecim*, zwelff. *Pol.*
dwanaście. *Duodecimus*, der
zwelffte. *P.* dwanaasty. *Duodeni*,
je zwelff vnd zwelff. *Pol.* po dwu-
naście. *Duodecies*, zwelff mal.
P. dwanaście kroć. *Ducenti*, *e*, *a*,
zwey-

zweyhundert. *P.* dwieście. *Du-
centessimus*, der zweyhunderste. *P.*
dwusetny.

Duplo, ich mache zwifach /
doppelt. *Pol.* dwonako czynię.
Duplus, & *Duplaris*, zwifach /
gedoppelt. *P.* dwonaki. *Dupli-
rarius*, ein Doppelsoldner. *Pol.*
Dwonajoldownik.

Duplex, *Duplico*, vide *Plito*.

Durus, hart. *P.* twárdy. *Dur-
ties*, hartigkeit. *Pol.* twárdości.
Durea, *Duresco*, ich bin / werde
hart. *Pol.* jestem / stawam się
twárdym. *Duro*, *us*, ich verhar-
re / habe bestand. *P.* długo trwam.
Durabilis, wehrhaftig. *Pol.*
trwály.

Comp. *Eduro*, *Induro*, *Perdu-
ro* idem ferè significans, ich mache
hart / odhalte aus. *P.* zátwára-
dzam / albo cierpie / wytrwam.

D Y.

Dynastes, ein gewaltiger / herr-
scher. *P.* mocarz. *Dynastia*, eine
herrschaft / gewalt. *P.* pánstwo /
mocarstwo.

Dysenteria, die rote Khur. *Pol.*
czerwona niemoc / biegunka.

Dyspepsia, böse tarung / böser
magen.

magen. *Pol.* nietrawność / zle trawienie żołądka.

Dyspnæa, schwerer Odhem. *P.* ciężki oddech.

Dysuria, Harnwinde / Harns strenge. *P.* Rzeźanie w łonie.

INCIPIENTIA

ab E.

E *Præp.* aus. *P.* z.

E A.

Eatenus, so fern. *P.* Tak daleko / tak dalece / poty.

E B.

Ebrius, vol / truncken. *P.* pijany. *Ebriosus*, ein Trunckenpolt. *Pol.* Pijanić. *Ebrietas*, Trunckenheit. *P.* pijaniństwo. *Ebrio, us*, *Inebrio*, ich mache vol / truncken *P.* poye / wpyyam.

Ebulus, & um, Atlichkraut. *P.* Chebbo.

Ebur, Helffenbein. *P.* Stonto: wy zab / stontowa kość. *Eburnus*, & *Eburneus*, Helffenbeinen. *P.* co jest z zębów albo kości stontowych.

E C.

Ecce,

Ecce, schaw / sihe. *P.* owo / oto / bawey.

Ecclesia, ein gemein / Kirche. *P.* Zbor / zgromadzenie / Kościół. *Ecclesiasticus*, was zur Kirchen gehört. *P.* Kościelny. *Ecclesiastes*, ein Prediger. *P.* Kąznodzieja.

Echinus, ein rauche vnd stachelte hülse der Castanten. *P.* ostrza oścista łuszczyńska kaskanowa. *Item*, ein Zgel. *P.* Żel. *Item*, eine hechel. *P.* ściżółka żelazna.

Echo, ein widerschall. *Pol.* odgłos / odzywające głosu.

Eclipsis, ein mangel / gebrechel / finsternis. *Pol.* niedostatek / zaciemienie.

Eclasis, etne entzuckung. *Pol.* zacywycenie.

E D.

Edo, ich esse. *Pol.* jem. *Esurio*, ich hungere. *P.* Łakne / chce mi się teść. *Edax*, freßtig. *Pol.* żarłok / łakomy / objercą. *Edacitas*, freßtigkeit. *Pol.* objarstwo / żarłocztwo. *Edulium*, essende speise. *P.* pokarm / potrawa / Jedło.

Comp: Ambedo, ich vmbnaßge. *P.* ogryzam / obpydam. *Ambesiu*, benaget. *Pol.* ogryzomy / ogłodany.

ogłodany. *Comedo*, ich esse. *Pol.*
Jem/ byjwam/ pożywam. Co-
medo, onis, etn Grässer. P. żar-
łoſ. Exedo, ich esse aus. *P. wytas-*
dam/ pojadam. Obedo, ich esse
 mitch vol. *P. obyadam ſie. Obe-*
ſus, dick/ fett. *P. Tłusty/ Tpyto-*
wity. Semieſus, halb gegessen. *P.*
na polu ziedzony.

Educo, as, ich ziehe/ fütte auff.
Pol. wychowawam. Educatio,
 auffziehung. *P. wychowanie.*

E F.

Effigies, etn ebenbild. *Pol. wy-*
obrażenie. Effigio, as, ich abcon-
 terſeye. *P. wymiata/ wyrażam.*

E G.

Egeo, ich bedarff/ leide not. *P.*
pożrzebuty/ niedoſtate mi/ cter-
pie nedze. Indigeo, Idem. E-
gens, Egenus, Indigus. Arm/
notdürftig. P. niedoſtateczny/
pożrzebutach. Egeſtas, Indi-
gentia, Armut/ dürfftigkeit. P.
bbostwo/ nedża/ niedoſtatek/
lichota.

Ego, ich. *Pol. ja. Egomet*, ich
 ſelbſt. *P. Ja ſam.*

Egregium, vide Grex.

Eis,

Eia, adverb. wolan. *P. nuże.*
Eiulo, as, ich weine/ heule. *P.*
plące/ łkam/ wyte/ nárzelam/
lâmentute. Esulatus, us, & Eiu-
lario, Plag/ weinen/ heulen. Pol.
łkânte/ plącz/ nárzelânte/ lâ-
ment.

Eiusmodi, etn ſolcher. *P. taki/*
tâkowiy.

E L.

Electrum, Agſtein/ Bornſtein.
Pol. Burſtin.

Eleemoſyna, Almoſen. *Pol.*
Żâlmuzná.

Elegans, hübſch/ ſein. *Pol.*
piekny/ nádobny/ wyborny. E-
legantia, ſchöne/ zierligkeit. *Pol.*
pieknoſci/ okraſa.

Elementum, etn Element / er-
 ſter anfang etnes jeglichen din-
 ges. *P. żywioł/ pirwſzy począt-*
ek każdey rzeczy.

Elephas, etn Heſſant. *Pol.*
Stoń. Elephantinus, was vom
 Heſſanten iſt. *Pol. ſtontowy.*
Elephantiaſis, der Ausſatz. *Pol.*
Trad.

Elix, vide Lacio,

Elixus, vide Lixus.

N a Elychnium,

Elychnium, ein dacht. *P.* Enot.
Elogium, ein lob/herrlich zeug-
 nis. *P.* chwala/ osoblne swias
 doctwo o kim.

E M.

Embamma, ein eintuncke. *Pol.*
 przysinac.

Embryo, ein vnzeitige frucht /
 ein kind in Mutter leib. *P.* Rod
 ntewczesny / dzieciatko tchze w
 zywoce matezynnym bedace.

Emendo, *vide* Menda.

Eminus, von fern. *P.* zdalcza.

Emo, ich kauffe. *Pol.* kupute.

Emax, der gern kaufft. *P.* Etorny
 rad kupute. *Emptius*, gekaufft.
P. kupny/ Eupiony. *Emptor*, ein
 keuffer. *P.* kupiec.

¶ Comp: Adimo, ich beneme. *P.*
 odymute. *Coemo*, ich kauffe zu
 samen. *P.* skupute / pokupute.
Demo, ich nehme hinweg. *Pol.*
 odehymute. *Dirimo*, ich trenne/
 scheide. *Pol.* rozenmute. *Eximo*,
 ich neme aus. *P.* wymute. *Exi-*
mius, sonderlich/ furtrefflich. *P.*
 osobliny/ wyborny/ znamienty.
Interimo, ich tödt. *Pol.* zaa
 kijam. *Perimo*, *Idem*. *Redimo*,
 ich erkauffe/ erlöse. *P.* wykupute/
 wybawute.

wybawute. Redemptor, ein ero
 löser. *P.* odkupiciel. *Redemptio*,
 ein erlösung. *P.* odkupienie.

Emolumentum, Nutz/ gewin/
 fromen. *P.* pozytek / zysk.

Emplastrum, ein pflaster/ salbe.
P. plastr/ maza.

Emporium, eine Kauffstadt. *P.*
 sklad. *Emporeticus*, zur werbung
 gehörig. *P.* kupiecki.

E N.

En, sihe/ schaw. *P.* oto/ ono/
 bacz/ weyjrzi.

Encania, einweihung/ Kirch-
 weih. *P.* poswiacanie / opust/
 kierzmasz.

Enim, den. *P.* ale/bo/ howtem.

Enimvero, fürwar. *P.* owsem/
 zaprawde.

Ensis, ein schwerdt. *P.* Miecz/
 Ford/ multan.

Enteron, *k.* Intestinum, einges
 weid. *Inde Exentero*, ich nehme
 aus/weide aus. *P.* wywnetrzam/
 rozbieram/ sprawiam.

E O.

Ed, darumb. *P.* dla tego. *Item*,
 so weit/ dahin. *P.* do tego. *Ed-*
u, so fern. *P.* aż/ poty,

Eo

Eo, ich gehe. *P.* *Idē*/ *chodzę*.
Caup: Ateo, ich gehe weg. *P.*
Idē *pr. cz/ odchodzę*. *Abitus*,
us, ein abscheid. *P.* *odećcie*. *Adeo*,
 ich gehe herzu. *Pol.* *przystępuje/*
ydę do kogo. *Aditus*, ein zutritt.
Pol. *przystę*. *Ambio*, ich gehe
 vmb. *Pol.* *obchodzę/ za-*
dam. *Ambitus*, ein vmbgang. *P.*
obchod/ ośrag. *Ambitio*, Ehr-
 geiz. *Pol.* *Wychą/ nądetość/*
prągnienie czci. *Ambitiosus*, Ehr-
 geizig. *Pol.* *Chciwy na proźna-*
chwale. *Anteo*, ich gehe vor/
 vbertrefte. *Pol.* *vprzędzam/ prze-*
wyśham. *Circum eo*, ich gehe vñ.
Pol. *obchodzę*. *Circuitus*, vmb-
 gang. *Pol.* *obchod/ ośrag/ obe-*
ście. *Coeo*, ich gehe zusammen. *P.*
zjyde się/ schodzę się/ pożykam
się. *Item*, ich beschlafe/ vermi-
 sche mich. *P.* *spie albo mieszam*
się s żoną. *Coitio*, ein verbünd-
 nis/ zusammenkunft. *Pol.* *przys-*
mierze/ zjazd/ zeście. *Coitus*, die
 vermischung. *Mans vñd Weis-*
bes. *P.* *zeście meza s żoną*. *Exeo*,
 ich gehe aus. *P.* *wychodzę*. *Exi-*
tus, ein aufgang/ ende. *P.* *wys-*
ście/ Pontec. *Exitium*, ein schas-
 de/ verderbnis. *P.* *ślodz/ zguba/*
utrata.

etrata. *Exitialis*, & *Exitiosus*,
 schedlich. *P.* *ślodliwy*. *Ineo*, ich
 gehe ein. *Pol.* *wchodzę*. *Initium*,
 ein anfang. *P.* *poczatek*. *Inde*,
Initatio, eine weihung. *Pol.* *po-*
święcanie. *Intereo*, ich komme
 vmb. *P.* *zginę/ polegam*. *Interi-*
tus, verderbung/ der todt. *P.* *zgi-*
nięcie/ śmierć. *Introeo*, ein eina-
 gang. *P.* *węście*. *Obeo*, ich vmb-
 gehe/ verwalte/ sterbe. *P.* *obcho-*
dzę/ sprawie/ wykonam/ vmtę-
ram. *Obitus*, abgang/ todt. *Pol.*
zeście/ śmierć. *Pereo*, *Dispero*,
 ich verderbe. *P.* *ginę*. *Præeo*, ich
 gehe vor. *P.* *vprzędzam/ ydę na-*
przód. *Prætereo*, ich gehe für-
 über/ vergesse. *Pol.* *miham/ prze-*
miham/ zapominam/ przepa-
miętam. *Præteritus*, vergangen.
P. *prześli*. *Prodeo*, ich gehe her-
 für. *Pol.* *wychodzę*. *Redeo*, ich
 komme wieder. *Pol.* *wracam się*.
Reditus, wiederkunft. *P.* *przys-*
ście/ wrocentę. *Item*, zins/ eina-
 kommen. *Pol.* *Czyns/ dochod*.
Subeo, ich gehe vñter/ oder him-
 ein. *Pol.* *podchodzę/ wchodzę*.
Item, ich neme auff mich. *P.* *po-*
deymute się. *Trans eo*, ich gehe
 fürüber. *P.* *miham/ przemiham*.
 N 3 *Transitus*,

Transitus, ein fürübergang. *P.* przejście.

E P.

Epar, vide *Hepar*.

Ephebus, ein Jüngling von dierzehen Jahren oder drüber. *Pol.* Młodzieniec około czternastu lat / y wyżej.

Ephippium, ein Sattel. *Pol.* Siodło. *Ephippiarius*, ein Sattler. *P.* Siodlarz.

Epigraphe, ein Titel oder Überschrift. *P.* Tytuł / albo Napis.

Epiglottis, das zünglein oder zöpfflein im halß. *P.* Język.

Epilepsia, die schwere Kranckheit. *P.* ciężka choroba / wielka niemoc / S. walentego niemoc. Ładul / padaczką. *Epilepticus*, der diese Kranckheit hat. *P.* Chorą Ładul miewa.

Epilogus, ein beschluß / beschlußrede. *P.* zamknięcie / dokonanie mowy.

Epiphania, der heiligen drey König tag. *Pol.* Trzech Królów / świętym dzień.

Episcopus, ein Bischoff / Aufseher. *P.* Biskup / Dogładacz. *Episcopatus*, ein Bisthum. *Pol.* Biskupstwo.

Epista-

Epistates, ein Schaffner / bewalter. *Pol.* Główny / przystaw / brzednik.

Epistola, ein brief. *P.* list / pismo. *Epistolium*, ein brieflein. *Pol.* listek / listeczek. *Epistolaris*, was zu briefen gehöret. *Pol.* listowny.

Epistomium, ein han / zapff. *P.* Kurek / czop / goźdz.

Epitaphium, eine Grabsschrift. Napis na grobie.

Epula, allerley speiß. *P.* Rozmaita potrawa. *Epulum*, ein Banquet. *P.* jaceń / jarmienica biesiada. *Epulor*, aris, ich esse / zeche. *Pol.* bzywam / biesiaduję. *Epulo*, onis, ein Gast oder Zechebruder. *Pol.* gość / albo biesiadownik.

E Q.

Eguus, ein Roß / pferd. *P.* Kon / skapá. *Equus itinerarius*, ein Klepper. *P.* podjezd. *Equa*, ein Stute / gurre. *P.* Świerzobka / maciorka / klacz / kobyla. *Equus gradarius*, ein Zetter. *P.* Zenochnik. *Equulus*, & *Equuleus*, ein Füllen. *P.* Zrzebie / Zreobiec / Konik / kontczek. Item, ein Nößlein

Köflein im gefengnis. *P.* *Strzla*
piec. *Equile*, ein Pferd stall. *P.*
Ponstra stajnia. *Equiso*, Pferd
 bereiter. *P.* *obyejdzacz* / *magsta*
lerz / *Pawaliar.* *Equinus*, Rossin.
P. *Poniski.*

Equito, ich reite. *P.* *wejdze.* *Equi*
tatus, ein reifiger zeug. *P.* *nazda.*
¶ Comp: Adequito, ich reite hin
 zu. *P.* *dozejdzam.* *Obequito*, ich
 reite umher. *P.* *przejejdzam sie.*
Perequito, ich reite durch. *Pol.*
przejejdzam.

Eques, ein Reuter / oder Rit
 ter. *P.* *wejdnt* / *also rierz* / *slach*
cie. *Equestrie*, reuterisch / ritter
 lich. *Pol.* *wejdzieci* / *ricersti* /
slachecki. *Equestrie ordo*, der Or
 del. *Pol.* *Slachtá.*

Equidem, zwar / gewislich. *Pol.*
zaprawde / *owseeli* / *zapewne.*

E R.

Ereisco, es, & or, eris, ich tei
 le. *Pol.* *rozdziam.*

Eremus, eine wüste. *P.* *puszcza.*
Eremita, ein Einsiedler. *Pol.*
Pustelnik.

Ergo, *Pr.ep:* gegen. *P.* *przeciw* /
przeciwko.

Ergastulum, ein Kerker. *Pol.*
Ciemnica / *kloda.* *Ergo*,

Ergo, derhalben / darumb. *Pol.*
A przeto / *A tak* / *dlatego.*

Erinaceus, ein Igel. *P.* *Jez.*

Erro, ich irre / fehle. *P.* *bladze* /
chybiam / *myle sie.* *Error*, ein
 Irthumb / fehl. *P.* *Blad* / *chy*
ba / *omyłka.* *Erro, onis*, ein vmb
 leuffer. *Pol.* *Tulacz.* *Erratum*,
 ein fehl / gebrechen. *Pol.* *Blad* /
omyłka / *wystepel.*

¶ Comp: Aberro, ich weiche ab.
P. *bstepute* / *chybiam.* *Oberro*,
 ich gehe hin vnd wieder in der ir
 re. *P.* *obladzam sie.*

Eruca, eine Rauppe. *P.* *wasica*
nicá / *wasionka* / *liszka.*

Eruum, Rosswicke. *Pol.* *wyła*
stora konie karmia.

E S.

Esca, ein igliche essende speise.
P. *polarm* / *potrawa.* *Escarius*,
 was zur speise gehört. *P.* *polaro*
mny. *Esculetus*, essig. *P.* *sniedny* /
co sie godzi tebe.

¶ Comp: Inesco, ich esse / speise.
Pol. *Nece* / *podspute.* *Metaph:*
 ich betrage mit guten worten. *P.*
zdradzam / *lagodnymi stowy*
osulam.

Esor, Lachs. *Pol.* *Losos.*

Essedum,

Essedum, ein Earn/ oder wagt.
P. Pára/ albo woz. *Essedarius*,
 ein Fuhrman/ oder Wegner/
 Schermacher. *P. woźnica*/ al-
 bo stelmäch.

E T.

Et, Coniunct: vnd. *Pol. a/ y.*
Item, auch. *P. też*. *Eis*, obwol.
P. Acz/ aczkolwiek.

Ethnicus, adiect: Heidentisch. *P.*
pogánst. Subst: ein Heide. Pol.
pogánin/ pohántec.

Etiā, auch. *Pol. też*. *Etiāsi*,
 ob schon. *P. choć/ choćta.*

E V.

Euidens, vide *Vide*.

Eunuchus, ein verschchnittener
 Kemmerling. *Pol. Trzebieńtec /*
Plebiezieniec/ wóláč.

Euonymus, spindelbaum/ oder
 zweckholz. *P. Trzmiel.*

Eurus, der Ostwind. *P. wiatr*
 od wschodu stońcá.

E X.

Ex, prap: auß. *P. z.*

Examen, Binschwarm. *P. Ron*
pŕezot. Item, das zünglein in der
 wage. *P. Zętezel* b wagi. *Metap:*
 eine bewehrung/ verhörung. *P.*
doswiadŕzenie/

doswiadŕzenie/ probá. Examino,
 ich verhöre/ bewehre. *P. słucham/*
doswiadczam/ probuję.

Execror, vide *Sacro*.

Exedra, ein Ercker. *P. Alsterz/*
 ganz / albo letne siedzenie.

Exemplar, ein Vorbild/ Voro-
 schrift/ Copen. *P. Formá/ prze-*
pis/ przykład/ copia.

Exemplum, ein Exempel. *Pol.*
przykład.

Exequie, vide *Sequor*.

Exiguus, Klein/ gering. *P. mǎ-*
ły/ lichy. Exiguitas, wenigkeit.
P. trochá/ trogła.

Exilis, dün/ schwach. *P. cienki/*
mdły/ niemocny.

Exilium, & *Exul*, vide *Solum*.

Existimo, vide *Aestimo*.

Existo, ich bin/ entstehe. *Pol.*
jestem/ powstać.

Exorcizo, ich beschwere. *P. po-*
przysięgam/ żąłlinam. Exorci-
mus, eine beschwerung. *Pol. po-*
przysiężenie/ żąłtecie. Exorcista,
 ein beschwerer. *P. żąłlinacz.*

Exoticus, frembd/ ausländisch
P. obcy/ cudzoziemski.

Expecto, vide *Speccto*.

Expergiscor, eris, ich wache
 auff. *Pol. ocucam/ ocknę się.*
Experge-

Expergefacio, ich wecke auff.
P. obudzam.

Exerior, ich erfahre/versuche.
P. Doswiadczam sie/ stożtute.
Expertus, versucht/ erfahren. P.
swiadomy/ blegly. *Experientia*,
die erfahrung. P. doswiadczenie.

Exta, orum, das eingeweihe/
oder geheng. Pol. wnetrżności/
trzewa.

Exter, Exterus, Externus, Ex-
traneus, frembd/ außlendisch. P.
obcy/ cudzoziemski.

Extemple, strack/ bald. P. wnet.

Extirpo, vide Stirps.

Exto, as, ich bin/ bleibe. Pol.
Jestem/ zostawam.

Extorris, flüchtig/ verwiesen.
P. wywołany/ wygnany/ wy-
świecony.

Extra, Prap: außershalb. Pol.
przed. *Exterior*, weiter/ aussen.
P. dalszy. *Extremus*, der eusser-
ste. P. nádalszy. Item, der ergste.
Pol. nágorzshy. *Extremitas*, das
eusserste ende. P. Prany/ Práwadz/
brzeg. *Extrinscus*, von aussen/
außwendig. P. zewnatrż.

Exulo, vide Solum.

Exulto, vide Salio.

Exundo, vide Vnda.

Exuo, Exuvia, vide Suo.

INCIPIENTIA

ab F

F A

F *Aba*, ein Bon. Pol. Bob/
wielogroch.

Faber, ein iglicher handwercks-
man. P. Pájdny rzemieśnik. *Fa-*
ber ferrarius, ein schmid. P. Po-
wal. *Lignarius*, ein zimmerman.
P. cieśla. *Fabrilis, e*, was zum
handwerck gehört. P. rzemieś-
niczy/ Powalski/ ciesielski. *Fa-*
brè, Affabrè, künstlich. Pol. mts-
sternte/ foremnie. *Fabrico, & or*,
ich mache/ rüste zu. Pol. buduje/
przyrzadzam. *Fabrica*, eine werck-
statt / oder werck. Pol. Puznia/
wárstat/ álbo budowánie. Item,
ein betrug. P. chytrości/ zdráda.

Fabula, ein Meerlein. P. Baśń/
Bayka. *Fabulosus*, falsch/ ero-
dicht. Pol. fałszywy/ wymiśtony.
Fabulor, aris, ich schwehe/ ltege.
P. báyam/ ledá co mówię. *Fa-*
bulator, ein schweher. Pol. bái-
narz/ bandá/ tgarz.

F *Comp Confabulor*, ich schwehe
mit. Pol. gadam/ ledá co mówię
skim.

O *Facetus*,

Facetus, schimpfflich/stoßhaff-
tig. *P.* smiechy/zártowny. *Fac-*
etiae, arum, schimpffrede/stoßes-
rey. *P.* Punsy/smiechy/zarty.

Facies, das anlich/gestalt. *P.*
oblicze/twarz/Estalt.

Comp: Superficies, die eussere
liche gestalt eines dinges. *Pol.*
zwierzchny/Estalt kázydey rzeczy.

Facio, ich thue/mache. *P.* czy-
nie/działam. *Factum*, eine that.

Pol. bezynne. *Factio, onis*, eine
Notte/Seete. *Pol.* rotá/skótá/

zbuntowánie/spiśnienie. *Factio-*
sus, vottierig/auffrúrsch. *Pol.*

zwádlwy/rozrúśny. *Factitius*,
was gemacht ist. *P.* bezyniony.

Facinus, eine that. *Pol.* bezynne.

Facinorosus, obelthetig. *Pol.* zlos-
czynny/niecnocliwy. *Facilis*,

leicht. *P.* latwy. *Difficilis*, schwer

P. trudny. *Facilitas*, leichtigkeit

P. latwość. *Difficultas*, schwea-

rigkeit. *Pol.* trudność. *Facultas*,

gewalt/vermögen/reichthum.

P. moc/przemożność/bogactwo.

Comp: cum propositionibus,

Afficio, ich thu an/mache an-

mutung. *P.* żądam/przyprá-

wtam. *Affectus, us*, & *Affectio*,

eine anmutung/bewegung des

gemüts. *Pol.* poruśenie serdes

czne/affect. *Affecto, as*, ich trach-

te nach. *P.* żądam/wysádzam sie

ná co. *Affectatus*, erdicht. *Pol.*

żmislony. *Conficio*, ich mache

aus/vollende. *P.* wypráwtam/

wykonam. *Deficio*, ich gebreche/

neme ab. *Pol.* niedostáte/vstas

wam. *Item*, ich falle abe/verlasse.

P. odstawam/opuścam. *De-*

fectio, ein abfall. *P.* odstáptenie.

Defectus, us, ein mangel/gebres-

chen. *P.* niedostátek. *Efficio*, ich

richte aus/bringe zu wegen. *P.*

spráwtam/wypelntam/dokóná/

gotuje. *Effectus, us*, Wirkung.

P. skutek. *Efficax*, krefftig/thetig

P. skuteczny/mocny. *Efficacia*,

Efficacitas, krafft. *P.* skuteczność/

śilność/moc. *Inficio*, ich tuncke-

ein. *Pol.* maczam/sárbuie. *Me-*

taph, ich vergiffte. *Pol.* żaráżam

Infeclor, ein ferber. *P.* żárbierz/

Żynkarz. *Infectus*, vngemacht/

vnbollendet. *Pol.* niedokónany.

Inficior, aris, ich leugne. *P.* żá-

pram sie/nie znam sie. *do czego*.

Inficias, verleugnung. *P.* żáprze-

nie. *Interficio*, ich tödte. *P.* żá-

bijam. *Interfeclor*, ein todschles-

ger. *P.* meżoboycá/żábijać. *Offi-*

cio, ich schade. *P.* škodze/żáśka-

dzam/żáradzam. *Officium*, ein

ampt/dienst/wolthat. *P.* brząd/
 dſługá/ poſługá/ powinnoſć/
 dobrodziejſtwo/ chęć/ chui/ do-
 bra wola. *Officiuſus*, dienſilich. *P.*
 chetliwy/prácowity. *Officina*, et-
 ne werckſtat. *P.* wárſiat/ kúźnia.
Præſito, ich ſetze für. *P.* przeto-
 że/ oſtawiam. *Præſectus*, ein vors-
 ſticher/ vogt. *P.* przetożony/ ſtá-
 roſtá/ brzedniſ. *Præſectura*, eine
 Vogtey. *P.* ſtároſtwo. *Proſiſto*,
 ich ſchaffe nuß/ neme zu. *P.* zá-
 magam ſie/ poſteputę. *Proſectus*,
 ein zunemung. *Pol.* pochoy/ po-
 ſtepeſ. *Perſcio*, ich vollende. *P.*
 doſkonymam/ wypełniam. *Per-
 ſectus*, vollkommen. *P.* zupelný/
 doſtonáły. *Perſectio*, vollkommen-
 heit. *P.* doſtonaloſć. *Reſcio*, ich
 mache wid/ vernewere/ erquickę.
Pol. nápráwiam/ odnawiam/
 ochładzam/ oſrzejwiam. *Reſectio*,
 eine labung/ erquickung. *Pol.*
 ochłodá/ ochłodzenie/ poſrzejpie-
 nie. *Sufficio*, ich ſetze einę andern
 an des vortigen ſtat. *P.* záładzam/
 mieyſce drugiego/ ynego názyte
 mieyſce poſładzam. *Item*, ich bin
 genug/ reiche dar. *P.* doſtáreżam/
 doſtáć dodawam. *Sufficientia*,
 die fülle. *Pol.* doſtáć. *Sufficit*,

Imperf:

Imperf: es iſt gnug. *P.* doſyć ieſt.
Comp: cum alijs partibus, *Are-
 facio*, ich derre. *P.* ſuſę. *Assuefa-
 cio*, ich gewehne. *P.* nátladam/
 náuczam. *Assuefactio*, eine ge-
 wehnung. *P.* náłog. *Benefacio*,
 ich thue gutes. *P.* dobrozczynię.
Beneficium, güttig/ mild. *Pol.* do-
 brotliwy/ bezodry. *Beneficium*,
 eine wolthat. *P.* dobrodziejſtwo/
 láſę. *Calefacio*, ich mache warm/
 ich hetze ein. *Pol.* zágrzynam/
 podpalam. *Calefactor*, ein Eins-
 heizer. *P.* paltpieczę. *Frigeſacio*,
 ich mache kalt/ kúle. *Pol.* ochla-
 dzam/ oſtudam. *Maleſacio*, ich
 thu übel. *F.* zle czynię. *Maleſus*,
 adiect: böß. *P.* zły/ złoſliwy/ niea-
 cnotliwy. *Subſt:* ein übeltheter.
P. złoczyńcá. *Maleſica*, Zaubes-
 rin. *P.* czarownicá. *Maleſium*,
 ein böſe that. *P.* złoczyńſtwo/ to-
 troſtwo. *Madeſacio*, ich mache
 feucht. *P.* maczam/ poſraptam.
Pingueſacio, ich meſſe. *P.* łucze/
 łarmię. *Putrefacio*, ich feule. *P.*
 gnote. *Putrefactus*, verfault. *P.*
 zgnily. *Satisfacio*, ich vergnüge.
P. doſyć czynie/ záptácam. *Satis-
 factio*, eine gnugthuung. *P.* do-
 syć uczynię/ záptáć.

0 2

Facundia

Facundus, wolberedt. *Pol.* wymowny. *Facundia*, beredsamkeit *P.* wymowa.

Fagus, ein buchbaum. *P.* Buś. *Faginus*, & *Fagineus*, büchen. *Pol.* Buśowy.

Falco, ein Falck. *P.* Sokół.

Fallo, ich betriege. *P.* zdradzam/ ofuśawam/ omylam. *Fallax*, betrieglich. *P.* zdradliwy/ omylony. *Fallacia*, ein betrug. *P.* zdrada. *Falsus*, falsch/ erdichtet. *P.* fałszywy/ wymiśiony/ zdradliwy. *Falso*, felsehlich. *Pol.* fałszywie/ nieprawie/ omylnie. *Falso*, ich verfelsehe. *P.* fałszywie.

Falx, eine Sense/ oder Sichel. *P.* kosa/ albo sierp. *Falco*, & *Defalco*, ich schneide ab. *Pol.* obrzyć/ nam/ pożyć.

Fama, ein gerücht/ ein guter name. *Pol.* wieść/ powieść/ sława. *Famosus*, berühmpt/ rüchtig/ schendlich. *P.* sławny/ ośławiony/ podwyższany.

¶ *Comp: Diffamo*, ich bringe aus *P.* oślawiam. *Infamo*, ich schenke/ verleumbde. *P.* potwarzam/ oślawiam/ sromocę. *Infamis*, der ein bösen namen hat. *P.* beżecny/ sromotny/ oślawiony. *Infamia*, ein

ein schand. *Pol.* sromota/ zła sława.

Fames, hunger. *P.* głód. *Famelicus*, hungertig. *P.* głodny.

Familia, ein hauß/ geschlecht/ gesind. *P.* Dom/ národ/ pokolenie/ rodzaj/ czeladź. *Familiaris*, ediekt: gemein/ bekandt. *P.* domowy/ znátomý. *Subst:* ein bekandter/ freund. *P.* Towárysz/ przyjaciel. *Familiaritas*, freundschaft. *P.* Towárystwo/ znátomosć.

¶ *Comp: Paterfamilias*, ein Haußvater. *Pol.* gospodarz/ Dość czeladny. *Materfamilias*, eine Haußmutter. *P.* gospodini/ matka czeladna.

Famulus, ein Knecht. *P.* sługa. *Famula*, eine magd. *P.* dziewięć/ służebnica. *Famulatus*, us, ein dienst. *Pol.* służba. *Famulitium*, ein hauffen gesind. *Pol.* czeladź. *Famularis*, ich diene. *P.* służę.

Fanum, ein Kirch. *P.* kościół. *Fanaticus*, vnnsinnig. *P.* balony/ opetany.

¶ *Comp: Profanus*, weltlich/ vnsgeweiht. *P.* swięty/ nieposwięcony. *Profano*, as, ich entheilige/ verunreinige. *P.* gwałce/ pokalam.

lam. *Profanatio*, entheiligung.
P. *zgwalcenie*.

Farina, Mál. P. *Maśá*.

Farrago, inu, ein gemischtes
futter für das dicke. P. *zmieśá*
na karmia dla bydła.

Farcio, ich fülle / stopffe. Pol.

nápelniám / nádziewam / tucze /

nátykam. *Farcimen*, eine wurst.

P. *Jatrznicá* / *Pisłá* / *Kielbásá*.

Farsilus, gefüllet. P. *nádziewany*.

Farsilia, Füllsel. P. *nádziente*.

¶ *Confarcio*, ich fülle zu / oder

boll. Pol. *nádziewam* / *obetkam*.

Confertus, dick. P. *gesty* / *nádzia*

ny. *Refertio*, ich fülle wieder. P.

nápelniám / *dolewam*. *Refertus*,

bol. P. *pełny* / *nápelniony*.

Faris, vel *Fare*, du redest. Pol.

mowić.

¶ *Comp*: *Affor*, *aris*, ich rede an.

P. *mowić* *stym*. *Affabilis*, leuts

selig / holdselig. P. *Rozmowny* /

ludzki / *táskawy*. *Affabilitas*,

freundlichkeit. Pol. *ludzkość* / *tá*

skáwość. *Effor*, *aris*, ich rede aus /

spreche aus. Pol. *wymawiam* /

wypowiedam. *Effabilis*, was

man aussprechen kan. Pol. *wy*

mowny / *co może być wymowio*

ne. *Ineffabilis*, unaussprechlich.

Pol.

Pol. *niemowowny*. *Infandus*,

vnsegllich. P. *niemowowny* / *fro*

motny. *Infans*, ein vnsmündig

Kind. P. *niemowigłko*. *Infantia*,

Kindheit. P. *Dzieciństwo*. *Infan-*

tucidum, der vnschuldigen Kinde

lein tag. P. *mlodziańcow dzień*.

Præfor, ich rede vor. Pol. *przemy*

mowić. *Præfatio*, eine Vorrede.

P. *Przedmowa*. *Præfari*, heraus

reden. P. *Jawnie mówić*.

Fascia, ein windelband / windel.

P. *Powiaśto* / *pieluchá*. *Fascia*

crurulis, ein hosenband. P. *pod*

wiaśtá. *Fascia pectoralis*, ein

Brustlaß. P. *zálogá*. *Fascis*, ein

büschel ruten. Pol. *wiązánká* /

wiechá. *Fasciculus*, ein bündlein.

P. *śnopeczek* / *tlomaczek*. *Fascies*,

plur: gewalt / Oberkeit. Pol. *bo*

rzad / *zwierzchność*.

Fascinum, eine bezauberung. P.

przypół / *beżarówanie*. *Fascino*,

as, ich bezaubere / bespreche. Pol.

beżarute / *przypół czynię*.

Fas, billig. P. *ślusne* / *godne*.

¶ *Comp*: *Nefas*, vnbillig / schand

P. *nieślusne* / *śromotá*. *Nefa-*

rius, *Nefandus*, schendlich / lesters

hafftig / vnsegllich. Pol. *złostliwy* /

ntecnotliwy / *śromotny* / *lotrowa*

ski.

O 3

Fasti,

Fasti, orum, ein Jarzeit buch/
Kalender. *Pol.* Kalendarz.

Fastidio, ich verachte / hab ein
eckel / grewel. *P.* gárdze / brzydze
sie. *Fastidium*, ein eckel, gre-
wel / abschew. *P.* brzydłość / przy-
prość / gárdzenie. *Fastidiosus*,
abschewlig / mißleidig. *P.* brzydki /
przykry.

Fastigium, die höhe oder spitze
eines dinges. *P.* wierżch / wierż-
chość / *Spica*. *Fastigio*, ich spitze
zu. *P.* żałoneżam / *Spiczasto* czy-
nie. *Fastigatus*, zugespizet. *Pol.*
Ponczysty / *Spiczasty*.

Fastus, us, hochmut / übermut /
P. wyśoka myśl / pycha.

Fateor, ich bekenne. *P.* wyzna-
wam. *Confiteor*, *Idem* ich bech-
te. *Pol.* spowiedam sie. *Con-
fessio*, bekenntnis / bericht. *P.* wy-
znanie / spowiedz. *Confessor*, ein
Beichtiger / oder Beichtvater.
Pol. spowiednik. *Diffiteor*, ich
leugne. *Pol.* prze / nie znam sie.
Profitetur, ich bekenne öffentlich/
oder ich lehre. *P.* Jawnie wyzna-
wam / albo wczę / czytam. *Profes-
sor*, ein öffentlicher Lehrer. *Pol.*
nauczyciel. *Ex professo*, öffent-
lich. *Pol.* Jawnie.

Fatigo,

Fatigo, as, ich mache müde. *P.*
spracuje / zmeczam / trudność ja-
dawia / zmorduje. *Defatigo*, *Idem*.
Fatigatus, müde. *Pol.* spracowa-
ny / zmordowany. *Fatigatio*,
müdigkeit. *P.* spracowanie.

Fatisco, ich zerlecke / zerpalte.
P. rozstępuje sie / rozpadam sie.
Fatum, Gottes schickung / oder
der tod. *P.* żrządzenie Boże / albo
Smierć. *Fatalis*, von Gott
verordnet / tödlich / schädlich. *P.*
od bogá obecany / smiertelny /
śłodliwy. *Fatidicus*, ein Wars-
sager. *P.* Prorok / Prástitlarz.

Fatuus, adiect. Thöricht / unges-
chmackt. *P.* Stupi / niesmaczny /
wymietrzaty. *Fatuitas*, Thoro-
heit. *Pol.* głupobć / balenstwo /
nterozum.

Infatus, as, ich mache thöricht /
ungeschmackt. *P.* balonym czy-
nie / smáł odehynuie.

Favea, ich bin günstig. *Pol.* przy-
czę. *Favor*, gunst. *P.* przychylność.
Favorabilis, angenehm. *Pol.*
wdzięczny / przyjemny. *Fautor*,
ein Gänner. *Pol.* Dobrodziej.
Fautrix, eine gännerin. *P.* do-
brodziejka.

Favilla,

Fauilla, glüende asche. *P.* rzas
rzejwie/ pyrzyna.

Fauonius, Westwind. *P.* wiatr
od zachodu.

Faustus, glücklich. *P.* szczęśli-
wy/ fortunny.

Fauus, ein Honigseim. *P.* plaster
miłodu/ pyszelný wias.

Faux, der Schlund/ rachen. *P.*
pąszczka/ gardziel. *Fauces*, enge
Flausen zwischen den bergen. *P.*
ciasne warwozy między gorami.

Fax, eine Fackel. *Pol.* pochor-
dnia.

Faxo, ich will verschaffen. *Pol.*
brzyntę/ postaram się/ bede
mą tym.

F E

Febris, das Falt/ Fieber. *P.* fe-
bra/ zimnica/ ograżka/ gorącz-
ka. *Febricito*, ich habe das Fieber.
P. mam febre/ ograża mnie.

Februo, as, ich reinige/ reuche
re. *P.* czyścę/ kładzę. *Februarius*,
der Hornung. *P.* Luty.

Fecialis, ein Gesandter/ der
Krieg oder Frieden ankündigt.
P. Posel/ Ktory woynie albo po-
koy opowiada.

Fel,

Fel, gall/ bitterkeit. *Pol.* żółć/
gorzkość.

Felis, ein Ray. *P.* kotka.

Felix, selig/ glücklich. *Pol.*
szczęśliwy/ fortunny/ błogosław-
iwny. *Felicitas*, glückseligkeit.
P. szczęście/ fortuna.

Comp. Infelix, unglücklich.
P. nieszczęśliwy/ nieszczęśny.

Femur, die inwendige dicke des
beins ob dem Knie. *P.* wnetrzna
a maza część od progu aż do ko-
lan/ żadec/ pośladek.

Femur, die auswendige dicke
des schenckels/ ob dem Knie/ die
huffe. *P.* zwoierżchnia część nogi
nad kolaniem/ ledzwie. *Femora-
le*, & *Feminale*, ein Niederkleid.
Pol. Szamurat/ Gace.

Fenestra, ein Fenster. *P.* okno.

Fenestella, ein Fensterlein. *Pol.*
okienko. *Fenestratus*, durchlö-
chert. *P.* dziurawy.

Fera, ein wildthier. *Pol.* dzikie
zwierze. *Ferinus*, wild/ diehisch.
P. dziki/ bydleczy. *Ferina*, Subst.
Wildpret. *P.* zwierzętna. *Ferus*,
wild/ grausam. *P.* dziki/ srog-
ożrutny. *Feritas*, grausamkeit.
P. srogość/ ożrutność.

Effer,

Effero, *as*, ich mache wild. *P.* dzikim/ frogim czynię.

Feralis, tödlich/ *P.* smiertelny.
Feralia, Todtenopffer. *P.* stipa/ ofiara żadująca.

Ferreo, *vide Ferreo*.

Ferè, schier/ fast/ bey/ nahe.
P. mątem.

Feria, *arum*, Seyertag. *Pol.* święto. *Feriaris*, ich feyre/ gehe müßig. *P.* święte/proznute.
Comp: *Male feriatus*, vnru-
hig. *P.* niespokojny/ niewycho-
sante.

Feris, *is*, ich schlahe/ stosse. *P.* biję/ tracam.

Fermè, fast. *P.* mątem/ blizu/ około.

Fermentum, Saurteig. *Pol.* kwas / żur. *Fermento*, *as*, ich
sewre. *Pol.* kwasie.

Fero, ich trage/ leide. *P.* noße/
cierpie. *Ferax*, & *Fertilis*,
fruchtbar. *P.* brodzajny/ pło-
dny. *Feracitas*, *Fertilitas*, frucht-
barkeit. *P.* brodzajność/ pło-
dność/ plenność/ ofiłość. *Fere-
trum*, ein todtenbar. *Pol.* Marny.
Ferculū, ein gericht. *P.* potrawa.
Comp: *Adfero*, ich bringe. *P.*
przynoße. *Aufero*, ich neme hin-
weg.

weg. *Pol.* odnoße. *Antefero*, ich
ziehe vor. *P.* przektadam. *Confe-
ro*, ich bringe zusammen/ ich bege-
be mich. *P.* znöße/ złoże/ oddawam
się. *Item*, ich vergleiche. *Pol.* po-
rownawam / przyrownawam.
Collatio, eine vergleichung. *Pol.*
przyrownanie. *Collator*, ein mit-
geber/ od patron. *P.* nadawca/
podawca. *Circumfero*, ich trage
vmb. *P.* obnoße. *Circumferen-
tia*, ein Vort / vmbblauß. *Pol.*
okołek/ okrag. *Defero*, ich biete
an. *P.* podawam. *Item*, ich gebe
an. *P.* odnoße. *Delatio*, eine ber-
atung. *P.* odnoszenie. *Delator*,
ein berreter. *Pol.* zdrayca/ ofka-
rzyciel. *Differo*, ich schiebe auff.
P. odktadam. *Item*, ich hab ein
vnterscheid. *Pol.* Rozny testem.
Dilatio, ein auffschub. *P.* odwlo-
ka. *Differentia*, ein vnterscheid.
P. Rozność. *Indifferens*, ohn vnt-
terscheid. *P.* nierozny. *Effero*, ich
trage hinaus. *P.* wynoße. *Item*,
ich erhebe mich. *P.* wynoße się/
chelpię się. *Elatius*, stolz. *P.* pyß-
ny / wysokiey mięli. *Infero*, ich
trage hinein. *P.* wnaßam. *Offe-
ro*, ich erbiete/ erzeige. *P.* podaję/
okazuje. *Item*, ich opffere. *P.*
ofiary.

offiarule. Oblatio, ein Opfer.
P. ofiárá. Perfero, ich leide/tra-
 ge. *P. cierpie/znasam. Profero*,
 ich bring herfür. *Pol. wyność/*
wydawam. Prafero, ich ziehe
 dor. *P. przesiadam. Refero*, ich
 bringe wieder/ich erzehle. *P. odo-*
ność/przyność/powiedam/
wyliczam. Refert, es ist nüz/
 dran gelegen. *P. pożyteczno jest/*
żależny. Suffero, ich leide. *P. cier-*
pie/znosć. Transfere, ich vers-
 setze. *Pol. przeność/przesadzam.*
Translativus, versetzet. *Pol. prze-*
niesiony/przesadzony.

Ferox, wild/ühendig/graus-
 sam. *P. dziki/hatony/okrutny.*
Feracia, & Feracitas, grausam/
 keit. *Pol. Erogość/okrutność.*
Ferocio, ich bin wild/frech. *Pol.*
Jestem swowolny/dziki/okrut-
ny.

Ferrum, Eisen. *P. żelazo. Fer-*
reus, eiserin. *P. żelazny. Ferru-*
go, Rost am eisen. *Pol. Rdza/*
żardzewienie. Ferrugineus, eisen-
 ferbig/rostig. *P. żardzewiały/*
rdzawy/rdzy. Ferraria, Eisen-
 bergwerck. *Pol. Rudą żelazna.*
Ferramentum, Eisenwerckzeug.
P. Narzynię żelazną. Ferramen-

tarius,

tarius, ein waffenschmidt. *P. hus-*
tarz/hutnik. Ferratus, mit eisen
 beschlagen. *Pol. żelazem obity.*
Ferrumino, ich löte. *P. hąstutę/*
lutuję/spajam.

Ferueo, es, & Fervo, is, ich bin
 heiß. *P. Jestem gorący. Item*, ich
 siede. *P. wrę/wybijam się/kipię.*
Fervor, hitz. *P. śmoy/goracość.*
Fervidus, heiß/hitzig. *P. gorący.*
 ¶ *Comp: Deferueo, & Deferue-*
scō, ich werde wieder kalt. *Pol.*
chłodnę. Efferveo, & Effervesco,
 ich bin sehr hitzig/ich lauff ober.
Pol. kipię/wykipiam. Referveo,
 ich werde wieder heiß. *P. znówu*
sięzapalam.

Ferula, eine rute. *P. rożgą.*

Fessus, müde. *P. sprácomány/*
zemdłony.

¶ *Defessus, Idem. Indefessus*, kes-
 tig/ohn aufhören. *Pol. ostaro-*
czyn/ntesprácomány.

Festino, ich eyle. *P. kwąpię się/*
pospieszam się. Festinus, eylend/
 geschwind. *P. prędki/kwąpliw/*
pospieszny.

Festuca, ein stüpfel/splitter.
Pol. kłosek/prosiek.

Festus, herrlich/frölich/feyer-
 lich. *P. żący/wesoły/śwórety.*

P

Festus

Festus dies, Feiertag. *P.* wesoly/
świety dzien. *Profestus*, ein
wercktag. *Pol.* powshedni dzien/
robotny. *Festinus*, lustig / fröh-
lich. *P.* wdzięczny / wesoly. *Fe-
stinus*, lustigkeit / fröligkeit. *P.*
ochota / wesolość.

Fex, Hefen. *P.* Drożdże. *Fec-
ulentus*, voller hesen / vnrein. *P.*
drożdżysty / pelen drożdży / nies-
czyjsty / metny.

F I

Fiber, vide *Castor*.

Fibra, arum, Pletne herlein od
würzelein an den beumen vnn
Preutern. *Pol.* wlochaćmeki na
drzewiech y żłolach.

Fibula, ein hefft. *P.* obraczka /
przacka. *Fibulo*, ich heffte zusa-
men. *P.* spinam.

¶ *Comp: Diffibulo*, *Resibulo*, ich
löse auff. *P.* odpinam. *Infibulo*,
ich mache zu. *P.* zapinam.

Ficedula, ein Schnepffe. *Pol.*
figoiadel / figoiadka.

Ficus, us, eine Feige / oder Fei-
genbaum. *P.* figa / albo figowe
drzewo. *Ficulnus*, & *Ficulneus*,
Feigenbewmin. *P.* co test z figo-
wego drzewa.

Fidelis,

Fidelis, ein Irden Krug. *Pol.*
Dzban.

Fides, glaub / trew. *P.* wiara /
stareczność. *Fides publica*, ein
geleit. *Pol.* Glett. *Fidelis*, trew /
gleubig. *Pol.* wierny. *Fidelitas*,
trew / glauben. *P.* wierność.

¶ *Comp: Infidelis*, vntrew / vns-
gleubig. *P.* niewierny. *Infideli-
tas*, vnglauben. *P.* niewierność.

Fido, us, ich vertraue. *P.* wies-
rze / dufam / spusezam sie. *Fidu-
cia*, vertramē. *P.* ofność / ofanie.

¶ *Comp: Confido*, ich vertraue.
Pol. ofam, *Confidens*, freuelig /
vermessen. *P.* smiały / zuchwały.
Confidentia, vermessenheit. *Pol.*
zuchwalość / *Diffido*, ich miß-
trawe. *Pol.* nie wierze / watpie.
Diffidentia, mißtrawen. *P.* nies-
wierność / watpliwosc.

Fideiubeo, ich verheisse / gelos-
be / bin bürge für einen. *P.* slus-
buie / recze / przyrzecam za po-
go. *Fideiussor*, ein Bürg. *P.* Re-
pomyia / zastępcá. *Fideiussio*, ein
bürgschafft. *P.* Rekonemstwo.

Fidus, trew / bestendig. *P.* wierny / stareczny.

¶ *Comp: Infidus*, vntrew. *P.* nies-
wierny. *Perfidus*, meinelzig. *P.*

Przy

Przymoprzysiężca / zdradliwy.
Perfidia, Meineidigkeit. P. Krzy-
 woprzysięstwo.

Fides, sum, selten. P. struná.

Fidicen, ein Fidler. P. strzypel.

Figo, ich hefte / mache fest. P.
 brykam / zaciwterdzam. *Fixus*,
 fest. P. przybity / mocny / tegi.

¶ *Comp: Affigo*, ich hefte an.
 schlage an. P. przybąstute, przy-
 bijam. *Configo*, ich steche aus. P.

wykalam. *Defigo*, ich lasse hinab.

P. uá dol spuszczam. *Infigo*, ich
 hefte ein / schlage ein. P. wbijam /
 wsadzam. *Præfigo*, ich hefte vor.

P. náprzód brykam. *Refigo*, ich
 ziehe wieder aus. Pol. wytygam
 zád. *Transfigo*, ich durchsteche.

P. przebijam / przekalá. *Crucifi-
 go*, ich creuzige / henge an den
 Galgen. P. bkrzyzute / obiešam.

Figura, vide *Fingo*.

Filius, ein Sohn. Pol. Syn.

Filia, eine Tochter. Pol. Corá.

Filiolus, ein Söhnlein. P. Syn-
 nel / Synaszel. *Filiola*, ein
 töchterlein. P. corlá / coreczlá.

Filix, Farnkraut. P. páproć.

Filicula, Engelsäsz / Steinwurz-
 zel. P. páproćlá.

Filum, ein Faden. P. Nit.

Fimbria,

Fimbria, der saum. P. Bram/
 podotek / obłogá / obrámová-
 nie. *Fimbriatus*, belegt. Pol.
 obrámovány.

Fimus, Mist. P. gnoj. *Fimetū*,
 eine mistgrube. P. gnoiewisko.

Findo, ich spalte. Pol. rozszcza-
 pam / rozłupam / Enule. *Fis-
 sura*, ein spalt. P. skálá / rozpá-
 dliná. *Fissilis*, was gern spaltet.
 P. szczepny / łupny.

Fingo, ich mache. P. Tworze /
 kształtute / formute. *Figulus*, ein
 Haßner / Töpffer. Pol. Zdun/
 gárnearz. *Figulinus*, & *Ficti-
 lis*, Irdisch. P. zdunski / gliniá-
 ny. *Figura*, ein gestalt. P. kształt /
 twarz / wzor. *Figuro*, ich for-
 miere. Pol. formute / kształtute.
 & *Comp: Praefiguro*, ich bilde vor.
 P. wyrażam.

Fingo, etiam significat, ich dichte
 te / erdichte. P. wymiślam. *Fictus*,
 erdicht. P. zmiśłony. *Fictio*, &
Figmentum, ein gedicht. P. wy-
 miśł / smiślente.

¶ *Affingo*, ich sehe zu. P. przyczy-
 ntam / przylepia / przyprawiam.

Configo, ich erdichte. P. wymiś-
 lam. *Effingo*, ich formiere. Pol.
 wytwarzam / wyformute.

Finis, ein end/ ziel/ sársatz. *P.* Pontec/ cel/ Pres/ przedsiemzies etc. *Fines*, plur: grenzen. *P.* gránice. *Finitimus*, nah gelegen. *P.* bliski/ ntedálek/ pogránieczny. *Finis*, ich ende. *P.* Konam/ Konczę. *Finitus*, endlich. *Pol.* skónczony.

Comp: Confinis, bey gelegen/ anstößig. *P.* pogránieczny/ przyległy. *Confinium*, die Nehe/ Nachbarschafft. *Pol.* Bliskość/ pogránicze/ sąsiedztwo. *Definio*, ich spreche aus/ beschreibe/ erkläre. *Pol.* wywodzę/ opisuję/ wykładam. *Definitio*, eine beschreibung. *P.* opisanie. *Præfinio*, ich bestimme. *Pol.* óstawiám/ náznacząm.

Fio, ich werde. *P.* stawiam się. *Fit*, es geschieht. *Pol.* stawia się/ dzieje się.

Comp: Desio, ich mangle. *P.* niedostawiam/ obywatam. *Infit*, er fanget an. *Pol.* poczyną. *Magnifio*, ich werde groß geachtet. *P.* Jestem w wielkiej powadze. *Paruifio*, ich werde gering geschachtet. *P.* ja nie nie stóle.

Firmo, ich befestige. *Pol.* Twirdzę/ podpiram/ przyrzekam.

Fam. Firmamentum, eine befestigung/ das Firmament. *P.* otwirdzente/ firmament. *Firmus*, fest. *Pol.* mocny/ stály/ trwály. *Firmitas*, beständigkeit. *P.* mocność/ trwáłość.

Comp: Affirmo, ich bezeuge/ bekräftige. *Pol.* poswiadczam/ twirdzę/ ja pewne powiedam/ dowodzę. *Confirmo*, Idem. *Confirmatio*, eine bestetigung. *Pol.* Twirdzente/ poswiadczente/ bopewniente/ przyrzeczente. *Infirmo*, ich schwache/ mache unkräftig. *Pol.* Łażę/ nawiattam/ naruszam. *Obfirmo*, ich mache fest. *P.* jástánawiam.

Fiscella, ein Korb. *P.* Kosik.

Fiscus, eines Herren oder Königes schatz. *P.* Skarb albo Dochód pański/ albo Krolewski. *Fiscalis*, zu des Königes schatz gehörig. *P.* Krolewskiemu skárbusnależący.

Comp: Confisco, ich beschere/ eigene etwas des Königes schatz zu. *P.* pobieram/ skárbu Krolewskiemu przywłaszczam.

Fistula, ein Ram/ Rammel. *P.* Łáran.

Fistula, eine pfeiffe/ rúre/ Canal.

Fanal. P. piſeczaleń / rurá / tinná.
Fistulo, as, ich pfeiffe / oder ma-
 che hol. P. piſeje / gwiſdam / als
 bo wydrajam / wymiercam. *Fi-*
stulator, ein pfeiffer. P. piſeje.
Fistulosus, hol / löcherig. P. wy-
 drożony / czeſz / dziurawy / rzadki.

F L.

Flabrum, ein wedell. P. dymka.
Flabellum, ein fügenweher. Pol.
 oganiśa.

Flacceo, & *Flaccesco*, ich bin /
 oder werde welch / schwach. Pol.
 schne / wiedne. *Flaccidus*, welch /
 schwach. Pol. smiady / zwiedly /
 ślaby / mdły.

Flagitium, ein laster / obelehat /
 schelmstück. Pol. wyrudny wy-
 stepeł / niecnota / lotroſtwo /
 stuká totrowſka. *Flagitiosus*,
 lasterhaftig. Pol. niecnociwy /
 totrowſki.

Flagito, & *Comp: Efflagito*,
 ich fordere / oder bitte mit ernst.
 Pol. bpominam sie / wytiagam /
 bprzejmie proſze / modlę sie.

Flagro, ich brenne. Pol. gore /
 pále sie.

Comp: Conflagro, & *Defla-*
gro, ich verbrenne / brenne ab. P.
 zgorę / zágaram / spalám sie.

Flagrum, eine Geißel / Rute /
 beusche. P. Rożgá / Bicz. *Flagel-*
lum, Idem. *Flagello*, ich beitsche.
 P. biczute / sieć / bię rożgami.
Flagra, onis, ein böser huf. Pol.
 loſtr / niecnota / nogieć / hubies
 nieznieć.

Flamma, eine Feuerflam. Pol.
 płomien. *Flammens*, ferwig. P.
 płomienty / ognisty / pożarzysty.
Flammescio, ich werde entzündet.
 P. ząpalam sie / zągorywam sie.
Comp: Inflammo, ich zünde
 an / verhehe. Pol. ząpalam / zą-
 niecam / zązegam / poduſzczam /
 podſzczuwam.

Flammeum, ein gelber schleier.
 P. żółty rabeł.

Flavus, gelb / bleich. P. żółty
 płowy / biały. *Flaveo*, & *Flave-*
ſco, ich bin oder werde gelb. Pol.
 żółcieie / płowieie.

Flecto, ich neige / biege. P. naś
 łaniam / nąginam. *Flexilis*, bie-
 glich. P. giętki.

Comp: Circumflecto, ich biege
 herum. P. zgynam wokół. *De-*
flecto, ich lencke ab. P. ſtepute /
 bſtepute. *Reflecto*, ich lere / leno-
 cke wieder. Pol. odgynam / naś-
 praſzczam.

Fleo,

Fleo, ich weine. *Pol.* płaczę/
Fletus, weinen. *P.* płacz. *Flebi-*
lis, Fleglich / wimmerlich. *Pol.*
płaczliwy / żaloszny.

¶ *Comp: Defleo*, ich betweine. *P.*
opłakawam / żaluję.

Fligo, *n.*, verb: *inussitat*: ich
schlage. *P.* biję.

¶ *Comp: Affligo*, ich betrübe /
engstige. *P.* dręczę / męczę. *Af-*
flictio, angst / not. *P.* vdręczenie /
trapienie / smutek / troska. *Con-*
fligo, ich streite. *P.* potykam się /
biję się. *Conflictor*, *aris*, *Idem*.
Conflictus, ein streit / schlacht. *P.*
Buwá / potykánie. *Infligo*, ich
schlage ein. *P.* vderzam / żadawá.
Profligo, ich treib hinweg. *P.* po-
rązam / wytrącam.

Flo, *at*, ich blase / wehe. *Pol.*
dmę / chucham / wiecie. *Fletus*, *us*,
ein blasen / wind. *P.* deicie / wia-
nie / wiátr. *Flamen*, ein Pfaff.
P. Pniadz / pop / Páptan.

¶ *Comp: Afflo*, ich blase an. *P.*
nádymam / nawiewam. *Afflatus*,
us, ein anblasen / eingebung. *P.*
nádymánie / nátehnienie. *Con-*
flo, ich blase / oder bringe zusam-
men / schmelze. *P.* zbieram / zgro-
madzam / kuję / kowam / lecie /
rozpuszczam.

rozpuszczam. *Conflatorium*, ein
Schmelzhütte. *P.* Czymelcow-
nia. *Efflo*, ich blase aus. *P.* wy-
wiewam / wypuszczam. *Inflo*, ich
blase ein. *P.* nádymam. *Inflatus*,
a, *um*, aufgeblasen / stols. *Pol.*
nádety / pofny / hárty. *Perflo*,
ich durchwehe. *P.* przedymam /
przewiewam. *Sufflo*, ich blase
auf. *P.* poddymam.

Flores, weintrestern. *Pol.* doyo-
meł winny.

Floccus, ein wollen / flock / laten.
P. Pofm od wclny.

¶ *Floccifacio*, & *Floccipendo*,
ich achte gering / verachte. *Pol.*
niemam nte zac / máto álbo
leśce sobie wáże.

Flos, ein blum / die blüet. *Pol.*
Pwiát / Pwiecie. *Flosculus*, ein
blümlein. *Pol.* Pwiátek / Pwiates-
czek. *Floridus*, blüend / voller
blumen. *Pol.* Pwitinacy / pełny
Pwiátkow. *Floreo*, ich blüet. *Pol.*
Pwitinę. *Metaph*: herrlich sein.
P. Płynąc.

¶ *Comp: Defloro*, ich verblüet.
P. ofwítam / przedstawam Pwito-
naci. *Effloro*, & *Effloresco*, ich
stehe in voller blüet. *Pol.* rozkwit-
tam się / przezwítam. *Refloro*,
ich

ich blide wieder. *Pol.* znouu
Fwltne.

Fluctus, *us*, ein Wasserwall.
Pol. wat nã wodzie. *Fluctuosus*,
bngestüm. *P.* niepogodny / po-
wietrzn. *Fluctuo*, *us*, ich schwans-
cke / werd von den wellen hin und
wieder getrieben. *P.* bywam od
wãtow tã m y sãm jãpẽdzoj /
jãgnãny. *Metaph.* ich zwiẽfel.
P. wãptie / swãdũpũ.

Fluo, ich fließe. *P.* ciele / ply-
ne. *Flumen*, & *Fluvius*, ein
Fuß. *Pol.* Rzeka. *Fluvialis*, &
Fluvialis, was aus einem Fluß
ist. *P.* Rzeczny / zdrotowy. *Flui-
dus*, fließend. *P.* cielechy. *Fluxus*,
bergänglich. *P.* nieterwãny.

Comp. *Afluo*, ich fließe zu /
bin oberflüssig. *P.* przyciekam.
przypliwam / przybywam. *Af-
fluentia*, oberfluß. *P.* zbytek / do-
stãtek / oĩtoci. *Confluo*, ich
fließe zusammen. *Pol.* sciekam sie.
Confluxus, *us*, ein zusammen flie-
sen / zulauff / versammlung. *Pol.*
sciekãnie / zescie / zãzã / zgro-
mãdzenie. *Circumfluo*, ich umh-
fließe / bin oberflüssig. *Pol.* ocie-
kam / obdyde / obtegam / obfite-
Deflue, ich fließe ab / falle ab. *P.*
sciekam /

sciekam / spãdam / lece. *Diffuso*,
ich zerfließe. *P.* rozplyne. *Metap.*
ich leb in oberfluß. *P.* hoynie / do-
stãtecznie / a rozpustnie sobie zyo-
we. *Influo*, ich fließe ein. *P.* wpã-
dam / wciekam. *Perfluo*, ich flie-
ße durch. *Pol.* przeciekam / prze-
bijam. *Praterfluo*, ich fließe dora-
bey. *Pol.* ciele albo bieje mimo.
Profluo, ich fließe heraus. *P.* wy-
ciekam / wyplyne / wyrzucam sie.
Profluens, ein Fließ. *P.* Rzeka /
strumien. *Profluvium*, das laufe-
fen. *P.* Biegunkã. *Refloo*, ich
fließe zu rück. *P.* nã jãd ciekam.
Superfluo, ich bin oberflüssig. *P.*
oĩfite / mam nãzbyt. *Super-
fluus*, oberflüssig. *P.* zbytny / oĩfi-
ty. *Superfluitas*, oberfluß. *Pol.*
zbytek. *Subterfluo*, ich fließe dno-
ten. *P.* podciekam.

F. O.

Focillo, *us*, & *Refocillo*, ich las-
se / ergehe / erquickte. *Pol.* ochla-
dzam / poũilam. *Refocillatio*, ein
Labfal / erquickung. *P.* ochlodã /
poũilek.

Focu, ein herd. *P.* ognisko.

Fodio, ich hacke / grabe. *Pol.*
kopam / kole / stychuie / rinea
Fossor,

Fossor, aris, ein greber, Pol. *Ko-
pacz* / *grabarz*. *Fodina*, ein Erds-
grube. P. *Rudą* Erdschowa. *Au-
rifodina*, Silberbergwerck. P. *rus-
da* albo *grubá* Eedy zloty *Kopáta*,
Argentifodina, ein Silberberge-
werck. P. *Srebrna* grubá. *Sa-
lisfodina*, ein Salzgrube. Pol.
Solna *gryba*. *Fossa*, ein grab. P.
przekop. *Fossio*, & *Fassura*, grab-
werck. Pol. *Kopánina* / *grabars-
stwo*.

¶ *Comp*: *Confodio*, ich zergras-
be / ersteche. P. *rozkopam* / *znie* /
skalam / *zaskalam* / *przebijam*. *Cin-
cumfodio*, ich umgrabe. P. *oko-
pam*. *Defodio*, ich vergrabe. P.
zaskopawam. *Effodio*, ich grabe /
hauke aus. P. *wyskopawam* / *wy-
salam*. *Perfodio*, ich durchgras-
be / durchsteche. Pol. *przekopa-
wam* / *przekalam* / *przebijam*.
Refodio, ich grabe wieder aus. P.
odkopawam / *wyskopawam*. *Suf-
fodio*, ich vntengrabe. P. *podko-
pawam* sie. *Transfodio*, ich durch-
grabe / durchsteche. P. *przekopa-
wam* / *przebijam* / *przekalam*.
Transfassus, durchstochen. Pol.
przekłom / *przebij*.

Fecundus, fruchtbar. P. *plodny*
brodzynny.

brodzynny, *Fecunditas*, frucht-
barkeit. P. *plodność* / *brodzyno-
ść*. *Fecundo*, ich mache frucht-
bar. P. *plodnym* albo *brodzyno-
nym* czynię / *nagnoyam*.

Fædus, a, um, heftlich. Pol.
spetny / *skaradny* / *mierziony* /
plugawy. *Fæditas*, scheußlichkeit
P. *spetność* / *mierzioność*. *Fæ-
do*, as, & *Defædo*, ich beflecke.
P. *space* / *skaradze*.

Fædus, eris, ein bund / verbünd-
nis. Pol. *przymierze* / *mir* / *bunt*.
Fæderatus, & *Confæderatus*, ein
buntsgenosß. P. *sprzymierzony* /
buntownik / *sprzysiężony*.

Fæmina, ein weibsbild / etne
fraw. P. *Niewiśceta* *plec* / *Nie-
wiśceta* / *biała głowa*. *Fæmine-
us*, *Fæmininus*, weiblich. P. *nie-
wiśceta*.

¶ *Comp*: *Effæmino*, as, ich ma-
che weiblich / oder weich. P. *znie-
wiściam* / *zblaznia*. *Effæminatus*,
weiblich / weich. P. *zniewiśceta* /
zblazniuch / *miękk* / *mdly* /
zblazniony.

Fæniculum, Fenchel. Pol. *Kopr-
włostki*.

Fænum, Hew. P. *Siąno*. *Fæ-
nile*, ein Hewboden. P. *sienna*
siodolá.

stodolá / sienńicá. *Fænisex*, &
Fæniseca, ein Mäder / Meher. *P.*
Kosiarz / Pońnik. *Fænisecium*, die
Hewerndte. *P.* Stenne żniwo.

Fænus, oris, wucher. *P.* lichwá.
Fænero, as, & *Fæneror, aris*, ich
gebe oder nem auff wucher. *Pol.*
dánye álbo bierzé ná lichwé. *Fæ-*
nerator, ein wucherer. *Pol.* lich-
wiarz.

Fæteo, ich stincke. *P.* smierdze /
czuchne. *Fætor*, gestanck. *Pol.*
smrod / czuchnienie. *Fætidus*,
stinckend. *P.* smrodliwy / smier-
dzach / czuchnach.

Fætus, us, ein frucht / ein jun-
ges. *Pol.* owoc / plod. *Fætus, a,*
um, schwanger. *P.* Ciesze / brzes-
mienny / plodny.

¶ *Comp: Defætus*, & *Effætus*,
Alt / schwach / krafftloß. *P.* stá-
ry / mdly / chory.

Folium, ein blat. *P.* list / liść.

¶ *Comp: Trifolium*, Plee. *P.* Po-
nik. *Quinquefolium*, Tormen-
till. *P.* Tormentilla. *Millefoli-*
um, garbe. *P.* Erwáwnik.

Follis, ein blasbalg. *P.* mieße /
Porym poddymáig / Pecherz.
Folliculus, etne hülßen. *P.* plewá.

Fomes, *Fomentum*, vide *Foueo*.

Fons,

Fons, ein fließender brun. *Pol.*
źdroń / źródło. *Fontanus*, brún-
nen. *P.* studzienny / źdroiowy.

Foras, hinaus. *Pol.* precz / ná
dwor. *Foris*, draussen. *Pol.* ná
dworze.

Forceps, ein Zang. *P.* Pleßeze.

Forda, e, ein tragende Rue. *P.*
cielna krowá.

Forem, *Optat*: & *Fore* *Infin*:
sein. *P.* być.

¶ *Comp: Adfore*, da sein werden.
P. przybyć. *Confore*, geschehen
werden. *P.* stać się. *Abfore*, nicht
da sein werden. *P.* nie być. *Deso-*
re, gebrechen werden. *P.* nie do-
stać. *Profore*, nützlich sein wer-
den. *P.* być użytecznym być / ratować.

Fores, ein Thür. *Pol.* drzwi /
wrota.

Forfex, ein Schneiderschere.
P. Nożyce.

Fori, orum, die schiffbähne. *P.*
gánek wołecie. *Foruli*, scheffes
lein / da man bächer einsetzt. *Pol.*
okienńice / álbo básiłki / kedy
sięgi stawáig.

Forica, ein gemein profat. *Pol.*
sekrét álbo wychod pospolity.

Latrina, ein eigen heußlein. *Pol.*
własny álbo domowy sekrét.

Forma, ein gestalt/ schönheit.
P. *Estalt*/ *twarz*/ *piekność*/ *bro-
 da*. *Formosus*, häbsch. *P.* *piekny*/
brodzimy.

¶ *Comp: Conformis*, gleichfor-
 mig. *P.* *Jednak*/ *podobny*. *Con-
 formitas*, gleichformigkeit. *Pol.*
Jednałość. *Deformis*, *Informis*,
 heßlich. *Pol.* *spetny*/ *śląradny*.
niekształtowny/ *niecudny*. *Mul-
 ti-formis*, was mancherley gestalt
 hat. *P.* *Rozmaity*.

Formo, *as*, ich mache/ *formie-
 re*/ gebe eine gestalt. *P.* *Tworze*/
formule/ *estaltule*. *Formator*,
 ein Meister/ Unterweiser. *Pol.*
Estaltownik/ *mistrz*/ *nauczyciel*.
 ¶ *Conformo*, ich mache gleich/
bequem. *P.* *przyformule*/ *przy-
 stosule*. *Deformo*, ich mache un-
 gestalt. *P.* *spáca*/ *śląradze*. *In-
 formo*, ich unterweise. *Pol.* *nauc-
 czam*. *Informatio*, unterweisung.
P. *nauka*/ *nauczanie*/ *świeżenie*.
Reformo, ich bringe wieder zur
 vorigen gestalt. *P.* *do pierwşego*
Estaltu przywodze/ *poprawiam*.
Transformo, ich gebe ein ander
 gestalt. *P.* *przeczyniam*/ *odmie-
 niam*/ *przemieniam*. *Transfor-
 matio*, eine berenderung. *P.* *od-
 mianá*/

mtaná/ *przemianá*/ *przeczynie-
 nie*/ *przemienienie*.

Formica, ein Ameiß. *P.* *mrowka*.
Formicinus, Ameißin. *P.* *mrow-
 czany*.

Formido, *inis*, furcht. *P.* *strách*/
botázi. *Formidabilis*, erschreck-
 lich. *P.* *stráşny*/ *stráşliwy*. *For-
 midolosus*, verzagt/ furchtsam.
P. *botáżliwy*/ *leśliwy*. *Formido*,
as, & *Reformido*, ich fürchte. *P.*
bote sie/ *leśam sie*.

Fornax, ein ofen. *P.* *piec*.

Fornix, ein gewelb/ schwißbo-
 gen. *Pol.* *sklep*. *Fornico*, *as*, ich
 welbe. *P.* *zástlepiam*.

Fornicator, *arus*, in Biblijs legi-
 tur, ich treib hurerey. *P.* *poroba*
stwá pátrze/ *cudzołóże*. *Fornica-
 tio*, hurerey. *P.* *kurestwo*. *Forni-
 cator*, ein hurer. *P.* *kurwiarz*.

Foro, *as*, ich bore. *Pol.* *wterca*.
Foramen, ein loch. *P.* *dziurá*. *For-
 aminosus*, löcherig. *P.* *dziurawy*.
 ¶ *Comp: Perforo*, ich durchbore.
P. *przewiercam*/ *prześalam*.

Forſan, *Forſitan*, *Idem quod*
Fortē, vielleicht/ ungewiß. *Pol.*
podobno/ *z tráfunká*. *Fortassis*,
Fortasse, *Idem*. *z przygodny*/ *z*
przypadku.

Fortis,

Fortis, Manlich/ dapffer. *Pol.*
Meżny / dzielny. *Item.* starck.
Pol. mocny. *Fortitudo*, manlige
 Zeit / dapfferkeit. *Pol.* męstwo/
 dzielność. *Fortifico*, ich stercke.
P. pośilam / zmacniam.

Fortuna, das glück. *P.* szczęście/
 przynoga. *Fortuna*, arum, Hab/
 gütter. *P.* Bogactwo / dobra / ma-
 łytność / imienie. *Fortunatus*,
 glücklich. *P.* szczęśliwy. *Fortui-*
tus, zufällig. *P.* przynodny. *For-*
tuito, ohngefahr. *P.* z przynody.
Fortuno, ich gebe glück. *P.* po-
 szczęściłam.

Infortunium, ein unglück / un-
 fal. *Pol.* niešťczęście / zła przy-
 goda.

Forum, ein markt. *Pol.* targ.
Item, ein ort da man gericht halt.
Pol. męysce / gdzie sady bywają.
Forensis, was zu gericht gehöret.
P. sądowy.

Comp: Circumforaneus, ges-
 ring / gemein. *Pol.* lekki / lichy /
 podły / lozny / pospolit.

Fovea, ein grube. *P.* doł / wa-
 doł / parck.

Foveo, ich werme / nehre / ers-
 halte. *P.* grzeję / żywie / wychos-
 wam. *Fovere ovis*, brüten. *Pol.*
 nąjedyć.

nasiedzieć. Fomes, itis, zunder.
P. żagiew. *Item*, ein durrer spon.
P. wior suchy.

Comp: Confusus, Refusus.
Idem cum simplici.

F R.

Fraceo, & *Frascio*, ich bin/
 werde mürb / faul. *Pol.* gnije /
 wędnie / gnuśnie. *Fracidus*,
 mürb / welck / faul. *Pol.* Pruchy /
 mękki / żywiedły / gnity / gnuś-
 ny. *Fraces*, Delhäfen. *P.* Dietos
 we drożdże.

Fragum, ein Erdbeer. *Pol.* po-
 jymka. *In plur: pojymki.*

Fragor, aris, verb: *Inusitata*
Comp: Refragar, ich widerstree-
 be. *P.* przeciwiam się. *Suffragor*,
aris, ich stimme mit / gebe einem
 meine stim. *P.* przyzwalam / po-
 magam / z kim / głos albo wotum
 swoie komu dāę. *Suffragium*, ein
 bewilligung / stim. *P.* przyzwo-
 lenie / głos / wotum. *Suffrago*,
inus, die hinder Pniebäge / an den
 vierfüßigen thieren. *P.* przegla-
 ściną zādnych nog / zādnie Polas
 no b żwierząt.

Fragro, as, ich rieche / gebe ein
 geruch. *Pol.* wonicie / wonia

baum. *Fragrantia*, ein geruch. *P.* wonność/ wonia.

Franea, ein gewehr/ schwerd. *P.* nteiała bron/ mtecz/ śabła.

Frango, ich breche/ mache mat. *P.* łamie/ ośląbiam/ nąwastlam.

Fragmen, & *Fragmentum*, ein gebrochen stück. *P.* stuła łamą/ na/ kasek/ odrobina. *Frager*,

oris, ein gereusch/ geprassel. *P.* Trzask/ łom/ hum/ śmer. *Fra-*

gosus, *Confragosus*, rauch/ scharff

Pol. ostrzy/ łomisty. *Fragilis*,

schwach/ blöd. *P.* mdły/ niemo-
cny/ fromieźliwy/ wstydlivy.

Fragilitas, schwachheit/ blödig-
keit. *P.* mdłość/ krewość.

¶ *Comp: Confringo*, ich zerbreche

Pol. potłamute/ złamie/ podruz-

gam/ pogruchotam. *Defringo*,

ich breche ab. *P.* odlamute. *Dif-*

fringo, ich zerbreche in stücke. *P.* rozlamute ną stułi/ rozbitam.

Effringo, ich breche auff. *P.* wy-

łamute/ wybijam. *Infringo*, ich

zerbreche. *P.* blamute/ wycinam.

Perfringo, ich durchbreche. *Pol.* przelamute/ przebijam. *Præfrin-*

go, ich breche vor. *P.* przed tym
blamute. *Præfractus*, hart. *Pol.* Zwardy/ cieśli. *Refringo*, ich
breche

breche wieder auff. *P.* odlamute.

Refractorius, hartneckig/ wieder-

spenstig. *Pol.* nieuzysty/ oporny.

Suffringo, ich brech ein wenig. *P.* podlamute.

Frater, ein Bruder. *P.* Brat.

Fraterculus, ein brüderlein. *Pol.* braciści.

Fratia, des bruders

fraw. *P.* bratowa żona/ jatrew.

Fraternus, brüderlich. *P.* bracki/

braterski. *Fraternitas*, brüder-

schaft. *P.* bractwo/ braterswo.

Fraus, ein betrug. *Pol.* zdrada.

Item, ein schaden/ nachteil. *Pol.* škoda/ wtrata/ zelżywość.

Fraudulentus, betrügerlich. *P.* zdradli-

wy. *Fraudo*, & *Defraudo*, ich

betriege/ beraube. *P.* zdradzam/

oszukam/ pozbawiam.

Fraxinus, ein Eschbaum. *Pol.* Jesion.

Fraxineus, Eschin. *Pol.* Jesionowy.

Fremo, ich murre/ brülle/ brüm-

me/ bebe. *P.* mrucze/ rycze/ drze.

Fremitus, das murren/ brüm-

men. *Mruciente*/ riel/ drzente/

zgrzitanie. *Fremebundus*, zoro-

nig/ ungedultig. *P.* zładly/ nieo-

cierplivy.

¶ *Comp: Infremo*, ich brümme

vor zorn/ beisse die zeeue zusam-

men.

men. *Pol.* mrucze od gniewu/
zgrzytam zębami.

Freudeo, ich Entree mit den zee-
nen. *P.* zgrzytam zębami.

¶ *Comp: Infrendeo*, *Idem*. In-
frendis, & Nefrendis, was noch
nicht zeeen hat / jung. *P.* co teſzcze
zębów nie ma / młody.

Frenum, ein gebiß am zaum.
P. wędzidło. *Freno*, *as*, ich zeu-
me / halt hinderſich. *P.* ouzdam/
powściągam.

¶ *Comp: Defreno*, *Effreno*, ich
enzeugeme / laſſe loß. *Pol.* odzda-
wam / wolno puſzczam. *Effrenus*,
& *is*, unbändig / ungezemt / wild.
P. nieuhāmowany / niezawſci-
giony / ſalony / ſwowlony. *Re-
freno*, ich halt im zaum. *Pol.* po-
wſciąg / zadržawam.

Frequens, ſtet / oft / viel / bol.
Pol. oſtawieczny / częſty / ſilny /
pełny. *Frequentia*, ein-menge.
P. wielkość. *Frequenter*, oft. *P.*
częſto. *Frequento*, *as*, ich gehe/
komme oft. *P.* częſto chodze/
częſto bywam.

Fretum, das Meer. *P.* Morze.

Fretus, *a*, *um*, *Particip: vers*
trawend / der zuuerſicht. *Pol.* du-
ſaiac / ſpuſzczaiac ſie.

Frico,

Frico, ich Frage. *Pol.* drąpie/
ſtrobam.

¶ *Comp: Confrico*, ich zerfrage.
P. zdrąpam / ſcieram. *Defrico*,
ich Frage abe. *P.* zdrąpute / ro-
dzieram. *Perfrico*, ich Frage durch
P. przedrąpute / przecieram. *Re-
frico*, ich Frage wieder auff. *Pol.*
znówu drąpie / odnawiam.

Frigeo, & *Frigeſco*, ich bin
kalt / mich frewert. *Pol.* zlebne/
zimno mł. *Metaph:* ich bin trägt/
nachleſſig. *P.* Jeſtem gnuśny/
lentny / nieochotny. *Frigus*, *oris*,
kelt. *P.* mroź / zimno. *Frigidus*,
kelt / trägt / faul. *P.* zimny / le-
nitny / gnuśny / nieochotny.

¶ *Comp: Refrigeo*, *Refrigeſco*,
ich erkelte wieder. *P.* znówu zlebo-
ne / mąrgne / ſtydne. *Refrigero*,
ich kälte / erquickte. *P.* ochładzam/
oſrzejwiam / oſrzejptam. *Refri-
gerium*, ein ergehung / erlabung.
P. ochłodą / poſrzejwienie.

Fringilla, ein Finck. *P.* ziębą.

Frigo, *is*, ich pregele / backe/
brate. *P.* smąze / ptkę. *Frixus*,
gepregelt / geſchmolzen. *P.* smą-
zony.

Frio, *as*, ich zerreiße. *Pol.* tre/
rozcieram. *Friabilis*, was ſich

Q 3

reiben

reiben leßt. *P.* Fruchy/ co sie tate
wie da rozetrzec.

Fruolus, liederlich / schlecht/
dnnnß. *P.* leßli/ podly/ proßty/
niezemny.

Frons, tis, die Stirne. *Pol.* czolo.
Metaph. scham. *P.* wstyńd / sro-
mieżliwość. *Fronto*, onis, der et-
ne breite Stirne hat. *P.* ftory wiel-
kie a przestworne ma czolo. *Fronto-
sifus*, großstirnig. *Pol.* czolisty/
czolowaty.

Comp. *Bifrons*, zweyſtirnig. *P.*
odwu czelech. *Effrons*, dnuers
schampt. *Pol.* niewsydliwy/ nie-
fromteżliwy.

Frons, dis, ein zweig mit grü-
nem laub. *Pol.* gáláz s lićciem.
Frondosus, voller zweigen. *Pol.*
gálazisty. *Frondeo*, ich grüne.
P. żieleniam sie. *Frondefco*, ich
fange an zu grünen. *Pol.* Ecze-
pukam sie. *Fron dator*, einer der
die zweig abhewet. *P.* ftory gá-
leży obćina.

Comp. *Defrondo*, ich hawe od-
breche die zweige mit dem laub
ab. *P.* odcinam/ albo odlámute
gáleży albo lićcie.

Frumentum, Korn/ getreid. *P.*
żyto/ zboże. *Frumentaceus*, das
von

von Korn ist. *P.* żytny. *Frumen-
tarius*, zum getreide gátrig. *P.*
żytny/ ku zbożu náležacy. *Fru-
mentor*, aris, ich handele mit ge-
treide / oder samle getreide. *Pol.*
hándlute/ przekupute żytem/ ál-
bo żbieram/ zgromadzam zboże.

Fruor eris, ich genieß. *P.* bży-
wam / żwje. *Fructus*, us, ein
frucht/ genieß. *P.* owoc/ poży-
tek. *Fructuosus*, *Fructificus*,
fruchtbar. *Pol.* pożyteczny/ bro-
dzayny. *Frugis*, Genit: a *Fru-
inufit*: allerley frucht. *P.* w helas
kie zboże albo brodzay. *Frugi
Indeclinab*: núż/ gut. *Pol.* bży-
teczny/ dobry *Frugalus*, mäßig.
P. mierny/ obćily. *Frugalitas*,
mäßigkeit. *P.* mierność.

Fruſtro, as, & *Fruſtror*, aris,
ich betriege. *P.* omylam.

Fruſtra, vergebens. *P.* prozno/
dármo.

Fruſtum, ein ſtück. *P.* ſtuka/
kés. *Fruſtatim*, ſtückweiße. *Pol.*
w kęsy / w ſtuki. *Fruſtulentus*,
voller ſtück. *Pol.* pełny ſtuczek/
albo kęstow.

Frutex, eine ſtaude. *P.* pierz/
Erzal/ Erzaczek/ pionka. *Fruter-
um*, ein geſteud/ geſtreuch. *P.*
żewina.

Erzewinā. *Fruticosus*, boll ge-
freud. *P.* pelny Erzewiny. *Fruti-*
resco, ich Erlege viel junge schos-
sen. *Pol.* wiele galazek albo so-
szkow wypuszczam / rozrastam
się. *Frutico*, *us*, & *Fruticor*,
aria, *Idem*.

F V.

Fucus, ein Hummel. *P.* Trąd/
eżerw / niepożyteczna pszczoła.
Item, der weiber angestrichene
farb. *Pol.* fąrbá / Etora się białe
glowy fąrbuła. *Metaph.* ein be-
trug. *P.* zdráda / chytróść. *Fu-*
sosus, gefellschet. *Pol.* fąłstwy/
niebezpieczny / niepráwny / zmiśtony /
zdrádlwy. *Fuco*, *us*, ich ferbe/
streiche an. *Pol.* przyfąrbuła /
przypráwiam.

Fugito, ich fliehe / melde. *Pol.*
biciekam / chronię się / wárnię
się / strzeżę się. *Fuga*, eine flucht.
Pol. biecezłá. *Fugo*, *us*, ich iage-
lauffe nach. *Pol.* gonię. *Fugax*,
flüchtig. *P.* pierzchliwy. *Metaph.*
unbeständig / nicht wehrhaftig.
P. nieistateczny / nietrwáły. *Fu-*
gitiuus, ein verlauffener. *P.* żbieg.
& *Comp.* *Aufugio*, ich lauff dar-
von. *P.* biecekam / yde precz. *Con-*
fugio,

fugio, *Perfugio*, *Refugio*, ich suche
zuflucht. *P.* biecekam się / odam
się. *Confugium*, *Perfugium*, *Re-*
fugium, eine zuflucht / schutz /
schirm. *P.* biecezłá / bęży / obro-
ná. *Diffugio*, ich fliehe von eins
ander. *P.* rozbiegam się / rozcho-
dze się. *Effugio*, ich entfliehe / ver-
meide. *P.* wymiśkam się / ochra-
niam się. *Effugium*, ein aufflucht /
entschuldigung. *Pol.* biecezenie /
brunienie / wymowłá. *Profu-*
gio, ich lauffe weg. *P.* biecekam
precz. *Profugus*, einer der entlauffe-
nen ist. *P.* żbieg. *Subterfugio*, ich
wegere mich / vermeide. *P.* schra-
niam się. *Transfugio*, ich lauff an
ein andern ort. *Pol.* pouciekam /
ziednego mienscá ná drugie biece-
kam. *Transfuga*, ein abtránni-
ger / flüchtiger. *P.* Łázelá.

Falcio, & *Comp.* *Suffulcio*, ich
unterstütze. *P.* podpiąm / pod-
stawiam. *Fulcimen*, *Fulcimen-*
tum, *Fulcrum*, eine stütze. *Pol.*
podporá.

Eulgeo, ich leuchte / scheine. *P.*
lśceze się / świece się / tśkam się.
Fulgor, ein glantz. *P.* Jásność.
Fulgidus, leicht / hell. *P.* Jásny /
świecny. *Fulgur*, *Fulgetrum*,
der

der bliz/ das wetterleuchten. *P.* *hiskante/ hiskawica. Fulgurat,*
es blihet. *P.* *hiska sie.*

¶ *Comp: Affulgeo,* ich leuchte
herzu/ ich erzeige mich. *P.* *przyni-*
swiecam/ oświzuje sie. Effulgeo,
ich scheine herfür. *P.* *wyiasniam*
sie. Refulgeo, ich scheine, oder
leuchte wieder. *P.* *wyiasniam sie*
z nowu.

Fulica, e, ein Wasserhun. *P.*
Lyska.

Fuligo, wis, Ruß/ Rinrauch.
P. *Sadza. Fuliginosus,* Rußig/
rauchertig. *P.* *czarny/ okopciaty.*

Fullo, onis, ein bleicher/ wal-
cker/ der die Kleider seubert. *Pol.*
walkarz/ blecharz/ co śać wy-
chodzi. Fullonia, die walcker
Funst/ oder ein walckmühl. *Pol.*
walkarska nauka/ albo walc-
pownia.

Fulmen, der Donnerkeil. *Pol.*
Piorun/ grom. Fulminat, es
schlecht. *Pol.* *Trząska/ piorun*
bije. Fulmino, ich schlage mit
dem stral. *P.* *gromem/ albo pio-*
runem bije.

Fulvus, goltgelb/ dunckelrot/
leberfarb. *P.* *goraczolty/ ciem-*
noczerwony/ ciśawy.

Fumus,

Fumus, Rauch. *P.* *Dym. Fu-*
mosus, Fumidus, Rauchig/ bes-
rauchert. *P.* *dymny/ okopciaty.*
Fumo, as, ich rauche. *Pol.* *kopce*
sie. Fumigo, as, ich reuchere. *P.*
poddymiam/ przykopciam/ we-
dze.

¶ *Comp: Infumo, as,* ich reuchere
P. *okopciam/ wedze. Infumibu-*
lum, ein Schurstein/ rauchloch.
P. *komin/ dymnica.*

Funda, ein Schleuder. *P.* *pro-*
ca. Item, ein wurffgarn. *Pol.*
stępna biec.

Fundo, as, ich gründe/ festige,
Pol. *funduje/ gruntuje/ zakład-*
dam. Fundamentum, ein grunda-
fest. *P.* *grunt/ fundament.*

Fundo, is, ich giesse. *Pol.* *leje.*
Fusor, ein giesser. *Pol.* *lejący co*
leje/ konwisar. Fusilis, was ge-
gossen ist/ oder was sich gessen
lest. *P.* *lány/ albo co sie da lać.*

¶ *Comp: Affundo,* ich giesse zu.
Pol. *przylewam. Confundo,* ich
giesse zusammen/ vermische/ vers-
wirre/ mache zu schanden. *Pol.*
zlewam/ zmieszam/ zawiślam/
zasmawam/ pohanićiam. Con-
fusio, eine vermischung/ schand.
P. *zamięśanie/ smota/ hanićia.*

Circum-

Circumfundere, ich umgüßte. *P.* oblewam. *Diffundo*, ich giesse hin und wieder / ich breite aus. *Pol.* Rozlewam / rozbrzdam. *Effundo*, ich giesse aus / verschütte. *P.* wylewam. *Infundo*, ich giesse ein / schencke ein. *P.* wlewam / nalewam. *Infundibulum*, ein trichter. *P.* Liczy. *Offundo*, ich begiesse / verdunckele. *P.* oblewam / zaciemiam / zaslapiam. *Perfundo*, ich durchgiesse / beschütte. *Pol.* oblewam. *Profundo*, ich giesse aus. *P.* wylewam. *Profusus*, überflüssig. *P.* ofity / zbytny. *Suffundo*, ich giesse unter / begiesse. *P.* podlewam / przylewam. *Transfundo*, ich giesse aus einem geschir ins ander. *P.* przelewam / ziednego staku w drugi.

Fundum, der boden in einem hollen ding. *Pol.* Dno / grunt. *Funditus*, aus dem grundt. *P.* z gruntu, do głębi.

Comp. *Profundus*, tieff. *Pol.* głęboki. *Profundus*, die tieffe. *P.* głębokość. *Refundus*, seicht. *P.* mało głęboki. *Refundus*, die seichte. *P.* mało głęboki.

Fundus, i, ein gelegener grunt / feld / gut. *P.* mało głęboki / imienie.

Fungor,

Fungor, eris, ich verwalte. *P.* spráwuie. *Functio*, ein ampt. *P.* brząd / służba.

Defungor, ich verrichte mein ampt biß zum end / oder sage mein dienst auff. *P.* Do konam brząd mój / albo wypowiedam służbę. Item, ich sterbe. *P.* umieram. *Defunctus*, tod / gestorben. *P.* umarty / niebożeżył. *Perfungor*, Idem. *Perfunctorius*, adieck. *Perfunctorie*, was man nicht fleißig thut / sondern geschwind / damit man bald dauon komme / oben hin / liederlich. *P.* co się nie pilnie czyni / ale przeto / żeby tym rychley pozbył / ledá tak / nieo czemnie / nierzadnie.

Fungus, i, ein Schwam. *Pol.* Biedak. *Metaph.* dół / dnuer stendig. *Pol.* niedowcipny / nieo rozumny. *Fungus foetidus*, ein Reizken. *P.* Rydz. *Fungus lacteus*, ein pfifferling. *P.* Chrzaszcz. *Fungus betulaceus*, ein fliegenschwam. *P.* muchoswadek. *Fungosus*, löcherig / oder hol wie ein schwam. *P.* Rzadki / dziurawy / takoby gębka.

Funis, ein Seil / strick / schnur. *Pol.* powrój / sznur. *Funarius*,

R

aliá

aliás Restio, ein Seiler / Reiß-
schleger. *P.* pomrożnik.

Funus, eris, ein Leich. *P.* Trup,
świat / smiertelny / pogrzeb. *Fune-*
reus, & Funebris, was zur Leich-
gehört. *Pol.* pogrzebny / żalob-
ny. *Funestus*, tödlich / eleglich /
jämmerlich. *Pol.* smiertelny / ża-
lobny / miserny / smutny. *Fune-*
sto, ich beslechte / verunreinige. *P.*
żarącam / żapowietrzam.

Fur, ein dieb. *P.* złodziey. *Fu-*
rax, diebisch. *P.* złodzieyski. *Fu-*
racitas, diebercy. *P.* Prądziesiwo.
Furor, aris, & Suffuror, ich stele.
P. Prądne / przykradam. *Furtū*,
ein diebstal / ehebruch. *Pol.* zło-
dziesiwo / cudzokostwo. *Furtivus*,
gestolen / heimlich. *P.* Prądziony /
cichy / tajemny. *Furtim*, heimlich
her weise. *P.* po cichu / tajemnie.

Furca, eine furch / gabel. *Pol.*
Kozłoch / widły. *Furcifer*, ein
böser mensch / galgenvogel. *Pol.*
Nieznót / obic / wysielec / bus-
kientca / buskientcznik.

Furfur, Flecken. *P.* otręby. *Fur-*
fureus, von Flecken gemacht. *Pol.*
otrębny. *Furfurosus*, voller Fleck-
en. *P.* pełny otręb.

Furo, is, ich wüte / tobe. *P.* śas-
kie /

lete / wściekam sie. *Furor, oris*,
vnsinnigkeit. *Pol.* śaleństwo /
wściekliwość. *Furiosus*, vnsin-
nig / rasend. *P.* śalony / wście-
kły / wściekły. *Furibundus*,
gleich als wütende. *Pol.* yakoby
śalony. *Furia, arum*, Teuffels-
breute. *P.* Jedze.

Furnus, ein Backofen. *P.* chle-
bowy piec. *Furnaria*, das becker-
handwerck. *P.* piekárstwo.

Comp: Infurnibulum, ein brot-
schüssel / becker-schaukel. *Pol.* lo-
pata chlebowa / albo piekárka.
Prasurnium, das Ofen loch. *P.*
Czeluście.

Furvus, dunkelschwarz. *Pol.*
ciemnoczarny / ciemny / czarny /
opopitany.

Fuscina, ein Fischer gabel mit
drey zanken. *P.* widły rybiewskie
otrzech zębich.

Fuscus, Braunschwarz. *Pol.*
Ciemnogładny / smiady.

Fusus, i, ein spindel. *P.* wrze-
ćtono.

Fustis, is, ein steck. *Pol.* palica /
łaska / kij. *Fustio, as*, ich schlahe
mit stecken. *P.* dąbe komu kijem /
wzbięram po go.

Eutio, is, & Compos: Effutio,
ich

ich schwehe/ plappere. *P.* wyho,
wiedam/ wyświęgać/ plectere:
Futiles, ein weschel/ plapperer.
Pol. święgot/ śięgot/ wielo-
mowny/ niezemny. *Futilitas*,
schwehafftigkeit. *P.* wielomow-
ność/ niesłateczność.

Futo, *as*, verb: obsolet.

Comp: *Confuto*, *er* *Refuto*, ich
schelte/ berwehe/ widerlege. *P.*
gante/ odrzucam/ odpor dawam/
bijam/ przegadam. *Confutatio*,
Refutatio, ein widerlegung. *P.*
odpor/ przegadanie/ przedyspu-
towanie.

INCIPIENTIA

a G.

G A.

G *Alata*, ein Schüssel. *Pol.*
Misa/ Krzinow.

Galbula, vide *Galgulus*.

Galea, ein helm. *P.* helm/ przy-
bicia. *Galeatus*, der ein helm auff
hat. *P.* story przybicie noży.

Galerita, ein Heubellerch. *Pol.*
Dziuradła.

Galerus, ein Hut/ Paret. *Pol.*
Czapka/ Bleret. *Item*, ange-
machet haar. *P.* przyprawione
włosy/ przyprawki. *Gal-*

Galgulus, ein Goldamther. *P.*
Erznadl.

Gallia, Frankreich. *P.* Fráns-
cia/ Fráncuska ziemia. *Gallicus*,
Französch. *P.* Fráncuski. *Galli-*
cus morbus, die Franzosen. *Pol.*
Fráncá. *Gallus*, ein Franzos. *P.*
Fráncuz.

Gallus, *i*, ein han. *P.* Pur. *Gal-*
lina, eine henn. *P.* Polosy. *Galli-*
naceus, was von hünern ist. *Pol.*
Eurowy/ Polosy. *Gallinarium*,
ein hünerehaus. *P.* Purnik. *Galli-*
cinium, das hanencreen. *P.* ples-
nie Pur.

Ganeum, ein hurenhaus. *P.* jans-
tus/ Purenstki dom. *Ganeo*, *onis*,
ein Hurenjeger. *P.* Purniarz.

Gangrena, Faul oder wild fleisch
Pol. zgumle/ odrętwiałe/ dzic-
mieśo.

Gannio, ich schrey wie ein fuchs.
P. hezełam/ takó liśłá.

Comp: *Oggannio*, ich belle wie
der. *Pol.* odmrułam/ odmárko-
tam/ odhezeławam.

Gargarizo, ich gurgeler. *P.* gles-
gotam/ charcham. *Gargarisimus*,
das gurgeln/ oder gurgelwasser.
P. glegotanie/ albo wodła do
wymywanía wst.

R 2

Garrio,

Carrio, is, ich schwere / plau-
dere. *P.* Gwiegoc / lada co mo-
wie / *Hezebiece*. *Garrulus*, ein
schweher. *Pol.* Hezebio / ka. Item,
ein heher. *P.* Cona / jopla. *Gar-
rulus*, schweshaftigkeit. *Pol.*
Hezebiet / lwo do / wielomomno do.
Garum, Fischsuppen / Lacken.
P. Kpba / polen / ka / tasha / rossol.
Gaudet, ich freue mich. *P.* wer
sele sie / radate sie. *Gaudium*,
freude / wonne. *Pol.* wejele / ra-
do do.
Gaula, *A.* ein Ribitz. *P.* czajka.
Gausapa, *E.* Gausape, ein Koh-
P. Koc / guntá.
Gaza, ein schatz. *P.* starb. *Ga-
zophylacium*, ein schatzkammer.
P. starbnica.

G E

Gebenna, ein Racker Eule nicht
weit von der Stadt Hierusalem.
Pol. Wten / sce niektore przed Hie-
rusalem / ledy / selerwy y wselas
Hie nieczy / sto do / wywozono. *Me-
taph*, der ort der verdampfen /
hellisch peim oder feur. *P.* mien-
sce potepionny / mela / piekiele
na / ogien / piekiclny.

Gelu, Eit / frost. *Pol.* mroz /
zimno.

zimno. *Gelidum*, Kalt. *P.* zimny /
mrozny. *Gelo*, *Gelasco*, *Congelo*,
Congelasco, ich gefriere. *Pol.*
marzne / zamarzam.

Gemini, orum, Zwilling. *Pol.*
Bliznietá / Bliznokwte. *Gemi-
nus*, *a*, um, zwisach / duppelt. *P.*
dwoyaki / dwosty. *Gemino*, *as*,
Congemino, ich duppelle. *P.* dwo-
tako albo somito czynie.

Gemma, ein Knopf an einem
baum oder weinstock. *P.* pacze
na drzewie albo na winney mas-
tice. Item, ein perlen. *P.* perla.
Gemmatum, mit perlen besetzt. *P.*
perlami ofadzony.

Gemo, is, ich seuffte. *P.* wzdys-
cham. *Gemitus*, *us*, das seuffthen.
P. wzdychanie.

Gena, ein wangen. *P.* policzek /
albo Jagoda.

Gener, ein Eydam / Tochter-
man. *P.* ziec. *Progener*, ein Einds
tochterman. *Pol.* maz / wnuczek
mocy.

Genero, ich zeuge / gebier. *Pol.*
plodze / rodze. *Generatio*, ein
geberung / geschlecht. *P.* Rodzes-
nie / Rod / Rodzay / pololente.
Genus, *eris*, ein geschlecht / her-
kommen. *Pol.* Rodzay / polole-
nie /

nie/om/rodzyną. Item, ein gats-
tung. P. rodzaj.

¶ *Hinc Composita*, *Omnigenus*,
Allerley. Pol. wszelaki. *Multi-
genus*, vielerley. P. Rozmaity. *A-
lienigena*, ein fremdling. Pol.
obcy/cudzy/cudzoziemiec. *Indi-
gena*, ein einländischer / hiejscher
P. Rodowitec / năhinter.

Generosus, Edel / wolgeboren.
P. Ślăchetny / brodzony / brodzu-
wy. *Generositas*, Edele art. Pol.
ślăchectwo / cnota. *Generalis*,
gemein. P. pospolity / powszech-
ny / główny.

¶ *Comp. Degenero*, ich schlage
aus der art. Pol. odradzam sie.
Degener, vnartig. Pol. odrodek /
wyrodek. *Ingenero*, ich gebere
an. Pol. wradzam / przyradzam
sie. *Progenero*, ich zeuge / ver-
mehr das geschlecht. P. Rodze /
przymnażam / rodzący. *Progeni-
es*, ein geschlecht. Pol. Rodzay /
połolenie. *Regenero*, ich gebere
wieder. P. odradzam / znówu ro-
dze. *Regeneratio*, wiedergeburt.
P. odrodzenie / odnowienie.

Genius, der Gott der geburt /
oder ein Engel / Geist. Pol. Bog
rodz. nia / Duch / albo Anioł.

Genialis,

Genialis, zu der natur gehörig.
Pol. przyrodzony / przyrodzeniu
należący.

Gens, ein volck / geschlecht. P.
lud / rodzaj / połolenie. *Gentilis*,
was eines geschlechtes od volcks
ist. P. Jednego rodzaju albo po-
łolenia. *Gentes* in plur: & *Gên-
tiles*, die Heiden. Pol. pogani.
Gentilitius, das zu einem ge-
schlecht gehört. Pol. Rodzajowi
niektoremu należący.

Gentiana, Enkian. P. gortezłá.

Genu, ein Knie. P. kolano. *Ge-
niculū*, der Knor an einem halm.
P. kolanko / cylonet / guzik / sz-
czek we źdźble. *Genicular*, aris,
ich betge die Knie / netgemich. P.
plántam sie / bje czołom.

Genuinus, natürlich / eigen / ans
geboren. P. przyrodzony / właso-
ny / przyrodny.

Germania, Teutschland. Pol.
Niemiecka ziemia. *Germanus*,
ein Teutscher. P. Niemiec. Item,
natürlich / leiblich. P. rodzony.

Germen, inis, ein zweig. P. găs-
laská / roszczłá / łatorostłá. *Ger-
mino*, ich grüne / sprosse herfür.
P. wschodze / puszczam sie.

¶ *Congermino*, ich wachse zusam-

R. 3.

men.

men. *P. przyrastam/ zraſtam ſie.*
Progermino, ich wachſe herfür.
P. wyraſtam.

Gero, ich trage/ verwalte. *P.*
niſe/ ſpráwuje brząd. *Gerulus*,
 ein Treger. *P. Noſiciel/ Dra-*
garz. *Gerula*, eine Bäre. *P. No-*
ſidło. *Gesto*, *us*, ich trage ſiets.
P. bſtáwicznie noſe. *Gesta*, *orú*,
 ſeu *Res geſte*, geſchichten/Man-
 liche thaten. *P. Dziale/ Ricerſkie*
ſpráwy. *Gestus*, *us*, geberde. *P.*
obyczay/ poſtáwá.

Hinc Geſticulator, *aris*, ich habe/
 treibe ſeltſame geberden. *P. po-*
chutnawam/ poruchawá, iſgrá-
 te/ Kunſtute. *Geſticulator*, ein
 gauckler. *P. Euglarz.* *Geſtio*, *is*,
 ich fremde mich. *P. weſele ſie/ ja-*
dam/ radbým.

Comp: Aggero, ich trage zu.
P. przynnoſe/ zgromadzam. *Con-*
gero, ich trage zuſamen. *P. zgro-*
madzam/ noſe ná gromade.
Congeries, ein hauffe. *P. gromá-*
dá/ Kupá. *Digero*, ich bringe/
 zerſeze in ein ordnüg. *P. porząd-*
nie co roztáwiam. *Item*, ich dá-
 we. *P. Trawie.* *Digeſtio*, die dá-
 wung. *P. trawienie.* *Egero*, ich
 trage auß/ ich thu meine not-
 turffe.

turffe. *P. wynnoſe/ czynię ſobie*
wczas/ wyprozniam ſie *Egeſtio*,
 aufwerffung/ reinigung. *P. wy-*
proznienie/ wyczyſzczenie. *Inge-*
ro, ich ſtoſſe hinein/ dringe ein/
 ich eſſe. *Pol. wnoſe/ wciſtam/*
hem. *Regero*, ich bringe wieder.
P. wracam. *Item*, ich ſohe/ ſpehe
P. bliuie/ wracam. *Suggero*, ich
 reiche dar/ gebe ein/ helffe gedens-
 cken. *Pol. dodawam/ náclhne/*
przypominam/ przynwodze ná pá-
mieć. *Suggeſtus*, *us* *Suggeſtú*, ein
 Panſel/ predigſtul. *P. Páźálnicá.*

Gerra, *arum*, geſtochteneckör-
 be/ hurden/ ſchankelörbe. *P. ple-*
cione *koſe/ káńce.* *Item*, vnnú-
 ze geſchwen. *P. mátáctwo/ mát-*
áciná. *Gerro*, *onis*, ein weſcher/
 plapperer. *P. ſwlegot/ mátácz-*

Comp: Congerrones, ſchweco
 geſellen. *P. Towárzyſe.*

Gesto, *Geſtio*, etc. vide *Gero*.

G I.

Gibbus, *i*, *Gibber*, *eris*, ein Ho-
 ſer/ Puckel. *P. garb/ guz.* *Gib-*
boſus, pucklicht. *P. gárbaty.*

Gigas, *antis*, ein Roff/ heun. *P.*
Stoliman/ ſwolín/ obrzym.

Gigno, ich zeuge/ gekter. *Pol.*
rodze/

Proge. *Genitor*, ein Vater. *Pol.* Rodzic / *Dicc.* *Genitrix*, ein Mutter. *P.* Rodzicielka / *mátlá* *Genitalis*, was zum gebären gehört. *P.* Ku rodzeniu należący.
Comp. *Inigno*, ich gebere ein. *P.* przyrządzam je. *Ingenium*, ein art / oder verstand. *Pol.* przyrodzenie / albo rozum / dowcip. *Ingeniosus*, verständig / sinreich. *P.* Rozumny / dowcipny / mądry.
Ingenuus, frey geboren / aufrecht / ehrlieh. *P.* swobodny / ścisłeczny / poczciwy. *Ingenuitas*, angeborne freyheit / freymütig. *P.* swobodà / poczciwość.
Proigno, ich gebiere / bringe herfür. *P.* rodzę. *Progenies*, ein geschlecht / linder. *P.* Narod / plod / dzieci / potomstwo.

Gilvus, faal / wachsgelb. *Pol.* śniadny / płowy / splowiały.

Gingius, zaanfleisch. *P.* dziaśta.

Gingiv, ich schnadere wie ein ganz. *P.* gęgan.

Girgillus, ein haspel. *P.* wiśdło / motowidło.

G L

Glaber, glat / kal / *Pol.* śliśki / glade / goly.

Glacies,

Glacies, Eyß. *P.* Lod. *Glacialis*, Eysig. *P.* Lodowy / zimny.

Gladius, ein schwert. *P.* miecz.
Gladiator, ein fechter. *Pol.* hermierz. *Gladiatorius*, was zum schwerdfechten gehört. *P.* hermierzki. *Gladiator*, aris, *Digladior*, ich streite / fechte. *P.* walcze / bije sie / yde za teb / hermute. *Item*, ich jancze. *P.* swarze sie.

Glans, ein Eichel. *Pol.* żoładz. *Item*, ein Kugel / büchsenstein. *P.* kulà. *Glandula*, dim: Schweindrüsen / Sinnen. *P.* węgr / żółz. *Glandulosus*, geschwollen / voller drüsen. *Pol.* opuchły / nadeły / węgrowały.

Glarea, Eiß / gruß / grobkornig sand. *Pol.* drzastwo / dziarsstwo / grubà kāmienistą piasek. *Glareosus*, Eisig. *P.* drzastwisty / piasekisty / kāmienisty.

Glaucus, graw / eysefarb / kageneugig. *Pol.* śiwy / blawy / blaski / modrawy. *Glaucoma*, ein gebrechen des Auges / der stern. *Pol.* gdy oko białkiem zardze.

Gleba, ein Erdkloß. *P.* Ezià / Brzà / Grudà. *Glebosus*, voller

doller Erdenollen. *P.* Brelisly/
grudzisly.

Glis, gliris, ein Murrelehter/
oder Naze. *Pol.* popielica/ albo
szurek.

Glisco, ich wachse/ neme zu. *P.*
roste/ mnoze sie.

Globus, eine Kugel. *Pol.* kulá/
galká. *Globosus*, rund. *P.* okrą-
gly. *Globo, as, & Conglobo*, ich
rolle zusammen/ mache rund. *Pol.*
związam/ zgromadzam.

Glocio, & Glocito, ich gase/
gluggere/ wie ein heß. *P.* gdacze.

Glomus, i, ein Fiewel faden.
P. Płaz/ Płebek nie. *Glomero, &*
Comp: Agglomerero, Conglomerero,
ich winde auff ein Fiewel/ ich
hauffe zusammen. *Pol.* związam ná
Płebek/ zgromadzam.

Gloria, Lob/ ehr/ preiß. *Pol.*
Cześć/ chwala/ sława. *Glorio-
sus*, herrlich/ rühmlich. *P.* jaeny/
sławny/ chwalebny. *Item*, ruhm-
rettig. *P.* buşny/ butny/ chelpsta-
wny. *Inglorius*, vnachtbar. *P.* nie-
sławny/ ntezaeny. *Glorior, eris*,
ich rühme mich. *Pol.* chelpie sie/
buce sie/ chlubte sie. *Gloriabun-
dus*, Ruhmsüchtig. *Pol.* Butny/
pyşny. *Gloriatio*, rühmung
rühm.

ruhig. *P.* chłubá/ butá/ pychá.

Glis, des Mannes Schwester/
gleichwey/ Schwegerin. *P.* mes-
zowa siostrá/ żetw/ żetwiecá.

Glubo, is, & Deglubo, ich sches-
le/ schinde/ streiffe. *P.* obluptam/
odzieram.

Gluma, eine Eornhülse. *P.* ple-
wá.

Gluten, & Glutinum, Lctm. P.
Plij. Glutinosus, leimig. *P.* leścio-
waty. *Glutino*, ich leime. *Pol.*
ślepiá/ spąnam/ lutute. *Glutina-
tor*, ein Buchbinder/ der papter
pappet. *Pol.* Introligator/ co
kłada albo pąpir w wiaze.

*Comp: Agglutino, Congluti-
no*, ich leime zusammen. *F.* przy-
ślijam/ sádzam/ spąnam wespó-
le. *Deglutino, Reglutino*, ich
reisse ab/ löse auff. *P.* rozlutute/
rozbitram.

Glutio, is, & Deglutio, ich ver-
schlinge. *P.* połykam, *Gluto, o-
nis*, ein freßhals. *P.* żarłok.

G N

Gnarus, wissend/ erfahren. *P.*
wiadomy/ swiádomy/ biegły.

Comp: Ignarus, vnwissend/
vnerfahren. *Pol.* niewiadomy/
nieumie

neumieciſny / *nieuē* / *prostaſ* /
biernat.

Gnaui, ſchnell / endlich / ſieſſ.
ſig. *P.* *preſſ* / *ochotny* / *raczy* /
piſny.

Comp: Ignauus, ſaul / träg /
nachleſſig. *P.* *lentwy* / *gnuſny* /
ignity / *niebáły*. *Ignauia*, ſauls
heit. *P.* *lenſtwo* / *gnuſnoſć*.

Cnoro, verb: *iauiſi*: *Eius Comp:*
Ignoro, ich weiß nicht / kan nicht.
P. *n ewiem* / *nie omiem*. *Igno-*
rancia, onwiſſenheit. *P.* *nie wiá*
domoſć / *nieumieciſnoſć*.

G O.

Goffipium, Baumwol. *P.* *Bá*
welna. *Goffipius*, Baumwol
len / Barchent. *P.* *Báwelniá*
ny / *Barchanowy*.

G R.

Grabat, ein lotterbet. *P.* *loz*
ko / *poſćiel* / *piernat*.

Gracilis, dün / ſchwangl. *Pol.*
ćienki / *ſubtilny*. *Gracilitas*, dün
ntgeit. *P.* *ćienkoſć* / *ſubtilnoſć*.

Graculus, ein Heher / Hechel /
oder Dale. *P.* *Soyá* / *Groſá* /
álbo fanlá.

Grador, ich gehe. *P.* *Idę* / *choſ*
dze.

dze. *Gradus*, *us*, ein ſtuffe / *trepo*
pe / *gang* / *głied*. *Pol.* *Stopień* /
wſchod / *Proſ* / *chod* / *cytoneſ* *po*
Polentá. *Gradarius*, ein Zeltroß.
P. *Inochodniſ*. *Gressus*, *us*, ein
gang. *Pol.* *chod*. *Gradatim*, ge
mechlich / ordentlich. *P.* *po leſku* /
po woli / *po troſe* / *co dáley to*
wiecey.

Comp: Aggredior, ich greiſſe
an / falle an / fange an. *P.* *poys*
muſe / *nápádam* *łogo* / *poczys*
nam / *przyſtepuie*. *Congredior*,
ich gehe zuſamen / ſtreite. *P.* *ſcho*
dze ſie / *potyſam ſie*. *Congressus*,
us, ein verſammlung / ſtreit. *Pol.*
zeſiće / *potyſlá* / *potyſlánie*.
Digredior, ich gehe weg. *Pol.* *oda*
chodze / *odſtepuie*. *Digressus*, &
Digreſſio, ein abſcheid. *P.* *ode*
ſiće / *odſtapienie*. *Egredior*, ich
gehe hinaus. *P.* *wychodze*. *Egreſſo*
ſus, ein aufgang. *P.* *wyſiće*. *In*
gredior, ich gehe hinein / ich tret
herein. *P.* *wchodze* / *wſtepuie*. *In*
greſſus, *us*, ein eingang. *Pol.* *wes*
ſiće. *Progredior*, ich gehe fort.
P. *poſtepuie*. *Progressus*, *us*, *Pro*
greſſio, ein fortgang / zunemung
P. *poſtepeſ* / *wyroſt*. *Pratergre*
dior, ich gehe fürüber. *P.* *miſyam* /

imo chodze. *Regredior*, ich E. re
wieder. *P. wracam się*. *Transgre-*
dior, ich gehehüßer/ bbertrcte.
P. przechodze/ przestepuie/ prze-
winiam się.

Grecia, Griechenland. *P. Gre-*
ciä/ greckä ziemia. *Græcus*, ein
Griech. *Pol. Grek*. *Græcisco*, ich
halt mich wie ein griech. *P. oby-*
czätow greckich nastaduię. *Gre-*
cor, aris, ich schlemme/ demme.
Pol. biegtaduię/ bulam/ hucze/
rostofojn plodze.

Gralla, a, ein stelze. *P. stoliec/*
stolec/ soßkă. *Grallator*, der auff
stelzen geht/ oder der weit schreit.
P. ktory năstolcäch chodzt/
albo ktory wielki trof ma/ be-
roko stapa.

Gramen, Graß. *Pol. Trawä*.
Gramineus, was von graß ist. *P*
Trawny. *Graminosus*, vol gra-
ses. *P. Trawisty/ pelny trawy*.

Grandis, e, Groß/ hoch. *Pol.*
wielki/ wysoki/ znamientny.
Grandiusculus, zuntlich groß. *P.*
niemäly/ podroslly.

¶ *Comp: Grandæus*, Alt/ eines
hohen alters. *Pol. stary/ letny*.
Grandiloquus, prechtig in wor-
ten. *P. Spänialomowny*. *Gran-*
diloquentia,

diloquentia, prechtigk. it in wor-
ten. *P. pänialomowność*.

Grando, inis, hagel. *Pol. grad*.
Item, eine Sinne. *Pol. węgry*.
Grandinosus, sinnig. *P. wegry*
wäty. *Grandinat*, es hagelt. *P.*
grad ydzie/ grad pada.

Granum, ein Korn. *P. jârno*.
Granosus, Kornig: karnisty/ rze-
zisty. *Granarium*, ein Kornboden/
speicher. *Pol. przetr/ gdzic gto-*
ypuiz/ spichlerz.

Grassor, aris, ich wüte/ nehme
bberhand. *P. wścickam się/ ofrus-*
ciensitwo przwodze/ gore bie-
rze. *Grassator*, ein Strassenreus-
ber. *Pol. zboyca/ wydzierca/*
morderz.

Grates, plur: dancksagung. *P.*
dzięk/ dziękowanie.

Gratia, danck/ liebe/ gunst. *P.*
dziękä/ dziękowanie/ miłość/
przysięga/ łaska/ chęć. *Item*, liebe-
ligkeit. *P. wdzięczność*. *Gratus*,
danckbar/ lieb/ angem. *Pol.*
wdzięczny/ miły/ wzietny/ przys-
iemny. *Gratis*, bmbsonst. *Pol.*
dărmo/ z łaski. *Gratitudo*, danck-
barkeit. *P. wdzięczność*. *Gratio-*
sus, lieb/ wert. *Pol. miły/ wdzie-*
czny. *Gratuitus*, bnuerdlenet/
bnuero

unverschuldet. *P.* bāremny / nie-
jaślujony. *Gratuito*, umbsanft.
P. bāremnie / 3 lasti.

Grator, aris, ich dancke / fro-
locke. *Pol.* dylekute / wesele sie.

Gratificor, ich thu ein dienst. *P.*
postugute / zachowam sie / przy-
stugute sie. *Gratular*, aris, ich
frewer mich / wünsche glück. *Pol.*
wzys / winfute / radem. *Gratu-*
latio, eine glückwünschung. *P.*
winfowanie / radość / wesele.

Comp: Congratular, aris, ich
frewer mich mit einem. *P.* radute
sie 8 km.

Gravis, schwer. *P.* ciężki. *Me-*
taph: schedlich / trawrig. *P.* błod-
liwy / smutny. *Item*, ansehnlich /
dapffer. *Pol.* poważny / żacny /
niepospolity. *Gravitas*, schwe-
rigkeit / dapfferheit. *P.* ciężkość /
poważność / powaga / statek /
stateczność. *Gravedo*, inis, der
schnupffe. *P.* śapłà / rymà. *Gra-*
uedinosus, der den schnupffen hat
P. śapiąsły / Etory śapłà miewa.

Grauesco, ich werde schwer. *P.*
ciężete.

Comp: Aggrauesco, *Ingrau-*
sco, ich werde fast schwer / neime
fast zu. *P.* ciężete / nādchodze.

Grano,

Gravo, a, ich beschwere. *P.* ob-
ciążam. *Graver*, aris, ich beschwe-
re mich. *P.* ciężko mi / lente sie.

Gravatus, beschweret. *P.* obcią-
żony / obciążliwy.

Comp: Aggravo, *Degravo*,
Pr.egravo, ich beschwere / überla-
de fast. *P.* barzo obciążam.

Grauidus, schwanger. *P.* cięż-
ści / brzemienny / ciężmi cho-
dziacz.

Gremium, ein schoß. *P.* łono.

Grex, eine Herd. *P.* Trzoda /
stado. *Gregali*, zur herde gehö-
rig. *P.* Łu trzodzie należacz. *Gre-*
gales, plur: gesellen. *P.* Towar-
zyste. *Gregarius*, aus der Her-
de / gemein / schlecht. *P.* Trzoda
ny / prosty / pospolity.

Comp: Egregius, fürerlich /
außerlesen. *P.* niepospolity / wy-
borny. *Aggrego*, ich füre / füge
herzu. *P.* przylaczam. *Congrego*,
ich samle. *P.* zgromadzam. *Segre-*
go, ich sondere ab. *P.* wylaczam /
odlaczam.

Grossi, unzeitige Zeiten. *Pol.*
niedostate / niedozrąte figi / gos-
gości figowe.

Grossus, a, um, grob / dick. *P.*
grubi / miasty.

Grumum,

Grumus, ein Hügel / Wollt
worffen hauffe. *P.* gorlā / pāgo-
ri / Pretowiznā.

Grunio, ich krane wie ein
schwein. *P.* Pwiczē iāko świntā.
Grunitus, der schweinen schrey-
en. *P.* Pwiczēnie świntie.

Grus, ein Kranich. *P.* Żoraw.
Hinc Grus, is, ich schrey wie ein
Kranich. *P.* Preram iāko żoraw.

¶ Congruo, ich reime mich / stim-
me zusammen. *P.* Rymuje się / zgā-
dzam się. *Congruus*, füglich / be-
quem. *Pol.* przytrafuiacy / zgā-
dzaiacy się. *Ingrus*, ich kom her-
ein / fall herein. *Pol.* przypadam /
przynaglam.

Gryllus, ein heimgä. *P.* świercz.

Gryps, ein Greiff. *P.* Grif.

G V.

Guberno, ich herrsche / reglere /
derwalte. *Pol.* pānuje / rządzi /
sprawuje. *Gubernator*, ein Herr /
derwalter. *P.* Pan / Sprawca /
Rzāca Stārosta. *Item*, ein
Stärman. *P.* styrniel. *Gubernu-
culum*, das steuer ruder im schiff.
P. wiosło w łodzi / Rudel.

Gula, die Peck / speiseröhre. *Pol.*
gardziel. *Metaph.* freßgier. *P.*
objārstwo.

oljārstwo. *Gulosus*, freßgier. *Pol.*
objārty / lākomy.

Gurges, itis, ein dumpffel. *Pol.*
wir / głośkość w wodzie. *Meta:*
ein fraaß / abgrund. *P.* pożerca /
przypaść. *Gurgis*, as, *Ingurgi-*
to, ich fresse / sauffe in mich. *P.*
objeram się.

Gurgulio, die Gurgel. *Pol.*
Łtani. *Item*, ein Hornwurm. *P.*
żyty robak / mol / stony żyto
Łągi.

Gurgustium, ein Klein armselig
heußlein. *P.* chłupā.

Gusto, as, ich versuche / koste /
schmecke. *Pol.* kostuje / smakuje.
Gustus, is, der geschmack. *Pol.*
Smak.

¶ Comp. *Pregusto*, ich versuche
zuuor / ich predenhe. *P.* Predens-
cule / Prāgāncule. *Pregustator*,
ein Predenher. *P.* Prāczy / Pres-
dencarz.

Gutta, ein Tropff. *P.* kroplā /
kāplā.

Guttur, die Peck.

Gutturium, ein gleichfaß. *Pol.*
nalen kā.

G Y.

Gymnasium,

Gymnasium, ein ort/ da man
sich in etwas ubet. *P.* Miesce/
gdzie sie wezym? o kwieć cwiecz.

Gynaeceum, ein Frauenzimmer.
P. Fraucimer/ pánieniski dwor.

Gyrus, ein wirbel/ umbwen-
dung. *P.* wir/ Prázenie. *Gyro*, *as*,
ich werff herum/ ich tummele.
P. Pręce/ obracam.

INCIPIENTIA

ab H.

H A.

Habena, ein zaum/ zügel. *P.*
bzdá/ wodzá/ albo rzemien-
o bzdý/ cugiel/ lec.

Habeo, ich habe/ halte. *P.* mam/
dzyerze. *Habitus*, *us*, weise/ ge-
berd/ anmutung/ gestalt. *Pol.*
obyczay/ postawa/ postać. *Item*,
ein Kleidung/ tracht. *P.* odzienie.

Habitudo, art oder eigenschafft
eines dinges. *P.* własność albo
przypodzenie niektorcy rzeczy.

Habilis, füglich/ tüchtig/ ge-
schickt. *Pol.* potemny/ godny/
stusny/ przytrafny. *Habilitas*,
fügigkeit/ bequem:keit. *P.* pos-
temność/ godność.

Comp: Adhibeo, ich thu darzu/
ich

ich gebrauche. *Pol.* przydawam/
przyczyniam/ przyadżam/ przy-
tożę. *Cohileo*, ich halt im zaum/
ich zeme. *P.* dsmierzam/ powię-
gam/ zádzierzawam/ niedopusze-
czam. *Exhibeo*, ich beweiße/ er-
zeige. *P.* ośázute/ ośiarute. *In-*
hibeo, ich verbiete/ lasse nicht zu.
Pol. záfázute/ bronie/ nie dos-
puszczam. *Posthabeo*, ich sehe hins-
dann/ sehe nicht an. *Pol.* poloże
ná strone/ nie mam względu/
wposledzam/ zántecham. *Prohi-*
beo, ich verbite/ verhindere. *Pol.*
záfázute/ niedopuszczam. *Per-*
hibeo, ich sage. *P.* powiedam.

Habito, *as*, ich wohne. *P.* mies-
zlam. *Habitatio*, *Habitaculum*,
ein wohnung. *Pol.* mieszkanie
Habitabilis, das zu bewohnen
tüchtig ist. *P.* godny albo rázny
do mieszkania.

Comp: Adhabito, *Cohabito*,
ich wohne neben oder bey einem.
Pol. mieszlam podle łogo/ albo
wspolek szim mieszlam.

Hac, *Adverb*: hiedurch. *P.* tedy.
Haecenus, bisher. *Pol.* do tych
miał/ aż do tego czasu.

Hadus, *i*, ein böcklein. *P.* kóz-
le. *Hadile*, ein Geißtal. *Pol.*

Grumus, ein Hügel / Wolt;
worffen hauffe. *P.* gorlá / págo-
rié / Pretowizná.

Grunio, ich brane wie ein
schwein. *P.* Ewice táfo éwintá.
Grunitus, der schweinen schrey-
en. *P.* Ewizenie éwinté.

Gruis, ein Kranich. *P.* Zoraw.
Hinc Gruo, ú, ich schrey wie ein
Kranich. *P.* Ereram táfo Zoraw.

¶ *Congruo*, ich reime mich / stim-
me zusammen. *P.* Rymute sie / zga-
dzam sie. *Congruus*, füglich / bes-
quem. *Pol.* przetrásutacy / zga-
dzátacy sie. *Ingruo*, ich kom her-
ein / fall herein. *Pol.* prypádam /
przynaglam.

Gryllus, ein heimgä. *E.* swiercz.

Gryps, ein Greiff. *P.* Grif.

G V.

Guberno, ich herrsche / regiere /
verwalte. *Pol.* pánute / rzadze /
spráwute. *Gubernator*, ein Herr /
verwalter. *P.* Pan / Sprawca /
Rzarcá Starostá. *Item*, ein
Stürman. *P.* styrnié. *Guberna-
culum*, das steuer ruder im schiff.
P. wiosło w łodzi / Rudel.

Gula, die Peck / speiseröhre. *Pol.*
gardziel. *Metaph.* freßgä. *P.*
objárstwo.

objárstwo. *Gulosus*, freßgä. *Pol.*
objarty / lákomý.

Gurges, úú, ein dumpffel. *Pol.*
wir / glebošóé w wodzie. *Meta:*
ein fraaß / abgrund. *P.* požercá /
przepaść. *Gurgito*, as; *Ingurgi-
to*, ich freße / sauffe in mich. *P.*
objeram sie.

Gurgulio, die Gurgel. *Pol.*
Prtán. *Item*, ein Kornwurm. *P.*
żeny robał / mol / który żyto
faży.

Gurgustium, ein Klein armselig
heußlein. *P.* chálupá.

Gusto, as, ich versuche / koste /
schmecke. *Pol.* kostuje / smákuje.
Gustus, ú, der geschmack. *Pol.*
Smák.

¶ *Comp.* *Pregusto*, ich versuche
zuuor / ich predenhe. *P.* Preden-
cule / Prágáncule. *Pregustator*,
ein Predenher. *P.* Prączy / Pres-
dencarz.

Gutta, ein Tropff. *P.* Kroplá /
Kápfá.

Guttur, die Peck.

Gutturium, ein gleßfaß, *Pol.*
náleu fá.

G Y.

Gymnasium,

Gymnasium, ein ort/ da man
sich in etwas übet. *P.* Włocławce/
gdzie się wczymś otwieć ćwiczą.

Gynaceum, ein Frauenzimmer.
P. Graucumer/ pantiński dwor.

Gyrus, ein wirbel/ umbwen-
dung. *P.* wir/ krążenie. *Gyro*, *us*,
ich werff herum/ ich tummle.
P. kręć/ obracam.

INCIPIENTIA

ab H.

H A.

H *Abena*, ein zaum/ zügel. *P.*
wzdą/ wodzą/ albo rzemien-
ie wzdą/ cugiel/ lec.

Habeo, ich habe/ halte. *P.* mam/
dzierzę. *Habitus*, *us*, weise/ ge-
berd/ anmutung/ gestalt. *Pol.*
obyczaj/ postawa/ postać. *Item*,
ein Kleidung/ tracht. *P.* odzienie.

Habitudo, art oder eigenschaft
eines dinges. *P.* własność albo
przypadek niektoresz rzeczy.

Habilis, füglich/ tüchtig/ ge-
schickt. *Pol.* potężny/ godny/
stusny/ przetrąsny. *Habilitas*,
fugliwość/ bequemigkeit. *P.* po-
tężność/ godność.

Comp: Adhibeo, ich thudarzu/
ich

ich gebrauchte. *Pol.* przydawam/
przyczyniam/ przyadaję/ przy-
łożę. *Cohileo*, ich hale im zaum/
ich zeme. *P.* wsmierzam/ powię-
gam/ zadržęzawam/ niedopusz-
czam. *Exhibeo*, ich beweiße/ er-
zeigę. *P.* okazuję/ ofiaruję. *In-*
hibeo, ich verbiete/ lasse nicht zu.
Pol. zadržuję/ bronię/ nie do-
puszczam. *Posthabeo*, ich sehe hino-
dann/ sehe nicht an. *Pol.* położę
na stronę/ nie mam względu/
wposledzam/ zantęcham. *Prohi-*
beo, ich verbite/ verhinde. *Pol.*
zadržuję/ niedopuszczam. *Per-*
hibeo, ich sage. *P.* powiedam.

Habito, *as*, ich wohne. *P.* mies-
zam. *Habitatio*, *Habitaculum*,
ein wohnung. *Pol.* mieszkanie.
Habitabilis, das zu bewohnen
tüchtig ist. *P.* godny albo rażny
do mieszkania.

Comp: Adhabito, *Cohabito*,
ich wohne neben oder bey einem.
Pol. mieszkam podle łoga/ albo
wspolek skim mieszkam.

Hac, *Adverb*: hiedurch. *P.* tedy.
Hactenus, bissher. *Pol.* do tych
miał/ aż do tego czasu.

Hadus, *i*, ein böcklein. *P.* Poż-
le. *Hadile*, ein Geißtal. *Pol.*

Pożi chlew. *Hedimus*, Döckin.
P. Pożi/ Pożtomy.

Hæmorrhoides, der Blutgang. P.
Cieżęte Erwie/plintente Erwie/
czermóna biegunka.

Hæreo, ich hange/ Elebe an/
zweiffele. Pol. wpsam/ tkwie/
tane/ watpie/ obawam sie/ ani
mie tam/ ani mie sam. *Hæsito*,
as, ich zweiffele. P. watpie. *Hæ-*
sitatio, zweiffelung. Pol. watpie-
nte. *Hæsitantia*, stammelung. P.
jåtqłante.

Comp: *Adhæreo*, *Inhæreo*, ich
Elebe an. P. przylipam/ przylne.
Cohæreo, ich hange an einander.
P. spátam sie/ tróštam sie s dru-
gim.

Hæres, ein Erbe. Pol. dziedzic.
Hæreditus, ein Erbgut. P. dzies-
dzictwo/ymtente/puſzczyna. *Hæ-*
reditarius, erblich. P. dziedziczný.
Comp: *Cohæres*, ein miterbe.
Pol. spoldziedzic/ bezestnił dzies-
dzictwá. *Exhæres*, Erblos/ ente-
erbet. P. wydziedziczony/ ob dzies-
dzictwá oddáloný. *Exhæredo*, as,
ich enterbe. P. wydziedziczam.

Hæresis, ein rot/ sect/ Kegercy.
P. rotá/ seřtá/ kacerstwo/ heres-
tstwo. *Hæreticus*, ein Keger. P.
Pacierz/

Pacierz/ heretik/ odſcepieniec.
Halec, ein Hering. P. Slicdz.
Halec infumatum, ein bücking. P.
wedzony sliedz/ bydlinck.

Hallucinator, as, ich fehle/irre/
ſtrauchele. P. omylam sie/ bła-
dze/ chibiam/ potyłam sie.

Halo, as, ich athme. P. dycham/
dmucham/ chucham. *Halitus*,
us, der Athem. P. Dech.

Comp: *Adhælo*, ich blaſe an.
Pol. náchucham/ nádmucham/
przymiewam. *Exhælo*, ich blaſe
aus. Pol. wywiewam/ wydmy-
cham.

Halo, onus, der Kreis bmb dem
Mond. Pol. okrag/ kolo okolo
ſiejeńcá.

Halter, eris, eine bleykugel. P.
olowna kulá.

Hama, a, ein Gewrhack. Pol.
Poćiaſt/ ożeg.

Hamus, ein angel. Pol. wedá.
Hamo, as, ich Krümme. P. nágt-
nam/ Krzywie. *Hamatus*, Krum/
hackig. Pol. Krzywy/ hakowá-y.
Hamula, ein Angelfischer. P. Ryb-
bitw/ Ktory wedá towy/ wadłá.

Hara, ein Senstall. P. Swni-
chlew.

Harmonia, eine wóſſlingende
zuſan.enó

zusammenstimmung. *P.* wdzyteczne
zgadzanie głosów. *Metaph:* ete-
nigkeit/einhelligkeit. *P.* jedność/
zgoda/ jednostajność.

Harpa, a. & *Harpago*, inis, ein
Bosshack. *P.* hał o today.

Hyla, a. ein Spießstang. *Pol.*
włocznia/ oścypisko.

Hand, aduerb: nicht. *Pol.* nie.
Handquatum, gar nicht. *Pol.*

zgoła nie. *Handsecus*, nicht an-
dérz; *P.* nie inaczey.

Haurio, ich schepffe. *P.* czerpam.
Hautus, us, ein trunck. *P.* Tru-
nek.

Comp: Exhaurio, ich schepffe
aus. *P.* wyzerpawam. *Inexhau-*
sus, vnerschepfflich/ vnendlich.
Pol. niewyczerpany / nieśkon-
czony.

H E.

Hebdoma, a. & *Hebdoma, adis*,
eine woche. *P.* Tydzien.

Hebes, tis, stumpf. *P.* teph/
nie ostrz. *Hebetudo*, die stümpf-
fe. *P.* Tępość. *Hebeo*, *Hebesco*,
ich bin/ werde stumpf. *P.* Je-
stem/stawam się tephym/teplete.
Hebeis, as, ich mache stumpf.
Pol. sepiam.

Hedera,

Hedera, Eppich. *P.* Opych/
Blustz.

Hei, Interiect: Ey/ ach. *Pol.*
niestety.

Helium, ein Kommet. *P.* Chor-
maro/ Blia.

Heliotropium: Sonnenwirbel.
P. słonecznik.

Helleborum, Nießwurz. *P.* cles
mierzyc.

Heluetia, Schwytherland. *P.*
Swanckersta jtemta. *Heluetij*, die
Schwyther. *P.* swanckerowie.

Heluo, onis, ein fraß. *P.* żarłok/
objercá. *Heluo, aris*, ich schlem-
me. *P.* opłiam się/ objyram się.

Hem, aduerb: Don/ siehe da.
P. Bó/ bá wey.

Hepar, atis, die Leber. *P.* wa-
troba. *Hepaticus*, Lebersüchtig.
P. Chorý nárużona ma watrobe.

Herba, ein Kraut/ gras. *P.* zwi-
le/ trawá. *Herbaceus*, Kreutern.
P. zielny/ trawny. *Herbosus*, vol
Kreuter. *P.* pełny ziela. *Herbesco*,
ich grüne/ wachse. *Pol.* zielenię
się/ wschodzę.

Hercinia sylua, der Schwarzw-
wald. *P.* czarny las.

Heri, gestern. *P.* wczorá. *He-*
sternus, gestertig. *P.* wczorąsz.

Hernia,

Hernia, der bruch des gemächts. *P.* wppuklná. *Herniofus*, brüchig. *P.* wppukly.

Herodius, ein Blawfuß. *Pol.* Karog.

Heros, ein Held. *Pol.* Bolar/
Bohatyr. *Herois*, idis, & *Heroi-
na*, ein Heldin. *Zacna*/stachet-
na/známtenita pánt. *Heroicus*,
herrlich/fürtrefflich. *P.* zacny/
brodzimny/ bohatyrski.

Herus, ein Herr/wirt. *F.* pan/
gospodarz. *Hera*, eine frau/
wirtin. *Pol.* páni / gospodini.
Herilis, dem Herren zugehörig.
P. páni/ski / gospodarzski.

Hesperus, der Abendstern. *Pol.*
wieczorna gwiazda.

Heu, Interiect: ach/ wehe. *Pol.*
Ach/ niestety.

Hens, Aduerb: höre/ hola. *P.*
slyš/ słuchaj.

H I

Hic, *hec*, *hoc*, Der/ die/ das.
P. Ten/ tá/ to.

Hilaris, & *Hilarus*, fröhlich/
lustig. *P.* wesoly/ ochotny/ do-
brey misti. *Hilaritas*, fröligkeit.
P. wesolosc/ ochota/ dobra mist.
Hilaresco, ich werde fröhlich. *P.*
wesele

wesele sie. *Hilaro*, *as*, *Exbilaro*,
ich mache fröhlich. *P.* bweselam.

Hinc, Aduerb: von hinnen. *P.*
z tad.

Hinnio, ich schreye/ wihle/wie-
gere wie ein Roß. *P.* Rze. *Hin-
nitus*, *us*, der pferde geschrey/
das wlgern. *P.* Rzanie konskie.

Hinnulus, ein Reheböcklein. *P.*
Mlody Jelonek.

Hio, *as*, ich gehne/ thue mich
auff. *Pol.* poziemam/ otwarzam
sie/ rozewitawam/ rostepute sie/
spadam sie. *Hiatus*, *us*, ein spalt/
riß/ eingefallen loch. *P.* skalá/
rospadliná / rozpadniente/ roz-
stapiente.

¶ *Comp: Inbio*, *as*, ich begere
fast/ trachte nach. *P.* jábiegam
czemu/ pragne/ jestem łakomy
ná co.

Hisco, *is*, ich zerlecke/ gehne. *P.*
ziawam/ poziemam. *Item*, ich re-
de leise. *Pol.* Trune/ botáziłwie
mowie.

¶ *Comp: Dehisco*, ich thu mich
welt auff. *Pol.* Rozstepuie sie/
rozpadam sie.

Hincus, gespalten/ geborsien.
P. Rozpadly/ rozdarly. *Hinc*,
ich spalte auff/ thu auff. *P.* rozo-
dzieram/ otwarzam. *Hippo-*

Hippopara, ein watsack / sell
essen. P. sumki / ciu maczek.

Hircus, ein Bock. Pol. koziel
idem, der gestauet vnter den ach-
seln. P. czuchmiente pod pachami.
Hircinus, Böckin. P. kozłowy.

Hirquus, der Augenwinkel. P.
pat w oku.

Hirsutus, Rauch / stachlicht. P.
kosmaly / kudlaty / Polacy. *Hir-
tus*, Idem.

Hirudo, ein Egel. P. pijawka.

Hirundo, ein Schwalbe. Pol.
Jaskółka. *Hirundo riparia*, ein
spirschwalbe / derschwalbe. Pol.
Grzebiotucha. *Hirundineus*, den
Schwalben zugehörig. Pol. Ja-
skółczy.

Hispania, Hispanien. Pol. His-
pania / Hiszpania. *Hispanus*, ein
Spanier. P. Hispan. *Hispani-
cus*, Hispanisch. P. Hiszpański.

Hispidus, burstig / rauch. Pol.
bezciniasty / kudlaty.

Historia, ein geschicht / wahrhaf-
tige erzehlung / oder beschreibung
geschehener sachen. Pol. dzieje /
prawdziwe wyliczenie albo po-
pisanie przestych rzeczy. *Histori-
cus*, & *Historiographus*, ein His-
torenschreiber. P. Historik.

Histris,

Histris, ein Comedienspieler /
gauckler. P. Co Comediję sprzą-
wicie / albo wywodzi / Euglarz.

H O

Holocaustum, ein Brandopffer
P. palona ofiara.

Holosericum, gang seiden / Sam-
met. P. beżny Jedwab / Alsamit.

Homo, ein mensch. P. człowiek.

Homuncio, & *Homunculus*, ein
kleiner mensch. Pol. człowieczek.

Homicida, ein Todschleger. Pol.

Meżoboyca. *Homicidium*, ein

Todschlag. Pol. Meżoboystwo.

Humanus, menschlich / freunds-
lich. P. człowieczy / ludzki / laskawy.

Inhumanus, unfreundlich.

P. nieludzki / okrutny / surowy.

Humanitas, freundlichkeit. Pol.

ludzkość. *Humanicus*, menschl-
cher weise. P. ludzki / obyczajem.

Honos, & *Honor*, oris, Ehr. P.

Cześć. *Honestus*, Ehrlich / hübsch

P. beżny / cnotliwy / poczestny /

pleśny / wdzięczny. *Honestus*,

Erbareit / tugend. P. beżnowość /

cnota. *Honesto*, as, *Cohonesto*,

ich ehre. P. czę / waze / cześć wy-
rzadzam. *Dehonesto*, ich schende.

P. sromota. *Honoro*, as, ich ehre.

P. T Pol.

P. cze. Honorabilis, Ehrwürdig.
P. bezimwy/ poczesny. Honorarius, was zu ehren gehöret. Pol. co. bezimwość nálezny. Honorificus, Ehrerbietig. Pol. bezimwy/ poważny.

Hora, ein stund. P. godzina/ Horula, ein stündlein. P. godzina Pa. Horologium, ein vhr. Pol. zegar.

Comp: Semihora, ein halbe stund. P. polgodziny. Sesquihora, anderhalbe stunde. P. pultosry godzini.

Hordeum, gerste. P. Jeczmieli. Hordeaceus, gersten. Pol. Jeczmienny.

Hornus, a, um, hewrig/ dißjarrig. P. latochy/ roczny.

Horror, is, das schaudern/ oder zittern von der felle. P. drzenie/ ogromność od zimna. Item, schrecken/ abscheulichkeit. P. boiazni/ brzydliwość. Horriditas, Idem. Horridus, Rauch/scheußlich/ heßlich. P. kosmacy/ ogromny/ skropowaty. Horribilis, Horrendus, greulich/ grausam. P. ogromny/ okrutny/ straszliwy. Horreo, Horresco, ich entsehe mich/ mir grauset / mich freus

ert.

ert. P. zdumie sie/ boie sie/ zimno mi/ drze/ trzesam sie.

Comp: Al horreo, ich hab ein abschew. P. brzydze sie. Exhorreo, Terhorreo, ich entsehe mich / es kompt mich ein schaudern an. P. zdumie sie/ wezdragne/ lesam sie.

Horreum, ein scheune/ scheur. P. Gumno/ stodola/ spichlerz.

Horsum, hieher warts/ auff die seiten. P. haywo sam/ tedy/ sam tedy.

Hortor, aris, ich vermahne. P. napominam. Hortatio, eine ermahnung. Pol. napominanie. Hortator, ein vermahner/ treiber. P. napominacz.

Comp: Adhortor, Cohortor, Exhortor, Idem cum simplici, Dehortor, ich mahne ab/ wiederrahnte. P. odradzam/ rozradzam.

Hortus, ein garte. P. P. ogrod. Hortulus, ein gertlein. P. ogrodek. Hortensis, was im garten wechset. P. ogrodnny. Hortulanus, ein gertner. P. ogrodnik.

Hospes, itis, ein gast/ frembder. Pol. gość/ obcy/ przychodzien. Item, ein wirt. Pol. gospodarz. Hospitium, ein herberg. P. gospodarza/ gosciniec. Hospitalis, gast, frey.

frey. *P.* honny / bezodny / swies
bodny. *Hospitalitas*, freundlich
Pelt / gütigkeit gegen frembden.
P. ludzkość / wczynność przeciw
obcym.

Hofia, ein opffer / wegen des
erlegten feindes. *P.* ofiarą / dla
porażonego nieprzyjaciela.

Hofia, ein feind. *P.* nieprzyja-
ciel *Hofilis*, *Hoficus*, feindlich.
P. nieprzyjacielski.

Hofio, *is*, ich vergelte. *F.* odda-
wam / wetute. *Hofimentum*, et-
ne vergeltung. *P.* oddanie / za-
wetowanie.

Hoforium, ein Streichholz.
P. *Strychulc.*

H V.

Huc, adverb. hieher. *P.* tu sam /
hawy.

Hui, Interiect. boż. *P.* bawey.

Huiusmodi, der gleichen / solch-
erley. *P.* taki / talowy.

Humerus, die Schulter / achsel.
P. Ramię / pleci. *Humerosus*, der
breite schultern hat. *P.* plecisty.

Humilis, niedrig / demüthig. *P.*
niski / pokorny / bniżony. *Me-
taph.* schlecht / veracht. *P.* prosty /
wzgardzony. *Humilitas*, niedrig
Pelt /

Pelt / demüthigkeit. *P.* niskości /
pokora / bniżoność. *Humilio*,
as, ich demüthige. *Pol.* bniżam /
bporękam.

Humor, *oris*, *Humiditas*, feucht
tigkeit. *P.* mokrość / wilgotność.
Humidus, feucht. *Pol.* mokry /
wilgotny. *Humeo*, *Humesco*, ich
bin / werde feucht. *Pol.* Jestem /
stawam sie mokrym / wilgot-
nym. *Humecto*, *as*, ich befeuchte
ge. *P.* odmieklejam / odwilżam /
pokrapiam / wmaczam.

Humus, *i*, das Erdreich. *P.* zie-
mia. *Humi*, auff der Erden. *P.*
na ziemi. *Humo*, *as*, *inhumo*, ich
begrabe. *Pol.* żągżebam / żałos-
pawam / pochowawam.

Comp. *Posthumus*, der nach
des Vaters todt geboren wird.
Pol. Ktory sie po śmierci oycowa-
stien prodził.

Huso, hausen. *P.* wżinać.

H Y.

Hyberna, *orum*, Winterleger.
P. zimowanie. *Hybernus*, *a*, *uni*,
winterig. *P.* zimny. *Hyberna*,
as, ich halte das Winterleger. *F.*
zimuje / jestem albo mieszkam
przez zimę.

T. *Hydria*,

Hydria, ein Wasserkrug. *Pol.* wodny dzban.

Hydrius, & *Hydra*, ein wasserschläng. *P.* wodny waj.

Hydrops, wassersucht. *P.* puchlina. *Hydropicus*, wassersüchtig. *P.* opuchly.

Hyems, der winter. *Pol.* zima.

Hyemalis, wintericht. *P.* zimny/mroźny.

Hymnus, ein Lobgesang. *Pol.* chwala/dziękowanie/piosnka.

Hypocaustum, eine stube. *Pol.* Izba.

Hypocrita, ein Heuchler/gleichner. *Pol.* poſtity/obludny człowiek/obludnik. *Hypocrisis*, heuchelen/gleichnercy. *P.* zmiślenie/poſtictwo/obludność.

Hypotheca, ein pfand. *Pol.* zastawa.

Hyssopus, Zop. *P.* Zop.

Hystrix, ein Schweinigel/schweischwein. *P.* Jazwiec.

INCIPIENTIA

ab I.

I A.

I Aceo, es, ich liege. *P.* leże.

I & *Comp.* Adiaceo, ich liege dabei.

bey. *P.* przyleże/ podle czego leże. *Interiaceo*, ich liege darzwischen. *P.* wpoſtrzod leże/ miedzy czym leże. *Subiaceo*, ich liege vnter. *P.* leże pod kim.

Iacio, is, ich werffe. *P.* ciſkam/mieczę/wzucam.

I & *Comp.* Abicio, ich werffe weg

I. żarzucam/ odrzucam. *Aliectus*, verworffen/ veracht. *Pol.* żarzucanny/wzgardzony.

Adicio, ich werffe/ thue/ lege darzu. *Pol.* przyrzucam/ przydawam.

Conicio, ich werffe zumal. *P.* porzucam/ poſadzam. *Item*, ich erachte.

P. domyſlawam ſię. *Deicio*, ich werffe hinab. *Pol.* żrucam/ smiatam/ ſpuſzczam.

Disicio, ich zerwerffe/ ſchmelß boneinander.

P. rozżucam/ roſpraſzam/ rozwałam.

Inicio, ich werffe/ lege ein. *P.* wmiętam/ wrzucam.

Obicio, ich halt für/ trifft/ bring entgegen. *P.* żadam/ wyrzucam. *nā* oczę.

Intericio, ich ſetze darzwischen. *P.* wpoſtrzod wſadzam.

Proicio, ich werffe hin. *P.* porzucam/ pomietam.

Reicio, ich werffe hinderſich. *P.* oddmiascam/ odrzucam/ oddalam.

Reiectum, verwürffig. *P.* żarzucam/ cony/

cony / odrzucony. *Subjicio*, ich
unterwerffe. *P.* poddawam. *Trag-*
icio, ich durchsteche. *Pol.* prze-
bijam / przełamam. *Item*, ich sah,
reüber. *P.* przewożę się.

Iact, *as*, *Iactus*, ich werffe hin
und wider. *P.* mietę tam y sam.

Item, ich rühme. *P.* chwale / ja-
lecam. *Iactus*, *us*, ein wurff. *P.*

Rzucenie. *Iactura*, ein schade /
verlust. *P.* škoda / strata. *Iactan-*
ria, Rühmung. *Pol.* chęlpienie /
buta / pycha / chlubá. *Iactaban-*
da, rühmrettig. *P.* chępliwý.

Comp. *Coniecto*, *as*, ich errathe,
te / vermáte. *P.* domyślám się /
gadám / dorozumięwám się / ba-
rze / dochodzę. *Coniectura*, ein
vermutung. *P.* domysł / domnie-
mánie / dochodzenie. *Obiecto*, *as*,
ich werffe für / halte entgegen. *P.*
jádawam / jástawiam. *Obiectio*,
ein fürwurff / gegensatz. *Pol.* ja-
danie / jástawienie / odpor.

Iaculum, ein pfeil / polnen. *P.*
strzátá / belt. *Iaculo*, *as*, *Iaculo*,
aris, ich schieffe / werffe. *P.* strze-
lam / mótcam / rzucam. *Esacu-*
lor, *Idem*.

Iam, adverb: nu / jetztund / bald.
P. Teraz / już / dopiero / wnet.

Iam dudum,

Iam dudum, *Iam pridem*, vor
langst. *P.* Już dawno.

Ianus, ein thür. *P.* drzwi. *Iani-*
tor, ein Portner / thürhüter. *P.*
wrotny / odwierny.

Iannarius, der Jenner. *P.* Styc-
zen.

I B.

Ibi, adverb: daselbst / alda. *Pol.*
Tam. *Ibidem*, eben daselbst. *P.*
Tamże.

I C.

Ico, *is*, ich schlaße / treffe. *Pol.*
bije / tracam / trąsam. *Ictus*, *us*,
ein schlag. *P.* Tracenie / bderze-
nie.

Icterus, *i*, die geelsucht. *P.* jolka
niemoc. *Ictericus*, geelsüchtig. *P.*
Porny ma jolkę niemoc. *Ictus*, *is*,
ein Ictiß / Raß / Teuffels kind.
P. Lchorz.

I D.

Ideo, *Idcirco*, *Coniunct*: dare-
umb / derhalben. *Pol.* dla tego /
a przeto.

Idolum, ein bild / göß. *P.* obraz /
balwan. *Idololatra*, ein Götzens-
diener. *P.* Bałwochwalca. *Ido-*

T 3 lolatris,

Idolatris, Götzendienst/ Abgöttes-
rep. *P.* Bálwochwálstwo. *Ido-*
lathytum, ein Gözenopfer. *Pol.*
ofiará bálwánstá.

Idoneus, tüchtig/ geschickt. *P.*
goday.

I E.

Hecur, oris, die Leber. *Pol.* wa-
trohá.

Ieiuno, as, ich faste. *P.* पोषेजे
sie. *Ieiunium*, Fasten. *P.* Post.
Ieiunus, nüchtern. *Pol.* czechy /
prožny.

Iento, as, ich esse zu morgen/
frühestücke. *Pol.* sniadam. *Ienta-*
culum, Morgenbrot/ Frühstück.
Pol. Sniadante.

I G.

Igitur, Coniunct: derhalben. *P.*
A przeto/ dla tego.

Ignauus, Ignarus, vide Gnaus,
Gnarus.

Ignis, feur. *P.* ogien. *Igneus*,
feurig. *Pol.* ognitowy/ ognisty/
plomienny. *Ignitus*, brennend/
feurig. *P.* goráacy/ paláacy.
Ignitabulum, ein feurzeug. *Pol.*
Przędstwo.

Ignominia, vide Nomen.

Ille, is,

Ille, is, plur: illi, die darme. *P.*
Jełtrá, śláki, Ileos, die darmgiche
P. Kłócie wjywoće. *Iliosus*, der
das grimmen im bauch hat. *Pol.*
Story ma Kłócie w jywoće.

Ilex, icis, ein harte eiche/ stein-
eiche. *P.* dab trárdy y skámialy/
Zápurtowe drzewo. *Illiceus, Ili-*
gnus, Iligneus, steineichin. *Pol.*
Zápurtowy.

Ille, der P. ten/ on. Illac, das
hindurch. *Pol.* tedy. *Illinc*, von
dannnen. *P.* stam tad. *Illuc*, doits
hin. *P.* tam.

Illecebra, arum, anlaß/ ursach/
anreihung. *Pol.* przyczyna/ po-
budka/ poduszczanie.

Illicet, Illicò, bald/ fluckß. *Pol.*
wnet/ rychlo/ ráych młast.

I M.

Imago, ein bildniß. *Pol.* obraz/
wyobrazenie. *Imaginar, aris*, ich
bilde ein. *P.* bierze sobie ná mysl/
mniemam/ domniemawá. *Ima-*
ginatio, einbildung. *P.* domnie-
mánie. *Imaginaris*, eingebildet/
gewehnet. *P.* domniemany.

Imbecillus, vide Baculus.

Imber, ein plazregen. *P.* wiele
deszcz. *Imbrex, icis*, hole ziegel. *P.*

Rynná/

Rynná/ cegła wydrożona/ ża-
Przywłona. *Imbrico*, ich mache
Pánelechtig. P. ná Pstalt rynnny
co wydrażam.

Imbuo, ich tuncē ein. *Metap*:
bnterweise. P. wmaczam. *Mes*:
náuczam.

Imitor, aris, ich folge nach. P.
náśládute/ wyrájam. *Imitatio*,
ein nachfolgung. *Fol*. náśládo-
wánie. *Imitator*, ein nachfolger.
P. náśládowniś/ náśládowneá.
Imitabilis, daß man nachfolgen
kan. P. latwy ku náśládowniú.

Immanus, vide *Manes*.

Immensus, vide *Metior*.

Imò, adverb: Ja viel mehr. P.
y owšem.

Immolo, as, ich opffere. P. ofiá-
rule. *Immolutio*, ein opfferung.
P. ofiára.

Impedio, vide *Pes*.

Impero, as, ich gebiete/ helffe/
hersehe. P. rostkázuć/ przykázus-
te/ pánute. *Imperator*, ein Her-
scher/ Feldoberster/ Kéiser. *Pol*.
Pan/ Hetman/ Césarz. *Imperi-*
um, ein herschung/ regierung/
Kéiserthum. P. páństwo/ césars-
stwo. *Imperiosus*, meisterhaftig.
P. hárdy/ pyśny/ gwałtowny.
Imperialis, was zum Kéiserthum

gehóret. P. do Césárstwa nále-
ży.

Impetro, vide *Petro*.

Impetus, vide *Peto*.

Importunus, vide *Opportunus*.

Impostor, vide *Pono*.

Imus, a, um, der vnterste/ nidrig-
ste. P. naniszy/ naspodniyzy.

I N.

In, prap: pro adiunctorum vari-
erate varia significat, ut plurimū,
In/ auff/ zu/ gegē/ wider. P. w.
ná/ do/ ku/ przeciw/ przeciwko.

Inanis, e, leer/ ledig/ eitel/ ver-
geblich. P. czen/ próżny/ dárma-
ny/ niczemny. *Inanio, is*, *Exin-*
anio, ich leere/ mache ledig. *Pol*.
próżnie/ wyprożniam.

Inassum, Aduerb: vergebens.
P. próżno/ popróżnu/ dármo/
wntwecz.

Incendo, vide *Cando*.

Inchoo, as, ich fange an/ hebe an
P. poczynam. *Inchoatio*, ein an-
hebung/ anfang. *Pol*. poczęcie/
początek.

Incile, is, ein Klein wassergreb-
lein. P. Kowik.

Inclutus, herrlich/ fúrtrefflich.
P. páństi/ zacny/ znamiętny/
stawny/ niepospolity. *Inco-*

Incolūmis, gesund/ vnuerseert/
vnuerlezt. P. zdrowy/ cāty/ nies
naruszony. *Incolūmitas*, gesund/
heilt/ wolstendigkeit. P. zdrowie/
szczęście/ fortunā.

Incunabula, vide *Cuna*.

Indago, as, ich forsche/ suche
nach/ spüre nach. P. dowiedzieć
się/ badać się/ pytać/ szukać/
osłada dochodzi. *Indagatio*, *In-
dago*, inu, eine nachforschung/
nachspürung. P. szukać/ osła-
dować/ osłada/ szperować/
pogontā.

Inde, aduerb: von dannen. P.
z tam tąd. Item, darnach. P. po-
tym.

¶ *Comp*: *Deinde*, *Exinde*, dar-
nach. P. potem/ napotym. *Per-
inde*, also/ gleich. Pol. Jakkoby.
Proinde, derhalben. P. A przeto/
dla tego. *Subinde*, darnach/ bald/
oft. P. potem/ wnet/ często.

Index, vide *Dico*, as.

Indigena, ein Einlendischer. P.
Rodzic/ domać.

Indoles, is, das anzeigē der Na-
tur/ das zuneigen der jugende
zum guten oder bösen. Pol. przy-
rodzente/ skłonność młodych
ludzi tak ku dobremu/ tak o y ku
złemu.

Indulgeo,

Indulgeo, es, ich verhenge/ ge-
be nach. P. dopuszczam/ przęglas-
dam. *Indulgens*, nachlässig/ lino-
de. P. dozwalać/ miękci. *In-
dulgentia*, nachgebung. P. prze-
glądanie/ dopuszczenie/ dozwol-
lenie.

Induo, is, ich ziehe an. P. oblo-
cze/ wzuwam/ obuwam. *Indu-
mentum*, ein Kleid. P. odzienie.
Indusium, ein hembd. P. koszulā.

Industria, fleiß geschicklichkeit.
P. pilność/ dowcip/ rozum. *In-
dustus*, geschickt/ sinreich/
fleißig. P. sprawny/ dowcipny/
pilny.

Infans, vide *Fans*.

Insensus, a, um, geheßig/ feinds-
selig/ ungünstig. Pol. groźny/
gniewny/ gniewliwy/ niełaskaw-
y.

Infernus, *Infimus*, vide *Infra*.

Infestus, a, um, feindlich/ schedo-
lich/ widerwertig. Pol. groźny/
środliwy/ przeciwny/ niebezpie-
czny. *Inesto*, as, ich beschädige.
P. szkodzę/ przenagabam.

Infictor, vide *Facio*.

Infit, er fehlet an. P. poczyna.

Infra, præ: unten. P. pod/
niżej/ inferior, vnderer. P. niższy.

Infimus,

Infimus, der unterste. *P.* nantß.
By. Inferus, *a. um*, was unten
 ist. *P.* nistki / nádolny / odspodny.
Inferia, Seelmessen / Todten-
 opffer. *P.* żądusne dni / ofiary ża-
 bmarle. *Inferi, orum, Infernus*,
 i, die Hell. *P.* piekło. *Infernalis*,
 hellisch. *Pol.* piekielny. *Infernæ*,
 von unten herauff. *P.* odspod.

Insula, ein Bischoffs hut. *Pol.*
Biskupia czapka.

Ingeniū, Ingenius, vide Gigno.

Ingens, groß / fast groß. *Pol.*
wielki / bąrzo wielki.

Ingluvis, der Kropff an den
 vogeln. *P.* podgardcie / gardło b
ptaśom. Metaph. freßgier. *P.*
objąrtwo. Ingluviosus, freßtig.
P. objąrtly.

Ingruo, vide Grus.

Inguen, inis, die Scham der
 Männer und weiber. *P.* Sromo-
 ta / albo cżłonek tał meżow i że-
 ńow niewiaśc.

Initium, ein anfang. *Pol.* po-
 czatek. *Initio*, anfanglich. *P.* na
 poczateku. *Initio, as*, ich weiße,
P. posiwietać.

Iniquus, vide Aequus.

Iniuria, vide Ius.

Inquilinus, ein Hausman / der
 bmb

bmb zins innen wohnet. *P.* For-
 mornie.

Inquino, as, Coinquino, ich bes-
 flecke / besuddele. *P.* mąże / pomą-
 żuje / splugawiam / pośalam.
Inquinatus, unsauber. *P.* pomą-
 żany / splugawiony / nieczysty.
Inquinamentum, unsauberkeit.
P. plugawstwo / nieczystość.

Insidia, vide Sedeo.

Insecta, orum, vide Seco.

Insignis, e, herrlich / fürtreff-
 lich. *Pol.* znaczyć / znakomity /
 znamięnity.

Insolens, vide Soleo.

Instar, adverb. nach der maß /
 gleich wie. *P.* na kstate / jakoby.

Instauro, as, Restauro, ich mache
 wieder ganz / bring zu recht. *P.*
naprawiam / odnawiam. Instau-
ratio, eine vernewerung. *P.* odo-
 nowienie / naprawienie / napra-
 wa. *Instaurator*, ein wiederbrins-
 ger. *P.* naprawiciel.

Instigo, vide Stigo.

Instita, a, ein belege / verbreme
 an ein weiber Kleid. *P.* obloga /
 bramą b niewieścich sat.

Institor, oris, ein Kremer. *Pol.*
Kramarz. Institorius, Kremerisch.
P. Kramarstwo.

V

Instrumenten

Instrumentum, vide Struo.

Insula, etn Insel. P. wysp/ álbo wyspá/ oštrów. Insularis, zur Insel gehörig. P. wyspny/ wyspomy.

Comp: Peninsula, etn halb Insel. P. Półwysp/ nie prawa wyspá.

Insulto, vide Salto.

Integer, ganz/ vollkommen/ from/ aufrichtig. Pol. cały/ doskonały/ doskonały/ zupełny/ dobry/ stateczny. Integritas, vollkommeneheit/ frömmigkeit. P. zupełność/ dobroć/ cnota/ De integro, von newes. P. znawu/ od początku. Integro, as, Redintegratio, ich erneuere/ mach wieder ganz. Pol. odnawiam/ naprawiam. Integro, ich werde wieder erneuert. P. odnawiam sie.

Intemperies, ungewitter. Pol. niepogoda.

Intemperie, arum, das nagen des gewissens. P. gryzienie sumienia.

Inter, Pr.ep. zwischen. P. między. Internus, innerlich. P. wewnętrzny.

Interim, Interea, unter dessen. P. tym czasem.

Interdum, bisweilen. P. niekiedy/ czasem.

Inter-

Interest, vide Sum.

Interpolo, as, ich bessere aus/ erneuere. P. naprawiam/ oprawiam/ złatam/ odnawiam. Interpolator, einer der alte ding außbessert. P. ktoś, stare rzeczy oprawia.

Interpres, etn Dolmetscher. P. wykładacz/ tłumacz. Interpretor, arum, ich verdolmetsche/ lege aus. P. wykładam/ tłumaczę/ przetożę. Interpretatio, ein außlegung. P. wykład/ przłożenie. Interstitium, vide Sto.

Intertrigo, inis, der wolff/ Arse wolff von gehen/ oder reiten. P. łatwo/ otreć/ gdy sie komu skorą żetrze od chodu- albo od łazey/ starcie/ żątrowanie.

Intestinum, ein darm/ eingeweide. P. Jelyto/ wnetrzności/ ślaski. Intestinus, a, um, innerlich. P. wewnętrzny.

Intra, prap. innerhalb/ in. P. wewnątrz/ w. Interior, innerlich. P. wewnętrzny. Intimus, ganz innerlich/ geheim. Pol. najwewnętrzny/ wterny/ wprzemy. Intrinsecus, inwendig. Pol. we wnątrz.

Intro-

Intro, hinein. Pol. wdom. In-
trorsum, hineinwärts. P. wdom.

Intro, as, ich gehe hinein. Pol.
wchodze.

Intus, drinnen. P. we wnatrzy/
wdomu.

Intylus, Wegwart. P. wysoki
mleczy.

Inuicem, abgewechselt / eins
umbs ander. P. w odmianni / je-
den drugiemu / jedno za drugie.

Inuidia, vide uideo.

Inuitus, ungern / unwillig. P.
nierad / przesydzeczny / niechut-
liwy.

Inundo, vide unda.

I O.

Locus, schimpff / scherz. P. smiech /
lunzt / zart. Locusus, locularis,
locularius, schimpfflich / lecher-
lich. P. smiechny / trafeny / lunz-
towny. Iocar, aris, ich scherze /
kurzwelle. P. smieche / lunztute /
blaznuie / zartute / figlute.

I P.

Ipsc, a, um, Er / sie / es. P. on /
ona / ono. Ipsemet, ipsissimus, er
selber. P. onze / sam / samze / pra-
wie ten / myrudny / szczyry.

I R.

Ir, manus concavitus, das hole
in der hand / flache hand. P. dos
leś wreku / dloni.

Ira, Zorn. P. gniew. Iratus,
zornig. Epl. rozgniewany. Ira-
cundus, Zachzornig. P. Gniewa
liwy / padowiny / ziadly Iracun-
dia, Zachzorn. P. Gniew / pa-
domiłość / pad. Irascor, eris, ich
zürne. P. gniewam sie.

Iris, idis, ein Regenbogen. P.
Iecza.

Irrito, as, ich reize an / bewege
zu zorn. P. pobudzam / poduszczę /
drażnie / rozdrażniam / nągabam
Irritabilis, leicht aufzubringen.
P. popedliwy / skory / zapalezi-
wy. Irritamentum, ein anrei-
hung. P. pobudka / pobudzenie.

Irritus, vide Ratus.

I S.

Is, ea, id, Er. P. on / ona / ono.
Ten / ta / to.

Isatis, idis, Weid. P. hntdo.

Ischias, adis, die huffwehe. P.
bolenie krzyża / sciaticka. Ischia-
dicus, der das huffwehe hat. P.
krory ma sciaticke.

Iste, Ista, Istud, der. P. Ten /
ta / to. Iste, Ista, Istud, daselbsthin. P.

Iste, Ista, Istud, daselbsthin. P.

Tam/tedy. Istic, daselbst. *Pol.*
Tam. Istinc, von dannen. *Pol.*
z tam tad. Istac, dahindurch. *P.*
tedy/ tamtedy. Istorsum, dahin
 wert. *P.* *tedyß. Istiusmodi*, sol-
 lich. *P.* *tákowp.*

Ister, Istri, alias Danubius, die
 Donau. *P.* *Dunay.*

Isthmus, ein Strand zwischen
 zweyen Meeren. *Pol.* *Sciánká/*
ciásnośc miedzy dwiema morzo-
ma.

Ita, adverb: also. *P.* *táß.*

Itaq, Coniunct: derhalben. *P.*
przeto/ dla tego.

Italia, Welschland. *P.* *włoska*
ziemia: Italus, ein Wahl. *Pol.*
włoch. Italicus, wellisch. *Pol.*
włoski.

Item, desgleichen. *P.* *táßje.*

Iter, ein Reise. *P.* *drogá/ wechás*
nie/ yázda/ wedrowánte. Itine-
rarium, eine beschreibung einer
 reise. *Pol.* *opisanie niłtozey we-*
drowki.

Iterum, wiederumb. *P.* *zástie/*
powtore. Itero, *as*, ich wiederho-
le. P. *powtarzam.*

Itidem, gleicher weise. *P.* *táßje/*
tymże sposobem.

Iuba, a, der kam an ein pferd/
 das ist/ die langen haar am hals.
Pol. *grzywá. Iubatus, a*, um, das
 lange haar hat. *P.* *grzywiasty.*

Iubar, schein/ glantz. *P.* *jasnośc,*
Iubeo, es, ich heisse. *Pol.* *Paże.*

Insio, Iussus, us, ein geheiß/ bes-
 fehl. *P.* *KożPazánte.*

Iubilo, as, ich jauchze/ frolocke
P. *wykrzíkam/ ráduie sie/ wese-*
le sie. Iubilum, ein jauchzen/
 frolocken. *P.* *wykrzýkántie/ rá-*
dośc/ wesele. Iubilæus annus, das
 Jubel jahr. *P.* *Witościwe láto.*

Incundus, lieblich/ lustig. *Pol.*
mily/ wesoly/ wdzięczny. Incun-
ditas, liebligkeit. *P.* *wdzięcznośc.*

Iudæa, Jüdischland. *P.* *żydowa*
ska ziemia/ żydostwo. Iudæus, ein
 Jude. *P.* *żyd. Iudæa*, eine Jüdin.
żydowlá. Iudaicus, Jüdisch. *P.*
żydowski. Iudaismus, das Jüden-
 thumb. *P.* *żydostwo.*

Index, icis, ein Richter. *Pol.*
Sędzia. Iudicium, ein gericht.
Pol. *sąd. Item*, ein urteil / oder
 entscheidung des gemüts / über
 einem ding. *P.* *Kożsadeł/ zdánte.*
Iudicialis, dem Richter/ oder ge-
 richt zugehörig. *P.* *sadowny. Iu-*
dico, as, ich urteile/ richte. *Pol.*
sądze/

sadze/ *ſācūtē*/ mniemam/ zdā
nie ſwe powiedam.

¶ *Comp: Abiudico, as*, ich ſpre-
che ab. *P. odsadzam. Abiudico*,
ich ſpreche zu. *Pol. przysadzam/*
przywłaſzczam/ przypisuję. Dju-
dico, ich entſcheide. *P. rozzadzam/*
rozeznawam. Praiudico, ich br-
teile zuvor / ich verforteile. *Pol.*
przed tym ſadze/ ſłodze/ Erzypo-
dze. Praiudicium, ein vorurtell/
verforteilung. *Pol. Bezprāwie/*
ſłoda/ Erzypoda/ nieſprāwiedli-
woſć.

Iugerum, ein Zuchert ackers /
ſo viel man mit zween ochſen des
tages ackern kan. *P. Stāne/ ſtā-*
yānte/ tāſ wiele roly/ tāko parā
wołow jā dzien zorāć może.

Inglans, ein Welſchnuß. *Pol.*
włoſki orzech.

Iugum, ein ſpitz eines berges.
P. wierzchołē/ ālbo ſpicā gory.
Item, ein Joch. *Pol. Jārzmo.*
Item, ein Scherklēbe/ Oberbaum
P. Nāwoy. Iugalis, angebunden/
P. przywłāżāny/ jārzmū poddā-
ny. Iugosus, hoch geſpizet. *Pol.*
wyſoki/ ſpiczāſty.

¶ *Comp: Biuges, & Biugi*, zwey
Roſſe die an einem wagen ſtehen.
P. parā

P. parā ſoni/ w lednym woźie
ciągnących. Quadrijuges, &
Quadrijugi, zwey par/ oder ein
jug. *P. poczworne woźniki. Se-*
iuges, drey par. *P. poſoſtne ko-*
nie.

Iugis, es, ſtettig/ emſig. *P. bſtā-*
wieczny. Iugiter, emſiglich. *Pol.*
bſtāwicznie/ bez przeſtānku.

Iugo, as, ich leg ein Joch auff.
P. Jārzmo jāklādam.

¶ *Comp: Abiugo, as*, ich mache
ledig vom joch. *Pol. wypuſzczam*
z jārzmā/ wyprzāgam. Adiugo,
Contugo, ich füge zuſammen/ ſpans
ne an. *P. zwiēzute / ſprzāgam/*
przyprzāgam. Coniugium, die
Ehe. *P. Malżeniſtwo. Coniuga-*
lis, es, Ehllich. *Pol. Malżeniſt.*
Coniux, & Coniunx, ein Ehe-
gemahl. *P. Malżonek/ Malżon-*
kā. Subiugo, ich bring unter das
Joch/ unterwerffe. *P. pod Jār-*
mo poddawam/ pod moc ſwoie
podbijam. Subiugalis, was unter
dem Joch gehet. *P. Jārzmū pod-*
dāny/ poſtluſny / Jārzmowy /
Robotny.

Iugulus, & um, der forderhals/
die keel. *P. podgārdleē / kārki/*
kręgi wſtępy. Iugulo, as, ich
B idde/

rodce/ erwürge. P. zabiham/ zabi-
mordute/ karkistracam.

Iulius, der Heymon. P. Eiptec.

Iulus, i, der Most an den beu-
men. P. Mech na drzewiech.

Iumentum, vide *Iuuo*.

Iuncus, i, Bingen. P. siowte/
wiaz/ rolcina. *Iunceus*, Bino-
gin/ von bingen geflochten. Pol.
Sitowy/ wiezowy/ z rolciny
dpleciony. *Iuncosus*, voll bingen.
P. wiezowaty/ siowiasty.

Iungo, is, ich füge zusammen. P.
zlaczam. Item, ich spanne an. P.
zaprzagam. *Iunctura*, eine füge/
zusammenfügung. P. zlaczanie/
spajanie/ sprezynia.

¶ *Comp*: *Abiungo*, *Disiungo*, *Se-
iungo*, ich trenne/ sondere ab. P.
odlaczam/ rozlaczam. *Adiungo*,
ich füge zu/ ich gebe zu. P. przy-
laczam/ przydawam. *Contungo*,
ich füge zusammen. P. zlaczam.
Coniunctus, zugethan/ verwand.
Pol. zlaczony/ powinnowaty/
krewny. *Iniungo*, ich lege auff/
befehle. P. wkładam/ rozkazuję/
polecam. *Subiungo*, ich thu her-
zu/ setze hernach. P. przydawam/
przykładam.

Iunx, is, ein junge Kuh. P.
Jaloksa.

Iuni-

Iuniperus, i, die Wachholter
staud. Pol. Játowcowa drzewo.
Morum Iuniperi, ein wachholter
beer. P. Játowtec.

Iunius, der Brachmonat. Pol.
Czerwiec.

Iurgo, as, & *Iurgor*, aris, ich
zancke. P. wadze sie/ swarze sie.
Iurgum, ein zanck. Pol. zwada/
poswarcie. *Iurgiosus*, zencfisch/
haderhaftig. P. swarliwy/ zwado-
liwy.

¶ *Comp*: *Obiurgo*, as, ich schelte/
straff mit worten. P. kärke/ lare/
sfukam/ bapam.

Iuro, as, ich schwere. P. przy-
siegam. *Iuramentum*, *Iusiuran-
dum*, ein Eid. P. przysiega.

¶ *Comp*: *Abiuro*, ich verleugne
mit einem Eid. Pol. odprzysie-
gam/ prze/ nie znam sie. *Adiu-
ro*, ich beschwere. P. poprzysie-
gam. *Coniura*, ich beschwere
mich/ verbinde mich. P. sprzysie-
gam sie/ zbuntuje sie. *Coniura-
tio*, ein verbündnis. P. sprzysie-
zenie/ zbuntowanie. *Coniurati*,
die sich zusammen geschworen
haben. P. sprzysiezeni/ buntowa-
nicy. *Deiura*, ich schwere hoch.
P. poprzysiegam sie. *Eiuro*, ich
verschnere.

verschwere. Pol. odprzysięgam/
odrzękam się. Beierra, ich ich vere
falsch. Pol. przysięgam.
Periurum, Meineidig. P. przysię-
ga. Periurium, ein fals-
cher Eid. Pol. przysięga-
stwo.

Ius, Iuris, das recht / billigkeit.
P. prawo / spráwiedliwość.

¶ Comp: Iurispritta, Iurispru-
dencia, wissenschaft des rechts.
I. vnterleitetność práwa. Iurispe-
ritus, Iurisinterpres, Iurisconsul-
tus, ein Rechtskündiger. P. nau-
czony w práwie. Iuridicus, was
dem rechten gemäß ist. P. práw-
ny / co wedle práwa jest. P. Iu-
risdictio, gewalt / gerechtigkeit /
gerichtsaz / gerichtszwang. Pol.
Wód / práwo / rość / poroczek /
szadzenierokow. Iniuria, schmach /
vnbilligkeit. Pol. przysięga / nie-
spráwiedliwość. Iniurius, vnbil-
lig. P. niesłuszny / niespráwiedli-
wy. Iniuriusus, voller vnbillig-
keit. P. pełny przysięga / albo Eo-
w rád przysięga.

Ius etiam significat, eine brüde /
suppe. Pol. polewá / iucha. Ius
sculam, ein säplein. Pol. polewa-
lá / juźlá. Iurulentus, mit
suppen

suppen. gekocht. Pol. s polewá
wá. żony.

Iustus, a, um, gerecht / billig /
zimlich. P. spráwiedliwy / stu-
ny / taż wezefny. Iusta, orum,
Seelneß / Todtenopffer / bes-
statung zur Erden. Pol. ofiará
żaduźná / obchód pogrzebny.
Iusticia, gerechtigkeit. P. sprá-
wiedliwość. Iusticium, anstand
der gerichteten. P. żawieźenie / ża-
stáwienie práwa.

¶ Comp: Iniustus, vngerecht.
vnbillig. Pol. niespráwiedliwy /
niesłuszny. Iniusticia, vngere-
tigkeit. Pol. niespráwiedliwość.
Iustifico, as, ich mache gerecht.
P. vspráwiedliwiam. Iustificatio,
die gerechtfertigung. P. vsprá-
wiedliwienie.

Iuuenis, Jung / oder ein Jüngo-
ling. P. młody / albo młodziutek.
Iunior, ein Jünger. P. młodszy.
Iuuenus, ein junger Ochse. Pol.
wółek / Junic / młodzi. Iuuen-
ca, ein junge Kuh. P. Játowicá.
Iuuenula, ein junge Dirn. Pol.
Dziweczka. Iuuenilis, der Ju-
gend zugehörig. P. młodziński.
Iuuentus, utis, die jugend / od eine
menge junger leut. P. młodość /
albo

albo młody. *Iuuenesco*, ich werde jung. *P.* odmladzam się.

Iuuo, *as*, ich helffe. *Pol.* pomagam. *Iuuat*, *Imperi*, es belüßt; get. *P.* podoba się / chce się. *Iu-uamen*, ein hülf. *P.* pomoc / rás-tunek. *Iumentum*, ein Arbeits-thier. *P.* Robotne bydo.

¶ *Comp.* *Adiuuo*, ich helff / stehe bey. *P.* spomagam / podpomagam. *Adiutor*, ein helffer. *Pol.* wspomożniel.

Iuxta, *prap.* bey / nahe *P.* bli-sko / podle / wędle / nie daleko. *Iuxta*, *aduerb.* zugleich. *P.* wes-polek / rownie.

INCIPIENTIA

ab L.

L A.

L *Abes*, ein fehl / schad / ma-skel / schandfleck. *P.* zmaża / głoda / mąkula / fromota. *Labecula*, ein klein flecklein. *P.* Ma-kulka.

¶ *Comp.* *Labefacio*, *ab.* Labefa-cto, *as*, ich schwache / verderbe. *P.* psune / łazi / zniszczam / wywró-sam / poruszam.

Labium,

Labium, ein Lefze / lippe. *Pol.* wargá. *Labeo*, *onu*, der grosse lippen hat / ein großmaul. *Pol.* Story wielkie ma wargi / Gebä / odmigeba.

Labo, *as*, ich falle / schwänke. *P.* pádam / leć / swankule. *La-lasco*, ich fang an zu fallen / zu verzagen. *P.* watleć / poczynam páść / soba watpić. Zuß mit ná ichodzie.

Labor, *eris*, ich fall / fehle. *Pol.* pádam / pádne / watleć / omys-lam się. *Lapsus*, *us*, ein fall / vers-ehung. *Pol.* bpadel / grzech / omysła.

¶ *Comp.* *Allabor*, ich fall herzu / fließ herbey. *P.* przypadam / przypo-ptywam / przyciekam. *Collabor*, ich fall ober ein hauffen. *P.* bpa-dam. *Delabor*, ich fall herunter, *P.* spadam. *Dilabor*, ich vergehe / werde zu nicht. *Pol.* Rozchodze / rozptywam / zgine / wynwecz się obracam. *Elabor*, ich entwische. *P.* bćiekam / bchodze. *Illabor*, ich fall ein. *P.* wpadam / wćiekam. *Praterlabor*, ich flisse vortbey. *P.* mimo ćieka. *Prolabor* ich fall nio-der. *P.* bpadam. *Relabor*, ich flis-se zu rück. *P.* wracam się / wspal-ćieka.

Labor,

Labor, oris, mühe/ arbeit. *Pol.*
praca/ robotá/trudność. Laboriosus, mühselig/ arbeitsam. *P.*
pracowity/ pełny trudności/ robotny. Laboro, as, ich arbeite/
 bemühe mich/ bin dranck. *P. ro-*
bie/ pracuje/ staram się/ nie-
możę/ choruję.
Comp. Collaboro, ich arbeit zu-
 gleich/ helffe. *P. wspólnie robie/*
pomagam. Elaboro, ich mache
 fertig. *P. wyrabiam.*

Labrum, ein Lefz/ lippe. *Pol.*
wargá. Item, der äußerste part
 eines jeglichen dings. *Pol. Brán/*
Bráwój/ brzeg o káżdym rzezy.
Item, ein Zuber/ Eimer/ wanne.
P. Ceber/ wiadro/ wanna.
Labrusca, ein wilder weinstock.
P. piotrna máćica.

Lac, Milch. *P. Mleko. Lac se-*
rosus, Buttermilch. *P. maślany*
ka. Lacteus, milchicht. *P. mlecz-*
ny. Lactivus, Milchspeise. *Pol.*
Mleczno. Lactes, kleine darme.
P. cićkie pelita. Lacteo, ich sau-
 ge. *P. se. Lactesco*, ich werde zu
 milch. *P. mlecznie/ mlekiem się*
stawam. Lactus, as, ich seuge/ ge-
 be zu saugen. *P. przypierścach*
trzymam/ napawam. Metaph.
 ich

ich locke/ reihe. *P. nęce/ pobu-*
dzam.

Comp. Ablatto, as, ich ente-
 wehne. *P. oślawiam. Ablactatio*,
 entwehnung. *Pol. oślawienie.*
Collactaneus, von einer milch
 aufgezogen/ mütsegling/ des
 kandt von jugend auff. *Pol. yede-*
nym mlekiem wychowány/ To-
warzyć z dziećmi swá.

Lacer, a, um, zerrissen. *P. po-*
drápány/ odarty/ ośarpány.
Lacero, as, Dilacero, ich zerrei-
 se. *Pol. śarpam/ drę/ zdzieram/*
drąpie/ podrapam.

Lacerna, ein Regenmantel. *P.*
Deszczowny płaszcz/ kaptur.

Laterta, ein Heydeckse. *Pol.*
Jaśczurka.

Lacertus, der Arm/ vom ellens
 bogen biß auff die hand. *P. Rás*
 mit od lośta aż do reśi. *Item*,
 ein Aelrauppe/ Quappe. *Pol.*
Mientus. Lacertosus, starck von
 armen. *P. mocny/ duży w reśu.*

Lacesso, is, ich reihe/ bewege/
 fodere heraus. *Pol. pobudzam/*
pobudzam/ drażnie/ wny-
wam ná reśe.

Lachryma, ein zehet/ threne. *P.*
lza/ Lachrymosus, fleiglich/ we-
 nerlich.

nerlich. Pol. rzewny / jatosny /
placziwy. *Lachrymabundus*,
gleichsam weinend. Pol. Jaksoby
placząc / rzewliwy. *Lachrymo*,
as, & *Lachrymor, aris*, ich weine.
P. placze.

¶ *Comp: Collachrymo*, ich weine
mit. P. wespołeć skim placze.
Illachrymo; ich weine fast. P. rze-
wno placze.

Lacinia, arum, die belege oder
schweiffe an den Kleidern. Pol.
obłogi albo bramy & hat.

Lacio, is, verb: Inusitat:

¶ *Comp: Allicia, is, & frequens:*
Allecto, as, ich reiße an. P. po-
budzam / przynecam / przywa-
biam. *Delicio, Idem. unde Dele-*
cto, as, ich belüste / erfreue. P.
bweselam. *Delector, aris, Passi-*
um, ich habe lust / freud. P. Po-
cham sie. *Delectatio, Delecta-*
mentum, eine lust / freude. Pol.
Koskoś / wesele / pościechą / ochło-
dą. *Delectabilis*, lustig. P. Kos-
kośny / wdzięczny. *Delicia, arū*,
wollust. P. Koskośny. *Delicatus*,
weich / zart / in wollüsten erzö-
gen. P. miękki / piekaczny / roś-
kośny / rozpustnie wychowany.
Elicio, ich locke heraus. P. wy-
ludzam /

ludzam, wywabiam. *Elix, icis*,
eine wasserfurch auff den äckern.
Pol. brożdą ną rolie. *Illicio, &*
frequent: Illecto, as, ich reiße an.
P. przywabiam / przynecam. *Il-*
lectamentum, ein anreizung. P.
necente, wabiente. *Oblicio, Inu-*
sitat: & Oblecto, ich belüste / era-
gehe. P. bweselam / cieję. *Oble-*
ctatio, & Oblectamentum, ein be-
lütigung / ergehung. P. Pochás-
nie / biecechą / krotoczwilą. *Pelli-*
cio, ich reiße vnd betrege mit gu-
ten worten. P. ośmiam / zdradzę /
łagodnym słowem przywabiam /
przyłudzam. *Pellex, icis*, eine
Hure / die mit ein Cheman zu-
thun hat. P. Naloznicą / Gamo-
ratką / kurwą / nierządnicą / koto-
rą & jonatym nierząd plody.
Pellicatus, us, Hurerey. P. Gamo-
ractwo, kurestwo / nierząd.

Lactuca, Lattich. P. Sálata.

Lacuna, ein pfüze. P. Łaluzaj-
row / doł. *Lacunosus, bol pfüze.*
pełny Łaluzj.

Lacunar, eine bune / ein esricht.
Pol. Strop.

Lacus, us, ein See. P. Jezioro.
Item, ein büt / zuber / kuffe. Pol.
Ładź / ułber / Łufá.

Lado,

Lado, a, ich verlege. *P. obrá-
jam/ bódze/ przwóje.*

Comp: Alido, illido, ich stoß
an. *P. otracam sie/ vderjam sie.*
Coll do, ich schlage zusammen. *P.*
*Tracam sie s tim wespolec. Eli-
do*, ich stosse aus. *P. wytracam.*

Latius, a, um, frölich. *P. weso-
ly/ ochotny. Latitia*, fröligkeit.
Pol. wesele/ ochotá. Lator, ari,
ich frewe mich/ bin frölich. *Pol.*
weselt sie. Latifico, a, ich ma-
che frölich. *P. wweselam.*

Lava, die lincke hand. *Pol. Le-
wicá/ lewa ręká. Lavus, a, um*,
linckisch/ unglücklich. *P. lewy/
niebezpieśliwy/ niefortunny. Le-
vorsum*, auff die lincke hand. *P.*
ná lewa ręká/ bódie.

Lagena, ein Vechel/ flasche. *P.*
*Lagiew/ tagiewka/ tagwica/ be-
ben/ flaka.*

Lagopus, ein Goldammer. *P.*
Trznadl.

Laicus, subst: ein Ley. *P. Laik.*
adiect: gemein/ weltlich/ nicht
geweiht. *P. pospolity/ swietsty/
nieswieceony.*

Lambo, u, ich lecke. *P. lije/ lo-
ze/ lepea.*

Lamentor, ari, ich wehklage.

Pol.

*Pol. lam/ nárzekam/ lámeno-
tule. Lamentatio*, ein Kleglich
weinen/ wehklag. *Pol. rzewny
placz/ nárzekanie/ lament. La-
mentabilis*, Kleglich. *P. rzewliwy/
placziwy.*

Lania, ein Hechse/ zeubertin. *P.*
Jedzą/ czarownicą/ matołką.

Lamina, ein blech. *P. blacha.*
Laminarius, ein plattner. *P. blá-
chownik/ plattnerz.*

Lampas, adu, eine Sackel/ Bern/
licht. *P. pochodnia/ Paganiec/
swiecea.*

Lana, a, woll. *P. wełná. Le-
neus*, wullen. *P. wełniący/ su-
stenny. Lanarius, Lanificus*, ein
wollweber. *P. Sufiennik/ Pnap.*
Lanificum, wollwerck. *Pol. weł-
niána robotá/ przedziwo.*

Lancea, ein langer spieß. *Pol.*
włocznia. Lancearius, ein spieß-
gesell. *P. Drab/ strzy włocznia
niecie.*

Languor, oris, schwachheit. *Pol.*
*mdłoscé/ choroba/ niemoc. Lan-
guidus*, schwach/ mude. *P. anio-
los. P. mdły/ chory/ spraca-
ny. Languo, Languesco, Elan-
gueo, Elanguesco*, ich bin/ werde
kraftlos. *P. mdławe/ ciężkie/ le-
niez.*

X a

Lania

Lamio, as, ich zerhawe. *P.* drę/
drąpie/ná stuki rozbieram. *La-*
nus, ein Messer/ Fleischhauer.
P. Rzeźnię. *Laniens*, eine Mehl-
gung. *P.* Rzeź/ drąpaniną/ biera-
paniną.

Lanugo, inis, das erste haar am
bart. *Pol.* pírwośa broda/ was.
Item, Moß oder wolle an andern
dingen. *P.* Kwąp/ mech/ puch/
ná inśnych rzeczach.

Lanx, ein Schüssel. *Pol.* Krzys-
now/ misa.

Comp: Bilanx, ein Schüssels-
wag. *Pol.* balá/ waga/ miły o
wagi.

Lappa, ein Klett. *P.* Loptan.

Lapis, ein stein. *P.* Kámtien. *La-*
pis preciosus, ein Edelgestein. *P.*
drogi Kámtien. *L. molaris*, ein
Mühlstein. *P.* Młynski Kámtien.
Lapillus, ein steinlein. *P.* Kámti-
śek. *Lapidus*, steinicht. *P.* Ká-
mtienisty. *Lapicida*, ein Steina-
meß/ Steinhauer. *P.* Cieśpka-
mtien. *Lapicidina*, ein steinbruch.
Pol. Kámtienna thysbárnta. *Lapi-*
desco, ich werd zu stein. *P.* Kámti-
niete/ twárdne. *Lapido*, as, ich
steinige. *P.* Kámtionute.

Comp: Dilapido, as, ich ver-
schu-

thu/verschwende. *P.* rozpraszam/
wracam/ przemárnute.

Laquear, *Laqueare*, *Laqueari-*
um, eine bune/ verteffelung/ pas-
nelwerck. *P.* Strop lastkowá-
ny/ lastkowanie.

Laqueus, ein strick. *P.* powroz/
śido.

Comp: Ablaqueo, as, ich löse
auff von stricken. *P.* odwiezute/
wypuszczam z śidła. *Illaqueo*, ich
fange/ verstricke. *P.* wlawiam/
chwycę.

Lar, plur: *Lares*, Hausgötter.
P. Domowibóstwie. *Metaphi*
ein eigen hauß/ Vaterland. *Pol.*
Domowiasny/ onęzińńa.

Lardum, Speck. *Pol.* słoniny
Lardarium, ein Spicknadel. *Pol.*
spilka do spiskowania. *Lardo*,
as, ich spicke. *P.* nąspikuję.

Largior, iris, *Elargior*, ich ge-
be/ schencke. *P.* dąys/ wdzielim/
dárute. *Largitio*, ein schencküg.
P. dárównanie. *Largus*, a, um,
reichlich/ mild. *P.* hojny/ śczo-
dry. *Largitas*, reichligkeit. *Pol.*
hojność/ śczodrość/ ofiśtość.

Larua, eine Larue/ Maskaras-
de. *P.* Larwá/ Mąśkárá.

Lascivus, geil/ mutwillig/ fer-
wehnet.

wehnet.
juzż
Lasciu
pieśce
Lasciu
Pol. p
Ponit
Laff
sprace
Pit. P.
werde
dstaw
mude.

Late
ltge be
Erye
de wil
pástin
póterz
winck
hetmit
przech
biel h
nych n
Laler
Luteri
P. Seg
rarius
Egiet
Luter
Egiet

wehnet. *P.* waśnitwy / spólitwy /
 juczny / rospustny / swowolny.
Lasciuia, geilheit. *P.* Żurność /
 pieśczota / rospusta / swowola.
Lasciuio, ich bin geil / mutwillig.
Pol. pieścze sie / pusiute / prze-
 swintute.

Lassus, *a*, um, müde / treg. *Pol.*
 spracowany. *Lassitudo*, müdig-
 keit. *P.* spracowanie. *Lassescio*, ich
 werde müde. *Pol.* spracuje sie /
 odstawa. *Lasso*, *as*, ich mache
 müde. *P.* spracuje / zmorduje.

Lateo, *Diliteo*, *Delitesco*, ich
 lte verborgen. *Pol.* Taje sie /
 kryje sie. *Latibulum*, ein höle da
 die wilden thier sich halten. *Pol.*
 pastwina / hama / w ktorey dzikie
 zwierzęta legają. *Latebra*, ein
 winkel / da man sich versteckt /
 heimlich aufhelt. *P.* Tajemne
 przechowanie. *Latebrosus*, das
 viel hölen hat. *Pol.* pełny tajem-
 nych mieysc.

Later, ein Ziegelstein. *P.* Cegła.
Lateritius, von ziegeln gemacht.
P. Cegielny / murowany. *Late-
 rarius*, ein Ziegelstreicher. *Pol.*
 Cegielnik / strycharz / murarz.
Literaria, ein Ziegelscheune. *P.*
 Cegielnica.

Laterna,

Laterna, ein Latern. *P.* Latern
 na / pochodnia.

Latex, *icis*, wasser / oder aller-
 ley innerliche feuchtigkeit. *Pol.*
 woda / albo wśelaka mokrość
 wnetrzna.

Latium, ein Landschaft in I-
 talien am fluß Tiber. *P.* Kraina
 we włoszech nad rzeką Tybrem.

Latius, *Latius*, was aus La-
 tio ist / lateinisch. *P.* co / Łaciński
 ziemi jest / Łaciński. *Latinitas*,
 die lateinische rede. *P.* Rzecz / al-
 bo mowa Łacińska / rzecz ł-
 cińska.

Lairina, ein besunder / heimlich
 gemacht. *P.* Sekret albo wychod
 własny.

Latro, *as*, ich belle. *P.* heżelam.
Latratu, *us*, das bellen. *P.* heż-
 eanie.

Comp. *Allatro*, *as*, ich belle an
Pol. naheżelawam. *Oblatro*, ich
 belle wieder / widerspreche. *Pol.*
 odheżelawam / odmawiam / o-
 dmrukam.

Latro, *onis*, ein strassenreuber /
 mörder. *Pol.* Zbojca / morderz /
 lotr. *Latrunculus*, *dim.* *P.* zbo-
 jcz / lotrzyk. *Item*, ein Schach-
 stein. *P.* Kach. *Ludus latrunculo-*

X 3

rum,

rum, das Echachspiel. P. śachy/
grá śachow. *Latrociniū*, Rauber-
rey/ Mördercy. P. morderstwo/
łotrystwo/ Frädzieß. *Latrocinator*,
eris, ich raube. P. żbijam/ lotro-
stwem/ morderstwem się żywie.

Latus, a, um, weit/ breit. Pol.
szeroki/ daleki. *Latitudo*, die brei-
te. P. szerokość.

Comp: *Dilato*, as, ich mache
breit. Pol. rozszerzam/ rozposcie-
sam/ rozstawiam.

Latus, eris, eine sette. P. bol.

Lavo, as, & is, ich wasche/ ba-
de. Pol. bmywam/ pierzę/ myję
się/ kąpam się. *Lotus*, gewasche-
n/ rein. Pol. zmyty/ czysty/ wy-
prany/ chędogi. *Lotrix*, eine
weschlerin. P. praczka. *Lotorius*,
was zu waschen gehört. P. Co
tu prątu należy.

Laurus, ein Lorberbaum. Pol.
Bobbowe drzewo. *Bacca lauri*,
Lohrbeeren. P. Boby/ bobki/ na-
gody bobbowe. *Laurea*, ein Lohr-
beerfrantz. P. winiec z bobbowe-
go liścia. *Laureus*, *Laurinus*,
was aus Lohrbeeren gemacht
ist. P. Bobkowy.

Laus, ein Lob/ preiß/ ehr. Pol.
chwala/

chwala/ cześć/ sława/ *Laudabi-
lis*, loblich/ rühmlich. P. chw-
lebny/ sławny.

Comp: *Cellaudo*, ich rühme
fast. P. pochwalam.

Laxus, a, um, herrlich/ löst-
lich/ zierlich. P. hojny/ dostate-
czny/ chędogi/ ofity. *Lautitia*,
pracht und herrlichkeit in wolles-
den und Kleidungen. P. hojność/
ekszystość w ubiściach y w o-
dzieniu.

Laxus, a, um, weit/ geräumig.
Pol. szeroki/ przestronny/ prze-
storny. *Laxitas*, die weite. Pol.
szerokość/ przestronność. *Laxa-
men*, *Laxamentum*, eine ergen-
ung/ nachlassung. P. odpoczy-
nienie/ wolność/ odchłoda. *La-
xa*, as, *Relaxo*, ich mache weit/
thu auff. P. Rozciągam/ rozpo-
ścieram/ otwarzam/ rozmięzuję.

E L E.

Lebes, eis, ein ehrin haß/ tiegel/
grapen. P. miedzianny garniec.

Leetus, s, ein bette. P. łóże. *Le-
ctulus*, ein betlein. P. łóżko. *Le-
ctisternium*, vulgä, Betgewand.
P. pościel.

Leclica, ein Senffte. P. kolek.
Leclid

Lecllicarius, ein Senffentreger.
P. *ktory koleske nocy*.

Lecythus, ein Dalkrug. P. *oles
poy wy dhan/ olesowa bania*.

Lego, *as*, ich schicke/ sende aus
mit befehl. P. *ile/ posylam/ po
lecam*. Item, ich vermachte/ be
schende. Pol. *odkazuje*. *Legatus*,
ein abgesandter. Pol. *poslaniec/
posel/ legat*. *Legatio*, ein Bots
chaft. P. *poselstwo*. *Legatum*,
ein Testament/ Erbgemacht. P.
*odkazanie/ Testamentne odle
centie*. *Legator*, ein Erbmacher/
der einem etwas vermachet. Pol.
Len/ ktory komu co odleca. *Le
garius*, dem etwas bescheiden
wird. Pol. *Len/ ktoremu co od
lecaia*.

¶ *Comp: Ablego*, *as*, ich fertige
ab/ schicke hinweg. P. *odprawu
je/ odsylam*. *Allego*, ich ziehe an/
elitere. P. *przymodze/ przymo
mam/ dowodze*. *Delego*, ich be
fehle. P. *potecam*. *subdelego*, ich
lege auff ein andern/ was mir be
fohlen ist. P. *spuszcjam/ potecam
insemu/ co mi poruczono*. *Re
lego*, ich schicke wieder/ sendere
ab. P. *odsylam/ oddalam*.

Lego, *us*, ich lese/ lese zusammen.
P. *czytam/ zbieram/ zgromadzaj*

Item, ich erwähle/ Piese. P. *odiera
ram*. *Legio*, ein Legion/ Regti
ment Kriegsvolck. P. *wystraj/
zastep stuzebnych ludzi*. *Legio
narius*, was zur Legion gehöret.
P. *ku zastepowi albo wystraj na
leziacy*. *Lector*, ein Leser. P. *czy
telnik*. *Leccio*, ein lesung/ lection.
P. *czytanie/ lektura*.

¶ *Comp: Colligo*, ich lese zusamē.
P. *zbieram/ zgromadzam*. *Colle
ctio*, eine samlung. P. *zgromadze
nie*. *Collectum*, gesamlet. Pol.
zgromadzony/ zebrany. *Collecta
nea*, schriften oder bücher hin bi
wider zusammen gelesen. P. *pisma
albo księgi/ rozniatych autorow
zebrane*. *Deligo*, ich erwähle. P.
obieram/ wybieram. *Delectus*, *us*,
ein wahl/ außlesung/ unterschied
P. *wybor/ bratowanie/ roznosc*.
Diligo, ich liebe. P. *miłuje*. *Dile
ctio*, die liebe. P. *miłosc*. *Diligen
tia*, fleißig. P. *pilny*. *Diligen
tia*, fleiß. P. *pilnosc*. *Eligo*, ich er
wähle/ Piese. P. *obieram/ wybier
am*. *Electio*, ein wahl. P. *wybranie
nie/ obranie*. *Electus*, ein Erwähl
ter/ Churfürst. P. *wybraniec/ Euro
fist*. *Intelligo*, ich verstehe/ mer
cke. P. *rozumie/ bacze*. ¶ *Comp:
Subintelligo*,

Subintelligo, ich verstehe ein wenig/ merck dabey. *P.* dorozumies wam sie/ dobaczawam sie. *Intellectus, us*, verstand. *P.* rozum/ baczenie/ wyrozumienie. *Negligo*, ich verachte/ versume. *Pol.* zgardzam/ niedbam/ zamięśćkam. *Negligens*, vnachtsam/ faul. *P.* niedbaly/ leniwy. *Negligentia*, nachlässigkeit/ vnachtsamkeit. *P.* niedbalość/ niedbalsiwo. *Perlego*, ich durchlese/ überlese. *Pol.* przeczytam. *Prelego*, ich lese vor. *Pol.* przeczytam/ czytam komu. *Relego*, ich überlese von neuen. *Pol.* znówu czytam/ przeczytam drugą raz/ powtarzam. *Seligo*, ich sondere ab. *P.* wybieram/ oddzielam. *Selectus*, außerlesen/ abgesondert. *P.* osobliwy/ oddzielony.

Legumen, gemüß/ zugemüß. *P.* Jązyna/ wierzcho.

Leimures, Nachtgeister/ gespenste. *P.* pośusy nocne/ strząsbydła.

Lenis, e, glat/ weich/ lind/ sanfft. *P.* gladki/ miękki/ powolny/ laskawy. *Lenitas*, lindigkeit/ sanfftmißigkeit. *Pol.* miękkość/ powolność. *Lemo*, is, ich mache

mache glat/ lindere/ milttere. *P.* glądze/ kłaniam/ zmięćkam.

Leno, onis, ein Hurenwirt. *P.* Kurwigospodarz/ Ruffian. *Lenina*, ein Hurenwirtin. *Pol.* Kurwogospodini/ Ruffianka. *Lenocinor, aris*, ich halte gemeine frauen auff/ vmb gewinns willen. *P.* podeprzane niewiasty chowā dla zysku. *Item*, ich schmeichle/ reitze an. *P.* poduszcam/ przyneccam. *Lenocinium*, ein Hurenwirtschaft/ oder Hurenhaus. *P.* przechowānie takowych Dica- wist/ albo gospoda ich. *Item*, Hurenzird/ oder anreizung. *P.* kurewski stroy/ albo gabante/ necenie.

Lens, lendis, ein Nis. *P.* gnto da. *Lendinosus*, nissechtig. *Pol.* gntozisty.

Lens, lentis, linse. *P.* Soczka/ Soczewica.

Lentigo, inis, Sommerfleck/ Sommermahl. *P.* piegā. *Lentiginosus*, Sommerfleckicht. *P.* piegowaty.

Lentus, a, um, zeh/ langsam. *P.* tegi/ gesty/ leniwy. *Lentor, oris*, eine zeh feuchtigkeit. *P.* Tega albo gesta mokrość.

Leo,

Leo, vide Lino.

Leo, onis, ein Löw. Pol. Lew.

Leana, eine Löwin. Pol. Lewica.

Leopinus, Löwisch. P. Lewowy.

Leopardus, ein Leopard/ ein Thier von ein Löwen vnd Warde geboren. P. Leopard/ zwierze zwa á z párdú vrodzone.

Leopolis, Neusche lemberg. P. Lwow.

Lepor, & Lepos, oris, herde/ höstligkeit. Pol. wdziejczność / piekność. Lepidus, a, um, zierlich/ höstlich/ holdselig. P. wdzejczy/ mily/ przyjemny.

Lepre, der Auszatz. P. Trąd.

Leprosus, außsezig. P. trędowaty.

Lepus, oris, ein hase. P. zając.

Lepusculus, ein heßlein. P. zajączek/ zającysto. Leporinus, hase/ was von hasen ist. P. zajączy.

Lethargus, die Schlafrucht. P. spiaca choroba.

Lethum, der todt. P. Smierć.

Lethalis, tödtlich. P. smiertelny.

Leutr, vide Vir.

Leuis, prima correpta, leicht/ gering. Pol. lekki/ lichy/ maly/ podly / wzgadzan. Metaph: leichtfertig. P. niestateczny. Leuitas, leichtgütig/ leichtfertig.

Leit.

Pett. P. lekkość/ niestateczność/ niepiętać.

Leuo, as, ich mache leicht/ ringere. Pol. blizam/ domniemyham. Item, ich hebe auff. Pol. podnożyć. Leuamen, Leuamentum, emeringerung/ leichtlung. P. blizenie.

Comp: Eleuo, as, ich vernichte/ hebe auff. P. wiotacz im/ niścizę/ podnożyć. Subleuo, ich helfte/ richte auff. P. podpomagam/ zmagam/ podnożyć.

Leuis, prima producta, gladt. P. glady/ niestropowaty. Leuigo, as, ich mache gladt. P. gladożyć.

Lex, ein gesetz. P. zakon/ bsta wa. Item, ein beding. P. sposob/ obyczaj. Legalis, das zu dem gesetz gehört. P. zakonny. Legitimus, ordentlich/ billich/ rechtmessig. P. Rzadny/ porzadny/ istuiny/ prawy/ własny. Illegitimus, vnordentlich/ vnбилlich. P. rieprawy/ niestuiny.

Comp: Exlex, frey/ gesetzlos. P. wolny/ lobiepan. Legislator, ein Gesetzer. P. bsta ca praw. Legislerius, Leguleius, in dem gesetz erfahren. P. nauczony w zakonie/ biegly w prawie.

Leit.

L

Primo.

Privilegium, eine besonder freyheit. *P.* osobliwa wolność/przywilej.

L I

Libanotis, Rosmarin. *P.* Rosmárin.

Libér, a, um, frey/ ledig. *Pol.* wolny/ swieobodny. *Libertas*, freyhett. *P.* wolność/ swieoboda. *Libertus*, ein freygelassener. *P.* z niewolstwa wypuszczony/ wyświeobodzony. *Libertinus*, der von ein freygelassenen geb oren ist. *P.* ktory sie narodył z wyświeobodzonego. *Liberalis*, frey/ redlich/ mild/ kostfrey. *Pol.* wolny/ swieobodny/ poczestny/ brodziwy/ szodry. *Liberales artes*, die freyen Künste. *Pol.* wyzwolone náukł. *Liberalitas*, mildigkeit/ gütigkeit. *Pol.* szodrość/ hojność/ dobroć. *Illiberalis*, vnredlich/ farg. *Pol.* nieuczciwy/ strapy.

Libero, as, ich erlöse/ mache frey. *P.* wybawiam/ wyzwalam/ rátuje/ wyświebadzam. *Libratio*, ein erlösung. *P.* wybawienie/ wyswobodzenie. *Liberator*, ein erlöser. *P.* zbawiciel/ wybawiciel/ odkupiciel.

Libér,

Liber, libri, Bast / die innerliche rind am holz. *P.* liż/ wneś trzyna skórą ná drzewie. *Item*, ein buch. *P.* księgi. *Libellus*, ein büchlein/ oder supplication. *P.* kszęgi/ albo supplicácta. *Libellio*, ein Brieffsteger. *P.* posel listowny. *Librarius*, ein Buchhändler/ buchbinder/ schreiber/ drucker. *P.* księgarz/ pisarz. *Libraria*, ein buchammer. *P.* księgarntá.

Liberi, orum, Kinder / nachkommen. *P.* dzietci/ potomstwo.

Libet, Imperi, es gefelt/ gelüsstet. *P.* podobasie. *Libens*, willig. *Pol.* rád/ dobrowolny. *Libenter*, gern. *P.* rád/ dobrowolnte/ s dobra wola/ s chućta.

Libido, inis, böse begierde. *Pol.* zła pożadliwość/ żądza. *Item*, vnkeuschheit. *P.* nieczystość. *Libidinosus*, vnkeusch. *P.* nieczysty/ niepomysłagławy.

Libo, as, ich versuche ein wenig/ opffere. *Pol.* po máłusko kosztuię/ ofiaruię. *Libatio*, *Libamen*, *Libamentum*, eine versuchung/ opfferung. *P.* skosztowanie/ ofiará. *Libum*, ein opfferbuch. *P.* placę/ albo kolaczná ofiaredány.

Comp:

Camp: Delibo, ich versuche ein wenig. P. Troche Postuie. Item, ich schenke/ besetzte. Pol. sromoce / pomázam. Illibatus, unbesetzt / rein. P. niepomázam / niepokalan / czysty. Tr. alio, ich versuche zuvor/ ich bedinge. P. Postuie naprzód/ przedem. P.

Libra, a, ein pfund. P. funt. Ité, eine wage P. wagá, Libralis, pfundig/ ein. s pfundes schwer. P. funtowny / co jeden funt waży. Libramentum, gewicht. Pol. waga / miara. Libripens, ein wagemesser. P. ważniś.

Comp: Aequilibrium, die gleichheit der wage/ wenn das zünglein gerade steht. P. prąwa miara / gdy waga wstanie stor. Bilibris, e, z weyßfundig. P. co dwa funty waży. Trilibris, e, dreyßfundig. P. co trzy funty waży. Sesquilibrium, anderthalb pfund. P. półtora funta.

Libro, as, ich wege/ messe ab. P. waze/ mierze Item, ich schwebel/ schiesse. Pol. zawieszam / sie / strzelam. Librator, ein brunnenmesser. P. Karmistrz.

Liceo, es, ich werde gefesselt/ gezeichnet / ich gelte. P. bywam

centon / baciowan. Liceor, veris, ich felsehe/ biete drauff P. cente / cąrgule / podawam. Licitor, aris, Idem.

Licet, Imperf: es geziemet sich. Pol. godzi się. Licentia, erlaubniß/ freyheit. Pol. poz. wolemie / wolność / rospusta / swawola.

Licet, Coniunct: ob wol/ wies wol. P. Acz / aczkolwiek.

Lichen, Flechte im anellig/ flettermahl. Pol. piega / plama na twarzy.

Lichus, ein licht oder dache. P. świetła albo knoc.

Licium, ein webergerath / das durch der zettel gezogen wird. P. płochá szaczą / przez ktora posiąwá bywa przeciągana. unde Trilix, Trilich. P. plotno o trzech wzorzech.

Lictor, oris, ein stadelnecht / schergant Pol. mienyszy sluga / oprawca / cielarz.

Lien, das milch. Pol. srodzoná, Lienteria, der Bauhflaß/ das durchlaufen. P. l. Biegunka / szaczą. Lientericus, der dz durchlauffe hat. P. ktory ma biegunkę.

Lignum, ho'z P. drewno. Lignum, hölzern. Pol. drewniany.

T 2 Lignilo,

Lignile, ein Holzkammer/holzlege. *P.* wierzyszt/ nálon. *Li-gnor*, *aris*, ich hole Holz. *P.* przys-czyniam drew/ yáde po drwá.

Ligo, *as*, ich binde. *P.* wiążę. *Ligamen*, *Ligamentum*, ein band. *P.* Rzemien/ powrozel. *Ligula*, ein Messel. *P.* wstega.

Comp: Allego, *as*, ich binde an. *P.* przywiązuję. *Colligo*, ich binde zusammen. *P.* zwięzuję. *Oblig*, *as*, ich verbinde/ verpflichte. *P.* obowiązuje. *Obligatio*, eine Verpflichtung/verschreibung. *P.* obowiązanie/ zapis. *Subligo*, ich binde unten. *P.* podwiązuję. *Subligar*, & *Subligatulum*, ein Niederleid. *Pol.* gáce/ spodnica/ odspodnica.

Ligo, *onis*, ein haw/ Earst. *Pol.* moryśá.

Ligusticum, Lubstückel. *Pol.* Lubżeżel.

Ligurio, *is*, ich esse lecker bisßen/ ich verschlemme. *P.* łakoci na-dam/ ná łakociách przetrawia. *Abligurio*, *Idem*. *Liguritor*, ein schleimner. *P.* strawca/ żartol/ ptiántca.

Lilium, eine Lilie. *P.* Lelija.

Lima, *e*, eine feile. *Pol.* pilśá.

Limo,

Limo, *as*, ich feile/ poliere. *Pol.* pilnie/ gládze/ poleruje.

Comp: Delimo, *Elimo*, ich feile oder puze wol aus. *P.* nypoleo ráwam/ wyćieram/ wyćyszćtam.

Limax, ein schneck. *P.* żółw.

Limbus, ein saum/ oder beleg an einem Kleid. *P.* oblogá/ brama ná śacie.

Limen, *inis*, ein schwell. *Pol.* prog. *Liminaris*, *e*, zur Schwelle gehörig. *P.* prożny.

Comp: Elimino, *as*, ich werfe/ stosse/ treibe aus. *P.* wyrzucam/ wyppycham. *Postliminium*, Recht/ wiederkunft zu dem vns seren/ oder vberkommung des sen/ das wir verloren gehabt. *P.* prawo/ osięgnienie/ dostapienie tego cośmy byli wtrácił/ przypwrocenie ku prawu swemu wtráconemu.

Limes, *itis*, ein Marckstein. *P.* gránica/ kopcet/węzielnik. *Lim*, *ito*, *as*, ich stelle ein gewisziel für. *Pol.* gránicze/ żágradzam/ żámierzam.

Comp: Collimitium, ein zusammenstossung der ecker. *Pol.* scho-dzenie rol.

Limpidus,

Limpidus, klar/ lauter. *P.* czy-
sty/ przeźroczyły/ wyborny.

Limus, i. Kot/ schlamm. *P.* błoto/
Eat. *Limus*, i. Kotig. *P.* błotny/
Eality/ ignedy.

Limus, a. um. schäl/ oberzwerch
P. Rozół/ Krzwoół/ Krzwoy.

Linaria, ein henffling. *P.* zwo-
nice.

Linea, ein richtschnur/ ein li-
nie/ zeit. *Pol.* prąwido/ linią/
Lineamentum, die strich/ oder
Iedmaß am antlitz/ vñ hendē. *P.*
Linie nā twarz y nā ręk u-Item,
ein entwerffung eines gemeldes.
P. pismo nācechowanie nisko-
rego malowania. *Lineo*, as, &
Delineo, ich entwerffe. *P.* nāce-
chule.

Lingo, is, ich lecke. *P.* liże.

Lingua, ein zung/ sprach. *Pol.*
język. *Lingula*, ein Balster/
scheuffele. *P.* Popyska bawiera-
ska.

¶ *Comp: Bilinguis*, e, zweyzun-
gtg/ vnbestendig in worten. *Pol.*
Dwujęzyzny/ niestály/ niestá-
teczny w mowie. *Trilinguis*, der
drey sprachen kan. *P.* Etory trzy
języki vnie. *Elinguis*, sprachlos/
stum. *P.* niemy. *Elinguo*, as, ich

beraube

beraube der jungen. *Pol.* wypry-
wam yęzyk.

Lino, is, etc. & *Linio*, is, ire,
ich salbe/ schmiere/ bestreiche. *P.*
mażę/ pomazę. *Litura*, ein
ausleschung/ durchstreichung.
P. wymażanie/ przetręcenie.

¶ *Comp: Allino*, *Collino*, *Illino*,
Oblino, *Perlino*, *Idem* ferē signi-
ficant, ich bestreiche/ beschmiere.
P. pomazam/ pomustule. *Reli-
no*, ich neme die salbe wieder ab/
ich zepffe an. *P.* odmustule/ odo-
dzteram/ otwarzam/ odspuntus-
te. *Sublino*, ich bestreiche ein we-
nig. *Pol.* podmustule/ przymu-
stule.

Linguo, ich verlasse. *Pol.* opu-
szam/ opuszam/ oślawiam.

¶ *Comp: Delinquo*, ich fehle/
sündige. *P.* występię/ grze-
szę. *Delictum*, ein sünd. *P.* występek/
grzech. *Deliquium*, ein gebrechē/
mangel. *P.* niedostatek. *Relin-
quo*, & *Derelinquo*, ich verlasse.
P. opuszam/ oddiegam/ ośla-
wiam. *Reliquus*, a, um, obrig.
zostály. *Reliquia*, arum, obrige/
oberbliebene ding. *P.* oślatki.

Linum, Leinwat/ leynlackē.
Pol. płotno/ płachta/ przędzio-
radło.

radło. *Linteamen*, *Idem*. *Linteus*,
oris, ein Leinweber. *P.* Łęcz.

Linter, ein trog/ ein Kahn. *P.*
Łoryto/czoln.

Linum, Flachse. *P.* Len/ przędz-
 wo. *Lineus*, flechlin. *P.* linany/
 płołenny.

Lippus, einer der trieffende au-
 gen hat. *P.* opárzysły. *Lippitu-*
do, das trieffen der augen. *Pol.*
opárzysłóbć oczu. *Lippio*, *u*, mir
 trieffen die augen. *P.* jácicłata
 mi oczu lżami.

Liqueo, ich zerfließe/ zerschmel-
 ze. *P.* Łate/ rozechodze sie/ ro-
 stapiam sie. *Liquet*, *Imperf.* es
 ist offenbar. *P.* Jawno test/ jawn-
 na rzecz test. *Liquidus*, weich/
 lauter/ klar. *Pol.* miękki/ jasny/
 przegrocysły. *Liquidus*, & *Li-*
quide, öffentl. h. *P.* jawnie.

¶ *Comp.* *Colliqueo*, *Deliqueo*,
Liquefio, *Idem* ferè signifiant.

Liquo, *as*, ich schmelze/ mache
 flüssig. *P.* Łopte/ rostapiam.
Liquor, *oris*, saßt/ feuchte. *Pol.*
Łol/ kálda rzecz ciekłaca.

Lira, *s.* ein Ackerfurch. *Pol.*
Łrozdá. *Liro*, *u*, ich áge/ mache
 wasserfurchen. *P.* wloczę/ broz-
 dy czynie.

Comp.

¶ *Comp.* *Deliro*, ich fahre neben
 der rechten furch aus. *P.* wýkraz-
 cam z brozdy. *Metaph.* ich bin
 vnfinnig/ wahnwitzig. *P.* łalec.
Delirus, vnfinnig/ wohnwitzig.
P. łalony/ glupi. *Deliramentu*,
 vnfinnigkeit/ wahnwitz. *P.* łas-
 leńswo/ łlad/ glupszwo.

Lis, ein zand/ rechtgang. *P.*
Łwada/ sprawa ładowna. *Liti-*
gium, *Idem*. *Litigiosus*, zencfisch/
 der stets im rechten ligt. *P.* zwa-
 dltwy/ swarłowy, łtorny sie o łas-
 wicznie prawule. *Lisigo*, *as*, ich
 zandte/ gehe zu recht. *P.* wádzę
 sie/ prawule sie. *Litigator*, ein
 Haderer. *P.* zwadzca/ zwayca.

Litera, ein buchstab. *P.* litera.
Litere, *arum*, ein brief. *P.* list.
Literatus, geleert. *P.* náuczony.

¶ *Comp.* *Illiteratus*, vngeleert. *P.*
 nieuś/ prosty/ nicumietetny.
Oblitero, *as*, ich vertunckele/ ver-
 tilge. *P.* wymażnie/ glądze.

Lito, *as*, ich verfühne mit opfa-
 fer. *P.* ofiarami dołagam. *Lita-*
ta, Opferung/ verfühnung. *P.*
 ofiarowanie/ oblaganie.

Litura, vide *Lino*.

Litus, *oris*, ein vfer. *P.* brzeg.
Littoreus, *Littoralis*, zum vfer
 gehd. *Ła/*

gehörtig/ am vfer ligende. *Pol.*
brzezny/ ná brzegu leżący.

Lituma, ein krumme Trum-
mete/ ein Bischoffs stab. *P.* Erzt
wa traba/ lastá Biskupsta.

Liua, ein Holstaube. *P.* dziki
gołąb.

Litor, ein blauer fleck vom
schlagen. *P.* Smość. *Metaph:*
Neid/ abgunst. *P.* zazdrość/ za-
wść. *Linidus*, blawschwarz /
streichmäßig. *P.* śliny. *Metaph:*
neidisch/ abgünstig. *P.* zazdrości-
wy/ niezgłówny. *Linea*, *Linea*,
ich bin schwarz von schlegen. *P.*
śnutek. *Metaph:* ich bin neidisch.
P. zazrzy/ Jęstem zawisny.

Lixa, *z*, ein Koch im Krieg.
P. kucharz wojenny/ kuchcik.

Lixivium, Laugen. *P.* Lug.

Lixiu, & *Comp.* *Elixu*, gesot-
ten/ gekochet. *P.* wazony. *Li-*
xo, *as*, *Elixo*, ich siede/ Koche. *P.*
warze/ kucharze.

Locus, ein ort/ platz. *P.* mien-
sce/ plac. *Item*, gelegenheit/ oder
auch ein stam vnd herkommen.
P. occasja/ przyległość / potemi-
ność/

ność/ albo y stan albo rod. *Lo-*
culus, & *Locellus*, ein Seckel. *P.*
miešel/ wacel/ pieśnitá. *Item*,
ein Todtenbar. *Pol.* Móry. *Lo-*
culamentum, ein behaltend oder
Vogelkorb. *P.* záchowánies/ ál-
bo kof y kájub ptáky.

Loco, *as*, ich sehe/ ordne/ stell-
le. *Pol.* stáwie/ kláde/ poloze.
Item, ich leihe/ verdinge. *P.* po-
życzam / naymute. *Locator*, &
Locatarius, ein bedinger/ der ein
ding bestchet oder verdinget vmb
zins. *P.* Nátémnie/ albo Nayo-
mácz. *Locatio*, ein vernehmung.
Pol. Nayem. *Locarium*, Hauß-
zins. *P.* czynsz/ nayem.

& *Comp.* *Colloco*, ich lege/ sehe
an ein ort/ wende an. *Pol.* klá-
de/ dáte/ obracam. *Eloco*, ich
verhüre/ steure aus. *Pol.* Kóze
pożyczam/ naymute/ wydatwam/
wypożyczam.

Locuples, Reich. *P.* bogáty /
mátetny/ dostáteczny. *Locuple-*
ro, *as*, ich mache reich. *P.* bho-
gácam.

Locusta, ein Heuschreck. *Pol.*
Ponil/ stocek/ háránczjá.

Lodix, ein Lestach. *P.* pláchtá/
Podierzec/ *prz.* éterádto.

Lolium, Lulch/ vnfraut. *Pol.*
Łolol.

Lamentum, Bienen mál. *Pol.*
Maśá wielogrochowa.

Longus, lang/ weit/ langwi-
 rig. *Pol.* dlugá/ dáleki/ trwáły.

Longitudo, die lenge. *P.* dlugość

Longinſculus, etwas weit/ lang.

Pol. przydálſzym/ przydłuſzym.

Longurio, ein langer mensch. *P.*
 dlugof.

Comp. *Oblongus*, *Prolongus*,
 fast lang. *P.* przydłuſzym. *Lon-*
gus, *Alt.* *P.* stary/ leſny. *Lon-*
ganimus, langmáltig/ gedúltig.
P. dlugo czéſzay/ cierpliwy/
 niek wáplwy.

Longo, *at.* *Inuſit.* *Comp.* *Elongo*,
Prolongo, ich verlengere. *P.*
 przedłuſzam/ odwleczam.

Longinquus, fern/ abgelegen.
P. dáleki/ poſtronny. *Longin-*
quitus, langwierigheit. *Pol.* dlu-
 gość/ dálekość.

Loquor, *erit.* ich rede. *Pal.* mo-
 wie. *Loquax*, ſchwaſthaſtig. *P.*
 wielomowny. *Loquaculus*, *Lo-*
quaculeus, *Idem.* *Loquaculus*,
 ſchwaſthaſtigheit. *P.* wielomow-
 noſci.

noſci. *Loquela*, die ſprach/ rede.
P. mowa. *Locutio*, *Idem.*

Comp. *Alloquor*, ich ſpreche
 an. *P.* mówię s kim. *Colloquor*,
 ich halt geſpreche. *P.* rozmawiam
 ſie. *Colloquium*, ein geſprech. *P.*
 rozmowa. *Circumloquor*, ich
 umbrede/ bedeute mit mehr w or-
 t. n. *Pol.* obmawiam/ opisuje co
 wielint ſlowy. *Circumlocutio*,
 ein umbredung/ erklerung mit
 mehr worten. *P.* opisanie/ wy-
 tożenie inſemi ſlowi.

Eloquor, ich rede aus. *Pal.* wy-
 mawiam. *Eloquens*, wol berede.
P. wymowny. *Eloquentia*, wols
 berediſamkeit. *P.* wymowność/
 wymowa. *Interloquor*, ich rede
 darzwiſchen/ ſau einem in die re-
 de. *P.* wmietaſ ſie weſpie rzecz/
 zawádzam/ przeſſadzam. *Ollo-*
quor, ich widerſpreche/ leſtere.
P. omawiam/ przeciwniam ſie/
 ſcomoce/ ſtátuię. *Oblocutor*, ein
 leſterer. *P.* omowa. *Proloquor*,
 ich fange an zu reden / rede aus.
Pol. poczynam mówię/ nymas-
 wiam. *Breviloquentia* & *Bre-*
uiloquium, kurze redung. *Pol.*
 krótka mowa. *Blandiloquus*,
 liebſofend. *P.* łagodnomowny.
 Blandilo-

Blandiloquentia, Schmettelreden-
 dung. *P.* Łagodna mowa/ po-
 chlebstwo. *Grandiloquus*, precho-
 tig mit reden. *P.* wysołomowny.
Grandiloquentia, Grosssprechüg.
P. Wysołomowa. *Multiloquus*,
 schwesig. *P.* wlełomowny. *Mul-
 tiloquium*, schwaschafftigkeit. *P.*
 wlełomowność.

Lora, *s.* Tresterwein / Leur.
P. posłedne wino.

Lorica, ein Panzer. *Pol.* pán-
 cerz. *Item*, eine lehne an einer
 treppen. *Pol.* podpora b w schos-
 dow / poręcze. *Loricula*, ein
 Schanz oder Bollwerk. *Pol.*
 bancia albo Łamowanie. *Lo-
 ricatus*, der ein panzer an hat.
P. w pánicerz obrány.

Lorum, ein Riemen / zügel. *Pol.*
 Rzemien. *Loramentum*, *Idem*.
Lorarius, ein Büttel / Schars-
 gant. *P.* oprawca / *Loreus*, das
 don itemen ist. *P.* Rzemienny.

Loripes, der ein Krutten sehen-
 ekel hat. *P.* Krzywonoż / bpotá-
 wy / Łufány.

Lotum, Brunnwasser. *Pol.*
 Mocz / bezyny.

Lotio, *Lotrix*, *vide Lavo*.

Lubet, es geliebt / gefelt. *P.* po-
 doba się. *Lubens*, gern / gutwils-
 lig. *P.* Ład / dobrowolny / chę-
 lny.

Lubricus, glat / schlipffertig. *P.*
 gládki / sliski. *Metaph.* unbesten-
 dig / wandelbar. *P.* niestály / nie-
 státeczny / niepewny / odmienny.

Lucrum, ein gewin. *Pol.* zysk.
Lucrosus, das viel gewins bringet
P. co wiele zysku dawa / bzytecz-
 ny. *Lucror*, *aris*, *Lucrifacio*, ich
 gewinne. *Pol.* dostáye / zyskuję.
Lucrisio, ich werde gewinnen.
P. bywam pozyskan.

Luſtor, *aris*, ich fechte / ringe.
P. biermule / bledze się / já pán-
 chodze. *Luſta*, ein Kampf / streit
P. Biedzenie / mocowanie.

Comp: Colluctor, ich ringe.
 mit. *P.* bledze się skim. *Eluctor*,
 ich überwinde. *Pol.* zwyciężam /
 dołonom bitwy. *Obluctor*, *Relu-
 ctor*, ich widerseze mich / widero-
 strebe. *P.* zástawiam się / sprzeki-
 wiam się.

Lucubro, ich arbeite bey leicht.
P. przy swietle w robie. *Lucubra-
 tio*, Nachtarbeit bey dem leicht ge-
 macht. *Pol.* Noena robotá przy
 swietle bezyniona.

Lucus, i, ein lustiger wald/ et
nem Gott zu ehren geweiht. *P.*
las piekny i wesoly / ni koremu
bogu ku czci po wtecony.

¶ *Comp: Colluco, Interluco, Sub-
luco*, ich habe die sie ab / vnd
mache den wald licht. *P.* podci-
nam galezie / az las bedzie wi-
domy.

Ludicrus, a, um, kurzweilig/
lecherlich. *P.* Protophilny / smie-
ny.

Ludibrium, ein spot / schimpff.
P. nasmiwisko.

Ludo, is, ich spiele / kurzweile.
P. gram / Protophilny. *Lusus*,
us, & *Lusio*, ein spiel / kurzweil.
P. granie / Protophilny. *Ludus*,
ein spiel / schul. *Pol.* gra / skola.
Lusor, ein spieler. *P.* gracz. *Lu-
sorius*, zum spiel gehörig. *Pol.*
gracki / igierny. *Ludiflor*, aris,
ich verspottet / betriege / effe. *Pol.*
nasmiwam sie / natiawam sie /
oskubawam / omhlam.

¶ *Comp: Alludo*, ich spiele mit
etnem. *P.* Punsztute e kim. Item,
ich deute auff etwas. *P.* l. mon te
na co / przyrzynam / przytaczam.
Colludo, ich spiele mit. *P.* wespo-
li gram. *Collusor*, ein mitspieler
P. To,

P. Towarzyß we grze. *Deludo*,
Eludo, *Illudo*, ich verspottet. *Pol.*
nasmiwam sie / natiawam sie /
omhlam. *Illusio*, ein verspottung
P. nasmiwanie / natiawanie /
nasmiwisko. *Preludo*, ich spiele
vor. *P.* naprzod gracie. *Preludi-
um*, ein vorspiel / vorgefang / od
vorgang eines jeglichen dinges.
P. piwskie granie / przodek grania /
przystep albo poczatek kaze-
dy rzeczy.

Lues, is, ein seuche / pestilenz.
P. zaraza / powietrze.

Lugeo, es, ich weine / Plage /
trawre. *Pol.* placz / narzekam /
zaltute. *Luctus*, us, leid / trawrige-
keit. *P.* placz / zaloba. *Luctuosus*,
vol leides. *P.* pelny zalosci. *Lu-
gubrus*, das zum leid gehört. *P.*
zalosny / zalobny.

¶ *Comp: Elugeo*, ich lege das
trawre Kleid abe. *Pol.* odzaltute /
zloze zalobe.

Lumbricus, ein Regenwurm.
P. dzizewnic / deszowy robak /
glista.

Lumbus, die lenden. *P.* biodra /
ledzwole. *Lumbago*, Lenden wehe.
P. klocie / darcie w biodrach.

¶ *Comp: Elumbis*, schwach /
krasnos. *P.* mdly. *Lu-*

Lumen, *Luminare*, ein leucht.
P. światłość. *Luminosus*, hell/
 klar. *P.* jasny / światły. *Lumi-*
no, as, & Compos: *illumino*, ich
 erleuchte. *P.* oświecam.

Luna, der Mon. *Pol.* Kieźcie/
 Mieśiac. *Lunaris*, dem Mon
 zugehörig. *P.* Kieźpoczny / Kie-
 Źpoczny / mieściecny / mieściacomy.
Lunaticus, Monſüchtig. *P.* Lu-
 nacyk.

Comp: *Interlunium*, *Novilu-*
nium, der new Mon / das newe
 Licht. *Pol.* Now. *Plenilunium*,
 Vollmon. *P.* pełnia.

Luo, is, ich bezahle / reinige. *P.*
 płace / oczyszcam.

Comp: *Abluo*, ich wasche ab.
P. odmywam / chędoże. *Alluo*,
 ich fließe an / fließe neben hin. *P.*
 podciąkam / ciekę mimo. *Colluo*,
 ich wasche zusammen. *Pol.* pomy-
 wam / płoczę. *Item*, ich fließe zu-
 sammen. *P.* ściękam sie. *Colluies*,
 ein zusammen geflossener Kot / oder
 bñflut. *P.* ścięzanie błota. *Diluo*,
 ich vermische. *Pol.* poatękam /
 rozęzintam / rozwarzám. *Item*,
 ich vertheidige / verantworte. *P.*
 omawiam. *Diluvium*, ein was-
 serflut / ſindflut. *P.* potop. *Eluo*,
 ich

ich spüle aus. *P.* płoczę / wymy-
 wam. *Eluuius*, Schüsselwasser.
P. pomyle. *Illuo*, ich fließe hinein
P. wciąkam. *Illuuius*, Kot / bñ-
 flut. *P.* błoto / Pał / nieczystość.
Interluo, ich fließe mitten hin
 durch. *P.* przez poszodek ciekę.
Praterluo, ich fließe vorüber. *P.*
 ciekę mimo. *Polluo*, ich besudelt.
P. pomązam.

Lupus, ein wolff. *P.* wilk. *Item*,
 ein hecht. *P.* heczek. *Lupa*, eine
 wolffin. *P.* wilczyca. *Item*, eine
 Hure. *Pol.* kurwa / nierządnicą.
Lupulus, ein kleins wölfflein. *P.*
 wilczę / wilczatko. *Item*, hopffen.
P. chmiel. *Lupinus*, a. um, wölfe
 fin. *P.* wilczy. *Lupinum*, i, Getre-
 bonen. *P.* wielogroch / albo wykła.
Lupanar, ein Hurenhaus. *P.*
 żąntus / kurewski dom. *Lupina-*
ris, härtsch. *Pol.* kurewski / żąnt-
 tuski.

Lupatum, ein scharff gebiß. *P.*
 przilre wedzido / przygowa bzda.

Lurco, onus, ein freßer / schlem-
 mer. *P.* żarłok / bęratnik / mąro-
 notrawca.

Luridus, bleich / todtenfarb. *P.*
 Blady / śmy / co trupa farbe
 ma.

Luscinia, ein Nachtigall. Pol. *stowik*.

Luscus, eineugig / scheleugig. Pol. *Jednooki / rozoki / swidrowaty / storny* jesem patrzy. *Lusciosus*, der ein b. od genicht hat. P. *storny* ma mdly w. grof.

Lustro, as, ich reinige. P. *oczyszczam*. Item, ich besenige / umds. gehe. P. *oatadam / przepatruie / obchodze*. Item, ich segne / weiche. P. *swiece*. *Lustratio*, reinigung / weihung. Pol. *czyszczenie / swiece* nie / kadzenie. *Lustralis*, *Lustricus*, was zum weihen gehört. Pol. *co ku oczyszczeniu / albo swiecentu nalezy*. *Lustrum*, ein h. ole der wil. den thier. Pol. *namia / nastinia* dzilich zwierzat. Item, ein H. renhaus. Pol. *Dom nierzadnich nieniaft*. Item, ein f. nstharige jett. P. *ptec lat*.

¶ Comp: *Cellustro*, ich besche. P. *ogleduje / przepatruje*. *Illustro*, as, ich erleuchte / mache ber. r. umpt. P. *oswiecam / stawnym* czynie. *Illustris*, herrlich / ber. umpt. P. *stawnym / znamienny / zacy*. *Perlustro*, ich durchsche / besche als. lenthallen. Pol. *przegladam / przepatruie / zewszad ogleduje*.

Luteola,

Luteola, ein Z. stein. Pol. *Cyż / Cyżek*.

Lutetia, Paris. P. *Warys*.

Luteus, Dottergeel / goldgeel. P. *zoltkomy / ciemnozolt / blas* dozolt. *Luteum*, *oui*, der dotter im Ey. P. *zoltak w natu*.

Lutra, e, ein Otter. P. *wydrak*.

Lutum Pot. P. *Bloto*. *Luteus*, von E. oder leimen gemacht. P. *blotny / glinianny*. *Lutosus*, E. ticht. P. *blotny / blotisty*. *Lutulentus*, Idem.

Lux, ein Licht / schein / tag. P. *swiatlosc / nasnosc / dzien*. *Lucidus*, *Luculentus*, hell / licht. P. *nasny*. ¶ Comp: *Dilucidus*, hell. Pol. *nasny*. *Lucerna*, eine fern / ampel. Pol. *pochodnia / lampa / kagantec*. *Lucifer*, der Morgens. stern. P. *Nutzenka*.

¶ Comp: *Antelucanus*, was vor. tage ist. P. *co jest prz. dedntem*. *Sutlucanus*, was vmb die tages. zeit ist. P. *co jest nad switaniem*.

Luceo, es, ich scheine / leuchte. P. *swiece sie*. *Lucesco*, ich werde. licht. P. *wyjasniam sie*. *Luce* scit, es wird tag. P. *dniete*.

¶ Comp: *Diluceo*, ich scheine. P. *wyjasniam sie*. *Diluculum*, der. morgen

morgen. *Pol.* i witanie. *Eluceo*,
Elucesco, ich schetne herfür. *Pol.*
oswiecam / *oświeca* sie. *Illuceo*,
Illucesco, ich werde licht. *P.* dnies-
 te / *porczynam* sie swiecie. *Fellu-*
cea, *Translaceo*, ich durchscheine
P. Jestem przezroczyty. *Pelluc-*
idus, durchsichtig. *P.* przezroczy-
 sty. *Polliceo*, ich thu ein herrlich
 Opffer. *Pol.* ośażala y pąstka
 ośiäre czynie. *Praluceo*, ich leucht-
 te vor. *P.* swiece komur

Luxo, *as*, ich verrücke / ver-
 rencke. *Pol.* wytracam z stawu.
Luxus, *Luxatus*, *Eluxatus*, ver-
 rücke / berrencke. *P.* z stawu wy-
 tracony. *Luxatio*, ein berrens-
 tzung. *P.* wywiantenie.

Luxu, *us*, *Luxuria*, & *Luxu-*
ries, vnmaßigkeit / oberflaß. *P.*
 żyteł. Item, geilheit / vnzucht.
P. yurność / pożadliwość / cie-
 lesna nieczystość. *Luxuriosus*,
 oberfläßig / geil. *P.* żytny / ur-
 ny. *Luxurio*, & *Luxurior*, *aris*,
 ich lebe oberfläßig / bin geil. *Pol.*
 żytnie / rospuśtnie żywe / nierzą-
 du pątrze.

Lycanthropos, ein warwolf. *P.*
 wilkoteł.

Lychinus,

Lychinus, ein Liecht / Lampe. *P.*
swicca / *lampá*.

Lyenteria, die rote rur / das
 lauffen. *P.* Bugunká.

Lympha, wasser. *Pol.* wodá.
Lymphatus, gewessert. *P.* wodą
 zmieśany. *Lymphaticus*, vnsmo-
 nig. *P.* halony / glupt. *Lymphi-*
cus, heil / klar. *P.* pąsny / czysny /
 przezroczysty.

Lynx, ein Luchs. *P.* ostrowidz.
Lyncus, luchs / oder scharff-
 sichtig. *Pol.* ostrowidzowy / albo
 ostrego wzroku.

Lyra, *a*, ein Fidel. *P.* strzypce.
Lyricen, ein Fidler. *P.* strzypeł.

INCIPIENTIA

ab M.

M A.

M *Acellum*, ein speißmarck.
P. Jątki.

Macer, mager. *P.* chudy. *Ma-*
cilentus, Idem. *Macies*, mager-
 heit. *P.* chudość / chudobá. *Ma-*
ceo, *Macesco*, ich bin / werde dün /
 mager. *P.* wysycham / wywędzám.

Maceria, & *Maceries*, ein stels-
 nern wand oder maur. *Pol.* płot
 ścianenny / albo mur.

Z 3 *Macero*,

Macero, as, ich mache weich/
wässere. *P.* gniote/ zmieściam/
wmaczam. *Metaph.* ich beküme
mere mich. *Pol.* staram się/ frą-
sute się.

Machara, ein Messer/ degen/
schwerdt. *P.* Noż/ deśa/ mtecz.
Macheropæus, ein messerschmid/
schwertmacher. *P.* Nożownik/
mtecznik.

Machina, ein igliche rüstung/
oder werckzeug. *P.* wszelkie ná-
czynie. *Metaph.* ein geschwinder
anschlag oder betrug. *Pol.* chy-
trość/ zdrada. *Machinor*, aris.
ich rüste zu. *P.* gotuję. *Metaph.*
ich habe etwas im sinn/ gehe mit
etwas um. *Pol.* myślę/ wynaj-
duję co chyrego/ zdradliwego.

Maſto, as, ich mehze/ tödte/
schlaſchte. *P.* żarzęzam/ żabijam/
biję ná rzęż.

Maſtra, e, ein brodtkorb/ ein
mulde/ ein backtrog. *P.* policá/
nieczłá/ dżieżá.

Maenla, ein fleck. *P.* zmażá/
pſtrociná. *Item*, ein schandfleck.
P. niecnotá/ niepoćimóść. *Ma-
culosus*, voller flecken. *P.* pełny
zmaż/ pomazány. *Maculo*,
Commaculo, ich beſt. etc. *P.* mąże
poſalam.

poſalam. *Immaculatus*, vnbes-
flecket/ rein. *Pol.* niepoſalány/
niepomazány/ czysty.

Madeo, ich bin naß. *P.* jeſtém
moſry. *Madeſco*, ich werde naß
Pol. moſne/ przemaſam. *Ma-
didus*, naß/ feucht. *P.* moſry/
zmolny.

¶ *Comp.* *Madeſacio*, ich mache
naß. *P.* poſrapiam/ polewam.
Madeſio, ich werde feucht/ naß.
P. moſne.

Magia, weiſſheit/ geſchickliga-
keit. *P.* mądrość/ bmlętność.
Item, zauberer. *P.* czarý/ czarnos-
eſieſka náuſka. *Magus*, ein wei-
ſer/ beſchwerer/ zauberer. *P.* me-
drze/ záplínacý/ czarownik/
czarnoeſieznik. *Magicus*, zeus-
berlich. *Pol.* czarnoeſieſki/ czá-
rowniczý.

Magis, *Adverb.* mehr. *P.* wte-
cey. *Magis*, *Magus*, je mehr dñ
mehr. *P.* co daley to wtecey.

Magis, *idis*, ein mulden/ back-
trog. *P.* nieczłá/ dżieżá.

Magiſter, ein Meiſter/ Lehro-
meiſter. *Pol.* Miſtrý/ náuczyciel.

Magiſterium, das ampt des mei-
ſters/ meiſterſchaft. *Pol.* brząd
miſtrzonſki. *Magiſtratus*, no-

die

die Oberkeit. Pol. zwkrzchność/
brząd/ rząd.

Magma, atus, hefen oder trus-
fen. P. drożdże/ ostarci.

Magnus, a, um, groß. P. wiel-
ki Comp: *Mayor*, größer. Pol.
wielki. *Mayores*, die alten/ vor-
eltern/ vorfahren. Pol. starsi/
przodkowie. *Superl. Maximus*,
der größte. P. największy. *Ma-
xime*, fast/ freilich. Pol. bardzo/
zwłaszcza. *Maiusculus*, zimlich
groß. P. przywielkym. *Magna-
tes*, die farnembiten. Pol. prz. d.
niechci/ poważniejszy/ celniejszy.
Magnitudo, die größte. P. wiel-
kość.

Comp: *Magnanimus*, groß,
mützig/ dapper. Pol. wysoce
męski/ poważny/ smiały. *Ma-
gnanimitas*, großmütigkeit. Pol.
poważność/ wysoła myśl/ smia-
łość. *Magnificus*, herrlich/ prech-
tig. P. wielmożny. *Magnificen-
tia*, herrlichkeit/ pracht. P. wiel-
możność. *Magnifico, u*, ich ma-
che groß/ lobe/ preste. P. stawie/
wielbte/ wychwalam. *Magnifi-
cio, Magnipendo* i. h. achte groß.
P. wielce sobie waze. *Magnope-
re, Maximopere*, sehr/ fast. P.
bardzo/ wielce/ wielmi.

Magnes, etis, ein Magnet. P.
Magnet/ albo Magnets.

Maialis, ein barg/ verschnitt-
tener eber. P. cypczyony wicprz.

Maiestas, atus, Mäiestat/ wira-
de/ herrlichkeit. Pol. Mäiestat/
dostojność/ wielkość/ spaso-
nitłość/ powaga.

Mains, der May. P. May.

Mala, eine wange. P. Jągodą
na twarz/ policzek.

Malacia, eine windstille auff
dem Meer. Pol. cisłość na mor-
zu.

Malagma, ein weich pflaster.
P. plastr odmięczający.

Malleus, ein Hammer. P. młot.

Malleus ligneus, ein schlegel. P.
błaga/ kłosa/ taram. *Malleolus*,
ein hammerlein. P. młotec. Item,
ein Rebenschöß. Pol. sószyk wino-
ny/ latorość.

Mallunium, ein Handbecken.
P. Miednica.

Mala, vide Volo.

Malua, Pappeln kraut. Pol.
Słaz.

Malus, i, Subst. masc. ein mast/
segelbaum. P. Mäste. *Malus, i*,
fem. ein Apfelbaum. Pol. Ją-
bloń. *Malum*, ein Apfel. Pol.
Jabłko. *Malus*.

Malus Armeniaca, ein Morellenbaum. *P.* Morellowe drzewo.

Malus, a, um, böß. *Pol.* zły.

Comp: Peior, erger. *Pol.* gorzsy.

Superl. Pessimus, der ergste. *Pol.*

nagorszy. *Malum*, i, Subst: ein

öbel/ vnglück/ schade. *P.* Trud-

ność/ niebezpieczeństwo/ škoda.

Malum, Interiect: *Quid (malum)*

mihi narras, was zun teuffeln

sagstu mir. *P.* A kátá/ (diabla/

zábíta smierć) mi powiedasz.

Malicia, bößheit. *P.* złość.

Maliciosus, schalckhafftig/ bößhafft-

ig. *P.* złościwy/ wyrudny/ nie-

cnostliwy. *Malignus*, böse/ vne-

traw/ vngünstig. *Pol.* złościwy/

niewolny/ niebezpieczliwy.

Comp: Maledico, ich leistere/

verfluche. *Pol.* złorzecze/ przeklis-

nam. *Maledicus*, lesterhafftig.

Pol. złorzeczny/ omowny/ plu-

gawey geby. *Maledictum*, ein

scheltwort/ lesterwort. *P.* złorze-

czenie/ omowa. *Maledicentia*,

lesterung/ schmehung. *P.* złorze-

czeństwo. *Maledictio*, scheltung/

verfluchung. *Pol.* złorzeczenie/

przeklinanie. *Malefacio*, ich thu

öbel/ beschädige. *P.* zle czynię/

uszkadzam. *Maleficus*, schedlich.

P. škodny/

P. škodny/ škodliwy. *Malefica*,

eine Zeuberin. *Pol.* czarownica.

Maleficium, ein öbelthat. *P.* zło-

czynstwo. *Malevolus*, gehässig/

vngünstig. *P.* ządrościwy/ nie-

bezpieczliwy. *Malevolentia*, vngunst

Pol. ządrość/ niechęć/ nieprzy-

jazni/ niebezpieczeństwo.

Mamma, eine dütte/ brüste. *P.*

Ćię/ pierś. *Mammilla*, ein zith-

lein. *P.* Cicek. *Mammillare*, ein

brusttuch/ brustlan. *P.* żaloga.

Manceps, ein zolikauffer. *P.* celi-

nik/ nątemnik/ poborca/ mytnik.

Mancipi, eigen/ oder eigens-

thumb. *P.* własny albo własność.

Mancipo, as, ich gebe oder ver-

kauffe zu eigen. *P.* wydawam za

własne/ przedanie na wieczność/

przywłaszczam. *Mancipatus*, ver-

pflcht/ ergeben. *Pol.* wydany/

przywłaszczony. *Mancipium*, ein

Leibeigen knecht oder magd. *Pol.*

Niewolnik/ albo niewolnica.

Comp: Emancipo, as, ich lasse

frey/ lasse aus meiner gewalt. *P.*

wyzwalam/ wyzwiebodzam/

swieb odnym czynię. *Emancipa-*

tus, freigelassen. *P.* wyzwiebo-

dzony/ wolny.

Mancus, mangelhafftig/ geo-

brechlich/

brechlich/ der eine hand hat. *Pol.*
niedostateczny/ bloniny/ jedno-
reki.

Mando, *as*, ich befehle / lege
auff. *Pol.* Roſkazyje/ polecam/
poruczam. *Mandatum*, ein be-
fehl. *Pol.* Mandat/ roſkazanie/
przykazanie/ polecenie.

¶ *Comp.* *Amindo*, ich ſchicke
weg. *Pol.* odſylam/ odprawiam.
Commendo, ich befehle / rühme.
Pol. polecam/ chwale/ zalecam.
Commendatio, ein beſchlung /
rühmung. *P.* polecenie/ zalecanie.

Mando, *is*, ich eſſe/ zerbeiße.
P. jute/ gryze. *Mandibula*, ein
Kinnback. *P.* policzek. *Manduco*,
as, ich eſſe. *P.* jem/ jute.

Mandra, *a*, ein diebſtall. *Pol.*
oborá.

Mandragora, *Utraun*. *P.* po-
rzyt.

Manè, *Morgens* / *frühe*. *Pol.*
rano/ poranu.

Maneo, *es*, ich bleibe/ warte.
P. mieſzam/ zoſtawam/ czekam.
Manſio, ein bleibung/ wonung.
P. trwanie/ czekanie/ mieſzanie.

¶ *Comp.* *Emaneo*, ich bleib auff-
ſen. *P.* nie mieſzam domá/ álbo
nie przychodze. *Emineo*, ich ache

für/

für/ vbertreffe. *Pol.* przechodze/
przewyſſam. *Eminentia*, fürs
treffligkeit. *Pol.* przewyſſanie/
zacnoſć. *Immineo*, ich lige ob/
bin nahe. *P.* Leze nad kim/ przy-
pietam/ przyblizam ſie. *Perma-
neo*, ich verharre. *Pol.* Trwam/
zoſtawam. *Pramineo*, ich vbers-
treffe. *P.* przewyſſam. *Promi-
neo*, ich gehe/ hange / rage her-
für. *Pol.* Jeſtem bliſſy / álbo
wyſſy niſy pochrzeba/ wychodze.
Remaneo, ich bleibe da. *P.* zoſta-
wam.

Manes, *ium*, die todeen geiſter/
oder ſeelen der verſtorbenen. *P.*
Nleboſciel/ duſze zmártlych ludzi.
¶ *Immanis*, grausam / ſcheuſ-
lich/ groß. *Pol.* ſrogi/ okrutny/
wielki. *Immanitas*, grauſamkeit.
P. ſrogoſć/ okrutnoſć.

Mango, *onis*, ein Grempler/
Roſteuſcher. *Pol.* Gremplarz /
roſtucharz. *Mangonizo*, ich puſe
oder ſchmücke etwas altes auff
den lauff. *P.* wyſmukute/ przy-
prawiam ſtare rzezi / aby byly
ſkarpneyſze.

Manica, ein Emel/ oder hands
ſchuch. *Pol.* rękaw/ álbo rękaw-
nica.

As

Manife-

Manifestus, a, um, klar/offen:
bar. P. jaśny/ jaśny/oczyszty.

Manifesto, ich offenbare/ ent-
decke. P. objaśniam/oznajmiam.

Manipulus, ein garb/ büschel/
handvol. P. Snop/ snopczyk/
garść. Item, ein rotte von zehn
Kriegsknechten. Pol. bursá/ rotá
dziesięć żołnierzy. *Manipu-*
laris, e, adiect: was zur rotte ge-
höret. P. rocie/ albo burcie nále-
ży. *Manipularis*, Subst: ein
Rottmeister/ Zendrich. P. Dze-
siatnik/ proporzniś/ chorąży.

Mannus, i, ein kleines Köstlein/
Zelter. P. Komik/ Inochodnik.

Mano, as, ich tropffe/ renne/
flüsse. P. kapie/ ciekę/ plynę.

Comp: *Demano*, *Emano*, *Pro-*
mano, ich flüsse herfür/ komme
her. P. wyplynę/ pochodzę. *Per-*
mano, ich flüsse durch/ dringe
durch. P. przebiegam/przechodzę.

Manolartulus, ein Bleylugel
P. ołowina kulá.

Manfuetus, jam/ milt/ sanfft.
Pol. skromny/ ośrocony. *Man-*
fuetudo, sanftemut. P. cichość/
skromność. pol. porá. *Manfue-*
cia, ich mache jam. P. proce/ upo-
kożam. *Manfuesco*, ich werde
jam

jam. P. stawam sie cichym/ po-
kornym/ skromnym.

Manfus, us, ein hube landes.
P. włoścá.

Mantile, ein handtuch/ hand-
wehle. P. Reczyniś.

Mantica, ein sack/ sackel/wade-
sack. P. Mischel/ dieśąg/ kápá.

Manticularius, ein dieb/ beute-
schneider. P. złodziey/ brzmienie

śel. *Manticular*, aris, ich stele/
betriege. P. krádne/ oszukawam.

Manus, us, ein hand. P. reśá.

Item, ein menge Kriegsvolk. P.
wielkość/ woysto. *Manuarius*,

was mit henden gemacht wird.
Pol. Reczyny. *Maubrium*, ein

heft/ öhr/ handhabe. Pol. uchop/
uchopá/ reśoleść/ toporzyśto.

Manubia, arum, raub/ beut von
den feinden gewonnen. P. Lupa/
korzść nieprzysiacielom wydarła.

Mapalia, orum, ein arm-Hir-
tenheuschlein. P. chálupśá.

Mappa, a, ein Tischtuch/
Taschentuch. P. obrus.

Marceo, es, ich verwelcke. P.
schne/ wiedzne. *Marcesco*, &

Comp: *Emarceo*, *Emaresco*. Item.

Marcidus, a, um, wack/ faul/
verdorret. Pol. zwiędły/ zgniły/
zwichły.

Mare,

Mare, das Meer. *P.* Morze.
Marinus, zum meer gehörig/ od
 im meer wohnend. *Pol.* Morſki.
Maritimus, was an dz meer ſtoſt/
 ſet/ oder was am meer liget. *Pol.*
 pomorſki/ ná morzem leżacy.
Comp: Transmarinus das ober
 Meer iſt. *P.* żamorſki.

Margarita, *a.*, ein Perlein. *P.*
 perła. *Margaritarius*, ein per
 len Kremer. *P.* kramarz albo ku
 piec, co perlami kupczy.

Margo, *inis*, ein port/ rand.
P. kraj/ kráwadz/ brzeg. *Mar*
ginus, & *Marginalis*, was an
 dem rand iſt. *P.* co ná brzegu leży.

Mario, *onis*, Hauſen. *P.* wy
 żná/ czeżugá. *al.* Huſo.

Maritus, *i.*, ein Eheman. *P.*
 mąż/ małżonek. *Marita*, ein
 Eheweib. *Pol.* żoná/ małżonek.
Marito, *as*, ich beehliche mich. *P.*
 ożeniam się/ albo/ yde żá mąż.

Marmor, Marmellein. *Pol.*
 Marmur/ Marmurowy ká
 mien. *Marmoreus*, Marmelſtein
 uen. *P.* Marmurowy.

Marra, ein Krauthawe/ damit
 man das vnkraut außreutet. *P.*
 Rydlík.

Marsupium, ein ſackel/ taſche.

P. Wiczeł/

P. Wiczeł/ wácel/ Pichiniá.

Marsupiarus, ein Beutler. *Pol.*

Wiczeł/ káletnik/ táżnik.

Martes, ein Marder. *P.* kuná.

Martius, der Merg. *P.* Mórzec.

Martyr, ein Wertterer. *P.* mes
 czennik. *Martyrium*, ein Zeugs
 nis/ márttery. *P.* świádecztwo/
 męczennictwo.

Mas, ein Manſbild. *P.* Me
 ſczyzná/ meſka pteć. *Masculus*,
subst: ein Mánlein. *P.* chłopte/
 jántec. *Masculus*, *a.*, um, adiekt:
 Mánlich/ dapffer/ beherzt. *Pol.*
 Mężny/ dzielny/ śmiały. *Ma*
sculus, Mánlich. *P.* Meſki.

Comp: Emasculo, *as*, ich máno
 che/ verſchneide. *Pol.* wátáſet/
 cypóte.

Maſſa, *a.*, ein teilg/ ſtück/ mas
 tert. *Pol.* Ciásto/ roſczyzná/ ſeus
 ká/ kloc.

Mater, ein Mutter. *P.* mátká.

Matercula, ein mütterlein. *Pol.*

mátuchná/ mátuchniczka. *Ma*

tertera, ein Mume/ der mutter

ſchwester. *P.* Ciotka. *Maternus*,

mütterlich. *P.* máteżyn. *Mater*

familias, ein Hauſmutter. *Pol.*

gospodini. *Matrix*, ein Bi

mutter. *P.* Máticá.

Matrimonium, die Ehe. Pol. Malżeństwo. *Matrimonialis*, ehelich. P. malżeński.

Matrona, ein eheliche frau. P. beżena białogłowa / pāni / goś podint.

Materia, & *Materies*, Materi oder zeug / daraus man allerley macht. P. *Materia* / watek / wśelaka rzecz / z ktorey co czynia. *Materialis*, das zum zeug gehöret. P. *Materialny*.

Matta, ein Matte / sirodeck. P. Rogoża.

Matula, ein brunnfachel. Pol. Bezał / brynnał.

Maturus, a. um. reiff / zeitig. P. dośłały / żrzały / wżrzały, do rośln. Item, bequem / füglich. P. weżesny / potemny / czysty. *Maturè*, zeitlich / bald. Pol. rāno / wezaś.

¶ *Comp: Immaturus*, unzeitig. P. niedośłały / nieuzrzały. *Præmaturus*, frühzeitig. Pol. rany / skołozny.

Maturo, as, ich esse. P. pospieszam się / kwapie się. *Matureſco*, ich werde reiff. Pol. żrzie / dośłałam się.

Matula, die Morgenröte. P. Borza.

Borza. *Matutinus*, a. um. früe. P. rany.

Maxilla, ein wange / bock. P. policzek / czelugę. *Maxillaris*, dem backen zugehörig. P. ponczyk / trzonony.

M E.

Mechanicus, ein handwercksmar. P. Rzemieśnik. *Ars mechanica*, ein handwerck. P. Rzemiosło.

Mecum, mit mir. P. semna.

Medeor, eris, ich heile / heilte. Pol. leczę / pomagam / ratuję.

Medela, & *Remedium*, ein hilff / arznei. P. pomoc / ratunek / lekarstwo.

Medicor, aris, ich heile. P. leczę / wzdawiam. *Medicus*, s, subst: ein Arzt. P. lekarz. *Medicus*, a. um. heilsam / arzneiisch. P. zdrowy / lekarzki. *Medicina*, die Arzneykunst. P. lekarstwo. *Medicamentum*, ein arznei. P. lekarstwo. *Medicabilis*, was kan geheilet werden. P. Co może być wleczone. *Inmedicabilis*, unheilbar. P. nieuleczony.

Mediocris, vide *Medius*.

Meditor, aris, ich tichte / besichthe /

361
tracht
lam /
uo, ei
bbung
ne /
betrac
C C
dache
my /
wedie
tracht
sie / v
Me
mittel
dny /
tel. P
heilte
lowie
C Ca
jertei
ly ro
heilte
M
sia P
Med
noße
jmit
Me
diene
napo
palip

trachte/ bbe. *P.* myśle/ rozmyślani/ dważam/ cwięze. *Meditatio*, ein sichtung/ betrachtung/ Übung. *Pol.* myślenie/ rozmyślanie/ cwięzenie. *Meditabundus*, betrachtende. *P.* rozmyślając.

¶ *Comp: Immeditatus*, unbedacht/ ungerüstet. *Pol.* nierozmyślony/ nienagotowany. *Præmeditor*, aris, ich bedencke/ betrachte zuvor. *Pol.* Rozmyślami sie/ dważam przed tym.

Medius, a, um, der mittelt/ mittelmäßig. *P.* srodny/ posrzedny/ mierny. *Medium*, ein mittel. *Pol.* srodok. *Medietas*, die helffte/ mittelmäßigkeit. *P.* połowica/ mierność.

¶ *Comp: Dimidius*, halb/ halb zerteilet. *P.* połowiczny/ ná polny rozdzielony. *Dimidium*, die helffte. *P.* połowica.

Mediacris, zimlich/ mittelmäßig. *P.* weżyjny/ srodny/ mierny. *Mediocritas*, mäßigkeit. *P.* mierność/ weżyność. *Mediocriter*, zimlich. *P.* miernie/ tak weży.

Mediastinus, subst: der geringst diener/ hauffnecht/ sudler. *Pol.* nápodlienszy sługa/ párobek/ palupiek. *Mediastinus*, a, um, gering/

gering/ veracht. *P.* podły/ śliwy/ wżgardzony.

Mediterraneus, das mitten im land oder erdrich ist. *Pol.* ná posrzedku ziemi leżący.

Meditullum, das mittel eines jeglichen dinges. *Pol.* posrzedek każdego rzeczy.

Mediusfidus, Trawen/ fürs war/ bey Gott. *Pol.* záprawde/ poprawdzie/ dali bog/ jásom enotliwy/ jáso mi pan bog mi.

Medula, das marck in beinen vnd holz. *P.* mozg w kościach/ drzenie w drzewach. *Medullitus*, von grund des herzens. *Pol.* serdecznie/ z prawego serca.

¶ *Comp: Emedullo*, as, ich ziehe das marck aus. *Pol.* wyćiągam mozg/ wylupuje drzeń. *Metaph:* ich erklere. *Pol.* wytładam/ wytłásztam.

Mercuriè, Trawen/ fürwar. *P.* owści/ záprawde.

Merò, ich brunze. *P.* brze.

Mel, honig. *P.* miod. *Melleus*, das von honig ist. *P.* miodowy.

Mellius, honigsüß. *P.* słodki/ jákoby miod. *Melligò*, inis, der saße/ daraus die Immen das hoo

Na 3 nig

nig machen. *Pol.* soł / żłorego
pſezoly miod dżalata.

¶ *Comp: Mellifico, as,* ich mache honig. *P.* miod czynię. *Mellificium*, das honig werck. *Pol.* spráwówánte miodu/ álbo podsteránte pſezot.

Melanurus, ein Kuelperſ. *Pol.* Zajoz/ *alias.* *Perca minor.*

Melior, vide Bonus.

Melis, ein dachs. *Pol.* żbił/ dżiłi for.

Membrum, ein glied. *P.* czło-
neł. *Item*, ein teil eines jeglichen
dinges. *Pol.* cześć wſeláctey rze-
czy. *Membratim*, ſtückweiſe. *P.*
ná káſti/ po káſtu/ ná ſtuſi.

Membrana, ein dünne haut/
pergament. *P.* Cteńka ſforceżlá/
párgámini. *Membranarius*, ein
Pergamentmacher. *P.* Párgá-
minnik.

Memini, ich weiß / gedencke.
P. wiem/ pámietam. *Item*, ich
melde. *P.* wſpomínam/ przy-
pominam. *Mentio*, gedencung/
meldung. *P.* ſpomínánte/ przy-
pomínánte/ wzmínáá.

Memor, eingedencf. *Pol.* pá-
mietny/ wdżieczny. *Inmemor*,
vergessen. *P.* niepámietny/ nie-
wdżieczny/

wdżieczny/ zápámetáły. *Me-
moría*, das gedechtnüß. *Pol.* pá-
miec. *Memoriter*, außwendig.
P. ná pámieć. *Memoro, as, &
Commemoro*, ich erzehle/ melde.
P. wpliezam/ ſpomínam. *Me-
morabilis, Memorandus*, gedencf
würdig. *P.* godny pámetánia.

Menda, & Mendum, i, ein
mangel/ fehl/ irthumb. *P.* błá-
dzá. *Mendosus*, voller ir-
thumb/ falſch. *P.* pełny błedow/
falſhwy.

¶ *Comp: Emendo, as*, ich verbeſe-
ſere. *P.* polepſham/ poprówlam.
Emendator, ein verbeſſerer. *P.* po-
prawca. *Emendatio*, ein verbeſſe-
rung. *P.* poprówiente/ nápráwá.

Mendacium, vide Mentior.

Mendicus, ein Bettler/ pracher
P. żebral/ nedżnik. *Mendicus*,
armut. *Pol.* nedżá/ wboſtwo/ że-
bránná. *Mendico, as*, ich bettes-
le. *P.* żebrze/ prze bog bierze.

¶ *Comp: Emendico*, ich erbettele.
P. wyżebrze/ wyproſe.

Mens, vernunfft / ſinn / vera-
ſtand/ gemút/ gedechtnis. *Pol.*
rozum/ dowcip/ bmyſł/ pámieć.

¶ *Comp: Amens, Demens*, vns
ſinnig/ thöricht. *P.* głupi/ ſas-
lony/

tony/ wóćiełny/ niebaczny. *A-*
mentia, Dementia, dny. nnigłci/
 thorbeyt. *P.* glupość/ śmiałstwo/
 nieczym. *Demento, as*, ich ma-
 che thóriche. *P.* śalonym czynię.
Vehe mens, heftig/gros. *P.* gwał-
 towny/popędliwy/ śilny. *Vehe-*
mentia: heftigłci/ geschwindig-
 keit. *Pol.* gwałtowność/ moc/
 śilność. *Vehe menter*, sehr. *Fol.*
 barzo/ srogo/srodze/ oprzymie-
Mensa, a, ein Tisch. *P.* stół.
Mensarius, ein wechsler. *P.* mini-
 carz/ báńcierz/ odmientacz.

Mensio, Mensura, vide *Me-*
sur.

Mensis, ein Monat. *P.* Mies-
 siac. *Menses*, plur: der weiber
 zeiten. *Pol.* Miewieścia choroba
 miesieczna. *Menstruus*, a, um;
 das alle monat geschicht / oder/
 ein monat lang wehret. *P.* Mies-
 sieczny. *Menstrua*, arum, Idem
 quod *Menses*.

¶ *Comp: Bimestris*, e, zwey mo-
 nat lang. *P.* dwomiesięczny *Tri-*
mestris, drey monat lang. *Pol.*
 Trzy miesięczny. *Semestris*, sechs
 monat lang. *P.* ś. ś. miesięczny/
 pułroczy. *Sesquimensis*, andert-
 halb monat. *P.* półtora miesięczny.

Mensura, vide *Metior*.

Menta, a, Mähny. *P.* mietła.
Mentula, a, das menlich glied.
P. męski człon. *P.* *Mentastrum*,
 wilde mähny. *P.* polna albo liśna
 mietła.

Mentagra, Flecken oder schup-
 pen des angesichts. *P.* Lisay ale
 bo lupież na twarz.

Mentio, vide *Memini*.

Mentior, ich liege. *P.* Lże/Flas-
 mam. *Mendax*, lügenhaftig/
 oder ein lügner. *Pol.* Flamiłny/
 Flamić/ lgarz. *Mendacium*, ein
 lügen. *P.* Flamiłwo.

¶ *Comp: Ementior*, ich llege ofo-
 sentlich. *P.* wylhgam/wymysła.

Mentum, das Ein. *P.* podbro-
 dek/ podgardlek.

Meo, as, ich gehe/ stiesse. *Pol.*
 bieże/ctek. *Meatus*, us, ein gang
P. chod/ przechod. *Meabilis*, e,
 gangbar. *P.* przechodzący.

¶ *Comp: Commeo*, ich gehe zu-
 mal/ wandere/ fahre. *Pol.* yade/
 przechodzę się/ wędruję. *Com-*
mentus, us, ein gleitsbrieff/ paß-
 port. *Pol.* gleitowny list. *Item*,
 Prostant/ vorrath. *Pol.* y. vo-
 ność. *Permeo*, ich durchgehe/
 durchstiesse. *Pol.* przechodzę/
 przećiekam. *Permeabilis*, durch-
 gengig.

gengig. *Pol.* Łatwy ku prześciu/
przebyciu. *Remeo*, ich gehe zus-
rück/ fließe hindersich. *P.* wras-
cam sie / yadę na zad / na zad
cięle.

Merces, edis, lohn/ besoldung.
P. Wzto, zaptatā. *Mercenari-
us*, ein Tagelöhner/ miedling. *P.*
Nátemnik.

Mercor, aris, ich kauffe. *P.* ku-
pute. *Mercator*, ein Kauffman.
Pol. Kupiec. *Mercatus, us*, ein
Markt/ Meß. *Fab.* Järmarkt.
Mercatura, Kauffmanschafft.
P. Kupiectwo.

Merx, cis, & *Merces, ium*,
Wahre/ Kauffmanschafft. *P.* ku-
pia/ towar. *Mercimonium, idē.*
¶ *Comp: Commmercium*, gewerb-
schafft/ mattschafft/ gesellschaft/
P. spolne hāndlowānie, Towā-
rzystwo/ spolkowānie. *Merci-
potus us, vocab: fictum*, ein wein-
kauff. *P.* Lidelup.

Merenda, a, Abendbrodt/ be-
sperskost. *P.* podwieczorek.

Mereo, es, & *Mereor, eris*,
ich verdiene. *P.* służe/ zástugute.
Item, ich habe Kriegs bestallung.
P. żołnierska służa. *Meritum*,
ein verdienst. *P.* zástugā. *Meri-*

tus, a,

tus, a, um, verdient/ billich. *P.*
zástużony/ służny/ godny/ po-
winny. *Immerito*, unbillich. *P.*
niestużnité. *Meritorius*, was zu
vermieten ist. *P.* Nátemny.

¶ *Comp: Commereor, & or*, ich
verschuldige/ sündige. *P.* zástu-
gute/ dopuścizam sie. *Demereor*,
Promereor, ich verdiene. *P.* przy-
sługute/ záchowam sie. *Emeres*,
& or, ich diene wol/ oder aus. *P.*
wysługute sie. *Emeritus*, wol
verdienet. *P.* wysłużony/ zástu-
żony.

Meretrix, eine brecke/ hure. *P.*
nierządnicā/ kurwā. *Meretri-
cius*, härtisch. *P.* nierządny/ nie-
rządniczy/ kurewski. *Meretri-
cor, aris*, ich treibe huren leben.
P. kurestwem sie bāwie.

Merga, a, ein Korgabel/ oder
hercke. *P.* wydli/ albo grābie.

Merges, itis, ein hauff/ garb.
P. kupłā/ snopek.

Meigo, us, ich tuncke ein. *Pol.*
narżam/ topię/ wmaczam.

¶ *Comp: Demergo*, ich versencke
P. pograżam. *Emergo*, ich kom-
herfür. *Pol.* wynarżam sie/ wys-
brnę. *Immergo*, ich tuncke ein.
Pol. wnarżam/ wgrażam. *Sub-*

mergo,

mergo, ich entrencke. *Pol.* topie/
pogężam.

Mergus, i, ein Teucher. *Pol.*
Nor/norck.

Meridies, vide *Dies*.

Merops, ein grünspecht. *Pol.*
Jolná.

Merus, a, um, rein/ lauter. *P.*
Bezpry/ prawy/ wyrudny. *Me-*
rum, subst: ungeweißet wein. *P.*
Bezpre/ niezmiężane wino. *Me-*
raus, a, um. & *Merax*, acs, vn-
gemüthet. *Pol.* Bezpry/ niezmi-
ężany.

Merula, a, ein Amsel. *P.* Ło-
Merula lacustris, ein Schley-
Pol. Lin.

Mespilus, ein Mespelbaum. *P.*
Mespilome drzewo, y. miota. *Me-*
spilum, ein Weispel. *P.* Miopla.

Meta, a, ein ziel/ ende/ markt.
stein. *P.* cel/ Pies/ Pontec/ grás-
nica/ Kopiec. *Metator*, ein Ju-
rierer. *P.* stánownicz/ obożny.

Metallum, allerley Erz oder
Metall. *P.* wśelaka miedź/ albo
Frusiec. *Metallicus*, a, um, Erz-
in *P.* Fruscowy. *Metallicus*, subst:
ein bergman/ bergknap. *P.* gor-
nik.

Metior, uris, ich messe. *Pol.*
mierze.

mierze, *Mensor*, ein messer. *Pol.*
mierz. Item, ein Jurierer. *P.*
stánownicz. *Mensio*, messung.
Pol. mierzenie. *Mensura*, a, ein
maß. *P.* miarą. *Mensuro*, as, ich
messe. *P.* mierze.

¶ *Comp: Demetior*, ich messe
ab. *P.* odmierzam. *Demensum*,
ein abgemessen teil. *P.* obroś. *Di-*
metior, *Emetior*, *Permetior*, ich
messe ab/ oder aus. *Pol.* roźniera-
zam/ wymierzam/ przemierzam.
Remetior, ich messe widerumb.
P. znówu mierze/ przemierzam
jaś. *Immensus*, groß/ vnmeß-
lich. *P.* wielki/ niezmierny.

Metis, is, ich erndte. *Pol.* żnie-
ć / żbierą. *Messor*, ein schnit-
ter. *Pol.* żetnia. *Messorum*, was
zur erndte gehört. *P.* co ku żnio-
wu należy. *Messus*, die Erndte.
P. żniwo.

¶ *Comp: Demeto*, ich schneide/
oder hawe ab. *P.* pożynam.

Metropolis, ein Hauptstadt.
P. głowne miasto.

Metuo, ich fürchte. *Pol.* boie
się / obawam się. *Metus*, us,
furcht. *P.* boiaz i. *Meticulosus*,
furchtsam. *P.* boiaźliwy.

Meus, a, um mein. *P.* mon.

Mica, *a*, ein Klein Stücklein /
bröcklein / Körnlein. *P.* kruszina /
odruszka / odrobina / ziarnko.

Mico, *as*, ich glenze / scheine /
zwingere. *P.* blyskam / drgam.
¶ *Comp: Dimico*, ich streite /
fechte. *P.* bijsie / potyskam sie /
bermutz. *Dimicatio*, ein streit /
Kampff. *P.* potyskanie / potyczka /
bitwa / bermowanie. *Emico*, ich
glenze / springe / oder rage her
für. *Pol.* wyblyskam / wystakus
te / wynurzam sie / przewyskam.

Migro, *as*, ich gehe / ziehe / wane
dere. *Pol.* Jde / jade / prowadze
sie / wedrutz.

¶ *Comp: Commigro*, ich ziehe
mit allem was ich hab / an ein
andern ort. *Pol.* przeprowadzam
sie ze wszytkim co mam / na in
szetensce. *Demigro*, *Emigro*, ich
ziehe weg / oder aus. *P.* wypro
wadzam sie / wynosze sie / wy
tazgam precz. *Inmigro*, ich zie
he ein. *Pol.* wprowadzam sie /
Remigro, ich ziehe wieder an mei
ne alte stelle. *Pol.* wprowadzam
sie na pierwse mtesce. *Transmi
gro*, ich ziehe weg. *Pol.* przepro
wadzam sie precz.

Miles,

Miles, *ius*, ein Kriechman /
Landesnecht / Soldat. *Pol.* zol
nierz / Rycerz. *Militia*, der Krieg /
Kriegzeug. *P.* zolnierswo / wons
na / wyprawawoienna. *Mili
tarius*, *e*, Kriegisch. *P.* zolaterski /
wotenny / waleczny / Rycerski.
Milito, *as*, ich diene im Kriege /
bmb Sold. *Pol.* walcze / zolniers
sta stuz.

¶ *Comp: Commilito*, *onis*, ein
Kriegsgesell / Kottgesell / Schule
gesell. *P.* Towarzysz na wojnie /
w rocie / w szkole. *Commilitum*,
Kriegsgesellschaft. *Pol.* Towar
zystwo na wojnie / w zolniers
twie.

Milium, Hirsch. *Pol.* Proso /
Jagly.

Mille, Tausent. *Pol.* Tysiac.
Millesimus, der tausentste. *P.* tys
siacny. *Millenarius*, das tausent
in sich begreiff. *P.* co tysiac wso
bie zamyla. *Millies*, tausents
mahl. *P.* Tysiac Proci / tysiac ra
zow. *Milliarum*, ein meil wegs
P. mila drogi.

Millus, & *Millum*, ein halbo
band der hund. *P.* obroż na psy.

Milum, & *Miluius*, ein weisse
P. łania.

Minus.

Minus, i, der eines jeglichen
gheberde nachthut. *Pol.* podryj-
niacz.

Mine, arum, Drawung, *P.*
großby/ groźenie. *Minax*, &
Minitabundus, drawig. *P.* groź-
ny/ srogł. *Minor*, & *Minutar*,
ich drawe. *P.* groźe/ odpowies-
dam.

¶ *Comp: Comminor*, *Intermi-*
nor, ich drawe fast. *P.* bārzo gro-
źe. *Communicatio*, *Interminatio*,
drawung. *P.* groźbā/ groźenie.

Mingo, is, ich brunze. *I.* śeże/
wode puśezam.

Minister, ein Diener. *P.* stu-
gā. *Ministerium*, ein dienst. *P.*
stuzbā. *Ministro*, as, ich diene.
Pol. stuzę.

¶ *Comp: Administro*, as, ich
berwalte. *Pol.* sprāwuje/ rządzę.
Administratio, ein verwaltung.
P. sprāwowānie/ rządzenie. *Ad-*
ministrato, ein verwalter. *Pol.*
sprāwca/ porucznik/ namieści-
nik. *Subministro*, ich gebe dar.
Pol. dodate/ uśadawam/ nōślā-
dam.

Minium, Bergzinnober. *P.* gor-
ny Zinnober. *Minio*, as, ich fer-
be mit Zinnober. *P.* farbute Zi-
nnoberem.

Minus,

Minus, adverb: weniger. *Pol.*
mniej. *Minime*, keines weges/
gar nicht. *P.* by nā mniej. *Mi-*
nutus, *Minutulus*, *Minusculus*,
klein/kleinlech. *P.* mālby/drobnby/
śczubly. *Minutal*, kleingehackte
speiß. *P.* siełāninā. *Minuo*, ich
ringere. *P.* bmnienham.

¶ *Comp: Comminuo*, ich zerschla-
ge/ zerbreche. *Pol.* rozbijam/ rozi-
siełam/ roztracam/ polāmam.
Diminuo, *Inminuo*, ich verklei-
nere/ vermindere/ ringere. *Pol.*
bmnienham.

Mirus, a, um, wunderbarlich.
P. dżwony. *Mirabilis*, *Mirifi-*
cus, *Mirandus*, *Idem*. *Mirum*,
subst: & *Miraculum*, ein wunders
werck. *P.* dżw. *Miror*, aris, ich
verwunder, mich. *Pol.* dżiwuje
się.

¶ *Comp: Admiror*, *Idem cum*
simplici. *Demiror*, ich verwunder
mich sehr. *P.* bārzo się dżiwuje/
bārzo mi to dżiwno.

Misceo, es, ich vermische/ bers
menge/ beträbe. *Pol.* mieszam/
przylewam/ macze. *Mistio*,
Mistura, vel per x, ein vermisch-
ung. *Pol.* zmieszanie. *Miscella-*
neus, vermischet/ unordentlich.

B b a

Pol

Pol. zmięśniany/rozmańny/ nieporządny. *Miscellanea*, ein buch da man allerley ein schreibt. *Pol.* Flegi/w Flore sie to y owo piśe. *Comp.* *Admisceo*, ich mische darzu. *P.* przymieſzam/ przyczyniam. *Commisceo*, ich mische vnter einander. *P.* Jedno s drugim zmięſzam. *Immisceo*, ich menge drein. *P.* wmięſzam/ przymieſzawam. *Permisceo*, ich vermische wol. *P.* przemieſzawam. *Promisceo*, vermische/ vnordentlich/ nicht vnterschieden. *P.* zmięśniany/ nieporządny/ nterozny.

Miser, arm/ elend/ betrübt. *P.* obogt/ nedzny/ mizerny/ żałosny. *Miseria*, armſeligkeit/ elend. *P.* nedża/ lichota/ ntedoſtać.

Misereor, eris, Misereſco, Commisereſco, Imperf. *Miseret, Misereſcit*, ich erbarme mich/ es jammert mich. *P.* zmiłute sie/ zliłute sie/ żał mi/ luto mi. *Misericors*, barmhertig. *P.* Miłosierny/ liłoſciwy. *Misericordia*, barmhertigkeitt. *P.* miłosierdzie/ lutoſć.

Miseror, aris. Commiseror, ich beklage/ beweine/ bejammere. *P.* żałute/

P. żałute/ luto/ opłákan am. *Miserabilis, Miserrandus*, jämmerlich/ erbermiglich. *P.* żałosny/ nedzny/ mizerny. *Miseratio, Commiseratio*, ein erbarmung. *P.* zmiłowanie/ zliłowanie.

Mitis, e. sanfftmütig/ mild/ mürb. *P.* cichy/ ſtromny/ bezodry/ dobrośliwy/ Fruchy. *Immitis*, vn mild/ vnreiff. *P.* nieſtroma/ n/ nieogłaſkany/ ntedoż-żaly. *Mutesco*, ich werde jam/ mild/ reiff. *P.* Pote sie/ bywam dołagan/ vsmierzon/ doſtawam sie/ vżrzete. *Mitigo, Commitigo, Mitifico*, ich verfühne/ mache still/ jam. *Pol.* oblagam/ vsmierzam/ Proce.

Mitra, ein Biſchoffs hut. *P.* Biſkupia czapła.

Mitto, is, ich ſchicke/ ſende/ laſſe. *P.* ſła/ poſylam/ puſzczam/ żantecham. *Miſſio*, ſendung/ vrlaub. *P.* poſłanie/ dozwolente/ odprawá. *Miſſus, us*, ein gericht oder tracht in etner malzeit. *P.* potrawá. *Miſilis, e*, was man werffen kan. *P.* Co latwie moze rzucić/ ciſnać. *Miſilia, plur.* gaben die man vnters volck außwürffe. *Pol.* Dary Flore miedzy poſpołſtwo ciſtata. *Comp.*

Comp: *Amitto*, ich verliere/ laß fahren. *Pol.* gubie/ trące/ bopuſzczam. *Admitto*, ich laß zu/ oder verbrech. *Pol.* dopuſzczam/ przepuſzczam / dopuſzczam nie / wytepure / grzeſze. *Commisto*, ich füge zuſamen/ vertraue/ befehle/ geſtatte/ ſündige. *P.* ſpągam/ polecam/ przykażę/ dopuſzczam / grzeſze. *Commiſſura*, eine füge. *P.* ſpuſzczanie/ ſpopenie/ ſklienie. *Commiſſio*, ein befehl/ *Commiſſion*. *P.* polecenie/ *comiſſiā*. *Commiſſarius*, ein befehlhaber. *P.* Porucznik/ *Comiſarz*. *Demitto*, ich laß herab. *P.* ſpuſzczam na dol/ popuſzczam. *Demiffus*, demütig. *P.* pokorny/ bniżony. *Dimitto*, ich laß gehen/ fertige ab. *Pol.* opuſzczam/ odſyłam / odprąwtam. *Emitto*, ich laß aus/ ſende aus. *Pol.* wypuſzczam/ wyſyłam. *Emiſſarius*, ein Ründſchaffer. *Pol.* ſpieg/ ſpieglerz. *Immitto*, *Intramitto*, ich laß ein. *Pol.* wſyłam/ wſadzam/ wpuſzczam. *Immiſſura*, ein ſtick. *Pol.* latā. *Intermitto*, ich laß unterwegen. *P.* przeſtawam/ zaniecham. *Intermiſſio*, auffhören *P.* przeſtanie. *Manumitto*, ich

ich laſſe frey. *P.* wyſwiebadzam/ zniwoliy wypuſzczam. *Manuſſio*, ein freylassung. *Pol.* wyſwobodzenie/ wypuſzczenie znieſwoliy. *Omitto*, ich unterlaß/ laß auſſen. *P.* zaniecham/ opuſzczam. *Permitto*, ich laß zu/ vergünne. *P.* dopuſzczam/ dozwalam. *Permiſſus*, *us*, vergünnung / zuſaſung. *P.* dopuſzczanie/ dozwole nie. *Premitto*, ich ſchicke vor. *P.* ſłę na przod. *Pratermitto*, ich laß unterwegen. *P.* przeſtawam/ zaniecham. *Promitto*, ich verheiffe/ oder laß hernider. *P.* obiecuję/ albo rozuſzczam / rozcągam. *Promiſſus*, *a, um*, lang. *P.* długi/ ſpuſzczony/ odwieſity. *Promiſſio*, eine verheiffung. *P.* obietnica/ obiecācie. *Comp: Compromitto*, ich gehe ein/ verwillige. *P.* zezwalam. *Compromiſſio*, ein verwilligung. *P.* zezwolenie. *Compromiſſarius iudex*, ein Schidſman. *Pol.* wędniacz. *Remitto*, ich ſchicke wieder/ oder erlaſſe. *Pol.* odſyłam/ albo odpuſzczam. *Remiſſio*, erlaſſung/ vergebung. *P.* odpuſzczanie. *Remiſſus*, nachleſſig. *P.* ſłaby/ niedbálny. *Submitto*, ich unterwerffe/ demütige. *P.*

poddawam / podstawiam / bni-
 jam. *Submissus*, a, um, demütig/
 still / leise. *Pol.* pokorny / cichy /
 cieni. *Transmitto*, ich übersehe
 etc. / fahre über. *Pol.* przesyłam /
 przebijam / przepławiam się / prze-
 wożę się.

M O.

Modo, jest / jeżund. *P.* Już /
 teraz / dopiero. *Item*, allein / nur.
P. tylko / jedno.

Modius, ein Maß / Viertel. *P.*
 miara / porzec / czwartnia. *Mo-
 diolus*, ein wasseretmer. *P.* wi-
 dro. *Item*, ein Nabe. *P.* piasta
 kolowa.

Comp: Semodius, ein halb
 scheffel. *P.* półkora / półczwarte-
 nie. *Sesquimodius*, anderthalb
 scheffel. *P.* półkora kora / pół-
 tory czwartnie.

Modus, ein weis / Maß. *Pol.*
 miara / sposób / obyczaj. *Mo-
 dulus*, Maß / vermügen. *P.* oby-
 czaj / przemożenie. *Item*, ein
 vers / oder melody. *Pol.* wiersz /
 pienie / piosenka. *Modular*, aris,
 ich singe. *P.* spiewam.

Modicus, Klein / męsię. *P.* ma-
 ły / tak wczesny. *Modicum*, ein
 wenig.

wenig. *Pol.* Trochę / mało. *Im-
 modicus*, groß / unmaßig. *P.* wielo-
 ci / zbyt / niemierny.

Moderar, aris, ich regiere mę-
 się / halt im zaum. *P.* Rządze /
 sprawule / skromie / powścią-
 gam. *Moderator*, ein Regierer /
 Verwalter. *P.* Rządcą / Rząd-
 cą / sprawcą / mistrz. *Modera-
 trix*, eine Verwalterin. *P.* Rzą-
 dicielka. *Moderatus*, męsię /
 etngezogen. *P.* mierzny / skromny /
 powściągliwy. *Immoderatus*, un-
 męsię. *P.* niemierny / popędli-
 wy / zbyt.

Modestus, zuchtig / sittig. *P.*
 skromny / obyczajny. *Modestia*,
 zucht / höflichkeit / sittsamkeit.
Pol. skromność / obyczajność /
 wstydlivość. *Immodestus*, un-
 zuchtig. *Pol.* rozpustny / swo-
 wolny.

Machus, ein Ehebrecher. *Pol.*
 cudzolożnik. *Macha*, eine Hu-
 re / Ehebrecherin. *Pol.* kurwa /
 nierządnicą / cudzolożnicą. *Mæ-
 chor*, aris, ich treib Hurerey /
 brech die Ehe. *P.* nierząd płodze /
 cudzoloże.

Mænia, orum, Stadtmaur /
 Ringmaur. *P.* męystimur,

Mærea,

Mæres, es, ich bin trawrig/
betrübt. *Pol.* smuce sie/ trościę
sie/ żałuje. *Mæstus*, trawrig/
betrübt. *P.* smutny/ smetny/ ża-
łościny/ trościwy. *Mæror*,
Mæstus, leid/ trawrigkeit. *P.*
Smutek/ smutek/ żalosci/ tro-
ści.

Mola, æ, *Moletrina*, *Molen-*
dinum, ein Mühle. *Pol.* Młyn.
Mola etiam significat, ein opfers
Fuch. *P.* placet do ofiarowania.
Molaris, e, *Molendinarius*,
was zur mühle gehöret. *P.* młyn-
ski. *Molaris*, *Subst.* ein backen
zahn. *P.* Erzonowy ząb. *Mo-*
lo, is, ich mahle. *P.* miele. *Mo-*
litor, ein Mäller. *P.* Młynarz.
Molitoris, eine Mälerin. *Pol.*
młynarka. *Molitura*, mahlung/
mahlweg. *P.* mielecie/ mlywo.
¶ *Comp: Commolo, Emolo, Fer-*
uolo, ich zermale. *Pol.* zmielam/
rozmielam/ przemielać. *Immo-*
lo, ich opffere. *P.* ofiaruję.

Moles, is, ein Last. *Pol.* brzes-
mie/ wielka a ciężka rzecz. *Me-*
saph: eine Beschwerigkeit. *Pol.*
Trudność/ ciężkość. *Molestus*,
beschwerlich/ verdrießlich. *Pol.*
przykry/ ciężki/ mierzony/ nies-
przyjemny.

przyjemny. *Molestia*, beschwere-
nigkeit/ oberlast. *P.* Ciężkość/
przykrość/ trudność/ niepokoy.
Molesto, as, ich beschwere/ ober-
lastige. *P.* Trudność/ prace ko-
mu żadam/ nagać.

Molior, iris, ich vnterstehe
mich/ schicke mich auff etwas. *P.*
bólitue/ lufie sie/ pokuşam sie/
gotue sie/ bierz sie na co. *Mo-*
litio, *Molimen*, *Molimentum*,
ein grosse arbeit/ fürnehmen. *P.*
Łużenie sie/ grożenie sie na co
wielkiego.

¶ *Comp: Amolior*, ich hebe hinc
weg. *Pol.* odtaczam/ odkładam.
Admolior, ich thu herzu. *P.* przy-
taczam/ przykładam. *Demolior*,
ich breche ab. *Pol.* Łąże, łamie/
zrzucam/ rozrzucam/ psuje.

Mollis, e, weich/ sanfft/ welo-
bisich. *Pol.* miękki/ wdzięczny/
subtelny/ cieni/ niewieściy/ znie-
wieściaty. *Mollis*, wechlige
keit. *Pol.* miękkość/ subtelność/
pieśczota. *Mollis, Emollis, Mol-*
lisco, ich erweiche. *P.* zmięczam/
osłomiam/ oblagam/ ospośa-
tam. *Molleco*, ich werde weich.
P. miękzeje.

Momen-

Momentum, ein augenblick.
P. Wignienie oka / oczomignienie.
Item, macht / Krafft / wurde / an-
 sehen. *P.* moc / ważność / powa-
 ga / dostojność / godność. *Mo-*
mentaneus, zeitlich / vergänglich /
 wandelbar. *Pol.* doczesny / nie-
 trwały / przemienny.

Monachus, ein Mönch. *Pol.*
Mnich. *Monacha*, eine Nonne.
P. *Mniyszka.*

Monarcha, ein einziger Herr /
 ein Oberster allein. *Pol.* Jedno-
 władcą. *Monarchia*, ein regu-
 ment / da einer allein Herr ist.
P. *hednowładztwo.*

Monasterium, ein Kloster. *P.*
Plastor.

Monoculus, Einäugig. *Pol.*
Jednooki.

Monomachia, ein Kampff / da
 zwey allein streiten. *P.* *poledyn-*
lowy boy.

Monedula, eine Dole. *Pol.*
Kawka.

Monéo, ich vermähne / warne.
Pol. *nápominać / ostrzegam /*
Monitor, ein vermähner. *P.* *ná-*
pominacz. *Monito*, *Monitus*,
us, *Monitum*, eine vermahnung /
 warnung. *Pol.* *nápominańcie /*
przestroga. *Comp:*

Comp: Admonéo, Commoneo,
 ich vermähne. *P.* *nápominać.*
Pramoneo, ich warne. *Pol.* *prze-*
strzegam. *Submoneo*, ich verma-
 ne heimlich. *P.* *po ściechu / po tá-*
hemnie nápominać.

Moneta, Münz / gelt. *Pol.*
Moneta / pieniądze. *Monetarius*,
 ein Münzher. *P.* *Miancarz.*

Monile, ein Halsband. *P.* *no-*
śerie / tancuszek.

Monimentum, & *Monimen-*
tum, ein Zeichen / merckzeichen /
 buch / grab. *P.* *znák / pamiątká /*
śrebi / grab / kamień nagrobny.

Mons, ein berg. *Pol.* *gora.*
Monticulus, ein berglein. *Pol.*
gorzka / goreczka. *Montanus*, das
 auß bergen wechset / oder woh-
 net. *Pol.* *gorny.* *Montosus*, bür-
 gicht. *P.* *gorzkiy.*

Monstro, as, ich zeige / weise. *P.*
okazyw. *Monstrum*, ein seltsam /
 unnatürlich ding / ein wunder.
Pol. *dziw.* *Monstrosus*, seltsam /
 wunderbarlich. *P.* *dziwny / śpety /*
śkaradny / foremny.

Comp: Commonstro, ich zeige.
Pol. *okazyw / pokaziw.* *Demon-*
stro, ich beweise. *Pol.* *dowodze /*
uzywodze. *Demonstratio*, ein be-
 weis.

weß. P. don od/ wywod. Præ-
monstro, ich zege zuvor. P. przę-
dym i przęte.

Morbus, i, ein Franckheit/
seuche. P. niemoc/ choroba/ zai-
rąza. Morbescus, Morbidus,
Franck/ such. P. chor/ niemocny/
niezdrowy/ wrzeditwy/ wrzodo-
nary. pa. hiny.

Mordeo, ich beisse/ oder thue
verdrueß. P. kżam/ gryze/ albo
lżę/ żłogęze. Mordeo, as,
idem, Morduus, beissender weis-
se/ stichweye. P. żadę. Morsus,
us, ein biß. P. uß. Metaph:
scheltwort/ lesterung. P. żinow-
Pa/ żłogęzente.

Comp: Almordeo, ich benage
Pol. ogrzżam. Premordeo, ich
betisse forn ab. Pol. żaiadam/ za-
grzżam/ żalęzute.

Morio onis ein Narr. P. Stazen.

Morior, ich sterbe. Pol. vintę-
ram/ konam/ żdncham. Mor-
tuus, tod/ gestorben. P. omę. ly.
Moribundus, sterbende. P. omę.
raich. Mors, der Tode. Pol.
Smierę. Mortalis, tödlich/ sterb-
lich. P. smiertelny. Mortalitas,
sterblichkeit. Pol. smiertelność.
Mortuinus, tod/ gestorben. Pol.
pactny/ żdchly.

Comp: Commorior, Demorior,
Emorior, ich sterbe gar/ zumal.
P. pomieram, żdncham.

Moror, aru, ich verziehe/ halte
auff. P. żamießlam/ żawadzam/
żatrymam/ żadzę. żawam. Iż.
ich n. ohne/ bleibe. P. mießlam/
erwam/ chowam sie. Item, ich
achte/ sorge. Pol. dbam/ frązute
sie. Mora, ein verzug/ hinder-
nis. P. żamießlante/ żawadze-
nie/ żawada/ odwoła.

Comp: Commoror, ich bleibe/
wohne. P. mießlam. Demoror,
Immoror, ich verziehe. Pol. ża-
mießlam/ żabawam sie. Immo-
ratio, ein verzug. P. mießlante/
żabawła. Remoror, ich halte auff
P. odwlozā/ wadzę/ żawadzamy
żadzję. żawam. Remora, ein ver-
hinderung. P. odwoła/ żadzję
żente/ żamießlante.

Mortarium, ein Morsel. Pol.
Wozdzęz.

Morus, ein maulbeerbaum. P.
mormowe drzewo/ mormo. Mo-
rum, ein maulbeer. P. mormo.

Mos, ein sict/ gebrauch/ ges-
sonheit. Pol. omę. Moralus,
sittlich. Pol. co. lu dobrę. n. omę.
Q c cżaiom

czaiom náleżny. *Moratus*, sietig/
züchtig. *P.* obyczajny.

Morigeror, *aris*, ich gehorche/
folge. *P.* słucham/ Ewoujstsem
Morigerus, gehorsam. *Pol.* po-
słuszny/ponośny. *Immorigerus*,
ungehorsam. *P.* ocietań/ Erng-
brny/ nieposłuszny/ niepowośny.

Morofus, eigensinnig/ stór-
richt. *P.* dziwny/ dziwał/ zred-
ny. *Morofitas*, eigensinnigkeit/
stórrigkeit. *P.* dziwność.

Moschum, Bisem. *P.* Piżmo.

Moueo, *es*, ich bewege. *P.* ru-
sam. *Motus*, *us*, *Motio*, eine be-
wegung. *Pol.* Ruśenie. *Motus*
etiam ein Lärm/ Aufruhr. *Pol.*
zwada/ zamięśanie. *Mobilis*, *e*,
beweglich. *P.* ruchomy/ ruszisty/
nieśtaly/ nieśtateczny. *Mobili-
tas*, beweglichkeit. *P.* nieśtalość/
nieśtateczność.

Comp: Amoueo, ich thue hin-
weg. *P.* odcymate. *Admoueo*, ich
thue hinzu. *P.* przytaczam/ przy-
miskam/ podawam. *Commoueo*,
ich bewege/ erzürne. *Pol.* poru-
sam/ pobudzam/ rozgniewam.
Dimoueo, ich wende ab. *P.* odcy-
mut. *Promoueo*, ich fahre fort/
ich

ich fördere. *Pol.* postępuje/ po-
magam. *Permoveo*, ich bewege
fast. *P.* barzo poruszam. *Remo-
ueo*, ich thu hinweg. *Pol.* odcy-
muję/ oddziawiam/ oddziadam.
Remotus, fern/ weit abgelegen.
P. daleki/ oddalony. *Semoveo*,
ich lege weg. *Pol.* oddziadam ná-
strone.

Max, bald. *P.* wnet/ hnet.

M V.

Mucor, *oris*, Schimmel. *Pol.*
pleśń. *Mucidus*, schimlecht. *P.*
splesniaty/ zwiotśaty. *Muceo*,
Mucesco, ich bin/ werde schim-
lecht. *P.* pleśniete.

Mucro, *onis*, die spitze an ein-
jeglichen gewehr. *P.* hart/ grof/
oſtrze wſelakiy bronny. *Macro-
natus*, gespißet. *P.* hartowany/
kónczynny.

Mucus, *i*, Roß. *P.* Smárek.
Mucosus, Roßig. *P.* smárkay.

Mugil, ein Pomochel. *P.* Po-
mochla/ Dorſ.

Mugio, *is*, ich brülle. *Pol.* Ry-
cz/ bekam. *Mugitus*, *us*, das
brüllen der Ochsen oder Räre.
Pol. Ryż/ bekanie.

Mulco,

Mulceo, es, ich stretche/ stretche.
le. P. glassege/ blagam/ Proce/
bismierzam.

¶ *Comp: Demulceo, Permulceo,*
Idem ferè significant.

Mulgeo, es, ich melcke. Pol.
dote. *Mulctia, Mulctrale, Mul-*
ctrum, ein melckgeschirr. P. sto-
piec.

¶ *Comp: Emulgeo*, ich melcke
aus. P. wydayam. *Metaph: ich*
ziehe/ bringe heraus. Pol. wy-
ciągam.

Mulgo, as, ich mache ofenbar.
P. ofstawiam/ wywodwam.

¶ *Comp: Promulgo*, ich kündigt
aus/ ruffe aus. P. wsh. Ein taw-
no czynię/ roznoszę/ rozgłoszę/
rozstawiam.

Mulier, ein Weib. P. Niewia-
stka. *Muliercula*, ein weiblein. P.
niewiastka. *Muliebris*, weiblich.
Pol. niewieści. *Item*, weich/ vn-
manlich. P. miękki/ niemięzay.
Muliebria, das weiblich glied/
oder weiber krankheit. P. czo-
nek niewieści/ albo niemoc nie-
wieści. *Mulieriter*, auff weib-
liche art. P. po niewiastku/ nie-
wieściu obyczajem. *Muliero-*
sus, Weiber begierig. Pol. nie-

wieści/

wieści/ niepowściągliwy/ wsho-
teczny. *Mulierositas*, liebe/ oder
begierde zu den weibern. P. mis-
łość/ chęć ku niewiastom/ gams-
rąctwo.

Mullus, ein barbe. P. Barmá.

Mulsam, i. Claret. P. Claret/
albo hippocras.

Multa, a, vel *Multa*, ein
geld straffe. P. wina pieniężna.

Multo, vel *Multo*, as, ich straff
P. karze/ wine wśladam. *Item*,
ich schlage/ peimige. P. biję/ drę-
czę.

Multus, vti/ emsig. P. mno-
gi/ bsta-wieczny. *Multum*, viel/
sehr/ fast. P. wiele/ bärzo/ mno-
go. *Multitudo*, die viele/ men-
ge. P. wielość/ mnostwo.

¶ *Comp: Multifarius*, manig-
faltig. P. rozmaity. *Mulifari-*
am, mancherley weise. P. roz-
naiscie. *Multiplex*, vielfaltig. Pol.
rozmaity. *Multiplico*, as, ich
mehrere/ lege zu. P. mnożę/ po-
mnażam/ przypiadam. *Multilo-*
quus, schweshaftig. Pol. wielo-
mowny.

Multitia, orum, welche Ekte-
der. P. miękkie/ á subtile bā-
ty.

Co a

Malus,

Mulus, *i*, ein Maulschel, *Pol.*
Mula, ein maulschellin, *P.*
mulica *Mulio*, *onus*, & *Mulus*,
 ein Eseltreiber, *P.* *Delarz*.

Mundus, *i*, subst: die welt, *Pol.*
 Ewigk. Item, der weiber schmuck
Pol. stroy niewieści / ochedożka
 białogłowiśka, *Mundanus*, weltlich,
P. *świeci*.

Mundus, *a*, *um*, rein / sauber.
P. *czysty*, *chedogi*. *Mundicia*, &
Mundicies, remigheit, *P.* *chedo-*
gości / *ochedożności* / *chedożwo*.
Mundo, *as*, *Emundo*, ich mache
 rein, *P.* *Chedoż* / *wyczyszciam* /
wyczieram.

¶ *Comp: Immundus*, vn sauber /
 garstig, *P.* *nieczysty* / *niechedogi* /
plugaawy. *Immundicies*, vnre-
 nigheit, *Pol.* *nieczystość* / *pluga-*
stwo.

Mungo, *is*, ich buhe / schneuze.
P. *vcieram nos*.

¶ *Comp: Emungo*, *Mem*, *Me-*
taph: ich bringe ab / bringe mit
 guten Worten von einem, *P.* *wyz-*
ludzam / *wyziagam*. *Emunctor-*
um, ein buhscher, *P.* *vcieradło* /
bczypawka / *nożyczi do vcierá-*
nia swiec.

Munio, *u*, ich befestige / beschre-
 me /

me / besche, *P.* *btwierdzam* / *obro-*
niam / *opadzam* / *opatrzawom*,
Munius, *a*, *um*, fest / wol besetzt,
P. *obronny* / *opadzony*. *Mun-*
itio, *Munimen*, *Munimentum*,
 eine wehre / basten / festung / bohl-
 werck, *P.* *obrona* / *bastia* / *twiro-*
dza / *wat*.

¶ *Comp: Communio*, ich befestige
 ge wol, *Pol.* *obroniam* *dobrze*.
Circummunio, ich befestige allent
 halben, *Pol.* *w* *Polu* *obroniam*
opatrule. *Premunio*, ich bewah-
 re zuvor / oder befestige vorn, *P.*
przed tym opatrzuie / *na przode*
tu obroniam.

Munis, *e*, verpflichtet / unter-
 than, *P.* *obwiazany* / *poddany* /
powinny. *Munia*, *orum*, pfliche-
 ten / auferlegte ämpter, *P.* *po-*
winność / *posługa* / *brzad w lo-*
żony.

¶ *Comp: Immunis*, *e*, frey von
 solchen diensten vnd pflichten, *P.*
wolny od *taśmowch brzedow* /
swicwoduy / *ntepowinny*. *Immu-*
nitas, freyheit, *Pol.* *wolność* /
swiebodá.

Munus, *eris*, ein gabe / ges-
 schenck / oder ampt / pflicht, *Pol.*
Dar / *bpominet* / *albo brzad* /
 powina

potwinnoci. *Munera*, *as*, ich schencke. *Pol.* daruis.

¶ *Comp: Remunerar*, ich vergelte/ verchre wider. *Pol.* oddate/ nagradzuj.

Munificus, freigebig. *P.* hony/ bezorny/ dobroclwy/ datny.

Munificentia, freigebigkeit. *P.* honyość/ bezodrość.

Municeps, ein angenommener bürger zu Rom. *P.* Etoryz/ mież/ czynia bñl. przypie. Rymie.

Municipium, ein Stadt od fleck/ das sein eigen rechte hat. *P.* miasto a bo miasteczko/ własne swo prawo miastce.

Murex, *icus*, ein Meerschneek/ aus welcher schweis oder saft man Purpur macht. *Pol.* żółw morski/ żłorego potu albo sołu purpur czynia. unde pro purpura accipitur. *P.* pawłoka.

Muria, *a*, Salzwasser/ lacke. *P.* Rozol.

Murmur, ein gemämel/ geräusch/ getümmel. *Pol.* hum/ dywiel/ śmer. *Murmuro*, *us*, ich brumme/ murre. *Pol.* humie/ śmerze.

¶ *Comp: Obmurmuro*, ich wider-
belle/

belle/ wider spreche. *Pol.* sprzeciwiam się/ mrucze/ odwarkam/ mārfoce.

Murus, *i*, ein Maur. *P.* Mur. *Muratus*, gemauert. *Pol.* murowany. *Muralis*, was zur maur gehört. *P.* murowany.

Mus, ein maus. *P.* myś. *Mus* maior, eine Rase. *Pol.* żyzurek.

Mus ponticus, ein hermelin. *P.* gronostay. *Musculus*, ein meußlein. *P.* myśka. *Murinus*, meusin. *Pol.* myś. *Muscipula*, ein Meußfall. *P.* Łapka.

Musta, *a*, ein Mucke. *P.* muscha. *Muscarium*, ein fliegenwedel. *P.* oganká.

Muscu, *i*, Moch. *Pol.* Wech. *Muscus*, Mochicht. *P.* mchem obrosly.

¶ *Comp: Emusco*, *as*, ich dunst/ saubere. *Pol.* wyępsćiam/ wychedzam.

Musso, *us*, *Musito*, *as*, ich rede/ hurri/ brüllte heimlich. *P.* śpica/ potachu mowia/ śemram/ odwarzam/ mārfozam. *Musitabundus*, brumlend. *P.* mruczach.

Musela, ein Wisel. *P.* Łasica. *Musela varia*, ein Beißer. *P.* Dystor. *Muselinus*, wiselin. *P.*

Łasieznia

Kasztelny / biady / ptegaty / żoł-
tawy.

Mustum, i, Most / newer wein
P. Mostek / mlode wino / nowe
wino. *Musteus*, süss wie most. P.
mostekowy / słodki.

Mutilus, a, um, gestummelt.
P. stomny / niedosłateczny. *Mu-
silo*, as, ich stümmele. Pol. obci-
nam / oblamute / obrzeżute.

Mutis, is, ich rede heimlich /
mucke. P. hepcze / isłam / trune.

Muto, as, ich endere / verwand-
le / wechsele. P. miente / odmie-
niam. *Mutatio*, eine verwande-
lung. Pol. odmiáná / przemian-
ná / przemientenie. *Mutabilis*, e,
wandelbar. P. odmienny. *Mu-
tabilitas*, wandelbarkeit. P.
odmienność.

Comp: *Commuto*, *Immuto*,
Permuto, *Transmuto*, ich wechse-
le / tausche / verwandele. P. wy-
mientam / przemientam / odmie-
niam / wymarzę. *Commutatio*,
ein tausche. P. zamiana. *Immu-
tabilis*, unwandelbar. P. nieod-
mienny.

Mutuo, as, ich leihe. P. pożycz-
kam. *Mutuo*, aris, ich lehne /
entlehne. P. pożyczam. *Mutuus*,
gleich / eins vmb's ander. Pol.

rowny / spólny / żołtopólny. *Mu-
tuus*, ein gelichen ding. P. po-
życzona rzecz. *Mutuantius*, ent-
lehnet. P. pożyczany.

Mutus, a, um, stum / sprache-
los. P. niemy. *Muteo*, *Mutesco*,
Et Comp: *Obmuteo*, *Obmutesco*,
ich verstumme. P. zamilkam / nie-
mym się stawam.

M Y.

Myinda, a, die blinde Lue /
blinde maus / spinckel-winkel.
P. mrzł / ślepak / abá.

Myrmecia, Omalfhauffen.
P. Mrówisko.

Myrtax, ein Kackelbard. Pol.
wzł.

Myrtillus, ein Preusselstrauch.
Pol. Kálnowy Przał. *Myrtilli-
orum*, Preusselbeeren / schwa-
ckenbeeren. P. Kálny.

Mysterium, ein geheimniß. P.
Tátemnica. *Mysticus*, a, um,
das ein heimliche bedeutung hat.
P. cotátemnice-iafa známionu-
ie. *Mystes*, e, ein geweihter. P.
świętecony. *Mystagogus*, der obere-
ste Priester / Probst oder Prior.
P. Namyśły Biskup albo Ka-
plan / Probosz / Przejor.

Comp:

Comp: Symmysles, ein Densbruder. *P.* yednego swiececia / yednego stanu y ypowia towa: yss.

INCIPIENTIA

ab N.

N. A.

NAE, Aduerb: warlich. *Pol.* Dwiſki / záprawde.

Neus, ein animal / muttermal. *Pol.* przyrodzone znamię. *Metaph.* ein gebrechen. *P.* niedosta: teſ.

Nam, *Namq.* Coniunct: den. *P.* bo / bowiem / abowiem.

Nanciscor, *eris*, ich überkomme. *P.* dostate / náhywam.

Nanus, i, ein Zwerch. *P.* Parzel. *Fam.* ein zwerchyn. *P.* Parlica.

Napus, i, lange rüben / steck. rüben. *P.* podługowatá rzepá / márchiew.

Narcissus, zettloß / Herbstblumen. *P.* wrzós.

Nares, die Nasenlöcher. *Pol.* Nozdrze.

Narra, *is*, ich erzähle. *P.* powie: dam / wyliczam. *Narratio*, ein erzählung. *P.* powie: ś / wylicze: nie. *Comp:*

Comp: Enarro, ich lege aus / ich erkläre. *P.* wyliczam / wyli: dam. *Enarratio*, ein erklärung. *P.* wyli: dam. *Enarrator*, ein Auf: leger. *P.* wyli: dam. *Enarrabi: lis*, aussprechlich. *P.* wymowny. *Inenarrabilis*, unaussprechlich. *P.* niewymowny.

Nascor, *eris*, ich werde gebor: ren. *P.* národze się. *Natus*, ein Sohn. *P.* Syn. *Nata*, ein tochte: ter. *P.* córka. *Natinitas*, die ge: burt. *P.* národzenie. *Natalis*, ein geburts tag. *P.* dzień národze: nia. *Natalis Christi*, der Chris: tag / Weihnachten. *Pol.* Boże národzenie / Gody. *Natales*, plur: Stam / geschlecht. *P.* stan / dom / po: kolenie. *Natalinus*, was zum geburts tag gehöret. *P.* dniu ná: rodzenia náleżacy. *Natinus*, Ná: türlich / angeboren. *Pol.* przyro: dzony / własny. *Natio*, ein volck / geschlecht. *P.* lud / rodzy / po: kolenie. *Natura*, die Natur / eigens: schafft. *Pol.* przyrodzenie / wlas: ność. *Naturalis*, natürlich. *Pol.* przyrodzony / własny. *Natura: lia*, plur: die scham. *P.* Lono.

Comp: Adnascor, vel *Annas: cor*, ich werde angeboren. *Pol.* przyradzam

przyradzam sie. *Agnatus*, verwand vom Vater her. *P.* powinowaty / powinowaty / krewny / powinowaty. *Cognascor*, ich werde mit geboren. *P.* wespoł sie rodzi. *Cognatus*, verwandt. *P.* powinowaty / krewny / przyrodzony. *Cognatio*, verwandschaft. *Pol.* powinowactwo. *Enascor*, ich wachse heraus. *Pol.* wyrastam / wyradzam sie. *Innascor*, ich werde angeboren / ich wachse ein. *P.* wyradzam sie / wrastam. *Pronascor*, ich komme her / entsiehe. *P.* pochodze. *Renascor*, ich werde wieder geboren / wachse wiederrumb. *P.* odradzam sie / znówu wyrastam. *Nasturtium*, Kress / Kressig. *P.* Rzeżuchā. *Nassa*, ein Fischer reuse. *P.* wierzą / wieperz. *Nasus*, i, die Nase. *P.* Nos. *Nasutus*, großnesig. *P.* nosaty / wielkonosy. *Nasutulus*, Nasenwetz / Flugling. *P.* madry / medrela. *Nato*, vide *Na*. *Nates*, die Arschbacken. *P.* pulczyk / pośladek. *Natrix*, ein wasserschlang. *P.* wodny wąż.

Natura,

Natura, vide *Nascor*. *Navis*, ein Schiff. *P.* łódź / okręt. *Navia* / *navia*, *Nauicula*, ein Schifflein. *P.* Łośka. *Navigium*, ein jeglich Schiff. *P.* każda łódź. *Navalis*, e, zu Schiffen gehörig. *P.* Łożny. *Nauarchus*, Schipper / Patron. *P.* Pan łodzy / patron. *Nauclerus*, der Stürman. *P.* Sturmf. *Nauta*, ein Boßman. *P.* Boßman / flis. *Nauticus*, den Schiffleuten zugehörig. *Pol.* żagarski. *Naulum*, Schifflohn / fracht. *P.* Długo od noży / przywożne. *Naufragium*, ein Schiffbruch. *P.* zatopienie / tonienie / rozbicie okrętu. *Metaph.* ein jeglicher Schaden. *P.* każda ploda / wtrata. *Nausiagus*, ein Schiffbruchtger. *P.* Łopien morski / Flory okręt rozbil. *Naumachia*, ein Krieg zu wasser. *P.* Bitwa z łodzy / wojanna / potykańta na morzu. *Navigo*, as, ich schiffe / siegele. *P.* żeglute / puszczają na morze. *Nauigatio*, Schifftart. *P.* żeglota / wojba. *Nauigabilis*, schiffreich. *P.* pławny / sposobny do żeglowania.

Comp: Adnavigo, ich lege on. *P.* przy

P. przy lhwam / przybham sie
 ku brzegu. *Enauigo*, ich schiffe
 aus. P. wypl wam.

Nauti, das schifflein mitten in
 der nuß. *Metaph*: nichtig / ge-
 ring. P. Błota wpośród orze-
 chu / łuszczyń. *Metaph*: nicze-
 mny / lichy.

Nauti, *as*, ich liege ob / lehre
 fließ an. *Pol*. pilnau / pilność
 przykładam. *Nauti*, *a, um*, fließ-
 sig, emsig. P. pilny, bystry.

Nausea, dñlust / seel / wieder-
 wille. *Pol*. przyrość / brzdęk /
 brzdliwość / zezienienie wro-
 bie. *Nauseo*, mir eckelt / mir ist
 nicht wol. *Pol*. brzdęsie / brzo-
 kowi.

N E

Ne, aduerb: nicht. P. nte. *Con-
 iunct*: auf das nicht. P. by nie /
 aby nie. *Item*, *Enclitica interro-
 gatiua*, ob. P. żali / a nie.

¶ *Comp*: *Nec*, *Neque*, weder /
 noch. *Pol*. ani. *Nedum*, ich ge-
 schweige. *Pol*. nieżęć. *Nequa-
 quam*, *Nentiquam*, keines weges.
 P. żadna miara / żadnym spo-
 bem / żadnym obyczajem. *Ne-
 quicquam*, vergebens. P. próżno /
 wnikcz,

Nebula,

Nebula, ein Nebel. P. Mgła.
Nebul-sus, niebelicht. P. mgłany.

Nebulo-onis, ein loser mensch /
 bub. P. Dłecnotą / lotr / nogić /
 wisieć / obić / subienicą.

Necesse, von nöten. P. pothrze-
 ba. *Necessarius*, *a, um*, nötig /
 notwendig. P. pothrzebny. *Ne-
 cessarius*, *subst*: ein verwandter.
 P. powinny / krewny. *Necessi-
 tudo*, freundschaft. P. powin-
 nowactwo / przyiacielstwo. *Ne-
 cessitas*, Noth / notdurfft. P. po-
 thrzeba.

Neco, *as*, ich tödte. P. zabijam.
Nex, *necis*, todschlag / tödtung.
 P. zabita śmierć.

¶ *Comp*: *Eneco*, ich tödte. P. za-
 bijam. *Metaph*: ich betrübe. *Pol*.
 zasmucam / trudność / zadawam.
Internecio, eine aufrodtung / vera-
 tilgung. P. wyśorzenie / wy-
 glądzenie.

Necto, *is*, ich knüpfe / binde.
Pol. wiąże / spinam. *Nexo*, *as*,
 freq: ich knüpfe emsig. P. zacią-
 gam. *Nexus*, *us*, ein verknüp-
 fung / oder verpfandung seines
 Leibes. P. węzeł / zawiązanie / za-
 wiązanie albo obwiązanie wiąża-
 go ciała,

D d

Comp:

¶ *Comp: Anello*, ich Knüpfte/ henge an. *P.* przywiezute/ przydawam/ przypatam. *Connecto*, ich binde/ Knüpfte zusammen. *Pol.* zwięzute/ złączam.

Nego, as, ich leugne/ verneine. *P.* prze/ nie znam sie. *Negatio*, ein leugnung. *P.* zaprzemie. *Negativus*, leugbar. *P.* przacz/ nie znáten sie.

¶ *Comp: Abnego*, ich verleugne. *P.* zapieram sie. *Abnegatio*, ver-leugnung. *P.* zaprzemie. *Dene-gó*, ich schlage ab/ versage. *Pol.* odmawiam. *Pernego*, ich leugne gänglich. *Pol.* żadna miara nie znam sie.

Negligo, vide Lego.

Negotium, ein geschefte/ ge-werb/ handel. *Pol.* sprawa/ po-threbá/ trudność. *Negotiosus*, geschäftig. *P.* sprawny/ pracowity. *Item*, schwer/ unruhig. *P.* Trudny/ niespokojny. *Nego-tior, aris*, ich treibe gewerb/ kauf-manschaft. *P.* handlute/ kupce/ Prámuté. *Negotiator*, ein ge-werbsman. *P.* Pramarz/ Kupiec.

Nemo, niemand. *P.* nié/ ja-den/ żadny.

Nempe, nemlich/ freylich. *P.* zważczá.

Nemus,

Nemus, oris, ein lustwald. *Pol.* las/ gay. *Nemorosus*, waldechtig. *P.* pełny lasow y gátow. *Nema-ralis*, waldig. *P.* leśny/ gátowy.

Neo, ich nehe/ spinne. *P.* wyte/ przedé. *Netrix*, ein U. herin/ Spinnerin. *P.* swaczka/ przadka.

Nephritis, Nieren sucht/ Lenden stein. *Pol.* boli nie nerek/ Pá-mien w ledzwiách. *Nephriticus*, der die Nierensucht/ oder den Lendenstein hat. *P.* Co ma boles nie nerek/ albo stopy ná Pámien w ledzwiách chorule.

Nepos, ein Kinds sohn/ enckel. *P.* wnuc. *Neptis*, ein Kinds tochter/ encklein. *P.* wnuczka. *Nepos ex fratre*, bruders sohn. *Pol.* Synowiec. *Neptis ex fratre*, bruders tochter. *P.* Synowica. *Nepos ex sorore*, Schwester sohn. *P.* Stestrzencie. *Neptis ex sorore*, Schwester tochter. *Pol.* Stestrzanka.

¶ *Comp: Pronepos*, Kindskind sohn. *P.* prawnucek. *Pronepus*, Kindskind tochter. *Pol.* Práwnuczka. *Abnepos*, Nachköm-ling ins dierde geschlecht. *P.* práwnucow syn/ potomek w czwartym pokoleniu.

Nepotes,

Nepotes etiam significat, schlemer / mer / prasser. Pol. *Pijanice* / *zartoci* / *siwace*. unde *Nepotor*, *ars*, ich schleimme / prasse. Pol. *trawle* / *otrącam*.

Nequam, *subst*: ein buß / schalck
P. *niecnota* / *lotr* / nie dobre go.
Nequam, *adiect*: böß / schalckhaft.
fig. P. *zły* / *złobliwy*. *Nequior*,
Nequissimus, *Nequitia*, bößheit /
schalckheit. P. *złóć* / *piota*.

Nervus, *i*, ein spanader / sehn-
ader. P. *żyła*. *Metaph*: stercke
Pol. *moc* / *siła*. Item, eine Seem
am bogen. P. *ciężka*. *Nervosus*,
Aderachtig / starck. P. *żyłowy* /
mocny / *regi*.

Comp: *Eneruus*, *& is*, schwach /
kraftlos. P. *mdły* / *ślaby*. *Ener-
us*, *as*, ich schwache. Pol. *częsta*
mdłym / *ślaby*. *Subneruo*, ich
habe die adern enghen / mache
lam. Pol. *podcinam żyły* / *chro-
mie* / *ochramlam*.

Neuter, keiner aus zweyen. P.
jaden ze dwu / ani ten ani ow.
Neutralis, *e*, keinem von den
beiden zugethan. P. do żadnego
ze dwu przystając. *Neutro*, auf
keine seite. P. na żadną stronę.

Ni, *Nisi*, wo nicht / es were
den. P. *by nie* / *chybaby*.

Nideo, *& Renideo*, ich rieche /
schmecke. P. *wontam* / *pachnę* /
świdzę się. *Nidor*, *oris*, ein ges-
ruch. P. *śmiał* / *zাপach* / *śwad*.

Niſto, *as*, unde *Ninco*.

Nidus, *i*, ein Nest. P. *gniazdo*.
Nidulus, ein Nestlein. P. *gniazdo*
ko / *gniazdeczko*. *Nidulor*, *aris*,
Nidifico, *as*, ich näße / mache ein
nest. Pol. *gnieżdżę się* / *gniazdo*
czynie / *legam się*.

Niger, *a*, *nim*, schwarz. Pol.
czarny. *Nigellus*, schwarzlechtig
P. *czarnawy* / *wroniawy* / *przyczer-
niony*. *Nigror*, *Nigredo*, schwarz
ze. P. *czarność* / *czernidło*. *Ni-
greo*, *Nigresco*, ich bin / werde
schwarz. Pol. *czernię*. *Nigriceo*,
ich bin schwarzlechtig. P. *jestem*
przyczerńonym. *Nigricans*,
schwarzlechtig. P. *czarnawy*. *Ni-
gro*, *as*, *Denigro*, *Nigrefacio*, ich
schwerze / schmitze. Pol. *fąrbuję*
czarno / *świdzę*.

Nihilum, *Nihil*, *Nil*, nichts.
P. *nie*. *Nihili*, *Indecl* nichtig,
P. *nieczemny*.

Comp: *Nonnihil*, etwas P. *nies-
co*. *Nihili facio*, *Nihilipendo*,
D d a - ich

ich / ichge / achte gering. *P.* nte-
dbam / ja nie niemam / lece so-
bie waze.

Nimbus, ein Plazregen. *Pol.*
przeł / gwałtowny / wieści deżej.
Nimbosus, wetterrechtig / windig /
bngestüm. *P.* niepogodny / chmu-
rawy / dżdżisty.

Nimirum, freylich / nemlich. *P.*
zwłaszcza / owsem.

Nimis, *Nimium*, all zu sehr. *P.*
názbyt. *Nimus*, all zu groß. *P.*
zbyt / nieznterny.

Ningo, & *Ninguo*, ich schnele.
Pol. śnieg spuszcjam. *Ningit*, es
schneiet. *Pol.* śnieg pada. *Nix*,
schnee. *P.* śnieg. *Nivus*, schnee
licht / schweeweis. *Pol.* śnieżny /
biały także śnieg. *Nivosus*, voll
schnee. *P.* pełny śniegu.

Nisus, i, ein Sperber. *P.* Pro-
gulec.

Niteo, es, *Niteco*, ich glenze /
scheine. *Pol.* Jąśniete / lśceje sie.

Nitor, der glanz. *P.* Jąśność /
glądność. *Nitido*, as, ich mache

glenzend / schewre / fege / buze.

P. chędoże / wyzściam / wyćieo-
ram / wypoleruje *Nitidus*, glenz-

hend / gebuzt. *P.* lśczy / czysty /
jąśny / pśelany / forsmny / wypo-

lerowán.

lerowány. *Nitedula*, ein Licht-
mücke. *P.* Mucha ktora moci
świeci.

Comp. *Eniteo*, *Eniteco*, ich
schein herfür / hab ein ansehen
für andern. *Pol.* wyśiatam sie /
jęstem sławny.

Nitor, eris, ich unterstiche / be-
mühe mich / lehne mich. *Pol.* po-
kušam sie / bśilute / waze sie /
podpieram sie. *Item*, ich preiste.

Pol. ślekam. *Item*, ich verlasse
mich. *P.* dufam / spuszcjam sie.

Comp. *Annitor*, ich unterstiche
mich. *P.* pokušam sie. *Conni-*

tor, ich lehre allen fleiß an. *Pol.*
wielka pilność przydawam. *E-*

nitor, ich mühe mich sehr / gebes-
re. *P.* bśilute / mordute sie / mes-

cze sie / rodze. *Enixè*, mit gro-
sem fleiß / arbeit. *P.* pilnie / pra-

cowicie. *Innitor*, ich lehne mich
an. *Pol.* podpieram sie. *Obnitor*,

Renitor, ich widerstrebe. *Pol.*
przeciwiam sie. *Obnixè*, hefftig

lich. *P.* bąrzo / gwałtownie.

Nitrum, r, Salpeter. *P.* Sól-
letrá. *Nitrosus*, voller Salpeter.

P. pełny Sóletry.

Niveo, es, *Inusit*. *Nictò*, as, ich
zwingere mit den augen. *P.* Wt-

gam /

gam/ mruham oczyma. *Nictus*,
us, ein augenblick. *P.* mgnienie
ocza/ oczomgnienie,

N O

No, us & Nato, as, ich schwimme.
P. plywam.

Comp: Adna, Adnato, ich
schwimme herzu. *P.* przypływam.

Enato, ich schwimme heraus. *P.*
wypływam. *Metaph:* ich komme

herfür. *Pol.* wynurzam się/ wy-
chodzę/ wynurkam się. *Inno, In-*

nato, ich schwimme drinnen/ od
oben offen. *P.* nurkiam plywam/

albo/ na wierzchu plywam. *Ob-*

nato, ich schwimme hin und wie-
der. *Pol.* Tam y sam plywam.

Prenato, ich schwimme vor. *Pol.*
plywam naprzód. *Renato*, ich

schwimme zu rück. *P.* plynę na-
zad. *Supernato*, ich schwimme

empor. *Pol.* po wierzchu plynę.

Trano, Transnato, ich schwimme
hinüber. *Pol.* przepływam/ na

drugą stronę.

Nobilis, e, Edel/ herrlich/ löst-
lich/ berühmte. *Pol.* Slächtig/

zreny/ sławny/ zniententny. *No-*
bilis, subst: ein Edelman. *P.* szes-
miątnin/ släheic, *Nobilitas*, A-

delheit,

delheit. *P.* släheicwo. *Item*, der
Adel. *P.* Slächtá. *Nobilito*, ich
mache edel/ berühmte. *P.* bslä-
ciam/ sławię/ oślawiam.

Comp: Denobilito, ich schene
de. *P.* srońocę. *Ignobilis*, unedel/
unbekandt/ schlecht. *P.* Nieslā-
chetny/ nieznatomy/ nieślawny/
prosty/ prostak/ chłop/ gbur/
chłoptáz.

Niceo, es, ich schade/ schädige.

Pol. szkodzę/ wyrządzam złość.

Nocens, schädhaftig. *P.* szodli-
wy.

Comp: Innocens, Innocuus,

unschuldig/ unschädlich. *P.* nies-

winny/ nieśłodliwy. *Innocen-*

tia, unschuld. *P.* niewinność.

Nodus, i, ein Knopf/ Knot. *P.*

węzeł/ śpigel. *Item*, ein Knor oder

aß an ein baum. *P.* seł na drze-

wie. *Nodulus*, Knotticht/ Knor-

richt. *Pol.* węzłowaty/ seczysty/

sełowaty.

Comp: Enodo, us, ich löß auf.

P. odwieszuję. *Metaph:* ich erles-

re. *Pol.* wyplądam. *Enodus, e*,

glatt/ ohne Knopffen. *P.* prosty/
rowny/ nieseczysty. *Innodabilis*,

unauflößlich/ verwirret. *P.* za-

trudniony/ zauplany. *Inter-*

nodum

nodium, der ort zwischen zweien Enorren. *Pol.* mieysce od seká do seká.

Nola, ein glöcklein. *P.* zwonek.

Nolo, *vide Volo*.

Nomen, *inis*, ein Name. *Pol.* imię / przezwisko. *Item*, Ruhm / Ehr. *Pol.* sława / dostojność. *Nomina*, *plur*: schulden / oder schuldener. *P.* dlugi / albo długie. *Item*, *Nomenclator*, ein Namser / Nenner. *P.* Mianownik. *Nomino*, *u*, ich nenne. *P.* mianuję / dzicę.

Comp: *Agnomen*, *Cognomen*, *Cognomentum*, ein zunahm. *Pol.* przezwisko. *Cognomino*, ich gebe ein zu namen. *Pol.* przybrać. *Cognomines*, die einen namen haben. *P.* Eorzy sedno imię mają / družba. *Binominia*, *e*, der zweien namen hat. *Pol.* Eorzy ma dwoie imię. *Ignominis*, *e*, vnberuffen. *Pol.* nie sławny. *Ignominia*, *schand*, *P.* fromota. *Ignominiosus*, schendlich / schmelich. *P.* fromotny.

Non, *Aduerb*: Nein / nicht. *P.* nie. *Nonne*, oknicht. *Pol.* Czyli nie. *Nondum*, noch nicht. *Pol.* jeszcze nie.

Nonne,

Nonne, *arum*, der vierde oder sechste tag eines jeglichen Monats. *P.* czwarty albo szósty dzień każdego miesiąca.

Norma, *a*, ein Richtschnur / winkelmass. *P.* sznur ciecielski / prawidło / wagielnica.

Comp: *Enormis*, *e*, groß / vnmesig. *P.* wielki / okrutny.

Nosco, *is*, ich erkenne / weiß. *P.* znam / wiem. *Notus*, bekand. *P.* znátomy / wiadomy. *Notitia*, erkentnis / wissenschaft. *P.* znátomosć / wiadomosć.

Notesco, ich werde bekandt. *P.* oznajmiam się / Eu znátomosć przychodzę.

Comp: *Agnosco*, ich erkenne wieder. *P.* poznawam. *Agnitio*, erkentnis. *I*. poznánte. *Cognosco*, ich erkenne / erfahre / mercke / verstehe. *P.* poznawam / dowiem się / bacze / rozumiem. *Cognitio*, erkentnis / erfahrung / verstand. *Pol.* znánte / doświadczenie / wyrozumienie. *Et Compo*: *Præcognosco*, ich erkenne vorkin. *Pol.* przed tym poznawam / wyrozumiewam. *Recognosco*, ich erkenne / besichtige wiederum. *P.* poznawam jaś / przeglądam / popras

poprówniam. *Dinisco* seu *Digno-*
so, ich unterscheide. *P.* Rojezna-
wam. *Ignosco*, ich vergehe. *Pol.*
przepuszczam/odpuściam/prze-
gladam.

Noſter vnſer. *P.* náš. *Noſtras*,
vnſer etner. *P.* nášniac.

Nota, as, ich mercke/zeichne/
nehme war. *P.* známtoniute/zná-
czé/eczuiute/bacze. *Item*, ich
schende/lestere. *Pol.* ſromoce/
zelze. *Nota*, ein zeichen. *P.* znáf/
známte. *Item*, ein mackel/schands
fleck. *Pol.* ſromotá. *Notabilis*,
mercklich/Endellich. *P.* známies
nich/niepoſpoſtey. *Notarius*, ein
ſchreiber. *P.* piſarz.

Comp: Anoto, ich zeichne an.
Pol. náznaczam/nápisute. *De-*
noto, ich bedeute. *P.* znáczé/zná-
mtoniute.

Nothas, i, ſubſt. ein Biſtart/
Hurenkind. *P.* pſſact/zſarwy
ſyá. *Nothas*, a, um, falſch/nicht
eigen. *P.* fałſi.vj.

Notus, i, der Sidwind. *Pol.*
wiátr z południá.

Novacula, ein Schermesser. *P.*
Brz. twá.

Novem, neun. *P.* dziewięć. *No-*

ueni, Je neun ſind neun. *Novem-*
narius, das neun in ſich hat. *Pol.*
dziewiątny. *Novies*, neun mal.
Pol. dziewięć Proć. *Novus*, der
neunde. *P.* dziewiąty. *Nonagin-*
ta, neunzig. *P.* dziewięćdziesiąt.
Nonagesimus, der neunzigſte. *P.*
dziewięćdziesiątny. *Nonageti*, a,
a, neunhundert. *P.* dziewięć set.
Nonagenarius, ein neunzig jáh-
riger. *P.* Piory ma dziewięćdzies-
iąt lat.

November, der Wintermonat.
P. Liſtopad.

Noverca, ein Stiefmutter. *P.*
Macocha. *Novercalis*, ſtiefmüt-
terlich. *Pol.* macoſinſki. *Me-*
taph: vnfreundlich. *P.* nieláſkás-
wy/nieprzyłiwy. *Novercor*, aris,
ich bin/haite mich vnfreundlich
P. J. Item nieláſkáwy.

Novus, a, um, New. *Pol.* Nowy.
Novitas, Neue/neuweit-
tung. *P.* Nowoſć/nowiná. *Novi-*
ſſimus, der letzte. *P.* oſtáteczny.
Noviſſimé, zu lezt. *Pol.* ná oſtá-
tecz. *Novale*, ein brachacker. *Pol.*
odlog/bgor. *Novellus*, a, um,
new gepflanzt. *Pol.* nowo ſze-
piony/nowituchny. *Novelletum*,
ein newgepflanzter gart. *Pol.*
nowo zje-
nowo zje-

nowoſceplony ſad. *Novitium*,
a, um, Newling/ der newlich an-
 kommen iſt. *P. Nowaſ/ doptes*
ro naſtaly. Nouo, as, & Comp:
Innouo, Renouo, ich ernewere. *P.*
wznawiam/odnawiam. Innoua-
tio, Renouatio, ernewerung. *P.*
odnowienie.

Noxilunium, der Newmond.
P. Now/ naſtanie Kſieżyca.

Nox, die Nacht. *P. Noc. No-*
cturnum, nachtweltig. *P. nocny.*
Noſte, & Noſtu, bey der nacht.
Pol. wnochy. Noſtua, ein Nach-
 tel. *Pol. Cowa. Noſteſet*, es
 wird nacht. *P. Noc zachodzy.*

Q Comp: Binoctium, zwey nach-
 ten. *P. dwie noci. Pernocto, as,*
 ich bleib über nacht. *P. nocute.*

Noxa, *a*, ein ſtraff/ ſchuld/
 ſchade. *P. winia/ſłoda. Noxius,*
 ſchedlich/ ſchuldig. *P. ſłodliwy/*
winnny.

Q Comp: Innoxius, unſchuldig,
Pol. niewinnny. Obnoxius, unter-
 worffen/ pflichtig. *P. poddany/*
obowiazany/ powinnny.

N V.

Nubes, *is*, eine wolcke. *P. obloſ.*
Nulecula, ein wölcklein. *Pol.*
obloczek.

obloczek. Nubilus, gewölckel/
 dunckel. *P. obloczisty/ pochmure*
ny. Nubilo, & Comp: Obnubilo,
 ich verdunckele/ verfinſtere. *P.*
zaciemiam/ zaſlantam.

Nubo, is, ich bedecke/ oder nem
 ein man. *Pol. zaſrywam/ ide za*
maż. Nubilis, Manbar. *P. za-*
meżny/ na wydanu. Nuptus,
 ein Brutigam. *P. oblutentec/*
pan młody. Nupta, eine Braut.
Pol. oblutentica/ pait młoda.

Nuptia, arum, hochzeit. *ſw adż-*
bą/ weſele/ goły. Nuptialis, hoch-
 zeitlich. *P. ſw adżiebny/ weſelny.*

Q Comp: Connubo, ich verheirathe
 mich. *P. yde za maż. Connu-*
bium, die Ehe/ Heirat. *P. Mała*
żeniſtwo. Obnubo, ich verdecke. *P.*
naſrywam. Pronubo, ich ſteure
 aus. *P. Käte za maż/ dżewoſte-*
bie. Pronuba, die Brautführer-
 rin. *P. ſw adżła/ ſw adżna.*

Nudius tertius, vorgestern. *P.*
za wczorem/ dżis trzeci dżień.
Nudius quartus, vor drey tagen,
P. dżis czwarty dżień.

Nudus, a, um, Nacket/ bloß/
 arm. *Pol. Nagi/ goły/ bboży.*
Nuditus, bloßheit/ armut. *Pol.*
nağodę/ bboſtwo/ nędżą. Nudo,
as, &

as, & Comp: *Denudo*, ich ent-
blöße/ beraube. *P.* odnázam/oda-
Privam/ odzieram.

Nugae, arum, *Nugamentū*, dno-
näs geschweh. *P.* Placfi/ bāšni/
frāšfi. *Nugax*, *Nugatorius*,
leichtfertig. *P.* lžymy/ lekšomist-
ny. *Nugator*, *Nugigerulus*, *Nu-
giendus*, ein Meerleintreger/
lügner. *Pol.* šwiegot/ tgarz/ kle-
Pot. *Nugor*, aris, ich schwewe/
Plappere. *P.* šwiegotam/ tge/
tza sie petam.

Nullus, Keiner. *P.* žaden. *Nul-
latenus*, mit nichten. *P.* žadnym
spšobem. *Nullibi*, nirgends, *P.*
nigdžien.

Num, *Nunquid*, *Aduerb*: In-
terrog. Ob/ sol ich? *Pol.* Žali?
A mam že?

Numella, ein Halßessen/ fuß-
fessel. *P.* prag/ kuna/ peto/ kto-
da. *Item*, ein hunde Koppel. *Pol.*
šmycz.

Numen, inis, Gottheit/ Gött-
liche macht. *P.* Boštvo/ Boža
moc.

Numerus, ein zal. *Pol.* Liczbā.
Item, ein weisse/reym. *P.* miarā/
rym. *Numerosus*, viel/ groß. *P.*
wiele/ wielsi. *Numerabilis*, zal-

bar/

bar/ zehlig. *P.* zliczony. *Innume-
rus*, *Innumerabilis*, unzehlig. *P.*
niezliczony/ rozliczny. *Numero*,
as, ich zehle/ bezähle. *Pol.* licze/
plące.

¶ *Comp*: *Annumero*, ich zehle
hinzu. *P.* przpliczam/ przplē-
dam. *Enumero*, ich erzehle. *Pol.*
wpliczam. *Rennumero*, ich zehle
oder bezähle wieder. *P.* odliczam/
oddawam.

Nummus, & *Numus*, ein pfens-
ning. *P.* pientadz. *Numus aure-
us*, ein gülden stück. *P.* czerwonny
złoty. *Numosus*, *Numatus*, reich.
P. bogaty/ pientezny. *Numu-
larius*, ein Wechselr. *Pol.* Mino-
cowniš/ odmiēniacz.

Nunc, jzund. *P.* teraz/ doptero.

Nuncio, as, ich zeige an. *P.* o-
znaymiam/ powiedam. *Nuncius*,
ein Bot. *P.* posel. *Nuncium*, ein
botschaffe. *P.* poselstwo.

¶ *Comp*: *Annuncio*, ich verkün-
dige. *P.* opowiedam. *Denuncio*,
ich zeige an. *P.* oznaymiam. *E-
nuncio*, ich spreche aus/ offenba-
re. *P.* wypowiedam/ oštawiam.
Pronuncio, ich rede aus/ sprech
das brtheil. *P.* mowię/ škazuje.
Pronunciatio, ein außrede. *Pol.*
wymowa.

wypowia. *Renuncio*, ich zetje an.
oder sage ab. *P. opowiedam / á*
bo wypowiedam / wzdawam /
obstawam.

Nuncupo, *as*, ich nenne. *P. zo*
wie / miente.

Nundina, *arum*, ein Jarmarck /
Mess. *P. Jarmarck. Nundinari*
us, zum Jarmarck gehörig. *Pol.*
Jarmarckan / Targow. Nun
dinor, aris, ich verkaufe / grem
ple. *P. przedaie / Prámure. Nun*
dinator, ein grempier. *P. Prámarz.*

Nunquam, nimmer. *P. nigdy.*
Nonnunquam, bisweilen. *P. pod*
czas / czasem / nukiedy. Nunquá
non, allezeit. *Pol. zámwzy. Nun*
quid, ob. *P. Jyalt.*

Nuo, *is*, ich will / deute / winecke.
P. chce / kiwam / mrugam. Nu
to, as, ich winecke stets. *P. bsta*
wieznie kiwam. Metaph: ich
wancke. *P. wartele / swánkute /*
wartpe. Nutus, us, ein will / ge
hetz / netzung. *Pol. wola / przto*
zwolente / rozkazante / piniente.
Nutatio, ein bewegung. *Pol.*
chwtanie.

Comp: Abnuo, Renuo, ich we
gere / schlage ab. *P. nie pozwa*
lam / odmawiam. Annuo, ich be
willige.

willige. *P. przyzwalam. Innuo*,
ich winecke. *F. kiwam ná tego /*
dáte znáć.

Nuper, newlich. *P. niedawno /*
doptero. Nuperus, a, um, new /
balangst. *P. nowy / niedawny.*
Nuperrimè, allererst. *P. doptes*
ruczko.

Nurus, us, ein schnur / sohns
fraw. *Pol. Synowa / snczka /*
synowa joná.

Nusquam, nirgend. *P. nigdy.*

Nutrio, is, ich erziehe / ernchre /
laß wachsen. *P. wychowam / jya*
wie / rospużezam. Nutritus,
adict: das zur ernehrung gehö
ret. *P. co ku wychowanu náles*
zy. Nutritus, subst: & Nutritor,
ein ernchrer / erzieher. *P. wycho*
wacz / piástun. Nutrix, ein Am
me. *F. Wamka. Nutrimentum,*
narung / fudung. *P. żywność /*
pożarm.

Nux, ein Nuß. *P. orzech. Nux*
pinia, ein danzapff. *Pol. syplá.*
Nux Myristica, ein Muscat. *F.*
Muskatowa galká. Nucleus,
der Kern. *P. Jadro.*

Enucleo, as, ich neme den Kern
heraus. *P. Jadro wyrwam / wys*
mute. Metap: ich eßiere. *P. wy*
loze / wyśladam. Incipi

INCIPIENTIA

ab O.

O B.

O *pr. p.* son wegen. *P.* dla/
pr. p. Item, für. *P.* przed.
Obba, *a*, ein Lichel. *P.* lagiew/
 flaża/ beben.

Obedio, *is*, ich gehorche. *Pol.*
 słucham/ bestem postuśny. *Obe-*
diens, gehorsam. *P.* postuśny /
 powoły. *Obedientia*, gehorsam.
P. postuśnistwo.

Obez, *icus*, ein rigel. *P.* żaworá.
Obiter, adverb: beyneben. *Pol.*
 przynym/ w dorywst.

Oblecto, *vide Lacio*.

Obliquus, Schel/ schief/ krum.
Pol. wśośny/ krzywy/ poboczny.
Obliquitas, schel/ krumme. *Pol.*
 wśoś/ krzywość. *Oblique*, schel/
 über zwerch. *P.* ná wśoś/ ná boś
 ná p-żest. *Obliquo*, *as*, ich mache/
 lege krum. *Pol.* ná wśoś klade/
 krzywíe.

Obliuiscor, *eris*, ich vergesse. *P.*
 niepamiętam/ zapamiętam. *Ob-*
liuio, vergessenheit. *P.* zapamięs-
 tanie. *Obliuiscus*, vergesslich. *P.*
 niepamiętny.

Obolus,

Obolus, *i*, ein pfennig/ oder
 heller. *P.* pientadź albo halerz.
Comp: Triobolus, *Triobolaris*,
 geringigehetig/ drey heller werd.
Pol. podły/ niezemny/ trzypieś
 nieżny.

Obrizum, fein/ klar gold. *Pol.*
 bryzre złoto.

Obscenus, *vide Crenum*.

Obscurus, dunkel/ oder bndel/
 schlecht. *P.* ciemny/ trudny/ albo
 niślächetny/ prosty/ chłopski.
Obscuritas, dunkelheit/ bndel-
 heit. *Pol.* ciemność/ trudność.
prostituta. *Obscuro*, *as*, ich bers
 dunckel. *P.* żaćimiam/ chtë.

Ossecro, *vide Sacer*.

Osces, *idis*, ein geisel/ pfand-
 man. *P.* wieżen/ osoba wżajás
 wie dána/ żakładnik.

Obsitus, *a*, *um*, umgeben/ bedeckt
P. odżyany/ obwity/ żakryny.
Olsonium, allerlei kuchen speis/
 ohne wein vnd brod. *P.* wśelak
 strawa/ oprocz chleba y wina.
Olsono, *Olsonor aris*, ich laufe
 fe ein. *P.* kupute strawa.

Obstetrix, ein Hebamme/ weh-
 mutter. *Pol.* Babá/ kora przy-
 pamiach brzemienneych bywa.
Obstetrico, *er*, ich verwalte der

Et 2

Hebams

Hebamten ampt. Pol. Jestem
przy porodzeniu pań.

Obstino, as, ich mache verbert.
P. zátwárdzam/ przeciwiam sie.

Obstinatio, ein verstockung des
gemüts. P. oćetność/ bparcie.

Obstinatus, verstockt / halßstar-
rig. P. oparty/ oćetny/ twárdos-
beyny/ twárdoustny.

Obstipus, der ein krummen halß
hat. P. Krzywoszyaty.

Obturo, as, ich verschlesse/ ver-
stopffe. P. zamykam/ zatykam.

Obturation, verstopffung. P. zát-
ęntenie / zátwárdzenie/ zámę-
ntenie.

Obtingit, es wiederfehret. Pol.
przyda sie/ trąsi sie.

Obtrecta, vide Traho.

O C.

Occa, a, ein Ege. P. Broná.

Occo, as, ich ege. P. wlocze.

¶ *Comp: Deocca, Inocco*, ich ege
wol. P. zátwłaczam/ powłaczam.

Occasio, ein gelegenheit. Pol.
czás/ przystęp/ pogodá/ potema
ność/ pochoy.

Occasus, Occidens, vide Cado.

Occiput, & Occipitiū, der nacke/
das gniće. P. Tył głowy.

Occulo,

Occulo, is, ich verberge. P. Tái-

te/ zátřiwam. *Occulto*, as, *Idem.*

Occultus, heimlich/ verborgen.

P. Táiemny/ strity.

Occupo, as, ich nehme ein/ bes-

sitze. Pol. zeymte/ osiadam/ pos-

siadam. *Occupor*, ich gehe vmb /

ich habe zu thun. Pol. báwte sie/

páram sie/ trudno mi. *Occupatio*,

einnehmung. P. posiadzenie.

Item, geschafftigkeit. Pol. truda

ność. *Occupatus*, behafft mit ge-

schefften. P. zátрудniony.

¶ *Comp: Praoccupo*, ich komme
für. P. bprzedzam.

Oceanus, das grosse Meer/ das
vmb die ganze welt gehet. Pol.
wielkie morze/ co okolo wshyet
świat bieży.

Ocium, Ruhe/ feyerung/ müß-
siggang. Pol. pośoy/ swiecentie/
proźnowanie. *Ociosus*, müßig/
ruhig. P. proźniutacy / spośoy-
ny. *Item*, eitel/ vnnütz. Pol. nies-
czemny/ niepotrzebny. *Ocior*,
ariz, ich gehe müßig/ feyere.

Ocrea, ein stiftel. P. skorznie /
boey / *Ocreatus*, gestiftelt. P. w-
skorznie obrány.

Octo, acht. P. ośm. *Octonarius*,
was acht in sich hat. P. ośmiot-

rafi.

raſi. *Otoni*, je acht und acht. *P.*
po ośmi. *Octies*, acht mal. *Pol.*
ośm krość. *Oclauus*, der achte. *P.*
ośmy. *Octoginta*, achtzig. *P.* ośm
dziesiąt. *Octuagesimus*, der acht
zigste. *Pol.* ośm dziesiąty. *Octin-*
genti, acht hundert. *P.* ośm set.
Octuplus, achtfeltig. *Pol.* ośm
krotny. *Otober*, der Weinmo-
nat. *P.* październik.

Oculus, ein auge. *P.* oko. *Item*,
ein Knopff am baum. *P.* pączek.
Ocellus, ein euglein. *P.* oczko. *Ocus*
latus, augenscheinlich. *Pol.* oczy
wysty.

¶ *Comp: Exoculo*, ich ſteche die
augen auß. *P.* wyſalam/ wylu-
puie oczy/ oślepiać. *Inoculo*, ich
impffe/ pflanze. *P.* wſzczepiam/
wſadzam. *Vnocus*, *Monoculus*,
Eineugig. *P.* Jednooek.

Ocyor, *Ocyſimus*, ſchnell. *Pol.*
prętki/ ſtorny. *Ocyus*, ſtuck/ ge-
ſchwind. *P.* prętko/ ſtoro/ ſto-
kiem/ co wſtoć.

O D

Odi, ich haſſe. *P.* nienawidze/
mierzę mte. *Odium*, haß. *P.* niesz-
nawieść. *Odiosus*, verhaſſet. *Pol.*
nienawistny/ mierziony.

Comp:

¶ *Comp: Exosus*, *Perosus*, geheſ-
ſig/ feindſelig. *P.* nieprzyjaźni-
wy/ nieżyczliwy.

Olar, *oris*, geruch. *P.* wonia/
wonność/ zapach. *Odorus*, woli-
richend. *P.* woniaty/ wonny.
Odoratus, *us*, das richen. *P.* wo-
niente/ powontanie. *Odoro*, *as*,
ich richte/ ſchmecke/ ſpüre. *Pol.*
wontam/ wacham/ ſliedze/ ja-
oſliadzie.

O E

Oeconomia, Haushaltung. *P.*
gospodárstwo. *Oeconomus*, ein
Haushalter/ Verwalter. *Pol.*
gospodarz/ brzednik/ sprawca/
házarz.

Oenopola, ein Weinschenck. *P.*
co wino ſynkute. *Oenopolium*,
ein Weinkeller. *P.* winna piwa-
nica.

Oestrum, ein Bremſe. *P.* Bać.

O F

Offa, *a*, ein ſtück/ oder ſuppe.
P. kupa/ albo polewka.

Offendo, *is*, ich finde/ treffe an.
P. nadytę/ potráfuie ſie/ po-
tylam ſie s kim. *Item*, ich verles-
ze/ beleidige/ ſtoß an. *P.* obrażę/
Ee 3 vderzam

oderzam sie / ofsyram sie / poda-
Pne sie. *Offensa, Offensio, Offen-*
diculum, ein anstoß / ergernis.
P. oderzente / ofsyrentiente / obra-
zente / zgorzente. *Offensivuncula*,
ein kleine erzürnung. *Pol.* mâte
wyfroczente przeciw komu.

Officina, Officium, vide Facio.

Offucia, vel Offucia, arum, be-
triegererey. P. zdrada / przyprawa.

O L

Olea, ein Delbaum. P. oliwne
drzewo. *Oliua*, ein Delnuß. P.
oliwka. *Oleum*, Del. P. oliwa /
ollen. *Olearius*, ein Delmacher.
P. oliwnik / olejnik. *Oletum, Oli-*
uetum, ein Delgarten. P. oliwny
jad. *Oleaster*, ein wilder Del-
baum. P. leśna / plonna oliwa.

Oleo, es, ich richte / oder stincke.
P. wontam / pachne / albo smier-
dze / czuchne. *Olidus*, reichend /
stinkend. P. pachnacy / smiero-
dzacy. *Oletum*, menschen Kot. P.
człowieczy gnoj.

¶ *Comp: Aboleo*, ich vertilge /
schaffe ab. P. gladze / zagnubiam /
wontwecz obracam. *Abolitio*, ein
abschaffung. *Pol.* zagnubienie.
Adoleo, ich reuchere / brenne /
opffere.

opffere. P. pādze / pale / zapas-
lam / ofiarute. *Adolesco*, ich wach-
se. P. roste. *Adolescens*, ein jünge-
ling. P. młodzieniec. *Adolescēcula*,
ein junges magdlein. P. dziewecz-
ka. *Adultus*, erwachsen. P. poda-
rosny. *Exoleo, Exolesco*, ich vera-
alte / vergesse. P. starzeje sie / ni-
czuje. *Inoleo, Inolesco*, ich wachse
ein / neme vberhand. P. wzrastā /
zmagam sie. *Obolea*, ich richte
vbel. P. smierdze / czuchne. *Ob-*
soleo, Obsolesco, ich veralte / vera-
gehe. P. starzeje / niaczuje / *Ob-*
soletus, veraltet / altfrenckisch. P.
zastarzaly / staroswiecki. *Redoleo*,
ich gebe ein geruch. *Pol.* dawam
wonia / pachne. *Suboleo*, ich
empfinde ein geruch. P. zalatam
niciała wonia. *Item*, ich mercke /
berstehe. P. bacze / czuje / porozu-
miewam.

Olfacio, ich richte. P. wontam /
wacham. *Metaph:* ich vermercke
P. bacze / rozumtem. *Olfactus, us*,
der geruch. P. powontienie.

Olfactorium, ein Freutgen. P.
wazalo.

Olim, vorlorgst / etwan / einmal
P. Dan no / przed tym / nie kiedy.

Olla, e, ein hase / topff. P. gaga-
niec / garmić. *Oler*,

Olor, aris, ein schwan. *P. Łaś*
bee, *Olorinus*, schwanen. *P. Łaś*
beey.

Olus, eris, Pol/ Praut. *P. Jár*
 muß. *Oloror*, ein Gerener. *Pol.*
Ogrodmik. *Olororius*, das zu
 Ereutern gehört. *Pol. zielny /*
ogrodny / ogrodniezy.

O M.

Omen, inis, ein zeichen/ anzei-
 gang/ vorbedeutung. *P. znać /*
przeznaczenie. *Ominosus*, etwas
 bedeutende/ böß. *P. znaczy coś*
Polwieł / niefortunny / niebezpie-
śliwy. *Ominor, aris*, ich vermute
 mich etwas/ es ohnet mir. *Pol.*
spodziewam się / bote się.

¶ *Comp: Abominor*, ich hab ein
 abscheu/ greuel. *P. brzydę się /*
zeganam się. *Abominatio*, ein
 greuel/ abichew. *P. brzydłość /*
obrzydlivość / mierzoność. *A-*
bominabilis, Abominandus greu-
 lich/ abscheulich. *P. oś. utny /*
hantebny.

Omentum, das neß das die ein-
 geweid bedeckt. *P. błonka / płota*
wnętrznosci nakięta.

Omnis e, alles/ ighches/ ganz.
Pol. wszystki / Łązy / wszystek.
Omnino,

Omnino, gantzlich. *Pol. owszystki*.
 ¶ *Comp: Omnigenus, Omnisari-*
us, Omnimodus, allerley/ mancher-
 ley. *Pol. wszystki / rozmaity*.
Omnipotens, Allmechtig. *Pol.*
wszystmocny / wszechmogacy.
Omnipotentia, allmechtigkeit. *P.*
wszystmocność.

O N.

Onager, ein Waldesel. *P. leśny*
álbo ożiki ościel.

Onocrotalus, ein Rohrtumel.
P. Bąk.

Onus, eris, ein bürd/ last/ bes-
 schwerd. *Pol. burda / brzemię /*
ciężkość / ciężar. *Onerosus*, bes-
 schwerlich. *P. ciężki*. *Oneratus*,
 das zu bürden oder lasten gehö-
 ret. *Pol. náložony / náładowa-*
ny. *Onustus*, beladen. *Pol. obci-*
żony / náłładżony. *Onero, as*,
 ich lade/ beschwere. *P. obciążam /*
náłładam / náładuję.

¶ *Comp: Exanero*, ich lade ab /
 entledige. *P. składam / wyświeta-*
bodzam. *Item*, ich ergieße mich /
 stiesse ein. *Pol. wpadam*.

O P.

Opacm,

Opacus, schattig/ finster. *Pol.*
Ciemny. *Opaco*, as, ich überschate
 te. *P.* *zaciemiam/ zaciemiam*.

Operio, vide *Pario*.

Operior, *irus*, ich harre/ warte.
P. *czekam/ oczekawam*.

Operor, *aris*, ich arbeite. *F.* *ro-
 bie/ pracuję*. *Operator*, *Opera-
 rius*, ein Arbeiter. *Pol.* *robotnik*.

Opera, mühe/ arbeit/ fleiß. *Pol.*
*praca/ robotá/ pilność/ stará-
 nie*. *Opera precium*, der mühe
 wert. *Pol.* *rzecz bąteczna/ po-
 trzebna*. *Opus*, *eris*, ein werck/
 stück/ buch. *P.* *sprawa/ czynne/*

robotá/ Esięgi. *Opus*, adverb:
 bonnöthen *P.* *potrzebá*. *Opuscu-
 lum*, ein büchlein. *P.* *książeczka*.

Operosus, mühselig/ arbeitsam.
P. *pracowity/ pilny/ robotny*.

Opes, um, Reichthumb/ güter.
P. *Bogactwa/ dobra*. *Opulen-
 tus*, reich. *P.* *bogaty/ majątly*.
Opulentia, reichthumb. *Pol.* *bo-
 gactwo*.

Opifex, ein Handwercker. *Pol.*
Rzemieśnik. *Opificium*, ein hand
 werck. *P.* *Rzemiosło*.

Opilio, *onis*, ein Schefer. *Pol.*
Owcarz.

Opimus, a, um, fett. *P.* *ciężty/
 otyły*.

otły. *Metaph.* reich. *P.* *bogá-
 ty/ ofity*. *Item*, fruchtbar. *P.*
brodząny.

Opinor, *aris*, ich' meine/ wehne.
P. *miemam*. *Opinio*, ein wahn/
 meinung. *P.* *miemante*.

¶ *Comp.* *Inopinabilis*, *Inopina-
 tus*, seltsam/ unuermeinet/ un-
 uerhoffet. *P.* *Nzadzi/ niezadziá-
 ny/ niespodziewány*.

Opipatus, köstlich/ herrlich. *P.*
hoyny/ kosztowny/ ofity.

Opitulus, vide *Ops*.

Oportet, es muß/ es ist not. *P.*
muś/ potrzebá jest/ ma być.

Oppidum, ein Stadt. *P.* *Miá-
 sto*. *Oppidulum*, ein städtlein. *P.*
miasteczko. *Oppidanus*, der in der
 stadt wohnet. *Pol.* *Co wmieście
 mieszka/ mieszkający*. *Oppido*,
 fast/ hefftig. *P.* *bązo*.

Oppilo, as, ich verstopffe. *P.* *zía-
 tyłam/ zámulam/ ząspuntule*.

Opportunus, füglich/ bequem/
 gelegen. *Pol.* *wczesny/ trąsny/
 stusny/ potemny*. *Opportunitas*,
 gelegenheit. *Pol.* *potemność/*
wczes/ pogodá.

¶ *Comp.* *Importunus*, unbequem/
 ungestüm. *Pol.* *niewczesny/ nie-
 trąsny/ mierztony/ niespokoyny*.

Importu-

Importunitas, vngeliegenheit /
vngestümigkeit. *Pol.* niewczas/
niepołon.

Ops, *opis*, hülff. *Pol.* pomoc.
Opulator, *aru*, ich helffe. *P.* po-
magam / ratute.

¶ *Comp: Inops*, arm. *P.* bbogi/
nieposiadczy. *Inopia*, armut,
P. brotwo / nieposiade.

Optimus, vide *Bonus*.

Opto, *as*, ich wünsche / begere /
erwehle. *P.* wünsch / sprzynam /
żadam / wożę. *Optio*, ein wünsch /
wahl. *P.* żądanie / wybór / obra-
nie. *Optabilis*, *Optatus*, gewün-
schet. *P.* pożądany / żadny / po-
żadliwy.

¶ *Comp: Adopto*, ich nehme an
Kindes stat an. *Pol.* pierze / przy-
mnie za Sóna / przysposobiam.
Adoptio, Kindisch ist. *Pol.* przy-
spasobienie. *Coopto*, *as*, ich er-
wehle / nehme an. *Pol.* obieram /
biorę / przyjmuję. *Exopto*, ich
wünsche von hergen. *P.* serdecz-
nie żadam / sprzynam.

Opulus, Scheißbeerbaum. *Pol.*
Smrodzina.

Opus, vide *Operor*.

Ora, *a*, ein rand / Landschaft.
P. Brzeg / kraj / krainą.

Oraculum, weissagung / ant-
wort der götter. *P.* prorocstwo /
prórká / oznajmienie boskie /
słowo boże.

Orbis, *us*, ein Kreis / die welt / ein
teller. *P.* okrąg / świat / talerz.
Orbiculatus, rund. *P.* okrągły.

Orbita, *a*, ein wagenleis / fahr-
leis. *P.* koley / koleja.

¶ *Comp: Exorbito*, *as*, ich fahre
aus dem geleis / ich fehle. *P.* wy-
stepuje z kolei / wychodzę z dro-
gi / z kolei / grzęże / błądzi.

Orbo, *as*, ich beraube. *P.* pozbá-
wiam / ośtrocam. *Orbus*, *a*, um,
weisslos / beraubet. *P.* ośierociá-
ny / pozbawiony / opuśczoney.

Orbitas, verlust der sinnen. *Pol.*
Śierocstwo / opuścienie.

Orca, *a*, ein Zuber / Kábel. *Pol.*
Seber / Poryto. Item, das gebiß
am zaum. *P.* kąg.

Orcus, *i*, die Hölle. *P.* piekło.

Ordior, *irus*, ¶ *Comp: Exordi-*
or, ich hebe an. *Pol.* porzynam.
Orsus, *us*, *Exordium*, *Exorsus* *us*,
ein anfang. *P.* początek.

Ordo, *inus*, ein ordnung / stand
P. rząd / stan. *Ordinarius*, ordent-

lich.

lich. *P. rządzny*/ *porządny*. *Ord-*
ne, nach der *rey*/ *ordentlich*. *P.*
porządkiem/ *porządnie*. *Ordno*,
ich *ordene*. *P. sporządzam*/ *bęsta*
Flute/ *rzedem postawiam*. *Ord-*
natio, ein *Verordnung*. *P. spo-*
rządzanie.

¶ *Comp. Extraordinarius*, auß
erhalb der ordnung. *Pol.* bejzjed
ny. *Inordinatus*, vnordentlich.
P. непорядок.

Organum, i, ein jeglich werck.
zeug. P. wszelkie naczynie.

Orichalcum, Messing. P. mos
fiadz. Orichalcum, was von mess
sing ist. P. mosiadzowy.

Origänum, wolgemut. Pol. Les
blotk.

*Origo, inis, ein Ursprung. Pol.
początek.*

Orior, eris & iris, ich entstehe/
entspringe. P. powstaje/ powsta-
nam się / wschodzę/ pochodzę.
Ortus, us, ein Ursprung/ geburt/
aufgang. P. powstaje/ powsta-
nie/ rodzi/ położył, wschod.
Oriens, der morgen / aufgang
der Sonnen. P. wschod słońca.
Orientalis, was gegen morgen
liegt. Pol. Co na wschod słońca
leży. *Originum*, hürig/ herkom-
mende.

mende. *Pol.* pochodzący/narodzący się/
przodek/ albo początek swych mą-
iać.

¶ *Comp: Aborior, Inusit: Abor-*
tus, us, ein Mißgeburdt. *Pol. pomioł/porzućcie/ntedochodźcie*
Abortio, us, ich gebere eine mißge-
 geburt. *Pol. pomietam/porzu-*
tam/porontam/martyny płod
rodzę. Abortivus, frühe geboren.
P. niedochodzony/ntedonoszony.
Adorior, ich überfall/ greiffe an.
P. opadam/rzuć się/ przypa-
dam na fogo. Coorior, ich ent-
 stehe/ entspringe. *P. powstaje/*
wychynam się/pocynam się Ex-
orior, Aborior, Suborior, ich ge-
 he auff/ entstehe *Pol. wschodzę/*
powstaje/ wychynam się.

Orno, as, ich ziere / schmücke. P. chedoże / stroie / piekże / przybieram. Item, ich rüste zu. P. gotute. Ornatus, us, ein zierde / schmuck. Pol. przychodzące / przyprawienie / stroj. Ornamentum, eine zierd / ehr. S. ochedosswo / cześć / sława.

Comp: Adorno, ich berette / ma-
che fertig. *P. nágotuje. Exorno*,
ich buze / schmücke. *P. wyszrota /*
wyszrocham / wyszmużuje. Sub-
orno

oro. ich weise an / gebe anle-
tung. *P.* poduſzczam / podjęzu-
wam / naprawiam.

Orans, *i.* ein hagenbuch. *P.* grab.

Oro, ich bitte / begere. *P.* proſſe /
modle ſie / żadam. *Orator*, ein
Redner / fürſprach. *P.* mowca /
wypowiedź / ſprawca. *Oratio*, ein
Oratton / oder gebet. *P.* oracja /
rzecz / albo modlitwa / proſba.

Comp. *Adoro*, ich bete an. *P.*

wzywam / modle ſie pąnu bogu.

Exoro, ich erbitte. *P.* wypraſzam.

Exorabilis, erbittelich. *P.* wyproſho-

ny / latwy do wyproſzania. *Inex-*

orabilis, vnerbittlich. *P.* nie do ro-

zbow / niemożliwy. *Peroro*, ich be-

ſchluſſe. *Pol.* konczy / zamknię-
cie.

Peroratio, ein beſchluſſ der

rede. *P.* ſkonczenie / zamknięcie.

Orphanus, ein Weiſe. *P.* sierot-

ka. *Orphanotrophium*, ein Wei-

ſenhauſ / Kinderhaus. *P.* sierot-

ny dom / ſzpital.

Oryza, Reiſ. *Pol.* Ryż. *Oryza*

minor, ſeu *paluſtris*, Schwaden.

Pol. Manna.

Os, *oris*, das maul / der mund.

P. gęba / wsta. *Osculum*, ein kuß.

Pol.

Pol. pocałowanie. *Osculor*, *aris*,

Exosculor, *P.* ich küſſe. *P.* całuje /

pocałowam. *Oscudo*, *inis*, ſtetig

gehen. *P.* oſta-wieczne jęzwanie.

Oscito, *as*, ich gehne / hołane. *P.*

poſciwam. *Metap* ich bin nach-

leſſig. *P.* nieodam. *Oscuans*, nach-

leſſig. *P.* gnuſny / kłopot / nie-

odaty. *Oscines*, jingende vogel. *P.*

ptact / *P.* orzi ipiewają. *Oſfici-*

um, Mundloch. *P.* Dziura.

Os, *osſis*, ein betn. *Pol.* łóżko /

gnat / obć. *Oſſem*, beinen. *Pol.*

poſciągny.

Comp. *Exoſſi*, *as*, ich nehme

die betn aus / ich reiſſe. *Pol.* wy-

steram łóżko / ruſzute / wyppita

wate.

Oſi, adverb: wolt Gott. *P.* D

by / Boże day.

Oſtendo, *vide Tendo*.

Oſtium, eine thür. *Pol.* drzwi.

Oſtium, ein Thürküter. *Pol.*

wrotny. *Oſtium*, von hauß zu

hauß. *P.* od domu do domu / odes

drzwi do drzwi.

Oſtreum, & *Oſtea*, Meero

ſchnecken. *Pol.* jakie morſkie.

Oſtrum, *i.* der Meerschnecken

ſchweiß / oder blut / daraus man

Pol.

die Purpurfarbe macht. *P.* pot
 albo krew morskich zoswiom / z
 korego sárlatna fárbe czyni.
Ostrinus, purpurfarbig. *P.* sár-
 la ney sárby.

O V.

Ovis, is, ein schaff. *Pol.* owcá.
Ovicula, ein schefflein. *P.* owiecz;
Pol. *Ovis*, *Ovillus*, Scháfen.
P. owczy *Ovis* ein schaffstall. *P.*
 owczárnia.

Ovis, as, ich frewe ratch / jauch-
 te. *P.* wesle sie / rádute sie / wy-
 przisam.

Ovum, i, ein Ey. *P.* Játe. *Ova*
piscinum, Fischrogen. *P.* Jkrá.

INCIPIENTIA

á P.

P A.

P *Abulum*, Viehfutter. *Pol.*
 bydleca pástvá / karmia.
Pabulor, aris, ich samle futter /
 ich weide. *Pol.* pástwa zgromá-
 dzam / páse.

Pacificor, eris, ich werde eins /
 komme ober eins / vertrage mich.
P. Jednam sie / bmo we czynie /
 postánowiam / rugute. *Factum*,
 ein

ein vertrag / abrede. *P.* bmo wa /
 postánowienie / przyrzeczenie /
 rugowaníe.

Paco, vide *Pax*.

Pader, oris, ein gestanck / bns
 flat. *P.* Emrod / plugasino.

Paeonia, Beonien Kraut. *Pol.*
 Pionniya.

Patus, i, ein obersehtiger / der
 liebeagelt. *Pol.* Brtok / roznem
 pátrzaczy / kion tedne oko ma
 mntychse / ni drugie.

Pagina, a, ein blat / ein seiten
 des blats. *Pol.* Partá / stroná ná
 kárte.

Pagus, i, ein Dorff. *Pol.* wieś.
Paganus, ein Baur. *P.* Emiec /
 wieśntak / siodlak. *Paganalia*,
orum, dorff Kirchmeß. *P.* odpust
 ná wét.

Pala, ein schauffel. *P.* lopátá /
 fuflá.

Palestra, ein fecht schul / renns
 platz. *Pol.* hermowánie / mtepsc
 ledy hermuta / gontá / já pásp
 chodza. *Palestrites*, ein Fechter.
Pol. hermiterz. *Palestricus*, was
 zum fechten gehört. *Pol.* zápás-
 ntezy.

Palam, öffentlich. *P.* Jáwnie /
 oczwiscie.

Palanga,

Palanga, ein wal/welle/walze.
P. walc.

Palatium, ein Pallast. P. palac.

Palatinus, ein Pfalzgraff. P.
wolewodā.

Palatum, i, der gaumen. Pol.
podniebienie.

Palea, a, spren. P. plewā. *Palearium*, ein sprenwoden. Pol.
plewnia. *Palaria*, Plur: die
haut/welche den Dhsen unten
am halse hängt. P. skora od wies
śista / skora wotom pod byta
wisa.

Pallium, ein mantel. P. plaszcz.

Pallor, oris, bleiche farb. P. biā
doś. *Pallidus*, bleich. P. biādy.
Palleo, *Pallesco*, ich bin / werde
bleich. P. Jestem biādy/bledniete.

Palma, a, die flache hand. Pol.
Dłoń. Item, ein Dattelbaum. P.
pālmowe / dānitowe drzewo.
Metaph: der sieg. P. zwycięstwo.
Palmarium, belohnung des siegs
Pol. wpominie / skora zwycięsca
zwiekt dāwac. *Palmetum*, ein
Dattelnwald. P. lāz / albo sad
pālmowy.

Dies palmirum, der Palmen-
sonntag P. Piwna niedziela.

Palmes, itis, ein weinreb/wein-
ranke. P. winny sosyś.

Palmus, i, ein maß vier finger/
oder einer zweier hand breit. Pol.
miarā nā cztery pālee / dłoń nā
serż.

Palo, vide *Palus*.

Palpebrae, arum, die Augenbrau-
nen. P. powieki oczne.

Palpo, as, ich rüre/greiffe/taste.
P. dotykam sie / macam. *Palpa-
tio*, *Palpum*, antastung. P. dot-
ykānie / macānie. Metaph:
schmetchelen / fuchschwang. P.
pochlebstwo / dmieggānie. *Palpi-
to*, is, ich klopfe / zttere. Pol.
drze / drgam, trzese sie.

Paludamentum, ein Reitrock.
P. Jędeczka sukna.

Palumbes, & *Palumbus*, ein
holztaube / ringeltaube. P. grzlo
wacz.

Palus, z, ein pfal/stock. P. pal/
Pol. *Paxillus*, ein stöcklein. Pol.
kole? Item, ein Nagel oder Löh-
ne. P. Goźdz / albo Lufnia. *Pa-
lo*, as, ich stecke pfel. Pol. pale
wbijam. *Palor*, aris, ich schweiß
fe / lauffe omb. P. Tuliā sie /
biakam sie.

Palus, udis, ein pfäh. P. Pālujā /
bāgno / ługowisko / błoto / trzes

ławicā. *Palustris*, e, Mofig /
pfühtgē. *P. lugowāny* / blotny.

Pampinus, i, ein weinblat. *P.*
winny list. *Pampino*, as, ich breche
oder schneide die weinblätter ab.
P. odłamuje albo obrzynam win-
ne liście.

Pandicular, aris ich recke / stre-
cke / dehne mich. *Pol. ciągnę się /*
rozciągam się.

Pando, is, & *Comp. Expando*,
ich strecke von einander / thue
auff. *P. rozciągam / otwarzam.*

Passus, außgebreitet. *P. rozszerzo-*
ny / rospuszczone / rozciągnięte.

Pandus, offen / krum / gebogen. *P.*
otworzisty / krzywy / załomiony.

Pandura, ein Fidel. *P. skrzypce.*

Pango, is, ich steck / schlage /
hefte ein. *P. wtykam / wbijam /*
wbeceptam.

& *Comp. Compingo*, ich füge zu
samen. *P. zbijam / wteżuję. De-*
pango, ich steck ein. *P. wtykam /*
wbijam. Impingo, ich stoß an.
P. otrzacam się / uderzam się.

Fanicus, ein gehe vnd widerliche
furcht. *P. przestraszenie /*
przestrach.

Panicum, i, Zucheschwanz /
oder welsche hirs, 1. Ber.

Panis,

Panis, is, brodt. *P. chleb. Pana-*
rium, ein brodtkorb. *P. chlebo-*
wy kosz.

Pannonia superior, vide *Au-*
stria. Pannonia inferior, vide *Vn-*
garia.

Pannus, i, ein Tuch. *P. sukno.*
Panniculus, ein tüchlein. *P. plao-*
tel / platusz. P. Pannus, was von
tuch ist. *P. Salkenny. Pannosus*,
zerrissen / zerlumpt. *P. pelny tat-*
 albo plátow / obrapany / oł ars-
pány.

Panthera, e, ein Panterthier.
P. Ryś. vide Pardus.

Panus, i, ein Weterspul. *Pol.*
Centka.

Papauer, Mohn. *P. Mak.*

Papilio, onus, ein Molken dieb.
P. Motyl. Item, ein gezeite. *P.*
Hamlet.

Papilli, e, eine warz an den
brüsten. *Pol. Brodawka na*
cięciu.

Papula, ein blatter. *P. Prosię.*

Papyrus, i, P. pier. *P. papier.*

Par, *paris*, gleich / gerad / ein
par. *Pol. Rowny, cino / pará.*
Item, recht / billig. *Pol. słuszny /*
godny / sprawiedliwy. Pariter,
zugleich. *P. wspólnie.*

Camp:

¶ Comp: *Impar*, *Dispar*, ungleich / ungerat. *P.* *Ócierowny* / *lichy*. *Par Impar*, gerade oder ungerade. *P.* *czelno* / *czli* / *lichy*.

Parabola, *a*, ein gleichniß. *P.* *podobieństwo* / *przypowieść*.

Paracletus, ein Tröster. *P.* *poćieściciel*.

Paradigma, ein exempel / bey spiel. *P.* *przypłád*.

Paradisus, *i*, ein Lustgarten / *Paradeis*. *P.* *Ray*.

Paralysis, der tropff oder schlag. *P.* *zárążenie* / *powietrzem*. *Paralyticus*, der vom schlag gerührt ist. *P.* *powietrzem* / *zárążony*.

Paranymphus, *i*, ein werber oder beystand des breutigams. *Pol.* *Óżniestob* / *żerca* / *swat*.

Parapetasma, *atis*, ein fůrhang. *P.* *zástóná* / *Portyná*.

Parapherna, *¶* *Paraphernalia*, Heimszeug / was man der Braut nebenst der morgengab gibt. *P.* *wyprawá* / *co* / *jest* / *wóhne*.

Pol / *co* / *posągowi* / *bywa* / *przypáda*.

Parasceue, ein zubereitung. *P.* *nágotowánie*. *Item*, der grüne Donnerstag. *P.* *wielki* / *czwartek*.

Parasitus, *i*, ein Schmarotzer /

Teiler

Zellerlecker. *Pol.* *pásorjit* / *poćhlebeá*.

Paratrimina, *latine* *Intertrigo*, der Arßwollf. *P.* *stárćie* / *odpárazelíná* / *sádno* / *osádnienie*.

Parco, *is*, ich verschone / spare. *Pol.* *przepuścám* / *folguit* / *ośćczádam* / *sie* / *skapie*. *Parcus*, *a*, um, karg / genau. *Pol.* *skapy* / *interny* / *ośćczádný*. *Parcitas*, kargheit. *P.* *skapóć* / *skapstwo* / *ośćczádanie*. *Parcimonie*, rathsamkeit / sparsamkeit. *P.* *ośćczádáństwo*.

Pardus, *i*, *¶* *Pardalis*, ein Panscherthier. *P.* *Ryś*.

Pareo, *es*, ich erscheine. *P.* *błáżute* / *sie*. *Item*, ich gehorche. *Pol.* *jestem* / *posłusny*.

¶ Comp: *Appareo*, *Compareo*, ich erscheine. *P.* *błáżute* / *sie*. *Apparitio*, ein erscheinung. *P.* *błáżánie* / *obíawienie*. *Apparitor*, ein stadtsnecht. *P.* *mie* / *stipárobel*.

Dispareo, ich verschwinde. *Pol.* *znikám*. *Transpareo*, ich durchscheine. *P.* *jestem* / *przerzocýsty*.

Paries, eine wand. *P.* *ściáná*. *Parricida*, *vide* *Cado*.

Pario, *is*, ich gebehre / verschaffe, verursache. *P.* *rodze* / *spráwuit* / *nágotuit*.

nágotuie. Item, ich erwerbe/ ge-
winne. P. dostawam/ nábywam/
osięgam/ zyskam, Parturio, ich
wolte gern gebahren. Pol. bierze
sie ná porodzenie, Metaph: ich
hab etwas im sinn/ ich gebe gro-
se ding vor. P. obmyblawam co/
bierze sie ná wielkie rzeczy. Par-
tus, m, ein geburt/ oder Leibes
frucht. P. porodzenie albo dźie-
cie, Parens, Vater oder Mutter.
P. Dzieć albo málka. Parentes,
plur: Eltern. Pol. Rodzicy, Fa-
rento, as, ich begehre meiner elter
begrebnis, P. pogrzeb spráwuie
rodzicom swym. Parentatio, be-
gengnis. P. obchod, Parentalia,
opffer oder malzeit auff der El-
tern begrebnis. P. synpá/ kólá-
ciná ná pogrzebie rodzicow/ po-
grzeb,

¶ Comp: Aperió, Experior, vi-
de suo loco, Comperio, ich erfah-
re/ finde. Pol. dowiem sie / do-
swádeżam/ dowieduie sie / ná-
duie sie. Operio, ich bedecke. P.
zakrywam. Experimentum, ein
deck/büre/ vberzug. P. poświá/
poświęć, Operculum, ein deckel/
sturz. Pol. wieko/ wieczko/ po-
krywka/ przykrywádło. Cooperio,
ich

ich decke zu. P. nákrwam / zá-
krwam, Reperio, ich finde. Pol.
nánduie.

Parix, ein meise. P. śalorá.

Parma, ein schilt. P. páweżá/
Tarczá.

Paro, as, ich rüste/ vberkomme/
vntersiche mich. P. gotuie/ ná-
tywam/ bierze sie.

¶ Comp: Apparo, ich rüste zu.
P. nágotuie/ nárzadzam. Ap-
paratus, m, ein rüstung / zierde.

P. przyprámá/ nágotowanie /
stroj/ ochodożność, Aequiparo,
ich vergleiche. P. przitrownawam

Compara, ich bereite/ oder bere-
gleiche. P. gotuie / przitrowná-
wam. Item, ich leuffe/ verschaffe

se. P. kupuie/ dostáie. Compa-
ratio, eine vergleichung. P. przis-
rownanie. Comparabilis, bere-

gleichig. Pol. przitrownány. In-
comparabilis, sonderlich / herro-
lich/ selzam. Pol. niepospoliny/
zacny/ rzadki. Impero, vide sup:

Praparo, ich bereite zuuor. Pol.
gotuie náprzod / przirzadzam.

Propero, vide Infra. Reparo, ich
ernewere/ mache wieder. P. odo-
nawtam/ nápráwiam. Repara-

tio, ein newerung/ besserung. P.
odnowies

odnowienie / náprawa. *Reparabilis*, was kan wieder gemacht werden. *P. nápráwny*, co lato wie moze byc nápráwno. *Irreparabilis*, on nie vermáchlig. *Pol. nienápráwny*. *Separo*, ich sondere an / trenne. *Pol. oddzielać*. *Separatio*, eine trennung. *P. oddzielenie*. *Separabilis*, was kan abgesondert werden. *P. oddzieleny*. *Separatio*, sonderlich. *P. osobno*.

Parochus, i, ein Pfarrer. *P. pleban*. *Parochia*, vel. *Paracia*, eine Pfarr. *P. plebania*.

Parodontis, idis, Zangenschwulst. *P. dżegná*.

Paronychia, ein Nagelschwer. *P. jánoskica*.

Paropsis, idis, ein schüssel. *Pol. misa*, *krzinow*.

Parotis, idis, ein Ohrenschwulst. *P. wrzód żąsny*.

Pars, ein theil. *P. część*. *Item*, ampt / pflicht. *P. powinność*.

Partes, plur. Parteyen. *P. strony*. *Particula*, ein klein stücklein.

P. cząstka / *stuczał* / *cząst*. *Particularis*, theilig / stücklig. *Pol. częściły* / *stuczły* / *stuczasty*.

Particulatim, stückweise. *P. ná cząstki* / *wstuki*.

instuki. *Partim*, zum theil. *Pol. części*. *Particeps*, theilhaftig / mitgenos. *P. uczestnik*. *Participo, as*, ich habe theil / bin theilhaftig. *P. Jestem uczestnikiem*. *Partior, iris*, ich theile. *P. dzielić*. *Partito*, ein theilung. *Pol. rozdzielać*.

Comp: Impertio, & Impertior, ich theile mit / gebe zu. *P. dzielić* / *obracam*. *Dispertior*, ich zertelle. *P. rozdzielać*. *Bipertior*, ich theile in zwey theil. *P. ná dwie części dzielić*. *Bipartitus*, zwisach. *Pol. dwoak*. *Tripartitus*, dreysach. *P. Trojak*. *Expers*, ohnig. *P. niemáciły* / *nieuczestnik*.

Parsimonia, vide Parco.

Parum, ein wenig. *Pol. málo*.

Parumper, ein kleine weil. *P. ná málo chwile*.

Parvus, klein. *P. máły*. *Minor*, geringer. *P. mniejszy*.

Comp: Parusfacio, Paruspendo, ich achte gering. *Pol. nie uważać*.

Pasceolus, ein fuch in ein beutel. *P. komora w kancie*.

Pascha atis, Ostem. *P. wielkanoc*. *Paschalis, Osterlich*. *P. wielkanocny*. *Et Pasco*,

Pasco, *is*, ich weide. *P.* páse/
páse sie / karmte. *Pascuus*, das
zur weide gehöret. *P.* pástewny.
Pastus, *us*, weid. *Pol.* pástwá/
karmtá. *Pastor*, ein hirt. *P.* pá-
sterz/ pástuchá. *Pastoralis*, was
zum Hirten gehöret. *Pol.* pá-
stersti/ pástursti.

¶ *Comp: Compasco*, ich weide
zu mal. *P.* popasam. *Compascu-*
us, mitweidig. *P.* pástewny. *A-*
ger Compascuus, ein gemeiner
weidacker. *Pol.* pástewnié / wy-
gon. *Depasco*, ich weide ab. *Pol.*
wykarmiam/ spásam. *Depascor*,
ich fresse ab. *P.* wytiadam.

Passer, ein sperling. *P.* wrobl.
Item, ein Plateiflein/ flunder.
Pol. plásczka / flundra. *Passer*
palustris, ein Rohrsperling. *P.*
Trzétanká.

Passus, *us*, ein schritt. *P.* krok.
Fasim, allenthalben. *P.* wszé-
dy/ wszędzie.

Pastillus, ein arzneyn Püchlein.
P. Polacké lekárske.

Pastinum, ein grabeisen / spa-
den. *P.* Motylá / rydel. *Pastino*,
as, ich grabe/ hacke. *Pol.* ryie/
kopam.

¶ *Comp: Repastino*, ich brache/
grabe

grabe wieder. *Pol.* odwrócam/
przeorywam.

Pateo, *es*, ich bin offen/ offena-
bar. *P.* Jestem otworzany/ iawa-
ny. *Pates*, *Imperf* es ist offena-
bar. *Pol.* Jawnó jest. *Patulus*,
offen/ breit. *Pol.* otworzany/ he-
roft.

¶ *Comp: Patefacio*, ich offene/
entdecke. *Pol.* otwarzam/ wyiá-
wiam. *Patefo*, ich werde geoffe-
net. *P.* otwarzam sie.

Pater, ein Vater. *Pol.* Oćiec.
Paterfamilias, ein Hausvater. *P.*
gospodarz / oćiec cziádny. *Pa-*
tricius, der von ein Rathsherrn
oder herrlichen geschlecht gebo-
ren ist. *P.* Ktory z Senatorá áls
bo zanego domu poşedl. *Pater-*
nus, Väterlich. *Pol.* Oycowste.
Patrimus, dessen Vater noch
lebt. *P.* Ktory oycá ma teşce ży-
wego. *Patria*, das Vaterland.
P. Oyczyna. *Patris*, dem Va-
terland zugehörig. *P.* oyczyni /
domowy. *Patrinus*, ein Pade. *P.*
Przysny oćiec. *Patrimonium*, das
Väterlich erbe. *P.* oyczyste imie-
nie. *Patrizo*, *as*, ich schlachte dem
Vater. *P.* oycá násláduje / tá-
tuskuje. *Patruus*, ein Vetter. *P.*
Striy.

Stryp. *Patruelis*, des Vettern
Kind. *P.* stry chaj brát. *Patru-*
les, zweyer Brüder Kinder. *Pol.*
strzyeczne djećci. *Patronus*, ein be-
schirmer. *P.* obronca/ podawca.
Patrocinor, aris, ich beschirme/
bertheidige. *P.* broni/ opieka
sie/ pomagam. *Patrocinium*, ein
schutz *P.* obrona.

Comp: *Compatior*, ein gebat-
ter. *P.* kmoť.

Patilulum, ein galge. *P.* habie-
nica.

Patina, a, ein schüssel. *P.* misa.
Patella, ein Salztergen. *P.* przy-
stawka/ przystaweczka.

Patior, eris, ich leide/ dulde/ ge-
statte. *P.* cierpie/ znařam/ do-
puřezam/ dozwalam. *Passio*, ein
leiden. *P.* meřa. *Patiens*, gedul-
dig. *P.* cierpliw. *Patientia*, ge-
dult. *P.* ćerpliwořć. *Impatiens*,
ungeduldig. *P.* niecierpliw.

Comp: *Compatior*, ich habe
mitteleiden. *P.* żaluję/ luję. *Per-*
petior, ich erleide/ erdulde. *Pol.*
wyćierpie/ znařam.

Patro, as, ich begehe/ dolbringe.
P. dopuřezam sie/ wyrzadzam/
broťe.

Comp: *Impetro*, ich erlange/ erbitte.
Pol. ořiegam/ bprařam/ ořyřę

mā. *Perpetro*, ich begehe. *P.* broťe.

Paucus, & *dimin*: *Paulus*, ein
wenig. *P.* mało/ niewiele. *Pau-*
citas, wenigkeit. *Pol.* małoci /
krotkořć. *Paulum*, *Paululū*, *Pau-*
xillum, ein wenig. *P.* mało/ má-
luczo/ małusienko.

Pauco, es, & *Expauco*, *Expau-*
esco, ich bin forchtsam/ erschrecke
i. bote sie/ leřam sie. *Pauor*, oris,
furcht/ schrecken. *Pol.* botařci/
strach. *Pavidus*, forchtsam/ er-
schrocken. *P.* bo. ařliwy/ gęřli.

Pauio, u, ich schlahe/ ebene/
stoff. *P.* ubijam/ rowniam/ belu-
řam. *Pauimentum*, ein Estrich.
P. Ařtrich/ Łto.

Pauo, onis, ein Pfaw. *P.* Paw.
Faunus, Pfawen. *P.* Pawi.

Pauper, arm. *P.* ubogi/ niedo-
řtateczny/ pořhrzebny. *Paupercu-*
lus, armelig. *P.* ubořuchny. *Pau-*
perus, *Pauperies*, armut. *Pol.*
ubostwo/ nedy/ niedořtateř.

Pausa, a, ein ruhe/ stillstand. *P.*
odpocznienie/ odcęchnienie/ wy-
tchnienie. *Pauso*, as, ich ruhe/ ste-
he still. *P.* odpoczynam/ wytchnę.

Pax, friede. *P.* pořoy. *Paco*, *Pa-*
cifico, as, ich versöhne. *P.* spokojs/
jednam/ przeprařam/ břramiř.

mit belg gefuttert. *Pol.* futrem
podstę. *Pellio, onis* ein Lär-
ner. *P.* Ługnierz.

Pell, as, verb: *Inusit: Comp:*
Appello, vide supra Compello,
i. h. rede an. *P.* mo wie śtam / mo
wie do łogo. *Interpell,* i. h. fall
einem in die rede. *P.* wmiata-
nie / wtracam sie ko-nu wrzecz /
zawadzaj / prześladam.

Pell, is, ich treibe / stosse. *Pol.*
pedze / bje / tracam. *Puls,* as,
frequent: ich schlage / klopf /
leute. *P.* bja n / kłata / dżwo-
nie. *Comp: Propuls,* ich treib
hin weg. *Pol.* odgania n / odp-
dzaj. *Pulsus, us,* ein Klopf. *ang*
P. kłata ńc.

Comp: Appell, is, ich treibe
an / lende an. *Pol.* przypa-
dzaj. *Metaph:* ich begeben
mich. *Pol.* bto-ę pzed sie / od-
stie na co. *Compell,* ich treib
hin / n. *Pol.* zgina n /
spadaj / przynajam. *Depell,*
i. h. treib hin weg. *P.* odgania n /
odpadzaj. *Epell,* i. h. treibe
aus. *P.* wygina n / wypadzaj.
Impell, i. h. bewege. *P.* poruszaj /
przysunaj. *Propell,* ich treibe
fort / weiter. *P.* popychaj / od-
dala n. *Repell,* i. h. treibe hindere

sich. *Pol.* odvedzaj / odbijaj /
spieraj. *Repulsi,* ein abschlag /
fehl-schöß. *Pol.* odmawiente / zle
powodzenie.

Pelluuium, ein Fußbecken. *P.*
miednica / albo faska do umy-
wania nog.

Pelvis, is, ein becken. *P.* mied-
nica.

Pendeo, es, ich hange / zweifele.
wiße / wątpię. *Pendulus, Pen-
sis,* hangende. *P.* zawieszony.

Comp: Dependeo, ich hange
herab. *P.* zwieszaj sie. *Impendeo,*
ich bin nahe. *P.* nadchodze / przy-
blizam sie. *Propendeo,* ich hange
herfür / ich bin geneigt. *Pol.* za-
wieszaj sie / skłania n sie / schi-
lam sie. *Propensus,* geneigt. *Pol.*
skłonny / pochłny / chutliwy.

Pendo, is, ich wege. *P.* ważę.
Metaph: ich achte / betrachte. *P.*
szacuję / rosmiślan sie. *Item,* ich
beziehle. *P.* place. *Penso, as,* ich
wege wol. *P.* uważaj / szacuję.
Pensito, Idem. Itē, ich gebe zins /
zol. *P.* place / czynsz. *Pensio,*
onis, zins. *Pol.* czynsz / zaplata /
czynszowa ńc. *Pensum,* ein tag-
werk / tag arbeit. *P.* robotą na
tedu dzien / obroś roboty.

Comp: Appendo, ich henge an.
P. jáwiešam. Appendix, ein anhang/ zugab. *P. przysáda/przysádateł. Compensó, & Recompensó*, ich vergelte/ erstatte. *P. oddáte/ jáwetute/ oddžítáiwam. Compensatio*, eine vergeltung. *P. oddánte/ jáwetowánte. Compendium*, ein vortel/ gewin/ ersparung. *P. fortel/ žist/ ošezádánte. Item*, ein kurzer weg. *P. krotša/ á lepša droga. Compendiosus*, nützlich/ zutreglich. *P. požiteczny. Compendarius*, kurtz/ neher. *P. krotšy/ bližšy. Dependó*, ich gebe/ bezale. *P. dáte/ ptáce. Dispendó*, ich teil aus/ verliere. *P. džítele/ vtracam. Dispendium*, verlust/ schade. *P. vtrá:á/ škodá. Dispendiosus*, schädlich. *P. škodliwy/ vtrátny. Dispensó, as*, ich teile aus/ verwalte. *P. rozdawam/ rozžitelam/ spráwne. Dispensator*, ein schaffner. *P. šáfárž/ bržednič/ spráwcá. Dispendatio*, verwaltung. *P. šáfárštwo/ šáfowánte. Expendó*, ich erwege/ betrachte. *P. wwažam. Item*, ich gebe aus/ bezale. *P. wydáte/ žáptáca. Expensa, & Impensa*, unkost. *P. wydáteč/ kóštuncč. Impendo*, ich wende dran. *P. náš*

Eládam. Impensé, fast/ hefftig. *P. bázó/wielmi/ wielce. Perpendó*, ich erwege/ betrachte. *Pol. wwažam. Perpendicularu*, ein bleywag der Zimmerleut. *P. otowna wášká ciešelska. Perpendicularis*, was schnurstracks herab hengt. *Pol. práwý/prošty. Rependó*, ich vergelte. *P. oddawam. Sussendo*, ich heng auff. *P. wieše/ običam/ jáwiešam. Suspendium*, auffhengung/ oder der galgen. *P. jáwieszenie/ álbo kubicnica. Magnipendo*, ich achte hoch. *P. wysočó wáže/ šánute. Floccipendo, Nilipendo, Paruipendo, Vilipendo*, ich achte gering. *P. žá nic joóbie mam.*

Pené, aduerb: fast/ schier. Pol. málem.

Penes, prep: bey/ neben/ in gewalt. P. podle/ w moct.

Penetro, as, ich durchdringe. *P. przechodze/ przebijam/ przeniká. Penetrále*, ein innerlich gemach. *P. wnetrzna komorá. Penetrabilis*, durchdringig. *P. przebity. Impenetrabilis*, vndurchdringig. *P. nieprzebity/ nieprešly.*

Penis, s, ein schwantz/ oder das menlich glied. *P. ogon/ álbo meščí*

meščí
 cillu
 meščí
 stęžł
 álbo
 Peni
 do Bę
 Peni
 wnet
 Peni
 Peni
 Peni
 pierz
 Peni
 Ewie
 Peni
 opon
 Peni
 armu
 bboš
 Peni
 na, b
 P. do
 Peni
 P. sp
 Pep
 P. po
 Pep
 P. M
 Per
 dla,

meißt eßloneß. *Peniculus*, *Penicillus*, ein Densel/ oder Balstersmeißel. *Pol.* Penzel/ *Elisá/ Eliseczka/* *Bezoreczka* malarška / albo *Łopata* śarwieska.

Penitus, ganzlich/ innerlich. *P.* do *Ściztu/* we *wnętrz.* *Penitior*, *Penitissimus*, ganz innerlich. *P.* *wnętrzytniejszy.*

Penna, e, ein Feder. *P.* *ptoro.* *Pennarium*, ein Federzeug. *Pol.* *Pennual.* *Pennatus*, gefedert. *P.* *pterzisty.*

Pentecoste, Pfingsten. *Pol.* *Świątki.*

Penula, e, ein Regenmantel. *P.* *oponeża.*

Penuria, Mangel/ gebrechen/ armut. *P.* *niedostatek/* *nędza/* *bbostwo.*

Penus, *oris*, & *Penus*, i, & *Penus*, *borrath* don allerley speise. *P.* *dostatek* *wśelazien* *żywności.* *Penarium*, ein Speißkammer. *P.* *spizarnia.*

Peplus, & *Peplum*, ein schleier. *P.* *podwiká/* *radel/* *zaticzka.*

Pepo, *onis*, Pfeben/ Malonen. *P.* *Malon.*

Per, *pr.ep:* durch. *Pol.* *przez/* *dia.*

Pera,

Pera, e, ein dasch. *P.* *Páletá/* *tobotá.*

Perca, e, ein persche. *P.* *okutí.*

Percitus, *vide* *Cico.*

Percutio, *vide* *Quatto.*

Perdix, *icis*, ein Nephun. *Pol.* *Europátwa.*

Perduellis, *vide* *Duellum.*

Peregrinus, frembd/ pilgram. *P.* *odcy/* *cudzoziemski/* *cudzoziemiec/* *piżychodzieci/* *pielgrzym.* *Peregrè*, fern. *Pol.* *dáleko.* *Peregrinar*, *avis*, ich reise/ bin frembd. *P.* *pielgrzymute/* *wedruite.* *Peregrinatio*, Pilgramschafft. *Pol.* *pielgrzymowanie.*

Pergo, *vide* *Rego.*

Pergula, e, ein Gang/ Sommerhaus/ ein Pergeel. *P.* *gancel/* *letnie* *siedzenie/* *chłodnik.*

Peripneumonia, die Lungen sucht. *P.* *Dychawica.* *Peripneumonicus*, Lungenſüchtig. *Pol.* *dychawiczny.*

Periscelis, *idis*, ein hosenband. *P.* *podwiaska.*

Peristroma, *atis*, ein Teppich.

P. *Łobierzec.*

Perizonia, *atis*, & *Perizonium*, ein schurz/ niederkleid. *P.* *fámus* *rat/* *gáce/* *fártuch/* *odspodnica/* *wtinnik.*

Peri-

Periculum, ein noth/ gefahr.
Pol. niebezpieczeńść / niebezpie-
 czeństwo. *Item*, ein versuchung.
P. doświadczenie / skościowanie.
Periculosus, gefährlich. *Pol.* nies-
 bezpieczny. *Perilator, aris*, ich
 leide not/ stehe in gefahr. *P.* Ze-
 stem wiebezpieczeńści. *Item*,
 ich wage/ versuche. *P.* kosztne/
 doświadczać / próbować.

Perimo, vide Emo.

Peritus, erfahren/ wissend. *P.*
 wiadomy / wmiętny / biegły /
Peritia, erfahrung / geschicklich-
 keit. *P.* wiadomość / biegłość /
 wmiętność.

¶ *Comp: Imperitus*, ungeschickt.
P. niewiętny / niebiegły. *Im-*
peritia, unwissenheit. *P.* niewia-
 domość / niebiegłość.

Perna, a, ein schwetnhammer/
 schinckel. *P.* wieprzowa golbrá/
 głoźná / schab.

Pernicies, iei, ein schad/ ver-
 derbnis/ vntergang. *R.* škoda/
 zguba / zagtente. *Perniciosus*,
 schädlich. *P.* škodliwy.

Pernix, schnell. *Pol.* richly /
 skory / prędki. *Item*, halstarr-
 rig. *P.* ościety / eporny. *Perni-*
citas, geschwindigkeit. *P.* pręd-
 kość.

Pero,

Pero, onis, ein bundschuh /
 baurenschuh. *P.* kurtie / chłops-
 kie boty.

Perperam, vbel/ falschlich. *P.*
 źle / fałszywie.

Perpes, etis, & Perpetuus, ewig
P. wieczny / niekiedy / wśmawie-
 ny. *Perpetum, Perpetuo, Imper-*
petuum, allzeit / ewiglich. *Pol.*
 zawsze / wśmawienie / wiecznie.

Perseuero vide Senerus.

Pessicus, ein Pfirsingbaum. *P.*
 Bzostawinowe drzewo. *Pessi-*
cum pomum, ein pfirsing. *Pol.*
 brostwinta.

Persona, ein person/ bild. *Pol.*
 osoba / wyobrażenie. *Item*, ein
 Larue. *P.* maskara. *Personatus*,
 verstellt/ vermaskirt. *I.* w mäs-
 kare obrany. *Personalis*, persons-
 lich. *P.* obliczny.

Perspicax, Perspicuus, vide spe-
cio.

Pertica, a, ein steck / stang /
 rick. *P.* lastá / żerdź / grzetá.

Pertinax, vide Teneo.

Pernicax, hartneckig / widers-
 pensig. *P.* twárdousny / fruga-
 brny / eporny / ościety. *Perni-*
cia, hartneckigkeit. *Pol.* fruga-
 b: ność / ościety.

Pes,

Pes ein schenckel/ fuß. *P. no-*
gá. Item, eine maß/ eins schuchs
 lang. *Pol. stopá.* *Pediculus*, ein
 fäßelein. *Pol. noššá.* Item, ein
 stiel am obst. *P. šypšá / šypul-*
šá. Item, eine lauß. *P. weš.* *Pe-*
diculus inguinalis, ein fischlauß.
P. medowesšá. *Pedicularis*, &
Pediculosus, laufig. *P. wšáw.*
Pedalis, *Pedaneus*, eins schuchs
 lang. *P. ná stopie blugi.* *Semipe-*
dalis, ein halb schu lang. *Pol. ná*
pulkšopy. *Sesquipedalis*, andert
 halb schu lang. *Pol. ná pulkšopy*
šopy. *Pedamen*, *Pedamentum*,
 eine stäbe / stieck / pfahl. *P. pod-*
porá / tycz / pal. *Pedarius*, einer
 der auß andere meinung zu
 stumpt. *P. štory ná inšyč ždā-*
nle prhyčāia. *Pedes*, adverb: zu
 fuß. *P. pieš / piešota.* *Pedes,*
itis, ein fußgenae. *Pol. piešy /*
drā. *Pedester*, & *Pedestris*, waž
 zu fuß gehet. *P. piešy.* *Peditatus,*
us, ein fußzeug. *P. pieše wonššo.*
Pedica, ein fußfessel. *Pol. peto.*
Pedetentim, fuß für fuß. *P. po*
lešš / po mátu / po woli. *Pedis-*
sequus, ein diener. *P. šlugá / pá-*
choleš. *Pedissequa*, ein magd. *P.*
žšiemšá / štužebnicá / štužebna
pánná.

pánná. *Pedio*, is, ire, non dici-
 tur, Sed

¶ *Composita.* *Impedio*, is, *Pre-*
pedio, ich verhindere. *P. wádze /*
žáwadžam / žáwššlam. *Impedi-*
mentum, ein hindernüs. *Pol. žā-*
wādā / omieššānte / trudnoš.
Expedio, ich mache loš / iedig. *P.*
wypráwlam / wypuššžam. *Itē,*
 ich richte auß. *Pol. špráwlam.*
Expedi, Imperf: es ist gut / nüs.
P. pošytechno test. *Expeditus,*
 fertig. *P. gotowy / prešš / špieš-*
ny. *Expeditis, onis*, ein Kriegš
 z.ug. *P. wypráwá woyennā.*

¶ *Comp: a Pes, Aeripes*, schnell.
Pol. wiátronogi / prešš. *Bipes*,
 zweyfüssig. *P. dwonogi / o dwu*
nogách. *Bipedalis*, zwey schuh
 lang. *P. ná dwie stopie.* *Tripes*,
 dreyfüssig. *P. Tržnogt / o trzech*
nogách. *Compes*, ein fußstien /
 fessel. *P. peto / ošowā.* *Cornipes*,
 hornfüssig. *P. Rogonogt / o ros*
gomych nogách. *Loripes*, frum-
 füssig / lahm. *P. špotáwn / Przi-*
wonogt / chromy. *Planipes*, breite
 füssig. *Pol. pláškonoši.* *Prapes*,
 schnell. *P. prešš.*

Pessimus, vide *Malus*.

Pessulus, i. ein rigel. *P. žaworā.*

Hb

Pessum,

Pessum, adverb. hinder sich / zu grunde. *Pol.* na zad / wniwecz. *Pessum eo* ich gehe zu grunde. *P.* wniwecz sie obracam. *Pessundo* ich verderbe. *P.* wniwecz obracā.

Pestis, is, die Pestilenz / das sterben. *Pol.* Mor / powietrze / morowe powietrze. Item, ein verderbnis. *P.* żarazā / zniszczenie / zgintenie. *Pestilentia*, Idem. *Pestilens*, *Pestilentiosus*, *Pestifer*, schädlich / vergift / vngesund. *P.* żarā żisty / środliwy.

Petafo, onis, ein Schinck / ham. *P.* Schab / holdrā.

Petasus, i, ein breiter sommer hut. *Pol.* kaniasta czapka / kās pālusz.

Petaurum, allerley gauckelspiel. *P.* wśelakie fuglarstie igriska. *Petaurista*, ein gauckier. *Pol.* fuglarz / mietelnik.

Petiolum, i, ein Apffelsitel / etc. *P.* śipka / śipulka.

Peta, is, ich bitte / greiffe an. *P.* prośe / żadam / ciśkam / vderśam / nācieram / nāteżdam. *Petritio*, ein bitte / begeren. *P.* prośba / żadanie.

Petulus, stoffig. *P.* trielowy. *Comp:* *Appeto*, ich begere sehr / oder nahe herzu. *P.* żadam / prās

gne / albo przybliżam sie / nādchodze. *Appetitus*, is, lust zu essen. *P.* chuc / chciwość ku idześntu. *Competo*, ich begere zugleich. *P.* śtaram sie / żadam pospołu. *Competitor*, ein mitbitter. *P.* sampirz. *Competit*, *Imperf:* es zimet. *P.* godzi sie / przyśiot. *Competens*, billig. *P.* śluszny / godny. *Expeto*, ich begere fast. *P.* żadam. *Impeto*, ich falle an. *P.* przypadam / nācieram / nāteżdam. *Impetus*, is, gewalt / vngestämigkeit. *Pol.* gwałt / nāwāfność / ped / nātarscie / podkante. *Impetuosus*, vngestäm. *P.* gwałtowny / popeditowy. *Oppetio*, ich sterbe. *P.* vmtieram. *Repero*, ich begere wieder / wiederhole. *Pol.* vpoiminam sie / powtarzam. *Repetitio*, ein widerholung. *P.* powtarżanie. *Suppetit*, *Imperf:* es ist gnug / od vordanden. *P.* dostate / po gotowni test. *Sappetia*, arum, hält / bestand.

Petra, e, ein fels. *Pol.* opoka / skala. *Petrosus*, *Petricosus*, felsichtig. *P.* skāłisty / opoczysty. *Petulans*, mutwillig / frech / geil. *P.* swowolny / rospustny / turny. *Petulantia*, mutwil / bābercy. *P.* swowola / ropuska. *Pha-*

Phal
holt
darau
daga
Phal
P. vbi
Phal
P. Po
po:hm
Phan
vniun
long.
Phar
Pha
P. w
copla
frem
Pha
Pha
seht
Pha
stow
Ph
Me
best
stā
Ph
laup
jā m
Ph
pu
ein

es verdrust. *P.* interjt mte/már/
kotno mł/żal mł.

Pignus, oris, ein vnterpfand.
P. żaśtawá/bpomtneś. *Pignero*,
as, & *Pigneror*, ich sehe/oder ne-
me zu pfand. *P.* żaśtawiam/álbo
bierze żaśtawę.

¶ *Comp: Oppigneror*, *Idem cum*
simplici, *Oppigneratus*, verpfen-
det/verseht. *P.* żaśtawny.

Pila, ein Morsel / bollwerck/
kugel/ ball. *P.* Mōżdżerz/stepá/
wał w wodzie/ kulá/ pila.

Pilentum, ein hangender wa-
gen. *Pol.* żawieszony wásag/ ko-
lebká.

Pileus, ein hut. *P.* czapká.

Pilo, as, ich mache glat/eben.
P. pilute/ gládze/ rownam.

¶ *Comp: Compilo*, ich rasse zu-
samen/ stele. *P.* zgarniam/ zdzie-
ram/ wydźteram/ krádne. *Com-*
pilator, ein zusammen leser/ steler.
P. Lupteśca/ zdźtercá. *Expilo*,
ich beraube. *P.* wydźteram/ okra-
dam. *Oppilo*, ich verstopffe. *Pol.*
żatękam. *Suppilo*, ich enqucke/
entziehe. podkrádam.

Filum, *i*, ein werffspieglein. *P.*
rohátiná. *Item*, ein stößel. *Pol.*
Łtuf/ btiak.

¶ *Comp: Primpilus*, ein Haube

man der ersten rot. *P.* rotmistrz
pirwšego hłku.

Pilus, i, ein haar. *P.* włos. *Pi-*
losus, haaricht/ rauch. *Pol.* włos
śisły/ włosący/ Łosmáty.

¶ *Comp: Depilo*, as, ich reisse die
haar aus. *P.* wyrynam/ wytár-
gam włosy. *Depilis, e*, kaal. *P.*
goly/ łisy.

Pilula, ein Pillen. *P.* pigulká.

Pingo, is, ich male/ ferbe. *Pol.*
málute/ fárbutę. *Pictor*, ein mál-
ler. *I.* málarz. *Pictura*, ein gee-
melb. *P.* málowanće. *Pigmen-*
tum, angestrichene farb. *Pol.*
barwłá/ przyprawiona fárba.

¶ *Comp: Appingo*, ich male hero-
bey. *Pol.* przymálute. *Depingo*,
ich male dor/ male ab. *P.* wymá-
lute/ opisute/ przemálute. *Acu-*
pingo, ich sticke mit selten oder
gold. *Pol.* hástute/ wyśiwam.
Acupictor, ein seidensticker. *Pol.*
hástarz/ wyśiwacz. *Auripigmen-*
tum, Arsenik. *P.* Arsenik/ Au-
ripigment.

Pinguis, e, fett/ dick. *P.* Łtus-
sty/ otyły/ tyłowity. *Pingue*,
subst: & *Pinguedo*, das fette. *P.*
Łtustość. *Pinguesco*, ich werde
fett. *P.* otyie/ otywam.

Comp:

Comp: *Impinguo*, *Pinguescacio*,
ich melle/mache fett. *P.* *Luce*/
oświecać. *Pinguescio*, ich werde
fett. *P.* *otymam*.

Pinna, *a*, ein zinne. *P.* *wierzch*/
Szcz. *Item*, eine floßfeder an den
fischen. *P.* *skrzelle*/ostryżelle ryb. *P.*

Pisio, *is*, ich male/zerstoß. *P.*
miele/ tłuść. *Pistor*, ein Becker.
P. *piekarz*. *Pistor dulciarius*, ein
Pfefferkuchen becker. *P.* *pierni*
kasz. *Pistorius*, was zum brot
backen gehöret. *P.* *piekarz*. *Pi-*
stillon, ein stoßel. *P.* *tluść*/sta-
pork. *Pistillum*, eine malle. *Pol.*
Włocław/żarni.

Pilus, *i*, ein Zirkelbaum. *Pol.*
Cyprif/cypryma. *Pimaster*, ein
Eiser. *Pol.* *chozła*. *Pineus*, was
zirbeln ist. *P.* *cyprifowy*.

Piper, *Piper*. *P.* *pieprz*.

Pipio, *onis*, eine junge taube. *P.*
golańte. *Pipio*, *is*, ich pipe / wie
die jungen vogel. *P.* *piśce* iako
ptaśce.

Pirata, *a*, ein Seereuber / Frey-
beuter. *P.* *żbójca* morski. *Pirati-*
ca, Freybeuterey. *P.* *żbójanie* ná
morzu.

Piscis, *is*, ein Fisch. *ryba*. *Pisci-*
culus, ein Fischlein. *Pol.* *rybka*.

Piscosus,

Piscosus, fischreich. *Pol.* *rybny*/
peiny ryb. *Piscina*, ein helter. *P.*
staw/sadzawka. *Piscor*, *aris*, ich
fische. *Pol.* *łowić* ryb. *Piscator*,
ein Fischer. *P.* *rybitw*. *Piscatus*,
us, *o* *Piscatio*, Fischerey. *P.* *ło-*
wienie ryb. *Piscatorius*, den Fi-
schern zugehörig. *P.* *rybitwi*.
Comp: *Expiscor*, ich fisch aus/
ich suche/forsche fleißig. *P.* *wys-*
ławiam/wymyślam je/ wyspe-
rute.

Pisum, *i*, Erbs. *P.* *groch*.

Pitiss, *as*, ich versuch / trinc
ein wenig. *P.* *pożłuc*.

Pituita, *Roz*. *P.* *ryma*/smar-
ki/ślizma. *Item*, der zupf oder
pip in den hünern. *P.* *pypec*. *Pi-*
tuitosus, rozig. *P.* *ślizmaty*.

Pius, *from*/gottfürchtig. *Pol.*
dobry/bogobojny/pobożny.
Pietus, frödigkeit. *Pol.* *pobo-*
ność/bogobojność/nabożność.
Piaculum, ein grob Laster/ oder
Sühnopffer. *P.* *Łotrówka* stus-
ka/albo oświadczenie po kątach.

Comp: *Expio*, ich sühne aus/
reintige. *Pol.* *nágradzam*/po k-
tule/oczyszcam. *Inexpiables*, vn-
uersöhnlich. *P.* *nieprzetłumaczalny*/
nieprzepraszalny. *Impius*, Götze-
loß.

loß. *P. niezbożny/ bezbożny. Impietas*, Gottloß wesen. *Pol. nies pobożności/ niezbożności.*

Pix, icus, Wech/ thär. *P. żywica/ smota. Picus*, bechen. *Pol. smolany. Pico, & Impico*, ich verbeche/ bethäre. *Pol. smole/ zaśmalam. Picatus*, verbicht. *P. bsmolony/ zaśmolony.*

P L

Placenta, e, ein Fuch/ fladen. *P. placet/ placef.*

Placeo, es, ich gefalle. *P. podobam sie. P. placet, Imperf.* es gefelt. *P. zda sie/ widzi sie. Placitum*, ein erkenntnis/ schluß. *P. zdanie.*

Comp: Complacéo, ich gefall zumal wol. *Pol. bärzo sie podobam. Displiceo*, ich mißfalle. *P. niepodobam sie/ mierze.*

Placidus, still/ mtle/ zam. *Pol. cichy/ skromny/ poorny/ lafany. Placide*, sanfftmäitlich. *P. skromnie/ cicho/ poornie.*

Placo, as, ich versühne. *P. kote/ oblagam. Placabilis*, versühnlich. *P. latwy ku oblaganiu.*

Comp: Implacabilis, vnuerföhnlich. *P. nieublagany/ nies pżetchnany/ nieuzity.*

Plaga, e, ein fireich/ schlag. *P. plaga/ ciete/ raz. Item*, ein groß Jegergarn. *P. polna/ albo towa cza htef. Item*, ein ort/ oder ende des Himmels. *I. Praylna/ plagá. Plagiarius*, einer der gern schloge. *Pol. Etory rad kija. Item*, der frembde Kinder oder knechte entföhret. *P. wprowadziel/ ludzi kroyca/ zlodziey cudzych synow albo slug. Plagium*, ein solcher diebstal/ oder entföhörung. *I. takoswa kradzba albo wprowadzenie.*

Planca, e, ein dicke dile/ bahle. *Pol. heroka destka/ miata dila/ tarcica/ mościna/ burtnica. Plancus*, breitfüßig. *P. herokos nogi/ pląstkonogi.*

Plango, is, ich weine/ heule. *P. plącze/ nąrzeam/ łametuię. Plāctus, us*, ein heulen/ geschrey. *P. plącz/ nąrzełante.*

Planta, e, die Fußsole. *Pol. stopa/ podeśwá. Planaris, e*, das zu den solen gehöret. *P. stopny/ podeświány.*

Comp: Supplanta, ich setze den fuß vnter. *P. nogę podkładam. Metaph: ich betricge. Pol. zdrazdam/ podchodze.*

Planta, e, ein Zweig/ pfropffreiß.

reiß. *P.* *Hezyp* / látorość / rozgá.

Planto, *as*, ich impffe / pflanze.

P. *Hezypie*.

Plantago, *inis*, wegerich. *Pol.* *podrojni*.

Planus, flach / eben. *P.* *plásti* / rowny. *Metaph.* *klar* / offenbar.

P. *Jasny* / táwny. *Planities*, ein ebene. *Pol.* *rownosć* / rownina.

Planula, ein Habel. *Pol.* *Hebel*.

Plano, *as*, ich mache eben. *Pol.* *rownam* / gládze / heblute.

Comp. *Complano*, ich ebene zumal. *P.* *pogládzam* / porównawam. *Explano*, ich erklere. *Pol.* *wyktádam* / wyłásnam. *Explatio*, eine auslegung / erklärung. *P.* *wyktád*.

Planus, *i*, *Subst.* ein betrieger.

P. *osust* / zwodni / zwodźciel.

Platanus, *i*, Ahornbaum. *Pol.* *Jáwor* / yápurc.

Plata, ein gaß. *P.* *blícá*.

Plando, *is*, ich frolocke. *Pol.* *fláskam* / rádute sie. *Plausus*, *us*, frolocken. *Pol.* *fláskánie* / wybezjánie / trzepánie. *Plausibilis*, lieblich / angenehm. *Pol.* *miły* / wdzięczny.

Comp. *Applando*, ich schreye zu. *P.* *przypiełam*. *Applausus*.

us, zuschreyung. *P.* *przypiełanie* / radość. *Complodo*, ich schlaße die hende zusammen. *P.* *pláše* / fláskam *rełomá*. *Explodo*, ich zische aus / verwerffe. *P.* *wyktádam* / wysmiwam / wyrzucam / gánit. *Item*, schiffe loß. *Pol.* *wystrzelać*. *Displodo*, *idem*.

Plaustrum, ein wagen. *P.* *woz*. *Plaustrarius*, ein Wagner. *Pol.* *Stelmácz* / wozowni.

Plebs, der gemein Pöbel. *Pol.* *Lud* *pospolity* / gmin. *Plebecula*, ein vöcklein. *Pol.* *pospolstwo*. *Plebeius*, gemein / schlecht. *Pol.* *pospolity* / potły / prosty / chłopski. *Plebiscitum*, *vide Scio*.

Plecto, *is*, ich straffe / schlage. *P.* *Parze* / bić.

Plector, *Inusit.* *Composita sunt*, *Amplector*, *Amplexor*, ich umfasse / herze / habe lieb. *Pol.* *obłáptam* / miłute. *Amplexus*, *us*, ein umfahung. *Pol.* *obłápienie*. *Complector*, ich begreiffe zumal. *Pol.* *obeymuję* / ośrążam / ogarniam. *Perplexus*, *a, um*, verwirret / verwickelt. *Pol.* *zámotány* / zámplótóny / zámplótány / zámtrudniony.

Plectrum, ein Instrumenthasmer.

mer. P. *Milotek*/ *Storymstruny*
náciągáiz.

Plenus, bol/ ganę. P. pełny/
cáły/ zupełny/ dostateczny. *Plen-*
itudo, vollkommenheit. Pol. zu-
pełność.

Pleo, *laust*: *Comp*: *Compleo*/
Impleo, *Oppleo*, ich fülle/ mache
voll. P. napelniam. *Expleo*, ich
falle/ settige. P. napelniam/ ná-
sicam. *Inexplebilis*, vnersettig.
P. nienásicony/ nienapelniony.
Repleo, ich erfülle wiederum. P.
napelniam zász. *Suppleo*, ich
mache bollend. Pol. dopel-
niam/ dołonawam. *Supplemen-*
tum, ein erfüllung/ zúsz. do-
pelntente/ przydaték.

Plerig, *plerag*, *plerag*, viel/
des mehrertell. P. wietka część/
máto nie wshyści. *Plerung*, ge-
meintiglich/ oft. P. pospolicie/
częstość.

Pleuritis, *idis*, Seitenwehe. P.
Płóćie w boku.

Plico, *as*, ich falte/ lege zusam-
men. P. fałduie/ sładam. *Pli-*
catio, *Plicatura*, faltung. P. fałs
dománie. *Plica*, eine falde. Pol.
fałdą. *Plicatilis*, was man fal-
den kan. P. fałdowny.

Comp:

Comp: *Applico*, *as*, ich füge
zu/ eigne zu. Pol. przyśadzem/
przywószam. *Complico*, ich le-
ge zusammen. Pol. sładam/ zbies-
ram. *Explico*, ich thu den einan-
der. Pol. rozkładam/ rozłożę/
Metaph: ich erklere/ lege aus. P.
wyślaniam/ wyśladam. *Expli-*
catio, ein auflegung. P. wyślad.
Implico, ich verwirre/ wiczele ein.
P. zawiślawam/ zątrudniam/
obwintiam. *Replico*, ich löse auff.
P. odplacam/ odwizuje. Item,
ich sage wieder. P. odnawiam/
odpowiedam. *Supplico*, ich bíte
demütig. Pol. pośornie prze-
Supplicatio, ein demütige bit. P.
pośorna prošba. *Supplex*, des
mütig. P. pośorny. *Supplicium*,
eine straff. Pol. staránie/ kázi.
Duplico, ich mache zwifeltig.
Pol. podwoiam/ dwóiste czynię.
Duplex, zwifaltig. P. dwóiaści/
dwóerotny/ dwóisty.

Multiplico, *vide Multum*.

Plodo, *vide Plando*.

Ploro, *as*, ich weine. P. pláczę.
Ploratus, *us*, weinen. P. plácz.
Plorabundus, weinende. P. plá-
czący.

Comp: *Deploro*, ich beweine/
beklage.

beilage. *P. optatam* / vstáro-
zam sie. *Exploro*, ich erforsche/
spehe. *Pol. wywiaduje sie* / wy-
spiegute. *Exploratus*, gewiß. *P.*
pewny / doświadczony. *Imploro*,
ich ruße an. *P. wyzywam* / s płas-
czem proße.

Plumacea, ein weiche feder /
pflaumfeder. *P. miękka pierze* /
mech / kwap / puch. *Plumens*,
federn. *P. kwapowy*.

Comp: Deplumo, ich pflücke /
berupffe. *Pol. skubę*. *Implumis*,
ohne federn / nicht flück. *P. goły*.

Plumbum, bley. *P. ołow*. *Plum-*
bens, bleyen. *P. ołowny*. *Plum-*
bago, Bleyerzt. *P. ołowna siła*.

Plumbata, ein bleyvogel. *Pol.*
ołowna kulá. *Plumbosus*, voll
bley. *Pol. pełny ołowu*. *Plumbo-*
as, ich löte mit bley. *Pol. lutuje* /
spußeżam ołowem. *Plumbatura*,
lötung. *P. glutowante* / spotentie.

Pluit, es regnet. *Pol. deszcz pą-*
da / deszcz idzie. *Pluvia*, ein regen
-*P. deszcz*. *Pluvialis*, *Pluvius*, das
von regen ist. *P. deszczowy*. *Plu-*
uifus, voll regens. *P. deszczowy*
ny / dżdżysty / niepogodny.

Comp: Compluo, ich beregene.
P. poliewam / posraplam. *Com-*

pluvium,

pluvium, ein regensfäß. *P. kás-*
tuja z deszczowcy wody / deszcz-
owy stawek. *Impluo*, ich regene
hinein. *P. wlepiam* / wleciwam /
wleciwam. *Item*, ich schmitze. *P.*
poczerniam / smute / siwarcute /
smuteute. *Impluvium*, ein dach-
fenster. *P. dymnik* / dachowka.

Plus, pluris, *Comp: mehr*. *Pol.*
wiecey. *Plusculus*, ein wenig mehr
P. mało wiecy. *Superlat: Plu-*
rimus, fast viel. *P. bardzo wiele* /
nawiecey. *Plurimum*, fast / des
mehrern teil. *P. owsełi bardzo*.

Comp: Complures, fast viel.
Pol. bardzo wiele. *Plurifariam*,
mancherley weise. *P. rozmaicie*.

P N

Pneumonia, Lungen sucht. *P. żół-*
palente pluc.

P O

Poculum, ein trinckgeschir. *P.*
kubek / kufel. *Pocillator*, ein trin-
schencker. *P. podczajny*. *Poculen-*
tus, was man trincken kan. *Pol.*
pity / co sie godzi pić.

Podagra, das zipperlein. *P. łá-*
mante w nogách / podagra. *Pod-*
agricus, der das zipperlein hat.
P. podagrif.

Si

Podex,

Podex, icis, der hinder. *P. po-*
slabeš/ zádel/ dupá/ rzi.

Pœna, ein straff. *P. kaži/ ka-*
ránte.

Pœnitet, es gerewet. *P. žal sie.*

Pœnitentia, Rew/ buß. *Pol. zá-*
lošé/ poštá.

Pol, fürwar/ bey Gott. *P. zá-*
prawde/ dalibog.

Polenta, ein gerstenmuh/ ger-
stentranck. *I. Tysáná. Item,*
Malá. I. Stod.

Polio, is, ich poltere/ buße. *P.*
polerute/ chedože/ wycheram/
wysmukute. Polutio, außbuhung
P. chedožente. Politus, gebuht/
sauber. *I. chedogt/ czisty.*

Comp: Expolio, Perpolio, ich
buße fleißig. *P. wychedajam/*
wysmukute.

Politia, ein Politey. *P. mten,*
sekt stan/ rzecz pospolita. *Poli-*
ticus, weltlich. *P. mtescki/ swtet,*
ski.

Polleo, ich vermag. *P. moge/*
przemoge.

Comp: Aequipolleo, ich kan/
gelte/ vermag eben so viel. *Pol.*
Tak wiele moge/ waze. *Aequi-*
pollentia, gleich vermügen. *Pol.*
Jednáka moc/ rowna przemo-
nošé.

nošé. Præpolleo, ich vermag
mehr/ ubertaffe. *P. wlecey prze-*
moge/ przemysšam.

Pollex, icis, der Daum. *Pol.*
wleksi pálec.

Pollicor, eris, ich verheisse. *P.*
obtecute/ przyrzekam. Pollicita-
tio, verheissung. *P. obtecom á-*
nie/ obtecnica.

Pollinctio, ich salbe etne Leich/
oder begrabe. *P. Bálsamute čias-*
to bmarlego/ chowam/ pogrzes-
bute. *P. Pollinctor*, ein Todtengre-
ber. *P. Ten ktory bmarle máje/*
y grzebie.

Pollen, inis, Weizenblum/ oder
weizen meel. *P. Pwiat psentczy*
ny/ álbo mała psenna. Pollin-
tor, oris, ein müller. *P. mlynarz.*

Pollubrum, ein Handbeckenz.
P. Wiednica.

Polygraum, Fischrogen. *Pol.*
žera.

Polygonium, wegwart. *P. pos-*
drožnik.

Polypodium, Steinfarn/ Ens-
gelsäß. *P. páprotká.*

Pomertum, ein Schifgarten/
ein zwinghoff/ ein platz ißerhalb
und außserhalb der Stadtmaur/
da man nicht bauen darff. *Pol.*
plác

plac pewny zosiu siron muru
miejskiego / gdzie sie nie godzi
budować.

Pompa, a, pracht / herrlichkeit.
P. wystawa / okazłość / obchod.
Pompofus, prechtig. *P. wysta-
wy* / okazali / pyśny / bućny.

Pomum, ein Ob, apffel. *Pol.*
Dwoc / albo Jable. *Pomus*,
ein Apffelbaum. *P. pabloni*. *Po-
maru*, ein darrngart. *P. Sad.*

Pondo, *Indeck*: ein pfund. *Pol.*
funt.

Comp: *Asipondium*, ein ganz
pfund. *P. caty* funt. *Dupond-
um*, zwey pfund. *P. dwa* funti.
Centupondium, hundert pfund /
ein Zentner. *Pol.* sto funtow /
centnar.

Pondus, erü, ein gewicht / schwe-
re. *P. waga* / ciężkość. *Metaph*:
ansehn / vermögen. *P. powaga* /
prężmożność. *Pöderafus*, schwer /
wichtig. *P. ciężki* / ważny. *Pon-
dera*, ich wege. *P. ważę*. *Metaph*:
ich erwiege / sehe. *P. dważam* /
hacuję.

Comp: *Prapondero*, ich öbers
wege. *P. przeważam* / zwyciężam.

Ponē, Neben / bey / hinder. *P.*
Blisko / podlie / za.

Pono, is, ich stelle / sehe / lege. *P.*

stawiam / klade / poloże. *Item*,
ich laß also sein / ich seß im fall.

P. na to mówiąc. *Positus*, us, *Po-
sitis*, eine seßung / stellung. *Pol.*
posadzenie / polozenie.

Comp: *Appono*, ich seße hinzu.
P. przykładam / przydam. *Ap-
positus*, süglich / bequemlich. *P.*
wczesny / trąfny / rażny / godny.

Antepono, ich seße für / halt höher
P. przykładam / wyśsey waze.

Compono, ich seße zusammen / ordo-
ne / vertrage. *P. składam* / sporza-

dzam / polednam. *Compositus*,
uttig / zächtig. *P. pieśny* / skrom-
ny / obyczajny.

Depono, ich lege
ab / gebe zuuerwahren / wette. *P.*

składam / odkładam / złoże / dacie
zu schowaniu / k wterney rece

poruczam / zakładam sie. *Depo-
situm*, ein hinderlag / vertrawes

ding / auffsz. *P. Rzecz k wterney
rece dana* / zakład.

Dispono, ich
ordne. *Pol.* rozządzam / rozprá-

wute. *Dispositio*, eine ordnung.
P. rozządzenie / rozpráwienie.

Expono, ich lege aus / erklere / ero-
zele / werß weg. *P. przykładam* /

wytáslam / wytłaczam / wyprzu-
cam. *Expositio*, ein aufsziegung.

Pol. wytład. *Expositus*, weg-

It 2 / geworffen /

geworffen/ oder ein fundel find.
P. myrzucony/ wysadzony/ álbo náležonck. *Impono*, ich lege auff/ od betriege. *P. nákládam/ wkládam/ policam/ álbo zdrazam/ ofukam/ podchodze.* *Impositio*, ein aufflegung. *P. wklá dante / włożenie.* *Impostor*, ein betrieger. *I ol. zmodnić/ ofuści/ mątacz/ zdrańcá.* *Impostura*, betriegererey. *P. ofukánie/ podchodze/ zwodzenie.* *Interpono*, ich setze/ lege dazwischen/ vertrete. *I ol. wsadzam/ przypiniam sie.* *Oppono*, ich setze entgegen. *P. zástáwiam / záfadzam / sprzeciwiam sie.* *Oppositum*, das gegentheil. *P. przeciwna stroná.* *Præpono*, ich setze für. *P. przekładam.* *Præpositus*, ein Vorsteher/ Probst. *P. przelożony/ proboszcz.* *Præpono*, ich halt für/ zeige an / setze mir für. *P. przekładam/ powiedam/ bierze przed sie.* *Propositum*, ein fürhaben. *P. przedsiwzięcie.* *Repono*, ich setze/ gebe wieder/ verwahre. *P. pośládam / oddáte/ chowam.* *Repositorium*, ein gehaltndz. *P. háfá/ schowánie/ policá.* *Sepono*, ich lege besets. *P. odśládam ná strone.* *Suppono*, ich

na, ich lege bnter/ bringe heimlich bey. *P. podśládam/ podśláviam / satziwite podrzucá.* *Suppositivus*, heimlich beigebracht. *P. podłożony/ podrzucony.* *Suppositivus puer*, ein Wechselbalg. *P. podmiotek/ podrzutek/ odmitenione dżucie.* *Transpono*, ich versetze. *P. przekładam/ przesadzam.* *Transpositio*, ein versetzung. *P. poleprzełożenie.*

Pons, ein Brück. *P. most.* *Ponticulus*, ein steg. *P. mostek/ káwá.* *Ponto*, onus, ein sehrschiff/ sehrabot. *P. Łódz włtořen ie przewożá/ prum.* *Pontifex*, der hohe priester/ Bapst. *P. náwyschý Eáplan/ Wapież.* *Pontificatus*, us, des Hohenpriesters ampt/ Bapstumb. *P. brząd nawyschego Eáplaná/ papiesstwo.* *Pontificus*, geistlich/ bápstisch. *P. duchowny/ papieski.*

Popina, eine garfúche. *P. pospolita/ miyscka kuchnia.* *Popino*, & *Popinor*, ich schleimme/ prasse. *P. bżywam/ objárstwem y ptiárstwem sie bawie.*

Poples, itis, Entebúge / Entescheibe. *P. podśolánek/ czáfá o Polan.*

Poppyfma,

Poppyfma,
 das p
 pferde
 plasm
 lante/
Poppyfma,
 P. L
 beume
 um, e
 Lás te
Poppyfma,
 Lub/
 laris
 rig/
 nákj
 schle
 podly
 ein W
 Mi
 us, f
Poppyfma,
 nákj
 Comp
 berh
Poppyfma,
 ntá
 ein f
 Es. P
 nt/m
 P. E
 gar
 bo li

Poppyfina, atis, & Poppyfinus, i.
das pfeiffen und klatschen die
pferde zu stillen. *P.* gwizdanie y
plafanie dla bŏlenia koni/ czos
kante/ hahakante.

Populus, fœm: ein pappelbaum
P. Topola. *Populeus*, pappels
beumen. *Pol.* Topolny. *Popule-*
tum, ein pappelbeumen wald. *P.*
Lás topolny.

Populus, masc: ein Volk. *Pol.*
Lud/ pospoliwo/ ná. od. *Popu-*
laris, adiect: dem volck zugehö-
rig/ oder angעהn. *P.* Ludowi
náležacy/ albo przynenny. Item,
schlecht/ gemein. *P.* prosty/ lichy/
podły/ pospolity. *Popularis, subst.*
ein Mitbürger/ Landsman. *P.*
Mięszanin/ ziemel. *Populari-*
tas, freundlichkeit. *P.* ludzkość.
Populosus, volkreich. *P.* ludny/
náciadly. *Populo, & Populor, &*
Comp: *Depopulor*, ich verwüste/
verhere. *P.* pustość.

Porcus, i, ein schwein. *P.* Swi-
nia/ wieprz. *Porculus, Porcellus*,
ein ferkel. *P.* prośte/ prośtate.
Por. *Porcinus*, schweinert. *P.* swi-
ni/ wieprzowy. *Porca*, ein Sam
P. Swinia. Item, ein acker oder
garten beet. *P.* żagon ná roli/ als
bo liechá ná ogrodzić.

Pori, orum, Schweißlöcher. *P.*
Dziurki/ ktorym pot wychodzi/
sierotki.

Porrigo, vide Rego.

Porrigo, inis, Heupfschuppē/
Erbgrind. *P.* Drechy/ strupy w
glowie/ parch/ suchy swierzb.
Porriginosus, der den Erbgrind
hat. *P.* parchaty/ strupiały.

Porro, ferner/ weiter. *P.* wiet/
daley.

Porrum, i, Laug. *P.* Ług.

Portendo, vide Tendo.

Porta, e, ein thor/ pfort. *Pol.*
brama/ albo brana/ wrota/ forta.

Forticus, ein bedeckter gang/
Kreuzgang. *P.* Kruchtá/ šopa/
Kruczaneł.

Portio, onis, ein teil/ stück. *P.*
Cześć/ kłuka/ dźtal. *Portiuncu-*
la, ein stücklein. *P.* cząstka.

Comp: Proportio, ein gleich-
messigkeit etlicher ding. *P.* przy-
rownanie kłuká rzeczy między so-
bą.

Porto, as, ich frage. *Pol.* noże.

Portitor, ein oberführer. *P.* prze-
woźnik. *Portorium*, Schifflohn
vom oberführen/ zol. *P.* myto
od przewożenia/ cło. *Portabilis,*
& Portatilis, was man tregt

3 oder

oder tragen kan. *P.* znoſny/co
bywa noſono.

¶ *Comp:* *Apporto*, ich bringe. *P.*
przynoſe. *Aſporto*, ich trage weg
P. zanoſe / vnoſe. *Comperto*,
ich trage zuſamen. *Pol.* znoſe/
zbieram. *Deporto*, ich trage/brins
ge dauon. *P.* odnoſe. *Exporto*,
ich trage/ bringe heraus. *P.* wy
noſe. *Importo*, ich trage hinein.
Pol. wnoſe. *Reporto*, ich bring
wieder / oder bring dauon. *P.* odo
noſe / otrzymam. *Transporto*,
ich trage hinüber. *P.* przenoſe/
przewoſe.

Portulaca, burſeln. *P.* Kurza
noga.

Portus, us, ein port / haſſ. *Pol.*
port / przystep / brzeg. *Metaph:*
ſicherheit / zuſucht. *P.* bezpieczy
noſe / biezczka. *Portuosus*, da
gut anzulenden iſt. *Pol.* za brze
ziſty / gdzie latwy teſt przystep.
Importuosus, da man nicht wol
anlenden kan. *Pol.* gdzie trudny
teſt przystep.

Posco, us, ich begere. *P.* żadam.
Item, ich heiſſe. *P.* bpominam
ſie.

¶ *Comp:* *Deposco*, *Exposco*, ich
begere faſt. *Pol.* bprzycmie za
dam/

dam / proſe. *Reposco*, ich begere
re / heuſche wieder. *P.* bpominam
ſie zaś.

Posideo, vide *Sedeo*.

Possum, vide *Sum*.

Post, nach. *P.* po / za. *Postea*,
Posthac, *Postmodum*, hernach /
darnach. *P.* po tym / napo tym.
Postquam, nach dem. *Pol.* gdy.
Posterior, der ander / der nach
folget. *P.* poſledny. *Postremus*,
der letzte. *Pol.* napoſlednienny.
Postremum, & *Postremo*, zu lezt.
P. na oſtatek / oſtatecznie. *Poste
rus*, a, um, nachkommende. *P.*
potomny / przyſty. *Et Comp:*
Prapoſterus, verfert. *F.* opaczny /
wypaczony / narebny / prze
ciwny. *Posterius*, orum, die Nach
kommen. *P.* potomkowie. *Poste
ritas*, idem. *P.* potomstwo.

Posthumus, vide *Humus*.

Posticus, a, um, hinderwertig.
Pol. tylny / zadny. *Posticum*, die
hinder thür. *P.* zadne drzwi / tyl.

Postilena, hinderbüg / ſchwanz
rtemen. *Pol.* zadny tel / zadne
pochwy.

Postis, us, ein pſte. *P.* podwoye.

Postliminium, vide *Limen*.

Postridie, vide *Dies*.

Postulo,

Postulo, as, ich fordere/ begere.
Pol. żadam/ chce/ postrzebule.
Item, ich vereläge. *P.* ośkarżam/
 pozpywā. *Postulatio, Postulatum*,
 ein begere/ bitte. *Pol.* żądanie/
 prośbā.

Comp: Expostulo, ich verwels
 se/ schelte. *P.* skärze sie/ ośkarż
 zam sie/ swärze sie. *Expostulatio*,
 eine verwelssung. *P.* ośkarżanie/
 skärzā/ swärzenie.

Potens, vide Sum.

Potestas, gewalt / vermügen.
P. moc/ możność. *Item*, erlaub
 niß. *P.* dozwoleńie.

Potior, iris, ich überkomme /
 erlange/ besitze. *Pol.* dostawam/
 osiągam / posiadam. *Item*, ich
 gebrauchē. *P.* używam.

Potis, gut/ mechtig. *P.* dobry/
 możny. *Potior*, besser. *P.* lepszy/
 mądrzejszy. *Potissimus*, der fürs
 nembsie. *P.* naprzędniejszy/ na
 lepszy. *Potius*, aduerb: viel lieber.
Pol. lepszy/ raczy. *Potissimum*,
Potissime, allererst/ allermest. *P.*
 nawięcej/ nabarzej/ napierwie.

Poto, as, ich trincke/ sauffe /
 zeche. *P.* piye/ piyam/ biesiadu
 je. *Potus, a, um*, trincken. *Pol.*
 piyāny. *Potus, us, Porio, onis*, ein
 trinck/

trinck/ oder getrenck. *P.* Tru
 nek/ picie/ napoy. *Potator*, ein
 Sauffer. *Pol.* piyānicā. *Potabi
 lis*, was man trincken kan. *Pol.*
 pity.

Comp: Compoto, ich trincke
 mit/ zeche. *P.* piye skim/ piyam.
Computor, oris, ein zechgesell /
 sauffbruder. *Pol.* Towarysz w
 piyāniu/ w biesiadowniu. *Epo
 to*, ich sauffe aus. *P.* wypiyam/
 wypyam. *Perpoto*, ich zeche viel/
 oft. *P.* ośtawicznie piye.

P R.

Pra, prap: dor/ von wegen. *P.*
 przed/ dla/ od. *In compositione*
significat, valde. sehr/ fast. *Pol.*
 bārzo/ wtelmi/ wielce.

Præbeo es, ich gebe/ reiche dar/
 erzeige. *Pol.* dawam/ podawam/
 okazule/ wyrządzam.

Præcept, gach / freuelich / vns
 besonnen. *Pol.* nagły / prędki /
 nterozmislny. *Item*, stückel. *P.*
 schodzysty / stoczysty / przysty /
 przykrostoczysty. *Præcipitium*,
 ein stückeler/ gefehrlicher ort. *P.*
 przelre á stocziste miesce. *Præ
 cipito, as*, ich stürze hinab/ oder
 eile. *Pol.* Spsycham / stracam/
 albo

álbo kwápie sie. *Præcipitatio*,
Præcipitanti, eil/ vnbesunnen-
 heit. *Pol.* kwápliwóść / nieroż-
 miślnóść / ptochość.

Præcipuus, fürnemlich / fürs-
 trefflich. *P.* zaeny / známenity /
 osobliwy / niepospolity. *Præci-
 pue*, sonderlich. *P.* A zwłascz /
 osobliwie.

Præco, onis, ein aufruffer. *P.*
 wożny / podwoyński / wywola-
 wacz. *Præconium*, ein aufruf-
 fung / oder lob. *P.* wywołanie /
 álbo wychwalenie / chwala.

Præcox, vide Coquo.

Præda, æ, ein raub. *P.* Lupa /
 Forżiść / zbijanie. *Prædo, onis*, ein
 Strassenreuber. *P.* zboyca. *Præ-
 dor, aris, & Deprædor*, ich raub-
 be. *Pol.* zbijam / drapieżniwem sie
 bywte.

Præditus, a, um, begabet. *Pol.*
 obdarzony.

Prædium, ein Forwerg / Land-
 gut. *P.* folwárg / leżące imienie.
Prædiolum, ein gütlein. *P.* fol-
 wárczek.

Præfica, æ, ein gedtingtes weib /
 die todten zu beweinen / ein vmb-
 bitterin zum begrebnis. *Pol.* ná-
 lemná niewiásta ku oplákwá-
 niu

ntu dmarlych / álbo ku wzywá-
 niu ná pogrzeb.

Pregnans, Schwanger. *Pol.*
 Brzemienny / cięski / płodem
 chodzący.

Prælium, ein schlacht / streit. *P.*
 Bitwa / potykánie / potyczka /
 porażka. *Prælior, aris*, ich strei-
 te. *P.* potykam sie.

Prælum, ein Weinpresse / Dru-
 ckerpreß. *P.* práśa winna / ál-
 o drukarśka.

Præmium, eine belohnung. *P.*
 Dar / dárowanie / tpopuniś /
 zaptáć.

Præputium, die vorhaut am
 menlichen gelied. *P.* skórka ná
 meśkim- członku. *Præputio*: die
 Heiden / Weidenschaft / vnbes-
 schnittenheit. *Pol.* pogani / po-
 ganiśtwo / nieobrzeżanie / nieo-
 brzeżka.

Præp, ein bürge. *P.* rešymia.

Præsagio, vide Sagax.

Præsens, Præsentio, vide Sum.

Præsepe, Præseptum, ein stall /
 krippe. *P.* słaynia / żłob.

Præses, Præsidium, vide Sedeo.

Præsertim, fürnemlich. *P.* A
 zwłascz.

Præstigia, arum, verblendung /
 gaucteo

gauckley. Pol. zmaganie/ Puz-
glarstwo. Prestigator, ein ver-
blinder / gauckler. P. Puglarz/
czaro-wisł.

Preſto, zugegen/ behülfflich. P.
obliezny/ przytomny/ poſtoczny.

Preſtdr: aris, ich warte. Pol.
czeka/ oczekiwam.

Preſul, ein oberſter Pfaff/ oder
Vortenther. P. pretat/ naprzede-
niſſy Pop / Biſkup / albo
przewodniczący. Preſulatus, Bi-
ſchoffs ampt. Pol. Doſtopynoſci
biſkupa.

Prater, prap: Dhn/ ober/ wte-
der. P. Bz/ nad/ from/ mimo/
przejm.

Comp: Prateres, ober das. T.
nad to/ daley/ ktemu/ do tego.

Praterquam, ohne/ allen/ auß-
genommen. Pol. krom/ jedno/
czyli/ wyjątku.

Prator, oris, ein Schults/ vogt/
richter/ kriegshoberſter. P. Szol-
tyſ/ woyt/ jedzia/ hetman. Fra-
tura, Schulzenampt. P. ſolny-
stwo / woytostwo. Pratorium,
das Rathauß/ Schuppenhauß.
P. Natus/ ſadowny dom. Pre-
torius, das zum Schulzen oder
Feldherrn gehöret. P. woytow-
ſki/ hetmański.

Pravaricor, vide Varix.

Prandium, ein malzett/ mittags
eſſen. P. obiad. Prandeo, ich eſſe
zu mittag. P. odiedwule.

Comp: Impransus, vngesſen.
P. nieobiedwawſzy.

Prasinus, a, um, grün/ wie eſche-
laug. P. zielony iako liſ. Praſi-
nus, ſubſt: ein Breſſem. P. Pleſez.

Pratum, ein Wiſe. Pol. Łazā.
Pratensis, was auß wien wechſt
P. Łaczny.

Praus, Prum/ boſſhafte. Pol.
prawy/ ſły/ ſłodczy. Prantus,
boſſhaftigleit. P. ſłoci/ nieprā-
wości.

Comp: Depraus, ich verderbe/
verlehere. Pol. Łaż/ psule/ wra-
wacam. Deprauatio, ein verders-
bung. P. ſkajenie/ wyproſenie/
wypaczenie.

Praetium, wehrſchafft/ werde,
P. waznoſci/ drogoſci. Precioſus,
kőplich/ theuer. Pol. koſtowny/
drogi.

Precor, aris, ich bitte/ od wāno-
ſche. P. proſze/ jadam/ albo jni-
cze. Precatio, ein bitt/ gebet. P.
proſba/ modlitwa. Praes, plur.
bitte. P. proſy. Precarius, erbe-
ten. P. wyproſony/ bproſony.

ſ. f. Comp:

¶ Comp: *Deprecor*, ich bitte ab.
P. przeproszam/prosze odpuszcze-
 nie. *Item*, ich vertrete/ bitte für
 einen. *P.* przyczniam sie/ prze-
 prawiam. *Deprecatio*, ein abbit-
 tung. *P.* przeproszenie. *Impre-
 cor*, ich wünsche böses/ fluche. *P.*
 gnieżycze/ przeklinam/ zlorzecz-
Imprecatio, ein fluch. *P.* klęwa/
 prz. k. m. ante.

Prehendo, ich ergreiffe/ erwische
P. łapam/ chwytam/ ymam. *Pre-
 benso*, seu *Prenso*, ich spreche zu/
 bitte/ vermahne. *P.* pozdrawiam/
 prosze/ napominam/ zabiegam.

¶ Comp: *Apprehendo*, ich er-
 greiffe/ verstehe. *Pol.* ymnie/
 chwytam/ rozumiem/ poymnie
Comprehendo, ich begreiffe/ fasse
 zusammen. *Pol.* ymnie/ poymam.
ogarniam/ osiegam/ zamykam.
Deprehendo, ich erwische/ begreif-
 fe/ betreffe. *R.* poymnie/ zasto-
 wam/ natrasiam/ nazdybam.
Reprehendo, ich schelte/ straffe.
P. łate/ karze/ osukam/ zbałam.
Reprehensio, ein straffe/ schels-
 tung. *P.* łatanie/ karanie. *Re-
 prehensibilis*, straffwürdig. *Pol.*
 godny karania.

Premo, is, ich trucke/ dringe.
P. ciśnie/ tłoczę/ ściskam.

¶ Comp: *Comprimis*, ich trucke
 zusammen. *P.* ściskam. *Item*, ich
 notzücht ge. *P.* gwałce. *Depri-
 mo*, ich trucke nieder. *P.* nacis-
 kam/ potłumiłam. *Exprimo*, ich
 trucke aus/ rede aus. *Pol.* wyśis-
 kam/ wymawiam/ wyrażam.
Expressè, deutlich/ ausdrück-
 lich. *P.* Jasnę/ wyrozumiale/
 przestwornie/ wybornie/ rzetel-
 nie. *Imprimo*, ich trucke ein. *P.*
 wciśkam/ wbijam/ drukuję. *Op-
 primo*, ich untertrucke/ oberfall.
P. potłumiłam/ epadam/ przy-
 padam. *Reprimo*, ich halt zus-
 rück. *Pol.* zastanawiam/ powo-
 ściagam. *Supprimo*, ich unter-
 trucke/ verhalte/ verteuhele. *P.*
 zatlumiłam/ zaciągam/ zamy-
 czam.

Pridem, aduerb: vorlangst. *P.*
 dawno. *Prior*, der vordere/ erste.
Pol. pirwşy. *Prins*, Ehe/ vora-
 htn. *Pol.* ritchey/ pirwey/ przed-
 tym. *Prinsquam*, ehe den. *P.* pir-
 wey niŹli/ przed tym niŹli. *Pri-
 mus*, der erste. *P.* napirwşy. *Pri-
 mo*, & *Primum*, zum ersten/ erst-
 lich. *Pol.* naprzód/ napirwey.
Primarius, fürnehme. *P.* zacny/
 powaŹny. *Primates*, die Fürnems-
 ten/

sen/ Oberherrn. *P.* wysokego
 sianu panowie. *Primatus*, *us*,
 die Oberhand. *Pol.* przodek. *Primi-*
tilium, anfanglich/ erst. *Pol.*
 pierwszy/ dawny/ kary. *Primi-*
tia, *arum*, die ersilunge. *Pol.* piro
 wajski/ pierwotny. *Primordiu*,
 ein anfang. *P.* przodek/ poczatek.
Primates, die obersten/ for-
 dersten. *P.* i. azacmny/ przodni.
Comp: Apprimé, sehr/ fast. *P.*
 bardo. *Inprimis*, *Cumprimis*, son-
 derlich/ fürnehmlich. *P.* osobli-
 wie/ zolaszca.

Princeps, ein Fürst. *P.* książę.
Principatus, *us*, ein Fürstentumb
P. ksiestwo. *Principalis*, fürnem-
 lich. *Pol.* zacny/ zwamienny.
Principium, ein anfang. *P.* po-
 czatek.

Priscus, alt/ alterthümlich. *Pol.*
 Stary/ dawny/ starodawny/
 p. zesty.

Prisium, vortig. *Pol.* przestly/
 dawny.

Prisignus, ein stoffsohn. *P.* p. a-
 sierb. *Prisigna*, ein stoffsochter.
P. pasierbica.

Prisignus, besonder/ eigen. *Pol.*
 osobny/ osobliwy/ własny. *Pris-*
ignus, besonder. *Pol.* osobny/
 osobliwy.

Privilegium, vide *Lex*.

Privo, *as*, ich beraube/ beneme.
P. pozbawiam/ odcynule/ przy-
 prawiam o co. *Privatio*, beraus-
 bung. *P.* odcyete/ pozbawienie.

Pro, *prap*: für/ vor/ nach. *P.*
 za/ przed/ miasto/ wedle/ wedlug.

Probrum, ein schand/ schmach.
Pol. Sromota/ kłopot/ zelży-
 wość. *Probrus*, schmechlich/
 schendlich. *P.* sromotny. *Probro*,
 ich schmeche. *Pol.* sromoc/ kłó-
 pot wyprzedzam.

Comp: Exprobro, ich verweto-
 le. *Pol.* wyprawiam/ wyrzucam
 na oczy. *Exprobratio*, ein auf-
 ruckung/ vortwurf. *Pol.* wypra-
 wianie/ wyrzucanie na oczy.
Opprobrium, ein schmach/ vno-
 che. *P.* Sromota/ kłopot/ zel-
 żywość.

Probrus, *idis*, ein rüssel/ schnau-
 ze an den tieren. *P.* nos/ pysk
 o mierzoch zwierząt.

Probus, *a* *bono*, gut/ from. *Pol.*
 dobry/ cnotliwy. *Probe*, hübsch/
 fein. *P.* czysty/ dobre. *Probi-*
tas, *f* *bonum*, alt. *P.* dobro/ cno-
 ta. *Probo*, *as*, ich lobe/ bewehre/
 bewerte. *P.* chwale/ dopracowa-
 dom. *Pol.* Probatum, bewehrt. *P.*

doświad-
 doświadcza

doswiadczeny. *Probatio*, ein be-
wehrung / erweisung. *Pol.* do-
swiadczenie / dowod / swiadcetwo.
Probabilis, betwehrllich / glaubwür-
dig. *P.* chwalny / podobny, wia-
tny / domodny.

Comp: Approbo, ich lobe / bil-
lige. *P.* pochwalam. *Comprobo*,
ich lobe fast / bestetige. *Pol.* po-
chwalam / dowodze / potwirdza.
Improbo, *Reprobo*, ich schelte /
verwerffe. *P.* hanie / odrzucam.
Improbis, böß / gottloß. *P.* zły /
złośliwy / niecnostliwy. *Improbi-
tas*, bößheit. *P.* złość / niecnota.
Reprobis, ungerecht / verwürff-
lich. *Pol.* zły / nieprawy / odrzu-
cony.

Procax, geil / unzüchtig / mut-
willig. *P.* hurzany / wśeteczny /
swowolny / rozpustny. *Procaci-
tas*, gelligkelt / mutwil. *P.* hurz-
ność / wśeteczność / rozpusta.

Procella, s. Sturmwind. *Pol.*
pochw. ściel / wiatr nagły. *Pro-
cellus*, ungestüm. *P.* niepogod-
ny / nawalny.

Procures, plur: balcken / oder
stiege / welche in den gebemen
herfür gehen. *Pol.* białe albo ka-
mienie / kłose z budowania wy-
chodzą.

chodzą. *Metaph:* die fürnemsten
im volck / Rathsherrn. *Pol.* zaco-
nieyşi / celnieyşi miedzi ludem /
radni pánowie.

Procerus, lang / hoch / gerad. *P.*
dlugi / wysoki / długowiezy.

Procul, fern / weit, von fernem.
P. daleko / zdaleka.

Procus, i, ein werber / freyer /
leffeler. *P.* gámrat / zálecnik.

Prodigium, ein wunderzeichen.

P. Divo. Prodigious, wunder-
bar / seltsam. *P.* dziwny / śpecny.

Prodigus, vide *Ago*.

Profecto, warlich. *P.* onśeł /
záprawde.

Profectuscor, ich gehe / reise / ziehe

P. Idei jące / wędruje. *Profe-*

ctio, eine Reise / wanderung. *P.*

Droga / wędrownia.

Progenies, vide *Genero*.

Proles, is, geschlecht / kinder.

P. rodzan / plod / pośolente. *Pro-*

letarij, arme leut / die nichts ha-

ben als kinder. *P.* obodzi / ktorz

z krom dźiateł nie nte mąta.

Prolixus, lang / weit. *Pol.* dłu-

gi / heroki. *Prolixitas*, die lenge /

weite. *P.* długość / herokość.

Prologus, eine Vorrede. *Pol.*

przedmowa.

Promiscuus,

Praviscus, vide Misceo.

Promo, is, ich thu herfür/ gebe
herfür. P. wydawam/ wytaczam.
Præm, Speisemeister/ Kellers
Recht. P. Spiżarnik/ Kuchnik.
Depromo, Expromo, ich thu/
gebe/ ziehe herfür. P. wydate/
wytaczam.

Promptus, a, um, fertig/ bereit/
willig. P. gotowy/ chutki/ pret
ki/ pospieşny/ raczy. Promptua-
rium, ein Speisekammer. Pol.
Spiżarnia.

Prænus, a, um, für sich hängend/
genügt/ begirig. P. na nos na
kloniony/ sklonny/ chciwy/ po-
pedliwy.

Proæmium, ein Vorrede. Pol.
poczatek/ przedmowa.

Propago, inis, ein alter Reb-
stock/ davon man junge wein-
ranken zeugt. Pol. stara winna
macica/ z starych młode soki
wyrastają. Metaph: ein geschlecht
P. Rodzaj/ dom/ pokolenie. Pro-
pago, as, ich lege Neben ein/
pflanze/ weitere/ breite aus. P.
winna macica/ wlepiecie klade/
rozszerzam/ pomazam.

Propè, præ: bey/ n: ich. P. bli-
sko/ nie daleko. Adverb: schier/
fast.

fast. P. målem. Propior, neher.
P. blişny. Proximus, der nebeste.
Pol. nablizny Proximus, subst:
ein nechter. P. blişny.

Comp: Propediem, gar bald.
P. co dzieni/ pretko. Propemo-
dum, fast/ schier. P. målem.

Propers, as, ich eile. P. Kwapte
sie. Properus, Præproperus schnell/
eilend. P. pretki/ chutki/ po-
spieşny.

Comp: Appropero, ich eile hins-
zu. P. pospieşam. Impropero, ich
elle hinem. P. Kwapte sie wcho-
dzic. Item, ich leister/ verweise.
P. Łze/ sromoce/ wymawiam;
Improperium, ein schmehung/
berweisung. Pol. sromota/ lek-
kość/ zeliznowość/ wymawianie/
wyzucanie.

Propheta, ein Prophet/ weis-
sager. P. prorok. Prophetissi, eine
Weissagerin. Pol. prorokini.
Propheticus, Prophetisch. Pol.
prorocki. Prophetia, eine weissa-
gung. P. prorocstwo. Propheto,
as, ich weissage. P. prorokute.

Propino, as, ich bringe einem/
trink zu einem. P. piye do łoga.
Metaph: ich gebe/ reiche dar. P.
zdam/ podam.

Propinquus, nahe/ verwandt.
P. bliski/ krewny/ powinowaty.
Propinquitās, Nähe/ verwand-
 nās. *P.* bliskość/ powinowas-
 ctwo. *Propinquo*, *Appropinquo*,
 ich nahe herzu. *Pol.* przybliżam
 się.

Propitius, gnedig/ günstig. *P.*
P. łaskawy/ miłośny/ życzliwy.
Propitio, *u*, ich verfühne. *Pol.*
 potędam/ błagam. *Propitiatio*,
 ein versöhnung. *P.* zjedná-
 nie/ przeprówienie.

Propola, *a*. ein fürkriesser. *P.*
 przekupień.

Proportio, *vide Portio*.

Proprius, *a*, *um*, eigen. *Pol.*
 własny. *Proprietas*, eigenthumb/
 eigenschaft. *P.* własność.

Propter, *prap*: von wegen. *P.*
 dla/ prze.

Comp. Propterea Quapropter,
 derhalben. *P.* przeto/ dla tego.

Prora, das vorder teil am schiff.
P. przednia część łodzi.

Prorsus, & *Prorsum*, genzlich.
P. owści/ kontęznie.

Prosapia, ein stam/ geschlecht.
P. rożan/ dom/ pokolenie.

Proselytus, ein fremder/ der
 bliżni gwałtu hat angenommen

Pol.

Pol. obcy/ który wiarę nań
 przyjął.

Prosper, *a*, *um*, glücklich. *Pol.*
 szczęśliwy. *Prosperitas*, glückje-
 ligkeit. *P.* szczęście/ szczęśliwość/
 fortuna. *Prospera*, *as*, ich gede-
 giack. *P.* pomyślniam/ błogo-
 stawiam.

Prostitutum, ein gemeine Hur-
P. prostytutka/ kurwa.

Protervus, geil/ unzüchtig/ vna-
 uerschampt. *P.* wścieczny/ swo-
 woiny/ niewstydlivy. *Protervia*,
 eigenwill/ vbiernut. *P.* swawo-
 la/ ośietność.

Protinus, fluckz/ bald. *P.* wnet/
 wstok.

Proutincia, ein Landtschafft/
 Vogten. *Pol.* krájiná/ ziemiá/
 powiat/ starostwo. *Item*, ein
 ampt. *P.* urząd/ polecenie. *Pro-*
uincialis, in einer proutins won-
 haft. *Pol.* powiatny/ obywatel
 nukeorey krájinny.

Proxoneta, ein Dieckler. *Pol.*
 drachlerz.

Prudens, vorsichtig/ versten-
 dig. *P.* mądry/ bacny/ rozumny/
 vmielctny. *Prudentia*, vorsich-
 tigheit. *P.* mądrość/ bacność/
 rozum/ vmielctność.

Comp.

Comp: *Imprudens*, bnuorsicht-
tig/ bndedacht. *Pol.* niemadry/
etc. *Imprudencia*, bnuorsichtige
Eitt. *P. nierostropność*/ etc.

Prunus, *a*, der reiff. *P. Erjon*.
Prunofus, reifechtig. *Pol.* ofrzes-
niato/ petny Erjonu.

Pruna, *a*, ein glut. *P. gorące*
wegle.

Prunus, *i*, ein pflaumenbaum.
P. słowowe drzewo/ *słowá*. *Pru-*
num, ein pflaum. *P. słiwá*. *Pru-*
nus sylvestris, ein Schleendorn.
P. Ciernie. *Prunum sylvestre*, ein
Schleen. *P. Tarnéá*.

Prurio, *is*, ich bin jücket/ krenz-
Pol. swierzbie. *Pruritus*, *us*, das
jücken. *P. swierzb*/ *swierzbiecie*.

P S.

Psallo, ich singe. *Pol.* splewam.
Psaltes, ein singer. *P. splewak*.
Psaltria, ein singerin. *Pol.* sple-
waczka. *Psalterium*, ein Psalter
P. psalterz/ *zoltarz*/ *kancional*.
Psalms, ein Lied/ gesanz. *Pol.*
Pieśń/ *plente*/ *ptosna*.

Pittacus, ein Pípagoy. *Pol.*
Pápuga.

P T.

Prisana,

Prisana, ein Gersten tranck.
Pol. *Diapoz*/ *ieczmienia*/ *Eyo-*
saniá.

P V.

Pubes, *is*, die haar an der scham
P. włosy na łonie czlowieczym.
Item, die scham. *P. Lono*. Item,
die Jugend. *P. mlody*. *Pubertus*,
das Manbare alter. *Pol.* wyros-
tość/ *mlody* eiństwo. *Pubeo*, *Pu-*
besco, ich werde manbar. *P. pod-*
raść/ *zaraść*.

Comp: *Impubes*, & *Impubis*,
bmanbar. *P. mlody*.

Publicus, gemein. *P. pospolity*/
ja wny. *Publicanus*, ein Zölner. *P.*
Celnik/ *poborca*. *Publico*, *as*, ich
mache gemein. *Pol.* *wydawam*/
wywołam/ *roślawiam*.

Rudor, *oris*, scham/ zucht. *Pol.*
wstydy/ *wstydlivość*/ *fromieźli-*
wość/ *obyczajność*. *Pudicus*,
schamhafte. *Pol.* *wstydlivy*/ *fro-*
mieźliwy. *Pudicitia*, schamhafte-
tigkett/ Keuschheit. *Pol.* *wstydliv-*
wość/ *czystość*. *Pudeo*, *es*, & *Pu-*
det, Imperf: ich scheme mich. *P.*
wstydy sie / *fromam* sie / *wstydy*
mie/ *frommie*. *Pudendus*, schend-
lich. *P. fromoty*. *Pudenda*, *orū*,
die scham. *P. łona*, *Comp:*

Comp: Impudens, vnuerſchamt
 Pol. niewſydliwy. **Impudentia**,
 vnuerſchemte. Pol. niewſydli-
 wość. **Impudicus**, vnzüchtig. P.
 nieczysty / nieſromieźliwy. **Impu-
 dicia**, vnkeuſcheit. Pol. nieczy-
 stość. **Pudefacio**, ich beſcheme. P.
 zawiſydam / zaſromam. **Pudeſo**,
 ich werde ſchamrot / geſchendet.
 P. zaſromam ſie / zawiſydzę ſie.

Puer, ein Kind / jung. P. dzie-
 cie / chłoptec. **Puellus**, **Puerulus**,
 ein Kneblein. Pol. chłoptaś. **Puella**,
 ein Megdlein. Pol. dzie-
 wieczka. **Puerilis**, kindiſch. Pol.
 dziecienny. **Puellaris**, megdiſch. P.
 dziecięcinny. **Pueria**, kindheit.
 P. dzieciwo / dzieciństwo. **Pue-
 raſco**, **Repueraſco**, ich werde kin-
 diſch. P. ſtawam ſie zaś dziecie-
 ciem.

Comp: Puerpera, ein Kindbet-
 terin. Pol. położnica / ſeściniec
 dźtalca. **Puerperium**, das Kind-
 bett. P. polog.

Fugillaris, ein ſchreibteffelein.
 P. tabliczka / kámtenne kpaſki.

Pugio, onis, ein tolch / bungert.
 P. Tulich / Deſa / puyrak.

Pugil, ein Fechter. Pol. ſer-
 mierz / zápáſnik.

Pugna,

Pugna, a, ein ſtreit / Kampf.
 Pol. Bita / waika / pothęka.
Pugnax, ſtreitig / krieglich. P.
 walczy / męzny. **Pugno**, as, ich
 ſtreite / kempffe / zancę. P. wala-
 cze / pothkam ſie / ſwarzę ſie.

Comp: Expugno, as, ich erobere.
 Pol. dobywam. **Impugno**, ich
 widerlege. P. ſprzeczam ſie /
 odpieram. **Oppugno**, ich ſtürme.
 P. ſturmuje / do ſturmu przy-
 ſejam. **Propugno**, ich ſchütze /
 wehre. I. **Dronet** / zaſtawiam
 ſie. **Propugnaculum**, eine Waſt /
 ſchutzwehr. P. Waſta / obrona.
Repugno, ich widerſtrebe. Pol.
 przeciwstawiam ſie.

Pugnus, i, ein fauſt. P. pięść.
Fugillus, ein handvol. P. garść /
 garstka.

Pulcher, a, um, häßlich / ſchön.
 P. piekny / cudny / kraſny / na-
 dobny / brodziwy. **Pulchellus**,
 gar melliſch / fein. P. nadobniuch-
 ny / piekuchny / piekościwy.
Pulchritudo, ſchönheit. Pol. pie-
 kność / broda.

Pulegium, **Poley**. P. Poley.

Pullus, i, ein junges eines jega-
 lichen thiers. P. dziecię każdego
 zwierzęcia

zwierżęciá. Pullaster, ein junger
han. P. Parzete / Kuratze.

Pallalo, ich sprosse herfür. P.
wyrastam / wybyzam nie.

¶ Comp: Expullalo, ich treibe
weg herfür. P. roścę / iáto:
rości wypuścę. Repullalo, ich
wachs von ne ren herfür. P. odo-
rastam / znowu wyrastam.

Pallas, a, um, schwarz, erfarrb
P. czarny / czarnawy / ościcia-
ty / podporaty. Pullius, schwarz
beide. P. czarny / ościany / w
jąłobie chodzący.

Pulmo, onis, die Lunge. P. plu-
ce. Pulmonarius, Lungenkraut ig.
P. storczy jachore ma. Pulmona-
ria, Lungenkraut. P. plucne żłes-
le / studziennię.

Pulpa, e, dick / vnd nitlich fl. isch
ohne bein. P. nálepšę nāmá: z
nieyše mteso bez kości. Pulpa-
mentum, ein lecker speise / vom
nitlichsten fleisch gemacht. Pol.
Łasotna potrawa z nálepšego
mtesá bejyniona.

Pulpitum, ein Ratheder oder
Predigstuhl. Pol. Pulpit / albo
Łajálnica.

Pals, Pulmentum, ein Brey:
muß. P. krupa / Łajá.

Pulso,

Pulso, vide Pello,

Pulvinar, & Pulvinus, ein Kú-
sen / pfúel. Pol. wezglowie / po-
duśka / pierzyna. Item, ein Beet
P. żagon / lechá.

Pulus, is, staub / pulser. Pol.
proch. Puluerulentus, bestaubet.
P. pełny prochu.

Pumex, is, ein reibstein, / fuß-
stein. P. puchá'y kámen.

Pumilio, onis, ein Zitterch. Pol.
Karzel.

Pungo, is, ich steche. P. pcham /
Pole. Punctus, & Punctum, ein
stúpflein. P. punkt. Punctum,
ist hawelke. P. b'nychem / Łoiac.

¶ Comp: Compungo, ich zer-
sche / zcić, ne. P. skalam / cackure.
Expungo, ich lesche aus. P. n-ya
majure / przefisam.

Punius, a, um, Puniceus, pur-
ourfarbig / ro:farbig. P. Łátato
nen móści / czerwonny.

Punto, is, ich straffe. P. Parze.
¶ Comp: Impunis, e, stráßlop /
řech. P. ni:skarany / wolny. Im-
punitas, unprihtigheit / freyheit.
P. niearności / wolności / swa-
molo.

Papilla, e, ein Augapfel. Pol.
żżęciá.

LI

Papillas,

Papillus, i, ein weisse. *P. sierośa*.
Pupillaris, was zu waisen gehö-
 ret. *P. śierotczy/ śierotny*.

Puppis, s, das hindertell des
 schiffs. *P. żądnta cześć łodzi/tył*
łodzi.

Pupus, ein junges Kneblein. *P.*
chłopak. *Pupa*, ein junges
 megblein. *Pol. dżeweczka*. Item,
 ein Puppe. *P. Łatka*.

Purgo, as, ich mache rein. *Me-*
raph ich entschuldige. *P. czyścić/*
chedoże/ omietam. Met: *wynia-*
wiam/ sprawiam sie. *Purgatio*,
 eine reinigung. *Pol. oczyszczenie*.
Purgatorium, das fegfeuer. *Pol.*
czyścić.

¶ *Comp: Expurgo*, ich feg aus.
P. wynietam/ wychedożam/ wy-
czyśćtam. *Repurgo*, ich reinige
 wiederumb. *P. znówu chedoże*.

Purpura, ein Meerschneek/ aus
 welcher schweiß oder blut die pur-
 purfarb gemacht wird. *P. żółty*
morśki/ z ciorego potu albo
kwie śarłatna masec cypnta.
Purpureus, purpurfarbig. *Pol.*
śarłatny/ pąwłokowy.

Purus, a, um, lauter/ rein/ sau-
 ber. *Pol. czysty/ bezbrny*. *Puritas*,
 sauberkeit. *P. czystość/ bezprośc*.

Comp:

¶ *Comp: Impurus*, unrein. *Pol.*
nieczysty. *Impuritas*, unreinige-
 keit. *P. nieczystość*. *Purifico*, ich
 reinige. *P. oczyszciam/ chedoże*.
Purificatio, reinigung. *P. oczys-*
zczenie. Item, Liechmess. *Pol.*
Gromnica.

Pus, *puris*, eiter. *P. ropą*. *Pu-*
rulentus, eiterig. *P. ropisty*.

¶ *Comp: Suppuro*, ich geschwere.
P. nabieram sie/ *rozoplam* sie/
żarżam sie/ *żarżcie*.

Pusio, *onis*, ein junges Kind. *P.*
Dzićciak. *Pusillus*, Klein/ vera-
 acht. *Pol. Mały/ małuczk*. /
wzgárdzony. *Pusillanimus*, *vide*
Animus.

Pustula, a, ein bletterlein. *Pol.*
Prosiśka/ żąstornica.

Putens, ein ziehbrun / galgens-
 brun. *P. Studnia*.

Puto, as, ich behawe/ beschne-
 de. *P. odcinam/ obrzezuję* Item,
 ich meine/ achte. *P. mniemam/*
ważę/ śacute. *Putamen*, ein
 schelß/ rinde/ schale. *P. Łuszcza-*
na/ lupina/ skorupa.

¶ *Comp: Amputo*, ich beschne-
 de. *P. obrzezuję/ odcinam*. *Com-*
puto, *Supputo*, ich rechne zusam-
 men. *P. rachuję/ dwajam*. *De-*
puto.

puto, Reputo, ich achte / scheke.
Pol. Eacut/poczynam. Disputo,
 ich erwege / disputire. *P. rozbie-*
ram/rozważam/gadam się. Im-
puto. ich schreibe zu / gebe schuld.
Pol. przypisać/ winić/ przyp-
isać.

Putor, oris, ein gestank. *Pol.*
smród Putidus, sincted. P. amro-
luny/czuchnać/śmierdzić.

Putr, e, Putridus, faul / morsch
P. gnilny/sprochniały. Putredo,
inis, die feule. *P. gnilość, sprochn-*
niałość. Putreo, Putresco, Com-
putresco, Putrefio, ich faule. *Pol.*
gnity/sprochnieć. Putrefacio,
 ich feule. *P. gniość/rozgniatam.*

Putus, a, um, rein / lauter. *P.*
czysty/ czysty.

P Y.

Pygargus, ein Trapp / Trapp-
 gans. *P. Drop.*

Pyrobolus, ein Feuerfugel / Ra-
 petlein. *P. Paia ognista/racá.*

Pyrus, i, ein Birnbaum. *Pol.*
gruska/gruszczyne drzewo. Py-
rum, ein birn. *P. gruska.*

Pyxidula, ein Apoteker buchs.
P. Sloy. Pyxidula, ein buchs-
 lein. *P. Sloyel/ Sloyecz.*

INCI-

INCIPIENTIA

a Q

Qu

A.

Q*ua, adverb*: wohindurch.
P. Piorędy. Quacurq. es
 sey wohindurch es wol. *P. Pios*
redy Polwił. Quaquá Quaqu-
uersum, es sey wo hinaus es wolle
 te. *P. Pedyś/ cedyś.*

Quadragesima, vierzig. *P. czter-*
dzieści. Quadragesimus, der vier-
 zigste. *P. czterdziestny. Quadra-*
genarius, was vierzig in sich hat.
Pol. co czterdzieści w sobie ma.
Quadrages, vierzig mal. *Pol.*
czyrdbu. Ściśroc. Quadringenti,
a, a, vier hundert. *P. czterysta.*

Quadriga, a, ein wagen / da
 vier Rosse für gehen. *Pol. u oż*
 we czterzy wożni.

Quadrato, as, ich mache vierschrö-
 ttig. *Pol. czworogranno czynie.*
Metaph. ich schreibe räume / bes-
 reime mich. *P. zagazam się/tras-*
fiam się/ rymuję się. Quadra, a,
 ein vierecketer teller. *P. czworos-*
granny talerz. Quadrus, Qua-
dratus, vierecket / gevierd / viers-
 chröttig. *P. czworogranny.*

11

Quadr-

Quadrupes, edis, vierfüßig. *P.* czworonogi. *Quadrupedo*, ich gehe auff vier füßen. *Pol.* ná czte rzech nogách chodze.

Quadruplex, Quadruplus, vierfeltig. *P.* czworaki. *Quadruplico*, ich mache vierdoppelt. *Pol.* czworáko czynię. *Quadruplo*, vierfeltig / viermal so viel. *Pol.* czworáko / we czwor ná ob.

Quadruplor, aris, ich verrate / gebe an. *P.* zdradzam / wydamá / odnoße. *Quadruplator*, ein verreter / welchem das vierde teil des verdammten guts gegeben wird / ein sechsgroscher. *Pol.* zdrańcá / wydamcá / Etory czwarta czéść dobr osadzzonego odzierzy / ofstárá żyćiel.

Quero, is, ich suche / frage / forsche. *P.* szukam / pytam / dowiáduję się. *Questio*, eine frage. *P.* pytańie / gatka. *Item*, ein folterung. *P.* męczę. *Questionarius*, der bey der folterung die vbeltheter examiniret. *P.* Etory przy męczęntu zloczynce słucha. *Questor*, ein Rentmeister. *Pol.* Poborcá / podstárbi. *Questura*, das Rentmeister ampt. *P.* brząd poborci / podstárbstwo. *Questus*,

stus, us, wucher / gewin. *P.* lichwá / zysk / pożytek. *Questuosus*, das viel einbringt. *P.* pożyteczny. *Comp: Acquirō*, ich erwerbe. *P.* dośiawam / nabýwam / ofiegam. *Conquiro*, ich suche zusamen. *P.* zewşad zbieram / zgromadzam. *Disquiro*, ich suche hin und wieder / forsche / frage. *Pol.* y táń y sáń szukam / przepytawam. *Exquiro*, ich suche / forsche fleißig. *P.* pilnie się wywiáduję / wypytawam. *Exquisitus*, außerslesen / schön / köstlich. *P.* wyborny / piekny / niepospolity / kosztowny. *Inquiro*, ich forsche nach. *Pol.* pytam się. *Inquisitio*, nachforschung. *P.* pytańie / wywiádomáńie. *Requiro*, ich erfordere. *P.* żądam / chce.

Quæso, ich bitte / lieber. *P.* proszę / moż miły.

Qualis, e, welcherley. *P.* Jáký. *Qualitas*, gestalt / geichit. *Pol.* Jákóść / formá / sposób / obyzay. *Comp: Qualiscung*, er sey wie er wolle. *P.* Jáký / kóńwieć.

Qualus, ein geflochtenkorb. *P.* pleciony kos. *Qualillus*, ein korblein. *P.* kóśil.

Quam, weder / als / den. *P.* niż / niżit. *Comp:*

Comp: *Quamlibet*, *Quamuis*,
Obschon. P. Acz/ Aczkolwiek.
Quamobrem, warumb/ derwe-
gen. Pol. czemu/ przeto. *Quam-
pridem* wie lange. P. Jako daw-
no. *Quamprimum*, so bald. Pol.
Jaz/ natychley/ co napredzy.
Quamdiu, wie lang. Pol. Jako
dlugo. *Quamdudum*, wie bore
langst. Pol. Jako dawno/ przed
tym. *Quantisper*, so lang. Jako
dlugo.

Quando, adverb: wen? P. Pie-
dy. *Coniunct*: diemell/ sintemal.
P. gdy.

Comp: *Quandoq*, bisweilen.
P. niekiedy/ pod czas. *Quando-
cumq*, es sey wenn es wolle. Pol.
Kiedys/ oltwie/ Kiedys/ tedys. *Qua-
doquidem*, diemell/ sintemal. P.
pontewas/ gdy.

Quinquam, obschon. P. Acz/
kolwiek.

Quantus, a, um, wie grof/ oder
wie viel. P. Jako wielki/ albo ia-
ko wiele. *Quantitas*, die grofse.
P. wielkosc. *Quantus*, wie tawer.
P. jacz/ jako drogo/ po czemu.

Comp: *Quantus quatus*, *Quanti-
tuscung*, es sey so grof als es wola-
le. P. Jako oltwie/ wielki/ niech
bedzie

bedzie wielki/ tako chce. *Quanto-
pere*, wie sehr. Pol. Jako wazgo.
Quantumuis, obschon. Pol. Acz/
kolwiek. *Quantisper*, wie lang.
P. Jako dlugo. *Aliquantis-
per*, ein zeit lang. Pol. przez nies-
maly czas.

Quantulus, dim: wie Klein. P.
Jako maly. *Quantulum*, wie
wenig. P. Jako malo/ ile.

Comp: *Quantuluscung*, es sey
so Klein als es wolle. P. niechay
bedzie maly/ tako chce. *Quantu-
luscung*, es sey so wenig als es
wolle. P. Jle tyle/ niechay bedzie
tyle/ ile chce.

Quapropter, derhalben. Pol. A
przeto/ dla tego.

Quare, adverb: warumb. Pol.
czemu. *Coniunct*: derwegen. P.
A przeto.

Quasi, adverb: gleich wie. Pol.
Jako by/ rownie tak.

Quasibus, vide *Qualis*.

Quatenus, wofern. Pol. Jle/
gdy.

Quatio, is, ich schutte/ bewe-
ge. P. Trzasam/ porusam.

Comp: *Concutio*, ich zerschuta-
tele/ zerstoffe. P. zatrzaszam/ po-
tluam. *Decutio*, ich schlag her-

ad. P. *z tracam*, *zrucam*. *Discutio*, ich treibe von einander. Pol. *roztracam* / *rozbinam* / *rozganiam*. *Excusio*, ich schüttele aus / schlahe aus. P. *wytrzasam* / *wybinam* / *zrucā*. *Incutio*, ich schlaße / jage ein. P. *wbinam* / *wtracam* / *wganiam*. *Percutio*, ich schlaße. Pol. *bię*. *Repercutio*, ich schlaße wider / ich pralle zu rück. P. *odbię* / *nā zād odskāte*. *Repercussio*, ein widerschlag. P. *odbię*. *Succutio*, ich zerschüttele. Pol. *wstrzasam*. *Succussorius equus*, ein hart trabend Roß. P. *kon kory cieszko nosy*.

Quasso, as, frequent: ich erschüttele. P. *Erzasam* / *trzęse* / *trzę* / *tracam*.

Comp: *Conquasso*, as, ich zerstoße gantzlich. Pol. *roztracam* / *rozbinam*. *Conquassatus*, zerstoßen / zerbrochen. P. *roztracony* / *rozbity*.

Quatuor, vier. P. *cztery* / *czworo*. *Quater*, viermal. Pol. *cztery*. *Proci Quaterni*, vier und vier. P. *po czterzech*. *Quartus*, der vierde. P. *czwarty*. *Quaternarius*, was vier in sich begreift. P. *czworny*.

Comp:

Comp: *Quatuordecim*, vierzehnen. P. *czternaście*.

Qu E.

Que, *Coniunct*, *Enclit*, bnd. P. *u* / *y*.

Quemadmodum, gleich wie / eben / als. P. *Jako*.

Quoco, ich kan / mag. P. *mogę*. Comp: *Nequeo*, ich kan nicht. P. *nie mogę*.

Quercus, ein Eiche. Pol. *Dab*. *Quercus*, *Quernus*, *Quernus*, Eichen. P. *Deboury*. *Quercetum*, ein Eichenwald. P. *Łąkowa*.

Queror, eris. Comp: *Conqueror*, ich klage / weine. P. *skarżę* / *bięskuję* / *narzekać*, *lamentare*. *Querela*, *Querimonia*, ein Klage. P. *skarża*. *Querulus*, *Eligo* / *ich*. P. *żalony* / *bięskujący*.

Querquedula, ein Krecken / Kreckende. P. *Ćwikła*.

Qu I.

Qui, welcher. P. *kory*. *Qui*, adverb. wie. P. *Jako*.

Comp: *Quidam*, einer. P. *niekory*. *Quis*, *Quilibet*, *Quicumque*, ein jeder. P. *każdy* / *współ* / *każdy* / *każdy* / *każdy* / *każdy*.

Quia

Quia, Coniunct. diuelli. P. Jz.
je/ dla tego iz.

Quidem, zwar. Pol. iście/ pos-
prawdnie. Item, syllaba ei/ & lite-
ra e dictionibus annexa.

Quies, ruhe/ der schlaff. P. po-
koy/ odpoczynek/ odpoczynwa-
nie/ sen. *Quietus*, ruhig. P. spo-
koyny/ ciay. *Quiesco*, ich ruhe/
schlafe/ bin still. Pol. odpoczyn-
wam/ ipie/ przestawam.

¶ *Comp: Acquiesco*, ich bin still/
beruhe/ folge. Pol. Jestem spo-
koyny/ przestawam/ przyzwa-
lam/ słucham. *Conquiesco*, ich bin
zu fcteden/ still. P. przestawam/
odpoczynwam. *Inquies*, vnruhe.
P. niepokoy. *Inquietus*, Irrequie-
tus, vnruchtz. P. niespokoyny.

Quin, daß nicht/ warum b nicht/
dazu/ darüber. Pol. by nie/ żeby
nie/ cze mu nie/ nąd to/ czemu.

¶ *Comp: Quinetiam*, dazu/ dar-
über. P. by nie/ nąd to/ czemu.

Quin imo. Si scilicet. Pol. y
o wšem.

Quincunx, vide As.

Quinque, fünff. P. pięć/ pte-
cioro. *Quinquies*, fünffmahl. P.
pięćkroć. *Quini*, Je fünff bnd
fünffe. P. po pięci. *Quinarus*,
was

was fünff in sich hat. P. co pięć
wsobie ma. *Quindecim*, funff-
zehn. P. piętnaście. *Quinqua-*
ginta, funffzig. Pol. pięćdzies-
iat. *Quingagesimus*, der funff-
zigste. Pol. pięćdziesiąty. *Quin-*
quagies, funffzig mal. P. pięć-
dziesiąt k. oć. *Quinquagenarius*,
was funffzig in sich helt. P. co
pięćdziesiąt wsobie zamyka.
Quingenti, e, a, fünffhundert.
P. pięćset. *Quingentesimus*, der
fünffhunderste. Pol. pięćsetny.
Quintilis, der Heymonat. Pol.
Lipiec. *Quinquennium*, fünff-
jahr. P. pięć lat. *Quinquenna-*
lis, fünffjährig. P. pięcioletny.

Quippe, zwar/ gewißlich. Pol.
Iście/ bez wątpienia.

Quis, que, quid, wer/ welche/
was. P. kto/ ktora/ co.

¶ *Comp: Aliquis*, aliqua, ali-
quid, Einer/ jemand/ eine/ eto
was. Pol. Niektory/ niekto/ nies-
ktora/ nieco. *Quisquam*, Quis-
piam, etwa einer. P. niektory.
Quisquis, quicunque, qui-
uis, ein jeglicher. P. każdy/ ktos
kolwiek/ wszelki. *Quisnam*, wer
den. P. A kto.

Quid

Quid ita, wie so. *P.* A táko to/
czemu ták. *Quidni*, warum
ni. *P.* A czemu nie.

Quisquile, auflerig. *P.* smies
ci/ oanteciny/ ogriski.

Qu O.

Quò, *Quonam*, adverb: wo
hin. *P.* dokad. *Coniunct*: das. *P.*
Abv/ izby/ zebv.

Comp: *Quad*, so fern. biß. *P.*
Jesli/ aż. *Quocirca*, derwegen.
P. przeto/ dla tego. *Quq*, auch.
P. Teß/ y. *Quoque*, *Qu quam*,
Quopiam, *Quocunq*, *Quous*.
Quolibet, *Quoquouersum*, etwa
hin/ es sey wo es hin wol. *P.* gdzie
kolwiek/ kedykolwiek/ dokad.
kolwiek. *Quorsum*, wohin.
P. Koredy/ oś ad. *Quousq*, wie
lang. *Pol.* Jáko długo. *Quid*,
Coniunct: das/ darum/ das oen
P. iz/ je/ dla tego je.

Quodammodo, etlicher massen
P. nietáko/ takójkolwiek.

Quomodo, adverb: wie / auff
was weise. *P.* Jáko/ takim spo-
sobem.

Comp: *Quomodocunq*, es sey
wie es wolle. *P.* Jákojkolwiek.

Quomodonam, wie den. *P.* A tá-
kizdy/ á wzdý táko.

Quondam, vorzeiten. *P.* przed
lány/ niekiedy.

Quoniam, diu weil/ den. *P.* po-
nuwaß/ iz.

Quot, wieviel. *Pol.* yle/ táko
wiele. *Quotquot*, so viel ihr sein.
P. yle ich ist/ yle wie. *Quotus*,
der wievielte. *P.* Ktory wiezle/
álbo wrzedzie. *Quotusquisq*, ein
jeglicher/ so mancher. *P.* Kády/
Kády Ktory. *Quotannis*, Jáhre-
lich. *P.* na Kázyproß. *Quoties*,
Quotiescunq, wie oft/ so oft.
P. ykierót. *Quotuplex*, wie man-
cherly. *P.* Jáko rozmany.

INCIPIENTIA

ab R.

R A.

Rabies das wüthen der hund
Pol. wśót. Klimóść psow.

Metaph: das toben/ rasen/ vnsinnigkelt. *P.* yádownicé / has-
kijmo. *Rabidus*, *Rabiosus*, wü-
tend/ tobend/ rasend/ vnsinnig.
P. wśótkly/ yádownity/ salony.
Rabula, ein schreyer/ zungendres-
cher. *P.* śeż Puka/ śeż Pacz.

Racemus, ein Weintraube. *P.*
Ciono

Urono winne *Racemosus*, doller
trauben. P. Grönlich.

Radius, ein Sonnenstral. P.
promien słoneczny. Item, eine
meßrutte/Flasster. Pol. pratek/
łaska. Fiora ziemie mierzja. Item,
ein speiche am rad. P. kółko ko-
łowa. Item, ein streichholz. Pol.
streichulic. Item, ein weberspule.
P. czołnek. Radio, as. ich leuchte.
t./g enge. P. świeca/ świeca nie-
t. Comp. Radio, ich erleuchte.
P. oświecam/ oświecam.

Radix, icis, ein wurzel. P. For-
zen. *Radicosus*, wurzelticht. Pol.
Porzenny. *Radicitus*, den grund
aus. Pol. z gruntu/ z Porzenciem.
precz. *Radico*, as. ich wüchse. P.
Porzenniam sie

Comp. *Eradico*, as. ich rotte
aus. Pol. wyPorzenniam/ wyPie-
lam/ wyploniam.

Rado, as. ich habe/ krahe/ sche-
re. P. skrotie/ grzebie/ drapie/
golę. *Rasura* eine platte. P. pleś.

Comp. *Abrado*, ich krahe ab.
P. odstrobowam/ ogalam. *Cor-
rado*, ich krahe/ scharre zusammen.
P. zbieram/ zgromadzam. *Era-
do*, ich krahe aus. Pol. wystro-
bule/ wydrapam/ wygrybam/
wylupię.

Rad-

Rallum, ein Pfluggabel. Pol.
płujne widelki.

Ramentum, Feilstaub/ Sages-
spehn. P. odstrobin/ struziny/
trocin.

Ramex, icis, der bruch am ge-
mecht. P. Kospułkoś/ Kospuł-
lina/ wypułlina.

Ramus, t, ein Ast. Pol. gąłaz.
Ramulus, ein eslein. P. gąłazka.
Ramosus, eßtig. P. gąłazisty.

Rana, e, ein frosch/ bogge. P.
żaba.

Rancor oris, feule/ schmel/ ges-
tanch. P. zgnyłkoś/ pleśń/ wste-
chliną/ smród/ wsmierdzenie/
czuchnienie. *Rancidus*, faul/
schmel/ stinckend. P. zgnyty/
poplesniały/ wstechły/ prze-
techny/ czuchnacy.

Rapa, e, vel *Rapum*, i, ein Rü-
be. P. Rzepa. *Rapacium*, Rabens-
Frau. P. Rzepna nać.

Raphanus, Rettich. Pol. Rzoda-
Piew. *Raphanus maior*, Meerrett-
ich. P. Chrzan.

Rapio, ich reiße/ nehme weg/
ermliche. P. porwam/ pochwys-
tawā. *Raptor*, ein Dieb/ ent-
rer. Pol. Drapieżca/ wwoodnie/
wwoodzić. *Raptus*, us, ein ent-

Rm

führung.

führung. *P. vntesienie* / *dwodze-
nie*. *Rapim*, schnell / eilends. *P. pretko* / *ná pretce* / *EWápliwie* /
wzawod. *Rapax*, diebisch / reubes-
risch / getzig. *P. złobzienski* / *dra-
pieżny* / *tákomy*. *Rapacitas*. Die-
bercy / reubercy / geiz. *P. Lupies-
two* / *drapieżtwo* / *tákomstwo*.
Rapina, ein Raub / gestolen ding
Pol. Lupa / *korziś* / *drapieżtwo*.
Rapidus, schnell. *Pol. prędki* /
bystry / *skory*.

¶ *Comp: Abripio*, ich reiße hin-
weg. *Pol. poriwam precz* / *odri-
wam*. *Arripio*, ich erwische / er-
greiffe. *P. ymam sie* / *poriwam* /
pochwytam. *Corripio*, ich be-
falle. *Pol. popadam*. *Item*, ich
schelte / straffe. *P. sfulam* / *bá-
lam* / *lái* / *strosute*. *Correptio*,
eine straffe / vermahnung. *Rat.*
strosowanie / *karanie* / *nápom-
nienie*. *Diripio*, ich zerreiße / reiß-
se ein / plündere. *P. rozdzieram* /
rozdzieram / *rozrywam* / *wylus-
piam*. *Eripio*, ich reiße aus / ent-
ziehe / benehme. *P. wydzieram* /
odymute / *wylupute*. *Preripio*,
ich neme vor der Nasen weg. *P. prze-
chwytam* / *bprzedzam* / *b-
biegam* / *Pogo wbraniu*. *Proripio*,
ich

ich lauffe weg / oder krieche her-
für. *Pol. podziwam sie* / *wyrta-
wam sie*. *Surripio*, ich führe aus /
entführe / stele. *P. P. adne* / *bPra-
dam* / *pozieram*.

Rarus, a, um, dünn / selzam /
vortreflich. *P. cienki* / *niegesty* /
rzadki / *niepospolity* / *známienio-
ty* / *osobliwy*. *Raro*, selten / niche
oft. *Pol. rzadko* / *nie czesto*. *Ra-
ritas*, dünnigkeit / selzamkeit.
P. cienkość / *rzadkość*. *Raresco*,
Rarefi, ich werde dünn. *Pol.*
cienczeje / *rzedzieje*. *Rarefacio*, ich
mache dünn. *Pol. przerzedzam* /
rozerzedzam.

Rastrum, i, ein Rechen / hercke.
P. grąbie.

Ratio, onis, vernunft. *Pol. ro-
zum* / *dowcip*. *Item*, ein auffse-
hen / achtung. *P. wzgląd*. *Item*,
ein weise. *Pol. obyczaj* / *sposo-
b*. *Item*, ein brsach / beweis. *Pol.*
przeczyna / *dowód*. *Item*, ein rech-
nung. *P. rachunek*. *Rationalis*,
e, vernünftig. *P. rozumny*. *Ir-
rationalis*, buvernünftig. *Pol.*
nierozumny / *bezrozumny*. *Ra-
tiocinor*, aru, ich mache rech-
nung / ich schliesse. *Pol. rachute-
dowódze* / *bacze* / *domisłam sie*.

Ratio-

Ratiocinatio, ein rechnüng/schluß.
P. rachowanie/ baczenie/ zámie-
nienie.

Ratis, *is*, ein Floß/ Schiff. P.
tráfiá/ lodzj.

Ratus, *a*, *um*, gewiß/ fest/ steiff.
P. pewny/ mocny/ stály/ trwá-
ly/ isty.

Comp: *Irritus*, ungewiß. Pol.
niepewny. *Irritum*, adverb: bmb.
sonst/ vergebens. P. prozno/ po-
proznu/ darmo/ wntwecz.

Raucus, *a*, *um*, heiser. P. ochrá-
ptály. *Rauitas*, *Rauedo*, heiser-
keit. P. chraplá/ ochrapiente/
ochrapiátosc. *Rauceo*, *es*, &
Rauco, *is*, ich bin heiser. P. ochra-
ptalem.

Rauus, *idem quod Rauedo*, *Ra-
uus*, *a*, *um*, heiser. P. ochrapiá-
ly. Item, grau/ wolffsfarb/
schwarzgelb. P. háry/ wilczáty/
ciemnożółty/ podpoláty/ piowy.

R E.

Realis, *e*, wesentlich. P. istotny.

Reatus, *vide Rem*.

Rebello, *vide Bellum*.

Recens, *Novus*/ frisch. P. nowy/
świeży. *Recens*, adverb: newlich/
allererst. P. niedawno/ dopiero.

Receptus,

Receptus, *us*, *vide Capio*.

Reciproco, *as*, ich gehe/ kehre
wiederumb. P. wracam sie/ obras-
cam sie ná zad/ cofam/ cofne.
Reciprocatio, ein hindersich Eho-
rung. P. wracánte/ obracánte/
cofánte/ cofniente. *Reciprocus*,
widerkehrig. P. obrotny/ cofliwy.

Recordor, *vide Cor*.

Rectus, *a*, *um*, recht/ auffricht-
tig. P. prosty. *Metaph*: from/
ehrlich. P. dobry/ počciwy/ cnota-
liwy. *Recta*, adverb: strack. P.
prosto. *Recte*, recht/ wol. P. do-
brze/ czysto.

Recupero, *us*, ich überkomme/
erlange wieder. P. dostáté/ osią-
gam/ dostepule.

Recuso, *vide Cuso*.

Redigo, *vide Ago*.

Redimio, *is*, ich ztere/ Fröne/
binde bmb. P. stroje/ ochodozam/
koronule/ oplatam. *Redimiculi*,
ein Hauptzierd/ püel. P. Złanká.

Redimo, *vide Emo*.

Redivivus, ein holzbock. P. Pleścz.

Redinia, & *Redunia*, Reitmä-
gel. P. zádarcie páznogicia.

Refello, *is*, ich wiederlege/ wte-
derspreche. P. odpiram/ oppor-
dáté/ przegadam.

Me

Rego,

Rego, is, ich regiere/ herrsche/
führe/ weise/ leite. *Pol. rządzę/*
sprawuję/ pánuję/ wodzę/ pro-
wádzę. Rector, ein Regierer/ lei-
ter. P. Rzedziciel/ sprawca/ wo-
dziciel. Rex, ein König. P. Krol.
Regina, ein Königin. P. Krolow-
ka. Regulus, ein Resselkönig/
zran König/ zaunschlipfser. Pol.
Krolę/ strzypę. Regius, Köni-
gisch. Pol. Krolowski. Regis, ein
Königlicher sig. P. Krolowski pa-
lac. Regio, onis, ein Landschaft/
egend. P. Prayma/ dziedzina/
powiat. Regnum, ein Königreich.
Pol. Krolestwo. Interregnum, die
zeit zwischen eines Königs todt/
und erwehlung eines andern. P.
Czas od smierci tego Krola aż
do obierania drugiego/ wáłowá-
nie Krolestwa. Regno, as, ich re-
giere. Pol. rządzę/ pánuję/ pro-
uję. Regimen, ein herrschung/
verwaltung. P. rządzenie/ sprá-
wowanie.

Comp: Arrigo, ich recte auff.
P. podnoże/ nastarżam. Corri-
go, ich bessere/ straffe. P. popras-
wiam/ polepszam/ Parze. Cor-
rector, ein besserer. P. poprawi-
ciel. Dirigo, ich richte/ ziele. Pol.
profęze/

profęze/ nápraszam/ przynice-
rzam. Directus, richtig/ gericht-
et. Pol. prosty/ naproczony.
Erigo, ich richte auff/ hebe auff.
P. postawiam/ podnożę. Ergo,
ich gehe/ fahre fort. P. Ide/ po-
chadzam/ poslepuje. Porrigo, ich
reiche. Pol. podate/ podawam.
Et Comp: Exporgo, ich strecke
aus. P. wyprowadzam. Surgo, vide
suo loco.

Regula, e, ein richtschnur. P.
miara/ prawidlo/ proba. Item,
ein heiliger Orden. Pol. zakon.
Regularis, richtig/ geschlichtet.
P. bprostowanny/ bmiarkowa-
ny/ porzadny. Item, ein Ordens-
bruder. P. zakonnik.

Comp: Irregularis, bnrichtig.
P. nieprosty/ nieumiarłowanny.
Religio, onis. Gottesdienst. P.
Nabozenstwo. Item, furcht/
sorg. P. obawanie/ staranie. Re-
ligiosus, Gottesfürchtig. P. ná-
bożny/ bogobonny.

Comp: Irreligiosus. Gottloß.
P. Ni-żbożny/ niepobożny/ bez-
bożny.

Reliquus, vide Linquo.

Remedium, vide Medeor.

Reminiscor, eris, ich erinnere
mich.

mich. *P.* pamietać / baczyć / zobaczyć / pamietać / przychodzić mi na pamięć.

Remus, i, ein ruder. *P.* wiosło / wiosłować / wiosłać. *Remigium,* ein ruderung. *P.* wiosła / wiosłować / wiosłać. *Remex,* ein ruders knecht. *P.* flis / flutnik / rudelnik. *Remigatus,* ich rudere / schiffe mit rudern. *P.* robie wiosłem / wiosłać sie wiosłem.

Comp: Biremis, ein schiff / das zwey ordnung der Rudern hat / ein Galey. *P.* Lódz / okret / nasad / odwurzadziech wiosł / Gálérá. *Triremis,* dzdrey hat. *P.* o trzech. *Quadrirémis,* das vier hat. *Pol.* o czterech.

Ren, renis, ein Nieren. *P.* nerka. *Reor,* ich meine / achte. *P.* mniemam / nadziwiam sie.

Repagulum, ein Riegel. *P.* żółty / żółty / żółty / żółty.

Repente, adverb: schnell / plötzlich. *P.* presto / nagle. *Repentinus,* schnell / plötzlich. *P.* presto / nagle / nienadzwyczaj.

Reps, is, ich erliche / schlechte. *P.* laze / młanie / ciotgam sie. *Reptilis, e,* was da krecht. *Pol.* Łazcy. *Reptilia,* allerlei ge-
wärm.

wärm. *Pol.* wślakierobactwo / gądynia.

Comp: Arreps, ich erliche hera-
zu. *T.* przyłaje. *Irreps,* Obreps,
ich schleich ein. *Pol.* wlaże sie /
wmykam sie / wsobtam sie / wtus-
dzam sie / wnecze sie / napadam /
nádchodze. *Prorreps,* ich erliche
herfür. *P.* wylazam.

Repotia, orum, Nachhochzeit /
Nachttag. *Pol.* Biesiada / dobra-
mist / nájaiutrz po weselu / prze-
nosiny.

Repudio, as, ich verstoffe / vera-
werffe / ich scheide mich von meis-
nem weibe. *P.* odrzucam / żarz-
cam / rozwodze sie s żoną. *Repu-
dium,* ein scheidung. *P.* rozwodo-

Repulsa, vide Pello.

Res, ein ding / handel / geschefte /
besach / hab und gut. *Pol.* rzecz
sprawa / pochrzeba / przyczyna /
mátność / imienie. *Respublica,*
e. der gemeine nutz. *P.* Rzecz po-
spolita. *Res familiaris,* eigen hab
und gut. *P.* własne imienie / má-
tność / gospodarstwo. *Realis,*
wesentlich. *P.* Istotny.

Residuum, übrig. *P.* pozostały.

Resina, e, harz. *P.* żywica.

Resipisco, vide Sapis.

Restaura, vide *Instauro*.

Restus, is, ein seil/ strick. P. *po-
wroz/ wie/ striczek/ wiská. Re-
stio*, ein seiler/ reiffschleger. Pol.
powroźnik.

Resulto, vide *Salio*.

Rete, is, ein Netz/ Fischergarn.
P. *Stet. Reticulum*, ein netlein/
gestrickte haube. Pol. *Statká /
czepiec*.

¶ *Comp: Irretio*, ich bestricke/
sahe. P. *bwyflawam/ bwiżybis/
blawlam/ poymuie*.

Retrò, hinder sich. P. *wstecz/
wspál / nàzad. Retrasus*, *Re-
trorsum*, Idem.

Reus, schuldig. Pol. *winny*.
Item, ein angeklagter. Pol. *po-
żwany/ obżáłowány. Reus*, us,
schuld. P. *winá / przewiniente/
występek*.

Rex, vide *Rego*.

R H.

Rheda, ein Farn. P. *čárá / Po-
liská. Rhedarius*, ein Fuhrknecht.
P. *woźnicá*.

Rheno, onis, ein Leibpelz. Pol.
Pozuszel/ serdak/ serdaczel.

Rhenus, i, der Rhein. Pol. *Ren*.
Rhenensis, Rheinisch. P. *Rinsti*.
Rhino-

Rhinoceros, ein thier/ das auff
der Nasen ein horn hat. P. *Nos-
sorotec*.

Rhombus, ein spulrad/ garnwin-
de. P. *Polowrat/ wtyádło/ motos-
widło. Item*, ein Karuß. P. *čaráž*.

Rhanchus, i, das schnarchen. P.
chrápánte.

R I.

Rica, a, ein haube/ schleyer. P.
czepiec/ kabeł.

Rictus, vide *Ringo*.

Ricinus, ein holzbock. P. *Fließe*.

Rideo, es, ich lache. Pol. *smieie
sie. Risus*, us, ein geleschter. Pol.
smiech. Ridiculus, lecherlich. P.
smiešny.

¶ *Comp: Arrideo*, ich lache an/
ich gefalle. P. *bsmiecham sie/ po-
dobam sie. Derideo, Irrideo*, ich
berlahe/ berspotte. P. *násmie-
wam sie/ hydze. Derisor, Irri-
sor*, ein Spotvogel. P. *násmiewo-
cá. Subrideo*, ich lach ein wenig.
P. *bsmiecham sie*.

Rigeo, ich bin kalt/ ich starre.
P. *zimno mi/ zdrzewiele/ ścierpa-
nie. Rigar*, Polte/ erstarrung. P.
*ożiebiente retwiente/ ścierpa-
niente. Rig*, kalt/ erstarrt/
hart.

hart. Pol. ożiewy / żdretwiał /
twárdy / surowy.

Rigo, as, ich wessere. P. poſra-
piam / polewam / mocze.

¶ *Comp: Irrigo*, ich bewessere /
begisse / mache feucht. P. poſra-
piam / polewam / pomokrzam.

Irriguus, was da wessert / oder /
was man wessert. P. poſrapiá-
tacz / albo / poſroptiony.

Rima, a, ein spalt. Pol. ślálá /

rospádliná. *Rimula*, ein spaltelein.

P. ślálá / dżiturá. *Rimosus*, vol-
ter spalten. P. ślálity / dżituráwy.

Rimor, aris, ich suche fleissig in
allen löchern. P. spilnościa, we-
wstulich kaciech hukam.

Ringo, u, & *Ringor*, eris, ich
zerflecke die zeene / rümpffe das
maul. P. wyſcezerzam zebn / roz-
dzieram gebe. *Metaph:* ich bin
jornig / ergrimmet. P. gniewam
sie / żgrzitam zebámi. *Risus*, us,
der Rachen / das zeen flecken /
maul auffsperrren. P. páſcezelá /
wyſcezerzánte zabow / rozdziewie-
nie gebn.

Ripa, a, ein oſer eines flusses.
P. Brzeg rzeczný.

Riscus, i, ein spund. P. spidfas /
śáfá.

Ritus,

Ritus, us, ein sitte / weise / ge-
wonheit. Pol. obyczay / sposob.

Rue, ordentlich. Pol. rzadnie /
stużnie.

Rualis, e, ein mitebuler / miteſe-
ser. P. śampierz / swak.

¶ *Comp: Corruales*, zween / die
eine lieb haben. P. dwá / kiarzi sie
iedney zálecáta.

Rivus, i, ein bach. P. Strugá /
strumien / row / potok. *Rivulus*,
ein bächlein. P. struślá.

¶ *Comp: Derius*, as, ich leite
das wasser ab. P. záprowádzam
wode. *Metaph:* ich wende ab.
Pol. odżeniam / oddalam / przy-
wodze.

Rix, a, ein Zand / hader. Pol.
Swar / zwáda / hadrunel. *Ri-
xosus*, haderhafft / jencckisch. Pol.
swarliwy / zwadliwy. *Rixor*, aris,
ich hadere / zandte. P. swarze sie /
wádze sie.

R O.

Robigo, inis, die rúte am getreide /
der brenner. P. Rdzjá ná ży-
cie / śnieć żytna / czerw / strz-
zegá.

Robur, oris, ein Hagelche / harte
etich. P. Twárdy dab. *Metaph:*
sterck.

sterck. *Pol.* moc/ dużyść/ śilá.
Robustus, starck/ fest. *P.* mocny/
 duży/ twárdy/ niedobyt. *Robo-*
ro, as, & *Corroboro*, ich stercke/
 mache fest. *P.* bmacniam/ pośi-
 lam/ podpieram/ potwierdzam.

Rodo, is, ich gnage/ beiße. *Pol.*
 grzyze/ głodze.

¶ *Comp: Arrodo*, ich benage. *P.*
 przygryzam/ przygłodawá. *Cor-*
rodo, ich zerbeiße. *P.* ogrzam/
 ogłodawam. *Erodo*, ich gnage
 aus. *P.* wygryzam.

Rogo, as, ich bitte/ frage. *Pol.*
 prośe/ pytam. *Rogatio*, eine bit/
 frag. *P.* prośbá/ pyćanie.

¶ *Comp: Arrogo*, ich messe zu. *P.*
 przypisuje/ przywłaszezm. *Ar-*
rogans, stolz/ vermessen. *P.* l.

pośny/ hárdy/ nádeń/ wyso-
 kiej miéłi. *Arrogantia*, vermés-

senheit/ hoffart. *Pol.* nádetosć/
 pycha/ wysoka myél. *Abrogo*,

ich schaffe ab. *Pol.* káże/ niśeże/
 psute/ odcymuie. *Derogo* ich ent-

ziehe/ verkleinere. *P.* bwlaczam/
 bznuié/ bmn cykam. *Erogo*, ich

gebe/ teile aus. *Pol.* wydawam/
 wydzielam. *Irrogo*, ich setze/ lege

auff. *P.* wśládám/ włoże/ bślá-

wiam. *Interrogo*, ich frage. *P.*
 pytam. *Interrogatio*, ein frage. *I.*

pylante. *Prorogo*, ich schlebe auf/
 verlengere. *P.* odwłaczam/ prze-

dlużam. *Perrogo*, ich bitte erst.
P. náprzód prośe. *Prerogativa*,

ein vorzug. *P.* przodek. *Surrogo*,
 ich setze an des vortigen stette. *P.*

posadzám Ego ná czine mienśce.

Rogus, i, ein Holzhaußten die
 todten zuuerbrennen. *P.* Stos

drem do ipalenia trupow.

Roma, e, Rom. *F.* Rzym. *Roma-*
nus, adiect. Rómanich. *P.* Rzymiśt.

Subst: ein Rómer. *P.* Rzymianin.

Roachus, i, ein schnarchung. *P.*
 Chrapanie Item, verpottung.

P. nájmiewanie/ hyderstwo.

Ros, rois, der Thaw. *P.* Ros

śá. *Roscidus*, *Rorulentus*, betha-

wet. *P.* Rośny/ drośony. *Rorat*,

es thawet. *P.* Rosá páda.

¶ *Comp: Irroro*, ich besprenge/
 befeuchte. *Pol.* nákráptam/
 bmaczam.

Rosa, e, ein Rose. *Pol.* Rojá.

Roseus, Rosenfarb. *P.* Rojány.

Rosaceus, das von Rosen ist. *P.*
 co rożny uśt. *Rosarium*, ein Ros-

sengart. rożány ogrodek.

Rostrum, ein schnabel/ schnau-

ze. *P.* Nos/ pyśt. *Rostrum nautis*,

der Schiffschnabel. *P.* Szabá.

Rola,

Rota, *a*, ein Rad. *P.* koło. *Rotula*, ein Rädchen. *P.* kołko. *Rotundus*, rund. *P.* okrągły. *Rotunditas*, die runde. *P.* okrągłość. *Roto*, *as*, ich welle/ drehe umb. *P.* Toczyć/ wale/ obracam.

R V.

Rubeus, *a*, um, & *Ruber*, *a*, um, Rot. *P.* czerwony. *Rubescendus*, rotlechtig. *P.* czerwonać/ przy czerwienić. *Rubor*, *Rubedo*, die rōte. *P.* czerwoność. *Metaph.* schamhaftigelt. *P.* wstydzanie/ zaplontenie. *Rubigo*, *inis*, Rost/ oder Weeltham am getregde. *P.* Rdza / albo czerw na żelzie. *Rubiginosus*, Rostig. *P.* Rdzawy/ żardzewiały. *Rubigalia*, *vide* *Ambarualia*. *Rubrica*, rote farb. *P.* czerwona mase. *Rubeo*, ich bin rot. *P.* Jestem czerwonym. *Rubesco*, ich werde rot. *P.* czerwienie sie.

¶ *Comp.* *Erubesco*, ich werde schamrot. *P.* sromam sie/ zastydzy sie/ zaplontiam sie.

Rubecula, ein Ro. Kestgen. *P.* Ludarśa.

Rubcula, ein plōge. *P.* ploćca.

Rubeta, ein Laubfrosch. *P.* żaba. *Rubus*,

Rubus, *i*, ein Brombeer staud. *P.* Pierz żeżynowy. *Morum rubi*, ein brombeer. żeżina. *Rubus idaeus*, ein Himbeer strauch. *P.* mallowy krzaz. *Morum rubi idaei*, eine Himbeer. *P.* malina/ żoras wina.

Rufus, *as*, ich grelhe. *P.* Rzygam. *Rufus*, *us*, ein grelh. *P.* Rzyganie.

¶ *Comp.* *Eructo*, ich grelh hera aus. *P.* wyrzynam.

Rudens, ein Schiffseil/ tadel. *P.* stal/ kordela/ linia.

Rudis, *is*, *Subst.* ein gert/ rutte/ welche den freygelassenen gegeben wurde. *P.* pret/ rozga/ troa ra tym była dana/ co wolnt byli puścić. *Rudicula*, ein klein rütlein/ stöcklein. *P.* roszczał/ lasta/ prateł/ poćiaś/ ożog.

Rudis, *e*, *adiect.* grob/ vngeleret. *P.* gruby/ prosty/ nteuczony/ nteumietetny. *Ruditus*, grobheit/ vnuerstand. *P.* grubość/ prostota/ nterozum/ nteumietetność. *Rudimentum*, ein anfang der lehr. *P.* początke nauki.

¶ *Comp.* *Erudio*, ich lehre/ vn-terweise. *P.* nauczam/ wytłumaczam. *Eruditus*, gelert. *P.* uczone.

Eruditio, geschicklichkeit. *P.* omie-
tetność / náuśá.

Rudo, *is*, ich schrey wie ein E-
sel. *P.* rycze tákoby ośiel.

Rudis, *eris*, Ralckscherben /
bruchstein von eingefallenen ge-
beten. *P.* Rum / rośiluczone fá-
miente bpádelgo buddwánta /
gruz.

Rufus, *a*, um, gelrot. *Pol.* liśo-
wány.

Ruga, *a*, ein runzel. *P.* smars-
fá. *Rugosus*, runzlecht. *P.* smars-
fáty / zmarſezony / ſtropowány.

Rugo, *is*, ich runze / falde. *Pol.*
zmarſezam / ſaldute.

¶ *Comp.* *Corrugeo*, ich rümffe /
mache runzlecht. *P.* zamarſezá.
Erugo, ich vertreibe die runzele.
P. odmarſezam / wymarſezam.

Rugio, *is*, ich brülle wie ein Lew.
P. rycze tákoby Lew. *Rugitus*, *is*,
das brüllen. *P.* Rpf.

Rulla, *a*, ein pflugstörrer. *Pol.*
plujne wydelśi.

Rumen, *inis*, der Kropff. *Pol.*
żwawidło.

Rumino, *is*, ich wiederlewe. *P.*
żute / żucham. *Ruminatio*, das
wiederlewen. *Pol.* żwánte / żu-
chánte.

Rumor,

Rumor, *oris*, ein gemeins ge-
schrey / gemeine rede. *P.* wieść.

Rumpo, *is*, ich zerreiße / zerbre-
che. *P.* rwe / łamie. *Rumpor*, ich
herſie. *P.* pełam ſie / rośpułam
ſie. *Ruptura*, ein bruch. *P.* prze-
pułlina / wyppułliná.

¶ *Comp.* *Abrumpo*, ich reiße /
breche ab. *P.* briwam / blámute.

Corrumpto, ich verderbe. *P.* páje-
pśute / wntwecż obíacám.

Corruptela, *Corruptio*, eine verder-
bung. *Pol.* ſkázá / zepśowánte.

Corruptor, ein verderber. *Pol.*
ſkazyca. *Corruptibilis* vergeng-
lich. *P.* ſkázitelny.

Disrumpo, ich
reiße von einander. *Pol.* Nożry-
wam / roźdźteram.

Erumpo, ich
breche / falle heraus. *P.* wyppu-
czam ſie / wypádam / wydźteram

P. wyrtwam ſie. *Eruptio*, ein
außfall der Kriegerleut. *P.* wy-
rwánte / wytárgntenie / wycieczy

łá żołterzow. *Irrumpo*, ich
falle hinein. *P.* wtárgam / wpá-

dam / gwaltém wieźdźam. *Irru-*

ptio, ein einfall. *P.* wtárgntenie.

Interrumpo, ich fall darzwiſchen.

Pol. przerywam / prześładźam.

Prorumpo, ich breche herfür. *P.*
wypádam / wytárgam. *Perrum-*

po,

po, ich breche hindurch. P. prze-
rywam/ przetargam/ przedzie-
ram sie/ przebijam sie. Praru-
ptus, gäch/ hoch/ stict. l. P. jaś
lomiony/ stożysty.

Runcina, a, ein Schrotsäge. P.
wiela pila. Item, ein stockhawe.
P. motyla. Runco, as, Eranco,
ich reute aus. P. wyrrywam/ wy-
targam/ picle/ wypielam.

Ruo, is, ich fall. P. padne/ pa-
dam/ lece. Ruina, ein fall/ vn-
tergang. P. padniencie/ upadek/
zginiencie. Ruinosus, bawfellig/
verfallen. P. padnacy/ lecaczy/
zapadly.

Comp: Corruo, ich fall ober
ein hauffen. P. powalam sie/ oba-
lam sie. Diruo, ich zerreiße/ brech
ab. P. lamte/ rozwalam. Eruo,
ich reiße aus. P. wydzieram/ wy-
ciagam/ wylupia/ wymuia.
Irruo, ich falle an/ hinein. Pol.
wpadam/ przypadam. Obruo,
ich oberfalle. Pol. przystaczam.
Proruo, ich falle heraus. P. wy-
padam/ wysipam sie.

Rupes, is, ein Fels. Pol. skata.
Rupicapra, ein wilde geiß/ gemse.
Pol. kozá dzika.

Rursus,

Rursus, & Rursum, wiederumb.
P. jaś/ jaśie/ znouu.

Rus, ruris, ein Feld/acker/for-
werg/ dorff. P. pole/ rola/ folo
wark/ wieś/ sioto. Ruralis, fels
disch. P. polny/ wieśny/ rolny.
Ruricola, ein Bawr. P. Emiec/
wieśniak. Rurigena, auff ein
dorff geboren. P. ze wsi rodem.
Rusticus, a, um, beurtisch/ grob.
Pol. chłopski/ grubo. Rusticus,
Subst: ein Bawr. Pol. Chłop/
Bbur/Emiec/wieśniak/ siodziak.
Rusticitas, grobheit. P. grubość/
nieobyczajność.

Ruta, a, Rauten. Pol. Ruta.
Rutaceus, von Rauten. P. Ru-
ciany.

Rutabulum, ein Ofenruck/
schürstock. P. poćiaś/ pomiatio/
ożeg.

Rutilus, a, um, goldfarb/ feuro
rot/ glenzend. P. goracojoty/
tęzacy. Rutilo, as, ich glenze.
P. Łęże sie/ swiece sie.

INCIPIENTIA

ab S.

S A.

N. 2 Sabulum,

Sabulum, grob sand. P. grus
by piaseł. Sabulosus, sandeck
tig. P. piaseczny / piasezisy.

Saccarum, i, Zucker. P. Cukier.

Saccus, i, ein sack. Pol. mtech/
wor. Sacculus, ein secklein. Pol.
miešel / woreł. Saccularius, ein
beutelchneider. P. Rzeźmiešel /
wyprożnemiešel / wyprożniwo
reł.

Sacer, a, um. heilig. P. święty/
poswiecony. Sacrum, ein Opf
fer / Gottesdienst / oder Kirche.
Pol. ofiara / nábożenstwo / albo
Pościół. Sacellum, ein Kapell. P.
Káplíká / Pościółek.

Comp: Sacrilegus, ein Kirch
endieb. Pol. świętokradca / zlo
dzien Pościelný. Sacrilegium, ein
Kirchenraub. P. świętokradztwo /
Pościelne złodziejstwo.

Sacerdos, ein Priester. P. Ká
plan. Sacerdotium, ein Priesters
thum / ein pfrunde. P. Kápláns
stwo / prebendá / Kánoniá / dus
chowny chleb. Sacerdotalis, e,
priesterlich. Pol. Kápláni / dus
chowny.

Sacrifico, as, ich opffere. Pol.
ofiáruje. Sacrificium, ein opffer.
P. ofiara. Sacrificulus, ein Meß
hoff. P. ofiady / vov.

Sacro, as, ich heilige / weihe. P.
święce / poświęcam. Item, ich
verfluche. P. przeklinam / dia
bli oddałe. Sacrarium, ein dres
kammer. Pol. Sakristia. Sacra
mentum, ein Eid / Eidespflicht.
P. przysięgá / przypięcie pod
przysięgą. Item, ein zeichen eines
heiligen dinges. P. znák święty /
známte rzeczy święty / świętość /
tajemnicá.

Comp: Cansecro, ich weihe. P.
poświęcam. Execro, as, & Exe
cror, aris, ich verfluche. P. prze
klinam. Execratio, verfluchung.
Pol. przeklinanie. Execrabilis,
Execrandus, greulich / schrecklich.
P. przeklęty / okrutny / stráśli
wy. Obsecro, ich bitt durch Gott.
P. dla Boga proše.

Sæpe, Sæpenumerò, offte. Pol.
czesto / czestokróć. Sæpiusculè,
offtermals. P. y tedy y owedy.

Sævus, a, um. grausam / b
armherzig. P. srogí / okrutny /
ogromny / surowy / nielutoś
ty. Sæuitia, grausamkeit. Pol.
srogość / okrucność / okrucie
ństwo. Sævis, is, Desævis, ich wil
te / tyrannisiere. P. okrucieństwo
býwam.

Saga.

Saga, *a*, ein Zaubertin / *Here*.
P. czarownica / *Wiedza*.

Sagax, *acis*, Flug / scharffsin-
 nig / spürhafftig. *Pol.* mądry /
 dowcipny / miśliwy. *Sagacitas*,
 scharffsinnigkeit / Flugheit / ge-
 scheidigkeit. *P.* dowcip / roztrop-
 ność / ostrość rożumu. *Sagis*, *is*,
Inusitat.

Comp: Prasagio, ich mercke zus-
 uor / weissage. *P.* przed tym ba-
 cze / nądziewam się / obietcie.

Sagena, *a*, ein Fischer garn. *P.*
Niewod.

Sagina, *a*, mästung. *P.* Tuc-
 y / *Wiedza* / *Farmita*. *Saginaris*, *Sagi-*
natus, gemästet. *Pol.* wtuczony /
 otyły. *Sagino*, *as*, ich mäste. *Pol.*
Tucze / *Farmita*.

Sagitta, ein pfeil / bolzen. *Pol.*
Strzala. *Sagittarius*, ein schusz /
P. strzelec. *Sagitta*, *as*, ich schies-
 se. *P.* strzelam.

Sagum, ein fildmantel. *Pol.*
oponczá / *háruká*.

Sal, *Salz*. *P.* *Sol*. Item, höff-
 ligkeit. *P.* wdzięczność / obyczaj-
 ność. *Salinum*, ein Salzfaß. *P.*
Solnica. *Salina*, ein Salzgru-
 be. *P.* *Solna* hydá / albo stud-
 nia / *Wupá* *Salinator*, ein Salz-

junker.

junker. *P.* *Wupnik*, *Salsus*, gesal-
 zen. *P.* *stony*. *Insulsus*, ungesal-
 zen. *Metaph:* grob / unhöflich.
Pol. niesolony / gruby / glupi /
 nieczuśny / nieobyczajny. *Salsu-*
go, Salzwasser. *P.* *Rosol*. *Sal-*
samentum, eingesalzen fleisch od-
 fisch. *P.* *Mieso* albo ryby w ro-
 solie. *Salsamentarius*, einer der
 gesalzene speise verkaufft. *Pol.*
 przekupnik solonych rzeczy. *Sal-*
sedo, salzgeschmack. *P.* *stoność*.
Salum, *i*, das Meer. *P.* morze.
Salio, *is*, ich salze. *P.* sole / osas-
 lam.

Salax, *acis*, geil. *Pol.* *Wurny* /
 wtęteczny. *Salacitas*, geilheit. *P.*
Wurność / nieczystość.

Salebra, *arum*, schlüpffertige
 wege. *Pol.* *Wawoży*. *Salebrosus*,
 rauch / scharff. *Pol.* *polomisty* /
 ostrzy / opaczisty / nierowny.

Salio, *is*, & frequent: *Salto*, *as*,
 ich hüpfte / springe / tanze. *Pol.*
Skacze / *tancute*. *Salus*, *us*, ein
 sprung. *P.* *skoś*. Item, ein Forst.
P. *Przewina* / *chrost*. *Saltatio*, ein
 Tanz. *P.* *Tanec*. *Saltator*, ein
 tanzher. *P.* *taneczniś*. *Saltatrix*,
 eine tanzertin. *P.* *Tanecznicá*.
Saltatorius, zum tanzen gehö-
 rig. *P.* *Taneczny*. *Comp:*

Comp: *Assilio*, & freq: *Assul-*
 ro, ich spring herzu. *Psprzyskás-*
 kute. *Desilio*, & *Desulto*, ich
 spring herab. *P.* skakanie z czego.
Desultor, ein Roßberetter. *Pol.*
 obieganie / mąstalerz. *Desultorius*
equus, ein nebenroß / leitröß. *P.*
 powodny kon. *Disilio*, ich zero
 spring. *P.* rostkakanie / rospiekam
 sie. *Exilio*, ich spring heraus. *P.*
P. wyskakanie. *Exulto*, ich fro
 locke / jauchze. *P.* wesele sie / ra
 dule sie / wyskakanie / wyprzekam.
Exultatio, jauchzen / frolocken.
Pol. radość / wesele. *Insilio*, ich
 spring hinein. *P.* wskakanie. *In-*
sulto, ich verspotte. *Pol.* nasmie
 wam sie / nągrawam / bragam.
Insultatio, ein verspottung. *P.*
 braganie / nągrawanie. *Insul-*
tus, *us*, ein anstoß / anlauff. *Pol.*
 nąstoż / przekorzyńia. *Prosilio*,
 ich spring herfür. *P.* wyskakanie.
Prasilio, *Prasulto*, ich springe /
 tanze vor. *Pol.* naprzód skacze /
 naprzód tańcuje. *Prasultor*, ein
 Wortensger. *P.* przedstaniecznik.
Prasul, vide sup loco. *Resilio*, *Re-*
sulto, ich springe hinder sich. *P.*
 odskakanie / na zad skacze. *Sub-*
silio, *Subsulto*, ich springe / häpf
 fe auff.

fe auff. *P.* podskakanie. *Tran-*
silio, ich springe ober. *Pol.* prze
 skakanie.

Salina, *a*, speichel. *P.* śliná.

Salix, *icis*, ein weide. *P.* wierz
 ba. *Salignus*, weiden. *P.* wierz
 bowy. *Salicetum*, & per Syncope:
Salicetum, ein weiden wald. *Pol.*
 wierzbiná.

Salmo, *onis*, Salmon / Lachs.
P. Losoś.

Salpa, *a*, Stockfisch. *P.* stoż
 fiß.

Saltem, *Coniunct*: doch allein /
 zum wenigsten. *P.* Tyko / wzdry
 by tedno.

Salvus, *us*, ein forst / wald / triff
 te. *P.* chrost / dabrowá. *Saluosus*,
 waldechtig. *Pol.* Dabrowisty /
 chrościſty. *Saluarium*, ein forst
 huter. *P.* Leśnik.

Saluber, & *Salubris*, gesund /
 heilsam. *P.* zdrowy / zbawienny.
Salubritas, gesundheit / heilsam
 keit. *P.* zdrowość.

Salve, *Salute*, biß / (seid) ge
 grüßet / willkommen. *Pol.* bądź
 zdrow / pozdrowion / pomaga
 Bog / witay / wittaycie.

Salvia, *Salbey*. *P.* śalwina.

Salus,

Salus, utis, heil / gesundhelt. *P.* zbawienie / zdrowie. *Salutaris*, heilsam. *Pol.* zdrowy / zbawienny. *Saluto, as*, ich grüsse. *Pol.* pozdrawiam. *Salutatio*, ein gruß. *P.* pozdrowienie / wytanie.

¶ *Comp: Consaluto*, Idem quod *Simplex*. *Insalutatus*, ungegrüßet. *P.* niepozdrawiony / niepożegnany. *Resaluto*, ich grüsse wieder / dancke. *Pol.* pozdrawiam żąż / dziekuję.

Salvus, gesund / unuerlegt. *P.* zdrowy / nienaruszony / cały / zupełny. *Saluator*, ein Heiland. *P.* Zbawiciel.

Sambucus, i, ein Holderstrauch. *P.* Bez. *Sambucus*, Holdern. *P.* Bzow.

Sancio, is, ich setze / gebiete. *P.* bstawiam / przypazuję. *Sanctio*, ein gesetz. *P.* bstawia. *Sanctus, a, um*, heilig. *P.* święty. *Sanctissimus*, Sanctissima, heiligkeit. *Pol.* Swiatobliwość. *Sanctifico*, ich heilige. *P.* poświęcam. *Sanctificatio*, heiligung. *Pol.* poświęcenie.

Sandalium, ein Pantoffel. *Pol.* pantoślą.

Sandapila,

Sandapila, ein Todtenbar. *P.* Marn. *Sandapilarius*, ein todtengreber. *P.* Kory bmarle chowa.

Sandina, ein Sandat. *P.* Sedacz. *nomen piscis*.

Sandix, rote farb / Menntig. *Pol.* czerwona mase / dret / hnto bto.

Sanè, warlich / trawen. *P.* żąprawde / owşeli / żąpewne.

Sanguis, inis, blut. *P.* Krew / pośofa. *Metaph.* geblut / geschlecht. *P.* rodzan / pośolencie / dom. *Sanguineus*, *Sanguinolentus*, blutig. *P.* Krawny / bKrawiony. *Sanguinarius*, blutdürstig. *P.* okrutny / Kwie prągnacy. *Sanguinaria*, wegedrit. *Pol.* podroźnik / Krawnik.

¶ *Compo: Consanguineus*, ein Blutfreund. *P.* Krewny / powinowaty / przyrodzony. *Consanguinitas*, Blutfreundschaft. *P.* Krewność / powinowactwo. *Exanguis, e*, ohne blut / erschrocken / tod. *P.* bezKwie / zlely / martwy. *Sanguisuga*, ein Egel. *Pol.* pynawśa.

Sanies, ies, Eyer. *Pol.* Kopa. *Saniesus*, Eyericht. *P.* ropiaśly.

Sanna,

Sanna, a, Subfannatio, ein berr
spottung. *P.* nasmiewanie/ nasy
grawanie/ podrzeźnianie/ *San-*
pio, onis, ein Spottvogel. *Pol.*
nasmiewca/ podrzeźniacz.

¶ *Comp: Subfanno, as*, ich berr
spotte/ höhne. *P.* podrzeźniam/
nasygrawam.

Sanus, a, um, gesundt / Flug.
P. mady/ zdrowy. *Sanitas*, ges
sundheit. *Pol.* zdrowie. *Sano, as*,
ich heile. *P.* Lecze / vyzdrawiam.
Sanatio, heilung. *Pol.* vyzdrowie
nie/ wyleczente. *Sanabilis*, was
man heilen kan. *P.* Co moze byc
wyleczono.

¶ *Comp: Insanus*, vnsinnig. *P.*
halony. *Insania*, vnsinnigkeit.
P. halenistwo/ wściekliwość. *In-*
sanio, ich bin vnsinnig. *P.* hale
te/ wściekam sie. *Insanabilis*, vn
heilsam. *P.* nieuleczony.

Sapio, is, ich habe ein geschmack
Metaph: ich bin Flug / bersten-
dig, Pol. Jestem smaczny/ mam
smak. *Metaph.* Jestem mady/
rozumny. *Item*, ich rieche. *Pol.*
pachne/ tracam. *Sapor, oris*, der
geschmack. *Pol.* smak. *Sapidus*,
schmackhaft. *P.* schmaczny. *In-*
spidus, vnschmackhaft. *P.* nie
smaczny.

smaczny. Sapiens, weis/ bersteno
dig. *P.* mady/ rostopny. *Inst-*
piens, Töricht. *P.* Stupit. *Sa-*
pientia, weisheit. *Pol.* mądrość.
Insipientia, Thorheit. *P.* Glu
pość/ glupstwo.

¶ *Comp: Desipio*, ich thu vns
weislich. *P.* niemadrze lobie po
czynam. *Resipio, Resipisco*, ich
bessere mich/ thue busse. *Pol.* po
lepszam sie / vpanietawam sie.
Resipiscentia, besserung/ buß. *P.*
polepszenie/ poprawa / vpanie
tanie.

Sarcina, e, ein bündel/ bürde/
packt. *Pol.* Tłumok. *Sarcino,*
Consarcino, ich packe ein. *P.* wlo
ze wtłumok / vkladam.

Sarcio, is, ich nehe/ flicke. *Pol.*
bije/ latam. *Metaph: ich erstat-*
te/ bring herein. P. nągradzam.
Sartor, ein schneider. *P.* Fräwter.
Sartus tellus, ganz/ vollkommen/
vnuerschret. *P.* cały/ zupełny/
doskonaly/ nienaruszony.

¶ *Comp: Consarcio*, ich nehe zu
sammen. *P.* s hywam. *Resarcio,*
ich flicke/ bessere/ erstatte. *P.* po
prawiam/ nągradzam.

Sarculum, i, ein Egge. *P.* Bros
na. *Sarrio*, ich ege. *P.* wlozje.

Sarwen-

Sarn
ser/sp
chro
Sarr
woz d
Sart
P. pa
Sati
bem
plecz
stara
Sate
Drab
gwar
huf
Sat
de, Sa
Sati
P. do
Ca
Satis
Sati
najp
böle
spio
P. p
Satia
hyco
P. ni
Sat
herr
boge

Sarmentum, i, abgehawene reiser/spähne. *P.* odrzeżane gółaszi/ chrosti// wiorh.

Sarracum, ein Steinwagen. *P.* woz do wożenia kámiénta.

Sartago, inis, ein bratpfanne. *P.* panew.

Satigo, is, ich bin sorgfältig / bemühe mich / Eere stach an. *Pol.* pteczótute / prąciue / bóstute / stáram sie.

Satelles, itis, ein Drabant. *P.* Drab/páchole. *Satellitium*, ein gwardi/ hauffen drabanten. *P.* hufiec drabow.

Satio, onis, *Sator*, *Satiuus*. vide, *Sero*.

Satis, & per *Apoc*: *Sat*. genug. *P.* dosyć. *Satius*, besser. *P.* lepiay. *Comp*: *Satisfacio*, vide *Facio*. *Satisdo*, vide *Do*.

Satio, as, *Exatio*, ich settige. *P.* náshcam. *Satietas*, fettigung / vólle/ genüge. *Pol.* náshcente/ sytość/ dostatek. *Item*, verdruß. *P.* przyErzenie/ tegá/ stázenie. *Satiabilis*, ersettlich. *P.* syh/ náshcony. *Insatiabilis*, bnersettlich. *P.* nienáshcony/ nieusyt.

Satrapa, e, ein Vogt/ Landherr. *P.* Stárosta. *Satrapia*, ein bogty. *P.* stárostwo.

Satur, a, um, voll/ satt. *P.* pelan/ syth/ náshcony. *Saturitas*, fettigung. *P.* sytość/ náshcenie. *Saturo*, ich settige. *P.* náshcam.

Satyrus, ein wilder man. *Pol.* dziki waz.

Satyrion, Stendelmurq/ rage murq. *P.* kóforzel/ lisie tapyá.

Sancio, as, ich verwunde. *Pol.* ránte. *Saucus*, verwund. *P.* ráni ny/ rántony.

Saxoniz, *Saxen*. *Pol.* Gásta žlemia. *Saxo*, ein Sachs. *Pol.* Gák.

Saxum, ein stein/ fels. *P.* kámieti/ opoká. *Saxeus*, steinern. *P.* kámienny. *Saxosus*, steinechtig. *Pol.* kámtenisty/ opoczisty. *Saxatilis*, ein Steinbeiß. *P.* juck.

S C.

Scabellum, vide *Scammum*.

Scaber, a, um, Rauch/schebig. *P.* skropáwy/ krostáwy. *Scabrius*, rauchigkelt. *P.* skropáwość.

Scabies, die reude / Erezigkelt. *P.* swierzb/ swierzbiaczka/ párch. *Scabiosus*, reudig / grindig/ Erezig. *P.* swierzbiasty/ párchowy/ párchowaty. *Scabo*, is, ich krase/ schabe. *P.* drápte/ skrobte.

oo *Scabium*

Scabinus, ein Scheppe. *Pol.* Ławnik.

Scava, die lincke hand. *P.* Lewica. *Scavola*, der linckisch ist. *P.* wårdawny / mánkawy.

Scala, a, ein Leiter. *P.* Drab / drabká / drabina / wschod.

Scalmus, i, ein Ruderbret. *P.* żerdź / albo deska / ná storey wiośly leża.

¶ *Comp: InterScalmium*, die ledige stette zwischen den rudern. *P.* próżne mieysce między wioślami.

Scalpo, is, *Sculpturiv*, ich scharsre / frane. *Pol.* skrobie / drapie / rnie / dluie. *Sculptor*, ein grabber / aufstecher. *Pol.* Co obrąży wyryje. *Scalprum*, ein messel / schabmesser / schneidmesser. *Pol.* dłoto / skrobádło / skrug. *Scalpelum*, ein Klein grabeisen. *P.* dło / teczko / rywádlnik. *Scalptura*, die grabung. *P.* Ryje / dluwanie.

Scammum, i, ein bancf. *P.* ława. *Scabellum*, ein Fußbencklein. *P.* podnożek.

Scandalum, ein ergerniß / böß exempel. *Pol.* żgorzenie / obráženie / zły przykład. *Scandalizo*, ich ergere / geb böß exempel. *Pol.* żgorze /

żgorze / zły przykład dawam.

Scando, is, ich stetge. *P.* wstepute / wlaże. *Scansilis*, e, da man leicht auffstetgen kan. *P.* łatwy ku wstepowaniu.

¶ *Comp: Ascendo, Conscendo*, ich stetge hinauff. *P.* wstepute / wlaże / wsiadam. *Ascensio*, *Ascensus*, is, ein Auffstetgung. *Pol.* wschod / wstapiente / wstepowanie. *Descendo*, ich stetg hinab. *P.* stepute ná doł. *Descensus*, is, ein abstetgung. *P.* Schod / stepowanie ná doł. *Transcendo*, ich stetge hinüber / obertrette. *P.* przeostepute.

Scandula, a, ein schindel. *Pol.* Gontá / skudla. *Scandularis*, e, von schindeln gemacht. *P.* Gontciány / skudlány.

Scapha, a, ein weidling / bodt. *P.* czołn / łódka.

Scaphium, ein brunssackel. *P.* beżak / brznak.

Scapula, a, das Schulterblat. *P.* Łopátka / plecy. *Scapularis*, das zu den schultern gehöret. *P.* plecisty.

¶ *Comp: InterScapilium*, das zwischen den schultern ist. *P.* Co jest między pleciami.

Scapula

Scapus, ein Samenhauptlein.
P. Stowka albo łuszczyca / wkrę-
rey jest nąsienie.

Scarabaeus, ein Rößlefer. Pol.
krowka. *Scarabaeus cornutus*, ein
Baumschröter. P. pelonek.

Scarifico, es, ich schrepffe. Pol.
krem piżezim / bąki stardiam.
Scarificatio, schrepffung. P. pu-
żezanie krowe / stardianie bą-
nek.

Scateo, es, *Scaturio*, ich quell/
fließ herfür. Pol. pnie / wypstą-
ka. *Metaph*: ich bin voll. Pol.
Jestem pełny. *Scatebra*, *Scaturi-*
go, brunquillen. P. żądło.

Scelus, eris, ein laster / bubel-
stück. Pol. występki / niecnota /
lotrowska штука. *Scelestus*, *Sce-*
leratus, *Scelerosus*, schendlich /
lasterhaft. P. złośliwy / niecnoty-
liwy / lotrowski / wprudny / nie-
dobrego.

Scena, es, ein hütte / zelte. Pol.
lucza / jata / namiot. *Item*, ein
hütte der Comedianten. P. Na-
miot tych / ktorzy gry albo kome-
dye sprawia. *Senicus*, das zu
schawspielen gehöret. Pol. co ku
sprawowaniu gier należy. *Sci-*
nici,

nici, die spieler oder Comediano-
ten. P. Ci ktorzy gry sprawia.

Comp: *Proscenium*, der platz/
darauf man Comedien spielet.
Pol. plac / albo Theatrum / na
ktorym Komedie sprawia /
przedstacie. *Scenopegia*, das fest
der Lauberhütter. P. swieto przy-
bytlow.

Sceptrum, ein Scepter / Rönt-
gestab. P. Berło / palcat kros-
lewski.

Scheda, a, ein blat papir / ein
zettel. P. Karta papieru / Cedula
ka.

Schisma, atis, ein Spaltung/
trennung. P. rozrywanie / odseze-
pienstwo. *Schismaticus*, ein Re-
her. P. odsepieniec.

Schistum, i, gerunnen milch.
P. śladze mleko.

Schola, ein Schule. P. szkoła.
Scholasticus, was zur schule ge-
höret / oder ein schüler. P. szko-
lny / albo żak.

Scilicet, Adverb: freylich / ge-
wißlich. Pol. zwiastęzą / wprawo-
dzie / wierz.

Scindo, is, ich schneide / spalte.
P. Rzeze / kroye / strugam / seze-
pam / lupam. *Scissio*, *Scissura*,

Do 2 ein

cin spaltung. *P.* Rzynienie / strus-
ganie / rospadlinia. *Susilis*, e,
spaltig. *P.* Hczepny / lupny.

¶ *Comp:* *Abscindo*, ich hawe ab.
P. odrzeczute / odcinam. *Conscin-*
do, *Discindo*, ich zerhawe. *P.* roz-
dzieram / roszczepam / rozłupam.
Proscindo, ich zerhawe fast / oder
schelte / leistere. *Pol.* rozdzieram /
albo łate / fromoce. *Rescindo*, ich
zerbreche / hawe ab. *P.* odcinam /
odrzeczute / psute / łamie / łąże.

Scintilla, a, ein fäncklein. *P.*
Iskra / isstierka. *Scintillo*, as, ich
funckele / glenze. *P.* Iskrze sie /
łisłam sie.

Scio, is, *Scisco*, ich weiß / kan.
P. wtem / wmiem. *Scientia*, Kunst /
wissenschaft. *P.* nauka / wmię-
tetność / wiadomość. *Sciolus*,
ein Flügling. *P.* medrek. *Scitus*,
weiß / Flug / hubsch / fein. *P.* ma-
dry / rostopny / piekny / forem-
ny / czisty. *Scitum*, ein sagung. *P.*
bstawia. *Hinc*, *Plebiscitum*, ein
sagung des gemeinen volcks. *P.*
bstawia / postanowienie pospo-
litego czlowieka.

¶ *Comp:* *Adscio*, *Adscisco*, ich
füge / neme herzu. *P.* przyłącza /
przymiue. *Conscio*, *Conscisco*, ich
trage

trage mit wissenschaft. *P.* przy-
zwatam / wtem oczym. *Conscius*,
müßig. *P.* wiadomy / swia-
domy. *Item*, schuldig. *P.* winny /
czutacy sie. *Conscientia*, das ge-
wissen. *P.* Summentie. *Descisco*,
ich falle ab. *Pol.* odstaje / odpada-
dam / odstępuje. *Nescio*, ich weiß
nicht. *Pol.* niewtem / nie wmiem.
Nescius, *Inscius*, unwissend. *P.*
niewiedzący / niewiadomy / nies-
wiadomy. *Inscitia*, Unwissenheit.
Pol. niewiedza / prośota.
Prescio, ich weiß zuvor. *P.* wtem
przed tym / przebaczam. *Presci-*
entia, vortwissenheit. *P.* przyjrze-
nie. *Rescio*, *Rescisco*, ich erfahre.
P. dowiem sie / dowiaduję sie.

Scipio, onis, ein stab. *P.* laśka /
palcica / maczuga.

Scirpus, i, Bins. *P.* Sitowie.
Scirpens, binken. *P.* sitomy / si-
towiany.

Scitor, aris, & *Sciscitor*, ich
forsche / frage nach. *P.* dowia-
duję sie / dopytawam sie.

Sciurus, ein Eichorn. *P.* wei-
wtorka.

Sclopus, *Sclopeta*, ein Hand-
büchse. *P.* pułhał / przostka.

Scobs, is, feilstaub / sagespehn.
P. trociny. *Scomma*,

Scomma, *atis*, ein Stichwort. P.
bſcheypliwie ſtowo.

Scope, *arum*, ein Beſem. Pol.
Miotła. *Scoparius*, ein Hauß-
knecht. Pol. *domietacz* / *domowy*
párobel.

Scopus, ein ziel / zweck. P. *cel* /
Pontec / *przedſiewzięcie*. *Scopulus*
ein feſſe / klippe. P. *Popiec* / *ſkła*
ła. *Scopulosus*, feſſechtig. P. *ſkła*
liſty.

Scoria, Metallenschlack. Pol.
żużel / *ślaz* / *brudy* albo *ſimowit*
ny od *Kruſca*.

Scorpius, & *Scorpio*, ein Scorp-
pion. P. *Niedźwiatek*.

Scortum, *i*, ein leder / fell. P.
ſkorá. Item, ein Hure. P. *Kurwá*.
Scorteus, lederin. Pol. *ſkorżany* /
Scortor, *aris*, ich hure. P. *Kurwá*;
mi ſie bawie / *Kureſtwá* pátrze /
nieczyſtoſć plodze. *Scortator*, ein
Hurenjeger. Pol. *Kurwtarz* / *po*
robnik / *porobca*. *Scortatio*, *hu*
rerem. P. *Kureſtwo* / *porobſtwo* /
nierząd.

Screo, *as*, ich rüſpere mich /
ſpuze. P. *charcham*. *Screatus*, *us*,
daß rüſperen. P. *charchanie*.

¶ *Comp*: *Exscreo*, ich rüſpere
auß / ſpey auß. P. *wycharcham* /
wyplu

wypluwam / *ſlágme* *wyrzu*
cam.

Scriblita, *a*, Sprüßleuchen. P.
wyſiſki / *ſmázone* *kolaczki*.

Scribo, *is*, ich ſchreibe / tichte.
Pol. *piſze* / *ſkladam*. *Scriba*, ein
ſchreiber. P. *piſarz*. *Scriptor*, ein
Scribent. Pol. *ſkládacz* *liſtag*.
Scriptorius, ſchreiberiſch. P. *piſ*
ſárski. *Scriptura*, die ſchrift. P.
piſmo. *Scripturio*, *us*, ich wolte
gern ſchreiben. P. *radbych* *piſat*.

¶ *Comp*: *Adſcribo*, ich ſchreib
an / nehme auß / eigene zu. Pol.
nápiſute / *przymiute* / *przymiás*
ſezam. *Conſcribo*, ich ſchreibe zu
mal. P. *ſpiſute* / *popiſute*. *De*
ſcribo, ich ſchreib ab / od beſchrei-
be. P. *przepiſute* / *opiſute*. *De*
ſcriptio, eine abſchreibung oder
beſchreibung. Pol. *przepiſanie* /
przepis / albo *opiſanie*. *Inſcribo*,
ich ſchreibe ein / intituliere. Pol.
wpiſute / *titul* *dawam*. *Inſcriptio*,
ein oberſchrift. P. *napiſ* / *titul*.
Perſcribo, ich ſchreibe zum ende.

Pol. *przepiſute* / *wypiſute*. *Pra*
ſcribo, ich ſchreib für / gebiete. P.
przepiſute / *zápiſute* / *biſtawiam*.
Præſcriptum, *Præſcriptio*, ein
ſchrift / vorchreibung / ſagung.

P. przepis/ postanowienie/ bścis-
wa. *Item*, ein lence der zeit. *Pol.*
dawność. *Proscribo*, ich biete
feil/ thu in die acht. *Pol.* wysta-
wić do przedania/ wywoławam
z ziemie/ częć odsadzam. *Proscrip-
tio*, die acht. *Pol.* wywołanie/
częć odsadzienie. *Proscriptus*, der
in die acht gethan ist. *P.* wywo-
łaniec. *Rescribo*, ich schreibe wie-
der/ antworte. *P.* odpisuje/ od-
powiedam przez pisante. *Rescrip-
tum*, ein schriftlich antwort. *P.*
odpis/ odpisante. *Subscribo*, ich
unterschreibe/ bewillige. *P.* pod-
pisuje/ przyzwalam. *Subscriptio*,
ein unterschreibung/ bewillig-
g. *Pol.* podpis/ podpisante/ przy-
zwolenie. *Transcribo*, ich schreibe
ab/ copiere. *P.* przepisuje. *Item*,
ich übergebe/ überliehere. *Pol.*
wzdamam/ spużęam.

Scrobs, ein grube. *Pol.* pársz/
dol. *Scrobiculus*, ein grüblein. *P.*
párszeżek/ doleć.

Scrofa, & ein Mutterschwein/
Sawmutter. *Pol.* Swintá/má-
ciorká.

Scrotum, i. ein Hodensack. *P.*
Mosná/mosenká.

Scrupus, i. & dim: *Scrupulus*,
ein

ein Kleins steinlein/ das einem in
die schue felt. *P.* máty kámit/ ká-
misel/ kory komu w trzewi
wpáda/ á w nogi bćiska. *Me-
taph*: sorg/ angst/ kúmmerniß.
Pol. Tróślá/ frásunek/ cieśń
Pość/ pieczotowánie. *Scrupulo-
sus*, sorgfellig. *Pol.* pieczotowi-
ty/ frąowliwy/ żwíklány/
trudny.

Scruta, *orum*, alt geret *Pol.*
sprzet stary. *Scrutarius*, ein alter
Lumpenbremer/ Digniter. *Pol.*
Exemplarz/ tándetarz/ wendeta-
arz. *Forum Scrutarium*, ein
Bümpelmarckt/ Tredelmarcke.
P. Tándetá/ wendetá.

Scrutor. aris, ich forsche/ suche.
P. wywiadui sie/ wybádám sie/
búkam/ spawuie/ wyśpiegule.
Scrutinium, ein erforschung. *P.*
wywiadowánie/ wybádanie.

Sculpo, i. ich grabe/ schntze/
hawe aus. *Pol.* Rzeze/ diubie/
ciośe. *Sculptor*, ein Bildschntzer
P. hnticarz/ obráźnik. *Sculptilis*,
e. geschmít / gegraben / geha-
wen. *P.* rzeżany/ rity/ diubány/
ciosány.

Comp: Exsculpo, ich hawe/
ober

oder schneide aus. *P. wyrzeżute/*
wydrubute/ wyrzute.

Scurra, *a*, ein Bub/ spotvogel.
P. totor/ ntecnotá/ násmiewcá.
Scurrilis, *e*, bábisck. *P. totrowski/*
blazensti. *Scurrilitas*, leichtfer-
tigkett/ Narrenteidung. *P. Lek/*
Łość/ wśeteczność/ blazenstwo.

Scutica, *a*, eine peitsche/ geißel.
P. Bicz/ Porbacz.

Scutum, *i*, ein Schildt. *Pol.*
Tarcza/ páweżi/ pułterz. *Scu-*
tella, *a*, ein schüssel. *P. Erzinow/*
miśá.

Scyphus, *i*, ein becher. *P. Kubek/*
czáńá.

Scythia, die Tartarey. *P. Tá-*
társka ziemiá. *Scythia*, *a*, & *Scy-*
thes, ein Tater. *P. Tátárszn.*
Scythius, & *Scythicus*, Tartar-
isch. *P. Tátárski.*

Sebum, & *Seuum*, Unschlit/
Talg. *P. Łoy.* *Sebacijs*, das von
talg gemacht ist. *Pol. Łoyowy.*
Sebo, *as*, ich beschmire mit talg.
blayam/ łoyem pomuskam.

Secius, adverb: Minder/wenig-
ger. *P. mniej.*

Seco,

Seco, *as*, ich hawe/ schneide. *P.*
sieće/ rzeże/ knute. *Seclio*, ein
zerhawung/ zerschneidung. *P.*
rozręczente/ rozręczante/ rozec-
bránke. *Secilis*, *e*, *Seclinus*, ab-
gehawen/ abgeschnitten. *P. ods-*
ciety/ odrzeżany.

¶ *Comp: Circumseco*, ich beha-
we/ beschneide. *P. obćinam/ obo-*
rzeżute. *Defeco*, ich hawe ab. *P.*
odćinam/ odrzeżute. *Disseco*, ich
zerhawe. *Pol. rozsićam.* *Execo*,
ich hawe/ schneide aus. *P. wy-*
ćinam/ wysięknie. *Inseco*, ich
hawe. *P. wćinam.* *Insecta, orum*,
allerley bngestiffen. *P. Gądzis-*
ná. *Praseco*, ich schneide born ab.
P. obrzynam/ obćinam. *Reseco*,
as, ich schneide ab. *P. odćinam/*
odrzeżute/ obrzynam. *Secula*, *a*,
ein Schnittmesser. *P. strug.*

Sector, *Secla*, vide *Sequor*.

Seculum, *i*, die welt/ ein lange
zeit. *Pol. świat/ wiek.* *Secularis*,
weltlich. *P. światski.*

Secundus, der ander. *P. wtory.*
Item, glücklich. *P. beżesłowny/*
fortunny. *Secundarius*, geringer
P. podlesny. *Secunda arum*, die
Nachgeburt/ darin das Kind in
Mutterleibe ligt. *P. Blonka/*
w łocy

to, Kłosey Dziecie test obwintone
w żywocie matczynym. *Secundo*,
adverb: zum andern P. po wtore.
Secundum, prap: bey/ nahe.
P. b/ podle/ wedle. *Secundo*, as,
ich gebe glück. P. poświęćciam.
¶ *Comp: Obsecundo*, as, ich ge-
horsche/folge. P. słucham/ ośtu-
cham/ posłuszny jestem.

Securis, ein art. P. Siekiera.
Securicula, ein beil. P. Stiekers-
Pä/ Toporek.

Securus, vide *Cura*.

Secus, adverb: anderst. P. Ina-
czey. *Secus*, prap: bey/ neben. P.
przy/ podle/ wedle.

Sed, *Coniunct*: Aber. P. Ale.

Sedeo, es, ich sitze. P. siedze. *Se-
des*, is, ein stul/ sitz/ wohnung
Stośel/ siedzenie/ mieszkācie.
Sedile, ein siedel/banck. P. żedek/
lāwā. *Sedentarius*, was sitzend
geübt wird. P. Co siedząc bowa
odprawiono. *Sessio*, ein sitzung.
P. siedzenie. *Sessilis*, e, was da
sitzt / oder worauß man sitzen
kan. P. co siedzi/ albo nā czym
to moze siedzieć.

¶ *Comp: Asideo*, ich sitze bey/
sehe mich hinzu. P. przy kim/ al-
bo podle kogo siedze/przyśiadam.
Assessor,

Assessor, ein beyseher. Pol. przy-
sadnik / przysłuchacz / tribunā-
lista. *Considero*, ich sitze zugleich.
P. wespoćel siedze. *Confessus*, us,
ein versammlung etlicher/ die bey-
einander sitzen. P. zgromādzenie
niektorych pospółu siedzących.
Disideo, ich bin zwitrechtig. P.
niezgadzam sie / jestem rozny.
Disidium, ein zwist/ zwitracht/
bneintigkeit. P. rozność/ zwāda/
ni-zgodā. *Desideo*, ich sitze müss-
ig/ ich bin faul. P. siedze proż-
nunc/ po prożności siedze. *De-
ses*, idis, *Desidiosus*, faul/ treg.
Pol. Leniwy/ prożniacy. *Desi-
dia*, faulheit. P. lenistwo / nies-
ddālistwo. *Insideo* ich sitze auff et-
was P. siedze nā czym. *Insidior*,
aris, ich stelle heimlich nach. Pol.
czyham/ strzeżę nā kogo. *Insidia*,
arum, nachstellung / hinderlist.
Pol. stānie/ czyhācie nā kogo/
zdrādā/ zātoga/ śsadzka/ śidlo.
Insidiosus, hinderlistig. P. zdrā-
dlivy/ czyhācy. *Obsideo*, ich bes-
legere. P. oblegam/ obgātam/
obsiadam. *Obsidio*, *Obsessio*, eine
belegung. P. obleżenie. *Posi-
deo*, ich besitze/ habe in. Pol. po-
siadam/ dżierze/ trzymam. *Pos-
sessio*,

sessio,
imien
besitz
ich sit
te/ sit
dis, c
przelo
Presi
osadz
nā. P
gech
obron
sitz n
bserb
ny/ o
bnter
na dr
dno.
reich
Super
ich bi
przes
Sed
rozry
Sedi
lwy.
Sed
gam
Seda
ny/ c
de.

sesto, ein gut. *Pol.* majątność/
imientes, dzierżawca. *Possessor*, ein
 besitz. *r.* dzierżawca. *Prasideo*,
 ich sie. *e* vor. *P.* rzadze/ sprawa
 te/ jestem przłożonym. *Prases*,
idis, ein vornehmer/ pfleger. *Pol.*
 przłożony/ wrzędnik/ siarostá.
Prasidium, eine besatzung. *Pol.*
 osadzenie, osada/ pomoc/ obro-
 ta. *Prasidiarius*, zur besatzung
 geho. *P.* za osadzeniu/ albo
 obronie ralczy. *Resideo*, ich
 seze mitch. *P.* bjadam. *Residuus*,
 oberbleibend/ oberflüssig. *P.* zbys-
 ny/ ostacizny. *Subsideo*, ich si-
 unten/ seze mitch unten. *P.* jedze
 na dnie/ bjadam/ wpaadam na
 dno. *Subsidium*, ein hülf, hand-
 reichung. *Pol.* pomoc/ raiunek.
Supersedeo, ich laß unterwegen/
 ich bin oberhaben. *P.* opuścjam/
 przestawam.

Seditio, *onis*, ein auftrubr. *Pol.*
 rozruch/ zamiechante/ zwada.
Seditiosus, auftrütsch. *P.* zwad-
 liwy.

Sedo, *as*, ich stille. *P.* Poie/ blá-
 gam/ wpośotam/ wsmierzam.
Sedatus, still/ friedlich. *P.* skrom-
 ny/ ciho/ spokojny.

Seculus, *a*, *um*, fleißig/ emsig.
P. pilny/

P. pilny/ wsiawiczny/ pracowito-
 ty. *Sedulitas*, fleiß/ emsigkeit. *P.*
 pilność/ wsiawiczność. *Sedulo*,
 fleißig. *Pol.* pilnie/ wicznie/
 wprzejmie/ zycielwie.

Sedum, *i*, Hauswurk. *P.* Ro-
 nownik aliás, *Sempervivum*.

Seges, *etis*, Saat/ Korn/ geo-
 treide. *P.* zboże.

Segmen, *Segmentum*, ein Ab-
 schnitel. *Pol.* vcinel/ obcinel/
 zrzast. *Segmentatus*, zerschüttet/
 zerstoehen. *P.* rzazany.

Comp: *Prasegmen*, *Resegmen*
Idem cum simplici.

Seguis, *e*, faul/ treg. *P.* Lentu-
 my/ gnuśny. *Segnities*, faulheit
P. Lenustwo/ gnuśność.

Sella, *e*, ein stuel/ siż. *P.* stolek/
 krzajło/ siezenie.

Comp: *Subsellium*, ein stuel/
 banck. *P.* stolek/ ławka.

Semel, adverb: ein mal. *P.* raz.
Semel atq. iterum, ein mal oder
 zwey. *P.* raz albo dwa.

Semen, *inis*, ein sahme. *P.* Nás-
 sienie. *Sementis*, ein seung/ zeit
 zu seen. *P.* sante/ s'wo/ czas sia-
 nia. *Seminarium*, ein ort da man
 junge zweige zeuget. *P.* szejpnik.

Semino, *as*, ich sáye. *P.* siete.

Pp

Comp:

¶ Comp: *Dissemino*, ich see aus/
breite aus. *P.* rozsiawiam/rozno-
sę/rozstawiam.

Semestris, *vide Mensis*.

Semis, *Semis*, *vide As*.

Semita, *a*, ein steig/ fußpfad.
P. ścieżka/steżka.

Semper, allwege. *P.* zawsze/
zawsze. *Sempiternus*, ewig. *Pol.*
wieczny/wiekuszy.

Semperuiuum, *vide Sedum*.

Senex, *is*, alt/ oder ein alter. *P.*
stary/starzec. *Sensor*, elter. *Pol.*
starszy. *Sentis*, *e*, das zu den al-
ten gehöret/altuäterisch. *P.* stary-
comy/staradawny/staroswieci-
ci. *Senecta*, *Senectus*, *Senium*,
das alter. *P.* starość. *Seneco*, *Se-
nescio*, *Consenesco*, ich veralte/
werde alt. *P.* starzeje sie.

Senatus, *us*, ein Rath. *P.* Rada.
Senator, ein Rathsherr. *P.* Radny
pan/Rayca. *Senatorius* was ein
Rathsherrn zugehöret. *P.* Rad-
ny, *Senátor* st. *Senaculum*, ein
Rathstuden. *Pol.* Gmach/gdzie
sie panowte radni schodza. *Se-
natusconsultum*, ein Rathsspruch
Pol. oznanie/stazanie/dekret
panow radnych.

Sentina, *a*, das unterst theil im
schiff/

schiff/die dorcke/ oder soth. *Pol.*
spodek/dno wlozjt/reza.

Sentio, *is*, ich fühle/ empfinde.
P. czuje. *Item*, ich mercke/ ver-
stehe/ crachte. *Pol.* bacze/roz-
umem/mniemam/zda mi sie. *Sen-
sus*, *us*, ein sinn. *P.* zmyst. *Item*,
witz/ verstand/ meinung. *P.* ba-
czenie/rozum/zdanie. *Senten-
tia*, ein meinung/ brtheil. *Pol.*
zdanie/stazanie. *Item*, ein schö-
ner spruch. *Pol.* nadobna po-
wieść. *Sententiosus*, voller schö-
nersprüche. *Pol.* pełny pteńnych
powieści. *Sensilis*, *Sensibilis*, em-
pfindlich. *P.* miacany.

¶ Comp: *Assentio*, *is*, *Assenti-
or*, ich stim zu/ fälle bey. *P.* przy-
zwalam/dzierze s kim. *Assensus*,
us, ein beyfall. *P.* przyzwolenie/
zejwolenie. *Assensor*, *aris*, ich
heuchele/ schmeichele. *P.* pochle-
bute. *Assentator*, ein Heuchler.
P. pochlebca/pasorzyt. *Assenta-
tio*, heucheley. *P.* pochlebstwo/
pochlebiecie. *Consentio*, ich kom-
me über eins/ bewillige. *Pol.* zga-
dzam sie/ pozwalam. *Consensus*,
us, einhelligkeit/ vertrag/ einig-
keit/ bewilligung. *P.* podnostaw-
ność/zgodą/jedność/zejwolenie.

nie. *Consentaneus*, einig/ einhellig. *Pol.* zgodny / jednoznaczny. *Dissentio*, ich bin vneins / ich stimme nicht mit. *P.* niezgadzam sie / niezgadzalam. *Dissensio, onis*, ein zwittracht / vneinigkeit. *Pol.* rozność / niezgodą. *Dissentaneus*, zwittrchtig / vneinig. *P.* rożny / niezgodny. *Per sentio*, *Per sentisco*, ich mercke / empfinde. *P.* barze / czule. *Prasentio*, ich mercke zuuor. *P.* domyslam się.

Sentis, u, ein dorn. *P.* ciernie. *Senticetum*, ein dornbüsch. *Pol.* Cierniewisko.

Sensim, gemechlich / leise. *Pol.* po kółku / po mału.

Seorsum, aduerb: besonders. *P.* osobno.

Separo, vide Paro.

Sepelio, u, ich begrabe. *P.* po grzebam / pochowam. *Sepultura*, ein begrebnis. *Pol.* pogrzeb. *Sepulchrum*, ein grab. *P.* grob.

Sepes, u, ein zaun. *P.* plot. *Sepimentum*, ein gezeun. *P.* ogrodzenie. *Septum, i*, ein schranck / pferriich. *P.* bránki / oborá. *Sepio, u*, ich zeune. *P.* grodze.

¶ *Comp: Consepio*, ich bezeune. *P.* żągradzam. *Circumsepio, Obsepio,*

sepio, ich ombzeune. *Pol.* ogradzam / przegradzam.

Septem, sieben. *P.* siedm. *Septem, se* sieben vnd sieben. *P.* po siedmi. *Septenarius*, was sieben in sich hat. *P.* siedm w sobie mástacy. *Septies*, siebenmal. *Pol.* siedm kroć. *Septimus*, der siebende. *P.* siódmy. *Septuplus*, siebenfaltig. *Pol.* siedmiorázi / siedmokrótny. *Septendecim*, siebenzeben. *P.* siedmnaście. *Septuaginta*, siebenzig. *P.* siedmdziesiąt. *Septuagesimus*, der siebenzigste. *Pol.* siedmdziesiątny. *Septuagenarius*, was siebenzig in sich hat / oder einer von siebenzig Jahren. *P.* So siedmdziesiąt w sobie żámpyła / álbo ktory ma siedmdziesiąt lat. *Septuages*, siebenzig mal. *P.* siedmdziesiąt kroć. *Septingenti*, siebenhundert. *P.* siedm set.

¶ *Comp: September*, der Herbstmonat. *P.* wrzecień. *Septemuir*, ein Churfürst. *Pol.* Kurfürst. *Septemuiratus, u*, die Chur. *P.* dostoyetstwo álbo brząd Kurfürstowy. *Septennium*, ein zeit von sieben Jahren. *Pol.* czas o siedmi lat. *Septennis, e*, siebenjährig. *P.* siedmletny. *Septetrio, onis*, Nort /

pp 2 oder

oder Mitternacht. *Pol.* Prątna pulnočna. *Septentrionalis*, was gegen mittlernacht lieget. *P.* pułnočný. *Septunx*, vide *As*.

Sequester, ein schidman / dem man ein zwistig ding zutrewen henden befehlet. *P.* Ten przykiorym test rzecz / o Piora sie toczy prawo / Pwternorecznik. *Sequestro*, *as*, ich befehle oder lege et, was bey dem Schidesman. *P.* Pwternorecznikowi co poruczã / Pwternocy rece dawam.

Sequor, eris, ich folge nach. *P.* yde ja kim / násláduje. *Señtor, aris*, ich hange an. *P.* Trzymam sie / dźterze skim. *Asseñtor, Con-señtor, Idem. Seña, a*, ein rotte / secte / anhang. *Pol.* rotã / seña / Pácerstwo. *Señtator*, ein nachfolger. *Pol.* násládownicã / zwolennik. *Sequax*, folgt / gehorsam. *P.* chetliwy / postuſny.

¶ *Comp: Assequor, Consequor*, ich erfolge / vberelle / erlange. *P.* pościgam / dogantam / doścawã / osiegam. *Affecia*, ein mitgesell. *P.* Towáryſz / násládownicã. *Exequor*, ich richte aus / volbringe. *P.* spráwtam / wypelniam. *Exequia, arum*, ein begräbnis / be-

stattung

stattung einer Leich. *P.* pogrzeb / obchod pogrzebny / spráwowanie pogrzebu. *Executio*, ein volziehung / volbringung. *Pol.* wypelnienie / wykonanie. *Insequor*, ich jage nach. *Pol.* ścigam / gonie. *Obsequor*, ich gehorche. *Pol.* słucham / powolny albo postuſny testem. *Obsequium*, gehorsam. *P.* postuſenstwo / postugã / powolność. *Prosequor*, ich fahre fort / folge weiter. *P.* postępuje / yde dalej. *Persequor*, ich verfolge. *P.* prześladowie. *Persecutor*, ein verfolgter. *P.* prześladowcã. *Persecutio*, verfolgung. *P.* prześladowanie. *Subsequor*, ich folge stracks. *P.* wnet ja kim yde.

Sera, a, ein Schloß. *P.* zamek / potokã. *Sero, as*, &

¶ *Comp: Obsero*, ich schliesse zu. *P.* zamkãm / zãpteram. *Reſero, as*, ich schliesse auff. *P.* otwarzam.

Serenus, schön / hell / klar. *Pol.* yásny / pogodny. *Serenitas*, schön wetter. *P.* yásna pogodã.

Sericum, Seiden. *P.* yedwab. *Sericus, a, um*, von Seiden gemacht. *P.* yedwabny.

¶ *Comp: Holoſericum*, ganz seid den / ammet. *P.* ſczysty yedwab. *Arámit.* *Series,*

Series, ein ordnung/ reyt. Pol.
Rząd.

Serius, a, um, ernstlich. Pol.
prawdziwy / poważny. Seria,
orum, ernstliche/ wichtige ding.
P. poważne/ stateczne rzeczy. Se-
riò, ernstlich, Pol. poprawdźcie/
beźjartu.

Sermo, onis, ein Rede. P. mo-
wá/ rozmowá/ rzecz. Sermoci-
nor, ich rede. P. mówię/ rozma-
wiam sie.

Sero, is, Seni, satum, ich see/
pflanze/impffe. P. siewe/ sádzę/
bezpiee. Satus, was geset oder
gepflantzet ist. P. bezpieczny/ bez-
piony/ sádzony.

¶ *Comp: Consero, ich besee. Pol.*
posiewam/ nasadzam. Insero, ich
pfropffe. Pol. wbezpiewie/ wsie-
wam/ wsadzam.

Sero, is, serui, sertum, ich fúge
zu/ thu hinzu. P. przylaczam /
przydawam / przysadzam. Ser-
ium, i, ein Kranz. P. winiec.

¶ *Comp: Affero, ich beschirme/*
berthedige/ sage für gewis. Pol.
bronie/ bezpie / twirdze/ za pew-
ne powiedam. Assertio, eine be-
krefftigung. P. Twirdzenie. Af-
sertor, ein beschirmer/ erlöser. P.
obroncá.

obroncá. Consero, ich thu zusá-
men/ streite. Pol. wspotek stá-
wiam/ spáyam / walcze / poty-
kam sie. Desero, ich verlasse. P.
opuszczam. Desertor, ein flúch-
tiger. P. zbieg. Desertum, i, ein
wástleny. P. puszcza/ pustyniá.
Differo, ich unterrede mich. Pol.
Rozmawiam sie / rospráwiam/
wywodze. Difertus, wol beredt.
P. wymowny/ rospráwny. Di-
fertè, deutlich/ klerlich. Pol. yá-
wntie / yásnie. Exero, ich strecke
aus/ thu herfür. P. wyciagam/
dobrywam. Insero, ich thu hino
ein. P. wráżam/ wtylam.

Serò, adverb: spaat. P. pozno/
nterychto / niewczás. Item, zu
Abend. Pol. wieczor/ wsmierst.
Serus, a, um, Serotinus, spaat/
Abendzeitig. P. późny/ wieczoro-
ny.

Serpo, is, ich krieche/ schleiche.
Pol. Páże/ éwotgam sie. Serpens,
ein schlange. P. wąż. Serpillum,
Quendel. P. macierzanká/ má-
cierza duszá.

¶ *Comp: Inserpo, ich krieche hino*
ein. P. wlażam. Proserpo, ich
krieche herfür/ oder weiter. Pol.
wylażam/ pomylam sie.

Serra, a, ein Säge. *Pol.* pilá.
Serratus, zantzet wie ein Säge.
P. zebiasz / konczaty. *Serra, as*,
 ich sage. *P.* Tre / pitute. *Serra-*
rius, ein Holzseger / Silenschne-
 der / Bretschneider. *Pol.* Tracz /
 pilarz / pilnik.

Servio, is, ich diene. *P.* służę.
Servus, ein Knecht / diener. *Pol.*
 sługa. *Serua*, ein dienstmagd. *P.*
 Rzedná dziewka. *Servitus, utis*,
 ein leibetgenschaft. *P.* Niewola.
Servitium, ein dienst. *P.* służba.
Servilis, e, Knechtisch. *P.* służeb-
 nych / niewolniczych.

¶ *Comp: Infervio, is*, ich diene/
 warte auff. *P.* służę / nadstuguję.
Subservio, ich diene / bequeme
 mich. *P.* posługuję / przyposła-
 biam się.

Servo, as, ich halte / beschirme/
 erlöse. *Pol.* Trzymam / dzierżę /
 chowam / bronię / wybawiam.
Servator, ein Erlöser / Heiland.
P. zbawiciel / obrońca.

¶ *Comp: Asservo, is*, ich behalte/
 verwahre / hebe auff. *Pol.* pocho-
 wywam. *Conservo*, ich erhalte. *P.*
 zachowawam. *Obseruo*, ich mer-
 cke / neme war. *P.* bacze / rozu-
 miam / doglądam. *Item*, ich che-
 re / lie-

re / liebe. *P.* cze / wazę / kaniute /
 milute. *Observantia*, Ehrerbie-
 tung. *P.* częcie / wazęcie. *Pre-*
servo, ich verhöte. *Pol.* strzeżę /
 przestrzegam. *Reservo*, ich halte
 h. nder sich. *P.* zostawiam / zachow-
 wam na pothm.

Serum, i, Molken. *Pol.* Sero-
 watka / Kápalá / Kápalica.

Serus, vide Serò.

Sesqui, In compositione signifi-
cat, anderthalb. *P.* pultory.

¶ *Comp: Sesquialterus*, dritthalb.
P. pultrzeci. *Sesquiterius*, bieder-
 halb. *P.* pultczwartý. *Sesquiocta-*
nus, neunthalb. *P.* pultdziewięty.
Sesquilibra, anderthalb pfund.
P. pultora funta. *Sesquimensis*,
 anderthalb Monat. *P.* pultora
 miesiaca. *Sesquipedalis*, andert-
 halb schu lang. *Pol.* ná pultory
 stopy. etc.

Seta, e, ein büste. *P.* szczecina /
Setosus, büstlig. *P.* szczeciniasty.
Setacum, ein büste / Frage / oder
 Fleiderbesem. *P.* szczotka.

Severus, a, um, Ernsthaft /
 dapffer / grausam / wild. *P.* ślós-
 teczny / poważny / srog / okrut-
 ny. *Severitas*, ernsthaftigkeit /
 grausamkeit. *Pol.* ślósteczność /
 srogosć / okrutność.

¶ *Comp: Sage* für
 pewne
 verhar-
 triva
 feueran-
 triva
 trivam

Seuu

Sex,

sechste.

sten. P.

mal. P.

sechs b.

narius,

so sechs

sechzeh

ginta,

Sexage

sechzig

sechzig

Jahr

wobte

sechzig

hij ma

Sexcen

sechzig

quart.

de As

Seuero non dicitur, Sed
 ¶ *Comp: Assuero*, ich bestetige/
 sage für gewiß. *P. Twtrdżę* / ja
 pewne powiedam. *Perseuero*, ich
 verharre / bin beständig. *Pol.*
Trwam / nestem státeczny. *Per-*
seuerantia, beständigkeit. *Pol.*
Trwatość / státeczność / wy-
 trwámie.

Seuum, vide Sebum.

Sex, sechs. *P. šest*. *Sextus*, der
 sechste. *P. šestý*. *Sexto*, zum sechs-
 ten. *P. po hoste*. *Sexies*, sechs-
 mal. *P. šestíkrát*. *Seni*, a, a, Je
 sechs und sechs. *Pol. po šestí*. *Se-*
narius, was sechs in sich hat. *P.*
co šestí w sobie zámpla. *Sedecim*,
 sechzehn. *Pol. šestnácté*. *Sexa-*
ginta, sechzig. *Pol. šestádesát*.
Sexagesimus, der sechzigste. *Pol.*
šestádesátý. *Sexagenarius*, das
 sechzig in sich halt / oder sechzig
 Jahr alt. *Pol. Co šestádesát*
w sobie zámpla / álbo stary má
šestádesát lat. *Sexages*, sechs-
 zig mal. *Pol. šestádesátkrát*.
Sexcenti, a, a, sechshundert. *P.*
šestset. *Sextarius*, ein Mößel /
 quart. *P. kwartá*. *Sextans*, vi-
 de *As*.

Sexus,

Sexus, us, ein geschlecht. *Pol.*
 płeć / rodzaj / pógłowie.

S I.

Si, Coniunct: so / wan. *P. by* /
 gdyby / jeśli.

Sibilus, das pfeiffen oder zische
 der schlangen. *P. piščenie* / pšy-
 kánie wężow. *Sibilo*, ich pfeiffe /
 zische. *P. piščę* / pšyłam.

¶ *Comp: Exibilo*, ich pfeiffe
 aus / rausche aus. *P. wyłpšę*
 wam / wysmiewam.

Sic, aduerb: also / oder ja. *P.*
 tak. *Siccine*, oder also? *P. Alak* /
 li / jak tak.

Sica, ein Degen. *Pol. Daga* /
Deła. *Sicarius*, ein Todschleger /
 mörder. *P. Męzoboycá* / zboycá /
 morderz.

Sicco, at, ich truckene. *P. sušę*
Siccus, Trucken / dürr. *P. suchý*.
Siccitas, eine dürre. *P. suchosć* /
Siccesco, ich werde trucken / oder
 dürr. *P. schne* / bšycham.

¶ *Comp: Desicco*, *Exicco*, ich
 mache trucken. *P. wysušam*.

Sicera, ein jeglich getrenck /
 das einen trucken macht. *Pol.*
káždy nápon / stary człowiek
 piánym cynt.

Sicut,

Sicut, Sicuti, wie / gleich wie /
P. *Jako, jakoby*.

Sido, is, ich setze mich / laß mich
nider. P. *usiadam / spuszczam sie*.
¶ *Composita idem ferè signifi-*
cant cum compositis verbi Sedeo,
qua vide suo loco.

Sidus, eris, ein gestirn. P. *wies*
legwiazd. Siderem, hell / glens
hend. P. *Świazdeczny / ślany /*
świecacy sie. Sideror, aris, ich
werde vom wetter geschlagen. P.
powietrzem / albo burza bywam
żarążon. Sideratio, der schlag
oder tropff. P. *powietrzem żara*
żenie / żmilknięcie. Sideratus,
vom wetter getroffen. P. *powie-*
trzem tracony / żmilkniomy.

Signum, ein zeichen. P. *znac /*
znamię / cecha. Item, ein fehn-
lein. P. *proporzec / chorągiew.*
unde Signifer, ein Fendrich. P.
proporcznik / chorąży. Antesi-
gnanus, der vor dem Fendrich
hergeht. P. *ktory przed chorągym*
wstąpił stoi / przedpoporcznik.
Sigillum, ein pteschier. P. *pteszei.*
Sigillatim, besonders / in sonder-
heit. P. *osobnie / osobną. Signi-*
fico, ich zeige an / bedeute. P.
oznajmuję / znacze / znać dacie.
Signifi-

Significatio, ein bedeutung. P.
znaczenie / znamięnowanie. Si-
gnio, & Insignio idem quod Si-
gnio, as, ich zeichne. P. *znacze /*
cechuję. Signator, ein Versiege-
ler. P. *pteszetnik / pteszetarz.*

¶ *Comp: Aſigno*, ich zeichne auff
P. *naznaczam. Item*, ich gebe zu /
eigne zu. P. *przypiśuję / przy-*
właśczę. Conſigno, Obſigno, ich
versiegelt. P. *zapteszetuję. Deſi-*
gno, ich bedeute / oder erkiese / be-
stimme. P. *znacze / albo wybies-*
ram / obieram / postanowiam.
Reſigno, as, ich breche das siegel
auf. P. *odpteszetuję. Item*, ich
gebe wieder / sage auf. P. *oddaj-*
wam / wzdawam / spuszczam / wy-
powiedam Subſigno, ich unter-
schreibe. P. *podpisuję.*

Sileo, es, ich schweige still. P.
milczę. Metaph ich höre auf. P.
przeſtaje. Silentium, ein stille
schweigen. P. *milczenie.*

Silex, icis, ein wackerstein / Eis-
selstein / feurstein. P. *Erzemien-*
Siliceus, steinern. P. *Erzemienny.*

Silicernium, ein Todtenmal-
zett / oder ein steinalter. P. *stupa /*
albo żgrzybialszy cziowiek / stępcy.

Siligo, inis, Rothen. P. *Reſ /*
żyto.

Siliginus, das von rothen
ist. P. Rżany.

Siliqua, e, ein hülsen/da die Kör-
ner in sitzen. P. tuszczyna. Item,
Siliqua, schoten. P. strąski. Ite,
Trebern. P. stodżiny.

Silurus, ein Stör. P. nęsiotr.

Simia, ein Affe. I. Miałpa.

Simla, *Simulago*, schön Sei-
melmehl. P. piżna pittowana
maką. *Simlagineus*, & *Simula-
ginaceus*, von schönem semelmehl
gebacken. P. pżemyp/pżemiczyn.

Similis, e, gleich. Pol. rowny/
podobny. *Similitudo*, ein gleich-
heit/gleichniß. P. rowność, po-
dobność/podobienstwo. *Simulo*,
as, &

Comp: *Asimulo*, ich vergleiche
P. przyrownawam / przypodo-
bawam. *Asimilis*, *Consimilis*,
fast gleich. Pol. barzo podobny.
Disimilis, ungleich. Pol. różny/
nierówny / niepodobny. *Verisi-
milis*, glaublich / der warheit ge-
meß. P. wterze podobny.

Simplex, ita, einfach. P. pe-
dinkowy/pednostanny. *Metaph*,
schlecht/einfeltig/from. P. pro-
sty/niechpery/dobry. *Simplici-
tas*, einseitigkeit/einfalt/fröms-
migkeit.

mitgelt. P. pednostanności/pro-
stota/dobroć. *Simplus*, ein mal
so viel. P. Raz tak wiele.

Simul, adverb: zugleich. P. we-
spolek/zá raz/zá razem.

Comp: *Simulac*, *Simulatq*, so
bald/nach dem. P. skoro / tak
skoro.

Simulachrum, ein bildnis / ein
erdichte gestalt. Pol. Obraz/
Bátwan.

Simulo, as, ich stelle mich/ gebe
für. P. zmyślam/ stawie się/ cyp-
nie takomych etc. *Simulatio*, ein
ein stellung/ falsch vorgeben. P.
zmyślanie/ wydawanie się. *Si-
mulator*, ein steller/ vorgeber. P.
zmyślácz/ obłudnik. *Simultas*,
ein groll/ feindschaft. Pol. nie-
znasra/nienawieść/ nieprzyjaźń.

Comp: *Disimulo*, ich verhele/
laß mich nicht merken / cussere
mich. P. Przym / nie daję po so-
bie znać/ barze niebaczac. *Disi-
mulatio*, ein verhelung. P. táne-
nie/ Pricie. *Insimulo*, ich zeihe/
gebe schuld. P. powiedam ná so-
go/ daję winę/ winute. *Insi-
mulatio*, zeihung/beschuldigung
P. winowanie.

Simus, & *Compo*: *Subsimus*,
Dq Flachy

Flachnesig / breittnesig. P. plás.
Ponosh. Resinus, hochnesig / ge-
bognesig. P. gárbonosh.

Sin, Coniunct: so aber / wenn
aber. Pol. A tesli / á gdyby / jest
wiec.

Sinapi, Senff. P. Gorezycá.

Sinciput, das vorder theil am
haupt. P. Ciemie / przodek gło-
wy / Łyśná.

Sine, prap: ohne. P. bez / przes /
P. om / fromia / okrom.

Singultus, us, das schlucken. P.
Bezłante / Bezłamka / Bezłota.
Singultio, ich schlucke. P. Bezł
mi sie.

Singuli, orum, ein jeglicher be-
sonders. P. Łády z osobná. Sin-
gularis, sonderlich / fürtrefflich.
P. yediny / osobliwy / wyborny.
Singulatim, vel Singillatim, be-
sonders. Pol. osobno / osobliwie /
z osobná.

Sinister, Linckisch / vnglücksel-
ig. P. Lewy / niefortunny / nie-
Bezestliwy / przeciwny. Sinistra,
die lincke hand. Pol. Lewa ręká /
Lewicá. Sinistrorsum, zur lincke
hand. P. ná lewa rękę / po lewy
rece / Pjobic.

Sino,

Sino, is, ich lasse zu / gestatte. P.
dopuszczam / niecham.

Comp: Desino, ich höre auff.
P. zántechawam / przestaje.

Sinus, us, der busen. P. nádrá-
zánábrá. Item, ein schoß. P. Lo-
no. Item, ein geren der kleider /
Pol. Reba albo sálda v šar.
Item, ein krummer winckel. P.
krzywy kąt. Sinuosus, krum /
winckelig. P. zátomisty / Łaczys-
ty. Sinuo, as, ich krumme / búa-
ge. P. Krzywie / nákrzywiam.

Comp: Insinuo, ich schleiche
mich ein. P. wladzam sie / przy-
ladzam sie.

Sinus, & Sinum, ein Milch-
topff / oder Reibtopff. P. dziezka /
albo duntá.

Sipho, onis, ein brunnen röhre /
spráze. P. rurka / siawka. Si-
phunculus, dim:

Sipo, as, vertuminstat: Sed

Comp: Disipo, ich zerstreue.
P. rozrucam / rospraszam / roz-
siewam. Item, ich verschwende.

P. beracam / przemarnute.
Siquidem, Coniunct: denn / des-
weil. P. owšeci / ábowiem / po-
ntewas / gdyž.

Sifer, Roterüben. P. Cwiplá.

Siffo,

Sisto, *is*, ich stelle. *P.* *stawiám* / *zastawiám*. *Item*, ich ersehe / *P.* *stawię się* / *stanie*.

Comp: Assisto, ich stelle zu. *P.* *przystępuję*. *Consisto*, ich besteshe / stehe fest. *I.* *zostawiam* / *zostawiam się*. *Consistorium*, das gericht. *I.* *urząd Duchowny*, Consistorio *z.* *D.* *jętę*, ich höre aus / laß. *ad.* *P.* *przysławiam* / *odstawiam* / *zaniucham*. *Existo*, ich da / entsehe. *P.* *pościem* / *pochoǳę*, *prastam* / *powstaję*. *Insisto*, ich bleibe / beharre / folge. *P.* *stoyę* / *zostawiam* / *naśladowię* / *cełuję*. *Obisto*, ich widerstehe / verhindere. *Pol.* *zastawiám się* / *przeciwiam się* / *przekładzam*. *Persisto*, ich besteshe / beharre. *P.* *trwam* / *zostawiam*. *Resisto*, ich widerstehe. *Pol.* *przeciwiam się*. *Subsisto*, ich bleibe vor mich / oder ich stehe still. *Pol.* *zostoyę* / *álbo postoyę*.

Situs, *is*, durst. *P.* *pragniente*. *Metaph. gr.* verlangen / begierde. *P.* *nie żądante* / *żądliwość*. *Situs*, *is*, mich dürst / ich beger. *P.* *chcę mi się pić* / *pragnę* / *żadam*. *Situlus*, *is*, dürstig. *Pol.* *pragnący* / *vpragnęły*.

Sitta,

Sitta, *a*, ein Nutherr. *P.* *sońa*.

Situla, ein Eimer. *P.* *węborek* / *wiadro*.

Situs, *a*, *um*, particip: *sine verbo*, gesetzt / gestellt. *P.* *położony* / *postawiony*. *Situs*, *is*, ein gelegenheit eines ortes. *P.* *położenie* *fiorenkränny*. *Item*, ich ummel. *P.* *pleśń* / *brud*.

Sive, *Coniunct*: oder. *P.* *álbo*.

S M.

Smigma, vel *Smegma*, *atús* / *Seifen*. *P.* *Mydło*.

S O.

Soboles, Kinder / oder geschlecht. *P.* *dzieci* / *plód* / *potomstwo*.

Sobrini, & *Consobrini*, schwester Kinder. *P.* *cioteczne dzieci* / *cioteczni brácia*.

Sobrius, Mächter. *P.* *Trzeźwy*. *Sobrietas*, Mächterkeit. *P.* *trzeźwość*.

Soccus, ein gewandschuh / socke. *P.* *ponczochá* / *kápčia*.

Socer, ein Schweer. *P.* *Swiesier*. *Socrus*, ein Schwiger. *Pol.* *Czciá* / *swiekrá*.

Socius, ein gesell / mitgenos. *P.* *Towárzysz* / *veześnik*. *Societas*,

2

geſells

gesellschaft. *P. Towarzystwo. Socialis, Sociabilis*, gesellig. *Pol. Towarzyst. Socio, as, & Comp: Associe, Consocio*, ich gefelle/ füge zu. *P. potowarzystwam/ziaczam/przylaczam. Dissocio*, ich zertrenne die gesellschaft. *Pol. rozejmuje towarzystwo/rozlaczam.*

Socors, vide Cor.

Sodalis, ein mitgesell. *P. Towarzyst. Sodalitium*, ein gesellschaft. *P. Bractwo / Towarzystwo.*

Sodes, adverb: Ey lieber. Pol. moy mily.

Sol, die Sonne. *P. słonice. Salaris, Solanus*, was zur sonnen gehört. *P. słoneczny. Solarium*, ein Sonnen vhr/ oder Sommer, fauß. *Pol. słoneczny zegar/ albo Letnie siedzenie/ sala.*

Comp: Insolo, as, ich truckene an der sonnen. *P. suże na słoncu/ na słonice wystawiam. Solstitium*, die Sonne wende/ weß der tag am lengsten vnd am kür, hesten ist. *P. obrocenie słonca/ Piedy dzień nadluszny albo na Protshy.*

Solea, ein Cole. *P. podeśwá. Solea*

Solea lignea, ein leiste/ holzschu. *P. kopyto/ trepá. Solea ferrea*, ein Hufeisen. *P. podkowá.*

Solennis, i, Järlich/ feyerlich. *P. Roczný / broczystý. Solennitas*, ein herrlicher/ feyerlicher tag. *P. broczystość.*

Soleo, es, ich pflege. *Pol. zmyślem. Solet, es pflegt. P. Wywa/ trąfia się/ zmyślo.*

Comp: Assoleo, ich pflege offe. *P. náložę się. Assolet*, es pflege offe. *P. przygadza się/ przytrąfia się. Insolco, Insolesco*, ich werde stolz/ vbermühtig. *Pol. bunam/ butny/ pyśny testem. Insolitus, Insolens*, vngewöhnlich/ vngesbreuchlich/ stolz/ vbermühtig. *P. niezwykły/ niezwykayny/ pyśny/ nádein. Insolentia*, hofart/ vbermut. *Pol. pycha/ rospusta/ bunność.*

Solers, vide Ars.

Solicito, as, ich bekümmere/ nötige. *Pol. Treśćam/ troszeje/ trapię/ trąsuję/ przymuśam/ przynuśam. Solicitatio*, ein nötigung. *P. przymuśenie/ Solicitudo*, angst/ kümmernus. *Pol. troská/ frásunek/ śláranie. Soli-*

ci:us,

citius, beschleunigt. *P.* trostlich/ fräswilich/ pieczotowity.

Solidus, *a*, um, gang/ vollkommen. *P.* cäl/ zupetny/ doſkoná. *ty. Soliditas*, genge/ vollkommenheit. *Pol.* cátoſć / cákowitoſć / doſkonátoſć. *Solido*, *u*, *et* *Conſolido*, ich mache gang/ ich ſtercke. *P.* cálym álbo zupetnym cymnie/ bmacniam / potwirdzam. *Solidesco*, ich werde hart / feſt/ gang. *P.* dużete/ Przepczete/ zupetnym ſie ſtawam.

¶ *Comp: Inſolidum*, *a*duerb: genzlich/ vollkommenlich. *Pol.* cáte/ zupetnie/ doſkonále.

Solum, ein Königtlicher ſtuel. *P.* Krolewſki ſtolec/ Mátetſtat.

Solor, *aris*, ich tröſte. *P.* Cieſze. *Solamen*, *Solatinum*, ein troſt. *P.* poćtechá/ poćteſzente.

¶ *Comp: Conſolor*, *idem quod simplex*. *Conſolatio*, ein troſt. *P.* poćtechá. *Conſolator*, ein tröſter. *P.* poćteſzyćiel. *Deſolor*, ich verwüſte. *P.* ſpuſtoſam. *Deſolatio*, eine verwüſtung. *P.* ſpuſtoſente.

Solum, der Boden / das Erdrreich. *P.* dno/ grunt/ zlemią. unde

¶ *Comp: Exul*, ein vertriebener. *Pol.* wyſwiecony / wygnántec/ wywo-

wywołántec. *Exiliu*, vertreibung aus dem Vaterland / das elend. *P.* wyſwiecente/ wygnánte/ wywołánte. *Exulo*, ich bin vertrieben/ bin im elend. *P.* yeſtem wygnan zopeczyny/ yeſtem wywołan.

Soluo, *u*, ich löſe auff / bezale. *P.* rozwiezute/ plăce. *Item*, ich fahre ab vom land / ich gehe zu ſiegel. *P.* puſzczam ſie ná morze. *Solutio*, eine auflöſung/ bezahlung. *P.* rozwiązánte/ zápláce nie. *Solutilis*, *Solubilis*, was man leicht auflöſen kan. *P.* co latwie może być rozwiązano.

¶ *Comp: Abſoluo*, ich mache ledig/ ich vollende/ volbringe. *P.* wyſwobodzą/ rozgrzeſham/ Ponecze/ doſonam/ odprawuie. *Abſolutio*, eine loſlaſſung / vollendung. *P.* rozgrzeſzente/ doſonczenie/ doſonante. *Abſolutus*, vollkommen/ vollendet. *P.* zupetny/ doſkonály/ doſkonány. *Difſoluo*, ich löſe auff. *P.* rozwiezute. *Difſolutus*, vergeudig / unrathſam. *Pol.* wtrátny / niegoſpodarny / ſwowlony / roſpuſtny/ zbytny. *Exoluo*, *Perſoluo*, ich bezale. *P.* záplácam/ poplácam.

Salus, a, um, allein/ verlassen.
P. sam/ yediny/ opuszczone. *Solitudo*, ein Einsiedel/ wüstenei. *P. pustynia/ puszcza*. *Solitarius*, ein Einsiedel. *P. pustelnik*.

¶ *Comp: Desolo*, as, ich verlassse. *P. opuścizam*. *Desolatio*, verlassung. *P. opuszczenie/ opierozenie*.

Somnus, der schlaff. *P. Sen/ spik*. *Somnium*, *Insomnium*, ein traum. *P. sen/ sntenie*. *Somnolentus*, schlefferig/ faul. *P. ospały/ lentwy*.

¶ *Comp: Insomnis*, wachend/ ohne schlaff. *P. czuwany/ niespiacy*.

Sono, as, ich laute/ klinge/ schalle. *P. brzmie/ brzęcam/ brzęcie*. *Sonus*, i, & *Sonitus*, us, ein klang. *P. brzęcie/ brzęk/ brzmienie*. *Sonorus*, hell/ klingend. *P. głośny/ brzmiały*.

¶ *Comp: Absonus*, obellautend/ ungemäß. *P. zle brzmiały/ niepodobny/ nieślusny*. *Adsono*, ich stimme zu. *P. przybrzęcam*. *Consono*, ich laute/ stimme mit/ komme überein. *P. wespół brzmie/ zgadzam się*. *Consonus*, einhellig. *P. zgodny/ podobny/ yednostajny*. *Consonantia*, zusammenstim-

mung.

mung/ einhelligkeit. *Pol. strona ność glosow/ yednostajność*. *Dissono*, ich laute ungleich. *Pol. niezgodnie brzmie/ niezgadzam się*. *Dissonus*, ungleich lautend. *P. roznie brzmiały/ nieślusny*. *Dissonantia*, obellautend. *P. niezgodność glosow/ niślusność*. *Insono*, ich erschalle. *P. słysze/ jaś brzmie*. *Persono*, ich durchschalle. *P. rozślisze*. *Resono*, ich wiedererschalle. *P. rozlegam się*.

Sons, schuldig. *P. winny*. *Senticus*, schiedlich. *P. ścobiły*.

¶ *Comp: Insons*, unschuldig. *P. niewinny*.

Sophos, latine *Sapiens*, *Sophisma*, ein listiger betrug. *Pol. wyprze/ chyrość/ zjadą/ fortel*. *Sophista*, ein spitzfindiger betrüger. *Pol. wyprzetnik/ obowetny człowiek*. *Sophistica*, *Sophistice* rech. *P. Chytra/ wyprzetna/ obowetna nauka*.

Sopor, der schlaff. *P. Sen*. *Soporo*, as, & *Sopio*, &

¶ *Comp: Consopio*, ich mache schlaffend/ ich stille. *Pol. bspie/ bępiam/ bspokayam*.

Sorbeo, ich suppe. *P. sarbam/ sarkam*. *Sorbillo*, ich suppe ein wenig.

wentig. *P. posarlam.* *Sorbi-*
zio, eine Suppe. *Pol. polewśa.*
Sorbilis, was man suppen kan.
P. mieśśi.

Comp: Absorbes, ich verschlin-
 ge. *Pol. polyskan.* *Exorbes*, ich
 sauffe aus. *P. wysarlam/ wylp-*
lam/ wypyam.

Sorbus, ein Eibischbaum. *Pol.*
Járzebná. *Acini sorbi*, Eibische
 beeren. *P. Járzebny.*

Sordeo, es, ich bin vnflätig/ich
 stincke. *P. Jestem plugawym/*
smierdze. *Sordes, ium*, vnflat/
 stinck. *Pol. plugawo/ smrod.*
Metaph: Pargheit. *P. skęstwo/*
łakomstwo/ żminda. *Sordidus*,
 vnflätig / stinckend / Parg. *Pol.*
plugawy/ smierdzacy / skapy /
żminda. *Sordido, as*, ich besu-
 dele. *P. plugawie/ mąże.*

Sorex, icis, ein Spitzmauß. *P.*
Wólá myśśá.

Soror, oris, ein Schwester. *P.*
Siostrá.

Sors, das glück / loz. *P. heze-*
ście/ loz. *Item*, ein Hauptstul/
 oder heuptsumme geldes. *Pol.*
Głowna-summá. *Sortes, plur:*
 weissagung. *P. wieśczá.* *Sortior*,
 ich löse/ ich oberkomme. *P. Loz*
puśczam/ losem dostáye.

Comp: Consorts, Mitgenosß/
 teilhaftig. *P. beżestnik.* *Confor-*
tium, gesellschaft / gemeinschafft

P. Towárystwo/ beżestnictwo/
spośkowanie. *Exors*, nicht teils-
 haftig / ödntig. *Pol. niemácy*
beżestnictwá. *Sortilegus*, ein wars-
 sager. *Pol. wieśczbiarz/ prákty-*
karz. *Sortilegium*, warsagung.
P. wieśczbá/ wieśczbiarstwo.

Sospes, itis, gesund / vnuerletzt/
 glückselig. *P. zdrowy/ nienárus*
pony/ fortunny. *Sospito, as*, ich
 mache gesund / erhalte / gebe glück
P. ozdrowiam/ przy zdrowiu jás-
chowynam/ pośczęściám.

Soteria, der Rahrfreitag. *Pol.*
wielki-piątek.

S P.

Spadix, ein abgebrochen Dats-
 telzweig. *Pol. rożgá dąktłowa*
odłamána. *Spadiceus*, braun-
 rot / kessenbraun. *P. Brunatnos*
czerwony.

Spacium, eine weite oder lenge
 eines orts / oder zeit. *P. szerokość*
álbo długość mienścá/ álbo czas
su. *Spaciosus*, weit / breit. *P. Hea-*
rośi/ przestworny.

Spado

Spado, onis, ein berschnittenner / walach. *P. Rzeźaniec* / Erzebie-
niec / wálach.

Spargo, is, ich strewe / spreng-
aus. *P. Rosprąsam* / roszewam.
Sparsim, hin vnd wieder. *Pol. y*
tu y owdzie.

Comp: Aspergo, Inaspergo, Re-
aspergo, ich bespreng. *P. pośra-*
piam. Aspersio, ein besprengung.
P. pośroptenie. Aspergillum, ein
sprengwedel. *P. Eropidlo. Con-*
aspergo, ich bespreng. *P. pośra-*
piam / polewam. Conspersio, ein
teig. *Pol. Rosczyną / ciasto / ja-*
gniescentie. Dispergo, ich zerstrewe.
P. rosprąsam / rospląsam. Di-
spersio, ein zerstreung. *P. Ro-*
sprossente.

Sparus, & Sparum, ein stang /
bengel. *P. żerdź / drag / lū.*

Spasmus, i, der Krampff. *Pol.*
Eurej. Spasmicus, Krampffig. *Pol.*
Eurej maiaey.

Spatior, aris, & Comp: Expa-
rior, ich spaciere. *P. przechodze*
sie.

Species, ein form / gestalt /
schönheit. *Pol. postawa / osoba /*
forma / Estat / pteknosc / bro-
da. Speciosus, schön / hübsch. *P.*
ptekny /

ptekny / brodziny / Estatowny.
Specialis, besonders / eigen. *Pol.*
osobny / osoblity. Specimen, ein
anzeigung oder probe eines dings.
Pol. okazanie / proba / albo
przyklad niek torey rzeczy.

Specio, is, idem quod video.
verbum Inusitat: Sed

Comp: Aspicio, ich sehe an. *P.*
pątrzam / obaczam. Aspectus, us,
ein anschawung / anblick. *Pol.*
wyżrzemie / ogladanie / oblicze
rości. Conspectus, us, Idem. Con-
spicior, aris, ich werde gewar. *P.*
obaczam. Conspicillum, eine brille.
P. okular. & Conspicuum, vors-
nehm / fürerlich. *Pol. zacny /*
znamiętny. Despicio, ich sehe
herab / oder verachte. *P. pątrzam*
na dol / albo gąrdze / wżgardzą.
Despectus, us, ein verachtung. *P.*
wżgardzenie. Dispicio, ich be-
trachte. *P. obaczam / bwazam.*
Circumspicio, ich sehe mich vmb.
P. w kolo ogladam / pogladam
po sobie. Circumspectus, a, um,
vorsichtig. *Pol. opatrny. Inspi-*
cio, ich sehe an / sehe auff. *Pol.*
wgladam / dogladam. Inspector,
ein auffseher. *Pol. przygladacz.*
Inspectio, ein auffsehen. *Pol. do-*
gladanie.

*gladante. *Perfpicio*, ich durchsehe/ erkenne. *Pol.* przeglądam/ doznawam. *Perfpicius*, klar/ durchsichtig/ deutlich. *F.* wąsny/ przystojny/ bezpry/ rzetelny. *Perfpicitas*, deutlich it. *P.* rzetelność/ wyrozumiałość. *Perfpicax*, scharfsinnig. *P.* ostrorozumny/ baczny/ doświadcny. *Perfpectus*, bewehret. *P.* doznany/ doświadczony. *Profpicio*, ich sehe weit/ versorge. *P.* daleko patrzyć/ opatrzyć. *Profpectus*, *us*, ein weit gesicht. *Pol.* dalekie pożyżanie/ wyżżenie. *Resfpicio*, ich sehe zurückt. *P.* oglądam się na zad Item, ich habe acht/ nehme war. *Pol.* Mam wzgląd/ mam baczenie. *Resfpectus*, *us*, ein ansehung/ in acht nehmung. *P.* wzgląd/ bacznosc/ baczenie. *Suspicio*, ich sehe in die höhe. *P.* wzgore patrzam. Item, ich ehre. *Pol.* cze/ wazę. *Hinc Suspikor*, *aris*, ich argwohne/ ich besorge. *Pol.* podeyżżam/ obawam się/ boję się/ nadržiewam się. *Suspicio*, *onis*, ein argwohn. *P.* podeyżżenie. *Suspiciosus*, argwohzig. *P.* podeyżżliwy/ niewierny. *Suspēctus*, verdacht. *P.* podeyżżany.

Specto,

Specto, *as*, frequent: ich sehe offe/ schawe/ besche. *P.* patrzyć/ obaczynam/ oglądam. *Spectatus*, bewehret. *Pol.* doznany/ doświadczony. *Spectabilis*, ansehnlich/ ehrenwirdig. *P.* poważny/ znamientny. *Spectator*, ein zusesher. *Pol.* przyględaczy/ patrzący. *Spectaculum*, ein Schauspiel. *Grá/ Jgrisko*. *Spectrum*, ein gespenst. *P.* pośusa/ obłuda/ mactolka. *Specum*, ein Balbiermeissel. *P.* Łopistka bärwirfta. *Comp. Expecto*, ich warte/ harre/ hoffe. *P.* czękam/ wyglądam/ spodziewam się. *Expectatio*, ein wartung/ hoffnung. *P.* oczękowanie/ wyglądanie/ spodziewanie. *Inexpectatus*, unvershoffet. *P.* niespodziewany. *Specula*, ein warte, *P.* strażnica. *Speculum*, *i*, ein Spiegel. *P.* zwierciadło. *Speculor*, *aris*, ich schawe/ verspáhe. *P.* wyglądam/ wyhspeguie. *Metap*: ich betrachte. *Pol.* rozmyślam/ rozważam. *Speculator*, ein Schildwechter/ Rundschaffer. *P.* stróż/ hspeg. *Specus*, & *Specu*, eine höle. *P.* wąskiniá. *Spelunca*, Idem.

Sperno, *is*, & *Aspernor*, *aris*,
 Nr ich

ich verachte. *P.* gárdze/ wżar-
dzam. *Aspernabilis*, verechtlich.
P. wżgárdzomy/ nteczemny.

Spero, as, ich hoffe. *P.* nádźie-
wam sie/ tuße.

¶ *Comp:* *Despero*, ich verzweif-
le. *P.* Rośpaczam/ żwazpie. *De-*
speratio, verzweiflung. *P.* Ro-
spacz/ żwazpicie. *Inesperatus*, vn-
uerhoffet. *P.* nieśpodźiewany.

Spes, ein hoffnung/ zuuericht.
P. nádźiecia/ otucha.

¶ *Comp:* *Expes*, ohn hoffnung.
P. bez nádźiecie.

Sphera, latine globus; ein K-
gel. *P.* Kulā/ ga. *Sphaerisfe-*
rium, ein Spiel. *Pol.* Ballen-
haus. *Pol.* młotyse/ albo dom/
gdzie pite gramata.

Spondylus, ein Endchel/ Endbel.
P. kłystec. *Item*, ein spindelwirc.
P. wiertalka.

Spica, s, ein Aehr. *Pol.* Płos.
Spiceus, das von Aehren ist. *Pol.*
Płosiany. *Spicatus*, voller Aehrē.
Pol. Płosisty. *Spicilegium*, das
Aehrlesen. *P.* zbieranie/ bgrábie-
nie Płosow.

Spiculum, ein spießfessē/ pfeil.
P. grot/ belt/ strzałā. *Spiculator*,
ein Drabant/ oder Nachtrichter.
P. Drab/ kato. *Spina*,

Spina, s, ein Dorn/ oder rüch-
grad. *P.* Czyn: nte (czernie/ ciera-
nie) albo grzbiet/ paćrzy. *Spe-*
neus, von dornen. *P.* czerniony.
Spinosus, dornicht. *P.* czernisty.
Spinetum, ein Dornbusch. *Pol.*
czerniewisko.

Spinus, s, ein Schleendorn. *P.*
Tárnkowy kijał. *Item*, ein
Schleen. *P.* Tárnka.

Spira, s, ein gewundener Str-
ickel. *P.* żanychtany eniel. *Item*,
ein prezel/ begel. *P.* pracla/ os-
bążanek. *Item*, ein Hutschnur.
Pol. Snur bczapki. *Item*, ein
Wetterzopf/ Haarband. *P.* lo-
piotka/ cypis.

Spiro, as, ich wähe/ blase/ rüch s.
P. n: l: / ichne/ dm: / wondam.
Spiritus, w, ein wind/ athem/
geist. *P.* wiatr/ dech/ oddych/ duch.
Spiritualis, geistlich. *P.* duchow-
ny. *Spirabilis*, lebendig/ blasend.
P. żywyacy/ oddychający/ wia-
tacy. *Spiraculum*, *Spiramentum*,
ein windloch. *P.* Dymnik.

¶ *Comp:* *Adspiro*, ich hauche/
blase an. *Pol.* nádycham/ nády-
mam. *Metaph:* ich bin gänstig/
begierig/ ich sirebe. *P.* żyze/ po-
magam/ mam sie/ bierz sie ku
czemu.

zwigtpie. *Respondeo*, ich antwor-
te. *Pol.* odpowiedam. *Item*, ich
vergleiche / bequeme mich. *Pol.*
zgadzam sie. *Responsio*, *as*, ich wi-
derbelle / murre. *P.* odhezelam /
odwrielam / odwarlam / odmru-
lam / odmárlotam / przeciwlam
sie. *Responsio*, *Responsum*, ein ant-
wort. *Pol.* odpowiedz / odpowie-
dzenie.

Spongia, ein schwam. *P.* gebä.
Spongiosus, schwamechtig / weich /
löcherig. *P.* miekki / dziurawy /
rzadki by gebä.

Sponte, *Ablat.* von mir selbst /
freywillig. *P.* sam z siebie / dobro-
wolnie. *Spontaneus*, freywillig /
gutwillig. *P.* dobrowolny.

Sporta, *a*, ein geflochten Korb.
P. pleciony kos / leśnica. *Sportu-
la*, ein Körblein. *P.* koszyk / koszy-
czka.

Spuma, *a*, Gest / schaum. *Pol.*
piąná / hum. *Spumosus*, voller
schaums. *P.* piąnisty. *Spuma*, *as*,
ich scheume. *P.* pienie.

¶ *Comp.* *Despuma*, ich scheume
ab. *P.* humie.

Spuo, *is*, ich speye / spuze. *Pol.*
plute. *Sputum*, speichel. *P.* śliná.

¶ *Comp.* *Conspuo*, ich bespuze /
speye

speye an. *P.* poplulam. *Despuo*,
ich verSpeye. *Pol.* splulam. *Ex-
puo*, ich spuße aus. *Pol.* wyplu-
wam. *Inspuo*, ich speye hinein. *P.*
wpluwam / nápluwam. *Respuo*,
ich speye wider aus / ich verwerf-
fe / verachte. *P.* odpluwam / odo-
rzucam / gárdze.

Spurcus, *a*, *um*, garstig / vnflie-
tig. *Pol.* plugawy / nieczysty /
mierziony / vel, smrod / pluga-
wiec. *subst.* *Spurcilia*, *Spurcilies*,
garstigkeit / vnfliegtigkeit. *P.* plus-
gástwo / nieczystość. *Spurco*, *Con-
spurco*, ich besudede / verunreinige
P. pomázute / poplugawiam.

Spurius, ein Bastart / Huren-
kind. *P.* Bekárt / kástert / z kura-
wy syn.

S. *Pray* *Q. d. h.* *Tomaz*

Squalor, *oris*, vnflat / schlam /
kot. *P.* smrod / kal / sniedz / plus-
gástwo. *Squalidus*, wást / heß-
lich / vn sauber. *P.* špatny / plus-
gawy / zasniedziony / posniedzia-
ny. *Squaleo*, ich bin wást / heßlich /
vn sauber. *P.* Leże pustym / jestem
spatny / nieczysty.

Squama, *a*, ein fischschuppen.
P. Łuska. *Squamosus*, schuppicht.
P. Łuskaty. *Defona-*

Desquamo, ich schuppe/ ente
schuppe. *P.* Łuski oczesuje/ sprá-
wuje ryby.

S T.

Stabilio, **Constabilio**, ich mache
fest/ bestendig / ich befestige. *P.*
btwirdzam / bstawiam / bmaci-
ntam. **Stabilis**, fest / bestendig.
P. mocny / stály / trwály. **Stabi-
litas**, bestendigkeit. *Pol.* stáłość /
trwáłość. **Stabilitimentum**, ein bes-
festigung. *P.* bmoćenienie / btwir-
dzenie.

Stabulum, ein herberg / wirtsh-
haus / stall. *P.* Gospoda / gościn-
niec / karczma / stajnia. **Stabu-
laris**, ein wirt oder stallknecht.
P. gospodarz / karczmarz / má-
stalerz. **Stabulo**, & **Stabulor**, ich
fere ein / oder stelle. *P.* stoje gos-
poda / postawiam konie.

Comp: Prostibulum, ein Hure-
ren haus / oder Hure. *P.* kurews-
ki dom / zántus / albo kurwa /
nierzadnica.

Stadium, ein Laufplatz / Kren-
platz. *P.* zawód / plac do zawo-
du / albo do gonitwy. *Item*, eine
wette von hundert und fünfß vñ
wenig schritten. *P.* dalekość o-
stwu /

Stu / piacty dwudziestu kroków.
Stadiodromus, einer der in die
wette leufft. *P.* zawodnik / wy-
ścigacz.

Stagnum, ein See. *P.* staw / yes-
zioro. **Stagno**, as, ich werde zu ei-
nem see / ich lauffe ober / beschwem-
me. *P.* stawam sie leziorem / wy-
lewam / przelewam.

Stamen, ein weberzettel. *P.* pos-
staw płoćenná. *Item*, was man
an den woelen legt. *P.* przedzą.

Stannum, i, Zinn. *Pol.* cenna.
Stanneus, zinnern. *Pol.* cenowy.
Stannarius, ein Rannengießer.
P. konwifarz.

Stapedes, **Stegress**. *P.* strzes-
msoná.

Statera, &, ein wage. *P.* wagá.
Statim, fluck / bald. *P.* wnet /
wskro / rychlo / prafko.

Statua, &, ein geschnitz bild. *P.*
ćiosany obraz. **Statuarius**, ein
Bildschneider. *P.* obrzajnik / bnto-
carz.

Statuo, is, ich setze / ordne / br-
stelle. *P.* bstawiam / porzadzam /
bchwalam. **Statumen**, ein Ráb-
stock / psal. *P.* Łycz / podpora /
pal. **Statumino**, ich unterstúze.
Pol. Łycz / op'am / podpieram.

Rr 3 Stator,

Stator, ein diener. *Pol.* *stugá*.
Statutum, ein beſcheid / decret. *P.*
bstáwá / statut.

Comp: Constituo, ich beſtimme /
 beordne / beſtelle. *P.* *poſtá-
 nowiam / rázná-zam / zákre-
 sam. Constitutio*, ein ſagung / ord-
 nung. *P.* *bstáwa / poſtánowie-
 nie / rozządzenie. Destituo*, ich
 verlaſſe. *P.* *opuszczam / oddlegá*.
Instituo, ich beordne / ſetze / ein-
 ſetzwaiſe. *P.* *bstáwiam / stawiam /
 nápráwiam. Institutio*, ein ein-
 ſetzwaiſung. *T.* *náulá / nántzá-
 nie. Institutum*, ein ſatzhaben.
P. *przedstawienie. Praestituo*, ich
 beſtimme zuvor. *P.* *rázná-zam*.
Praestituo, ich treib vnzucht. *Pol.*
nterząd plobze. Praestitulum in
 gemeine Hure. *P.* *popolita
 mátpá. Restituo*, ich bringe / ge-
 be wieder / verbessere / ernewere
P. *wracam / oddawam / poprá-
 wiam / odnawiam. Substituo*, ich
 erfülle / erſetze ein ledige ſtelle. *P.*
zastádzam / proznie mieſzcze.

Stella, *s.* ein ſtern. *P.* *gwiaz-
 dá. Stello*, *as.* ich ſcheine / glen-
 ze. *P.* *świece ſie / ſwieze ſie. Stel-
 lae*, voll ſternen. *Pol.* *gwiaz-
 dów*.

Stello, *enú*, ein Weib / oder

Erdsptinne. P. *Żmija / álbo jumo-
 ny páqk. Item*, ein Beenhafte.
P. *partecz. Stellionatus*, ein
 beſchlichung v' lauffmánschafft.
P. *fatg / zdradá w' suplectiwie*.

Stemma, *as.* ein alt / löblich
 geſchlecht. *P.* *hároimny / słachec-
 ſdom / rodzy / p' solenie*.

Stercus, *oris*, Dint / dreck. *Pol.*
gnoy / gówno. Stercorum, mia-
 ſien. *P.* *gnórnny. Stercorosus*,
 totig / m'ig. *P.* *gnórnny. Ster-
 culiniam*, ein Müſgrube. *Pol.*
Onokw' ſto. Stercoro, *as*, ich
 miſſe / d'ange. *P.* *rágnatam*.
Stereoratio, die d'angung. *P.* *ná-
 gnotanie*.

Sterilis, *e*, unfruchtbar. *P.* *nieci
 plodny / nieurodzáyny / plonny*.
Sterilitas, unfruchtbarkeit. *P.*
nieplodność / nieurodzáyność.
Sterileſco, ich werde unfruchtbar
P. *plonąć / nieplodnym ſie ſta-
 wiam*.

Sterno, *s.* ich werffe / ſchlahe
 nieder. *Pol.* *porzucam / o zicmie
 wderzam. Item*, ich breite aus /
 bidecke. *P.* *ściele / roz / odciaram /
 wprzeczynam. Sternax*, abwürf-
 ſig. *Pol.* *z-zucanach. St. atum*, ein
 deck / bett. *P.* *napoſkó / poſłanie*.

Strages,

Strages, *is*, ein niderlag. *P.* *pos*
rajpá. *Stragula*, *a*, & *Stragula*,
eine decke. *P.* *deśá* / *loc* / *gumá*.

¶ *Comp: Consterno*, *is*, ich bedecke
zu mal. *P.* *poprpyrnyam* / *po*
scielam. *Consterno*, *is*, ich erschre-
cke / mache bestürzt. *P.* *prześtrá*
šam / *žásmucam* / *šfrásatę*. *Con*
sternatio, ein erschreck als / berza-
gung. *P.* *zleśnienie* / *žátrwozenie*.
Insterno, *is*, ich bedecke / breit ober
P. *przeprymam* / *náscielam*. *Pro*
sterno, ich schlage zu boden. *Pol.*
Doražam / *oderžam* o *žiemie*.
Substerno, ich breite unter. *Pol.*
podscielam. *Supersterno*, ich brei-
te oben auf. *P.* *náscielam*.

Sternuo, *is*, & *Sternuto*, *as*,
ich nisse / pfnliche / brühe. *P.* *š*
šam / *párškam*. *Sternutatio*, das
nissen / brühen. *Pol.* *Pržánte* /
párškánte.

Sterto, *is*, ich schnarche / schlaffe
hart. *P.* *chrapie* / *spie* *zawróo*.

Stigma, *atw*, ein brandzeichen /
malzeichen. *Pol.* *ptatno* / *žnāl* /
techá. *Stigmaticus*, gezeichnet. *P.*
ptatnowány / *nácechowány*.

Strigo, *as*, *verbum Inusitat*:

¶ *Comp: Instigo*, ich reize an. *P.*
pobudzam / *podušežá* / *podušežu*
wam.

Stilla,

Stilla, *a*, ein tropffe. *P.* *Propia* /
Propia / *šáplá*. *Sulcidium*, ein
Dachtrauf. *Pol.* *škápnienie*;
Stilla, *as*, ich trieffe. *P.* *šá pam* /
Propie.

¶ *Comp: Destillo*, ich trieffe her-
ab. *P.* *šá pam* / *šeušam*. *Distil*
la, ich brenne Kreuter wasser. *P.*
wodšipale. *Distillatio*, gebrent
wasser. *P.* *wodšá palona*. *Instil*
la, ich giesse ein / ich trieffe ein. *P.*
P. *wlewam* / *wšrapam*.

Stimulus, ein stachel. *P.* *ošen* /
boožieć / *žáblo*. *Metapha*: ein ana-
reizung / vnrühe / anliegen. *Pol.*
podušežá / *ntepošay* / *doleglošć*.
Stimulus, *as*, *Extimulo*, ich reize /
reize. *Pol.* *podušežam* / *pobu*
žam / *nápomtnam*.

Stinguo, *is*, ich lesche. *P.* *gáše*.
verbum Inusitat: Sed

¶ *Comp: Distinguo*, ich zer teile /
unterscheide. *P.* *Rozdžielam* / *ro*
spráwlam. *Distinctio*, ein zer tei-
lung / unterscheid. *Pol.* *Rozdžielea*
nie / *roznošć*. *Extinguo*, ich lesche
aus / vertilge. *Pol.* *žágášam* /
žágłábjam / *žátrácam*. *Instin*
guo, ich bewege innerlich. *Pol.*
wnatrzporužam. *Instinctus*, *is*,
ein anreizung. *P.* *pobudzenie* /
nátechně

nätschntenie. *Restinguo*, ich lösche
wieder / ich stille / vertilge. *P.* *zaj*
gąsam / *osmierzam* / *zagiądzam*.

Stipes, *is*, ein pfal / stock. *Pol.*
Pol / *pal* / *pień* / *pniał* / *Parcz*.

Stipo, *as*, ich stopffe / vermache /
umbegebe. *Pol.* *zatykam* / *zaprą*
wuję / *obstępuje*. *Stipator*, ein
Drabant, *P.* *Dráb*.

Stips, *vel Stipis*, *is*, Münz /
gelt. *Pol.* *Moneta* / *mynca* / *pie*
niadze. Item, Almosen *P.* *hát*
mużna. *Stipendiū*, Sold / Kriegs
besoldung. *Pol.* *żold* / *myto* *żo*
nterskie. *Stipendiarius*, steuerbar /
der steuer und schätzung gibt. *P.*
Ezinbowne / *Story dan* / *pobor* /
y inże potát / *dawa*. *Stipendia*
rus, ein Soldner, *Pol.* *żolnierz* /
yurgelnik.

Stipula, *a*, stopffel. *P.* *Kzysko* /
stoma / *knowie*.

Stipulor, *aris*, ich frage / bege
re / verheisse. *P.* *pytam* / *zadam* /
obiecuję / *przypreczam* / *stubiute*.
Stipulatio, ein verheissung eines
begerten dinges. *Pol.* *przyprecze*
nie tego / *o co sie prośito* / *zmo*
wą społeczną / *obietnicą*.

¶ *Comp*: *Astipulor*, ich falle bey /
stimme mit. *Pol.* *zgadzam sie* /
przypzwalam.

Stiria,

Stiris, ein Eßzapff. *P.* *Lodoi*
wy sopel.

Stirps, ein stam / geschlecht. *P.*
Rodzay dom / *połolenie*. Item,
ein stam eines bawms / eine stau
de. *P.* *pień* / *szep*. *Stirpius*, ad
uerb: von grundt auff. *P.* *z grun*
tu.

¶ *Comp*: *Extirpo*, ich reute auß /
vertilge. *P.* *wypielam* / *wyforze*
ntam / *wyglądzam*.

Stina, *a*, eine pfugsterze. *Pol.*
kożica.

Sto, ich stehe / bleibe. *P.* *stope* /
trwam. *Stabilis*, *Stabilio*, *vide*
supra. *Status*, *us*, ein zustand /
maß / weiß / gebord / *Pol.* *stan* /
stai / *sposob* / *obp* / *zay*. *Statio*,
ein stell / stett / oder ein port. *P.*
stan / *stanie* / *miejsc* / *albo port* /
przystep. Item, ein Schiltwach.

P. *straż* *żolnierska*. *Stationari*
us, ein schiltwechter. *Pol.* *stroż*.
Statio, Kriegsleger. *P.* *poloż*
nie woyska / *oboż*. *Statur*, ein
größe / höhe / lenge / einer person
Pol. *wzrost*. *Stator*, ein Stades
knecht / diener. *P.* *miejski páro*
szek / *sluga*.

¶ *Comp*: *Adsto*, ich stehe dabey /
tret hinzu. *Pol.* *stoię przy cym* /
przy

przystępuje. *Consto*, ich bestehe/
 beharre. *P.* zostawam/ trwam.
Constat, *Imperi*: es ist gewiß. *P.*
 rzecz pewna/ wiadomo. *Item*, es
 stoi/ stoi. *Pol.* stoi/ stoi. *Constans*,
 beständig. *P.* Trwam/ trwam.
Constantia, beständig-
 keit. *P.* Trwam/ trwam. *Circumsto*,
 ich stehe umher. *Pol.* około stoje /
 wokół stoje. *Circumstantia*, ein
 umstand / gelegenheit. *P.* okoliczność /
 obyczaj. *Dissto*, ich bin abgelegen /
 habe ein unterschied. *Pol.* yestem
 daleko / yestem rożny. *Distantia*, ein
 weit / unterschied. *Pol.* dalekość /
 różność. *Exsto*, ich bin vorhanden.
P. yestem. *Insto*, ich treibe / nöti-
 ge / halte an. *Pol.* przynusiam /
 przypadam / trwam. *Item*, ich
 nahe. *Pol.* przybliżam sie / nad-
 chodzę. *Instantia*, ein anhaltung.
P. naleganie / błaźliwość. *Intersto*,
 ich stehe darzwischen. *P.* między
 czym stoje. *Interstitium*, ein
 raum zwischen etwas. *P.* płac /
 albo między czym. *Oisto*,
 ich verhindere. *P.* przeszkadzam /
 zawadzam. *Persto*, ich beharre.
P. Trwam. *Presto*, ich ubertref-
 fe / gebe / leiste. *P.* przewyżsam /
 dąże /

dąże / pełnie / okazyje. *Prestat*,
Imperi: es ist besser. *Pol.* lepszy
 jest. *Prestans*, herrlich / köstlich /
 fürtrefflich. *P.* zacny / kosztowny /
 niepospolity. *Prestantia*, fürs
 trefflichkeit. *P.* zacność / przewyż-
 śanie. *Prosto*, ich bin feil. *P.* yestem
 przedany / wystawiony. *Resto*,
 ich bin übrig. *P.* zostawam /
 żywam / yestem ostatnym. *Sub-
 sto*, ich bleibe. *P.* Trwam / zosta-
 wam. *Substantia*, ein wesen. *P.*
 bytność / bytność. *Item*, Hab
 und Gut. *Pol.* Majątność / bo-
 gactwo / ymienie. *Supersto*, *Inu-
 sitat*: *Superstes*, *Superstitio*, *vi-
 de suo loco*.

Stola, a, ein jeglich lang weiber
 Kleid / ein schäube. *Pol.* wšelaka
 niewieścia śaća podługowata /
 śuba.

Stolidus, a, um, doll / töricht.
P. głony / głupi / wilą. *Stoli-
 ditas*, Thorheit. *P.* głęźstwo /
 głupstwo / błaźństwo.

Stolo, *onis*, ein wasserreis / nes
 benzweig. *P.* wilk / gąłz niepo-
 żyteczna.

Stomachus, i, der schlund / die
 speiseröhre. *Pol.* gardziel. *Item*,
 zorn / verdruß. *P.* gniew / złość

nie. *Stomachus*, zornig. Pol. Oniwillig. *Stomachor*, ich ein zornig/ unwillig. Pol. Inſiem gntwillig/ niecierpitiwy.

Storea, *a*, eine Matte/ strodecke. P. *Mátá*/ rogojá.

Strabo, *onis*, ein ſchüler/ ſchilbock. P. *Rozoſi*/ *brloſ*/ *Etory* *zeſem* *pátrzi*.

Strages, *Stragula*, vide *Sterno*.

Stramen, ſtroh. P. *ſtomá*. *Stramentum*, ſtrew. P. *Barloſ*. *Stramineus*, ſtröern. P. *ſtomiany*.

Strangulo, *as*, ich gurgelte/ würgen. P. *dawie*/ *duſe*/ *zaduſam*.

Stranguria, die Harnwinde/ die kalte piſſe. P. *Rzejánte* *wlo*
nie/ *cieſkoſi* *puſezania* *wody*.

Stratagema, *alis*, ein Ritter/ ſtück/ *Rrt*. *ſgeſchwindigkeit*. P. *Stuſá* *rycerſka* / *fortel* / *ch*
troſi *wotenna* *álbo* *zolnierſká*.

Sirena, ein berehrung auffſe
Neue jahr. P. *Dar* / *bpomineſ*
nowego *latá* / *ſoledá*.

Sirenuus, Manlich / dapffer/
ritterlich. P. *Mejny* / *czereſty* /
dzielny / *rycerſki*. *Sirenuitas*,
Manheit. Eánheit. P. *Meſtwo* /
ſmiátoſi / *dzielnoſi*.

Strepo,

Strepo, *us*, ich rauſche/ Enarre.
P. *ſamte* / *ſamterze* / *chroboce* /
ſt *gpie*. *Streptus*, *us*, ein ge
reuch. *ſmer* / *ſum* / *trzeſt* / *chro*
bot / *lomot*.

Comp: *Circumstrepo*, ich rau
ſch allenthalben. Pol. *wſedy* *lo*
mot *czynie*. *Obstrepo*, ich wie
derbelle/ wiederſe mich. P. *oda*
wryſkam / *odmruſkam* / *prze*
wiam *ſie*

Siria, *a*, ein außgehólet ſtró
men an einer ſeul/ etc. P. *ſrefá*
wyćioſána / *wyheblomána* *ná*
ſtupte / *laſkowánte*. *Sirio*, *as*,
ich mache ſtreiffrechtig. P. *laſku*
te / *ſrefuie*.

Strideo, *es*, & *Strido*, *is*, ich
Enirre/ pfeiffe. P. *ſkrypie* / *ſw*
cze / *piſeje* / *chrzeſeje*. *Stridor*,
das Enirren/ rauhchen. P. *ſkry*
tánte / *ſkrypienie* / *ſw* *ſ*.

Strigil, *us*, ein Striegel/ Roſſ
kamp. P. *grzeblo* / *ſropá* / *cudzi*
blo. *Strigilo*, *as*, ich ſtriegele/
buſe. P. *cudze* / *czeſe*. *Strigosus*,
mager/ dünn. Pol. *chudy* / *wyćie*
czály / *opádly*. *Strigmentum*,
ſtriegelſtaub. Pol. *proch* / *oſtro*
bin.

Stringo, *is*, ich ſtreiffe ab / ich
drücke

drücke zusammen. *P. oczyfam* / ob-
rywam / dohywam / ściśkam /
stulam. *Strictus*, *a. um.* eng. *P.*
ściśly *Strictum*, P. Englich *P. Pro-*
ty / nápretee. *Strictura*, Eisens-
fettel. *P. stry* / zjelaza.

Comp: Adstringo, ich binde
zu / Enüpfte zu. *Pol. zawięzute* /
zapiąam. *Alstrigmentum*, ein
Reißel / senckel. *P. wpięga* / rze-
nuen. *Constringo*, ich binde /
Enüpfte zusammen. *P. zwięzute* /
spinaam. *Distingo*, ich binde hin
und wieder. *Pol. ięzagam* / obo-
wiezute. *Distictus*, *us.* ein ge-
gent / landschaft. *P. powiat* Ob-
stringo, ich verbinde / verknüpfe.
P. obowiezute / pozbinięam czy-
nie. *Olstrictus*, verbunden / ver-
pflichtet. *Pol. oboviażany* / po-
winny. *Perstringo*, ich streiffe
fast / rüde an / taste an / verblen-
de. *Pol. ściagam* / dohykam / dá-
te komu znać / dáte komu wsad-
no / rusze łogo stowy. *Restringo*,
ich binde zurück / ich ziehe zu-
sammen / mache eng. *P. na zád-*
ku zawięzute / ściśkam. *Restrictus*,
eng / zusammengezogen. *P. ściś-*
ly / wafki.

Strix, ein Nachtvogel. *P. Łel.*

Struma,

Struma, *asis*, ein decke. *P. piero-*
nat / materac.

Strophium, ein Brustlag. *Pol.*
żaloga. Item, ein Schnupstuch /
Nasestuch. *P. Chustka*.

Strues, *us.* ein holzhaußen. *P.*
stos drew / gromada / lupá.

Struma, *a.* ein Propff. *P. wol-*
albo mole. *Strumofus*, Propffigt.
P. wolaty / wolowaty.

Struo, *is.* ich sehe zusammen /
ordne / bawe. *P. przyprawiam* /
názadzam / budute. *Strutura*,
a. ein Gebew. *Pol. Budowanie*.
Structor, ein vorschneider. *Pol.*
frączy / podstół.

Comp: Adstruo, ich bawe hers-
zu. *P. przybudute*. *Construo*, ich
sehe / füge zusammen. *P. stawiam* /
siądzam iedno s drugim. *De-*
struo, ich reisse ein / breche ab. *P.*
Rozwalam / Łąze / Łamie. *Ex-*
truo, ich bawe auff. *Pol. wystaw-*
wiam / zbudute. *Instruo*, ich be-
reite / unterweise. *P. gotute* / náu-
czam. *Instructio*, ein bereitung /
unterweisung. *P. nágotowanie* /
náuczanie. *Instrumentum*, ein
werckzeug. *Pol. náczynie* / státek.
Olstruo, ich verstopfe / vermache.
P. zapy am / ząprawiam.

Struthio,

Struthio,

Struthio, *Struthius*, *Struthio-camelus*, ein Strauß. *P.* Struß.

Studeo, *es*, ich befeisse mich / liege ob / studiere. *P.* pilnute / lesze nād cym / dcze sie. *Studium*, fleiß / gunst. *P.* pilność / nauka / cwiczenie / chuc / zyczliwość. *Studiosus*, fleißig / günstig. *I.* pilny / zyczliwy.

Stultus, *a*, *um*; Narrisch. *Pol.* Balony / glupi / niemądry. *Stultus*, subst: ein Narr. *P.* Blazen. *Stultitia*, Thorheit. *Pol.* baleniastwo / glupstwo / blazenstwo.

Stupa, *a*, werck / heiden / grob / flach. *P.* żgrzebi / pąklept. *Stupeus*, wercken. *P.* żgrzebný / pąklepný. *Stuparius malleus*, ein Flachs breche. *P.* Łarlica / Tierlica.

Stupeo, *es*, *Stupeſco*, *Obſtupeo*, ich entseze mich / verwundere mich. *P.* zdumiam sie / zdziwute sie / zdziwiete / zmiłkam. *Stupor*, *Stupiditas*, entsezung. *Pol.* zdumienie / zdziwotałość. *Stupidus*, vnsunnen / toll. *P.* zdumiały / zmiłkły.

Stuprum, *i*, schand / hurerey. *P.* wſelaki nierząd / gwałt / zgwałcenie białych glow / kurestwo / nierząd /

nierząd / nieczystość. *Stupro*, *as*, ich schwewe / schende. *P.* nierząd płodze. *Stuprator*, ein Hurer / Fräwenscher. *P.* kurewnik / fromotnik białych glow.

Sturnus, *i*, ein Staar. *P.* spał. *Sturnatim*, hauffenweis. *P.* gromada / hurmem.

Stylus, *i*, ein griffel. *P.* grąś / pratek. *Item*, ein weise zu reden vnd zu schreiben. *P.* obyczay / sposob mowienia y piśania.

S. V.

Suadeo, ich rathe / vermahne. *P.* Rådze / nāpominam. *Suasio*, ein rathung / vermahnung. *Pol.* Rada / rādzenie / nāpominanie. *Comp: Dissuadeo*, ich wider rathe / ich mane ab. *P.* Rozrādzam / odrādzam / odwodze. *Persuadeo*, ich vberrede. *Pol.* nāmaswiam. *Persuasio*, ein vberredung. *P.* nāmowa.

Suavis, *i*, süß / lieblich. *I.* słodki / łagodny / miły / wdzięczny / przyjemny. *Suauitas*, süßigkeit. *P.* słodkość / łagodność / wdzięczność. *Suauum*, ein fuß. *P.* pocałowanie. *Suauior*, *aris*, ich küsse. *P.* całuje.

Sub,

Sub, *prap*: vnter. *P.* pod. *Item*, nach oder vor. *P.* po/ albo przed. *Composita cum nominibus adiectiuis minuit eorum significatiuonem*, *ut Subagrestis*, einwenig Bawrisch / etwas vnhdlich. *Pol.* przysprosienyhim. *Subamarus*, etwas bitter. *Pol.* nieco gorzki.

Suber, *eris*, Borckenholz / panstoffelholz. *Pol.* Korek / Korowce drzewo.

Subito, schnell / plözlich. *Pol.* presto / nagle. *Subitus*, *Subitanus*, schnell / gähling. *P.* presto / nagle.

Sublica, *a*, ein langer brücken pfahl. *Pol.* Pal dlugi mostowy / sochą. *Sublicius pons*, ein hültern bruck. *P.* drzewiany most.

Sublimis, *e*, hoch. *Pol.* wysoki. *Sublimitas*, hoheit. *P.* wysokość.

Subo as are, *porcorum est*, wenn die schwein einander retten. *Pol.* sliwie sie / Erzećć / Eternozic / Eternozowac.

Subscus, *udis*, hölzerne leisten. *P.* Lutowa.

Subsolanus, der wind von morgen. *P.* wiatr od wschodu słońca.

Subtegumen, *inis*, Eintrag / wefel. *P.* watek.

Subter,

Subter, *prap*: vnter. *P.* pod.

Subtilis, *e*, dünn / fein. *Pol.* cienki / subteln / foremny.

Subucula, ein Hembd / Futter hembd. *P.* Kosulá / weintarfa.

Subula, *a*, ein Schusternadel. *P.* hydlo.

Subulcus, ein Sawhirt. *Pol.* Swinski pásztrz / Swintarz.

Succendo, *vide Cando*.

Succida, *a*, neu geschoren wolle. *P.* wełna dopiero strzyżona.

Succidia, ein seiten speck. *Pol.* poleć mtesá.

Succinum, Athenstein / Bornstein. *P.* Bursin.

Succisus, *a*, *um*, von dem notwendigen abgezogen. *Pol.* z potrzebynego odiete. *Succisium tempus*, Nebenzeit. *Pol.* wolny czas.

Succus, *i*, safft. *P.* Sok / miazga. *Succosus*, safftig. *P.* sokasty / soczysty.

Succula, *a*, ein ferckel. *P.* proście / prosiakfo. *Item*, ein zugwalle. *P.* Kotowrot / wiyadło.

Sudes, *is*, ein pfal / stock. *Pol.* pal / kół.

Sudo, *as*, ich schwitze. *P.* pocie sie. *Sudor*, *oris*, Schweiß. *Pol.*

Ś 3 pot.

pot. *Sudarium*, ein schweißstüch.
lin. P. chustła.

¶ *Comp: Desudo*, ich bemühemich
fast. P. prącute/ zapocam sie.

Sudum, i, schön wetter. P. piek,
na pogodą.

Suesco, ich gewöhne. P. náklá-
dam sie, verbum Inusitat.

¶ *Comp: Assuesco*, *Assuesco*, ich
gewöhne. P. przytożę sie/ nąwy-

łam. *Assuefacio*, ich gewöhne.
P. náklądam/ przyuczam. *Con-*

suesco, *Idem*. *Consuetudo*, ein ge-
wohnheit. Pol. zwyyczaj/ nálog.

Item, gemeinschaft/ landschaft
P. Towarzystwo/ znáto ność/

záchowánie. *Consuetus*, gewohn-
lich. P. zwykły. *Desuesco*, ich ent-

wehne. P. odklądam sie/ odwy-
łam. *Desuefacto*, ich entwehne.

P. odklądam/ oduczam.

Suffarcinatus, beschweret/ be-
laden. P. obciężały/ podłasańy.

Suffio is, ich reuchere. P. Padzę/
Curze. *Suffitus*, us. *Suffimentum*,

ein reuchung. Pol. Padzenie/
Curzenie.

Sufflamen, inis, ein radspere/
hemlette/ flepperstil. P. hámo-

wán c kółá/ hámownica.

Suffoco, as, ich ersticke. P. zá-
dawiám/

dawiám/ zádušám/ vmaržám.
Suffocatio, ein erstickung. P. zá-

dušenje/ vmarzenie.

Suffragor, *Suffragium*, *Suffra-*
go, vide *Fragor*.

Suggestus, vide *Gero*.

Suggrundia, arum, vel *Suggrū-*
dia, orum, das forderdach. Pol.

przędach. P.

Suggillo, as, ich schlaße blut-

messig. P. sińość wyćinam. *Me-*
taph: ich schelte/ leistere. P. Łżę/
stomocę/ cżę wstacząm/ dragą.

Sugeo, es. & *Sugo*, is, ich saug-
ge. P. je.

¶ *Comp: Exugo*, ich sauge aus.
P. wyńiam.

Sui, recip: sein. P. jego. *Suus*,

possess: sein. P. swoy/ własny.

Sulcus i, eta furch. P. B. ozdą.

Sulco, as, ich mache ein furch.

P. porze/ wzorywam/ brozdute.

¶ *Comp: Bisulcus*, zweyfurchig/
zwoypręstg. P. o dwu żigontech/
o dwu łechách/ o dwu łoncách.

Sic Trisulcus, &c.

Sulphur, uris, schwefel. P. siara
ła. *Sulphureus*, schwefelicht. P.

siarczány. *Sulphuraria*, ein
schwefelhütte. Pol. siarkownia.

Sulphuratus, geschwefelt. P. hars-
kowy/ siarczony. *Sum*,

Sum, ich bin. *P.* Jessem. *Est*,
Imperf. es gehört zu. *P.* należy/
przynależy/ przystoi.

¶ *Comp.* *Assum*, ich bin abwesend. *P.* nie jestem przytomny.
Absens, abwesend. *P.* nieobecny/
nieobliczny/ nieprzytomny. *Absentia*,
abwesenheit. *Pol.* nieprzyn
tomność. *Adsum*, ich bin da. *P.*
Jestem obecny/obliczny. *Desum*,
ich mangle. *P.* niedostaje. *In-*
sum, ich bin in etwas. *P.* jestem
wczym. *Intersum*, ich bin dabei.
P. Jestem przy czym. *Interest*,
Imperf. es ist dran gelegen. *Pol.*
należy. *Obsum*, ich schade. *Pol.*
szkodzę/ zawadzam. *Possum*, ich
kan/ mag. *Pol.* mogę. *Potens*,
mchtig. *Pol.* moźny. *Potentia*,
Macht/ gewalt. *Pol.* moźność/
zwierzchność. *Impotēs*, schwach/
nicht mchtig. *Pol.* młny/ słaby.
Presum, ich stehe für. *P.* jestem
przełożonym/ pánute/ rzadzę.
Præses, idis, ein vorsteher/ verw
walter. *P.* przełożony. *Præsens*,
gegenwertig. *P.* obecny/obliczny/
przytomny. *Præsentia*, gegen
wart. *P.* obecność/przytomność
Præsentō, as, & *Repræsentō*, ich
stelle gegenwertig/erzeige/bewei
se. *Pol.*

se. *Pol.* stáwiam/ wysiáwiam/
okázuję. *Representatio*, ein aus
genscheinliche darstellung/ bes
weisung. *P.* oczýwiste okázanie.
Prosum, ich bin nütz/ helffe. *Pol.*
jestem poźyteczny/ pomagam.
Subsum, ich bin unter. *P.* jestem
pod czym. *Supersum*, ich bin vbriz
Pol. zostawam/ jestem ostátny
álbo źytny.

Summa, die sum/ ein ganzer
begriff. *P.* summa/ osiegniente
niektorey rzeczy. *Sumptim*,
kárzlich. *P.* krotko. *Summus*, der
höchste. *P.* náywyszy. *Summitas*,
die höhe/ der gíebel/ wipfel. *Pol.*
wysokość/ wirzech/ wierchołek.

¶ *Comp.* *Consummo*, ich vollenz
de/ volbringe. *P.* dołonam/ wy
pelniam. *Consummatio*, vollens
dung. *P.* dołonanie/ wypelnienie.

Sumo, u, ich nehme. *P.* bierzę.
Sumptus, us, vnkost. *P.* náklad/
kost/ kostunek. *Sumptuosus*,
kóstlich/ kostbar. *P.* kostowny/
hoźny/ wtrátny.

¶ *Comp.* *Assumo*, *Consumo*, ich
verzehre. *P.* Tráwie/ wtrácam.
Assumo, ich neme herzu. *P.* przyno
mie. *Infumo*, ich fere/ wende
an/ seze dran. *Pol.* nákladam.
Præsumo,

Presumo, ich sehe mir vor/ bnter/
stehe mich/ halte viel von mir. *P.*
przed sie bierze/ wstanie/ wiele o
sobie dżierze. *Presumptio*, freuel/
vermessenhett. *P.* smiałość/ bes-
pieczność.

Suo, is, ich nähe/ flicke. *P.* śli-
ye/ tātam. *Sator*, ein schuster. *P.*
świec. *Sutorius*, schusterisch. *P.*
świecki/ śewcowy. *Sutura*, e, ei-
ne Naht. *Pol.* Sew. *Sutrina*, ein
schuster werckstadt. *Pol.* świecki
warsztat. *Sutiles*, e, genähet/ ge-
flicket. *P.* śywany/ tātany.

Comp: Affuo, *Consuo*, *Insuo*,
ich flicke an/ nähe an. *P.* przy-
śywam/ s śywam/ z śywam.
Consutiles, e, zusammengeflicket. *P.*
śpity/ zlatany. *Exuo*, ich ziehe
aus/ beraube/ benchme. *P.* zwło-
cze/ zżuwam/ wyżuwam. *Exu-
um*, & *Exunia*, arum, ein ab-
gelegte Kleid/ oder abgestreiffet
schlangen haut. *P.* śatā zwleczo-
na/ albo śtorā weżowa odarta.

Supellex, Hausrad. *P.* sprzęt/
grat domowy/ sprzęczuch.

Super, *prap:* ober/ drauff. *Pol.*
nād/ nā.

Superbus, stolz/ hoffertig. *Pol.*
pyśny/ butny. *Superbia*, hoffart
P. pychā/

P. Pychā/ butā/ wysoka myśl.
Superbio, is, ich stolziere. *Pol.*
pyśnięcie.

Supercilium, *vide Cilium*.

Superior, &c. *vide Supra*.

Superus, *Supernus*, was oben
ist. *P.* nāgorny. *Superi*, die heil-
ligen/ götter. *P.* święci/ bogowie.

Supero, as, & *Comp: Exupero*,
ich überwinde/ übertreffe. *Pol.*
przewyższam/ przechodzę/ prze-
wyższam. *Superabilis*, e, über-
windlich. *P.* zwyciężony/ prze-
bity.

Superstes itis, überig/ lebendig.
P. pozostały/ żywy/ zdrowy.

Superstitio, ein falscher glaub/
Aberglaub. *P.* żabobonny.

Superuacuuus, *Superuacaneus*,
überflüssig/ nicht notwendig.
P. zbityny/ niepotrzebny.

Supinus, *Resupinus*, Rückling/
hindersich liegend. *P.* wznaś le-
żący. *Metaph:* faul/ nachlässig.
P. Leniwy/ niedbaly.

Supparus, & *Supparum*, ein
schurz/ oder weiberhemdd. *Pol.*
śorc/ śartuch/ ciāśnochā/ o-
ziemna koshulā.

Suppedito, as, ich reiche dar/
gebe dar. *P.* nādawam/ dodawā/
nādajam. *Suppe-*

Suppetia, vide Peto.

Supplex, Supplicium, vide Plico.

Supra, droben / ober. P. nád/ ná. Compar: Superior, höher. P. wyższy. Item, vergangen. Pol. przeszły. Supremus, der Oberst/ höchste. P. najwyższy.

Sura, a, ein wade. P. Łyż.

Sarculus, i, ein zweig/ pfropff/ reiß. P. łatorość/ łęczę/ żyzak.

Surdus, a, um, Taub. P. Głuch. Surdaster, der nicht wol höret. P. głuch / który nie dobrze dostrzega. Surditas, taubheit. Pol. Głuchota. Surdeo, ich bin taub. P. Jestem głuchy. Surdesco, ich werde taub. P. głusze.

Surgo, u, ich stehe auff/ ich wachse. P. wstaje/ wzrastam.

¶ Comp: Assurgo, ich stehe für einem ehrenhalben auff. P. powstawam przeciw komu dla potę. ciwość. Consurgo, Exurgo, lat. cum simplici, Insurgo, ich lehne mich auff/ erhebe mich/ empöre mich. Pol. powstawam przeciw komu. Resurgo, ich stehe wieder auff. P. znówu wstaje. Resurrectio, ein auferstehung. Pol. powstanie.

Sursum, adverb: Empor/ ober sich. P. wyżej. Sur,

Sur, suis, ein Sam / schwein.

P. Swinia/ mactorka. Suillus, schweinen. Pol. swint / swinst.

Subulcus, ein Sewhirt. P. Swiatłopas/ Swiniarz.

Sus, deg, fero, vel habeo, ich achte nicht/ frage nicht darnach/ es geht mir gleich. P. nie dbam/ wyszło mi za tedno.

Suspicio, Suspicio, vide Specio.

Susurrus, i, ein gebrum / gemurmelt. P. Sum/ Smer/ Smerás. Sufurro, as, ich brümme/ murmle. Pol. Sumie/ Smerze/ Smerze. Sufurro, onis, ein Verleumbder/ Asteirreder. P. omowaś/ Bezełarz.

¶ Comp: Insufurro, ich blase ein. P. pojętam.

S Y.

Sycophanta, a, ein betrüger / lesterer. P. osuś/ lgarz/ potwaraś.

Sylva, a, ein wald. Las/ Bor. Sylvestris, e, wild / waldisch. P. dziki/ leśny/ borowy.

Symbolum, i, ein Warzeichen/ Lösung. P. znak/ rechą/ hásto. Item, erten/ oder zechpfenning. P. szlad/ stojente ná biesiade.

Te

Comp:

Comp: *Asymbolus*, der nichts zur zech gibt. *P.* Ktory ná biesiá: de nie nie dáte.

Symposium, eine Zech. *P.* *Colaciya* / *Biesiáda*. *Sympotes*, ein Zechbruder. *P.* Towarzyb ná biesiedzite.

Synagoga, ein versammlung. *Pol.* zbor / bożnica.

Synanche, halsswehe / oder die breune. *P.* slynogorz.

Syncerus, a, um, rein / lauter. *P.* bezpyry / czysty. *Synceritas*, lauterkeit / reinigkeitt. *P.* bezpyrośc / czystośc.

Synceput, ein Schweinskopff. *P.* swinta głowizná. Item, das vorder theil am heupt. *Pol.* Ciesmie / przednia część głowy.

Syndicus, ein beschürmer / oder fürsprach vor gericht. *P.* obrońca / rzecznik / prokurator.

Syngrapha, & *Syngraphum*, ein Handschrift. *P.* Spisek / Zapis / Cirograff.

Synodus, ein Zusammenkunfft. *P.* zgromadzenie / zjazd.

Syrma, atis, der schwanz an eines weibes fleid. *P.* Rucho / białe białych głow.

INCL

T *Abanus*, i, ein Brem / bremsse. *P.* Bał.

Taberna, a, ein Krambuden. *P.* Kramnica. Item, ein Kretschme. *P.* Karczma. *Tabernaculum*, ein Hütte. *P.* Namot / przybytek.

Tabes, is, die Schwindsucht. *P.* suchotá. *Tabidus*, a, um, verdorret. *P.* suchota mąciach. *Tabesco*, & *Comp:* *Contabesco*, *Extabesco*, ich verdorre / verwelcke. *P.* schne.

Tabula, a, ein tassel. *P.* Tablica. Item, ein brett. *P.* deská. *Tabella*, a, ein tesselein. *P.* Tablicza. *Tabellio*, & *Tabellarius*, ein Briefstreger. *P.* posel. *Tabellarium*, & *Tablinum*, ein schreibstüb / da man allerley brieffe verwahret. *Pol.* wydeblá / albo sklep do chowania wszelakich listow. *Tabulo*, as, & *Contabulo*, ich beslege / beschlahe mit bretern. *Pol.* Deskámt / Tarcicámt pokládá, obijam. *Tabulatum*, ein Bune / Astring. *Pol.* Strop / przetr / astyng z tarcic dezynion.

Taceo,

Taceo, es, ich schweige still. *P.* milcze. *Tacitus*, a, um, still/ stills schweigend. *P.* cichy/ milczacy. *Taciturnus*, verschwiegen. *Pol.* milczacy/ wterny. *Taciturnitas*, verschwiegenheit. *Pol.* Cichość/ wternność.

¶ *Comp: Conticeo, Obticeo, Reticeo*, ich verschweige. *P.* zámilczam.

Tada, vide Teda.

Tedet, Imperf: es verdreust. *P.* mierzmi mie/ mårkotno mi. *Tadium*, verdruss. *P.* Zestność/ tesgá. *Tediosus*, verdrießlich. *Pol.* mierziony/ testliwy.

Talea, a, ein Kerbholz. *P.* Farb.

Talio, ens, ein gleiche vergeltung. *Pol.* Rowna záptátá/ oddanie/ pomsta.

¶ *Comp: Retalio*, as, ich vergelte/ rechne mich. *Pol.* oddawam/ záwetuje/ mscze sie.

Talis, e, sollich. *P.* Tákí/ tákíowy.

Talitrum, i, ein Hirnschnelle/ stirnackel. *P.* szudle.

Talpa, a, ein Maulwurff. *Pol.* Prett.

Talus, i, ein Knorr am fuß. *P.* kosteká. *Talarus*, i, was biß an

die

die Knorren reichte. *Pol.* dlugi áz do kostek. *Taxillus*, dimin: ein KleinKnorlein. *P.* kosteczka.

Tam, Aduerb: so wol. *Pol.* Tak.

Tamen, Aber/ jedoch. *P.* Ale/ wśakże/ jednak/ ale wzdry.

¶ *Comp: Attamen, Veruntamen, Idem. Tameſi*, wievol. *P.* Acz/ aczkolwiek.

Tamino, as, verb: Inusit: cuius *Composi: Contamino*, as, ich besflecke/ besuddele. *Pol.* pomázute/ pokalam. *Incontaminatus*, vns besfleckt. *P.* niepokalány/ niepomázany.

Tandem, Endlich/ zuletzt. *P.* ná koniec/ ná ostátek.

Tango, is, ich rüre. *Pol.* dotykam sie/ porucham. *Tactus*, us, die antastung/ greiffung. *P.* dotykiente.

¶ *Comp: Attingo*, ich rüre an. *Pol.* Dotykam sie/ porucham.

Contingo, ich erreiche. *Pol.* dosiegam. *Contingit, Imperf: es begibt sich.* *Pol.* Tráfi sie/ przygadza sie.

Contiguus, a, um, was an einander stößt. *Pol.* przyległy/ pograniczny. *Contactus*, us, das anrüren. *Pol.*

Et 2

dotykies

doeſtente. *Contagio, onis, & Contagium*, eine ſeuch. *P.* żarążą/chorobą. *Contagiosus*, was da anſtecke/ verderbt. *Pol.* żarążliwy/przymietający ſie/ przyrzucający ſie. *Intingo*, ich duncke ein. *P.* wmaczam/ wyſam/ wrązam. *Intinctus, us*, ein eintauchen. *P.* przyſmąk. *Intactus, a, um*, vnuerlezt/ vnuerſehet. *Pol.* nienąruſzony/ niepoſkalany. *Obringit*, es widerſehet. *P.* przygadza ſie/ ſtawia ſie. *Pertingo*, ich rüre/ oder reiche hinan. *P.* dotyłam/ doſiegam.

Tanquam, Aduerb: gletchals. *P.* yakooby.

Tantus, a, um, ſo groß. *P.* Tyle. *Ti/ tāk* wielki. *Tantum, Aduerb*: nur/ allein. *P.* tylko. *Tanti, ſo* theuer. *P.* tāk drogo. *Tantiſper*, ſo lang. *P.* tāk długo. *Tantopere*, ſo ſehr. *P.* tāk bąrzo. *Tantundem*, eben ſo viel. *P.* tyle/ tāk wiele.

Tapes, etis, ein Zepich. *P.* Ło. bierzec/ oponą.

Tardus, a, um, langſam/ ſaul. *P.* niertchly/ lentny. *Tardiuſculus*, etwas trege. *Pol.* przylent/ wſtim. *Tardus*, langſamkeit/ ſaulheit. *P.* lentwość. *Tardus, as*, ich

ich bin langſam/ ſeume mich. *P.* omieſławam.

Comp: Retardo, as, ich hale auff. *P.* żądzierzawam/ żąmieſzawam.

Tartarus, i, die helle. *P.* piekło. *Tartareus*, helliſch. *P.* piekielny.

Taurus, i, ein Stier. *P.* Był/ Buſak. *Taurinus*, was vom ſtier iſt. *P.* Bykomy.

Taxillus, vide Talus.

Taxo, as, ich rür hart an/ ich ſehet/ ſchelte/ ſtraffe. *P.* dotyłam ſie/ hęcuc/ parze/ łate/ ruſam Łogo w ſadno. *Taxatio*, ein Schetzung/ die Tax. *Pol.* hęcunc/ oſacowanie.

Taxus, i, ein Eibbaum. *P.* Cis.

T E.

Techna, a, ein Kunſt/ liſtigkeit/ betrug. *Pol.* ſtuka/ chytrość/ zdrada.

Teda, a, Rimbawm. *P.* Soſonia/ Luczyno. *Item*, ein ſackel/ Fördiſe. *P.* pochodnia/ ſwiecā.

Tego, us, ich decke. *Pol.* nąkriwam. *Tegmen, Tegmentum*, ein Deck. *P.* Deſā/ Nąkricie. *Teges, etis*, ein Matt/ Koy. *P.* mąs tā/ Łoć/ guntā. *Tegula*, ein ziegel. *P.* Ceglā.

P. *Eglā. Tectum*, i, ein Dach.
 P. *däch*/pošpíte/strzechá. *Tecta-*
rium, däch/damit man die weni-
 de beweiſſet. P. *Materia* ku po-
 bielántu / álbo poynkowántu
 ſcian. *Tector*, ein Dächer. Pol.
 Dyncarz.

¶ *Compo: Contego*, ich bedecke
 gar. Pol. jákřiwam. *Detego*, ich
 entdecke. P. odkřiwam. *Metaph:*
 ich mache offenbar. Pol. Rořla-
 wiam / roznářam / rozřlařam.
Protego, ich beſchirme. Pol. bro-
 nite. *Proteřtio*, ein ſchirm/ſchuh.
 P. obroná. *Proteřtor*, ein beſchir-
 mer. Pol. obrońca. *Retego*, ich
 decke wieder auff. P. odkřiwam
 jář.

Tela, a, ein gewebe / oder lein-
 wand. P. przedzá / álbo pľotno.

Tellus, uris, das Erdreich / die
 Erde. P. řiemtá.

Telonium, Zoll / oder zolbanck.
 Pol. Ľto / álbo Ľelny řtok / celna
 řomorá. *Telonarius*, ein Zolner.
 P. Ľelník / řyřník.

Telum, i, ein pfeil. Pol. Bile /
 řřezatá / poćiřt.

¶ *Comp: Protelo*, as, ich vertreib-
 be / ſchrecke ab. Pol. odřantam /
 odpadřam / odřřářam.

Temerē,

Temerē, freuentlich / vñdeſona-
 nen. P. bporńie / bez přřęřny /
 nterofmyřľte. *Temerarius*, a,
 um, verwogen. P. bporńy / nter-
 ofmyřľny / jápáńtetářly / wřęo-
 řęęny / řřzadńy / řporńy. *Tem-*
ritas, freuel / verwogenheit. Pol.
 bpor / jápáńtetářořć. *Temero*,
 ich ſchende / beſiecke. P. řřomocć /
 gwałć / pořalam.

¶ *Comp: Contemero*, *Idem. In-*
temeratus, vñdeſieckt. P. niepo-
 řaláńy.

Temetum, wein. P. wino. *Te-*
mulentus, truncken / voll. Pol.
 piřáńy / opitřy. *Temulentia*,
 trunckenheit. Pol. piřáńřtřwo /
 opitřřtřwo.

Temno ſ, ich verachte. P. gářo-
 dze / wřřardřam.

¶ *Comp: Contemno*, *Idem. Con-*
temptus, us, verachetřřg. P. wřřáro-
 dźente / wřřardá. *Contemptus*, a,
 um, *Contemptibilis*, e, veracht /
 verachetřřlich. P. wřřardřony.

Temo, onis, ein Deiffel. Pol.
 Diřel.

Tempero, as, ich meřřřige / mil-
 tere / lindere. Pol. řřmierřam / řo-
 mńleńřam / rořřwarřam. *Tem-*
peramentum, *Temperatura*, eine

Et 3

meřřř-

messigung / vermischung. *Pol.* Miará / mternosć / rostworzenie / przysada. *Temperies*, eigenschafft der luffte oder des wetters. *P.* wlasnosć / postanowienie powietrza. *Temperans*, mäßig / einbezogen. *Pol.* mterny / strumny / cichy / powściągliwy. *Temperantia*, mäßigkeit. *Pol.* mternosć / strumnosć.

¶ *Comp: Attempera*, ich füge / schicke / bequeme. *P.* miarkule / przypodobam / przystosule / soki. *Intemperans*, unmäßig / uneingezogen. *Pol.* niemterny / niepowściągliwy. *Intemperantia*, unmäßigkeit. *Pol.* niemternosć / niestrumnosć. *Obtempera*, ich gehorche. *P.* ystem powstusny.

Tempestas, atis, ein zeit / oder gewitter. *P.* Czás / pogoda / albo niepogoda. *Tempestuosus*, ungestüm. *P.* niepogodny / powietrzny. *Tempestivus*, zeitig / bequem / gelegen. *Pol.* Czesny / wczesny / potemny.

¶ *Comp: Intempestus*, *Intempestivus*, ungestüm / unzeitig / un gelegen. *P.* niepogodny / nieczesny / niepotemny / nierazny.

Templum,

Templum, ein kirch. *P.* Kościół. ¶ *Comp: Contemplor*, aris, ich besche / beschawe. *P.* patrzam / ogladam. *Contemplatio*, ein beschawung / betrachtung. *P.* pogladanie / rozważanie / rozmieslanie. *Extemplo*, adverb: Glücks / stracks. *P.* wnet / wstoł.

Tempus, oris, zeit. *P.* czas. *Tempora*, plur: der schlaff. *Pol.* stronnie / piegi. *Temporarius*, *Temporalis*, zeitlich / vergänglich. *Pol.* doczesny / nieterwały.

¶ *Comp: Extemporarius*, was in der eil geschicht. *P.* napręcie bezintony.

Tenasmus, der Stulzwang. *P.* zátwardzenie żółdka.

Tendo, is, ich strecke / spanne. *P.* ściagam / naciagam / napiń. *Item*, ich gehe / eile. *P.* Jde / jade ciągnie / kwapie sie. *Item*, ich stelle nach. *P.* czyham / czuwam. *Tendicula*, ein vogelstrick. *Pol.* Siodło / pomel. *Tentorium*, ein zelt. *P.* namiot.

¶ *Comp: Attendo*, ich mercke auff. *P.* Wacz / pilnuie / przy stucham sie. *Attentus*, flüssig. *P.* pilny. *Contendo*, ich eile / streite / zantze / strebe. *P.* kwapie sie / wadze

wadze sie / sprzeciwiam sie / stoje
 ocz / zadam. *Contentus*, a. um,
 der sich genügen leßt. *P.* przesta-
 wiać. *Contentio*, ein Hader/
 zank. *P.* spor / zwada. *Con-
 tiosus*, haderhafftig. *P.* swarliwy /
 zwadliwy. *Distenda*, ich strecke /
 dähne von einander. *P.* Roscią-
 gam / rosposcieram. *Item*, ich
 fülle. *Pol.* napełniam. *Extendo*,
 ich strecke aus. *P.* wyciągam. *Lu-
 tendo*, ich spanne auff / nehm mir
 für / mercke auff. *P.* naciągam /
 bierzę przed sie / baczę. *Intentio*,
 ein fürhaben. *P.* przedsięwzię-
 cie / bmyśl. *Intento*, as, ich drawe
P. groźę / żanose sie. *Obtendo*,
Pratendo, ich halte für. *P.* żąsta-
 wiam / żąstadam. *Ostendo*, ich
 weise / zeige. *P.* okazuję. *Ostento*,
 as, ich rühme mich. *Pol.* chlubię
 sie / chępie sie. *Ostentatio*, Ruma-
 retigkeit. *P.* chluba / chępienie.
Portendo, ich bedeute. *Pol.* zna-
 mionuję. *Portentum*, ein Wun-
 derzeichē. *P.* Dziw / dziwna rzecz.
Portentosus, seltsam / wunderbarlich.
P. dziwny / niezwykły.
Tenebra arum, Finsternis. *P.*
 Ciemność. *Tenebrosus*, *Tenebri-
 cosus*, Finster. *P.* ciemny.

Comp:

Comp: Contenebra, *Obtene-
 bro*, ich verdunckele. *Pol.* żaci-
 miam / żąstaniam.

Teneo, es, ich halte / verstehe.
P. trzymam / dźterzę / rozumiem /
 bniem. *Tenax*, zehe / karg. *Pol.*
 Duży / tegi / śkapt. *Tenacitas*,
 hartigkeit / kargheit. *P.* Dużość /
 śkapość / śkaptwo.

Comp: Abstineo, ich enthalte
 mich. *P.* powściągam sie / odzie-
 rzawam / otrzimawam. *Absti-
 nentia*, enthaltung / zehmung. *P.*
 powściągliwość. *Attinet*, *Imper*,
 es gehört zu. *Pol.* należy / przys-
 należy / przysłuży. *Contineo*, ich
 begreiffe / halte in. *P.* ośzegam /
 żamykam w sobie. *Continens*,
 messig. *P.* mierny / stromny / po-
 wściągliwy. *Continentia*, messig-
 keit. *P.* powściągliwość. *Conti-
 nuus*, stets aneinand / wehrhafft /
 ewig. *Pol.* ośtawieczny / trwaly /
 wieczny. *Continuitas*, wehrhafft-
 igkeit. *P.* ośtawieczność / trwa-
 łość. *Continuo*, as, ich mache im-
 mer fort. *P.* nie przestawam / do-
 konawam. *Detineo*. *Distineo*, ich
 halte auff. *P.* żatrzymam / żadzierz-
 wam / omiesławam. *Obtineo*, ich
 erhalte / erlange. *P.* ośięgę / trzym-
 dostawam.

doświadczam. *Pertineo*, ich halle
fest. *P.* mocno trzymam. *Pertinet*,
Impers. es gehört zu/ gereicht.
Pol. przynależy/ przystoi. *Perti-*
nax, halsstarrig. *P.* bporny/ o-
ciety/ kragbrny. *Pertinacia*,
halsstarrigkeit. *P.* bpor/ ociety
ności. *Retineo*, ich behalte. *Pol.*
otrzymawam/ zadržawam/
chowam. *Sustineo*, ich leibe/ duli-
de. *Pol.* cierpie/ podymuie. *Sus-*
sento, *as*, ich erhalte/ ernehre. *P.*
chowam/ żywie/ karmie. *Susten-*
taculum, ein stäbe. *P.* podpora.

Tener, *a*, *um*, jung/ zart/ weich.
P. młody/ cieni/ bezuply/ młel.
Pi. Tenellus, gar zart. *Pol.* mło-
dziuchny/ cieniuchny. *Teneritas*,
zertligkeit. *P.* bezupłość/ cieni-
łość/ młodość. *Teneresco*, &
Tenerasco, ich werde zart/ weich-
lich. *P.* bezupłość/ cienieję.

Tenor, *oris*, ein weise/ laut/
chon. *P.* sposob/ obyczay/ jedno-
stajność.

Tento, *as*, ich versuche. *P.* fuße/
pokušam. *Tentatio*, ein versuch-
ung. *Pol.* pokuszenie. *Tentator*,
ein versucher. *P.* fuściel.

Tenuis, *e*, dünn/ Plein. *P.* cieni-
li/ młoty/ subtelny. *Item*, arm/
därffig.

därffig. *P.* ubogi/ potrzebny/
lichy/ niedostateczny. *Tenuitas*,
Kleinheit/ armut. *P.* cieniłość/
chudoba/ bóstwo.

Comp: Attenuo, *Extenuo*, ich
geringere/ verkleinere. *P.* bmnity-
sam/ bmlaczam/ wycienzam.

Tenus, *Prap:* Bis. *P.* Až.

Tepor, *oris*, Lawlechtigkeit. *P.*
Letność/ Ciepłość. *Tepidas*,
Idem. Tepidus, *a*, *um*, Lawleht.
P. Letny/ wolny/ wczesnoćieply.
Tepes, *es*, ich bin warmleht. *P.*
Jestem letny/ cieply.

Terebinthus, *i*, Terpentinholz
P. Terpentynowe drzewo.

Terebra, *a*, & *Terebrum*, ein
borer. *Pol.* swider. *Terebella*, &
um, ein borerlein. *Pol.* swiderel.
Terebro, *as*, ich bore. *P.* wierce.

Comp: Perterebro, ich durch-
bore. *P.* przewiertuie.

Teredo, *inis*, ein Holzwurm.
P. Drewny.

Teres, *etis*, rund in die lenge.
P. obly/ okragly wdluz.

Tergo, *is*, & *Tergeo*, *es*, ich
wische/ buhe. *P.* ocieram/ che-
doze/ czyszcze.

Comp: Alstergo, *Detergo*, ich
wische ab/ mache rein. *Pol.* ocieo-
ram/

ram/omiywam/ ochedożam. Ex-
tergo, ich wische aus/ saubere. P.
wycieram/ wychedożam.

Tergum, i, der Rücke P. grzbień/
żądze/ iyl. Item, ein Haut/ leder.
P. skórą.

Comp: Tergiuersor; aris, ich
gehe hinder sich/ ich wegere mich.
P. Jde wypaść/ bstepuie ná jad.
podawam tytu/ żbraniam je/
opieram je.

Tergus, oris, ein Haut/ leder. P.
Skórą/ Rzemieni.

Terminus, i, ein end/ ziel/
marckstein. P. koniec, cel/ kres/
granicą/ kopcic Item, ein Ter-
min. Pol. Koń Terminus perem-
ptorius, der letzte termin/ da sich
keine party absentiren darff. P.
Koń żawoty. Termino, as, ich en-
de P. koniec.

Comp: Conterminus, nahe/ bey
liegend. Pol. Bliski/ przyległy/
pograniczny. Determino, ich be-
stimme. P. oznaczam/ rosprá-
wiam. Item, ich ziehe ab. P. ocelu-
ję/ określam/ ograniczam. Ex-
termino, ich vertilge. P. wype-
dzam/ wyforzentam/ wygła-
dzam.

Tero, is, ich reibe. P. Trę. Tri-
sus,

tus, e, um, zerreiben/ gemeln. P.
Tárty/ torowány/ pospolity.

Comp: Astero, Contero, ich
zerreibe/ zerfnirsche. P. ścieram/
śkrusam/ trąwie/ tłucę. Atri-
tus, Contritus, zerreiben/ zero-
fnirscht/ zerstoßen. Pol. ścierły/
śkrusony/ śkrusony. Detero,
Idem. Deter, arg/ böß. Pol. żły.
Detrimentum, ein schade/ vers-
lust. Pol. škoda/ wtrata. Detri-
mentosus, schedlich. P. škodliwy.
Extero, ich reibe aus. P. wycie-
ram. Intero, ich reibe/ brocke
ein. Pol. nacieram/ nadržabiam.
Intrita, & Intritum, ein Falte
schale. P. drobianka/ ptywa schles-
bem/ färmuska. Pretero, ich
zertratte. P. podeptute/ rośla-
puie. Retero, ich buge wider aus.
Pol. wycieram/ wyśkrobutę. Re-
trimentum, Aufserig/ Pot. Pol.
śmieci/ odskrobiny.

Terra, e, die Erde. P. ziemia.
Item, ein Landichafft. P. kraj-
ná/ ziemica. Territorium, ein
gebiet. P. powiat. Terreus, Ter-
renus, Terrestris, Irdisch. Pol.
ziemski.

Comp: Conterraneus, ein
Landshman. Pol. ziemek. Terra-
v v molu,

motus, *us*, ein Erdbtrem. *P.* drze-
nie ziemie *Subterraneus*, was un-
ter der Erden ist. *P.* podziemny.

Terror, *oris*, erschrecknis. *Pol.*
strách/bojazń/gleśnienie. *Ter-
rificus*, *Terribilis*, erschrecklich.
P. strąsny/strąsliwy. *Terricu-
lum*, *Terricamentum*, ein ge-
spenst/buddeman. *Pol.* pokusá/
obludá/strąsnydło/strąchowisko.
¶ *Comp.* *Absterreo*, *Deterreo*,
ich schrecke ab. *Pol.* odstrąsam.
Perterreo, ich erschrecke fast. *P.*
przestrąsam. *Perterrefacio*, *Idē.*
Perterresio, ich erschrecke sehr/
verführe mich. *Pol.* Lekam sie/
wylekam sie.

Teruncius, ein Schärff. *Pol.*
Pocjot.

Tessera, *e*, ein würffel. *P.* Kost,
ká, *Item*, ein Kriegslosung. *Pol.*
hásto. *Tesserula*, & *Tessella*, *dim.*
ein vierkantig ziegel/oder stein/
ein Fulse. *Pol.* kámiten álbo ceglá
czworogránna/wlizá. *Tessella-
tus*, mit flisen belegt. *P.* wliżá
mi polożony.

Testa, *e*, ein scherb/hafen. *P.*
skorupá/gárniec. *Testaceus*,
was von scherben ist. *Pol.* skoru-
piány/gliniány.

Testis,

Testis, *us*, ein zeug. *P.* świádek.

Testes, *plur.* hoden. *P.* Moskwa
ká. *Testiculi*, hödlein. *P.* yanká.

Testimonium, ein zeugnis. *Pol.*
swiádecstwo. *Testor*, *aris*, *Testi-
ficor*, ich bezeuge. *Pol.* świádeże.

Item, ich mach ein gemacht oder
testament. *P.* Testament czynię/
odkázute ná testamencie. *Testa-
tor*, der das Testament machet.

P. Testamentarz. *Testamenta-
rius*, was zum Testament gehö-
ret. *P.* Testamentowy.

¶ *Comp.* *Attestor*, *Contestor*, ich
nehme zu zeugen/besteitige. *P.*
wzywam ná swiádecstwo / po-
świádeżam/potwierdżam. *Dete-
stor*, ich verfluche/habe ein ab-
schew. *P.* odrzekam sie/brzydże
sie. *Detestabilis*, abscheulich. *P.*
brzydki/interzjony. *Obtestor*, ich
bitte sehr. *P.* przebog proszę/po-
przysięgam. *Protestor*, ich bezeug
öffentlich. *P.* oświádeczam.

Testudo, *inis*, eine Schnecke/
Schiltkröte/oder Schnecken-
haus. *P.* żółw/álbo hezeputie żá-
bie/czássá żábla. *Item*, ein ge-
welb. *P.* ściep. *Item*, eine Laute.
P. Lutnia. *Testudineus*, gewelbey
oder langsam. *Pol.* ściepisty/
żáśpies

zästleptony / albo lentwy / nie
rychły.

Teter, a, um, böß / schendlich /
heßlich. *P.* zły / składowy / szpetny.

Tetricus, a, um, Ernsthafte /
sawr / trawrig. *Pol.* smutny /
kwaśny / surowy / pochmurny /
zästleptony.

Texo, is, ich webe / stricke. *Pol.*
tkam / wieżę / dżię. *Metaph.*
ich ordne / setze zusammen. *Pol.*
sporządżam / składam. *Textor*,
ein weber. *Pol.* Tkacz. *Textrix*,
ein weberin. *P.* Tkaczka. *Tex-*
trina, ein webgaren / oder webers
stüb. *P.* Tkaczownia / albo kros-
ná. *Textura*, ein geweb. *Pol.*
Tkaliná. *Textilis*, gewebet / ge-
flochten. *P.* Tkany / pleciony /
bity.

Comp: Attexo, ich henge an.
P. przysadzam / przystosuję. *Con-*
texo, ich setze zusammen. *P.* wespo-
leś stawiłam / szadżam. *Detexo*,
Retexo, ich trenne wieder auff.
P. odtykam / odwijam / odsnute.
Intexo, ich setze hinein. *Pol.* wty-
kam / wnieshawam. *Pratexo*,
ich webe zuvor / ordne zuvor. *P.*
zatykam / zaszadżam. *Item*, ich
gebe für / wende für. *Pol.* jama-
wiam.

wiam. *Pratextus*, us, ein schein-
fürschub. *P.* jāmowłq / pokrzyw-
pá / kłat / zmyślanie. *Pratexta*,
ein Römisch Kleid / mit Purpur
verbremet. *P.* Rzymstie nletakie
odżiente / S páwłoczana bra-
ma / śáchowána suknia / há-
suká.

T H.

Thalamus, i, ein Brautbett /
Brautkammer. *Pol.* Łożnica /
Pownatá mlodego pána / poślá-
dżini.

Theasrum, ein Schamplaz. *P.*
plác / yátá / bráńki / gdzie sie
igryskom przypácrut.

Comp: Amphitheatrum, ein
solcher runder plaz. *P.* plác tá-
kowy okrągły.

Theca, a, ein futter. *P.* Puz-
bro.

Therma arum, warme báder.
P. Cieplice.

Thesaurus, ein schatz / od schaz-
kammer. *P.* skarb / albo skarbnia
cá. *Thesaurarius*, Schatzmeister
Pol. podskarbi. *Thesaurizo*, ich
samle schätze. *P.* skarbię / skar-
bieram.

Thorax, asis, ein Wammes /

oder Brustharnisch. P. Pabat /
álbo zbrota pierśista.

Threnodia, ein todten lied. Pol.
żałoba poarzeczna.

Thus, thuris, wirauch. P. Pás
dźidło. *Thuribulum*, ein Reuch-
faß. P. Pádźidnié. *Thurisco*, ich
reuchere. P. Pádze.

Thyrus, i, ein büschel von kreu-
tern gemacht. P. winnié / chwost.

T I.

Tiara, ein Türckisch hut. Pol.
żawon / álbo kwiator Turcki.

Tibia, a, ein Schindeln / oder
pfeiffe. P. Goleń álbo piśeczalá /
fletnia / surmá / hátámará. *Ti-
bialia*, Entehosen / strümpfe. P.
ponczochy / nogamié. *Tibicen*,
ein pfeiffer. P. piśeczé. Item, ein
pfeiler / oder stütz an den gebewé
P. żąstrzał / álbo podpora przy
budowántu.

Tignus, & *Tignum*, ein sparn /
latte / balcke. P. Kozieł / látá / rá-
má / tram / possowá. *Tigillum*,
dimin. ein letlein. P. Łácka.

¶ *Comp.* *Contigno*, as, ich füge
die balcken zusammen. Pol. tramp-
wespoleń stawiam / rá nute / po-
lacam. *Contignatio*, eine Bühne.
P. Rámowánté / przetr.

Tigris, idis, ein Tigertthier. P.
Tigier.

Tilia, a, ein Linde. Pol. Lipá.
Tiliaceum, Linden. P. Lipowy.

Timor, oris, Furcht. P. bolażńi.
Timidus, a, um, forchtsam. Pol.
bolażłiwy. *Timiditas*, forchtsama-
keit. Pol. Bolażłiwość. *Timeo*,
ich fürchte. P. boję się.

¶ *Comp.* *Extimeo*, *Extimesco*,
Pertimeo, *Pertimesco*, ich fürchte
sehr. P. żąćkam się / wylekam się /
zdumiewam się / żąćwoję się.
Subtimeo, ich fürcht ein wenig.
P. boję się nieco / obawiam się.

Tinea, a, Stint. P. mrzenka.
barbaro vocabulo, *Spyrinchus*.

Tinea, a, ein Schab / oder Fleck
derwurm. P. Mol.

Tingo, is, ich duncke ein / ich
nege / ferbe. P. wmaczam / fáro-
buję. *Tinctor*, ein ferber. P. fáro-
bierz. *Tinctura*, ferbung. P. fáro-
bá / fárbowánté.

Tinnio, is, ich klinge. P. brzmie /
dzwieczę / zwonie / brząkam. *Tin-
nulus*, hell / klingend. P. brzmia-
cy / brząkający. *Tinnitus*, us, das
klingen. P. brzęć / dzwieć. *Tin-
tinnabulum*, ein schell / glöcklein.
Pol. zwoneć.

Tipula,

Tipula, a. ein wasserspinn. *Pol.*
wodny watał.

Titillo, as. ich kitzele. *P.* Łećce/
Łächee. *Titillatio*, das kitzeln. *P.*
Łachtante.

Titio, onis, ein geschelter brand
P. Giownia.

Titubo, as. ich wacke. *Pol.*
gwakute/chwiete sie. *Metaph.*
ich zweifele/ stamle. *P.* wacpie/
żaćam sie. *Titubans*, ein stam-
ler. *P.* wałala.

Titulus, i, ein überschrieff/ Zi-
eł. *P.* Napis/ Zueł.

T O.

Toga, a. ein lang ehrlich Kleid.
P. długa y poczeina hała/ beżi-
wa sułala/ gtermał.

Tolero, as. ich leide/ dulde. *Pol.*
cierpie/ znaßam. *Tolerantia*, ge-
dult. *P.* cierpliwość. *Tolerabilis*,
e. *Tolerandus*, leidlich/ zimlich.
P. żnożny/ weżsny.

Tollō, as. ich hebe auff/ trage/
nehm hinweg. *P.* podnoße/ no-
ße/ dzwigam/ odepnute/ glás-
dze.

Comp: Attollo, Extollo, ich er-
hebe/ löse/ preise. *P.* podnaßam/
chwale/ wychwalam/ wystaui.

Toluta-

Tolutarius, vide Asturco.

Tomaculum, ein Leberwurst. *P.*
watrobna kielbasa.

Tomentum, i, scherwoll. *Pol.*
Bárwa/ bárwica/ postrzygacze.
P. bárwa.

Tomex, icis, Pferdhusler. *P.*
podusieczka Poaska/ chomato.

Tondeo, es, ich schere. *P.* strzy-
ge/ gole. *Tonsor*, ein Scherer/
Baibterer/ Luchscherer. *Pol.*
Bárwirzy/ postrzygacz. *Tonsori-
na*, ein scherstube. *P.* postrzygacze-
nia. *Tonsorius*, was zu scheren
gehört. *P.* Bárwirski/ postrzy-
gacz. *Tonsilis, e*, geschoren. *P.*
ostrzyżony/ ogolony.

Comp: Attondeo, Detondeo,
ich beschere/ schere ab. *Pol.* przy-
strzygam/ przygalam/ ogalam.
Intonsus, vnbeschoren. *Pol.* nie-
strzyżony/ nieogolony/ kudła/ y/
kosmát.

Tono, as. ich thöne/ donnere. *P.*
Brzmie/ grzmie. *Tonat, Imperf.*
es donnert. *P.* grzmi. *Tonitru*,
der Donner. *P.* Grom/ grzmie-
nie. *Tonus*, ein Thon/ laut. *P.*
dzwieł/ glos.

Comp: Attono, Detono, ich
donnere sehr. *P.* Brzmie/ desam/

Bb 3

trząskam.

trząskam. *Attonitus*, erschrockt/
bestürzt. P. przestraszony / wy-
leśly / zdumiały.

Tonsilla, ein pfal / da man die
schiffe anbindet. Pol. pal / kot do
ktorego okrętu przynależą.
Item, ein Mandelgeschwer / oder
Hagedrusch. P. węgrá / zoljá.

Torcular & *Torculum*, ein Kels
ter / weinpresse. P. prása.

Tormentum, ein peín / marter/
forderung. P. męśá / męczenie /
foldrowanie / ciężnienie ná dras-
bi. Item, ein groß geschütz / ein
büchse. P. dżiáto / rusznica.

Tormen, inis, das grimmen im
leib. P. kłócie w żywocie.

Torno, as, ich drähe. P. broże /
tocze. *Tornus*, & *Tornum*, ein
drähpfen / drähmeißel. P. dioto.
Tornarius, ein Drechßler. P. To-
larz / Tocznik / Drożnik. *Tor-
natilis*, e, gedrehet. P. toczony /
drożony.

Torpeo, es, *Torpesco*, ich bin
faul / fleg. P. Leniye / gnuśnie-
pe / wstáye. *Torpor*, *Torpedo*,
Saulheit / unlustigkeit. P. gnuś-
ność / ociężałość. Item, das
schlafen der glieder. P. ciępnie-
nie członków.

Torqueo,

Torqueo, es, ich drähe / Krümme/
biege. P. krece / wyje / Krzywie/
naginam. Item, ich peínige. P.
drapie / drecze / męcze. Item, ich
werffe / schlesse. P. ciskam / strze-
lam. *Torques*, & *Torquis*, ein
Halßband / halßkette. Pol. Łáń-
cuch / Ktory ná hrey noszą. *Tor-
quatus*, der ein gálden Ketten am
halse tregt. P. Ktory láńcuch zło-
ty ná hrey nosi. *Tortus*, *Tortuo-
sio*, *Tortilis*, Krum / gewunden.
P. Krzyw / Kręcony / wity. *Tor-
tor*, ein peíniger / hencker. Pol.
Łát. *Tortura*, peínigung / folte-
rung. Pol. męczenie / ciężnienie
ná drabi.

Comp: *Contorqueo*, ich biege
zusamen. Pol. zwiyam / strzís-
wiam. *Contortus*, zusammen ge-
wicklet. P. zawiślaný / zámotá-
ny. *Detorqueo*, ich biege ab / wens
de ab / lege obel aus. P. odKrzís-
wiam / odgínam / wywrácam /
opák wyfládam. *Distorqueo*, ich
biege von einander. P. RoKtres-
cam / rozwińá. *Distortus*, Krum /
heßlich / scheußlich. Pol. Krzyw /
śłárády / hpetny. *Extorqueo*, ich
rück heraus / bringe heraus. P.
wyKiskam / wywiyam / wylus-
dzam.

dzam. Retorqueo, ich biege wle-
der. *P. odginam/ odwiyam/ ods-
biam.*

Torrents, ein Regenbach. *Pol.*
strumten/ deszczowa struga.

Torreo, es, ich dörre/ brenne.
Pol. suże/ wedze/ ożdze/ pale/
piekę. *Torresco*, ich werde dürr.
Pol. schne/ wiedne. *Torridus*,
dür/ trucken. *P.* zwiedly/ suchy/
dshly/ wynwedzony.

Torru, is, ein brand/ der noch
brennet. *P.* Glownia/ kora sie
tefeze pali.

Torus, i, einbett. *P.* Łoże/ po-
ściel. *Item*, ein fleischhaftig teil
am leib/ ohne Knochen. *P.* ciasto
mięsiste/ bez kości. *Torosus*, dick
von fleisch. *Pol.* mięsisty/ żyłos-
waty.

Torvus, a, um, heßlich/scheuß-
lich/ greulich. *P.* frogt/ spetny/
ogromny/ okrutny. *Toruitas*,
scheußlichkeit. *P.* frogsz.

Tot, So viel. *Pol.* Tak wiele/
tyle. *Totidem*, eben so viel. *P.*
Także wiele. *Toties*, so oft. *P.*
Tyle razy/ tak często.

Totus, a, um, gang. *P.* cały/
wzyski.

Toxicum,

Toxicum, i, gift. *Pol.* jad.
trucizna.

T R.

Trabs, & *Trabes*, ein Balk/
Tram. *P.* Balk.

Trachea, die Lufftröhre. *Pol.*
Łtani.

Tragma, atis, Nachspeise. *P.*
poslednie potrawy/ wet.

Traho, is, ich ziehe/ schleppe. *P.*
Ciagne/ wlozje. *Traba*, ein
Schlette. *P.* Sante.

Comp: Abstraho, ich wende
ab/ mache abspennig. *P.* odta-
gam/ oddalam/ odrtwam/ ods-
wodze. *Attraho*, ich ziehe zu. *P.*
przyciągam. *Contraho*, ich ziehe
zusammen/ samle. *P.* ściagam/
zmarszczam/ skraczam/ zbieram/
zgromadzam. *Item*, ich handtles
re. *P.* obchodze sie z czym/ bawte
sie/ param sie. *Contractus*, us,
ein handtlerung/ gewerbschaff/
vertrag. *P.* Kupiectwo/ stupies-
nte/ smowa/ umowa. *Detraho*,
ich ziehe ab. *P.* ściagam/ jymus-
te/ zwlozje. *Detractor*, ein vers-
leumbder. *Pol.* omawia/ bawlos-
czytel. *Distrabo*, ich ziehe von
einander/ ich verkaufe. *Pol.*
Rozciąga

Rostāgam / *rostārgam* / *roz*
właczam / *poprzedawam*. *Ex*
traho, ich ziehe heraus. *Pol.* *wy*
*ciąg*am / *wywłacz*am. *Pertraho*,
ich ziehe hin / *bringe* / *berede* /
*zwing*e. *Pol.* *przeci*ągam / *prze*
*włacz*am / *nāmaw*iam / *przymu*
*s*iam. *Protraho*, ich verlengere.
P. *odwłacz*am. *Retraho*, ich ziehe
hinder sich / *halte zu rück*. *P.* *cią*
gam *nā* *zad* / *powciąg*am / *zā*
*dzierz*amam. *Subtraho*, ich ziehe
ab / ich stele. *Pol.* *wytrac*am / *by*
mute / *bwłacz*am / *P.* *an*ie.

Tractō, *as*, frequent: ich handele
le / *ob*e / *schaffe*. *P.* *handl*am / *ob*
*chod*ze sie / *obier*am sie *w cym*.
Item, ich halte / *tractiere*. *Pol.*
*cz*ce / *cz*stule. *Tractus*, *us*, ein ge
gend / *landschaffe*. *P.* *Prāy*nia /
Pres. *Item*, ein Zug. *Pol.* *Zug* /
ście / *ciąg*niemie / *wech*anie. *Tra*
ctabilis, *e*, zūglich / *geschlacht*. *P.*
ciągli / *latwy* / *powolny*. *In*
tractabilis, *e*, *vingeschlacht* / *sel*
zam. *P.* *nieciąg*li / *niepowolny* /
dziwny.

Comp: *Attrecto*, *Contrecto*,
ich rür an / *betas*ie. *P.* *dotyk*am /
*by*mute / *mācam*. *Detrecto*, ich
wegere mich. *P.* *zbrā*niam / *bcho*
dze /

dze / *wymaw*iam sie. *Obtrecto*,
ich rede *obel*hach / *verleumbde*.
P. *omaw*iam / *gānt*e. *Obtrecta*
tor, ein Lestierer / *verleumbder*. *P.*
*potwarc*ā / *emow*ā. *Obtrecta*
tio, ein verleumbdung. *F.* *omow*
śā. *Retracto* *as*, ich endere / *wies*
*derruff*e. *P.* *odmient*am / *oduro*
*ty*am. *Item*, ich *übers*ehē *don* *nie*
wis. *Pol.* *znou* *prze*zrzymam /
*prze*glādam. *Retraclatio*, ein *wis*
*ocru*st. *Pol.* *odwo*lanie / *odmies*
niente.

Trama *e*, ein Eintrag / *wes*el.
P. *wag* *ś*.

Tramis *us*, ein pfad / *steg*. *P.*
ś *ś* *ś* / *ś* *ś* *ś*.

Tranquillus, *us*, ruhig / *friedlig* /
stul. *P.* *spoko*ny / *śichy*. *Tran*
quillitas, ein *stul*e. *P.* *śich* *oś*ć.

Trans, *prap*: *hinüber*. *P.* *prze*ś /
zā.

Transenna, *e*, ein *klein* *fenster*
oder *gatter*. *Pol.* *ekien*ko / *krā*
*ter*śā / *ā*lbo *krat*śā.

Trasra, *orum*, *Schiff*benck /
*Ruder*benck. *P.* *okretne* / *ā*lbo *ze*
*glar*śkie *lāny*.

Trasulus, *e*, ein *stamler*. *P.* *zā*
*iz*śā *ā*.

Trimer, *orum*, *furcht* / *glern*.
P. *Bo* *ś*

P. *Botajz* / *strách* / *Drzente* / *trzesienie*. *Tremulus*, *zitternde*. Pol. *drzacy* / *trzesacy* *sie* / *mágálatacy* *sie*. *Tremebundus*, *furchtsam*. P. *drzacy* / *botacy* *sie*. *Tremo*, *ich zittere* / *fürchte* *mich*. P. *Drze* / *trzesie* *sie* / *boye* *sie*.

¶ *Comp*: *Contremo*, *Contremisco*, *Intremisco*, *Pertremisco*, *ich erzittere* / *erschüttere* *mich*. Pol. *drze* / *drgne* / *wzdrygam* *sie*.

Trepido, *ich fürchte* *mich*. P. *Lešam* *sie* / *boye* *sie*. *Trepidus*, *furchtsam*. Pol. *Lešliwy* / *botajzliwy*.

Tres, *Tris*, *Drey*. Pol. *Trzy* / *troje*. *Terni*, *je drey bnd drey*. P. *po trzech*. *Ter*, *drey mal*. Pol. *Trzy* / *Proč*. *Tertius*, *der dritte*. P. *Trzeci*. *Tertiò*, *zum dritten*. P. *po trzecie*. *Ternarius*, *was drey in sich helt*. P. *Co trzy w sobie zamyka*. *Tredecim*, *dreyzehen*. P. *Trzynastcie*. *Triginta*, *dreissig*. P. *trzydziesięci*. *Trigesimus*, & *Tricesimus*, *der dreissigste*. Pol. *trzydziesiąty*. *Tricenarius*, *was dreissig in sich helt* / *oder dreissig jahr alt*. P. *Co trzydziesięci w sobie zamyka* / *albo komu jest trzydziesięci lat*. *Tricies*, *dreissig mal*. Pol. *trzydziesięci*

trzydziesięci Proč. *Trecenti*, *a, a*, *drey hundred*. P. *trzy sta*.

¶ *Comp*: *Triangulus*, *subst*: *ein dreyangel*. P. *Gránat* / *albo co inšego o trzech graniách*. *Triangulus*, *adiect*: & *Triangularis*, *dreyeckel*. P. *Trzygranny* / *trzyłatny*. *Triceps*, *dreyköpfig*. P. *Trzyglówny* / *o trzech głowách*. *Tridens*, *ein dreyspitzig gabel*. P. *widly* *o trzech koncäch*. *Triennium*, *drey jahr zeit*. P. *Trzy lata*. *Triennus*, *e*, *dreyjährtig*. P. *Trzy letny*. *Trisariam*, *dreyerley weiss*. P. *Troyako* / *troyakim obyczajem*. *Trifolium*, *flee*. Pol. *konte*. *Triga*, *a*, *ein wagen* / *da drey pferde an ziehen*. P. *woz* / *włcoo rym trzy konte ciągną*. *Trigeminus*, *dreyfach* / *dreyduppelt*. P. *Troiaki*. *Trilix*, *vide Licium*. *Trilinguis*, *e*, *von dreyen sprachsen*. P. *Trzyjęzyki* *bmietacy*. *Trimestris*, *drey monatlang*. Pol. *Trzymiesięczny*. *Trimestre*, *ein vierteljahr* / *Quartal*. P. *czwierć roku* / *kwartal* / *suche dni*. *Trimus*, *Trimulus*, *dreyjährtig*. Pol. *o trzech lat* / *trzyletny*. *Triplex*, *Triplus*, *dreyfach* / *dreyfaltig*. P. *Troiaki*. *Triplico*, *as*, *ich mache*

¶

dreyfalt

dreyfältig. *P. Troyákute/* troj-
 yáko człate. *Tripus*, ein dreyfuß.
P. Trzinog/ Trybus. Triremis,
vide Remus. Triuium, ein ort/da
 drey wege zusammen kommen. *P.*
miensce/ gdzie sie trzi drogi scho-
 dza. *Triuius, e*, schlecht/gemein
P. podly/ pospolity.

Triarij, orum, die sterckesten/
 vnd am besten gewapnete Kriegsh-
 leute bey den Römern. *Pol. nā*
meżnicy y nāzbroynicy żoł-
 nterze v Rzymianow.

Tribulum, ein Flegel. *P. Cept.*

Tribulus, i, Distel. *P. Dset.*

Tribunal, ein Richterstuhl. *Pol.*
Sadowy stołec.

Tribunus, ein Quartiermeister/
 Zunftmeister. *Pol. Cechmistrz/*
woyści. Tribunatus, us, Zunft-
 meisteramt. *P. Cechmistrstwo.*

Tribuo, u, ich gebe/schreibe zu.
Pol. dāye/ dawam / przypisute/
 przywlaſzczam. *Tributum*, steuer/
 tribut. *P. Dań/* pobor/ podá-
 tek. *Tributarius*, zinsbar. *Pol.*
holdownik/ czinſownik/ danił/
pobornik.

Comp: Atribuo, ich gebe zu/
 eigne zu/ messe zu. *P. przydawā/*
przypisute/ przywlaſzczam/ przł-
ſadzam.

ſadzam. Contribuo, ich gebe schaa-
 ung. *P. pobor dāye. Contribu-*
tio, Schagung. *P. pobor. Di-*
tribuo, ich theile aus. *P. Rozda-*
wam/ rozdzi. lam. Distributor,
 ein Aufsteiler. *Pol. Rozdziela-*
dzielnik. Distributio, ein aufstei-
 lung. *P. Rozdzielenie. Retribuo*,
 ich vergelte. *P. oddawam.*

Tribus, us, ein zunft/ brüder-
 schafft. *P. Cech/ bráctwo/ burſa.*
Tribulis, der in die zunft gehört
P. Etony do cechu álbo bráctwa
náleży. Tributum, durch alle
 zünfften. *P. po wſech cechach.*
Comp: Contribulis, ein zunft-
 brüder. *P. Brát cechowy.*

Trica, arum, verworren haar
 oder werck/ da die hāner die fāſe
 se in verwirren. *P. wlochácinny/*
álbo żarzebi/ w Etonych koſoſy-
nogami wwiezna. Metaph: vera
 hinderung. *P. zāwādā.*

Comp: Extrico, as, ich wickele
 aus/ mache loſ. *P. wynikławā/*
rosprowādżam/ rozwitezute/ wy-
plotam. Inextricabilis, vnauſſe-
 löſlich. *P. zāmotāny/ zwikłāny/*
nterozwikłāny. Intrico, ich ver-
 wickele/ verwirre. *Pol. zāwypłā-*
wam/ zāmotawam/ zātrudniām.

Tricli-

Triclinium, ein Saal/ da man
isset. P. Wtcejernik.

Triens, vide *As*.

Tripus, ein dreyfuß. P. Dryo
bus.

Tripudiū, ein tanzung/hüp-
fung. P. Tante/ skof. *Tripu-
dis*, ich hüpffe/ tanze. Pol. ska-
cze/ táncute.

Tristis, e, trawrig. P. smutny/
smutny. *Tristitia*, trawrigkeit. P.
smutek/ smutek/ žalobé/ trošká.
Tristis, *Contristo*, ich betrübe. P.
žásmucam. *Tristor*, *Contristor*,
ich bin trawrig. Pol. smuce sie/
trošce sie.

Triticum, i, Weizen. P. pšeni-
cá. *Triticus*, weizen. P. pšeni-
ny/ pšeniczny.

Trituro, as, ich dresche. P. mto.
te. *Tritura*, die dreschung. Pol.
młodźbá. *Tritor*, ein Drescher.
P. Mtocek.

Triumphus i, ein herrlicher und
prechtiger einritt eines Oberste
nach erlangtem sieg. P. známie
nityh póstowny wiažd nukores
do Hetmána po otrzymánym
zwictestwie. *Triumpho*, ich halte
ein solchē einritt/ ich freue mich/
froloctc. P. Takowy wiažd czo-
ni/

nte/wesele sie/rádute sie. *Trium-
phator*, ein Stegführer. P. zwyci-
eżyciel/ zwycięca. *Triumphus*,
überwunden. Pol. zwycięzo-
ny.

Trochilus, ein Zaunkönig. P.
Strzyżek.

Trochus, i, ein droll/ dopff. P.
Cigá/kruglicá/wártalká/wáro-
taczka. *Trochiscus*, ein Apotecer
küchlein. P. kotaczek/ Apteki.

Trophæum, ein Siegeszeichen.
P. znał albo pamiatka otrzyman-
nego zwyciestwa.

Trua, a, eine Wassergelle. P.
Tribus/ fassá. *Trulla*, ein Kelle.
P. Piellá.

Trucido, ich tödte/ ermorde. P.
žábiyam/ žatrácám/žásmordute.

Trudo, is, ich stosse. P. tracam/
poppycham. *Trudes*, is, ein stanz-
ge/ damit man die schiffe fort-
scheubt. P. żerdź/ lastka/ kora-
łodźie popychać. *Trusculis*, e,
was man stossen kan. P. Co mo-
że być tracono/poppychano. *Mo-
la trusculis*, ein handmüle. Pol.
żarna/ reczyn młyn.

Comp: *Abstrudo*, ich verberge/
verhele. Pol. zákrýwam/ zárá-
yam. *Abstrusus*, verborgen. P.

strudy / trudy / tátemny. *Detrudo*, ich stosse ab. *P. Extracam / spycham. Extrudo*, ich stosse aus. *P. wyppycham / wytracam. Intrudo*, ich stosse hinein. *P. wtracam / wpycham / wrącam. Obtrudo*, ich dringe auff / henge an. *P. jarzucam / ego cym. Protrudo*, ich stosse fort. *P. popycham. Retrudo*, ich stosse zurück. *P. na zad odpycham / odtracam.*

Truncus, i, ein Stambloch. *P. plet / Parcz. Trunco*, &

¶ *Comp: Detrunco*, ich stümmele / hawe ab. *P. obcinam / obrzeżę. Obtrunco*, ich tödte. *P. zabijam / ścinam.*

Trutina, e, ein wage / oder was geholg. *Pol. wagá albo łobá b. wagi. Trutino*, as, ich wege / ero wege. *P. wazę / rozważam.*

Trux, *truxis*, grausam / grauslich. *P. okrutny / ogromny / sroggi. Truculentus. Idem. Truculentia*, grausamkeit. *P. okrutność / srogość.*

T V.

Tuba, e, ein Trommete. *Pol. Trąbá. Tubicen*, ein Trommelter. *P. Trębacz.*

Tuber,

Tuber, ein geschwulst / ein beul. *P. Puchina / wzdęcie / guz. Tuberes*, & *Tubera*, Schwemme / die man isset. *P. Bedłki. Tuberosas*, & *Extubero*, ich schweille. *P. puchne / odynam sie.*

Tubus, i, ein wasser rohr / ein pompe. *P. Rurá / dpuśt / pumpá.*

Tuceta, ein Pasteten / pasteten. *P. Pástetá.*

Tudicula, ein Pochleffel / ein schleiff. *P. wárzechá / wárzachew.*

Tueor, *eris*, & *Tuor*, *eris*, ich beschütze / beschirme. *P. Bronie / Bezica. Item*, ich sehe. *P. patę.*

Tutor, *oris*, ein beschirmer / ein vormund. *P. obrońca / opiekun. Tutela*, ein vormundschafft. *P. opiekunstwo. Tutus*, a, um, sicher. *P. Bospieczny.*

¶ *Comp: Contueor*, & *Contuor*, *Intueor*, & *Intuor*, *Obtueor*, & *Obtuor*, ich sehe an. *Pol. poglądam / oglądam. Contuitus, Intuitus, Obtuitus*, ein andlick / anschawung. *Pol. obłtę / twarż / obęzrenie / pogladnienie / oglądanie.*

Tugurium, ein arms heußein. *P. chyz / chálupá.*

Tum, *aduerb*, dazumal. *P. nã*

ten

ten czás. *Coniunct*, dazu / ober
das. *P.* *Ptemu* / nád to.

Tumba, a, ein grube / oder grab.
P. *Dol* / Grob.

Tumor, oru, ein geschwulst. *P.*
puchliná / *wzdecie*. *Metaph.* hof-
fart. *P.* *psychá* / *nádetosé* / *wyso-*
ka mysl. *Tumidus*, geschwollen /
stolz / aufgeblasen. *P.* *spuchly* /
wzdeh / *pyśny* / *nádeh*. *Tumeo*,
es, *Tumescor*. *Comp.* *Extumeo*,
Intumeo, ich geschwelle / bin oder
werde stolz. *P.* *nápucham* / *wzdy-*
mam sie / *nády mam sie*.

Tumultus, us, ein Lermen / ein
Erleg. *P.* *Trwoga* / *okrzyk*. *Item*,
ein Aufruhr. *Pol.* *zámieshánte* /
rośnył / *zwádá*. *Tumultuosus*,
aufrütsch / ungestüm. *P.* *zwád-*
liwy / *niespokoyny*. *Tumultua-*
rius, was in der eil geschieht. *P.*
rwáplivy. *Tumultuosus*, aru, ich
mach ein getümel. *P.* *Tampam* /
zámieshánte / *rośnył* *czynię*.

Tumulus, i, ein hügel / oder
grab. *P.* *Mogila* / *pógorek* / *ál-*
bo groß. *Tumulo*, as, ich begrabe.
P. *pogrzebiam* / *pochożawam*.

Tunc, adverb. *dajumat*. *P.* *Tę-*
dy / *ná ten czás*.

Tundo, is, ich stosse. *P.* *tlucę*.

Comp.

Comp. *Contundo*, ich zerstoße /
zerschlage. *Pol.* *stukać* / *roślus-*
kać / *zbić* / *wstrząsać*. *Ex-*
tundo, ich stoß heraus. *Pol.* *wy-*
stukać / *wybić* / *wytrącać*.
Obtundo, ich zerschlage wol / ich
mache oberdrüssig. *P.* *potlukać* /
zágłusać / *przełrość* *czynię*. *Itē*,
ich mache stumpff. *Pol.* *Łępieć* /
Obtusum, stumpff. *P.* *Łępy* / *nie*
ostrzy. *Pertundo*, ich schlage / stose
se durch. *Pol.* *przetlukać* / *prze-*
bić. *Retundo*, ich stosse / schla-
ge wieder. *Pol.* *odbić* / *odtłu-*
kać.

Tunica, a, ein Leibrock. *Pol.*
Suknia / *zupica* / *żupan*. *Tuni-*
catus, der ein Rock an hat. *P.* *w*
suknia obrany.

Turba, e, ein lermen / wesen.
P. *zámieshánte* / *głęb*. *Item*, ein
menge volck. *P.* *tluszczyć* / *rzęzić*.

Turbo, as, ich betrübe. *P.* *mę-*
czyć / *zámieshawać* / *zasmucam*. *Tur-*
batus, *Turbidus*, betrübe / trübe.
Pol. *zasmucam* / *zamaczam* /
metny / *niepogodny*. *Turbulen-*
tus, unruhig / zentisch. *P.* *nie-*
spokoyny / *plachy* / *zwadliwy*.

Comp. *Conturbo*, *Perturbo*,
ich betrübe. *Pol.* *zasmucam*. *Di-*
xx 3 *turbo*,

turbo, ich zerwerffe / zerfirette.
P. Rozrucam / rozmieta / rozprasa. *Deturbo*, ich stoß herab.
P. spycham / zrucam / zmieta.
Exturbo, ich stosse hinaus. *Pol. wyppycham / wyrzucam.* *Inter-
 turbo*, ich verwirre durcheinan-
 der. *Pol. zamieszawam / zamota-
 wam.*

Turbo, inis, ein windsbraut.
Pol. Wicher / Sturm / wyadł.
Item, ein dopff / droll. *Pol. wares-
 talá.* *Turbinatus, a*, um, lang-
 lechtig und spitzig. *P. podlugo-
 waty á konczyn.*

Turca, a, ein Türck. *Pol. Tur-
 cel / Turczyn.* *proprie*, ein ver-
 wüster. *P. pustopsciel.*

Turdela, a, ein Drossel. *Pol. Drozd.*

Turdus, i, ein Kramatvogel.
P. Kwiezol / nemioluchá. *Item*,
 ein Schmerlein. *P. szyp / smerlá*

Turgeo, es, ich bausse / ich bin
 dick / auffgeblasen / geschwollen
*P. odynam sie / nádynam sie /
 nástarzam sie.* *Turgidus*, auff-
 geblasen / stolz. *P. odety / náde-
 ty / nástorzom / pyhny.*

Comp: Inturgeo, Obturgeo,
Item cum simpli: Deturgeo, ich
 gehe

gehe nider / sincke. *P. opadam /
 potecham.*

Turma, a, ein schar reisiger / ein
 schwade reuter. *P. husiec / poczet-
 lezdnnych.* *Turmatim*, hauffens-
 weise. *P. Gromáda / poczem.*

Turpis, e, heßlich / schendlich.
*Pol. szpetny / zádny / szárády /
 fromoeny / niepoczefny / nieuczci-
 wy.* *Turpinto*, heßligkeit / schand-
 de. *P. szpetność / fromotá.*

Tarris, is, ein Thurn. *Pol. wieża.*

Turtur, ein Turteltaube. *Pol. Sinogárlia / Gruchawka.*

Turunda, a, ein bröcklein. *Pol. odrobina / odrobinka.*

Tussis, is, der huste. *Pol. Káfel.*
Tussio, is, ich huste. *Pol. Káfle.*
Tussilago, inis, hufflattich / ejelsa
 huff. *P. podbiat.*

Tuto, Tutor, vide Tuesor.

T Y

Tympanum, i, ein Trummel /
 ein Heerbaucke. *P. Beben.* *Item*,
 ein Kran / Kranckrade. *P. Kran /
 koraw / kolowrot.* *Tympanistes*,
 ein Trummelschleger. *P. Bebens-
 nik.* *Tympanizo*, ich baucke / schla-
 ge die Trummel. *Pol. Bebnie /
 bity w beben.* *Typus,*

Typus, i, ein form / gestalt / vorbild. *P. formá / kstate / przysiad.*

Comp: Archetypus, Prototypus, das erste und fürnehmste vorbild. *Pol. pierwſza y náprzedyntſza formá. Typographus,* ein Buchdrucker. *P. Drukarz. Typographia,* die Druckerkunst. *P. Drukárſka drukárſka. Typographion,* ein Druckerey. *P. Drukárnia.*

Tyrannus, i, ein Tyrann / wüthetrich / bluthund. *Pol. Tyran / oskrutník. Tyrannis, idis, Tyrannus,* *P. Tyránſtwo / okrucieństwo.*

Tyro, onis, ein junger Krieger / man / junger schüler. *P. Młodzy albo nowy żołnierz / albo nowy jał / nowa / młodzie / bezem / wolennik. Tyrocinium,* das erste versuchen oder Übung. *Pol. pierwszy próba ćwiczenie.*

Tyrocinus, is, ein Reibseisen. *Pol. Szarká.*

INCIPIENTIA

ab V.

V A.

Vacca,

Vacca, a, ein Lue. *P. Prowá. Vacula, a,* ein Knecht. *P. Krowka / jatosek / jatowica. Vaccinus, Eden. P. Krowi.*

Vaccinium, eine braune Stiel. *P. Brunatny siol.*

Vacerra, a, ein Hewrauffen / hewgatter. *P. Drab w stánie / jáktoz biáno kádá. Item,* ein pferdstand / oder baum zwischen den pferden. *Pol. Rozwora kónska / przera / przegrodá.*

Vacillo, as, ich schwancke / wanccke. *P. swankute / chwiete sie.*

Vaco, as, ich befehle mich / liesge ob. *P. pilnute / wdáte sie / obieram sie / páram sie. Item,* ich mangle. *P. niemam / niedostáye mi. Item,* ich bin ledig / müſſig. *Pol. Jestem czech / prozny / lácno mi. Vacat Imperi:* es ist weil / es ist gelegen. *Pol. Lácno test / nie trudno test. Vacatio,* auffhörung / freyheit. *P. przestánle / wolnoſć / odpoczinienie / poſoy. Vacuus, a, um,* ledig / lãhr. *Pol. prozny / czech. Vacuo, as, & Euacuo,* ich mache ledig / lãhre aus. *P. proznie / wyprozniam.*

Vadimonium, vide Vas.

Vadon

Vado, is, ich gehe/ wandele. *P.* yde/ chodze.

Comp: Circumuado, ich umhergehe/ umherfalle. *Pol.* obchodze/ opadam/ obgántam/ okrazam. *Euado*, ich entgehe/ entweiche. *P.* ochadzam/ oćiećam/ obbiegam/ wymyćam sie. *Inuado*, ich fall an/ greiff an. *P.* nápadam/ nádz yezdzam/ náćieram/ zeymuie. *Peruado*, ich durchgehe/ durchdringe. *Pol.* przechodze/ przebiegam/ przenićam.

Vado, as, ich wade. *P.* Berne/ brodze. *Vadum*, ein wasserfurt. *P.* Brod. *Vadosus*, fürtechtig. *P.* brodzisty.

Ve, Interiect: wehe. *P.* biáda/ niestety.

Vaser, i, listig/ gescheld. *Pol.* Chytry/ oboletny. *Vasfrices*, listigkeit. *P.* chytróć/ oboletnoć.

Vagina, a, ein scheide/ Futter. *P.* Nożenka/ pochwy/ puzdro.

Comp: Euagino, ich zucke aus. *P.* dobywam/ wytągam/ wyrwam.

Vagio, is, ich schrey wie ein Kind. *P.* plácze/ wrzészce/ táćo dżięćie. *Vagitus, us*, das schreyen eines Kindes. *Pol.* pláč/ wrzást miodego dżięćięćia.

Vagor, aris, ich schweiffe umher/ lauffe umher. *P.* Błąkam sie/ tulaćam sie. *Vagus, Vagabundus*, umblauffend. *P.* Tulaćacy sie/ tulaćacy sie tu y owdzie. *Vagus*, subst: ein Umblauffer. *P.* Błągun/ Lázeká. *Vagatio*, das umherlauffen. *P.* Tulaćanie/ błąćanie/ lázekánie.

Comp: Euagor, ich lauffe hinaus. *Pol.* wychodzę/ owoże sie. *Peruagor*, ich durchschweiffe. *P.* przebiegam/ przechodze/ zwiedzę.

Valde, aduerb: sehr/ fast. *Pol.* Bąrzo/ wiele/ wielmi.

Valeo, es, ich bin gesund/ ich kan/ bermag. *P.* yestem zdrow/ moge/ przemagam. *Item*, ich gelte. *P.* waze/ stoye ja etc. *Valor, oris*, die wehrschafft. *P.* waznoć/ waga. *Vale, vox salutantis*, gehab dich wol. *P.* mtey sie dobrze. *Valeat, Imprecantis*, Laß ihn fahren. *P.* Niech idzie do ćańća/ porwany wñemu zlemu/ zera wany dyablu. *Validus*, starck. *P.* duży/ Przepł/ mocny/ śitny. *Valetudo*, gesundheitt/ odfrancćheitt. *P.* zdrowie/ albo choroba. *Valetudinaris*, sieghafft. *P.* chora/ walego zdrowia. *Valetudinarium*,

dinarium, ein Stichenhauss. P. *Spital*.

¶ *Comp: Conualeo, Conualeſco, Reualeo, Reualeſco*, ich werde wieder gesund. Pol. *bydrowicie/ powstawam z choroby/ poprawiam sie / poſrzepczam sie. Inualeo*, ich nehme oberhand. P. *zmagam sie / wsobiam sie / brastam. Praualeo*, ich bin sehr starck/ mechtig. P. *przemagam/ przewazam/ przewietezam.*

Valgus, alias Varius, einer dem die waden von einander stehen/ Schiege. P. *koſlawy/ ſpotawiy.*

Vallis, is, ein Thal. P. *Niwá/ pádok.*

¶ *Comp: Conuallis*, ein rundthal. P. *okraglá niwá.*

Vallus, i, ein pfahl. P. *pal/ pot.*

Vallum, ein Wall/ Schantz/ Bollwerck. P. *wal/ ſanicá/ zá tamowanie/ grab. Vallo, as, &*

¶ *Comp: Circumuallo*, ich mache ein wall/ ich verſchanze. P. *waſtem otaczam/ záſanicuje. Interuallum*, ein weite von einem pfal zum andern. P. *miejſce/ áldo be roſoſe miedzi palami.*

Valua, a, ein thürgewend/ thor/ fenſter/

fenſterlade. P. *pterzenie/ wierzehy/ wrotá/ okienicá. Valvulus*, ein Hornhülſen/ oder ſchoten. Pol. *Luſta yáržinná/ ſtrag/ ſtraczel.*

Vannus, i, ein wanne/ futterſchwinge. Pol. *paſká/ opaſká/ oſypaſká/ wietaczka. Vanno, as, Euanno*, ich ſchwinge/ ſaubere. P. *opalam.*

Varius, a, um, eitel/ dergelich. Pol. *prożny/ niezemny. Item*, leichtfertige/ lügenhafte. P. *Leſe komiſlny/ tziwy/ omiſlny/ nieprawdziwy. Vanitas*, eitelkeit. P. *prożnoſe/ niezemnoſe. Vanefco, Euaneſco*, ich werde eitel/ vergehe/ verſchwinde. Pol. *prożniete/ niſczete/ znikam/ wniwecz sie obracam. Vaniloquus*, lügenhafte. P. *prożnomowny/ ledá co bredzacy.*

Vapor, oris, ein dunſt/ dampff. P. *Dym/ párá/ kurzáwá. Vaporarium*, ein dampffloch. Pol. *Dymnicá/ kurzáwnia. Vaporo, as*, ich gebe ein dampff. P. *kurze sie.*

¶ *Comp: Euaporo*, ich herrliche/ werde ungeſchmacket. Pol. *zwietrzete/ wywietrzete.*

Vappa, a, verrothener/ verdorben

Vy

bener

bener wein. *P.* żwietrzjale/ wys-
wietrzjale wino.

Vapulo, as, ich werde geschla-
gen. *P.* bywam bit.

Vari, Varioli, Masern/ Bog-
gen/ Ohrschlechten. *P.* požarz-
nice/ pierzchnice/ ospice.

Varius, a, um, mancherley/ bte-
lerley. *Pol.* Rozmáitý. *Variet. as*,
berenderung. *P.* Rozmáitość/
odmienność/ odmianá. *Vario,*
as, ich endere. *Pol.* odmientam.
Variego, as, ich mache bund. *P.*
psirze/ przystroham. *Variegatus*,
bund/ gezieret. *Pol.* bpsirzony/
przystropony.

Varix, icis, ein aufgeblasen
Ader/ oberbein. *P.* odeta żyta/
wileja kostka. *Varicosus*, Krampff-
aderig. *Pol.* Ktory nádeje żyty
ma. *Varico, as*, & *Varicor, aris*,
ich weiche ab/ vbertrerte. *Pol.*
odstepute/ przestepute. *Diuari-*
co, & ar, ich trete mit den be-
nen von einander. *Pol.* Kostcas-
czam/ golent rostkádam. *Pra-*
uaricor, ich fahre aus dem wege.
P. sstepute z drogi. *Metaph.* ich
vbertrerte das recht/ ich handele
wieder billigkeit. *P.* przestepute
práwo/ czynie przeciw sprá-
wiedli

wiedliwosci. *Prauaricator*, ein
vbertreter. *P.* przestepca. *Pra-*
uaricatio, ein vbertretung. *Pol.*
przestepstwo.

Varus, vide Valgus.

Vas, vasis, ein bürge. *P.* Re-
koymia/ zástepca. *Vadimonium*,
ein bürgschaft. *P.* Rekoyemstwo
Vador, aris, ich stelle bürgen. *P.*
stáwie rekoymie.

Vas, vasis, ein gefeß. *P.* stás-
tef/ náczynie. *Vasculum*, ein feß-
lein. *Pol.* fástá. *Vascularius*, ein
bütner/ faßbinder. *P.* bednarz.

Comp: Conuaso, as, ich lese/
raffele zusammen. *P.* zágrábiám/
poprzátam.

Vasallus, i, ein Lehenman. *Pol.*
Man/ holdownik.

Vasto, as, & *Cemp: Deuasto,*
Peruasto, ich verwüste/ verherge.
P. pustofe/ láze/ psute/ dre/ luo-
pte/ wypustofam. *Vastatio, De-*
uastatio, eine verhergung/ zers-
störung. *P.* spustofenie/ wolu-
ptenie. *Vastator, Deuastator*, ein
Verherger/ Zerstörer. *Pol.* pus-
toficiel/ lupiecá/ wydzierca.
Vastus, a, um, groß/ ede/ n. est.
Pol. wielki/ p. sy. *Vastitas*, ein
gr. eise/

grösse/ oder einöde. P. wielkość/
also pustinia/ spustoszenie/ nie-
osiadłość.

Vates, is, ein warsager. P. pro-
roś/ wieśczeł/ praktykarz. Va-
ticator, aris, ich weissage. Pol.
prorokute/ praktykute. Vatici-
nium, ein weissagung. P. proro-
ctwo/ praktyka/ wieścza.

V B.

Vber, eris, Subst: ein Euter /
brust. Pol. wymię/ cyc. Vber, a,
um. Adiect: fruchtbar/ oberflüs-
sig. P. żyzny/ płodny/ brodzan-
ny/ dostateczny. Vbertas, die fülle/
le/ fruchtbarkeit. Pol. dostatek/
żyzność/ płodność/ brodzan-
ność. Vbero, as, Exubero, ich
bin oberflüssig. P. ośfite. Exu-
berantia, die fülle/ oberflüs-
s. ośfitość/ dostatek.

Vbi, adverb: loci, wo. P. gdzie/
tędy. Temp. nach dem. P. gdy.
¶ Comp: Vbi ubi, vbiq, vbi-
cunq, ubiuis, allenthalben / es
sey wo es wolle. P. wszędy/ wszę-
dzie / gdziekolwiek / tędzolo-
wiek.

V D.

Vdo,

Vdo, onis, putatur esse calceus
laneus, ein Zuhsocke. Pol. skars
petka.

Vdus, a, um, feuchte/ naß. Pol.
wilgotny/ mokry.

V E.

Ve, Coniunct. oder. P. albo.
Vestigal, Zuhrlöhn. P. furlon.
Item, zoll/ bngelt. P. eto/ dan/
pobor/ dochod. Vestigalis, e, zins-
bar. P. czynszowny/ holdowny.

Vestis, is, ein Rigel/ thürklins-
ge. P. żawora/ żaporá/ flamo-
ta. Item, ein hebstange. P. drag
do dzwigánta.

Vegetus, a, um, frisch/ gesund.
P. ochotny/ swieży/ duży/ zdrowy.
Vegeto, as, ich mache frisch/ ero-
quicke. P. ochładzam/ poErzepczá.

Vehemens, vide Mens.

Veho, is, ich führe. Pol. woże/
wioże. Vehor, ich fahre. P. wóde.
Vehes, is, ein fuder. Pol. furá/
woż. Vehiculum, ein wagen. P.
woż. Vector, ein Fuhrman. P.
furman/ woźnica. Vectura, ein
Fuhr. P. woźba/ furá.

¶ Comp: Aveho, ich führe weg.
P. odwoże. Adeho, ich führe zu/
bringe. P. przypoże. Conueho,

Wy 2. ich

ich führe zusammen. *Pol.* *zwoże.*
Eueho, ich führe aus. *P.* *wywo-*
że. *Metaph:* ich erhöhe/ erhebe.
P. *powyżsam.* *Inueho*, ich füh-
 re ein. *Pol.* *wwoże.* *Inuehor*, ich
 schelte. *Pol.* *Lâte/ sfuka/ rzus-*
cam sie ná kogo słowy. *Prater-*
ueho, ich führe für über. *P.* *mimo*
woże. *Praueho*, *Subueho*, ich
 führe fort. *P.* *powioże.*

Vel, *Coniunct:* oder. *P.* *Albo.*

Veles, *itis*, ein Landknecht mit
 leichter rüstung. *Pol.* *Łełki żoł-*
nierz/ Łozak/ husarz/ handuś.
Velitaris, *e*, solchen Kriegskleu-
 ten zugehörig. *Pol.* *Łozacki/ hus-*
sarski. *Velitor*, *aris*, ich schermä-
 ßele. *P.* *hárcute/ btaarczka czynię.*
Velitatio, ein Schermäuel. *Pol.*
hárc/ hárcowanie/ btaarczka/
wdrwaje bitwa.

Velia, ein henffling. *P.* *zwoniec.*

Vello, *is*, ich rupffe. *Pol.* *Rwe/*
skubie/ szczykam. *Vellico*, ich
 pfinne. *P.* *szczypie.*

Comp: *Auello*, ich zwacke ab.
Pol. *odrywam.* *Conuello*, ich zer-
 rupffe/ zerreiße. *P.* *poskrubute/*
pościzpam/ potargam. *Item,*
 ich wiederlege. *P.* *zbitam/ odpor-*
dawam. *Euello*, ich reiße aus. *P.*
wyris

wyrtwam/ wytargam. *Renello*,
 ich reiße ab. *P.* *odzieram/ odry-*
wam.

Vellus, *eris*, abgeschorne wolle.
P. *ostrzyżona welna/ kosm.*

Velo, *as*, ich bedecke. *P.* *nákris-*
wam/ zakrywam/ zastaniam.
Velamen, *Velamentum*, ein Fä-
 rang. *Pol.* *zástóna.* *Velum*, ein
 Färang oder ein sägel. *P.* *zásto-*
ná/ żagiel/ płachtá/ oponá. *Ve-*
lifico, ich sägele/ schiffe. *Pol.* *że-*
glute.

Comp: *Reuelo*, *as*, ich entdecke/
 offenbare. *P.* *odkrywam/ odśta-*
nam/ ohyawiam/ oznajmiam.
Reuelatio, ein offenbarung. *Pol.*
obtáwienie.

Velox, *ocis*, schnell/ geschwind.
P. *prekli/ chutli/ storny.* *Veloci-*
tas, geschwindigkeit. *Pol.* *pre-*
kość.

Velut, *Veluti*, zugleich als. *P.*
háko/ hákoby.

Venae, ein Blutader. *P.* *żyłá.*
Venosus, großaderig/ dick/ grob.
P. *żyłowaty/ duży/ gruby.*

Venalis, *vide Veneo.*

Vendico, *vide Dico.*

Vendo, *is*, ich verkeuffe. *Pol.*
przedaje. *Vendito*, ich gebe mit
 aus/

aus/ ich stolziere/ prange. *Pol.* wdawam sie/ okazyte sie/ wdats
nym sie czinie. *Vendibilis*, e, der
Leuffig. *P.* skupny/ przedayny.
Venditor, ein Verkäufer. *P.* prze-
dawca.

Venenum, Gift. *P.* Wad/ Tru-
czyná. *Venenosus*, giftig. *P.* ná-
dowity. *Venenatus*, vergiftet. *P.*
nádem nápušezony. *Veneficus*,
ein Zeuberer. *Pol.* Czárownik/
Venefica, ein Zeuberin. *P.* Czá-
rownica/ yedzá. *Veneficium*,
Zeuberey/ vergiftung. *P.* czárp/
bezárównanie/ otrucie.

Veneo, u, ich werd verkaufft. *P.*
P. Bywam przedan. *Venalis*, e,
feil. *P.* przedayny.

Veneror, aris, ich ehre. *P.* czce/
wáże/ część albo poctiwość wy-
wyrządzam. *Venerabilis*. *Vene-
randus*, Ehrwürdig. *P.* bczejwy/
poczesny/ czci godny.

Venetus, Liechtblaw. *P.* bleskny.
Venia, a, verzeihung einer obelo-
that. *P.* odpuszczenie iáste go wy-
stepu. *Item*, erlaubniß. *P.* do-
zwolente/ dopuszczenie.

Venio, u, ich komme. *P.* yde/
yáde/ przychodze.

Comp: *Advenio*, ich komme
herzu.

herzu. *Pol.* nádechodze/ przycho-
dze. *Adventus*, u, ein zukunfft.
P. przyście. *Adventus*, fremdd.
P. przychodny/ obcy/ cudzoziem-
ski. *Aduena*, ein fremdling. *P.*
cudzoziemiec/ przychodzień/ gość.
Conuenio, ich kom zusamen. *P.*
schadzam sie/ zgromádzam sie.
Item, ich kom oberein/ vertrage
mich. *Pol.* bmarwiam/ postanós-
wiam/ zgadzam sie. *Item*, ich
spreche einē an. *P.* mówię s kim.
Conuenit, Imperf: es ist billig. *P.*
godzi sie. *Conueniens*, billig/ bei-
quem/ füglich. *P.* stużny/ god-
ny/ przystonny/ potemny/ spo-
sobny. *Conuentus*, u, ein zusam-
menkunfft. *P.* gázd/ zeście/ zgros-
mádzenie. *Conuentio*, ein vera-
trag. *P.* zmowa/ bmarwia/ zgós-
bá/ postanowienie. *Conuenticu-
lum*, ein ort/ da man zusamen
kompt. *P.* miensce/ gdzie sie scho-
dza/ schadzka. *Deuenio*, ich kom-
me biß/ etc. *P.* dochodze/ doney-
dzam. *Euenit*, *Obuenit*, Imperf:
es begibt sich/ es tregt sich zu. *P.*
Tráfi sie/ przyda sie/ przygodzi
sie/ przygadza sie/ podla sie.
Euentus, u, ein zufall. *P.* Trá-
funek/ przygoda. *Circumuenio*,

yy 3 ich

ich umgibe/ hinterkomme/ bes-
 triege/ sehe auff. P. obstepute/
 podchodze/ zbradzam/ osulam.
Inuenio, ich finde/ erdencke/ be-
 komme/ erlange. Pol. naydute/
 wyhaydute/ wymistam/ dostas-
 wam/ osiegam. *Inuentio*, *Inuen-*
tum, ein fund/ gedicht. P. wy-
 nalesta/ wymist. *Inuentor*, ein
 erfinder. P. nalesta/ wynalesta.
Peruenio, ich kom ans end. Pol.
 dochodze. *Prauenio*, ich komme
 für. P. bprzedzam. *Prouenio*, ich
 komme herfür/ ich wachse. Pol.
 pochodze/ roste/ wschodze. *Pro-*
uentus, us, Jährlich gewächs/ etns
 kommen. P. Brodzay/ dochod.
Subuenio, ich komme zu hülff. P.
 na pomoć przychadzam/ pomag-
 am. *Superuenio*, ich komme
 dazu. P. nádchodze.

Venor, aris, ich jage/ stelle nach.
 P. Lowte/ polute/ czuham/ za-
 biegam. *Venator*, ein Jäger. P.
 Lowtec/ miéltwtec. *Venatus*, us,
Venatio, ein Jacht. P. Lowtente/
 polowante/ myslwstwo. *Vena-*
ticus, *Venatorius*, Jegerisch. P.
 myslwny/ polny/ łowny. *Vena-*
bulum, ein Jegerspiß. P. ofszep
 albo włócznia ná zwierz.

Venter,

Venter, der bauch. P. Brzuch/
 żywoť. *Ventriculus*, der magen.
 P. żoladeł. *Ventricosus*, bauchige
 P. Brzuchaty.

Ventilo, as, ich schwinde/ werfe
 se in die lufft/ reinige/ seubere/
 ich erwege. P. wiete/ rzucam ná
 powietrze/ wyczisciam/ wyche-
 dozam/ bważam. *Ventilabrum*,
 ein wurffschauffel. Pol. Łopata
 do wiana/ wiepaczka/ opalka.

Ventus, der wind. Pol. wiatr.
Ventulus, ein windlein/ lufft-
 lein. P. wiatreł. *Ventosus*, win-
 dig/ kuel. P. wietrzny/ chłodny.
Item, wäst/ lár. P. pusty/ proż-
 ny. *Item*, stolz/ aufgeblasen. P.
 pyśny/ butny/ nádeń. *Ventosa*,
 ein schreckkopff. P. Baniśa.

¶ *Comp: Subuentaneus*, lähr/
 ledig. P. Czcy/ prożny.

Venundo, as, ich verkeuffe. P.
 przedaje.

Venus, eris, die Göttin der lie-
 be. Pol. Bogini miłosci. Me-
 taph: ein hulschafft/ hurerey. P.
 Miłosnica/ gámracka/ nierzad.
Item, zerde. P. pteńność/ wdżtecz-
 ność. *Venustus*, hübsch/ schön. P.
 pteńny/ nadobny/ gładki. *Ve-*
nustus,

nustas, schönheit. *P.* piękność/
gładkość.

¶ *Comp: Deuenuſto*, ich mache
heßlich. *P.* ſpáce/ſkárádze. *In-*
uenuſtus, heßlich. *P.* ſpetny/ſkár-
rádny/necudny/žádny.

Vepres, u, Dorn. *P.* czerntr.
Vepretum, ein Dornbuſch. *Pol.*
Czerntewiſko.

Ver, der Lenz. *P.* wiosná. *Ver-*
nus, *Vernalis*, Lenzlich. *Pol.* wie-
ſenny. *Verno*, as, ich ſproß her-
für/ich grüne/blüe. *P.* puſkam
ſie/zielenie ſie/ſzce/ſwitone/
roſkwitam ſie. *Vernatio*, ein ab-
geſtreifte ſchlangenhaut. *F.* Lu-
pieſz/ſkorá wężowa odárta.

Verbaſcum, wulſkraut. *P.* dzies-
wáná.

Verbena, Eiſenkraut. *Pol.* ko-
ſiſko.

Verber, eris, ein ſtreich. *P.* plá-
gá/degá/óderzente. *Verbero*,
onus, ein Buh. *P.* Potr/necno-
tá/nogrec. *Verbero*, as, ich ſchlage
P. bije/ćluſe/trzpie/tracám.

Verbum, ein wort. *Pol.* ſłowo.
Verboſus, vielwortig. *P.* ſłowny/
wielomowny. *Verboſus*, as, ſchweh-
haftigkeit. *P.* wielomowność.

¶ *Comp: Proverbium*, ein ſprech-
wort.

wort. *P.* przypowieść. *Prover-*
bialis, e, ſpruchwortſweiſe. *Pol.*
przypowieſtny.

Verecundus, ſchamhaftig/züch-
tig. *P.* wſtidliwy/fromieźliwy.
Verecundia, zucht/ſchamhafte-
tigkeit. *P.* wſtid/wſtidliwoſć/
fromieźliwoſć. *Verecundor*, aris,
ich ſcheme mich. *P.* ſromam ſie/
wſtidze ſie.

Veredus, i, ein Poſtroß. *Pol.*
Góńcy/powodny koń. *Vereda-*
rius, ein Poſtbot. *Pol.* poſel ná
powodźce/góńtec.

Vereor, eris, ich fürchte. *P.* bo-
te ſie/obawam ſie. *Verenda*, oris,
die heimlichen glieder. *P.* Lono.

¶ *Comp: Reuerer*, ich ehre/lie-
be. *P.* czce/waże/ſánute/mi-
lute. *Reuerentia*, ehrerbietung.
P. część/poćciwoſć.

Vergo, u, ich netze mich/halee
mich. *P.* ſkianiam ſie/chył ſie/
ſciągam ſie.

Vermis, is, ein Wurm. *P.* Ro-
bał/gądyná. *Vermiculus*, ein
würmlein. *P.* Robacz k. *Vermi-*
nosus, wurmeſſig. *P.* Robaczny/
robaczny/robaczny. *Vermi-*
nosus, das barcl grünen. *P.* gę-
żyny w żółci, *Vermis*, as, ich
habe

habe das bauchgrimmen. *P. mam*
grzyżenie w żywocie. *Vermiculor*,
ich bin wurmstichig/faule. *Pol.*
Robaczyniela/prochniela. Item,
ich mach ein eingelegte arbeit. *P.*
śnicarska robota czynię. *Ver-*
miculatus, eingelegt. *P. pstręmi/*
matowanemi strużkami polo-
żony.

Verna, ein leibbeigen Hauß
Kind. *P. Rodzic/Rodowic/Ro-*
dzieczka/Rodowiczka/wycho-
waniec/wychowanek. Vernacu-
lus, heimisch/eigen. *P. domow-*
ny/własny/przyrodzony. Ver-
nilis, e. Enechtsch/bäbisch. *Pol.*
niewolniczy/przyzwolny/lo-
towski.

Vernix, is, Stierntz. *P. połost.*

Verres, is, ein Eber. *P. kienos.*

Verrinus, das von ein Eber ist.
P. kienozł.

Verro, is, ich ziehe/schleiffe/
lehre/säge. *P. ciągnę/wlekę/*
bmietam/chedożę. Verriculum,
ein Zuggarn. *P. Niemod.*

Verruca, ein warhe. *Pol. Bro-*
dawka. Verrucosus, warhechtig.
P. Brodawczasty.

Versus, prap: gegen. *Pol. ku/*
przeciw.

Vertagus,

Vertagus, ein windhund. *Pol.*
Chart. *Vertebra*, ein gelenck. *P.*
obrot.

Verto, is, ich lehre/wende/ber-
wandle. *P. obracam/przemie-*
ntam. Vertigo, inis, der schwin-
del. *P. zawracanie w głowie. Ver-*
ticulum, ein Spindelwirt. *Pol.*
wartałka wrzełenna. *Vertex*,
ein schettel/spitze. *Pol. przedział/*
wierzch/wierzchołek. Vortex, ein
wirbel im wasser. *P. wir w wo-*
dzie. Versus, us, ein verß. *P. wierß.*
Versura, e, ein ombwendung/
abwechselung. *P. obrocentę/oda-*
wrot/odmiana. Versatilis, ombo-
wendig. *P. obrotny.*

Comp: Auerto, ich wende ab.
P. odwracam. Aduerto, ich wende
zu. *P. przysmykam/przychy-*
lam. Item, ich höre drauff. *Pol.*
słucham/bacze. *Animaduerto*,
vide Supra. Anteuerto, Prauer-
to, ich komme für/lauffe vorn
an. *Pol. obiegam/wyścigam/*
oprzedzam. Conuerto, ich wende/
verwandle/belehre. *P. obraca-/*
przemientam/nawracam. Con-
uerso, ein verwandelung/belehe-
rung. *Pol. odmiennienie/nawro-*
centę. Diuertor, ich lehre ein/
trette

trette
bjam/
sorium
gobin
da ma
Euert
gerst
stosha
opae
Obuer
zaktla
Perue
wraca
uersu
przen
ślimy
bosh
kna
tor,
wied
to, te
Tran
zwer
Ver
bm
tacz
aris,
czes
C
hab
fie.

trete ab. *P.* stoye gospoda/ wież-
 bjam/ bsteputie/ bchodze. *Diuer-*
sorium, ein herberg. *P.* gospoda.
 gościniec. *Diuerticulum*, ein ort
 da man abtreten kan. *P.* bstepeł.
Euerto, *Subuerto*, ich lehre umb/
 zerstore. *Pol.* wywracam/ spu-
 stożam. *Inuerto*, ich verkehre. *P.*
 opał obracam/ wywracam.
Obuerto, ich wend entgegen. *P.*
 zaślądam sie/ zaśląwiam sie.
Peruerto, ich verkehre. *Pol.* prze-
 wracam/ opał obracam. *Per-*
uersus, verkeret/ boßhaftig. *Pol.*
 przewrotny/ opaczny/ zły/ zło-
 śliwy. *Peruersitas*, verkertheit/
 boßheit. *P.* przewrotność/ złość/
 krnądrność. *Reuerto*, & *Reuer-*
tor, ich lehre umb/ ich komme
 wieder. *P.* wracam sie. *Transuer-*
to, ich verkehre. *P.* przewracam.
Transuersus, schäl/ schlim/ ober-
 zwerch. *P.* przeczny/ poprzeczny.
Verso, as frequent: ich lehre oft
 umb/ welge. *P.* często obracam/
 taczam/ poprzewracam. *Versor,*
aris, ich bde mich/ wohne. *P.* ciwi-
 cze sie/ obieram sie/ mieszkam.
 ¶ *Comp*: *Auersor*, ich verachte/
 habe ein eckel. *P.* gąrdze/ brzdze
 sie. *Auersor*, ich bin zu wieder.
P. przes-

P. przeciwiam sie. *Auersarius*,
 ein widersacher. *P.* przeciwnik/
 odpowiednik. *Conuersor*, ich ge-
 he umb. *P.* obcute/ spoleute. *Con-*
uersatio, ein umbgehen/ gemeins-
 schafft. *Pol.* obcowanie/ społę-
 wanie/ towarzystwo. *Controuer-*
sor, ich bin spenstig/ zwistig/ zwey-
 felhafte. *P.* wspieram sie/ jestem
 rożny/ watplivy. *Controuersia*,
 ein zant/ zwist/ zweiffel. *P.* spor/
 przą/ rożnica/ rożność/ sprze-
 ciwienie. *Diuersor*, ich liege zur
 herberg. *P.* Jestem na gospodzie/
 stoye w gościnu. *Obuersor*, ich
 gehe umbher. *Pol.* bwinam sie/
 motam sie.

Versutus a, um, listig/ geschwind
Pol. chytry/ prąktego a ostrego
 rozumu. *Versutia*, listigkeit/ ge-
 schwindigkeit. *Pol.* Chytrość/
 ostrość rozumu.

Versipellis, falsch/ listig/ betrie-
 glic. *P.* fałszywy/ chytry/ obotet-
 ny/ zdradliwy.

Veru, ein Bratspiz. *P.* Rożen.

Veruex, ein Hammel. *P.* stop.

Veruecinus, Schepsen. *Pol.* sko-
 pomy.

Verum. Verò, aber. *Pol.* ale/
 wždy/ yednął.

Veruntamen, abergleichenwol. *P.* A wśaſſe / jednáf / przecie.

Verus, a. um, *Verax*, warhafftig. *P.* prawdziwy. *Veritas*, *Veracitas*, warheit. *Pol.* prawda / prawość / prawdziwość. *Verisimilis*, e, der warheit ehulich. *P.* wierze podobny.

Vesanius, vnſinnig. *P.* wśieſtly / ſalony. *Vesania*, vnſinnigheit. *P.* wśieſtliwość / ſaloność.

Vescor, eris, ich eſſe. *P.* jem / yadam / pożywam. *Vescus*, a. um, aſſig *P.* ſniedny / dobry ku yedzeniu.

Vesica, a, die blaſe. *P.* pecherz / pecherzina.

Vespa, a, ein Beſpe. *P.* Oſſa.

Vesper, der Abend. *P.* wieczor.

Vespertinus, abendzeitig. *P.* wieczorny. *Vesperascit*, *Adueſperascit*, es wird Abend. *P.* wieczor nádo chodzi / zmieſta ſie.

Vespertilio, ein Fledermauſ. *P.* Nietoperz.

Vespillo, onis, ein Todtengreſſer. *P.* co dmáre chowa.

Vester, a. um, Ewer. *P.* wáſ.

Vestras, Ewers landes oder geſchlechtes. *P.* wáſiniec.

Vestibulum, ein vorhoff / forderhaus. *P.* przedſionek / przſiesnie.

nte. Metaph. ein anfang / oder eingang eines jeglichen dings. *P.* początek / álbo przystęp do kázy dey rzeczy.

Vestigium, ein Fußſtapffen. *P.* stopa / trop / ſlaſ / oſlada / piatno.

Comp. *Inueſtigo*, *Perueſtigo*, ich ſpüre nach / forſche nach. *P.* śliedze / ſlaſkiem yde / oſladam / wyſperute / ſplegute / wywiasdute ſie.

Vestis, is, *Vestimentum*, ein Kleid. *Pol.* bática / bário. *Vestitus*, us, Kleidung. *P.* odzienie.

Veternus, die ſchlaffſucht. *Pol.* *Eptaca* choroba. *Veternofus*, ſchleffertig / verſchlaffen. *P.* ospáſly / leniwy / zgnity.

Veto a, ich verbiete. *P.* záſázute.

vetus, eris, alt. *P.* stary / dawny.

Vetulus, ein alter Man. *P.* stas rze / staruſek / strych. *Vetula*, ein alt weib. *P.* Bática / ſarká.

Veteranus, ein alter Kriegſman. *P.* stary żołnierz. *Veterator*, ein alter ſchalck / liſtiger fuchs. *Pol.* stary ciwik / chytrze / chyrel.

Veteratorius, geſchwind / liſtig. *Pol.* chwiltwy / chytry / ſmárdy

podſhyty. Veteramentarius, ein

Schuſſtcker. *P.* co trzymá lata.

Vetustus,

Vetustus, alt / veralt / alefren-
sch. *Pol.* staradawny / siaro-
swiecki. *Vetustus*, das Alter. *P.*
stárość / dawność.

¶ *Comp: Inueterasco*, ich werde
alt. *P.* stárzeje sie / zástárzeje sie.
Inueteratus, veraltet. *P.* zástár-
zaly.

Vexillum, ein fahn / fahnlein /
ein flagge. *P.* proporzec / chora-
giew / pánérá. *Vexillifer*, ein
Fendrich. *P.* Chorąży.

Vexo, *as*, *Dinexo*, ich treibe /
plage / beträbe. *P.* gábam / dré-
cze / trapię. *Vexatio*, beledigung /
betrübung / plagung. *P.* gábanie /
trešťanie / trapienie / dreczenie.

V I.

Via, *e*, ein weg. *P.* drogá. *Via-
tor*, ein wegfertiger. *P.* podroży-
ny. *Viaticum*, ein Zeerung auff
dem weg. *Pol.* koszt / strawá po-
drożna.

¶ *Comp: Anius*, *Denius*, abwe-
sig. *Pol.* bledliny / obledny. *In-
uius*, unwegig / ungebáhnert. *P.*
bezdrożny / nietárty / nietorowá-
ny. *Obuius*, entgegen kommende
P. potkátacy sie s kim / przeciw
komu

Comundach. *Metaph: schlechter
gemein. Pol.* prosty / pospolity.
Obuius, *u*, ich begegne. *Pol.* po-
tikam sie s kim wdrodże / wycho-
dże / wyleżdżam przeciw komu.
zástępute komu droge / zácho-
dże komu w drodże. *Ieruius*,
durchgengig. *Pol.* przechodzić.
Biuius, eine wegschelde zwys-
er weg. *Pol.* rośńanie dwu drog.
Trinuius, da sich drey wege schel-
den. *P.* Rośńanie trzech drog.

Vibex, *icis*, ein stretch. *Pol.* des
gá / stręśá.

Vibro, *as*, ich bewege / schüttele /
werffe / schieße. *Pol.* poruśam /
trząsam / ciskam / strzelam.

Vicem, *Vice*, & plur: *Vices*,
&c. verenderung / abwechselung
P. odmianá. *Item*, ein zustand /
vnglück. *Pol.* ślódá / przngodá.
Vicarius, ein Verwalter. *Pol.*
stámiestnik / zástępcá. *Vicif-
sim*, widerumb. *P.* zász / wodo-
miáne / wodmiáne. *Vicifitu-
do*, ein Abwechselung / verens-
derung. *P.* odmianá / przemien-
ność.

Viceni, vide *Viginti*.

Vieta, *e*, wicken. *P.* wiśá.

Vicium, vide *Vitium*.

Vicinus, i subst: ein Nachbar
P. sąsiad. *Vicinus, a, um*, Adiect: nahe/ benwohnend Pol. bliſki/ sąsiedzi/ pograniczny. *Vicinitas*, Nachbarschaft. P. sąsiedztwo. *Vicina, a*, die Nähe. Pol. bliſkość.

Victito, Victus, vide Vito.

Victima, a, ein schlachtopfer vor erlangten ſieg. P. bita ofiarą ja otrzymane zwycięstwo.

Victor, vide Vinco.

Vicus, i, ein gaſſe/ ſtraſſe. Pol. ulica. Item, ein dorff. Pol. wieś. *Vicatum*, von dorff zu dorff. Pol. odwieś/ dowieś.

Videlicet, adverb: gewiſſlich. P. pewnie/ zapewne. Item, als nemlich. P. To ieſt/ á zwaſzcza.

Video, es, ich ſehe. Pol. widze. *Metaph*: ich mercke/ verſtehe. P. bacze/rozumie. *Videor, depon*: & videtur, Imperf: mich dünck. P. zda mi ſie/ widzi mi ſie. *Viſus, us*, das geſicht. P. wzroś. *Viſio*, ein geſicht. P. widzenie. *Viſibilis, e*, ſichtbar. P. widomy. *Viſo, & Comp*: Inuiſo, Reuiſo, Item, Frequent: Viſito, as, ich gehe zuſchē/ ich beſuche. P. Jdeſu widzeniu/ nawiędzam.

Comp: Euiſeo, Inuiſitat, Eui-

dens, klar/ auſtricklich/ augenſcheinlich. *Valny/ Jawnny/ do wodny/ wzywny*. *Evidentia*, Klarheit. I. Jaśność/ rzetelność. *Invidео, es*, ich vergünne. Pol. życzę/ niechę. *Invidia*, mißgunſt. I. żądzość/ zawiść. *Invidus, Invidioſus*, mißgünſtig. P. zawiſny/ żądzościwy. *Inuiſus*, verhaſſet/ verachtet. P. zawiſny/ wzgardzony. *Fraudeo*, ich ſchezuor. P. przebaczywam. *Provideo*, ich verſehe/ verſorge. Pol. opatruię. *Providētia*, fürſchung. Pol. opatrność. *Providus*, vorſichtig. P. opatrny/ pieczolowity.

Viduus, ein widwer. Pol. wdowiec. *Vidua*, eine widwe. P. wdowa. *Viduitas*, widwenſchaft. P. wdowstwo/ sierocwo.

Vienna, a, Wien in Oſterreich. P. Wieden w Kaſuſiech.

Vico, es, ich beuge/ binde. P. kręcam/ wiążę/ zwiezute. *Victor*, ein Bätner/ Bädler. Pol. Bednarz. *Victus, a, um*, weich/ ſchwanch. P. miękki/ giebli/ ſłaby.

Vigeo, es, ich grüne/ bin friſch. P. kwitne/ jeſtem krzepki/ ſilny/ duży. *Vigor, oris*, ſterck/ krafft. P. ſila/ moc/ duzość.

Vigilo,

Vigilo as, ich wache. *P.* czule/
strzege *I*gil ein wachter. *Pol.*
stroż *Vigilia* einewach/ hut. *P.*
straz/ straża. *Vigilans*, hurtig/
wacker/ flüssig. *P.* czuony/ pil-
ny/ ostryżny. *Vigilanti*, hurtig/
fest/ fleißigfest. *Pol.* czujność/
pilność/ ostryżność.

Viginti, zwanzig. *P.* dwadzie-
ścia. *Vigesimus*, der zwanzigste.
P. dwudziesty. *Vicent*, Je zwano-
zig. *Pol.* po dwadziestu. *Vices*,
zwanzigmal. *Pol.* dwadzieścia
kroć *Vicenarius*, was zwanzig
in sich helt. *Pol.* Co dwadzieścia
w sobie żamyła.

Vilus, e gering/ schlecht. *Pol.*
podły/ prosty/ lekki. *Item*, wol-
feil. *P.* Tany. *Vilitas*, geringe/
scheuigkeit/ wolfeilheit. *P.* pods-
łość/ tantość. *Vileo*, *Vileo* ich
bin/ werde gering/ oder wolfeil.
P. podobie/ tańcie.

Villa e, ein Burghoff/ oder
dorff. *P.* chłopski dworzec/ wice.
Villinus, ein Bawr. *P.* Bur/
wieśniak. *Villicus*, ein Meyer.
Pol. włodarz/ rątan. *Villra*, ein
Meyertin. *Pol.* włodarkā/ wło-
dżowā/ włodkowā. *Villicor*,
aris ich treibe bawrwerck. *P.* Ro-
la je param. *Villus*,

Villus, i, ein Harloß. *P.* Kosm/
wios. *P.* illesus, zotticht/ rauch. *P.*
Kosmny/ wlochany.

Vimen, *imus*, bindzweiden. *Pol.*
Sokcinā. *Vimineus*, von bindz-
weiden gemacht. *P.* Kosirowy.

Vincto, is, ich binde. *P.* wiąże/
zwiezuje/ ściagam. *Vinculum*,
ein band. *P.* zwiastka.

Comp. *Deuincio*, ich verbinde/
verpflichte. *P.* obowiązuje/ po-
żyskam/ powinny czynię. *Re-
uincto*, ich binde rückungs. *Pol.*
opak zawięzuje.

Vinca, is, ich siege/ überwinde/
übertreffe. *P.* zwyciężam/ pora-
żam/ przewyżam. *Victor*, ein
überwinder. *P.* zwycięzca/ zwyc-
ieżny. *Victoria*, ein sieg. *Pol.*
zwycięstwo/ porażka. *Victorio-
sus*, siegretch. *P.* zwyciężny/ zwyc-
ieżny.

Comp. *Deuincto*, *Idem cum
simplici*. *Conuincto*, *Euinco*, ich
beweise/ überzeuge. *P.* dołazuje/
okazuje/ wysławadzam/ prześwi-
adam. *Inuictus*, unüberwindlich.
P. niezwyciężony.

Vindemia, e, der Weinaust/
das weinlesen. *P.* zbieranie winā.
Vindemio, as, ich lese den wein.
P. zbieram wino. *Vindi-*

Vindico, as, ich reche / straffe.
P. mŕce ſie / Parze. Item, ich er-
 rette / erlöſe. *P.* wybawiam / wy-
 ſwobodzam. *Vindicta*, ein rache.
Pol. pomſtá. *Vindex*, icus, ein
 Recher. *P.* pomſciétel. *Vindicia*,
 ein errettung / beſchirmung. *P.*
 wybawienie / obroná.

Vinum, i, wein. *P.* wino. *Vi-
 narius*, das zu wein gehört. *P.*
 winny. *Vinea*, ein Weinberg. *P.*
 winnicá. *Vinitor*, ein Rádmán.
P. winarz. *Vinulentus*, truncken.
P. pihány / opity. *Vinosus*, weins-
 fúchtig. *P.* winem czuchnacy.

Viola, e, ein Viol. *P.* Symol.
Violaceus, Violenfárb. *P.* Symol.
 Powey máſci / bronátny / máſo-
 wy.

Violo, as, ich ſchweche / berleze /
 breche / obertrette. *Pol.* gwalce /
 obrájam / ſromoce / lekkoſc wy-
 rzadzam / ſamie / wyſraczam.
Violentus, gewaltig / gewalt oben-
 de. *P.* gwaltowny. *Violatio*, ein
 berlezung / ſchendung / brechung
Pol. zgwalcenie. *Violator*, ein
 ſchender. *P.* gwaltownik.

¶ *Comp: Inviolabilis*, e, das
 man nicht ſchenden oder brechen
 darf. *Pol.* nienáruſony / nie-
 zgwalcony.

Vipera,

Vipera, e, ein Otter. *P.* Já-
 ſezorká. *Vipertinus*, Ottern. *P.*
 Jáſezorecy.

Vir, ein Man. *P.* Máj. *Vir-
 go*, inis, ein Weib / ein man-
 lich weib. *Pol.* meźna biata glo-
 wa. *Virilis*, e, manlich. *P.* me-
 ſti. Item, ſtarck / dapffer. *Pol.*
 meźny / ſmiáły. *Virilitas*, man-
 lichkeit. *Pol.* meſtoſc / meźnoſc /
 ſmiáloſc. *Virilia*, plur: dz man-
 lich glied. *P.* meſti cylonck. *Vi-
 roſus*, Mannes begierig / geil. *P.*
 cheacy meźa / Jurzny.

¶ *Comp: Euiro*, as, ich beraube
 des manlichen gliedes. *Pol.* Egi-
 ſcete / wátáſe. *Leuir*, des Mann-
 nes bruder. *Pol.* dzimierz / Se-
 muir, ein Halbman / weiblich:
Pol. pulmeźa / niewieſciuch /
 wnetr.

Vireo, onis, ein Widwol / By-
 rold. *P.* ſeroſos. aus nomen.

Vireo, es, ich grüne. *P.* žiele-
 nieye ſie. *Viridis*, e, grün / friſch
Pol. žielony / ſwieży. *Viriditas*,
 grünheit. *P.* žielonoſc. *Virida-
 rium*, ein luſtgarten. *P.* windarz /
 bindarz / wiridarz.

Virga, e, ein Rutte. *P.* Nozga /
 præ. *Virgula*, ein rútlein /
 ſtrichlein.

strichlein. *P.* Rożeczka / pratek /
 Pressa. *Virguleum*, ein gestreich.
P. Ehrost.

Virgo, inis, ein Jungfraw. *P.*
 Panna / Dziewica. *Virgineus*,
 Jungfrewlich. *Pol.* panteński/
 dziewięcy. *Virginitas*, Jung-
 framschaft. *Pol.* panteństwo /
 dziewiętwo.

Virtus, utis, ein Tugend. *Pol.*
 Cnota. *Item*, macht / sterck /
 Prafft. *P.* moc / siła.

Virus, ein gestanck. *P.* smrod/
 czuchnienie / parok. *Item*, giffte.
P. jad / trucizna. *Virusus, Viru-*
lentus, giftig. *Pol.* yadowity /
 zjadly.

Vis, gewalt. *Pol.* gwałt. *Item*,
 dapfferkeit / manligkeit / stercke.
P. dzielność / męstwo / moc / si-
 ła. *Item* ein viele. *P.* wielkość.
Vires, plur: Preffte. *P.* siły.

Viscus, i, & Viscum, Vogel-
 leim. *Pol.* Lep. *Viscosus*, zeh-
 flebachtig. *P.* Tęgi / Inacy / Eli-
 yowaty.

Comp: Inuisco, ich bestreche
 mit vogel leim. *P.* Lepem pomu-
 skam / obleptam.

Viscus, eris, Eingeweid. *Pol.*
 wnetrzność.

Comp:

Comp: Eniscero, as, ich weide
 aus. *P.* wywnetrzam.

Viso, Visito, vide Video.

Vistula, e, die Weissel. *Pol.*
 Wisła.

Vita, vide Vivo,

Vitellus, i, ein dotter im Ey. *P.*
 żółtek w Jaju.

Vitiligo, inis, heylliche flecken
 am Leibe. *Pol.* plamki z mazi
 albo piegł na ciele. *Vitiligator*,
Vitiligator, ein Lesterey / Ver-
 leumbder. *Pol.* Przecypka / oba-
 mowca.

Vitis, is, ein weinstock. *P.* wino
 na macica.

Vitium, ein Laster / schand / ges-
 breche / mangel. *P.* występ / wy-
 step / grzech / stramoto / niecnos-
 ta / niedostatek / wada. *Vitiosus*,
 lesterlich / gebrechlich. *Pol.* Nie-
 cnotliwy / niedostateczny. *Vitio*,
as, ich lestere / schende. *P.* hanbie /
 stramoce.

Vito, as, ich vermeide. *P.* strze-
 ge sie / wárue sie / ostrzegam sie.

Comp: Denito, Euito: Idem
cum simplici. Enitabilis, vermeido-
 lich. *Pol.* ostrzegony / wárówny.

Inuito, ich bitte / lade. *P.* wzy-
 wam / proße do siebie. *Item*,

ich

ich verheze/ gebe anlaß. P. draż-
nie/ podużeczam/ podużeczam.

Vitricus, ein Stiffvater. Pol.
opcym.

Vitrum, glaß. P. szkło. *Vitreus*,
glesiern. P. szlanny. *Calix vitre-*
us, ein trinck glaß. P. szklanka/
szklentka. *Vitriarius*, ein gläser.
P. szklarz.

Vitta, e, ein haube/ müze. P.
czepiec/ czapka/ miska.

Vitulus, i, ein Kalb. P. Ciele.
Vitula, ein Kalbe. P. yalowica.
Vitulinus, Kalbertn. Pol. Cieleci.
Caro vitulina, Kalbfleisch. P. Ciel-
lecina.

Vitupero, as, ich schelte/ ver-
spreche. P. ganie/ lże/ sromoce.
Vituperium, *Vituperatio*, ein
scheltung. P. przygana/ ganie-
nie/ hanbienie. *Vituperabilis*,
scheltbar. P. nagantony.

Viueria, e, ein Zitz. P. Zchorz.

Viuo, is, ich lebe. P. żywie/ ży-
je. *Viuax*, lebhaftig. P. długo
żywy/ trwaly. *Viuarium*, ein
Helter/ Thiergarten. Pol. sadz/
sadzawka/ zwierzyniec. *Vividus*,
frisch/ starck. P. krzepki/ swieży/
mocny. *Vita*, das leben. Pol. ży-
wot. *Vitalis*, e, lebhaft. P. żywy.
Victus,

Victus, us, narung. P. żywnośc/
pożywienie. *Victito*, ich lebe in
essen und trincken. P. żywam/
żywe.

¶ *Comp: Conuiuo*, ich lebe mit.
Pol. wespotek żywie. *Conuiuor*,
aris, ich halte gasterey. P. biesiada-
dute. *Conuiuium*, ein gasterey. P.
Biesiada. *Conuiua*, ein gast. P.
gość. *Conuiualis*, e, zur gasterey
gehörig. P. biesiadny. *Conuiua-*
tor, einer der Beste helt/ oder
tracteret. P. Ten który gości-
chowa albo czestuje. *Conuictor*,
ein tischgenger/ kostgenger. P.
Commensal/ który b łogo do
stolu chodzi. *Conuictus*, us, woh-
nung und kost bey einem. Pol.
mieściantey strawa s kim. *Re-*
uiuo, *Reuiuisco*, ich werde wieder
lebendig. P. ożywe.

Viuus, lebendig. P. żywy. Item,
frisch/ starck. P. swieży/ duży.
¶ *Comp: Semiuus*, halb lebens-
dig. P. napół żywy. *Rediuus*,
was wieder lebendig/ oder erne-
wert wird. P. ożywiony/ odno-
wiony.

Vix, aduerb. kaum. P. ledwie.

Vlascor, eris, ich räche. *Pol.*
mścze się *Vltio*, ein rächung. *P.*
pomsta. Vltor, ein rächer. *Pol.*
pościciel.

¶ *Comp: Inultus*, ungerochen.
P. Niepomśczonep.

Vlcus, eris, ein geschwür. *Pol.*
wrząd Vlcrosus, voller geschwür.
ren. P. wrzodowaty / wrzedzisty.
Vlcero, as, &

¶ *Comp: Exulcero*, ich versehere/
 verliche / verwunde. *Pol. drapie /*
dre / rozłatrzam / rosfirwawiam /
rozdrażniam.

Vlugo, inis, feuchtigkeit der er-
 den. *P. wilkość / wilgotność zie-*
mie. Vliginosus, feucht. *P. wilki /*
wilgotny.

Vllus, a, um, etwa einer. *P. ntes*
ltory.

Vlmus, ein Ulmenbaum / Rü-
 sternholz. *P. Brzost.*

Vlna, a, ein Ell oder Kaffter.
P. Łokieć / albo sajen.

Vltra, prap: über / weiter / jen-
 seit. *P. za / przez / dale / na one*
stronę. Vltior, weiter. *P. dale-*
ko. Vltimus, der letzte. *P. posles-*
dny / ostatny / ostatczny.

Vltro, freywillig. *P. dobrowol-*
nie. Vltro curog, hin und wieder.

P. Łam

P. Łam y łam / y łey y łoney
strony. Vltroneus, freywillig. *P.*
dobrowolny.

Vlula, ein Ewel. *Pol. Sowa /*
puszczył. Vlula, ich heule / wie ein-
 eul oder wolff. *Pol. hułam albo*
wyle / by sowa / albo wilk. Vlu-
latus, us, das heulen. *Pol. huł /*
hułanie / wyćie.

V M.

Vmbilicus, d r Nabel. *P. pępek.*

Metaph: das mittel eines jegliche-
en dinges. P. srzodek wśclakiey
rzeczy. Item, ein buckel am buch.
P. pułel / żakowka d Pąg.

Vmbo, onis, das mittel in ein-
 schilt. *P. posrzodek tarczy. Item*
pro clypeo.

Vmbra, a, ein schatte. *P. Cień.*
Vmbra, plur: die verstorbenen /
die geister oder seelen. Pol. Nies-
bożyci / duże zmarnych ludzi.

Vmbaculum, ein fürhang. *Pol.*
żakona. Vmbaticus, Vmbati-
lis, e. Vmbrosus, schattechtig. *P.*
Ścienow / ciemny. Vmbro, as,
ich beschatte. P. żaćmiam / żaćm-
iam.

¶ *Comp: Adumbro*, ich mahle/
 oder bilde vor. *P. znaczyć / nązná-*

Ala a czam /

czam/ năkrisam. Inumbro, Ob-
umbro, Idem cum simplici.

V N

Vnă adverb: zugletch. Pol. wo
spoleł/ po polu.

Vncia, vide As.

Vncus, i, ein haek. P. haek. Vn-
cinus, ein häcklein. P. haekel.

Vncus, a, um, & Comp: Adun-
cus, Reduncus, Erum. P. Erzihw.

Vnda, a, ein wasserwell. P. wod-
nywal. Item, wasser. P. woda.
Vndulatus, wasserstreiffig. P. co-
wodne streft ma. Vndulata tela,
Schamlot. P. czamlet.

Comp: Abundo, ac, Redundo,
ich bin oberflüssig/ ich habe die
fülle. P. ofsitule/ mam dostatek.
Abundantia, Redundantia, ober-
flüssigkeit. Pol. ofsitodě/ bogá-
etwo/ dostatek/ hntek. Exundo,
Inundo, ich stiesse ober. P. wyle-
wam/ brzegu/ wzbiaram/ prze-
bieram/ zabieram. Exundatio,
Inundatio, oberlauff/ oberzug
des wassers. P. powodz/ zabie-
ranie/ wezbranie/ wylanie/ wy-
tozente wod/ potop.

Vnde, Adverb: woher/ von
wannen. P. zed/ zedze.

Comp:

Comp: Vndecung, Vndeus,
Vndelibet, es sey woher es woll/
von allen seiten. P. zedolwieł/
zewszad.

Vndecim, Elff. P. yedennasćie.
Vndecies, elfmal. P. yedennas-
ćie Proč. Vndecimus, der elffte.
P. Jedennasty. Vndeni, bey elf-
fen. P. po yedennasćie.

Vndig, von allen seiten. P. zes-
wszad.

Vnedo, vide Arbutus.

Vngaria, Ungern. P. wegtero
szajemla. Vngarus, ein Unger.
P. Wegier.

Vngo, is, & Comp: Inungo,
Perungo, ich salbe/ bestreiche. P.
maze/ namazute/ nacieram.
Vnguentum, eine salbe. P. mace.
Vnguentarium, ein Salbenfres-
mer/ Apotecker. P. Flory maceet
przedawa/ Aptekarz.

Vnguis, is, ein Nagel/ ein Klau-
we. P. paznogot/ pasur.

Vngula, a, ein huff. P. kopyto.

Vnio, onis, ein perlein. P. perla.

Vniuersus, Vniuersalis, allge-
mein. P. powszechny. Vniuersi-
tas, allgemeinheit. P. powszechno-
scć.

Vaquam, adverb. Jemals. P.

Radg,

Vnus,

Vnus, *a*, *um*, einer/ eine/ eins.
P. yeden/ jedna/ jedno. Vnicus,
 einzig *P. yediny. Vnitus*, einzig.
Pett. P. yednośc. Vnio, onis, ein
 vereinigunge. *Pol. yednoczenie.*
Vnio, is, ich vereinige. *P. yedno-*
cze/ yednaczam/ yaczam/ yednā
Comp: Vnicornu, ein Einhorn
Pol. yednorozec. Vnigenitus, ein-
 geborn. *Pol. yednorodzony. V-*
nusquisque, ein jeglicher. *P. ka-*
dy/ wshelk.

V O

Voco, as, ich ruffe/ nenne. *P.*
zawolam/ wyzywam/ zowe. Vo-
cito, freq. ich ruffe oft. *P. zāwo-*
lamam. Vox, ein stum/ ein wort.
Pol. głos/ słowo. Vocola, ein
 wörtlein. *P. słowo. Vocalis, e*,
 hell/ laut. *P. głosny. Vocabulū*,
 ein wort/ nennung. *P. słowo/*
imie/ nazwisko. Vocatio, onis,
 ein stand/ beruff. *Pol. stan/ we-*
wanie. Vociferor, ich schreye/
 bierre. *P. wrzeseze. Vociferatio*,
 schreyung. *P. wrzask.*

Comp: Auoco, as, ich halte ab.
P. odmawiam/ odwabiam/ od-
wodze. Aduoco, ich-ruffe herzu.
P. przyzywam. Aduocatus, i, ein
 Fürsprach/

Fürsprach/ beystand. *P. Rzecz-*
nię/ sprawa. Conuoco, ich ruffe
 zusammen. *P. zwoławam. Euoco*,
 ich ruffe heraus. *P. wyzywam/*
wywabiam. Inuoco, ich ruffe an.
P. wywā. Inuocatio, anruffung.
P. wywānte. Prouoco, ich reiße
 ober appelliere. *P. poduszczam/*
pobudzam/ albo appellute/ odzy-
wam sie. Renoco, ich widerruffe.
P. odwoławam. Irrenocabilis, e,
 unwiederrufflich. *P. nieodwoła-*
ny. Senoco, ich beruffe auff ein
 seite. *P. odwozje nā stronie.*

Vola, e, das hole/ oder flache in
 der hand. *P. doleć/ albo płasko*
wi nā w rękę.

Comp: Inuolo, as, ich erwische/
 stele. *P. chwycę/ ładnę.*

Volo, as, ich fliege. *P. lece/ la-*
tam. Volatus, us, das fliegen. *P.*
Lot/ latānte. Volatilis, e. Volati-
cus, fliegend. *P. Lotny/ latający.*
Volucer, e is, adiect. schnell. *P.*
prędk. *Subst.* ein vogel. *P. ptak.*
Inuolucris, noch nicht flüch. *Pol.*
niełotny.

Comp: Auolo, ich fliege weg.
P. blatam. Aduolo, ich fliege her-
 zu. *P. przylatam. Conuolo*, ich
 fliege zusammen. *Pol. zlatam sie.*

Circumvolo, ich fliege herum.
Pol. oblatam. *Deuolo*, ich fliege
 herab. *P. zlatam*. *Euolo*, ich flie-
 ge aus. *P. wylatam*. *Inuolo*, ich
 fliege ein. *P. wlatam*. *Prouolo*,
 ich fliege fort. *P. polatam*. *Per-
 uolo*, ich fliege durch. *P. przela-
 tam*. *Praternuolo*, ich fliege vor-
 über. *P. mimo lece*. *Renolo*, ich
 fliege zurück. *Pol. oblatam*/ na
 zad latam. *Transuolo*, ich fliege
 hindüber. *P. przelatam*.

Volō, vis, Anom: ich wil/ bege-
 re. *Pol. chce/ żadam*. *Voluntas*,
 der wille. *P. wola/ chuc*. *Volun-
 tarius*, willig. *Pol. chetliwy/ do-
 browolny*.

Comp: Malo, ich wil lieber. *P.*
 wole. *Nolo*, ich wil nicht. *Pol.*
 niechce. *Benewolus*, günstig/ ge-
 neigt. *Pol. życzliwy/ bprzenmy/
 chetliwy*. *Benivolentia*, geneig-
 ter wille. *P. łaska/ życzliwość/
 chuc/ bprzenność*.

Voluo, is, ich wilhe/ wende um
Pol. walam/ taczam/ obracam.
Volubilis, e, daß man welhen od
 umwenden mag. *P. Łozny/
 obrotny*. *Volubilitas*, schnelle
 zeit/ unbeständigkeit. *Pol. pre-
 łoże/ nieświąteczność*.

Comp:

Comp: Aduolo, ich wilhe her-
 zu. *P. przivalam/ przitaczam*.
Conuolo, ich wilhe/ wende zu-
 sammen. *P. staczam/ zivalam/ zwla-
 ham*. *Euolo*, ich wilhe aus/ oder
 durchlese. *P. wyfaczam/ wywa-
 lam/ przecztam/ przebiegam*.
Inuolo, ich wickele ein. *Pol. zaa-
 wipam*. *Inuolucrum*, ein band/
 windel. *P. związka/ odziejczka/
 blonka*. *Obuolo*, ich umwickes
 le. *Pol. obwipam*. *Prouolo*, ich
 wilhe fort. *P. potaczam/ powa-
 lam*. *Subuolo*, ich wilhe unter.
P. podaczam/ povalam.

Voluto, as, freq: ich wilhe offe.
P. bstawicznie taczam/ czwalam
 sie. *Volutabrum*, ein ort da man
 walzen mag. *P. mieniec/ gdzie
 sie może taczac/ czwacac*.

Voluptas, wollust/ freude. *P.*
*Roskoż/ ochłoda/ radość/ po-
 ciecha/ wesele*. *Voluptuosus*, wols-
 lustig. *P. Roskożny*. *Voluptua-
 rius*, ein wollüster. *P. Roskoż-
 nict*.

Vomer, eris, ein pflugelisen/ ein
 schar. *P. Lemiec*.

Vomica, e, ein Hysplatter. *P.*
 wrzędzenica.

Vomo, is, ich speye/ Pöze. *Pol.*

Bluyes

Stupe / *wracam* *Vomitus*, us.
da. *Pogen*. *P.* *blwanić* / *wraci-*
nie.

¶ *Comp: Euomo, Reuomo*. *ich*
spene *auß*. *P.* *z wracam* / *wyblu-*
wam / *wyrzgam*.

Voro, as, *ich fresse*. *P.* *zre* / *po-*
tykam *Vorax*, *fressig*. *P.* *Łało-*
my. *Voracitas*, *fressigkeit*. *P.* *Ła-*
Ło *ustwo*.

¶ *Comp: Denoro*, *ich fresse auff*.
P. *pożyram* / *pożykam*.

Vorago, *nis*, *ein barmhertiche*
tieffe / *abgrund*. *P.* *B. zmierna*
glebość / *pożeradio* / *przepaść* /
Voraginosus, *Tieff* / *unergründ-*
lich. *P.* *Glebość* / *bezdenmy* / *prze-*
pasciły.

Vortex, *vide Verto*.

Voueo, es, *ich gelobe* / *thue ein*
gelübd. *P.* *ślubuję*. *Votum*, *ein*
gelübd. *Pol.* *ślub*. *Item*, *ein begeh-*
ren / *oder gebet*. *P.* *żądanie* / *al-*
bo prośba.

¶ *Comp: Deuoueo*, *ich ergebe* /
eigne zu. *P.* *poślubuję* / *podawam*
sie / *oddawam* *sie*. *Item*, *ich vere-*
fluche. *Pol.* *przeklinam* / *dyabłu*
oddawam. *Deuotus*, *andechtig* /
oder verflucht. *P.* *nabożny* / *po-*
święcony / *poświęcony* / *albo prze-*
świecy.

Flery, *Deuotio*, *ein andacht* / *oder*
verfluchung. *P.* *nabożność* / *al-*
bo przeświecie.

V P.

Vpupa, a, *ein Widenhopff*. *P.*
Dudel.

V R.

Vrbs, *ein Stadt*. *P.* *miasto*. *Vr-*
banus, *stetisch* / *höflich*. *P.* *mięs-*
ski / *obyczajny*. *Vrbanitas*, *höf-*
lichkeit. *P.* *obyczajność*.

¶ *Comp: Suburbium*, *ein Voro*
Stadt. *P.* *przedmienie*.

Vrceus, i, *ein Kraus* / *Emmer*.
Pol. *krus* / *skopiec* *Vrceolus*, *ein*
Kreuzlein. *P.* *Krzyżek*.

Vredo, *vide Vro*.

Vrgeo, es, *ich treibe* / *dringe* /
nötige / *eile*. *P.* *prze* / *przypieram* /
przymagam / *przymuham* / *Prwa-*
pie *sie* / *spiesz* *sie*.

Vrius, i, *ein Awrochs* / *Püffels-*
ochs. *P.* *Bawol* / *Zubr*.

Vrina, a, *Beunze*. *Pol.* *mocz* /
beznny.

Vrino, as, & *Vrinor*, aris, *ich*
tauche mich unter das wasser. *P.*
Prze *sie* *pod wodę*. *Vrinator*, *ein*
Taucher. *P.* *łor* / *łorek*.

Vrna,

Vra, *a*, ein Eimer. *P.* wiądros/
woborck.

Vro, *is*, ich brenne. *Pol.* pale/
żge. *Vstulo*, *as*, *Idem*. *Vredo*, *inus*,
der brenner am getregde. *P.* strzy/
żegá. *Vstrigo*, *Idem*. *Vstio*, eine
brennung. *Pol.* palente. *Vstrina*,
ein Schmelzhofen / ein Esse. *P.*
Łomiet Łowálski.

Comp: *Aduro*, ich brenne / ver-
fenge. *P.* przypalam / przipteká /
przżegam / przyswedzam. *Com-
buro*, ich verbrenne. *P.* spalám /
Exuro, ich brenne aus. *P.* wy-
palam. *Inuro*, ich brenne ein. *P.* prz-
palá / cechute / piatnuie. *Peruro*,
ich brenne durch. *P.* przepalam.

Vrogallus, ein Auerhan. *Pol.*
Stużec.

Vrsus, ein Bär. *P.* Niedźwiedź.
Vrsa, ein Bärin. *P.* Niedźwiedź-
ca. *Vrsinus*, was von bären ist. *P.*
Niedźwiedźci.

Vrtica, *a*, Nessel. *P.* poŕziwá.

V S.

Vstio, *Vstulo*, vide *Vro*.

Vsus, *Vsura*, vide *Vtor*.

Vsquam, *Vspiam*, adverb: *Je-*
gends. *P.* gdzie.

Vsque, *prap*: Bis. *P.* Aż. *Vsz*
adeo, so sehr. *P.* Łáŕ bázjo.

Comp: *Vsquequod*, wie lang / wie
weit. *P.* náŕo dlugo / náŕo dá-
leŕo. *Vsquequaz*, an allen örtern.
P. wszedy.

Vsurpo, *as*, ich gebrauche. *P.*
bżywam.

V T.

Vt, adverb: wie / als. *P.* náŕo
Coniunct: auff das. *Pol.* Aby / że-
by / iżby.

Comp: *Vtut*, *Vtunc*, es sey
wie es wolle. *P.* náŕo ŕŕolwieŕ /
ledá táŕo. *Vtote*, als nemlich.
P. Ażwlaŕŕeżá.

Vter, *a*, *um*, welcher von den
beyden. *P.* Ktory ze dwu. *Vterq*,
alle beyde. *P.* obádwa.

Vter, *utrus*, ein weinschlauch /
oder Weikrug. *Pol.* Bebennek /
Berclá winna / álbo biántá oley-
na. *Vtricularis*, *dum*: *Vtricularis*
ubia, ein Sackpfeife. *P.* Gá-
dy / dudy / bázany / Łożiel. *Vtri-
cularius*, ein Sackpfeiffer. *Pol.*
Dudá / Gándá / Gándarz.

Vterus, *i*, die Bärmutter. *Pol.*
Máćeá. Item, der Bauch. *Pol.*
Brzuch / żywot. *Vterinus*, ein
halbbruder von einer mutter. *P.*
Brát od tedney máćci.

Vtring.

Viring, von beiden seiten. P. zobu stron.

Virog, an beyde örter. P. Nā obte miyscā. *Vitrobiz*, an beiden örtern. P. nā obu miyscu / y nā tey y nā owcy stronie.

Vitum, adverb. Dē. P. ysl / Zjalt.

Vtinam, wolt Gott. P. Boday / Bože day to / oby.

Vug, gleichwol / jedoch. Pol. przecie / jednā / wżdy.

Vtor, eris, ich gebrauchē. Pol. bżywam. *Vsus*, us, ein gebrauch / nug. P. bżywānie / obņezay / poņytel. *Vsitus*, gebreuchlich. P. jwily / jwņezāny / pospolit.

Vsura, a, wucher. Pol. Łychwā / piāt / zōst *Vsurarius*, adiect. was gewin bringet. P. piāny / poņyteczy. Subst. ein Wucherer. P. Łichwārz. *Vulis*, e, nūglich. P. poņyteczy. *Vuln*, u, nūzbarkeit.

Pol. poņytel. *Viensilia*, plur. allerlei Haūßgerāt. Pol. wśelakie stātki domowe / grachy / heze brzechy / ruptēt.

¶ Comp: *Abutor*, ich mißbrauchē. Pol. jle ożywim / jle obrōcam. *Abusus*, us, ein mißbrauch. P. jle bżywānie. *Vsucapio*, is, ich über-

überkomme durch langen brauch. P. Długim bżywāniem dostāwam. *Vsucapio*, onis, ein übersomung durch langen gebrauch. Pol. własność dawnym bżywāniem sobte przylaszcżona. *Vsufactus*, us, der gentēß eines fremden guts. P. bżywānie / poņytel z cudzy mātetności. *Vsuvenit*, Imperf: es begibt sich. Pol. przylaszcżaja sie / przylaszcżaja sie.

V V.

Vua, a, ein Weinbeer. P. yāgot dā winna.

Vuidus, a, um, feucht / naß. P. wilki / wilgotny / moł. y.

Vulgus, der gemeine pöfel. Pol. Śmin / pospolitwo. *Vulgō*, gemeiniglich. P. pospolicie. *Vulgaris*, gemein. P. pospolity.

¶ Comp: *Divulgo*, *Evulgo*, ich mache offenbar / ich sprengē aus unter das volck. P. Kōstawiam / rozbrzjam / rozlicwam.

Valnus eris, ein wunde. P. Kānā. *Vulnero*, as, ich verwunde. P. Kānie / brājam.

Vulpes, is, ein Fuchs. Pol. Lis. *Vulpecula* ein fūchselein. P. lisłā. *Vulpinus*,

Vulpinus, fuchs. *P.* Lisch. *Vulpinor*, *aris*, ich brauche listigkeit. *P.* chytří sie obchodze/chytrošcia záfrawam.

Vultur, *uris*, ein geyer. *P.* sep.

Vulturhus, ein wind von morgē. *P.* wiátr od wšchodu stonca.

Vultus, *us*, die geberde des Angesichts. *P.* Twarz/ osobá/ poštá.

Vulva, *a*, die Bärmutter. *Pol.* málica/ jywot.

V X.

Vxor, *oris*, ein Ehefraw. *P.* žoná/ malžonka. *Vxorius*, adiect: weibisch. *P.* ženín/ ženístí subst: ein Sieman. *P.* Niewieściuch.

INCIPIENTIA

ab X.

X Y.

Xylinum, Baumwolle. *P.* Bawełná. *Xylinus*, *a*, um, von Baumwolle gemacht. *Pol.* Bawełniánp.

INCIPIENTIA

a Z.

Zelus, *i*, Euer. *P.* Nawisć/ nazyżenie/żawisć/żazdrość/ gorliwość. *Zelotes*, euerig. *P.* żawisny/ gorliwy. *Zelotypus*, ein Euerer seines weibs. *P.* małżonek żawisny/ miłośnik gorliwy/ podyrżeniec. *Zelotypa*, eine euerinne ihres mannes. *P.* Małżonka żawisna/ żoná gorliwa. *Zelotypia*, Euerung in der liebe. *Pol.* żawisć/ gorliwość w miłości.

Zephyrus, der Westwind. *Pol.* wiátr od zachodu stonca/ żaschodny wiátr.

Z I.

Zinziber, *eris*, Ingbier. *Pol.* Imbier.

Zizania, Unkraut. *P.* kól.

Zizyphum, Johannisbeern/ Chrytbeern. *P.* kósmácki.

Z O.

Zobola, ein Zabel. *P.* Sobol.

Zona, *a*, ein gürtel. *Pol.* pás.

Zonarius, ein Gärtler. *P.* paśnik.

Finis prima partis.

DICTION.

DICTIONARI II

TRILINGVIS.

SECUNDA PARS POLO-

nicolatina.

AD LECTOREM.

Monitum te volo, candide lector, in hac secunda libri huius parte non omnia Polonica vocabula contineri. Nam cum lingua haec in fingendis novis dictionibus, imprimis autem compositis sit felicissima, ita ut quivis pro ratione rerum novas excogitare dictiones possit, impossibile fuit, omnes in hunc librum congerere. Ut autem consultum tibi sit, omnisq. adimatur difficultas, praepositiones omnes tam separabiles, quam inseparabiles, quidq. in compositione significant, brevis subiuagemus.

Bez in Compositione privationem significat, ut: **Bez-Bez.**
bożny impius, quasi diabolus, sine Deo. **Do** significat motum ad locum, ut, **Dochodzę** Adeo, assequor. Interdum finem & perfectionem aliquam denotat, ut: **Dorabiam** Ad finem usque laboro, id est, perficio, absque ulla epus aliquid. **Ra** in compositione varias significationes habet, ut **Rawracam** Converterto. **Raprawiam** Emendo. **Rawiedzam** huius. Interdum saepe ac multum aliquid agere significat, ut: **Rasłucham** saepe ac multum, sine ad tedium usque audio. **Raiejdżam** Multum ac diu obsequito. **Rad** in compositione vet auget, ut **Raddawam** Superaddo, superadicio, vel motum ad locum significat, ut **Radchodzę** Interuenio, superuenio. **D** in compositione auget significationem, ut **Dpadam** Decido, decresco.

Bbb

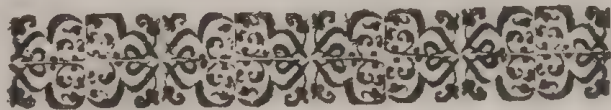
cre/co.

- Ob.** ereſco. **Ob**/ præpoſitio inſeparabilis in compoſitione, circum ſignificat, & retinet vim latinæ præpoſitionis ob, vt **obchodzę**/ circumeo, oſeo. **Obiadan**/ Ambedo, obedo. **Od**/ notat motum de loco, vt **Odjeżdżam**/ Abeo, diſcedo. Interdum iacem quod Ruſſus ſeu Re inſeparabilis, vt **Oddawam**/ Reddo, reſtituo, retribuo. **Pod**/ intendit ſignificationem verbi, cum quo componitur, vt **Pocięſam**/ Conſolor. **Pochwalam**/ collaudo. **Pod**/ in compoſitione ſignificat Sub, vt **Podtędam**/ Suppono, ſubjicio. **Prze**/ interdum ſignificat De, vt: **Przepraſam**/ Deprecor: aliquando Per, vt: **Przemieniam**/ permuto. Sæpius Trans: vt **Przeſtęcam**/ Tranſilio, **Przenięſam**/ Penetro, tranſeo. Quandoq; etiam excedere aliquid & ſuperare ſignificat, vt **Przegadę**/ Diſputando aliquem vinco, refuto. **Przy**/ latinis eſt Ad, vt: **Przydawam**. Addo, **Przychodzę**/ Aduenio. Compoſita cum nominibus adiectiuis ſignificationem mellit & minuit, vt **Przyſmutnichęm**/ Subtriftis. **Koz**/ inſeparabilis eſt Dis, vt: **Kozpraſam**/ Diſſipo, diſpergo. **S.** motum ad locum inferiore denotat, vt: **Spuſzczę**/ demitto, **ęſiępuię**/ deſcendo. Interdum conjunctionem ſeu copulationem, quod apud latinos præſtat Con, vt: **S.** **Spuſzczę**/ committo, **ętędam**/ compono. **B.** ſignificationem interdum minuit, vt: **Bleſęam**/ paucillum, ſeu partem aliquam effundo, **Bchodzę**/ Euito, declino: Interdum quæget, vt: **ęmutęię**/ Deamo. **W & We**/ motum à loco exteriori ad interiorem ſignificat, vt: **Wpicęam**/ Impello, intrudo, **Wępchnęę**/ impellere, introtrudere. Quandoq; motum à loco inferiore ad ſuperiorem, vt: **Wſięęam**/ Suigo, **Wſięęięię**/ Aſcendo. **Wy**/ inſeparabilis latinis eſt e de, ex, vt: **Wyęchodzę**/

Chodź / exeo, **wypijam** / ebibo, **exhaurio**. **Ż** & **Ze** signifi-
cant motum de loco, vt: **Żiechąć** / abire, discedere, Interdum
Con latinae praepositionis vim obtinet, vt **Żbieram** / Colligo. **Ze**
bratem / collegi. **Ża** / In compositione multiplicem habet signi- **Ża**
ficationem, quae vno atq; altero exemplo ostendi non potest, ideoq;
hanc vsui relinquimus.

His etiam subiungi debent **Na** & **Nie** / quorum hoc pri- **Na**.
nationis est particula, vt: **Niegodny** / indignus, **Niemocny** / **Nie**
infirmus: Illud gradus Superlatiui est nota, vt: **Naszwietśny** /
Sanctissimus. **Nacudnienszy** / pulcherrimus.

Si igitur occurrat vocabulum aliquod compositum incipiens
a primis literis praepositionum, aut particularum illarum, quae
paulo ante enumerauimus, nec reperiatur in serie alphabetica,
tunc recurrendum tibi est ad primam literam simplicis
seu primitiui, cuius significationem vbi inueneris,
etiam compositi illius vim inuenire
non erit difficile.

INCIPIEN.

INCIPIENTIA

ab A.

A Litera, quando est aduerbium, interrogat. Coniunctio autem copular, & sententiam nouam superi coniungit.

Abowiem/ Nam; namq; quia, quoniam.

Acz/ ácz/ Polwtef/ Et si, etiamsi, licet, tametsi, quanquam, quamuis, quamlibet.

Adámásef/ Purpura damasce-na, florulenta.

Albo/ Aut, vel; seu, siue.

Alle/ At, sed, atqui, enim, ve-rum, verum enim uero.

Ali/ En, ecce. Aliści/ actum est, conclamatum est:

Alfterz/ Pergula.

Amyrat/ Archithalassus, Tha-laßiarcha. Item, Nautis pratoria.

Angielska ziemia/ Anglia, Bri-tannia. **Anglie/ Angielezif/** Anglus, Britannus.

Ant/ Nec, neque.

Antol/ Angelus. Antelsti/ An-gelicus.

Antwás/ ex germanico, Mal-luuium, gutturnium.

Apteká/ Myropolium. Aptes-karz/ Myropola.

Arká

A R.

Arkábuzh/ Sclopetum, tormen-tum manuarium. **Arkábuzyr/** Sclopetarius.

Armadá/ Clasis:

Astrych/ Pavimentum.

Arámit/ Holofericum. Arámit-ny/ holofericus.

Az/ donec, usq; tenus.

INCIPIENTIA

a B.

B A.

Bá/ Interiectio est, qua uti-mur, quando precedentem oratio- nem, vel probamus, vel corrigi- mus.

Bábá/ Anus, us, vetula. Item, aua. Item, Obstetrix. **Báby/ in** plur: dicuntur Pleiades, Hyades. **Bablá/ anicula. Bábti/ anilia.**

Bábte/ obstetricor.

Babel/ & Babol/ bulla.

Báchmát/ gradarius, soluta-rius, caballus.

Bacze/ animaduerto, Intellico, reminiscor, video, reputo, atten- do, obseruo, iudico. **Baczenie/** iudicium. **Baczny/ prudens, so-** brius, solers, attentus, sagax, per- spicax. **Bacznośc/ prudentia,** solertia, attentio. **Bacze**

B A.

Báczmágá/ Calceus lunatus.
 Bádám ię/ Indago, inquiero,
 inuestigo. disputo. Bádántę/ In-
 dagatio, inquisitio. Bádácę/ In-
 dagator. Inquisitor, Coryceus.
 Bádę/ Esto, licet, seu. siue.
 Bágno/ palus, udís, lacus, sta-
 gnum. Bágnię/ locus palustris.
 Bákam/ obiurgo, castigo. Bák-
 Fántę/ obiurgatio, castigatio.
 Bák/ fucus, asilus, tabanus,
 astrum. Item, Onocrotalus. Bák-
 Fam/ mugio. Perstrepo. Báká-
 nte/ mugitus, murmur.
 Bákámę/ Stultus, stolidus,
 ineptus, morio. Bákámętwo/ Ineptie.
 Bákámęce/ Ineptio.
 Bákę/ trabs & trabes, tignus
 & tignum. Bákęcęny/ trabalis.
 Bákwan/ Idolum, simulacrũ.
 Item, massa æris, salis, aut alteri-
 us metalli. Bákwochwálęcá/ Ido-
 lolatra. Bákwochwálęfi/ Idolo-
 latricus. Bákwochwálętwo/ Ido-
 lolatria.
 Bákwtęrz/ vide Bákwtęrz.
 Báknerá/ pinna. Báknerłá/ di-
 min: pinnula.
 Bákntá/ Cucurbita. Bákntłá/
 Bákntęcłłá/ ampulla, ventosa,
 Cucurbitula.

Bákę/

B A.

Bákę/ ex germ: mensa, trape-
 zę. Bákęńtęrz/ mensarius, numu-
 larius, argentarius, collybista, tra-
 pezita. Bákęńtęstwo/ ars numu-
 laria, ars argentaria.
 Bákńńtę/ bannitus, proscripius,
 relegatus, exul, excommunicatus.
 Bákńńtęwte/ proscribo, relego,
 in exilium eicio, excommunico,
 igni & aqua interdico, solum ver-
 tere iubeo.
 Bákran/ aries. Bákranę/ a-
 gnus. Bákranę/ arietinus, agninus.
 Bákęrz/ & Bákęrzę/ iugum,
 scapus trutina, seu libra.
 Bákrdoná/ genus instrumenti
 Musici. Lyra, Pandura.
 Bákřł/ humeri, axilla.
 Bákřłę/ stramen, stramentum.
 Bákřłá/ Barbus, Mullus.
 Bákřłádnę/ Carduus benedi-
 ctus.
 Bákřłęrz/ Acanthus, vulgò vřř-
 branca, vel branca vřřina. Item,
 Iusculum seu sorbitio ex hac her-
 ba confecta. Bákřłęřłwry/ viridis.
 Bákřłńtę/ apiarius.
 Bákřłwá/ color. Bákřłwłęcá/ bák-
 włęcłłá/ fucus, pigmentum, color
 adulterinus, eментitus. Item, to-
 mentum. Bákřłwłę řłę/ mentior
 colorem. Bákřł

B A.

Bárwtierz/ & Báłwtierz/ ex
Germ: tensor, rator, chirurgus.

Bárwinek/ vinca, sedum ma-
ius, nomen herba.

Bárzo/ valde, maximè, ma-
gnoperè, oppido, vehementer.

Bárzen/ vehementius.

Básalpe/ Castus, clava, glans
anea.

Báśń/ fabula, nuga.

Báster/ & Bástert/ nothus,
spurius.

Báśtá/ propugnaculum, val-
lum, munitio.

Báwelná/ ex germ: gospi-
um, xilinum. Báwelniány/ Xi-
linus, gosipinus. Báwelntani-
lá/ peplum xilinum, calantica
gosipina.

Báwey/ hem, chem.

Báwiesie/ ago, tracto, immo-
ror, occupatus sum.

Báwol/ Bubalus, bison.

Báwe/ fabulator, nugor. Báp-
lá/ fabula, apologus.

Bázánt/ Phasianus.

Bázány/ tibia vtricularis. Itē,
tuba. Bázánute/ tuba cano.

Bázánowiec/ Lysimachia lutea.
herb:

B E.

B E.

Bebel/ bulla.

Beben/ tympanum. Bebenek/
uter, lagena. Bebnite/ tympe-
nizo, tympanum pulso. Bebeno-
nik/ & Bebnarz/ tympanista.

Bechterz/ lorica.

Beeze/ boo, palo, mugio. Beezo-
nie/ mugitus.

Beczka/ Beczulá/ vas, doliū.

Bednarz/ victor, dolarius, va-
scularius.

Bedla/ fungus, In plur: Bedla-
ti/ Tubera terra.

Bede/ ero.

Belam/ Idem quod Beeze/
Bel/ Belante/ mugitus, us.

Belart/ nothus, spurius, illegi-
timus filius. Belarze/ dim:

Belca/ artemisia.

Belt/ bolis, idis, telum, sagitta,
iaculum.

Benedite/ Cariophilata, herb.

Ber/ Panicum, milium italicū.

Berto/ sceptrum.

Bespieczny/ tutus, securus, in-
trepidus. Bespieczność/ Bespiec-
ezenstwo/ securitas.

Bez/ nomen, significat Sambu-
cus unde Bzomy, Sambucus.

Bez/ prepositio significat sine,
absque, unde Composita.

B E

Bzbrojny/ inermis.
Bzenny/ absq. fundo: fundo
 carens. voraginosus. Bezdeńność/
 abyssus, vorago, barathrum.
Bzdrojny/ Ianus, auius.
Bzeczny/ nequam, nebulo, in-
 honestus, sceleratus, infamis, fa-
 usus.
Bzmierny/ Immensus, inmo-
 dicus.
Bezprawe/ Iniuria, p̄iudiciū.
Bezpochybnie/ sine dubio.
Bezżeniec/ Celebs. Bezżetis
 stwo/ calabatius, & similia.

B I

Bialy/ Albus, candidus. Biał-
 łość/ albedo. Białe/ albumen,
 albugo. Białogrod/ Alba rega-
 lus, urbs ungarie. Białostornik/
 alutarius. Biele/ dealbo. Biel/
 Bielizna/ Albumen, alburnum.
 Bielnik/ dealbator, candefactor.
 Bielniezła/ Candefactrix. Bie-
 lawa/ locus, ubi tela soli exposi-
 ta & aqua perfusa candescit.
Bieda/ va. Biedny/ miser, ab-
 iectus, erummosus, calamitosus.
Biedżeniec/ Pimpinella, Saxi-
 fraga.
Bie/ vide Bie.

Biedze

B I

Biedze sie/ decerto, luctor, eno-
 tor. Biedzenie/ certamen, lucta.
Biegam/ curro. Bieg/ biega-
 nte/ cursus. Biegem/ cisō, cur-
 riculō. Biegly/ gnarus peritus.
Biegłość/ peritia, experientia.
Biegun/ vagus, vagabundus.
Biegun^o/ Lienteria, Dysente-
 ria, profluvium alui.
Biele/ vide Bialy.
Biernat/ stolidus, stupidus.
Bieryt/ vide Biret.
Bierze/ sumo, capio, accipio,
 tollo, In perf: Bratem. Inf: brać.
Bierze sie/ confero me, recipio
 me. Item, Molior, cogito, ador-
 no.
Biesiągi/ mantica.
Biesiada/ Convivium, epulum,
 comessatio, symposium. Biesiada
 ła/ dim. Biesiadny/ convivans,
 comessans. Item, comis, familiaris,
 humanus. Biesiaduie/ conviuor,
 comessor, poto, epulor, cuticulam
 curo, in diem vivo. Biesiadowe
 nie/ conviuator.
Bieze/ Eo, meo, vado, curro,
 cetera vide in Biegam.
Bigos/ Minutal, Tuceta.
Binda/ ex Germ: Persicellus
 fascia.

Bior

B I.

Bitor / eligo, coopto, vide **bier** /
ze.

Biriet / & **Bierpt** / mitra, Tia-
ra, Cydaris.

Biskup / Episcopus, Praesul, An-
tistes. **Biskupst** / Episcopalis. **Bi**
skupstwo / Episcopatus.

Bisiry / rapidus, vehemens. **Itē**,
Argutus, acutus, ingentosus. **Bi**
stroć / rapiditas, vehementia.
Item, acies, sagacitas. **Bisirze**
fie / Incitor, raptor, feror cum
impetu.

Bimwá / praelium, conflictus,
pugna.

Bie / cado, ico, serio, plecto,
verbero, percutio, pulso. **Biye**
fie / decerto, dimico, manus con-
fero. **Biał** / pilū, baculus. **Bicz** /
flagrum, scutica. **Biczil** / flagel-
lum. **Bicz sro** / manubrium fla-
gelli. **Bicznie** / loris cedo, flagel-
lo. **Biczomanie** / flagellatio.

B L.

Bláchá / ex Germa: Lamina,
bractea. **Bláchoczeá** / dim: **Blá**
chownik / Luminarius, Bractea-
rius.

Blad / Error, delictum, men-
da. & mendum. **Bladze** / Erro,
aberro,

B L.

aberro, delinquo. **Bledny** / er-
rans, aberrans, mendosus.

Blády / pallidus, luridus. **Blá**
dość / pallor. **Bládozoty** / flauus.
Blednie / palleco, languco, flac-
cesco.

Blagam / placo, sedo, paco,
mulceo, mitigo. **Blagante** / mi-
tigatio.

Bláhy / debilis, pallidus frigi-
dus. Idem quod **Blády**.

Bláam nie / vago, aberro.
Bláante / vagatio.

Blást / spendor. **Blásti** / Cas-
us, glaucus. **Blástay** / glaucinus.
Bláwat / Calihar, aliás **Woo**
oral.

Bláwy / Caeus, glaucus.

Bláywás / ex Germ: Cereissa.

Blazen / Stultus, stolidus, inept-
us, fatuus, morio. **Blazetiski** /
Ludicrus, scurrilis. **Blazetismo** /
stultitia, ineptia. **Blaznie** / ve-
xo, ludificor, deludo. **Blaznute** /
ineptio, derideo, irrideo. **Blaz**
nowanie / Ineptie.

Blázon / Scurra, obscenus
homo. **Blázgonie** / Lasciuio, ob-
scena loquor, risum moueo. **Blaz**
goniente / obscenitas, scurrilitas.

Blázi / Careus torilis.

Blécharz

B L

Blecharz / Fullo.
 Błogociele / vide Blady.
 Błędny / vide Blad.
 Błękitny / Caeuleus, Cymati-
 lis, luteus, venetus.

Błiski / vicinus, propinquus.
 Błiskość / vicinitas, propinqui-
 tas. Błisto / propè, in vicinia.

Bliźni / proximus, Substant.

Bżnec / & Bżniak / Dy-
 dimus. Bżnieta / Bżniowie /
 gemini.

Bligo / Rectè, benè, beatè fe-
 liciter. Bligostawiam / laudo,
 benedico, felicem perhibeo, bea-
 tum prae dico. Bligostawionh /
 felix, beatus, benedictus. Bligo
 stawienstwo / benedictio, felici-
 tas.

Blonte / Blontná / Planities.
 Campesina.

Blonka / Membrana. Blon-
 ka serdeczna / Praecordia, Dia-
 phragma.

Bloto / Cernum, lutum. Blot-
 ny / Bloćny / caenosus, limosus,
 palustris, luteus, lutus, lutulen-
 tiss.

Bluszc / Hedera.

Bluzer / Jomo. Blwante / vo-
 mitus.

Bl. jntel /

B L

Bluznie / Blasphemo, convici-
 or, calumniosus. Bluznierz / Bluz-
 nierca / Blasphemus, calumniator.
 Bluzniersti / Blasphemus. Bluz-
 nierstwo / Blasphemia.

Blyskanie / & Blyscze sie /
 Mito, splendo. Blyskanie / ful-
 gurat. Blyskanie / fulgur.

Blyzna / Cicatrix.

B O

Bo / bowiem / vide Abowiem.

Bob / Bacca lauri. Boblowy /
 Laureus, laurinus. Boblowe drze-
 wo / laurus. Bobownik / Aga-
 callis aquatica.

Bobr / Fiber, castor. Bobro-
 wy / castoreus, fibrinus. Bobro-
 we stroje / Castorium.

Bobry / Fata.

Bochen / Massa, pastillus. Bo-
 chennek / dimin.

Boćian / Liconia, Boćiane /
 pullus Ciconiarum.

Boćik / vide Bot.

Bodze / fodio, ico, fero, stimu-
 lo, calcar. addo. Bodzie / stimu-
 lus, aculeus.

Boja / Deus, Numen. Bojant /
 Dez, Nympha. Bojek / Idolum.
 Bojy, Bójki / diuinus celestis.

Ecc Bojnic /

B O.

Bojnicá / Synagoga. **Bostwo** / Numen, Deitas. **Bogoboyny** / Pius, religiosus, deuotus. **Bogos** / **boyność** / pietas.

Bogaty / Dives, locuples, opulentus. **Bogacz** / Subst: Dives. **Bogactwo** / & **Bogactwo** / diuitia, substantia, fortuna, opes, opulentia. **Bogace** / dito, locupletus. **Bogace sie** / ditescio.

Bohattr / & **Botar** / Heros. **Bohattrski** / & **Botarski** / heroicus.

Bote sie / metuo, timeo, verear, formido, paueo, suspicor, trepido, expauesco. **Botajni** / metus, timor, paucor, trepidatio. **Botajliwy** / timidus, trepidus, pusillanimus, pauidus, formidolosus.

Botewisko / area.

Boś / latus, cras. **Boczny** / quod est à latere.

Bol / **bolść** / dolor. **Bolesny** / doloris plenus. **Boli mie** / dolco, laboro. **Bolcie** / dolorem capio.

Bombol / Bulla.

Borag / Borrage, Buglossa.

Borgute / Ex germ: Mutuum da, accommodo.

Borze / oppugno, refuto. **Bor-**
zente /

B O.

zente / oppugnatio. **Borziciel** / oppugnator, refutator.

Boski / **Bostwo** / vide Bog.

Bosy / Nudus. **Boso** / aduerb: nudis pedibus. **Bosał** / Monachus Bernhardini ordinis.

Bot / Calceus, ocrea. **Bocik** / calceolus.

Boy / Bellum, praelium, pugna, certamen. **Boyute** / praelor, pugno, manus confero.

Boyar / vide Botar.

Bozy / **Bojnicá** / vide Bog.

B R.

Braci / Inf: à Bierze. accipiam.

Brachliwy / ex germ: viciosus, nauosus, infirmus, debilis. **Brachliwość** / Infirmitas, vicium, neuis, labe, macula.

Bracł / Delectus, us. **bracłute** / eligo, deligo, seligo. **Bracłowanie** / delectus, discrimen.

Bratem / vide Bierze. Inde **Brantie** / captiuus, mancipium.

Bram / ex germ: Limbus, instita, fimbria. **Bramute** / fimbria. **Brámowante** / Limbus, segmentum.

Bramá / & **Braná** / porta.

Brantie / vide bratem. **Branc** /

B R.

Brânt/ ex germ: argentum li-
quefactum, purum.

Brât/ frater. Brâcta/ Colle-
ctium, fratres. brâciſeł/ frater-
culus. brâcti/ brâterſti/ frater-
nus. brâctwo/ brâterſtwo/ fra-
ternitas. brâtam ſie/ familiarita-
tem in eo, amicitiam contraho.

Bratwâ/ Articulus, ordo, ſe-
ries.

Bredze/ Carrio, furio.

Brelâ/ Maſſa, gleba. breliſty/
gleboſus.

Bretâ/ Limbus, ſegmentum,
ſimbria, lacinia acu picla.

Brew/ Supercilium. In plur:
Brewi.

Brol/ Luſcus, cocles, ſtrabo,
patus, qui obliquis oculis in altum
reſpicit.

Breſ/ vado, as. In aquis am-
bulo.

Brod/ vadum. Brodžiſty/ va-
doſus. brodze/ vado.

Brodâ/ Barba, brodſâ/ barbu-
la. brodâty/ barbatus. brodaw
ſâ/ verruca, papilla. brodawczâ
ty/ verrucoſus.

Brodniſcâ/ Strasburgum, Ci-
uitas boruſſie.

Brog/

B R.

Brog/ Aceruus, capeta. Broi-
żiny/ Fulcra ſeu baſes acerui.

Bronâ/ Occa, ſarculum.

Bronâtny/ Aquilus, aquili-
nus, violaceus. Bronâtnoczers
wony/ ſpadix, ſpadiceus.

Bronie/ Defendo, tueor, aſſe-
ro. protego, propugno. Item, ve-
to, prohibeo. Broni/ arma, de-
fendiculum.

Broſticw/ Braſſica.

Broſkwinta/ Malus Perſica, &
malum Perſicum.

Browar/ officina cerenſiaria.

Broye/ Patro, perpetro, com-
mitto, deſigno.

Brozâ/ Sulcus, elix, collicia.

Bru/ genitium à Ber.

Brud/ Sordes, brudny/ ſor-
didus. brudze/ ſordido, inquino.

Bruł/ ex Germ: via lapidi-
bus ſtrata. Brułute/ viam lapi-
dibus ſterno. Brułarz/ Strator
platearius.

Brewi/ vide Brew.

Brydny/ abominabilis. bryd-
nta/ abominatio.

Bryſam/ oggannio, oblatro,
obſtrepo, obmurmuro.

Bryż/ Limbus, ſimbria.

Ecc 2

Bryż

B R

Brzask / Sono, tinnio, clangor.
Brześ / sonus, tonus, tinnus, clangor.

Brzeźka / Cremor ptisanæ: siue ptisana materata ex qua fit Ce-reusia, germ: Miesch.

Brzeg / quævis extremitas, mæ-go, sinus, portus. Brzeg rzeczny / Ripa. Brzeg morski / latus, cre-pido. Brzeźistny / Marginalis, si-nuosus, portuosus, crepidinosus.

Brzemie / Ovis, sarcina, grana-men. Brzemienny / gravidus, pregnans, fœtus, In utero habens, uterum ferens.

Brzeźina / vide Brzoźa.

Brznie / Sono, tono, tinnio, crepo, clangor. Brzmiący / Sono-rus. Brzmienie / Clangor.

Brzość / vlmus. Brzoźkowy / vlmus.

Brzoźa / Betula. Brzoźowy / Betulaceus. Brzeźina / Betuletum.

Brzuch / venter. brzuch / di-min. Brzuchacz / brzuchaty / ventricosus, obesus.

Brzydze sie / Abhorreo, abo-minor, auersor, detestor, fastidio. Brzydliwy / abominandus, dete-standus. Brzydliwość / abomina-tio. Brzydli / ingratus, molestus, fastidio-

B R

fastidiosus. Brzydłość / Nausea, satietas, fastidium.

Brzywa / Nouacula.

B V

Buce sie / Gloriosus, iactans, osen-to. Butny / Gloriosus, iactans, ar-ro-gans, superbus, elatus. Buta / iactantia, ostentatio.

Buda / ex Germ: Gurgustium, Tuguriolum, Tabernaculum.

Budwie / Struo, molior, fabri-co, edifico. budowanie / structu-ra, edificium. budowny / bene extructus, cultus. Budownic / Aedilis, architectus.

Budze / ex cito.

Budyn / Buda / urbs vng:

Bugwica / Paonia, Bethonica.

Buś / Fagus. Bułowy / Fagi-nus. Buścio / Glans faginea.

Buława / Claua.

Bunt, ex Germ: pactum, fæ-dus, confederatio. buntwie sie / coniuro, conspiro. Buntowanie / coniuratio, conspiratio. Buntowni / coniuratus, confederatus.

Burda / ex Germ: onus, sarcina, Item, Turba, tumultus, sedi-tio.

Bure /

B V.

Burf / umbilicus, meditullium, viscera aluius territorij.

Burmistrs / Consul. Burmistrski / & Burmistrzowski / Consularis. Burmistrzwo / & Burmistrzostwo / Consulatus.

Bursa / ex germ: Societas, tribus, contubernium. Item, manipulus, cohors. Bursae / & Bursnie / commilito, contubernalis.

Burstin / Electrum, Succinum.

Burtnica / Affer, tabula crassa.

Burza / Nubilum, tempestus, procella, burzlie / nubilat.

Bura / Butny / vide buce sie.

Butnick / ex germ: manubia, spolia. Butnikuje / manubias seu spolia capio, & distribuo.

Bux / Buxus, Buxowy / Buxeus.

Bayam / volito, luxurior, insolensco. Bupny / Insolens, luxuriosus, indomitus. Bupnośc / insolentia,

B Y.

Bne / vide Jestem.

Bydło / pecus, oris. Bydło / Inventum. Bydłako / dim: Bydłecz / pecuinus, pecorinus.

Był / Taurus, Byłowy / Taurinus. Byłem /

B Y.

Byłem / perf: á Jestem.

Bylica / Artemisia.

By namniey / Minime, ne minimum quidem.

Bystry / vide Bistry.

Bytny / Præsens, existens. Bytnośc / Essentia, substantia, præsentia.

Bywam / Sum, versor, frequento. Bywalec / Subst: Expertus, peritus.

B Z.

Bydże / & Byne / pedit, flatum ventris emitto. Bydziel / qui frequenter seu continue pedit. Bydził / flatu ventris.

Byłowy vide Był.

INCIPIENTIA

C

C A.

Cadze / Colo, as, percolo, cribro.

Cátwie / osculor, suavior, osculum figo, basium figo. Catomás / osculum, basium, suavius.

Cály / Integer, totus, plenus, solidus. Cálóśc / Integritas, soliditas. Cap /

C A.

Cap/ Aries, vernex candatus.
Capthaus / ex Germ: Arma-
mentarium.

C E.

Ceber/ Labrum, orca, crater-
ra. Cebzst/ orcella.

Cebulá/ Cape. Cebulá/dim:

Cech/ Tribus, us, curia. Ces-
chowny/ Tribulis. Cechmistrs/
Tribunus plebis. Cechmiststwo/
Tribunatus.

Cechá/ Signum, nota, character,
symbolum. Cechute/ signo. noto.

Cedulá/ charta, scheda. Cedut,
Pá/ Scheda.

Cedwar/ Zedoaria, herb:

Cedze vide Cádze.

Ceglá/ Later. Cegtelá/ la-
terculus. Cegtelny/ laterarius.

Cegtelnist/ laterarius. Cegtelnis-
cá/ officina lateraria.

Cektarz/ Licitor, Apparitor.
Cektarstwo/ Licitoratus. Cektu-
te/ Licitoris munus obco, Fures
prehendo.

Cel/ Meta, finis, scopus, termi-
nus. Celnny/ precipuus, eximius.
Cetute/ collimo, emulor, imitor,
ad scopum contendo.

Celnit/ vide Clo.

Cente/

C E.

Cente/ Liceo, precium seu va-
lorem alicuius rei, indico. Cená/
valor, precium.

Centurzya/ Centaurium.

Cept/ Tribulum. Cepistfo/ ma-
nubrium tribuli.

Ceránská/ Quercuedula.

Cerkiew/ Ecclesia.

Cesarz/ Caesar. Imperator. Ces-
sárzowa/ Imperatrix. Cesárski/
Casareus, Imperatorius, Angu-
stus. Cesárstwo/ Imperium.

Cetno/ Par. Cetno cxi lichó/
Par vel Impar.

Cetlá/ Bulla.

Cetnar/ Centenarius, pondus
centenarium.

Cewká/ panus, i, siphon, onis.

C H.

Chálastrá/ Calones, lixa, ma-
nipulus furum.

Chálupá/ Casa, Tugurium,
gurgustium, mapale. Chálupká/
chálupeczka/ chálupeczko/ Tu-
guriolum.

Charcham/ Screo, excreo, gar-
garizo. Charchánte/ Screatus,
gargarismus.

Chárt/ vertagus.

Chce/ volo, cupio, postulo, ap-
peto.

C H.

peto, desidero. Eche sie/ Labet.
placet. Echiw/ Anidus, cupi-
dus. Echiwośi/ Auditus, cupi-
ditas, appetitus.

Echbd/ Epulus, & um.

Echhotam/ Cachinnor, echcho-
tante/ cachinnus, risus effusus.

Ehe/ Favor, studium, deside-
rium, beneuolentia. Ehetlw/
studiosus, propensus, beneuolus.

Ehedog/ Purus, mundus, ni-
ridus. Ehedogośi/ & chedo-
stwo/ Munditia, nitor. chedoze/
mundo, orno, polio, purgo, ter-
go, abstergo.

Ehetpie sie/ glorior, iacto, oste-
to, vendito. Ehelpa/ Iactantia,
ostentatio. Ehelpitw/ Ambitio-
sus, gloriosus, iactabundus, glo-
rie audus, gloria cupidus. Ehet-
pitwośi/ Iactantia, ambitio,
ostentatio.

Ehetpeze/ Sono, strepo, mur-
muro instar fluctuum. chetpeze-
nte/ Murmur, strepitus.

Ehle/ Panis, Ehlebow/ pa-
narius. Ehlebnica/ panarium.

Ehlew/ Hara, stabulum, chle-
wil/ dimin.

Ehtod/ Frigus. chlodny/ fri-
gidus, opacus. chlodnil/ & chtod-
nica/ umbraculum, chlodze/ fri-

C H.

gefacio. chlodze sie/ Auram capto,
chlodnitele/ frigesco, frigesio.

Ehtop/ Mas, vir. Item, Rusti-
cus, colonus. Item, Heros. Ehtoa-
piec/ puer, famulus. Ehtopie/
Ehtopiatko/ Ehtopiasel/ puel-
lus, Ehtopstwo/ vulgus, fex ple-
bis. Ehtopowic/ Subst. obscurus,
ignobilis. Ehtopobie/ minotaurg.

Ehtostam/ & Ehostam/ &
Ehwoftam/ virgis cado, lorus ca-
do, flagello. chlostā/ Flagellatio,
castigatio, qua fit virgis.

Ehtubie sie/ Idem quod Ehta-
pie/ & Ehtuba/ Idem quod
Ehelpa.

Ehtusnte/ pulso, male excipio.

Ehtustam, ne/ Titubo, vacillo.

Ehmura/ & Ehmurawa/ ca-
ligo, nubilū. chmurny/ nubilus,
nubilosus, nimbosus, caliginosus,
chmura sie/ nubilat, noctescit.

Ehobora/ Cothurnus, ocrea.

Ehochol/ Culmen, Tectum.

Ehodze/ Eo, vado, gradior,
incedo, ambulo. Ehod/ chodze-
nte/ Gressus, incessus.

Eholewa/ Superior pars ocrea.

Ehomato/ Helcium.

Ehoraglew/ Signum, vexillū.

Ehorazh/ Signifer, vexillifer.

Ehory/

Pro to nani...

C H.

Chorn/ Aeger, agrotus, infirmus, marbidus, languidus, zaeudinarius. **Chorzuchny/** Languidulus. **Choroba/** morbus, infirmitas. **Choruiex/** Aegrotatio, laboro, decumbo, infirmor. **Chorze/** In mortuum incido.

Chostam/ vide **Chostam.**

Chowam/ Seruo, asseruo, repono, sepono. Item, **Alo,** nutritio, sustentio. **Chowanie/** Responsorium, armarium, promptuarium. Item, Nutritio.

Choya/ pinus. **Chonca/** chonca. **Pa/** dimin. **Chonna/** pinetum.

Chrabry/ & **Chrobry/** Hirsutus, asper, villosus.

Chracham/ vide **Charcham.**

Chramie/ vide **Chromy.**

Chrapie/ Rauceo, sterto. **Chrapie/** Rabula. **Chrapka/** Raus, raucedo.

Chroboce/ & **Chrobotam/** Crepo, strepo, strido. **Chroboćanie/** strepitus.

Chrobry/ vide **Chrabry.**

Chromina/ Arbusculum, virgultum.

Chromy/ Claudus, inutilis. **Chromota/** clauditas. **Chromie/** & **Chramie,** claudico.

Chronte

C H.

Chronte sie/ Caneo, fugio, lateo, abhorreo, declino, aetrecto, subterfugio. **Chrontie/** Deiectio fuga.

Chropomy/ & **Chropowaty/** Asper, hirsutus, scaber.

Chrope/ & **Chropećina/** Arbusculum, virgultum, sarmentum, dumus, salus.

Chrupiasy/ & **Chrupowaty/** Asper, scaber, hirsutus.

Chrzan/ Raphanus maior.

Chrapcz/ Bruchus. Item, Boletus, fungus lacteus.

Chrepa/ Cartilago. **Chrestowaty/** & **Chrestusy/** Cartilaginosus.

Chrepeze/ Crepo, strepo, strido. **Chrest/** strepidus.

Chrzbyłt/ alias **Grzbyłt/** Tergum, dorsum.

Chui/ Favor, ardor, studium, voluntas, benevolentia, aedificium. Item, Appetitus. **Chuciny/** Promptus, spontaneus, voluntarius studiosus, benivolus. **Chuta/** & **Chut/** velox, celer, alacer. **Chut/** & **Chut/** promptitudo, alacritas.

Chucham/ & **Chuchne/** Flo, spiro, anhele, **Chuchanie/** flatus, anhelitus.

Chudy/

C. H.

Chudy / Macer, macilentus, strigosus. Item, pauper, egenus, tenuis. **Chudość** / macies, chudo, bā / paupertas, egestas, tenuitas. **Chudne** / macresco. **Chudzinā** / pauperculus, misellus.

Chustā / Strophium, sudarium. **Chustkā** / chusteczka / Strophion, sudariolum.

Chwale / Laudo, prae dico, celebrō, commendo. Item, Colo, inuoco, adoro. **Chwałā** / Laus, cultus, praecentium, elogium. **Chwalny** / Chwalebny / Laudabilis, celebris. **Chwałcā** / Laudator, adorator, praeo.

Chwast / Thyrsus, manipulus herbarum.

Chwacie sie / Nuto, titubo, vacillo.

Chwila / Mora, spacium, momentum. **Chwila** / morula. **Chwile** / Aduerb: Aliquandiu, paulisper.

Chwistce / strepo, sibilō, chwist / strepitus, sibilus.

Chwostam / vide **Chłostam**.

Chwytam / prehendo, comprehendo. **chwytanie** / apprehensio.

Chybiam / Erro, aberro, pecco, delinquo. **Chybā** / Error, fucus, fallacia.

C. H.

fallacia. Item, aduerb: nisi, forte, praterquam.

Chyne / Inclino.

Chypci / Agilis, volubilis, flexilis, flexibilis, curuus, incuruus.

Chypkość / Flexibilitas.

Chytry / vaser, astutus, callidus, versutus. **Chytrōść** / Astutia, versutia, techna, machina, fucus. **Chytrze** / callidē, astutē. **Chytre** / veterator.

Chyz / Casa, tugurium. **Chyzie** / Casula, tuguriolum.

C. I.

Ciągne / Traho, Item, Iter facio, tendo, contendo. **Ciągne sie** / pandiculator, membra distendo. **Ciągly** / Ciegly / Ductilis, tractilis.

Ciągwā / Cimex.

Ciąto / Corpus, caro. **Ciałko** / corpusculum. **Ciałesny** / carnalis, corporalis. **Ciałisty** / corpulentus.

Ciałel / vide **Ciele**.

Ciąsny / Angustus, arctus, ciasmōść / Angustia, ciasmochā / superus.

Ciąsto / Massa, subactio, conspersio.

Ciąstoch / Stolidus, stupidus.

Ddd

Etc/

C. I.

Etē / *Mamma*. Etēē / *cleasēē* / *Mammilla*.

Etēy / *mansuetus*, *placidus*, *mitis*, *tranquillus*, *taciturnus*. Etēhoē / *tranquillitas*, *mansuetudo*.

Etēēē / *ictus*, *plaga*, *percussio*.

Etēēwā / *Nervus*, *chorda*.

Etēē / *vitulus*. Etēēē / *Idem*.

Etēēē / *vitulinus*.

Etēēēny / Etēēēsty / *vide Etēēē*.

Etēēē / *Synceput*, *bregma*.

Etēēēēē / *Helleborum*.

Etēēēny / *Caliginosus*, *fuscus*, *obscurus*, *opacus*, *tenebricosus*. Etēēēēē / *caligo*, *opacitas*, *tenebra*. Etēēēēē / *carcer*. Etēēēēē / *czarmy* / *Drusus*. Etēēēēē / *rubidus*, *fulvus*, *purpureus*. Etēēēēē / *casus*. Etēēēēē / *zoltu* / *Rauus*, *rauidus*.

Etēē / *umbra*. Etēēēsty / *umbra*, *opacus*.

Etēēē / *Tenuis*, *gracilis*, *levis*, *lentus*, *tener*. Etēēēēē / *tenuitas*. Etēēēēēny / *Tenellus*. Etēēēēē / *Cereuisia* *secundaria*. Etēēēēē / *gracilescō*, *macrescō*.

Etēēēsty / *Calidus*. Etēēēēē / *Caliditas*. Etēēēē / *Calor*. Etēēēē / *calco*. Etēēēēē / *Therma*.

Etēēēēē / *Malleus* *stuparius*.

Etēēēēē /

C. I.

Etēēēē / *Spina*, *sentis*, *vepres*.

Etēēēēsty / *Spinosus*, *senticosus*.

Etēēēēēēē / *Spinetum*, *senticetum*.

Etēēēēē / *Patior*, *tolero*, *sustineo*, *fero*, *perfero*, *suffero*. Etēēēēē / *patiens*. Etēēēēēēē / *patientia*, *tolerantia*.

Etēēēēē / *Torpeo*. Item, *astringor*. Etēēēēēny / *torpens*. Item, *astringens*, *austerus*, *acerbus*, *acidus*, *acinosus*. Etēēēēēēē / *torpor*.

Etēēēēē / *Socer*. Etēēēēē / *czēia* / *Socrus*.

Etēēēēē / *Architectus*, *faber lignarius*. Etēēēēēēē / *Tyro* *huius opificij*. Etēēēēēēē / *Fabrilis*. Etēēēēēēē / *Architectura*.

Etēēēēē / *Solor*, *consolor*. Etēēēēē / *erigo*. Item, *puto*, *amputo*.

Etēēēēē / *Gravis*, *arduus*, *onerosus*, *ponderosus*. Item, *pregnans*, *factus*, *grandus*. Etēēēēēēē / *grauitas*. Item, *Aerumna*, *calamitas*. Etēēēēē / *Onus*, *pondus*, *sarcina*. Etēēēēē / *Languet*, *gravesco*.

Etēēēēē / *Attagen*.

Etēēēēē / *Stannum*. Etēēēēē / *Stanneus*.

Etēēēēē / *Stannum*.

Etēēēēē / *Stannum*.

Etēēēēē / *Stannum*.

Etēēēēē / *Stannum*.

Etēēēēē / *Stannum*.

Etēēēēē / *Stannum*.

Etēēēēē / *Stannum*.

C I.

Cināro/ Cinnamonum.

Cinobē/ Cinnabaris.

Cioſam/ Aſcio, as, puto, am-
puto.

Cioſkā/ Amica, matertera.

Cioſczony/ & Cioſteczny/ A-
mitinus, conſobrinus.

Cioſgraf/ Chirographum.

Cis/ Taxus. Ciſowy/ Taxeus.

Ciſowy/ Fulvus, badius, ſpadi-
ceus, phæniceus.

Ciſkam/ lacio, peto, torqueo,
vibro. Ciſkante/ lictus.

Ciſne/ argeo, premo, arcto,
coarcto.

Ciſwar/ Zedoaria.

Ciſza/ Turba, frequentia, den-
ſa multitudo.

C K.

Cenie miſie/ Nauſeo, ſaſtidio.

C L.

Cio/ veſtigal, telonium, tri-
butum. Cle/ Contribus, veſti-
gal ſoluq. Celnik/ Telonarius,
publicanus, manceps. Celnictwo/
Telonatus, publicanatus.

C M.

Cmā/ Caligo tenebrae. Item.
Turba, multitudo.

Cmintarz/

C M.

Cmintarz/ Camilerium, dor-
mitorium.

C N.

Cni miſie/ Nauſeo, ſaſtidio,
vomitorio.

Cnotā/ virtus, probitas. Cnot-
liwy/ Honeſtus, probus, frugi,
clarus, inclitus, virtute pradi-
tus. Cny/ laem.

C O.

Co/ quid. Coſolwiel/ aliquid,
quodcunq.

Coſam/ Retrabo, deſineo. Coſ-
ſam ſie/ Retrocedo, retrogredior.

Corā/ filia. Corſkā/ Corceſ-
kā/ filiola.

C W.

Cudny/ pulcher, elegans, for-
moſus, venuſtus. Cudnoſc/ For-
ma, pulchritudo. Cudze/ Orno,
pexo. Cudjidio/ Strigil, & ſtri-
gilis.

Cudzy/ Alienus, externus, pe-
grinus. Inae Compoſita, ut:

Cudzoloze/ Mæchor, adulte-
rium committo. Cudzoloſtwo/
Adulterium Cudzolożnik/ Mæ-
chus, adulter, fornicator Cudzol-
ożnica/ Mæcha, adultera.

Dob 2

Cudzo,

C V.

Eudzoziemiec/ Aduena, peregrinus, alienigena. Eudzoziemski/ Exterus, peregrinus, exoticus, & similia.

Eukier/ Saccarum. Eukrute/ Saccaro condio.

C VV.

Ćwicze/ Exerceo, instituo, informo, erudio. Ćwicze sie/ studio, incumbo, disco, nauo, operando. Ćwiczenie/ Exercitium, studium. Ćwile/ Exercitatus, terminator.

Ćwiczeć/ clauus, pacillus.

Ćwierć/ & Ćwierćina/ picea.

Ćwiłta/ Beta. Ćwiłtany/ Betaceus.

Ćwiłlich/ ex germ. Trilix.

C Y.

Cymbult/ Telum, iaculum.

Cypres/ Cupressus. Cypresso/ wy/ Cupressinus.

Cyż/ & cyżle/ dim: Luteola.

C Z.

Czaban/ Caballus Turcicus, Equus Arabicus.

Czabr/ Saturcia.

Czaczy/ & Czaczek/ & Czaczko/ dimin: Crepundia.

Czâte

C Z

Czâte sie/ Simula, dissimulo.

Czâbarkâ/ Cranium.

Czâmlet/ undulata tela.

Czapka/ Pileus, galerus. Czapeczka/ pileolus. Czapnik/ pileo.

Czaptâ/ Ardea, ardeola.

Czarny/ Niger, ater, furvus.

Czarnawy/ Nigricans, nigellus, pullus, s. um. Czarność/ Nigredo.

Czarnołobny/ Rarus, Czarnostiejszy/ Magus, prestigator.

Czarnostiejszy/ Magicus, Czarnostiejszo/ Magia, incantatio, incantamentum.

Czart/ Daemon, Diabolus. czartowscy/ Diabolicus.

Czarute/ Fascina, Incantor.

Czary/ czarowanie/ Fascinum, incantatio, incantamentum, veneficium.

Czarownik/ Magus, incantator, prestigator. Czaronnica/ Saga, venefica. Czaronniczy/ Magicus.

Czarygrad/ Bizantium, Constantinopolis.

Czaszka/ vide Czesc.

Czas/ Tempus, otium, spatiu, dies, occasio, oportunitas. Czasem/ Interdum.

Czaskâ/ Crater, phiala, calix, scyphus. Czaskâ/ dim: Czaskâ

na polanie/ poples. Czaskâ

C Z.

Czásnochá / Interula, subucula, supparus, & um.

Czaná / & czaně / dim: Gausa. czaněsie / dissimulo.

Czę / Colo, honoro, veneror, obseruo, reuereor. Item, Tracto, excipio. **Cz**ęś / Honor, decus, gloria. **Cz**ęstule / tracto, excipio.

Częcia / Socrus.

Częzy / Cassus, vanus, vacuus, canus, inanis. Item, Ieiunus.

Częch / Bohemius. Item, Numus Bohemicus. **Cz**ęstá ziemia / Bohemia. **Cz**ęstie gory / Montes sudetes.

Częchel / Amiculum ferale.

Częchram & czochram / pectus, pectino, carmino, scabo, scalpo.

Częczotłá / Salus, &

Częczuga / Huso, Mario.

Czękam / Expecto, maneo, operior, prestolor.

Czękan / Cestus.

Częladz / familia. **Cz**ęladź / dim:

Częladny / Domesticus, cibarius.

Częluś / Maxilla, mandibula.

Częluście / Faux, praefurnium.

Częmu / Cur, quare, quamobrem, quam ob causam, qua de causa.

Czępiec / Vitta, Rica, reticulū.

Częnie / Spina, dumus, vepri.

Częnio

C Z.

Częniowy / spineus. **Cz**ęnisty / spinosus, dumosus, senticosus. **Cz**ęniowisko / spinetum, vepretum.

Częniec / Monachus nigri habitus. **Cz**ęniecá / monialis. **Cz**ęnosześ / Cappa, cucullus.

Częniete / nigreo, nigrico. **Cz**ęnidło / Atramentum.

Częrpam / Haurio, **Cz**ęrpádło / urna, situla.

Częrstwy / Fortis, vegetus, alacer, strenuus. **Cz**ęrstwoś / vigor, alacritas.

Częryw / Fucus. Item, Rubigo.

Częrwiec / Iunius, mensis nomen.

Częrwony / Ruber, rubeus. **Cz**ęrwonawy & **Cz**ęrwonaty / rubicundus. **Cz**ęrwonoś / Rubor, rubedo. **Cz**ęrwontam sie / Rubeo. **Cz**ęrwonobronatny / Phoeniceus color.

Częś / **Cz**ęstule, vide **Cz**ę.

Częścia / vide **Cz**ęś.

Częś / pars, membrum, portio.

Częstka / particula, portiancula.

Częstia / partum.

Częsty / Creber, frequens. **Cz**ęsto / **Cz**ęstokroć / crebro, saepe, saepenumero, frequenter.

Częże / Pectus, pectino.

Częnś / Censu, pensio, contri-

D d d 3

butio.

C Z

butio. *czynszowny* / pensionarius, tributarius.

Czysty / Purus, mundus, syncerus, castus, pudicus, incontaminatus, illibatus. *czystość* / puritas, pudicitia, castitas. *czystić* / purgo, munda, abstergo. Item, castro, emasculo. *czystiec* / purgatorium.

Czyn / a / e / Cuius, a, um.

Członek / Membrum, pars. *członeczek* / Articulus, spondylus, condylus. *członekowny* / articularis. *członekowaty* / Membrosus, articulosus.

Człowiek / & per Syncopen. *człek* / Homo. *człowieczek* / H. muncio. *człowieczy* / Humanus. *człowieczeństwo* / Humanitas.

Czokać / Poppysmum facio, Equos demulceo. *czokanie* / Poppysina, & us.

Czółno / Celox, linter, cymba, scapha. *czółnek* / dim *czółnek* / Pa. *czł* / Radius textorius.

Czóło / Frons. *czółem biec* / czółem vderzyć / salutare, *czółisty* / *czółowaty* / frontosus.

Czop / & *czopek* / dim: clauus, paxillus, epistomium, ducillus. Item, glans, vulgò suppositorium seu Balanus. *czopowe* / Exaltio ducillorum, vulgò, Accisa,

C Z

Czofneć / Allium.

Cztery / Quatuor. *czterykroć*, quater. *czternaście* / quatuordecim, *czternasty* / decimusquartus. *czterdzieści* / quadraginta. *czterdzieśty* / & *czterdzieśny* / quadagesimus. *cztery sta* / quadringenti, & a.

Czub / crista pecten, pinna. *czubek* / dim: *czubaty* / cristatus.

Czuchne / Fatio, oleo, puteo. *czuchnienie* / Fator, rancor, putor, graecolentia.

Czute / Sentio. Item, vigilo, excubo. *czuyny* & *czuły* / vigilans, industrius. *czuyność* & *czułość* / vigilantia, industria.

Czuprina / Crista.

Czuwać / Inhibeo, desidero, affecto.

Czwałam / voluo, voluto, propuluo.

Czwarty / quartus. *czwartaczka* / Pa / Febris quartana. *czwartek* / Dies Iouis, feria quarta. *czwartość* / quarta pars.

Czwarcie & *czwarze sie* / Ineptio.

Czwierci / Quarta pars. *czwarterta* / modius, medimnus.

Czwiekła / vide *Cwiekła*.

Czworo / Quatuor. *czworny* / quater-

quater
plex.
gulus.
plus.
czwor
quadri
dringe
Czy
dior.
Czy
Item,
dimco
figmen
Czy
Czyte
Lectio
Czy
gior.
IN

Da
m
na lig
silus
Da
chow
Da
daje

C Z

quaternarius. czworaki / quadruplex. czworogranny / quadrangulus. czworonasobny / quadruplus. czworonogi / quadrupes. czwororoczny / & czworoletny / quadrimus. czworosetny / quadringentesimus.

Czyham / Peto, affecto, insidiator.

Czynię / Ago, facio, operor. Item, pugno, decerto, contendo, dimico. czyni / & czynią / opus, figmentum, creatura, plasma.

Czytam / Lego, cypantia, lectio. Czytelny / legibilis. Czytelnie / Lector.

Czyżmá / Calceus lunatus longior.

INCIPIENTIA

D

D A

Dab / Quercus, debowy / quernus, querceus. debiná / quercia ligna. dabrowá / quercetum, salus, us.

Dách / ex germ: Tectum, dáschowlá, tegula, imbrex.

Dagá / ex germ: Sica, pugio. dąpka / Sicala.

Dąpka

D A

Dąpkałowe drzewo / palma. Dąpkałowy owoc / Dactylus.

Datem / Dac / vide Dme.

Dąleki / Longus, longinquus. dąlszy / ulterior. dąlekość / longinquitas, spacium, distantia. dąleń / ceterum, porro, ulterius. dąleko / procul, peregrè.

Dan / &c. vide Dąpka.

Dar / donum, munus, honorarium, premium, xenium. dąrute / dono, largior, muneror. dąrowany / dativus, donarius, honorarius, gratuitus.

Dąrdá / ex ungarico. Hasta, lancea.

Dąrtem / vide Dąpka.

Darmo & dąremno / Incassum, invanū, frustra, gratis. dąremny / gratuitus, vanus, irritus. dąrmotad / & dąrmostrawcá / parasitus.

Dąrn / Cesspes. dąrnowy / cesspitivus. dąrnisty / cessitosus.

Dąrsti / Fortis, audax, magnanimus, animosus. dąrstości / Audacia, animositas, magnanimitas.

Dątel / Dątny / vide Dąpka.

Dąwam / Do, praebeo, tribuo. dąwcá / dator.

Dąwno / Diu, iampridem, iam dudū, dąwny / pristinus, antiquus, vetus.

D A.

vetus, priscus. dawnośc / vetustas, antiquitas, praescriptio I. Cris.

Dawie / Iugulo, strangulo, suffoco. dawle sie / suffocor, strangulor.

Dáye / do, largior. dáteř / donum, munus. dátny / Largus, beneficus, liberalis. dati / vectigal, tributum, dantie / dantiná / datio, donatio.

D B.

Dbam / Curo. dbátn / diligens, industrius, curiosus, sollicitus. dbás tośc / & dbántie / cura, sollicitudo.

D E.

Debowy / &c. vide Dab.

Dech / Halitus, spiritus, anhelitus.

Decie / vide Dme.

Degá / vibex. Dejstny / vibicosus.

Dełá / ex Germ: pugio, sica. deřlá / Sicala.

Dełjá / Ephesris.

Denko / vide Dno.

Depee & Deptam / calco, conculco.

Desam sie / Superbio, turgeo, altos spiritus gero.

Deřlá / Affer. Deřezlá / Afferculus, tabula. Deřez /

D I.

Deřez / pluvia. Deřez páda / deřez ydžie / deřez leie / pluit. deřezowny / pluvialis. deřezowny / pluviosus.

D I.

Diament / Adamas. Diamenotomny / Adamantinus.

Dibie Inbio, insidiar, insidias, struo.

Dil / ex germ: Affer. Diltowás nte / sepes, sepimentum.

Dyměá / vide Dym.

Disputuie / disputo, discepto, contendo.

Diřel / Temo.

D L.

Dla / Per, ob, propter. dla eze go / Quare, quonobrem. dla tes go / Iacò igitur, idcirco, proinde.

Dlařie / & Dlawie / Premo, opprimo. dlawigastá / Qui anseres hominibus surripit.

Dloń / Palma, vola.

Dłoto / & Dłotko / dim: Caelum, castrum, scalprum, tornus.

Dłubie / & Dłubiam / & Dłubute / Celo, cauo, excauo, scalpo, sculpo, fodio. Dłubuch / auriscalpium.

Dług / debitum, creditum. alienu

D L.

alienum. Dłużen / & dłużny /
obatus, ere alieno pressus. dłuż-
nik / debitor.

Długi / Longus, prelixus, pro-
missus. długość / Longitudo. dłuż-
go / diu. dłuższy / diutius. długość
& długowieczny / procerus homo.

D M.

Dmie / Flo, spiro. In prat: da-
tem. In Inf: dać.

Dmucham / Flo, halo, spiro.

D N.

Dnia / &c. obliqui à Dżeti /
dnie / diescit, lucefcit, illucescit.

Dno / Fundus, solum. Deno /
Amin:

D O.

Do / Prep: Ad.

Dob / Tempus, hora, mora, mo-
mentum.

Dobry / Bonus, probus, frugi
dobrá / Bona, fundi. substantia
res familiaris. Dobroć / & do-
broć / Bonitas, probitas. dobrze /
Benè, rectè, bellè. dobroćliwy /
Clemens, benignus, liberalis, pro-
pitius. dobroćliwość / Benigni-
tas, clementia. dobrodziej / Fau-
sor, patronus. dobrodziejść /

Fautrix.

D O.

Fautrix. dobrodziejstwo / bene-
ficio, officium, meritum. Do-
brorzeże / Benedico. dobrorze-
czenie / benedictio. dobrowolny /
voluntarius, libens. spontaneus.
Dobrowolność / dobrowolen-
stwo / benevolentia. dobrowola-
nie / sponte, viro.

Dobrywam / Expugno. Item,
stringo (gladium) dobywam się /
Irrumpo. Item, Erumpo, effrin-
go, euado. dobyć / expugnatio,
irruptio, eruptio.

Dochodze / Adeo, accedo, per-
uenio. In prat: dośiedlem / In Inf:
dość / dochod. Reditus, prouentus.

Dochwatam / & dochwitam /
Arripio, surripio. Dochwatny
& dochwitny / Surreptitius, suc-
cisus.

Doczesny / Temporalis, caducus,
momentaneus.

Doczista / prorsus, omnino, pla-
nè, penitus.

Dodaje / & dodawam / Suppe-
dito, praebeo, suggero, submuns-
stro.

Dogadzam / Cedo, accommo-
do, morem gero.

Dogladam / & dogleduje / ob-
seruo, inspicio, inspecto. doalaz
Ecc daniel /

D. O.

dāntes/ *Inspectio. dogladacz/ In-*
spector.

Dofad/ *Quò, quorsum. Item,*
quatenus.

Dofonawam/ & dofońezam/
Finio, perficio, compleo, consum-
mo, suppleo, absoluo. Dofonany
& dofońezony/ Absolutus, per-
fectus. dofońante & dofońezente
Perfectio, completio, absolutio.

Dofuczam/ *urgeo, premo, ve-*
xo, exagito, prosequor, insector.

Dof/ *Fovea, scrobs. dofe/*
scrabliculus. doiny/ Inferior. dos
liná/ vallis, planities.

Dolegam/ *urgeo, premo, tor-*
queo, anxium & sollicitum reddo.
Doległośc/ Dolor, agritudo, an-
xietas, scrupulus, sollicitudo.

Dolewam/ *Affundo, impleo,*
superaffundo.

Dotoże/ *Addo, adjicio. dofoż,*
ny/ Certus, firmus, evidens, pro-
batus.

Dom/ *Domus, ades. Item, Fa-*
milia, prosapia. domef/ domun-
cula. domá/ domi. domowy/
domesticus, familiaris, vernacul-
lus. domowni/ domesticus, in-
quilenus. domostwo/ Aedifici-
um, domicilium.

Domagam

D. O.

Domagam sie/ *Inbio, affecto,*
aspiro.

Domniemawam sie/ *Opinor,*
colligo, conycio, coniecturam ca-
pio. coniecturis assequor. domnico
mānte/ opinio, coniectura.

Domyslam sie/ *Colligo, conij-*
cio, domyst/ coniectura. domys
liny/ Ingeniosus, sagax.

Donaglam/ *urgeo, insto, in-*
gruo, imminuo.

Donoże/ & Dontose/ *Defe-*
ro, refero.

Dopiecam/ *Affo. Item, urgeo,*
insto, anxium & sollicitum reddo.

Dopiero/ *Nunc, nuper, de-*
num, samudum, dopieruczo/
nuperrimè.

Dopuszczam/ *Sino, patior, in-*
dalgea, veniam do, concedo, per-
mitto. dopuszczam sie/ Patro,
perpetro, designo, committo, com-
mereor, pecco, transgredior. dos
puszczente/ venia, concessio, per-
missio.

Dorabiam/ *Conficio, perficio,*
absoluo.

Dorastam/ *Succresco. dorosty/*
maturus, adultus. doroste/ eph-
ebus, adolescens, iuuenis. dorosta/
Nubilis virgo, viripotens, matu-
ra vir.

Dordzeo

D O.

Dordzete/matureſco. dordzaltà/
maturus. dordzătość/maturus.

Doroczny/ Annuus, quociennis.

Dorż/ Mugil ſale conditus.

Dorywam ſie/ Succisuiſ horis
aliquid ago, accurro. Dorywła/
Succisuum tempus.

Dofiegam/ Prehendo, appre-
hendo, pertingo.

Dofkonálny/ Integer, perfectus,
abſolutus, ſolidus, conſummatus.

Dofkonătość/ Perfectio.

Dofiarczam/ Suppedito, ſub-
miſtro, ſufficio.

Dofłape & doſławam/ Qua-
ra, acquiro, comparo, recupero,
potior, nanciſcor, obſineo, aſſe-
quor, conſequor, adſpiſcor. doſłao
wam ſie/ Matureſco. doſłape/
Sufficit, ſuppedit. doſłálny/ ma-
turus. doſłateľ/ copia, ſatietas,
abundantia. doſłateľczy/ plenius.
diues, locuples, omnibus numeris
abſolutus.

Dofłoyny/ Dignus, veneran-
dus. Doſłoyność/ doſłoyeniſtwo
Honor. ſplendor, dignitas.

Dofwiadezam/ Comperio, ex-
perior, probo, exploro, exquiro,
inquiro. Doſwiadezonny/ Proba-
tus, ſpectatus. Doſwiadezenie/
Experientia.

Doſyc/

D O.

Doſyc/ Sat, ſatis. Doſycuczny
niente/ Satisfactio.

Doſiedtem/ vide Dochodze.

Dotad/ Haſtenus, hucusque.

Dotychmiſt/ Haſtenus.

Dotyłam/ & dotyłam ſie/ &
dotkne ſie/ Tango, attingo, pal-
po, attrecto, conrecto, dotyłante
& dotknienie/ Tactus, contactus,
dotkliwy/ palpabilis.

Dowcip/ Ingenium, wens, in-
doles, ſaleria, ſagacitas. Dow-
cipny/ Solers, ſagax, mentis com-
pos, argutus, ingenioſus.

Dowiadule ſie/ & Dowiedus
le ſie/ Sciſcitor, reſciſco, percon-
tor, interrogo, indago, exploro,
inquiro, inueſtigo. Dowiadowa-
nie/ Indagatio, exploratio, in-
ueſtigatio.

Dowierzam/ Fido, confido. fi-
dem adhibeo. Dowierzając/ Fie-
tus. Dowierność/ Fiducia.

Dowiodę/ Adduco, perduco.

Dowodzę/ Perduco. Item, Pro-
bo, confirmo, demonſtro. Dowod
Argumentum, probatio, docu-
mentum, demonſtratio. Dowoda-
ny/ Euidens, accuratus, deman-
ſtrativus.

Doworą/ Ocaſio.

Ecc 2

Doye/

D O.

Doze/ Mulgeo, mammae seu
vbera premo. doynn/ lactarius.

Dozejdžam/ Adequito, aggre-
dior, accedo, aduenio, peruenio.
Item, Impetum facio.

Dozrze & dozrzivam/ At-
tendo, aspicio, inspicio, inspecto.
Dozrzente/ inspectio.

Dozegam/ Aduro.

Doznawam/ Probo, exploro,
periculum facio. Doznante/ &
doznawante/ probatio, explora-
tio.

Dozor/ Inspectio. dozorcá/ in-
spector.

Dozrzete/ & Dozrzewiete/
Matureſco. dozrzewiały/ matu-
rus. dozrzaly/ Idem. Item, gran-
daeus: prouecta aetatis.

Dozwalam/ Sino, permitto,
indulgeo, concedo, copiam facio,
do facultatem, do veniam. Do-
zwołente/ venia, permissio, copia,
facultas.

D R.

Drab/ masc: & Drabánt/ ex
germ: Pedes, calo, satellites, sti-
pator, spiculator.

Drab/ femin: & Drabíná/
Scala. Drablá/ dimin: Drabi/
plur:

D R.

plur: Numella, fiducula, torquen-
dis furibus apta.

Drag/ vectis, pertica, phalan-
ga. drážek/ dimin:

Dránicá/ Asser, scandula.

Drápíe/ Frico, rado, scalpo,
lacero. drápántná/ Panni, lace-
ra vestes.

Drapieže/ Prador, latrocinor.
drapiežcá/ Raptor, praedo, latro,
predator, spoliator. drapiežny/
Rapax, predatorius: praedabun-
diu, drapiestwo/ praedatio, latro-
cinium. drapiež/ Prada, raptum,
spolium, rapina.

Dratvá/ ex germ: Cheleuma.

Dražńie/ Irrito, lasso, inui-
to, instigo.

Dre/ Rapio, lacero. In perf:
dárlem. In Infin: drzeć.

Dreeže/ Ango, crucio, affligo,
vexo, torqueo, carnifico. dreežo
nte/ Afflictio, tormentum.

Dretwiete/ Torpeo, torpesco,
obstupeo, obstupesto. dretwiente/
Torpor.

Drewno/ Lignum. drewniáa
ny/ ligneus.

Drgam/ Mico, palpiro, vacil-
lo, titubo, saltatorio. Drgawlá/
dicitur Remus à Masouitis.

Driaciew

D R.

Driaetis / Theriaca.
Drobie / Tero, frango, comminuo.
Drobný / Tritus, parvus, pusillus, minutus.
Drobiná / Turunda, buccella, fragmentum.
drobineá / dimin.

Drogá / via, iter.
Drožisty / Peruius.

Drogi / Carus, preciosus.
Drogoš / Caritas, caritas annone, fumes.
Drogo / Magni, magno precio.
Drožen / Maioris, pluris.

Drop / Pygargus.

Drožd / Turdela.

Droždje / Feces.
Droždžisty / Feculentus.

Drože / Causo, caelo, torno.
Drožník & **drožičel** / Calator, sculptor, tornarius.
Drožony / Tornatilis.

Druch / družbá / Socius, sodalis, cognominis. Item. Paronymus.
Druchá / Femin: seu dim: **Družiná** / sodalitium, comitatus, us.

Drugdy / Interdum, quandoque, nonnunquam.

Druzi / alter, alius, ceterus.

Dručite / Ex germ: Excudo, imprimo.
Dručarz / Impressor.
Dručárski / Typographicus.

D R.

graphicus. **Dručárnia** / Typographium.

Družgam / Conuello, concerpo, discerpo, confringo, comminuo.

Drwá / Plur: Ligna.

Drwal / Stupidus, stolidus, incomptus, incivilis.

Drweca / fluvius Boruscia.

Drybus / Tripus.

Drygant / Caballus, equus admissorius.

Drzastá / Festuca.

Drzastwo / Arena, glareá, sabulum.
Drzastwisty / Arenosus, glareosus, sabulosus.

Drže / Tremo, horreo, fremo, trepido, contremisco.
Drzenie / Tremor, horror, fremitus.

Drzenie / Dormito, oscito, dormitatio.

Drzeń / Medulla arborum.
drzeńisty / medulosus.

Drzewcy / Primo, prius, citius.

Drzewo / Arbor.
Drzewko / planta, frutex.
Drzewienko / Festuca, assula.
Drzewce / Hasta, lancea.
Drzewony / Cossus, teredo.

Drzwi / Fores, ostium.

D V.

Ecc 3 Dubiel/

D V.

Dubiel/ Stupidus, stolidus, tardus & ignavus homo.

Duch/ Spiritus. Duchowny/ Spiritualis. Duchowienstwo/ Status seu ordo Ecclesiasticus.

Duchna/ vitta, mitra nocturna.

Dudel/ upupa. dudute/ Gesticulator, adulor, assentor.

Dudy/ Tibia vitricularis. Dudarz/ viticularius.

Dufam/ Fido, confido. Dufanie & Dufnośc/ Fiducia.

Duma/ Opinio.

Dunay/ Ister. Danubius.

Dune/ Proripio me, abdo me, in pedes me conicio.

Duntca/ Capunculum, & caprunculum. Item, Sinum lactis.

Dup/ Cariosa arboris hiatus.

Dupa/ Podex, anus, i.

Durblac/ ex Germine Colum, cribrum.

Durute/ Luxurio, insoleto, petulanter me gero. Durowacz/ Insolens homo.

Dufa/ Anima. Dufka/ duścicka/ Animula. Dufny/ Animalis, spiritualis.

Dufe/ Suffoco, strangulo, oborto collo traho.

Duj/

D V.

Duj/ & Dujy/ Tenax, robustus, validus, vegetus. Dujosci/ Robur, tenacitas.

D VV.

Dwa/ dwie/ dwote/ Duo, a. o. dwaćroć/ bis. dwanaście/ duodecim. Dwanaście/ & dwunasty/ duodecimus. dwadzieścia/ viginti. dwudziesty/ vigesimus. dwiescie/ ducenti, a. a. dwusetny/ ducentessimus. dwolisty/ & dwolact/ duplex, duplus, geminus, bifarius. Dwoteżycny/ Bilinguis. Dwuletny/ Biennis.

Dwor/ Aula, curia, basilica. Item, Atrium, arca. Dworski/ Aulicus, similis. Dworstwo/ Aulica vita, aulici mores. Dworzanie/ Aulicus, substan: Dworze/ Amo, puellam ambio. Dworny/ Urbanus-Civilis. Item, Curiosus. Dwornosci/ Curiositas.

D Y.

Dyabel/ Diabolus, demon, codemon. Dyabelski/ Diabolicus. Dyabelstwo/ Demonium.

Dyba/ Catasta, Numella.

Dycham/ & dyche/ Halo, spiro, anhele. Dychanie/ & dyche/

nie/

D R

nte / *Anhelitus*. *Dochawieć* /
Asthma, dyspnæa. *Dochawieczny* /
Asthmaticus.

Dyżel / *Temo*.

D Z

Dzban / *Amphora, ampulla*.
Dzbaneł / *dzbanuseł* / *dimin*:

Dyżel / *plur. Pluvia, imbres*.
Dyżysty / *Pluviosus*. *Dyżowni-*
cą / *Lumbricus*. *Dyżownice* /
Pleiades, Hyades.

Dział / *Auus*.

Dział / *vide Dzięte*.

Działam / *Ago, facio, operor*.

Działo / *Machina, tormentum*.

Dzielnny / *Fortis, strenuus*. *Dziel-*
ność / *Strenuitas*.

Dziarski / *Fortis, alacris, au-*
dax, strenuus. *Dziarskość* / *Au-*
dacia, alacritas.

Dziarsstwo / *Glarca, arena, sa-*
bulum. *Dziarsstwoity* / *Glaresus,*
fabulosus.

Dziastá / *Gingiva*.

Dzięcie / *Puer, infans, proles,*
soboles, progenies. *Dzięciatko* /
Dzięciateczko / *Infantulus, pue-*
rulus. *Dzięciecy* / *Dzięcianny* /
& *Dzięciński* / *Puerilis, Dzięc-*
two / & *Dzięciństwo* / *Pueritia,*
Infantia. *Dziędziec* /

D Z

Dziędziec / *Hæres*. *Dziędziecá* /
Famin. *Dziędzieczny* / *Hæredi-*
sarius. *Dziędziestwo* / *Hæreditas*.
Dziędzieczam / *Posideo*. *Dzieś*
dżiná / *Ager, solum, regio, dia-*
cesis, territorium.

Dzięciot / *Picus*.

Dzięgit / *Angelica*.

Dzięgná / *Parodontii, Gingi-*
ue excrecentia.

Dzięte / *Nomino, voco, appello*.

Dzięte sie / & *Dzięwa sie* /
Fir, agitur, contingit. *Dzięte* /
Acti, gesta, annales, historia,
chronica. *Dziętopiseł* / *Chrono-*
graphus, historiographus.

Dziępá / *Gratia, grates*. *Dzięś*
eute / *Gratias ago*. *Dzięśowanie*
Grates, gratiarum actio.

Dzięśan / *Decanus*. *Dzięśatio*
stwo / *Decanatus*.

Dzięślec / *Pix, atramentum su-*
porium. *Dzięściarz* / *Picator*.

Dzięte / *Partior, diuido, distri-*
buo. *Dzięlenie* / *Partitio, diui-*
sio. *Dział* / *Pars, portio*. *Dziela-*
cą / & *Dzieleny* / & *Dzielnik* /
Diuisor.

Dzielnny / *Dzielność* / *vide*
Działam.

Dzieleny

D Z

Dzień/ Dies. dzień/ diecula.
diluculum, crepusculum matuti-
num. dzieńny/ diurnus. dzieńnik/
diarium, ephemeris.

Dzienie/ Alueus, apiarium.

Dzierżę/ Habeo, teneo, passi-
deo. Item, puto, arbitror, censeo,
sentio, iudico. Dzierżawá/ Pos-
sessio. Dzierżawca/ Possessor.

Dziesięć/ dziesięćtoro/ decem.
dziesięćroć/ decies. dziesięćty/
decimus. dziesięćtnik/ decurio.
dziesięćteń/ decuria, denarius. Dzię-
sięćmá/ decima.

Dziewam się/ Fio, contingo.

Dziewanna/ Verbasum, herb.

Dziewica/ virgo. Dziewietwo/
virginitas.

Dziewięć/ Dziewięćtoro/ No-
nem. Dziewięćroć/ nonies. Dzię-
wiaty/ nonus. Dziewiatny/ noue-
narius. Dziewięćnascie/ decem &
nonem. Dziewięćnasty/ decimus-
nonus. Dziewięćdziesiąty/ nonaginta.
Dziewięćdziesiąty/ nonagesi-
mus. Dziewięćset/ nongenti. Dzię-
wiesetny/ nongentesimus.

Dziewierz/ Leuir, frater ma-
riti.

Dziewcá/ Ancilla, famula, pe-
dissequa. Dzierżcá/ dzierżę/
dzierżę

D Z

dzierżętoro/ dzierżętoro/ dzierżę-
czyna/ Puella, puellula, adoles-
centula, iuencula. Dzierżę/ An-
cillus, puellaris.

Dzierżostab/ procius, pronubus,
paranymphus. Dzierżostebny/ &
dzierżostebstwo/ Sponsalia, nu-
ptia. Dzierżostebic/ pronubo.

Dzija/ Magis, idus, maestra,
arsopra.

Dziś/ Ferus, bestialis, imma-
nis, indomitus. Dziśoć/ Feri-
tus, immanitas.

Dziś/ Dziśia/ Hodie. Dziśico-
ny/ Hodiernus.

Dziurá/ Foramen, meatus, ori-
ficium, rima, caverna. Dziurká/
dimin. Dziuráwy/ foraminosus,
spongiosus, fenestratus. Dziurá-
wie & Dziurawiam/ Rima ago.

Dziurladká/ Alauda, castula.

Dziw/ Mirum, miraculum,
monstrum, prodigium, ostentum,
portentum. Dziwny/ Mirus, mi-
randus, mirabilis, mirificus, mo-
rosus, prodigiosus, portentosus.
Dziwność/ morositas. Dziwac/
morosus homo. Dziwuie się/ mi-
ror, admiror. Item, specto, specta-
tum venio.

Dziniek/ Sonus, tonus, bombus,
tingitus.

D Z.

rinnatus. *Dzwolce* / Sono, sono,
tinnio, sonum edo.

Dzwigam / Porto, baiulo, at-
t. llo.

Dzwon / Campana. *Dzwonek*
& *Dzwonusek* / Campanula,
nola, tintinnabulum. *Dzwonte* /
Fulso, tinnio, clango. *Dzwo-*
ntarz / Aedituus.

INCIPIENTIA

ab E.

AB E incipientia nulla occur-
runt vocabula Polonica, pra-
ter *Ey* / Interiectio, Indignantis,
& *Ez* / quod in ludis alea unica-
tem significat, & *Canis*, seu iactus
canis dicitur, de quo Propertius.

Damnosi semper subsiluisse canes.

INCIPIENTIA

ab F.

AB F incipientia omnia fere
sunt peregrina, pleraque autem
Germanica.

F A.

Fachel / Sufflatorium, alias *dym-*
fa.

Fald / Plica, lacinia. *Faldute* /
plicae, as. *Faldowny* / plicatilis.

F A.

Fals / Dolus, fucus, mendaci-
um. *Falsowy* & *Falschny* / Fal-
sus, fictus, fucatus, mendosus,
adulterinus, alibute / Falso, adul-
tero. *Falsierz* / Falsarius. *Falsos*
monca / mendax.

Famural / Subligaculum.

Fara / Aedes paracelus, Tem-
plum primum.

Farba / Color, tinctura, pig-
mentum. *Farbica* / Fucus, offu-
cia. *Farbute* / Coloro, tingo, in-
tingo, inficio, pingo. *Farbierz* /
Tinctor, *Insector*.

Farmuska / ossa, offula, sorbi-
tio, intritum.

Fasa / vas, dolium. *Faska* /
Faseczka, vasculum.

Fasane / Phasianus.

Fartuch / Supparus, & um, pe-
rizoma, praecinctorium, semicin-
ctum.

F E.

Febrá / Febris. *Febre mam* /
Febricito.

F I.

Figa / Ficus. *Figowy* / Ficul-
nus. *Figowe drzewo* / Ficus. *Fa-*
gotadel & *Figotadla* / Ficedula.

Figel / locus, ars, factum iocu-

lare.

F I.

lare Stiglate/ Locor, scurror. Stiglarz/ Scurra, morio, iocularis bono.

Stiar/ Basis, columen, columna.

Stioke/ Viola. Stiokeowy/ violaceus.

Stiserune/ Specimen, Exemplum, Paradigma.

F L.

Slader/ Bruscum, molluscum. Sladrony/ Brusceus.

Slagá/ Fluctus, tempestas, procella.

Slágmá/ Phlegma, pituita. Slágmátis/ Phlegmaticus, pituitosus.

Slac/ & dimin: Slaczel/ Ile, Intestinum. Sláci/ Slaczli/ plur: Ilia, Intestina, Lactes.

Sláha/ obba, lagena.

Slentia/ Tibia.

Slis/ Remex.

Slizá/ Tegula, tessula.

Slundrá/ & Slunderlá/ dim: Passer, Plateffa.

F O.

Soldrute/ Accuso, defero, instigo. Soldrowanie/ Accusatio, delatio.

Solgute/

F O.

Solgute/ Cedo, concedo, parco. indulgeo, subseruo. Solgá & Solgowanie/ Indulgentia, venia, concessio.

Solwark/ Pradium, rus, ager, fundus. Solwarczel/ Pradiolum, agellus.

Soluß/ ex germ: Fullnia.

Sorbota/ Limbus acupictus, segmentum.

Soremny/ Scitis, rarus, affebis, artificiosus.

Sorkute/ Promoneo, commendo. Sorkowanie/ Promotio. Sorktarz/ Promotor, patronus.

Sorma/ Forma, species, qualitas. Sormule/ Formo, fiago.

Sortel/ Fraudicium, lucrum. Item, Ars, dolus, astutia, fallacia. Item, Stratagemata.

Sortuna/ Fortuna, sors, auspicium. Sortunny/ Felix, prosperus, faustus, auspiciatus. Sortunte/ Prospero, secundo, Felix & faustum esse iubeo.

F R.

Fránica/ Morbus Gallicus, Hispanica scabies. Fráncowaty/ Morbo gallico laborans. Hispanica scabie infectus.

Frants/

F R

Frānt / Merio, parasitus. Frāntow / & Frāntowſki / Ludicrius. iocularis.

Frāsute ſie / Angor, metuo, vereor, ſollicitus ſum. Frāſunel / Angor, anxietas, dolor, arumna, ſcrupulus, ſollicitudo, ægritudo.

Frāſowlitwy / Anxius, ſollicitus.

Frāſłā / Faceta, locus.

Fauciner / Gynacium.

Frenzlā / Limbus, ſegmentum.

Frimar / Permutatio. Frimar, cje / Muto, permuto, commuto.

Fryerz / ex germ. prociis, amator. Fryerka / amica, amasia.

F V

Ful / Obiurgatio, reprehensio. Fulam / obiurgo. Fulem / obiurgando.

Fundute / Fundo. Fundowā / & Fundactya / Fundatio.

Funt / Lubra, As, Pondus, pondo. Funtowny / Libram continens.

Furman / vector, auriga. Furmanie / Aurigor. Furmanſtwo / Aurigarū ſtatus & conditio. Furā / vehes. Furlon / vectigal.

Futro & Futrowynā / pannus

F V

nus ſubductitius, pelles ſubductitia. Futrute / Subduco.

INCIPIENTIA

à G.

G A

GAbam / vexo, turbo, interpe-
lo, moleſtiam exhibeo. GAbā
bānie / vexatio, interpellatio, mo-
leſtia. GAbacz / Interpellator.

Gablā / vide Geda.

GAc / Sepes, egger. gAcet / ſe-
pio, viam ſalebroſam virgultis
ſterno.

GAcet / Femoralia, feminalia,
perizonia.

Gadam / Loquor, ſermocinor,
colligo, conſcio, diuino. gadam
ſie / diſputo, diſcepto. Gadante /
Locutio, diuination, diſputatio.
Gadacz / Diuinator. Gablā / de-
nigma, Queſtio.

Gadze / vide Gaſle.

Gadzinā / Anguis, ſerpens,
vermis, inſectum.

GAgitny / legitur pro GAtty /
Fronſens, frondosus.

GAtte / Bannio, denoueo, confe-
cro. GApny / Bannitus, denotus.

GApny ſad / Bannitum iudicium.

ſſf 2 GAlā

G A

Gálaredá/ & Gálredá/ Garum,
ius congelatum.

Gálaj/ frons, dis, ramus. Gál-
laská/ ramulus, ramusculus. Gál-
lejšty/ ramosus, frondosus. Gál-
lejník/ furcifer.

Gale & Galam/ præbeo, por-
rigo, suppedito, subministro.

Galera/ Triremis.

Gálgan/ Calanga.

Gálká/ globus, globulus, orbis,
capitellum.

Gámrat/ Procius, amator, vi-
ualis, fornicator. gámratká/ A-
mica, amasia. gámratkí/ Amato-
rius. gámratkítrunc/ philtrum.
gámratute/ Amo, fornicor.

Gánie/ Damna, reprehendo,
improbo, vitupero, vitio verto.
gántente/ vituperatio, reprehen-
sio. gánicá/ vituperator.

Gápá/ Cornix cinerea, alias
Gáwron.

Garb/ Gibbus, tuber. garbáty/
Gibbosus, garbte sie/ gibbosus,
cernuus, incurvus incedo. garbo-
nosy/ Resimus.

Garbarz/ Coriarius, alatarium,
Cerdo.

Gardam/ vide Gardze.

Gárdliná/ Stramen.

Gárdlo

G A

Gárdlo/ & Gárdžiel/ Faux
gula, ingluviens.

Gardze/ & Gardam/ Sperno,
aspernor, contemno, despicio, re-
spuo, repudio, fastidium. gardze-
nte/ contemptus, fastidium. garo-
džieliel/ contemptor.

Gárnec/ & Gárnec/ olla,
Gárnuske/ dimin: Gárnearz/
Figulus.

Garhez/ Pugnus, manipulus.
garštká/ pugillus.

Gasienica/ Eruca.

Gaská/ vide Gek.

Gaste/ Cythara. gastežká/ di-
min: Gadze/ gedze/ & gedam/
Psallo, Cythara cano, Cytharam
pulso.

Gahcz/ Embamma.

Gastult/ Oeconomus, vulgo
Castaldus.

Gáwron/ vide Gápá.

Gay/ Nemus. gayowy/ nema-
rosus.

Gaydy/ Tibia viticularis. gaye-
darz/ viticularius.

G B.

Gbur/ Rusticus, colonus, agri-
cola. Gburká/ Rustica. gburšty/
Rusticus, agrestis.

Gdacz/

G D.

Gdacze/ & Gdāpam/ Glocio,
glocito. Gdāpānie/ Glocitatio.

Gdānist/ Gedanum. Dantiscū.
Gdānist/ Gedanensis. Dantiscā-
nus. Gdānpā/ Famina Dantiscā-
na. Gdānpējāntin/ Cuius Danti-
scanus.

Gdy/ & gdy/ Cum, quia, quā-
doquidem, quoniam.

Gdule/ Pyra Cucurbitana.

Gdzic/ ubi. gdzicPolwiel/ ubi-
cunq, ubiuis, quoquē, quouis.

G E.

Gebā/ Os, oris, bucca. gabeā/
osculum. gebiāst/ Labeo.

Gebā/ Spongia.

Gedze/ & gedam/ vide gaste.

Ges/ Anser, gaska/ ansercu-
lus. gebi/anserino. gegam/ clan-
go, gingrio, strepō. gegānie/
clangor, strepitus anserum.

Gesty/ Densus, spissus, crassus,
concretus. Item, Creber, frequens.

gestoē/ densitas. gestwo/ fre-
quentia. Gestyze/ & gestyam/
spisso, denso. gestyzie/ spissesco,
crebresco, crassesco.

G I.

Gi/ Accusatiuus ab On. is

Gibei/

G I.

Gibei/ Flexilis, tortilis. Item,
Cernuus, incuruus. gibōōē/ fle-
xibilitas.

Gierz/ vicium hortulanum.

Gies/ Oestrus, tabanus.

Gieleczo/ vide Gzlo.

Gierma/ Toga, vestis talaris.

Gil/ auis nomen. Gillowaty/
Argillosus.

Gine & Gyne/ pereco.

G L.

Glab/ Caulis. glabi/ caulicu-
lus.

Gladze/ Deleo, abrogo, abo-
leo, antiquo. Item, dola. polio.
glabra, leuigo, plano, complano.
gladi/ Leuis, glaber, elegans, ni-
tidus, comptus, palitus, formo-
sus, venustus. gladiōē/ Nitor,
venustus. gladiē/ Glabresco,
gladiy/ Tenellus puer, formosu-
lus, pusto.

Glastze & glastam/ mulceo,
demulceo, como, orno.

Gleboi/ Altus, profundus.

Glebia/ & gleboōē/ Profun-
dum, profunditas, abyssus.

Glegoce/ & glegotam/ Clan-
go, gargarizo. glegotānie/ clan-
gor, gargariismus.

Iff 3

Glett/

G L.

Glott / ex germ: Fides publica.
vulgò, saluus conductus.

Gliná / Argilla, Glinčá / Ar-
gillefodina, Glinčány / Fictilis.

Gliniášty / Argillaceus, argillosus.

Glinck / Equus argillacei coloris.

Glistá / Lambricus.

Glistce / Rogus, Bustum.

Glod / Fames, esuries, inedia.

Item. Annona caritas. Glodny /
Esuriens, famelicus.

Glodze / Rodo, ambedo.

Glog / Cornus. us. & i. Item,
Cynosbatus, Glogow / Corneus.

Glogowčá / Bacca corni vel Cy-
nosbati.

Glos / Vox, tonus, sonus, soni-
tus, glosny / sonorus, augustus,
canorus, clamosus.

Glowá / Caput. Glowčá / &
gloweczčá / capitulum. glowicá /
capitellum, capulus. glowny / ca-
pitalis, precipuus. glowacz / Ca-
pito. glownik / homicida, occisor,
percussor. glownia / Titio, tor-
ris. glowienčá / dimin.

Glozná / Perna.

Gluchy / Surdus. Gluchobč /
& gluchotá / Surditas. gluchel /
Surdaster. gluchec / urogallus, gal-
lus / luestrus.

Glucze /

G L.

Glucze / Sono, strepo, murmuro
instar aqua, qua litus ferit.

G M.

Gmatwam / Centurbo, pertur-
bo, commisceo.

Gmerze & Gmeram / Miscdo.
Item, Blatera, futio, effutio.

Gmin / Plebs, vulgus, populus.
Item, Turba, cohors, legio.

G N.

Gnabie / Premo, comprimo.
Item, Stuprum offero.

Gnarute sie / Tenniter viuo,
egre victum tolero. Gnarrowá
nie / Tenuis victus.

Gniády / Radius, gilem, fus-
cus, phenicus, spadiceus.

Gniádo / Nidus Gniádo /
& gniádeczko / nidulus. gniá-
ooch / gniádoše / & gniádo-
šel / pullorum minimus. gni-
dze sie / nidulor, nidifico.

Gničce & gničce / Depso, subi-
go, macero. Item, premo, opprimo.

Gničá / Lens, du. gničist /
Lendinosus.

Gniw / Ira, iracundia, furor.
Gniwny & gniwiltwy / Iracundus,
stomachosus, gniwilt-
wobč /

G N

woś / Iracundia. **gniewam** sie /
Iraſcor. ſuccenſeo. ſtomachor.

Entote / vide **Entece**.

Enue / Putreſco. putreſco.

Enoy / Fumus. ſtercus. **Enos**
nowy / Stercoreus. **Enoyiſty** /
Stercoroſus. **Enowewiſto** / Ster-
quilinum. **Enopła** / Homo ni-
hili. qui ſtercora tractat. **Enoye** /
ſtercoro. putreſcacio.

Enuśny / Segnis. piger. ſorcors.
ignauus. torpidus. deſidioſus. ſom-
nolentus. **Enuśnoś** / Torpor.
ignauia. ſocordia. ſegnities. ſom-
nolentia. **Enuśniete** / Torpeo.
torpeſco.

G O

Godny / Dignus. aptus. idone-
us. commodus. competens. conue-
niens. **Godnoś** / Dignitas. con-
uenientia.

Gody / Nuptia. conuiuium. **lł**.
Natalitia Chriſti. **Godowny** /
Nuptialis. **Godute** / Nuptias ce-
lebro. lator. comeſſor. conuiuor.
Godowniś / Conuiua nuptialis.

Godziebā / Arbor. ſtirps. trun-
cus.

Godjtnā / Hora. **Godjtnpā** /
Horula. momentum. **Godjinniś** /
Horologium. **Godji**

G O

Godji ſie / Decet. licet. licitum
eſt. conuenit. competis. **Godjity**
& **godjityy** / Aptus. dignus. com-
modus. idoneus.

Gogolśā / Nux ſive glans. ge-
neraliter ſumptum. Item. Om-
phacum. hoc eſt. vinum ex uuis
immaturis expreſſum.

Golab / Columbus. **Golebica** /
Columba. **Golebiczā** / dim: **Gos**
lebnis & **Golebintec** / columba-
rium.

Golei / Cris. Tibia.

Goly / Glaber. caluus. nudus.
raſus. depilis. implumis. **Gole** /
Tondeo. rado. **Golenie** / Raſura.
Goloe / Attenuo. ad nihilum re-
digo. **Golotā** / mediaſtinus. pau-
per & tenuis fortuna homo. **Gos**
loedz / Glacies. **Golowas** & **gos**
loweſy / Imberbis.

Gonte / Fugo. pello. inſequor.
Gontec / Nuncius. legatus. ſe-
cialis. veredarius. Item. Eques.
Gonba & **Gontwa** / Decur-
ſus. decurſio. haſtiludium. certa-
men equeſtre. **Gontony** / adieſt.
Fugatus. pulſus. ſubſt: genus ſal-
tationis. germ: der Jagetanz.

Gont / Aſſer. ſcandula. **Gontis**
ciany / Scandularis.

Gorā

G O.

Gorá/ Mons. Gorny/ Mon-
tanius. Gornik/ metallicus. Gori-
zist/ montosus.

Gorczyca/ Sinapi.

Goré/ Ardeo; aſto, ſragro.

Gorach/ Feruens; feruidus. go-
racobé/ Aestus. Goracozolny/
Fulur. Gorlity/ zelotes, amu-
lus. Gorltoobé/ zelus, amula-
tio. Gorzalka/ Crematum, vi-
num adustum.

Goriczka/ Gentiana.

Gorſki/ Amarus; acerbus; fel-
leus. gorſkoé/ acerbitas. gorſkli-
wy/ Amarulentus. gorſceje/

Amaresco.

Gorſzy/ Peior.

Goſé/ Hoſpes; Conuina. Goſé-
cinny/ Hoſpitalis. Goſéintec/
Diuerſorium. Item, via regia,
publica, pratoria, conſularis, mi-
litaris.

Goſpodá/ Hoſpitium, diuerſo-
rium. Goſpodarz/ Hoſpes, herus,
aconomus, paterfamilias. Goſpo-
dy/ Hera. Goſpodini/ Hoſpita,
materfamilias. Goſpodarſki/
Herilus. Goſpodarſtvo/ Oecono-
mia, Rei familiaris adminiſtratio.

Gotute/ Pato, adorno, inſtruo,
semparo, accingo. Gotowy/ Pa-
ratus,

G O.

ratus; promptus. accinctus, ex-
peditus. Gotowoé/ promptitu-
do, prociuctus, us.

Gowno/ Stercus, merda. ole-
tum, excrementum.

Gozdj/ Clavus. Gozdje/ &
Gozdjczek/ Clauicula, paxillus.
Gozdjſki/ Cariophyllon. Gozdjſ-
ty/ & gozdziaty/ Clauarus.

G R.

Grá/ Ludus; lusus; lufio, ſpe-
taculum. Gráte & gram/ Ludo.
Gránte/ Lufio. Gracz/ Luſor,
aleator. Item, Muſicus; ſciacem,
Cytharadus.

Grab/ Cornus, i. Grábowy/
Corneus.

Grabarz/ ex germ: Foſſor. cu-
nicularius.

Grábta/ Comes. Grábſtvo/
Comitatus.

Grábie/ Raſtrum, merga. Grá-
bie/ congero, colligo, conseruo.
Grábiej/ Omnes reliquiae, quae
colliguntur.

Grad/ Grando. Grádomy/
grandinofus. Grádowka/ Sal
grandinofus.

Gráſka/ Graphium, ſtylus.

Gran/ Angulus. Graniany/
Angularis.

G R

Angularis, Gránistý / Angulo-
sus. Gránat / Dolon, onis.

Gránicá / Meta, limes. finis.
terminus. Gránicze / Termino,
limite.

Gréda & Grédem / Cursus,
curriculum.

Gréptá / Carduus, dipsacus.
Gréplute / Carmino. Gréptow-
ni / Carminarius.

Gríspan / ex germi: Flos aris.

Grob / Sepulchrum, tumulus,
bustum, monumentum, Cenota-
phium.

Groblá / Agger, vallum, muni-
tio, grobeilá / dimin:

Groch / Pisum. groch prážonn
pisum suffocatum. grochowiná /
stramen vel stipula pisi, fabalia.

Grod & grodz / Sepes, septum,
septimentum. Item, Arx castrum,
aula, curia. grodny & grodz /
Castrensis. grodzianin / Castelli
alicuius incolá, inquilinus castren-
sis. grodze / sepis, munitio.

Grom / Tonitru. Gromnicá /
Cereus. Gromnice / Festum pu-
rificationis Mariae.

Gromádá / Cumulus. strues.
aceruus, moles, congeries. Gro-
máda & gromádno, cumulatum.
gromadzam /

G R

gromádzam / colligo, coaceruo,
gromádzam sie / Coeo, conuenio,
congregior.

Grono / Racemus. gronistý /
racemosus.

Gronostay / vinetia.

Groß / Grossus, denarius. gro-
ßony / denario constans.

Grot / Cuspis, mucro, spiculum.

Groze / Minor, interminor.

Grožny / Minax, minabundus.
grožba / mina, interminatio.

Grubý / Crassus, rudis. Item,
Inulsus, barbarus. grubość / cras-
sities, ruditas, barbaries.

Grucham / Carris, gemo instar
columbarum aut turturum. grus-
chání / gemitus columbarum aut
turturum. gruchawlá / Turtur.
gruchaweczlá / dimin:

Grud / Sabulum, glareá. grus-
dzistý / sabulosus.

Gruda / Gleba. grudzistý / gle-
bosus. Grudziń / December.

Grudziadź / Graudensium, Ci-
uitas Borussiae.

Grundis & grundichwal / sto-
lidus, stupidus.

Grunt / ex germi: Solum, basis,
fundamentum. gruntowny / fun-
damentalis, certus, euidens. gruno-

egg cule /

G R.

tule/ Fundo, firmo, fundamenta
iacio.

Grus/ Rudera.

Gruska/ Pyrus, arb: & Py-
rum, fruct.

Gryf/ Gryps.

Gryze/ Rodo, mordeo, mando.

Gryzente/ Tormina.

Grzbiet/ Dorsum, tergū. grzbie-
tisty/ Corpulentus. Amplum ha-
bens dorsum.

Grzeble/ Rado, verro, scalpo.
Item, Tumulo, sepelio. Grzebieti/
Pecten. Grzebło/ Serigil, & strig-
ilis. Grzebiotuchá/ Hirundi-
num genus in terra cauernus nidi-
ficans.

Grzech/ Peccatum, delictum,
piaculum. Grzeże/ pecco, delin-
quo. Grzeźnik/ Peccator. Grzeź-
nicá/ peccatrix.

Grzedá/ Porca, lira, pulvinus.
Item, Pertica, phalanga.

Grzete/ Foneo, Calefacio.

Grzywacz/ Palumbes & pa-
lumbus.

Grzmie/ Sono, tono, crepo,
fulgaro. Grzmi/ Tonat. Grzmie-
nie/ Tonitru. Grzmot/ Frigor.

Grzyb/ Boletus, tuber, fungus,
Grzybista/ Fungosus.

Grzywa/

G R.

Grzywa/ Iuba. Grzywaisty/
Iubatus.

Grzywná/ Marca, libra argenti.

G V.

Gubie/ Perdo, amitto. Item,
Interimo, interficio, è medio tollo.

Gumno/ Horreum. Gumble-
to/ Horreolum.

Guna/ & Guntá/ Cilicium,
stragulum, cento, lodix, dorsuale.

Gustp/ Praestigie, incantamen-
ta. Gustarz/ Praestigator. Gus-
larstwo/ praestigie. Gusle/ Fasci-
no, incanto.

Guz/ Gibbus, tuber, tumor.

Guzica/ Clunes.

G VV.

Gwałt/ Vis, iniuria, violentia,
impetus, vehementia. Item, mul-
titude. Gwałtowny/ vehemens,
impetuosus. Gwałce/ violo, te-
mero, profano, vim facio, stuprum
offero. Gwałtownie/ violator,
temerator, profanator.

Gwiazda/ Stella. Gwiazdecz-
ny & Gwiazdzisty/ Stellaris, stela-
tus. Gwiazdarz/ & Gwiazdo-
zorca/ Astrologus, Astronomus.
Gwiazdarzki/ Astrologicus, A-
stronomicus.

Gie

G Z.

Eleſie/ Catullio. Eiente/ Ca-
sullatio.

Ejegjolpá/ Cuculus.

Ezlo/ Amiculum ferale. Etezo
leczeo/ dimin:

INCIPIENTIA

ab H.

H A.

Haezel/ vide Haſ.

Hadruneſ/ ex germ: Rixa,
iurgium, altercatio, contentio.
Hadruneſute. Rixor, iurgor, al-
tercor, contendo.

Háſtarz/ ex germ: Acupictor,
phrygio. Háſtarſá/ Barbarica-
ria. Háſtuie/ Acupingo.

Haſ/ ex germ: vinctus, hamus,
harpa, harpago. Item, vadum,
vel locus vadoſus in flumine. Me-
taph: Periculum, infortunium,
diſcrimen. Haezel/ dimin: Ha-
czyſty/ Aduncus.

Haſownticá/ Sclopetum.

Hálábardá/ ex germ: Bipen-
nis, ſecurus.

Halun/ Alumen.

Hamer/ ex germ: aliás Rudá/
Officina ferraria.

Hamule/ ex Germ: Retraho.
reprimó.

H A.

reprimó, cohibeo. Item. Suffla-
mino. Hánowánte/ Cohibitio.
Hamownticá/ vulgò. Hámulce/
Sufflamen.

Hánibá/ Ignominia, dedecus,
infamia. Hántebny/ Fœdus, te-
ter, abominandum, detestandum.
Hánibte/ Blaſphemo, violò, pro-
fano, cõtamino, ignominia officio.

Handel/ ex germ: Negotatio,
mercatura, mercimonium. Háno
dlute/ Negocior, mercaturam
exerceo.

Hándſáe/ ex germ: Makuui-
um, gusturnium.

Harábundá/ veteramentum,
vilis & nihili ſuppelleſ.

Harc/ & Harcowánte/ veli-
tatio, certamen, decertatio, pra-
ludium, praliſ ſeu pugna. Hárcus
te/ velitor. Harcerz & Harcowi-
niſ/ Menomachus.

Hárdy/ Elatus, arrogans, ſuper-
bus, imperioſus. Hárdoſc/ Sa-
perbia, arrogantia, elatio animi.

Hárfá/ Cythara. Harfiſiá/
Cytharadus.

Hart/ ex germ: Acies, cuſpis,
mucro. Hártuie/ Acuo, conſoli-
do, induro.

Hárute/ Operor, laboro.

882 Háſam/

G A.

Hāsam/Hinnio, seu pedes priores attoll, equorum more.

Hāsto/ Symbolum, tessera militaris.

Hāzula/ penula, prætexta.

H E.

Hebel/ ex germ: Planula, dolabra. Hebeles/ Dolabella. Heblus te/ Plano, dolo.

Helm/ ex germ: Galea, cassis.

Herb. Stemma, insigne.

Herst/ Primus, primarius, precipuus, autor, dux, princeps.

Hetman/ ex germ: Dux militum. Hetmanie/ Ducemago.

H I.

Hiet/ Canillor, calumnior, bethemo.

H N.

Hnet/ aliàs wnet/ Mox, citò, protinus, illicò, actutū, ex templo.

H O.

Hold/ ex Germ: Homagium. Holdute/ obtempero, subycio me, homagium præsto. Holdownik/ Tributarius, subditus, vasallus.

Horda/ vel Horbā/ Horda, Cohors.

Horoz/

H O.

Horoz/ vel Horq/ Armatura, telum, iaculum, spiculum.

Hopny/ Largus, opiparus, sumptuosus, magnificus, munificus, liberalis, optimus, abundans. Hopnoš/ Liberalitas, abundantia, munificentia. Hopnie/ Abundè.

H V.

Hucze/ & Hulam/ Plaudo clamor, clango, iubilo, vociferor. Item, Heluor, bacchor, gracor, comessor. Item, Gemo, ululo, more turturum aut bubonum. Huel/ Plausus, clamor, iubilum. Huczyn/ clamosus, canorus, sonorus.

Huelanie/ Gemitus, ululatus.

Huf/ & Hufice/ ex germ: Cohors, agmen, turma, manus, caterua.

Huf/ &c. vide Hucze.

Hultay/ Homo nihili. Hultaystwo/ Infima fex plebis.

Hurm/ Agmen, turma. Hurmem/ Turmatum, cateruatim.

Hutā/ ex germ: officina ferraria vel vitrearia. Hutars/ & Hutnik/ Ferramentarius, vitrearius.

Husar/ & Husarz/ veles, itis, ferentarius, miles levis armatura.

INCL.

INCIPIENTIA

ab I.

I. A.

Ia / Pronom: Ego. **Iac** & **Ia**
Sam / Ego ipse. **Egomet**. **Iaci**
ciem / Ego sum.

Iabion / Malus, pomus. **Iabł**
ko / malum, pomum. **Iablonowy**
ex pomis constans. **Iablecznik** /
Potio ex pomis confecta.

Iac / Infm: capere vel incipere.

Iachatem / vide **Iade**.

Iad / virus, venenum, toxicum.

Iadowity / venenatus, veneno-
sus, virulentus. Item, Iracundus,
rabiosus. **Iadowitość** / virulen-
tia, iść, Iracundia, rabies, furor.

Iadam / Soleo edere, soleo
vesci.

Iadámáseł / Purpura dama-
scena.

Iade / Proficiscor, iter facio,
tendo, contendo. In pret: **Iacha**
tem / **Iazda** / Equitatus, iter.

Iagty / Milium.

Iagodá / Bacca, vva, corym-
bus. Item, Gena, mala, maxilla.

Iagodła / baccula.

Iae / **iało** / **iałby** / **iałoby** /
Quasi, sicut, velut, tanquam, in-
star, perinde. **Iaki** / **iałowy** /
Qualis,

I A.

Qualis, cuiusmodi. **Iałość** / qua-
litas. **Iałyżolwieł** / qualiscunq.
Iałołolwieł / vici, vicunq,
qualitercunq.

Ialam / Mutio, singultio. **Ia**
łante / Singultus.

Iałmtarz / Fermè, propè, pro-
pemodum, vocabulum est rusticū.

Ialem / Capi, & cepi, prat: ab
ymute.

Ialmużná / Stips, eleemosyna.

Iałowiec / Iuniperus. **Iałowo**
cowy / Iuniperinus.

Iałowiec / Iunx, Iuuenca. **Ia**
łowica / & **Iałosła** / Buccula,
vitula, iuuenca. **Iałowy** / Steri-
lis.

Iamá / Antrum, lustrum, late-
bra, spelunca.

Iapurt / Ilex. **Iapurtowy** /
Ilicus, Iligneus.

Iarą / Legumen, frumentum
horum, frumentum aslinum.

Iarła / dimin:

Iarczał / Ephippium.

Iarmare / Mercatus, nundina.

Iarmuś / Brassica, olus.

Iarzabł / Tarda, Bonosa.

Iarżebina / Sorbus. **Iarżedini**
Bacca seu acin sorbi.

Iarżina / Legumen.

883 **Iarżmo** /

I A.

Jązmo/ Iugum, Onus
 Jąstiniá/ Specus, antrum, lu-
 strum, latebra, spelunca, cauerna.
 Jąstiniący/ Antrosus, latebro-
 sus, cauernosus.

Jąstoika/ Hirundo. Jąstole/
 pullus hirundinis. Jąstoleczy/ Hi-
 rundineus. Jąstolecze jiele/ Che-
 lidonium.

Jąstny/ Aerumna viatoria.

Jąsny/ Clarus, serenus, splen-
 didus, luculentus, euident, lim-
 pidus, liquidus, perspicuus. Jąs-
 ność/ Splendor, fulgor, claritas,
 serenitas, perspicuitas. Jąsniete/
 Splendo, fulgeo, luceſco. Jąsno-
 czerwony/ Flammeus.

Jąstrzab/ Accipiter. Jąstrzebi
 & Jąstrzebony/ Accipitrinus.

Jąszczurka/ Lacerta, vipera,
 Jąszczureczny/ viperinus.

Jąta/ Scena, tentorium, taber-
 na. Jątka/ dimin: Jątki/ plur:
 Macellam.

Jątrwa/ & dim: Jątrewka/
 Fratria, fratris vxor.

Jątrze sie / & Jątrzam sie /
 Crudeſco, recrudescō, suppurō.

Jątrznica/ Farcimen.

Jąwny/ Manifestus, publicus,
 patens, liquidus, apertus. Jąw-
 nio/ Liquidò palam, manifestè.

I A.

Jąwor/ Platanus. Jąworos-
 wy/ Plataninus.

Jąye/ Onum. Jąyko/ dimin:
 Jąteczny/ Ex ouis constans. Jąs-
 tecznie/ placenta seu libum ex ouis
 confectum.

Jązda/ vide Jąde.

Jązwic/ Hystrix.

I D.

Jde/ Eo, venio, vado, pergo.
 gradior, tendo, contendo. In prat:
 Jędtem/ In In fin: Jđc.

I E.

Jecie/ & Jectwo/ Captiuitas.
 Jęctec/ & Jęty/ Captus, captiuo.

Jęce/ Jęcam / & Jękam/
 Eiulo, vagio, singultio, ploro.
 Jęcente/ & Jękanie/ Einla-
 tio, singultus.

Języmień/ Hordeū. Języmienio-
 ny/ Hordeaceus. Języmionka/
 Cereuisia hordeacea.

Jeden/ á/ o/ unus. a. um. Ję-
 dno/ & Jędornie/ Tantum, mo-
 do, tantummodo, sūtaxat. Jęda-
 ność/ & Jędnosć/ vnitas, vnio,
 concordia. Jędyny/ Solus, vni-
 cus. Jędynak/ vnigenitus. Jędyn-
 naczka/ vnigenita. Jędnoski/
 Monoculus. Jędnoreki/ mancus.
 Jędnos

I E.

Jednorójec/ unicornu, monoceros. Jednostápný/ unanimis, vniúsmodi. jednostápnosť/ unanimis. Jednowláncá/ Monarcha. Jednowládnosť/ & jednowládztwo/ Monarchia, Imperium.

Jedlá/ & Jedliná/ Abies.

Jedlicá/ & Jedlicá/ Capulus.

Jedlo/ vide Jem.

Jedna/ verum, tamen, attamen. Jedná/ Similis, par. Jednáko/ pariter.

Jednam/ unio, concilio, in gratiam colloco. Jednac/ Conciliator, mediator, sequester, arbiter. Jednac/ Mediatrix. Jednánte/ Reconciliatio.

Jedrný/ Recens, vegetus, frigidus, viuidus. Jedrníte/ Refrigeror.

Jedwab/ Sericum. Jedwabný/ Sericus. Jedwabný robal/ Bombyx. Jedwabnicá/ Pyrum lardinum, Pyrum aruinatum.

Jedzá/ Furia, saga, venefica.

Jelam/ vide Jecze.

Jelen/ Cervus. Jelonek/ Scapraeus cornutus, lucanus. Jelenicá/ Cerua. Jeleni/ Cervinus.

Jeleni Porzen/ Botrys, siue Ambrosia.

I E.

Jelito/ Ile, Intestinum.

Jem/ Edo, comedo, vescor, manduco. In prat: Jadem/ In Inf: Jesc. Jedlo/ Cibus, obsonium. Jedgente/ Manducatio.

Jemtolá/ Mespillus. Jemtoluchá/ Turdus.

Jesien/ Autumnus. Jesiený/ Autumnalis.

Jesien/ Fraxinus. Jesionový/ Fraxineus.

Jesiotr/ Sturio, Silurus.

Jest/ An, num, si.

Jestem/ Sum, exto, existo. In prat: Bylem. In fut: Bede. In Inf: Bye.

Jesze/ Adhuc. Jesze nie/ Nondum.

Jety/ vide Jecte.

Jez/ Echinus, ericius, erinaceus. Jezint/ Morum rubi. Jezasie/ Cristas erigo, setas erigo.

Jezdze/ Equito. Jezdny/ Eques. Jezdecz/ Equestris. Jezdziec/ Eques, artus equitandi peritus.

Jeztoro/ Lacus, stagnum. Jezztorny/ Lacustris.

Jezyl/ Lingua, Item, Sermo. Idioma. Jezyzek/ Lingula.

I F.

Jfanty/

I F.

Iflaney/ Linonia. Iflanſki/ Linonius, Iflanſki/ Linonius.

I G.

Iglá/ Acus. Igielá & Iglia/ Acicula. Iguini/ Acicularius.

Igram/ Ludo. Igristo/ Spectaculum, ludus, lusus. Igierny/ Lusorius.

I K.

Ikrá/ Oua piscium.

I L.

Ile/ Quatenus, quantum. Iles Polowie/ Quantumcumq. Iles Eroi/ Quoties.

I M.

Imam/ & Imute/ Capio, prehendo, attrecto.

Imbir/ Zinziber, Gingiber.

Imte/ Nomen, Imtenie/ Posseſſio, fundus, bona, fortuna, substantia.

I N.

Inál/ Ináexy/ Aliter, secus, alioquin. Inálſy/ Alius, dissimilis.

Inoſicy/ Alibi, aliò, aliorum.

Inedy/ Aliò. Item, Olim.

Inlaust/ Atramentum.

I N.

Inny/ & Inſy/ Alim, alter, ceterus.

Inochodnie/ asturco, grada.

Introligator/ ex lat: Bibliopagus.

I R.

Iryſe/ Apus, Cypsellus.

I S.

Iſtrá/ Scintilla. Iſterlá/ Scintilla. Iſtreſie/ Scintillo.

Iſneſe/ Essentia, substantia.

Iſop/ Hyſſopus, & um.

Iſy/ Certus, firmus, rarus.

Iſota/ Certitudo. Iſotny/ Realus. Iſeſe ſie/ Fidem seruo, satisfacio, promissus ſto. Iſiecc/ Creditor.

I V.

Iuchá/ Ius. Iuſlá/ Inſculum.

Iuſne/ voluo, promoueo.

Iunaſ/ & iunice/ Adolescens. Item. Iuencus, vitulus.

Iurgiele/ Stipendium. Iurgieltnie/ Stipendiarius.

Iurny/ & Iurny/ Lascivus, procax, salax. Iurnoſe/ Lascivia, salacitas.

Iutro/ Cras. Iutryſy/ Crastinus. Iutryſlá/ Lucifer.

Iuſ/ lam, modo.

Iuſicá/

I V.

Jużića/ Cruor.

Jużinā/ Offa, iusculum.

I VV.

Jużā/ Ilex. Jużinā/ Iligneus.

I Z.

Już/ Jużā/ Jużali/ An. num.
nūquid.

Jużā/ Hypocaustum. Jużedā/
& Jużedā/ Cella. Musaeum. Już
bicā/ Chela, germ: Eißwehr.

INCIPIENTIA

ā K.

K Litera vim habet prepositio-
nis suae & significat, Ad, erga,
aduersus, ut: Dle rzeczy mo-
wiß/ Nihil ad rem dicis. pro,
Dle su rzeczy/ przystapit entie-
mu/ Accessit ad illum, pro, su
ntemu.

K A.

Kacerz/ Hareticus, subst: Ká-
cersti/ Hareticus, adiect: Kácer-
stwo/ Heresis.

Káchel/ ex germ: Cacabus.

Káciß/ vide Kat.

Kaczor/ Anas mas. Káčżá/
Anas femella. Kaczę/ pullus ana-
tum.

Kadul/

K A.

Kádul/ Epilepsia, Morbus co-
mitialis. Item, Fundus absq ha-
rede.

Kadż/ Cadus, lacus.

Káčże/ Suffio, suffitum facioz
Kádzido/ Thus. Kádzidniß/
Thuribulum.

Kádziel/ Colus, i.

Káfar/ Aries, Testudo, Instru-
mentum seu tormentum bellicum.

Kástan/ Thorax, deplois.

Kágániec/ Lucerna, lampas,
lychnus pensilis. Item, Capistrū,
fiscella.

Káttam sie/ Penitet me, Sapis,
disco.

Kákol/ Lolium, Zizania, Kákol
listy/ Plenus lolio.

Kal/ Canum, lutum, illuvies.
Kalam/ Commaculo, inquino,
polluo. Kalużá/ Palus, udis. Ci-
sterna, lacuna. Kalużny/ & Ká-
listy/ Canosus, limosus. Kalużisty
palustris.

Katad/ ventriculus, aqualicu-
lus. Kátedel/ dimin:

Káalendarz/ Fasti. Ephemerides.

Káletá/ Pera, crumena, mar-
supium. Káletniß/ Marsupiaris,
crumenarius.

Káliny/ Myrtilli rubri.

h h

Kámietß/

K A.

Kámieté/ Lapis, saxum, calcu-
lus. Kámieł/ Lapillus, scrupus,
scrupulus. Kámieniy / lapideus.
Kámienisty / lapidosus. Kámien-
nie / lapicida. Kámienicá / Aedes
lateritia. Kámionute / Lapidó.
Kámieniete / lapidesco, induresco.
Kámionieá / Morum-rubi.

Kámizálá / Saga; sagum, sagulú.
Káncierz / Cancellarius, Archi-
grammateus, Magister epistola-
rum, à libellis. Káncellariya /
Grammatophylacium.

Kán'a / Miluus, & miluius.
Káni / Miluius.

Kántam / Stillo, destillo, decido.

Kánonizute / Consecro, deuo-
uco, in numerum dinorum refe-
ro. Kánonizowanie / Apotheosis.

Kapá / Cucullus, vestis pulla, &
pullata. Kápica / dimin.

Kápáluś / Galerus, umbella.

Kápam / Stillo. Kápłá / Stil-
la, gutta. Kápánte / Stillicidium.

Kápalá / & Kápálica / Serum.

Kapam & Kapie / Lauo, abluo.

Kapam sie / Nato, lauor, abluor.

Kapánte / Lauacrum, ablutio.

Kaptel / Idem.

Kápiciá / Soccus, calcens laneus.

Kápica / vide Kapá.

Káplan /

K A.

Káplan / Sacerdos, sacrificulus,
mystes. Kápláński / Sacerdotalis.
Kápláńskiwo / Sacerdotium.

Káplica / Sacellum, Aedicula.

Káplun / Capus & Capo. Ká-
plunie / Castro, emasculo.

Kápsá / Pera, mantica.

Kaptur / Pallium, Itē, Cucullus.

Kápuśtá / Brassica capitata.

Kará / Carrus, benna, rheda,
carpentum.

Kará / Káránte &c. vide Kárze.

Kárás / Rhombus, piscis nomen.

Karb / Talea. Kárbute / In talea
noto, ascribo, asigno, incido.

Karcz / Truncus, stipes.

Kárczmá / Taberna, caupona,
diuersorium. Kárczmarz / Cau-
po. Kárczemny & Kárczmarzki /
Cauponarius, cauponalis. Kárcz-
marzstwo / Cauponaria. Kárczma-
ná / mendacium.

Kárki / Cervix, iugulus, & um.

Kárlica / vide Kárzeł.

Kármázin / Pannus coccineus.

Karmie / Alo, cibo, sagino, pa-
sco, sustento. Karmny / Altus,
altus, saginatus. Karmia / Cibus,
pabulum. Karmnie / saginarium.

Karny / Karność / &c. vide
Kárze

Karp /

K A.

Karp/ Carpio, Cyprinus.
Kártá/ Charta, scheda, folium,
pagina. Kártlá/ Párteczká/ pa-
gella. Kárty/ Charta lusoria.

Kárun/ Carum.

Kármacká/ Thorax. Item,
Chlamys, paludamentum.

Karze/ Punio, plecto, mulcto,
arguo, obiurgo, reprehendo, cor-
ripio, castigo. Karny/ Obsequens,
obtemperans. Karnočí/ Disci-
plina. Kará & Karánie/ Pana,
correctio, castigatio.

Karzel/ Nanus, pygmaeus, ho-
muncio. Karlická/ fem:

Kasam/ mordeo.

Kasél/ vide Kes.

Káßá/ Puls, pulmentum.

Káßle & Káßlam/ Tussio. Kás-
ßel/ Tussis.

Káßtan/ Castanea. Káßtanoi-
wy/ Phænicei coloris.

Kát/ Carnifex, tortor. Kátow-
pá/ Tortrix. Kátowczý/ Lorari-
us. Kátowští/ carnificinus. Ká-
tutí/ Carnifico, crucio, torqueo.
Kátowánie/ cruciatus, tormen-
tum. Kátownia/ carnificina.

Ká/ Angulus. Káčý/ dimin:
Kátowny/ Angularis. Kátowny/
Angulosus.

Kawá/

K A.

Kawá/ Graculus, Monedula,
Pauká/ dimin:

Kawáalterz/ ex Ital: Equiso.
Káwálfáciya/ Equorum domitia.

Káweczam/ Domi desideo, do-
mi delitescio, in ocio vitam ago.

Káždý/ Omnis, quilibet, unus-
quisque.

Káze/ Concionor. Kázywam/
Soleo concionari. Kázánie/ Con-
cio, declamatio. Káznodjicná/
Concionator. Káznodjicnýstwo/
ministerium. Kázálnica/ sugge-
stus, & um, pulpitum, pluteus,
cathedra.

Káze/ mando, iubeo, precipio.

Káze/ pessundo, corrumpto, de-
struo, depravo, infirmo, antiquo,
abrogo, demolior.

Kázub/ Loculamentum, pera,
mantica.

Kázpiaká/ Thorax.

K E.

Kedý/ ubi. Kedýkoliviek/ ubi-
cunque.

Kedjierz/ Cinnus, cincinus. Ke-
djítořel/ dimin: Kedjierzáwny/
Crispus, Cinnatus, calami-
stratus.

Koršál/ Camelus, funis nauti-
cis.

Hh 2

Kes/

K F.

Kes/ Buccella. lotus, frustum.
Kasel/ portio, portuncula. Kesy/
Curtus, mutilus. Kaská/ curtus
homo, h. e. curtis vestibus indu-
tus.

K I.

Kicham/ Sternuto. Kichanie/
Sternutatio.

Kiccá/ & Kiecká/ dimin: Sa-
ga, sagum, cucula.

Kiedy/ & Kiedyß/ Quando.
Kiedyßolwieß/ Quandocumq. Kie-
dyßtedyß/ Aliquando.

Kiet/ Dens prior, dens caninus.
Metaph: Ira, iracundia, ut: Nie
stráßny mi twoy Kiet/ Iram tuam
non extimesco. Inde Kietzno/ Ere-
num, capistrum. & O Kietzntam
& wy Kietzntam/ vide suo loco.

Kietb/ Fundulus, gobio, gobi-
us. Kietbiß/ dimin:

Kietbásá/ Botulus, farcimen.
Kietbásniß/ Fartor.

Kiellá/ Trulla, Capula.

Kielniá/ Calathus, quasillus.

Kielich/ Calix, poculum, scy-
phus. Kielißel/ Caliculus.

Kiermaß/ Encania.

Kiernoß/ verres. Kiernoßy/ ver-
rinus, Kiernoßam/ subo, as.

Kierute/

K I.

Kierute, verito, flecto.

Kierz/ Frutex, di. mus, rubus.

Kießiniá/ Loculus, pera, man-
tica.

Kilá/ vlcus inguinale, vlcus
virilium.

Kilá/ Aliquot. Kiláßroc/
Aliquoties. Kilánaßcie/ Ali-
quot supra decem. Kiláßdiesiat/
Aliquot supra viginti.

Kilof/ Castus, claua.

Kine/ Pivne & Pivam/ Nus,
annuo, innus. Kintente/ & Pivá-
nte/ Nutus, as.

Kipie/ Bullio, ebullio, ferbeo,
efferueo.

Kiré/ Coxa, Coxendix.

Kisam/ Spumo, ferbeo. Píßiel/
Fermentum.

Kistá/ Píßlá/ & Píßeczlá/ pe-
nicillus.

Kißlá/ Farcimen.

Kitá/ Manipulus, merges.

Kitel/ & Kitißel/ dimin: Saga,
sagulum.

Kiwam &c. vide Kine.

Kiwior/ Tiara, Cycharis.

Kij/ Baculus & um, fustis, spa-
rus. Kiße/ Bacillus. Kiße/ Cla-
ua. Pijowy/ Ad baculum perti-
ners. Kijan/ Kijanká/ Kijánticá/
Pijoch/

K I.

Pijoch/ Pijochá/ Malleus ferreus, malleus lotorius. Rijute/ Baculo ferio.

K L.

Klab/ Glomus. Klebeč/ dimin:

Klaczá/ Equa.

Klade/ Pono, loco, colloco.

Klam/ & Klamstwo/ Mendacium. Klamam/ mentior. Kiam cá subst: & Kiamliwy adiect: mendax.

Klántam sie/ Genu flecto, In genua procumbo, saluto, honoro, adoro.

Klapouchy/ Flaccus, flaccidus.

Klaret/ Melicraton, mulsum.

*Klaskam/ & Klestam/ & Kle-
beze/ Plaudor, complodo, subilo.
Klaskánte/ plausus.*

Klastor/ Canobium, Monasterium.

Klatá/ Cauca, anarium, decipula. Klacá/ dimin: Item, Nugá, fabule, logi, somnium,

Klzewá/ vide Kltnam.

Klebeč/ vide Klab.

Klece/ Nugor, nugas vendo.

Klecze/ & Klekam/ Genu flecto, in genua procido. Klepánte/ Flexio genuum. Kleczen/ dicitur Sydes Hercules.

K L.

Klečá/ Basis & pedamentum traha seu vehiculi. aliás sánticá.

Klece/ & Klečotz/ Blatero, garrus. Klečot/ Nugigerulus, nugiuendus. Klečotčá/ Idem. Itē Tintinnabulum ligneum.

Klenot/ ex germ: Torques, monile, vulgò clenodium.

Klepam/ Klepte/ & Klepce/ Pulso. Klepisko/ Arca, ubi frumentum tritatur. Klepti/ Lignorum, seu asserum genus, germ: Klapholz.

*Klečnie/ Castro, emasculo. Kle-
bečintec/ Spado, Eunuchus, castratus.*

Kleščz/ Prasinus, pisc. Item, Redinius. Kleščze/ Forceps.

Kleščze &c. vide Klaskam.

Klestá/ Clades, strages.

Klin/ Cuneus.

Kltnam/ Execro, deuoueo, anathematizo. In prat: Klalem/ Inf: Klac/ Inde Klacwá/ Execratio, imprecatio, anathema.

Klišam/ Claudico. Klišámy/ Claudus.

Klij/ Gluten, bitumen. Klije/ Glutino, bitumino. Klišováty/ viscosus, glutinosus.

Klobá/ & Klubá/ Canon, trutina,

H h 3 tina,

K L.

rina, libella, libramentum, aequilibrium. Metaph: Ordo. Klobs / dimin:

Kloc / vide przykloc.

Klocie &c. vide Pole.

Klodá / vas, dolium. Item, Numella, Ergastulum. Catasta.

Klodzina / Trabes, truncus.

Klomia / Tragula.

Klon / Acer. Klomow / aceruus.

Klontá / pedamentum currule.

Ktopot / Aegritudo, sollicitudo, molestia. Ktopoce / Molestiam exhibeo. Ktopoce sie / moleste ferò, angor, crucior.

Klos / Spica, arista. Klose / dimin: Klosiany / Spicemus, aristosus. Klosisty / Aristosus.

Kloski / Fartilia, turunda.

Klocá / Sera pendula.

Klotnia / Agmen, acervus, colluvies.

Klubá / vide Klobá.

Klucz / Clavis. Klucze / clauicula. Klucznie / clauiger, promus, condus. Kluczá / cautio, cautela. Item, Laqueus, insidia.

Klute / Ico, ferio, fodio, pungo. In prat: Klutem / Inf: Klutac.

Kluse sie / & Klusam sie / Claudico, claudicando incedo.

Kly /

K M.

Kly / Dentes priores, dentes canini, à sing: Plet.

Klykiec / Spondylus, condylus.

K M.

Kmiec / Colonus, rusticus, agricola, ruricola. Kmieci / Rusticus, agrestis. Kmiotá / Rustica.

Kmin / Cuminum seu Cyminum.

Kmotr / Compater, susceptor.

Kmoská / Susceptrix. Kmotrostwo / Compaternitas.

K N.

Knáska / Nodus, nodulus. of-fendix.

Knap / Lanarius, pannifex.

Kniec / Caltha, chelidonia.

Kniec / Noualis ager, aut saltus.

Knot / Ellychnium, myxus.

Knowie / Stipula.

Knute / Scindo, findo, prop: Arborem in orbem seco. Metaph: Fabrico, molior, excogito, adinuenio.

K O.

Kotel / Fiscella, suberta. Kosbialá / dimin:

Kobierzec / Tapes, Lodix, stragulum, peristroma.

Kobus /

K O.

Kobus/ Avis ex accipitrum genere, germ: Vogelgeter.

Kobylá/ Equa, Kobylá/ Locusta, Cantharis. Kobylt/ Equinus. Kobylíná/ Caro equina. Kobylente/ Contignatio. Kobylt Bezaw/ Rumex.

Kobzá/ Lyra, Pandura.

Koc/ Cento, lodix, culcitra, gausape, stragulum.

Koite/ vide Kot.

Kocham sie/ Delector. In delicijs habeo. Ko chánte/ Oblectamentum, delectatio, delitiae. Ko cháneš/ Delicatus, tenellus, molliculus.

Koćtec/ Cauca, saginarium, galinarium.

Koćtel/ Ahenum, Item, Tympanum aeneum. Koćteleš/ dimin:

Kotlarz/ Faber ahenarius. Kots Uná/ Cuprum, as cyprium.

Koczot/ Teruncius, obolus.

Koczowisko/ Lustrum, antrum, spelunca.

Kogut/ vide Kobot.

Kote/ Mitigo, cicuro, placeo, mansuesfacio. Kote sie/ Mitesco, mansuesco.

Kobornat/ Capnos, fumaria, herba nomen.

Kobot/

K O.

Kobot/ & Kogut/ Gallus gallinaceus. Kokoš/ Gallina. Kokoš Indyjska/ Gallina Africana. Kolem & Kokořem/ Cucurio, glacio, glacio. Kokořenlá/ Pullaster.

Kokořet/ Satyrion.

Kot/ Palus, i, sudes. Koteš/ paxillus, stipes.

Kotáče/ & Kotáram/ Ferio, pulso.

Kotacz/ Libum, placenta, torta. Koláno/ Genu. Kolánko/ Geniculum.

Kolása/ Carpentum, vehiculum, Rheda.

Kotczal/ Pharetra, aliás Sanydal.

Koldrá/ Lodix, stragulum. Kolderlá/ dimin:

Kole/ Ico, pingo, fodio. In prat: Ptolem/ Inf: Ptoč. Inde Ptoćie/ Ictus, us, punctio. Item, Tormina.

Ptoťp/ Ictus, a, um, punctus.

Koledlá/ Cuna, Cunabula, lē. Lectica, vehiculum, pensile.

Koledá/ Strena, Xcaium, Apophoretum.

Koleťá/ Orbita. Item, Ordo, series.

Kolnle/ Napum, herba nomen. Koloť

K O.

Kotoj Rota. Item, Concio, Corona, frequentia. Koto/ Rotula. Circulus. Kotodziej/ Rotarius, carpentarius. Kotowrot/ Trochlea. Kotowrotek/ Rhombus, gergillus. Kotomaj/ Axungia.

Kotpał/ Petasus.

Kolstka/ Inauris.

Kotysam/ Cunes moueo. Foly sam sie/ Nuto, vacillo, titubo.

Komega/ Genus nauigij.

Komin/ Caminus, fumarium.

Komin Komalski/ vstrina.

Komor/ Culex.

Komorá/ Camera, fornix, cella, conclauē, cubiculum. Komornik/ Cubicularius, inquilinus.

Kon/ Equus, Caballus. Konik/ mannus, equuleus. Item, Locusta.

Kontczek/ dim Koniski/ equinus.

Kontusz & Kontarz/ Equus. Konniakowic/ Pyrorum genus.

Konew/ Cantharus, Congius.

Konewla/ & Konewczka/ dimin. Konwisar/ Fusor stannarij.

Kontec/ Finis, meta, scopus, terminus. Item, Aculeus, acies, mucro. Konteczny/ finalis Konteczny/ & Konteczny/ Acutus. Konteczniak/ acies. Konteczina/ terminus, finis. Kontecz & Konam/ Finis, perficio.

K O.

perficio. Item, Animam ago, exhalo, exspiro, agonizo.

Konicz/ Trifolium pratense.

Konopie/ Canab. Konopny/ Canabinus. Konopniak/ Pyrum cannabinum.

Kontrifal/ plumbum cinereum.

Konwalia/ Liliū conualliu.

Kopá/ numerum sexagenarium significat, vulgò sexagena, seu sexagenaria. Item, Cassula, Capenna, aceruus. Kopie/ Coaceruo.

Kopam/ Fodio. Kopacz/ fossor.

Kopante/ & Kopanina/ Fossio.

Kopani/ & Kopanka/ alueus.

Kopce sie/ Fumo, fumigo.

Kopernacz/ Marrha.

Kopernias/ ex germ: vitrioli.

Kopiec/ Limes, meta, terminus, vulgò scopulus.

Kopientak/ Chlamys.

Koptja/ Hasta. Koptennik/ Hastatus.

Koptic/ Pistillum. Koptiska/ Specium, lingula seu ligula.

Kopr swopski/ Anethum. Kopr wloski/ Faeniculum.

Kopyto/ ungula, solea. Item, Forma sutoria, modulus sutorius, vulgò Mustricola. Kopytnik/ Baccar & Baccaris, Asarum.

Korab/

K O.

Korab / Arca, lectica. Item.
Lectus.

Koral / Corallium. Poralowy/
Corallinus.

Korwacz / Scutica, flagrum, fla-
gellum, mastix.

Korczal, Tintinnabulum ligne-
um, equis appendi solitum.

Kord / Gladius, ensis. Kordzil/
Gladius.

Kordila / Rudens, funis nauti-
cus.

Korel / & Korowe drzewo/
Suber. Korowy / Subereus, su-
berinus.

Korona / Corona, diadema.
Item, Regnum, Imperium, Mo-
narchia. Koronat / Coronatus, de
moneta dictum. Koronuje / coro-
no, redimitio, diadema impono.

Kortyna / velum, tapes, stra-
gulum, peripetasma.

Korpto / Linter, aqualiculus.

Korzec / Corus, modius.

Korzen / Radix. Korzente, Aro-
ma. Korzonek / radícula. Korzeni-
ny / aromatibus conditus. Korze-
nie sie / Radices ago. Korzenisty/
Radicosus.

Korzec / Spolium, manubia,
Item, Lucrum. Korzistam / Lu-
cror, lucrum facio.

K O.

Koz / Merula.

Kosa / Falx. Kosiarz / & Kosa-
nik / Fœnifex, fœnifeca.

Kosci / Os, ossis. Koscia / os-
siculum, talus, tessera. Kosciecia
dimin: Kosciety / & Kosciany /
Osseus. Kosnica / ossoria.

Koscian / Scipio, dolon.

Kosciol / Templum, Ecclesia.
Kosciolek / Sacellum. Koscielny/
Ecclesiasticus, Item, Aeditum.

Kosior / Rutabulum.

Kostam / Plaudo, manus com-
plodo.

Kostawy / Claudus, valgu-
rarius.

Kosm / villus, floccus, vellus,
lanugo. Kosmaty / villosus, hirsu-
tus, horridus, lanuginosus. Kosa-
matny / Capillamenta. Kosmate-
ki / Morum rubi Idæi, vulgò Ri-
bes.

Kostivat / Symphium maius,
alias pŕitiezp.

Koscia / vide Kosci.

Kostrzewa / Festuca, lolium. Ae-
gilops. Kostrzewny / liliifolius.

Kosiar / Scipio armatus, dolon.

Kostyra / Aleator. Kostyrstwo
Alea. Kostyrnie / Aleam sector.

Kos / Corbis, cophinus, sporta.
I i i canistrum.

K O.

canistrum, calathus, quasillus. Itē.
Cerra. germ: Schanzkörbe. Poi
pē/ Sportula, fiscella.

Kośaciec/ Iris sylvestris, herba
nomen.

Kośalka/ Vannus.

Kośiſceſo/ verbenā.

Koſt & Koſtuncel/ Sumptus,
precium, expenſa, impenſa. Koſi
towny/ Precioſus, carus, opimus,
opiparus. Koſtute/ Conſto, aſti
mor. Item. Guſto, piſiſſo. Item,
Tento, periculum facio.

Koſulā/ Interula, induſum.

Koſullā & Koſuleczkā/ dimin:

Kot/ Catuſ. Kot morſki/ Cer
copithecuſ. Kotkā/ Feluſ. Kotie/
Kociſto/ Kociatko/ dimin: Koci
ſie/ Catullio, ſatum produco.
Kotny/ pregnans, graviduſ, ſa
tuſ, de brutuſ dicitur. Koty/ Lu
ſuſ talorum.

Kotczy/ Rheda, ciſium, eſſedū.

Kotnorute/ Peſto, pexo. pe
ſtinoſ carmino, impluuto. Koti
norowāny/ Pexuſ, pexatuſ, im
pluuiatuſ.

Kotwā/ & Kotwicā/ Anchora.

Kotewnik/ Faber anchoratuſ.

Kowal/ Faber ferrariuſ. Koi
walczy/ Tyro huiuſ opificuſ. Koi
r uſti/

K O.

walczy/ Fabriluſ. Kowadło/ ſu
cuſ. Kowadinta/ aliāſ Kujnia/
Officina fabrilis, officina ferraria.
Kownata/ Cubile, cubicalum.
Koye/ vide Kote.

Kożā/ Capra. Kożā dżila/
Dama, Rupicapra. Kożkā/ Ca
pella. Kożiel/ Caper, hircuſ.
Item, Caprimulgus, auis nomen.
Item, Tignuſ. & um. Item, Ti
bia vtriculariſ. Kożielec & Kożo
ſie/ Haduſ. Kożtarz/ Caprariuſ.
Kożlarz/ genus fungorum. Kożo
towny/ Hircinuſ. Kożtárnta/
Caprile. Kożorożec/ Capricor
nuſ. Kożieł/ valeriana, herba
nomen. Kożirog/ Fenuſ gra
cum. Kożia brodā/ Tragopogon.
herb: nomina.

Kożał/ veles, itū, miles leuiſ
armatura, vulgō Coſacuſ.

Kożicā/ Stiuſ.

Kożuch/ Pelliciuſ. Kożuſeł/
dimin:

Kożylāka, Thorax. Item, Chla
myſ.

K R.

Krā/ Gleba.

Krace/ & Praceam. Item, Krai
ce/ & Praceam/ Flecto, torqueo,
in egrum

K R

in gyrum ago. Kracony/ & Praci-
cony/ Flexus, tortus, tortilis.

Kracjam/ vide trocye.

Kracze & Kralam/ Cornicor.

Kradnes/ Furor, aufero. com-
pilo, subtraho. Kradztony/ Fur-
tinus. Kradzicz/ Furtum, Rapi-
na, spoliun, latrocinium.

Kragancute/ vide Credencute.

Krag/ & Kraglica/ dim: Cir-
cus, circulus, turbo, orbis, gyrus,
trochus.

Kraie/ & Kralam/ Scindo.

Krayczy/ Structor. Krayla/ Lum-
bus, Instia. Krawiec/ Sartor.

Krawiecz/ Tyro huius opificij.

Krawiecki/ Sartorius. Krawies-
ctwo/ Opificium sartorium.

Kralam/ Crocio. Kralante/
Crocitus, crocitatio.

Kram/ & Kramnica/ Taberna
institoria. Kramarz/ Institor.

Kramarski/ Institorius, Empo-
reticus.

Kran/ Trochlea. Machina at-
tractoria.

Krasa/ Forma, pulchritudo,
venustus. Krasny/ Pulcher, for-
mosus. Krasomowca/ Orator, di-
cendi artifex. Krasomowny/ E-
loquens,

K R

loquens, disertus, facundus. Kras-
somownoci/ Eloquentia, facun-
dia, facultas dicendi. Krasze/ Or-
no, pingo, coloro, Item, Condio,
pinguescisco.

Krata/ Cratis, clatrum, can-
celli. Kratká/ Crasscula. Kras-
cisty/ Cancellatus, clatratus.

Krawadz/ Ora, margo, crepi-
do, extremitas. Krawedzisty/
Crepidinosus, marginosus.

Krawiec/ &c. vide Krate.

Kray/ Ora, regio, territorium,
districtus, diocesis. Item, Ora.
margo, extremitas. Krayla/ dim:
Lumbus, instia. Krapina/ Regio,
provincia.

Kraje/ & Krajam/ verso, in
gyrum ago, circumeo. Krajentes/
Gyrus, rotatio, circuitio.

Krece/ vide Krate.

Kredencute/ ex germ: & Kras-
gancute/ Praguslo. Kredencarz/
Praguslator.

Kregi/ Cervix, Iugulus, &
um.

Kregtel/ Conus, pyramis.

Krepal/ Carpathus mons.

Krepi/ Corpulentus. Krepoeci/
Corpulentia, bona corporis habi-
tudo.

III 2 Krcram/

K R

Kreram/ Gruo, clango more
gruum. **Krerante/** Gruus, clangor
gruum.

Krez/ Meta, scopus, finis, terminus.
Item, Circus, orbus. **Krez/** Punctus, & um,
virgula, linea. **Kresam/** & **Kresle/** Deleo,
cancello, obliero.

Kret/ Talpa **Pretowizna/** Gruus
talparum.

Krew/ Sanguis, cruor. Item, Familia,
prosapia. **Krewny/** Con sanguineus,
agnatus, propinquus, necessarius.
Krewnosci/ Agnatio, consanguinitas.
Krewet/ Imbecillus, & is, infirmus,
debilis. **Krewposci/** Infirmitas, Imbecillitas.
Krwawn/ Cruentus, sanguinolentus.
Krwawle/ Vulnere, cruento. **Krwawnie/** Millifolium,
sanguinaria.

Krejet/ Superior pars colus, cui
pensum obvoluitur.

Kreje/ Colo, recondo, abscondo,
disimulo. **Kreje/** Subduco me.
Krejomo/ Teete, dissimulatio.

Krenabny/ Contumax, pertinax,
peruicax. **Krenabnosci/** Contumacia,
pertinacia.

Krobla/ Arca, arcula, cista, cistella,
pyxis, pyxidicula.

Kroce/

K R

Koce/ Albreuis, decurto. Item, Domo,
cicero, mansuefacio. **Prota** ne/ mansuefacio. **Kroble/** Breuis,
curtus. **Koce/** Breuitas. **Poce** totomila/
Recreatio, oblectatio, oblectamentum.
Krotochwilny/ Facetus, locosus.

Krochmal/ ex germ: Amylum, alias
Macysa. Item, Pollen, unis.

Krocz/ & **Pracjam/** Gradior, diuaticor.
Kroet/ Gressus.

Kroqulec/ Nisus.

Krokorze/ Glotio, glotito, more gallinarum.

Krolos/ Crocum agreste, caritamus.

Krol/ Rex. **Krohl/** Regulus. Item,
Cuniculus. **Krolowa/** Regina. **Krolewicz/** Filius regis.
Prolewicz/ Filia regis. **Krolewski/** Regius.
Krolestwo/ Regnum. **Krolute/** Rego,
impero, guberno. **Krolewicz/** Mons regius,
vulgo Regiomontum.

Krom/ Sine, absq, prater.

Kronika/ Chronica, annales.

Kronikarz/ Chronologus.

Kropa/ & **Propia/** Gutta, stilla. **Kropka/** & **Propelka/** Gutta,
illa. **Kropie/** Rigo, aspergo, stillo.

Kropido/ Aspergillum. **Kropidnie/**

K R

pidimē & Kropiećniā. Aqua-
rum.

Krośnā & Krosiećniā / dimin:
Casta.

Krośtā & Krosiećā / dim: pustu-
la. Krośtawy / pustulosus, scabio-
sus.

Krośi / vide Proce.

Krowā / vacca. Krowpā / vac-
cula, iuuenca. Item, Scarabaeus,
Cantharus.

Kron / Dens aratri, vulgò den-
tale.

Krtan / & Krtan / Arteria
aspera, faex, gurgulis. Krtantie
sie / & Ktuśe sie / Nausea, fasti-
dio, ructus, vomo. Krtantie &
Ktuśentie / Nausea, fastidium,
ructus.

Kruchy / Mollis, mitis, fraci-
dus, contritus. Kruchā / Contri-
tio. Krucze / Tero, contero, com-
minuo.

Kruchā / Crypta, porticus,

Krucze / Crepo, strido, mur-
muro.

Kruś / Cornus. Kruczy / Cor-
uinus. Krucze / pullus cornuorum.

Kruśowy / Cornuinus.

Krupā / Puls, pulmentum.

Kruciec, Aes, metallum. Kruc-
zowy / Metallinus.

K R

Kruk / Virens, amphora. Kru-
żi / vireolus.

Krwawy / &c. vide Prew.

Krugi / Orea. Krugowa byda /
Lupatium.

Kronica / Fons. Item, Eauacri.

Krystat / Crystallus, & umi
Krystatowy / Crystallinus.

Krysterā / Clyster.

Krżā / genitivus à Kterz.

Krżal / Frutex, planta. Krżo-
czel / dim: plantula.

Krżalam / Squeo, gargarizo.

Krżasto / Sella reclinatoria.

Krżecia / Casaries.

Krżez / Baptizo. immergo.
Prżez / in genitivo Prżtu / Baptis-
mus. Krżecieli / Baptista. Prżezni /
Susceptor, Fideiussor ad baptis-
mum infantis. Krżesna / Susce-
ptrix. Krżesnica / & Prżecznica /
Baptisterium.

Krże / Tero, contero, commi-
nuo. Krżina / Mica, turunda &
fragmentum.

Krżeczny / Egregius, insignis
magnopere ad rem faciens, in pri-
mis ad rem conducens.

Krżelam / Subo, as, de veribus
dicitur, quando in amorem agun-
tur.

K R

Krzyżoce/ Coaxo. Krz. Potante/
coaxatio, de raris dicitur.

Krzemieli/ Silex. Krzemieniny/
Siliceus.

Krzepki/ vegetus, firmus, va-
lidus, robustus. Krzepłość/ vi-
gor. Krzepce sie/ & Krzepczam
sie/ vigeo, valeo, conualeco, con-
ualeSCO.

Krzęże/ & Krzobam/ Excito,
Ignem elicio. Krzójnka/ Tormen-
tum manuarium. Krzęstwo/ Igni-
tabulum.

Krzew/ Dumus, frutex. Krze-
winia/ dumetum, fruticetum.

Krzężwy/ vegetus, alacer. Kręż-
mość/ vigor, alacritas. Krężwie
sie/ colligo me, emergo, conuale-
SCO, vires recuperō.

Krzicze/ & Krz Lam/ & Krzi-
Pne/ clamo, vociferor. Item, lu-
bilo, plando. Item, Etulo, ploro,
plango. Krzile/ & Krziewa/ cla-
mor, iubilum. Item, Luctus, eiu-
latus, planctus, us. Krzeliwy/
clamosus, sonorus.

Krzynow/ Discus, paropsis,
lanx, patina, catillus.

Krzywdą/ Iniuria, damnum,
præiudicium. Krzywdze/ Iniuri-
am facio.

Krzywy/

K R

Krzywy/ Cernuus, obliquus, fle-
xuosus, sinuosus, tortus, aduncus.

Krzywość & Krzywota/ Curu-
tas, obliquitas. Krzywte/ curuo.
Krywooki/ limus, cocles. Krzywo
przyiegam/ Peiero. Krzywo
przyjęć/ Perfidus, periturus.
Krywooprzyjęć/ Peritrium,
perfidus.

Krzyż/ Crux, furca, patibuli.
Item, Crux, calamitas, arumna,
afflictio. Item, Spina dorsi, coxa,
coxendix. Krzyżowy/ Ad crucem
pertinens. Krzyżuje/ Crucifigo,
affligo.

K S

Ksiądz/ Clericus, pastor, pa-
rochus, sacerdos. Księża/ Ordo
spiritualis, Ordo Ecclesiasticus,
Collegium sacerdotum.

Książę/ Dux, princeps. Książna
Ducissa, principissa. Książwo/
Ducatus, principatus. Książect/
quod est principis, quod pertinet
ad principem.

Księga/ Liber, codex, volu-
men. Książka/ & Książeczka/
Libellus, opusculum. Księgarz/
Librarius, Bibliopola. Księgarno-
nia/ Bibliotheca.

Ksieny

K S.

Ksient/ Sacerdos, fam: Abba-
tissa.

Ksientec/ Inestina, vel ventri-
culus piscis.

Ksiejc/ Luna. **Ksiejcowy/**
Lunaris.

Khalt/ Forma, species, quali-
tas, habitus. **Khaltowny/** Ele-
gans, formosus, pulcher, concin-
nus, speciosus. **Khaltuie/** Fingo,
formo.

Khykam/ Sibilus. **Khykantie/**
Sibilus, & um.

K T.

Kto/quis. **Ktołolwieł/** quicunq.

Ktory/ a/ e/ Qui, qua, quod.

Ktoryłolwieł/ Quis, quicunq.

Ktoredy/ Quā. **Ktoredyłol-
wieł/** Quacunq.

K V.

Ku/ prap: Ad, in, erga, ad-
uersus.

Kubeł/ Calix, poculum, cya-
thus, scyphus.

Kuchnia/ Culina, coquina.

Kuchnia pospolita, popina. **Ku-**

charz/ Cocus, coquus, obsopheus.

Kucharká/ Coca, coctrix. **Ku-**

cheny/ Culinaris. **Kuchezł/** Li-

xa. Kuchmistrz/ Archimagirus.

Kuczł/

K V.

Kuczł/ Scena, taberna, tentori-
um. **Kuczłá/** dimin:

Kudlá/ vellus, coma. **Kudláp/**
H: spidus, hirsutus, capillosus.

Kufel/ urceus, poculum, scy-
phus, cyathus, diota. **Kufelcł/**
urceolus.

Kugluie/ Gesticulator, scurror.

Kuglarz/ Scurra, prestigator,
circulator, funambulus, petauri-
sta. **Kuglarzł/** Scurrilus. **Ku-**

glárzłwo/ Scurrilitas.

Kukam/ Cuculo, cuculi vocem
edo. **Kukulá/** & **Kukamłá/**
Cuculus, aliás **Ojczłolá.**

Kulá/ ex germ: Glans, globus,
Item, Malleus ligneus, Item, Sci-
pio. **Kuláwy/** Claudius, claudi-

cans, qui scipione innixus incedit.

Kulam/ voluo, voluto. **Kulam-
sie/** voluor, prouoluor.

Kum/ Compater, Susceptor.

Kaná/ Martes, Item, Numet-
la, Ergastulum.

Kunšt/ ex germ: Lusus, face-
tia, iocus. **Kunštowny/** Ludicrus,

facetus, iocosus. **Kunštutł/** Iocor.

Kupá/ Moles, strues, roguis,
aceruus, cumulus, congeries.

Kupia/ Merx, mercimonium.

Kupute/ Ema, mercor. **Kuputenł/**
Emptio.

K V.

Emptio. Ruptee/ Mercator. Ruptecti/ Mercatorius. Ruptectwo Mercatura, mercimonium, commercium. Rupy/ Emptissim. Rucze/ Negocior, mercor. nundinor.

Rur/ Gallus. Rurel/ Pullaster. Item. Epistomium, ducillus. Rurafel/ Pullaster. Rurcze/ Pullus. Rurmi/ Gallinarium, cauea. Rurzetel/ Pullaster. Rurzitata/ Pullarius. Kuropatwa/ Perdix. Kurza nogá/ Coronopus, herba nomen.

Rurcz/ Spasmus. Rurcze/ Contraho. Rurcze sie/ Contrahor.

Rurpie/ Pero, calopodium.

Kurwa/ Scortum, pellex, meretrix, prostibulum. Kurwie/ Meretricula. Kurwi/ & Kurew. fti/ Meretricius. Kurwtarz/ & Kurewni/ Leno, scortator, fornicator. Kurewstwo/ Pellicatus, us.

Kurze/ Suffio, suffitum facio. Kurze sie/ Fumigo. Kurzawa/ Fumus, pulvis, vapor.

Kus/ Ars, fraus, dolus. Item, Morsus. Kusz/ Mutilus, cauda carens.

Kusá/ Arcus, balista, scorpio, catapulte. Kusze/

K V.

Kuze/ Tecto. Puze sie/ conor, molior, periculum facio, aspero. Kuzenie/ Tentatio. Kuficel/ Tentator.

Kufnterz/ Pellio. Kufnterstwo Opificium pellionum. Kufnteraczil/ Tyro huius opificij.

Kutaf/ & Kutafel/ dimin: villus, floccus.

Kutlof/ ex germ: Laniena.

Kutnuruie/ vide Kotnuruie.

K VV.

Kwáp/ Pluma. Kwápony/ Plumens, plumosus.

Kwápie sie/ Propero, festino, celero, maturo, precipito. Kwápiwy/ Festinus, celer, precipitans. Kwáptenie/ & Kwáptstwo/ Festinatio, precipitantia.

Kwartá/ Quadra, quarta pars. Item, Sextarius. Kwartni/ Triens. Kwartal/ Trimestre.

Kwáterka/ Transenna.

Kwás/ Fermentum. Kwaśny/ Acidus, asperus, acris, acetosus. Kwáse/ Fermento. Kwáshntele/ Acefco.

Kwiat/ Flos. Kwiatel/ & Kwiatufel/ Flosculus. Kwiatkowsy/ & Kwiateczny/ Floridus. Kwiatel/

K VV.

Kwiecie/ Flores. Kwiecień/ Aprilis. Kwitnie/ Floreo.

Kwieze/ Grunio, strido. Kwie & Kwiezenie/ Grunitus, stridor. Kwiezot/ Tardus, aliàs Jesmoluchà.

Kwile/ Fleo, vago, ploro, singultio.

Kwit/ Apocha, Acceptilatio. Kwitute/ Libero, liberum pronuncio.

INCIPIENTIA

ab L

L A.

Labeć/ Cygnus, olor. Labeć/ Cygneus, olorinus.

Labà/ Albis, fl:

Lac/ vide lete.

Lachce/ & lachtam/ Titillo.

Lachtante/ Titillatio.

Lachmanny/ Caliga nautica follicantes.

Lacina/ Lingua latina. Item,

Lećio. Lacinnis/ Latinus, subst:

lacinski/ latinus, adiect:

Lacny/ Facilis, expeditus, vacans, non occupatus. lacno mi/ vacat mihi, non sum occupatus.

Lacz/ Canna, carex.

Lada/

L A.

Lada/ ex germ: Arca, cista.

Lada & ledà/ adverb: Nihili, nauci.

Ladute/ vel ladrute/ ex germ: Onero, aggrauo.

Ladz/ vide legam sie.

Lagne sie/ vide legam sie.

Lagodny/ Blandus, suavis, gratus. lagodnośc/ suauitas.

Lagwa/ lagwica & lagwica/ Obba, lagena.

Lala/ Pratum. Laczny/ Pragensis.

Lalne/ Esurio. lalente/ fames, esuries, inedia. lalkomy/ Auarus, auarus, tenax, sordidus. lalkomstwo/ auaritia, sordes.

Lalrycja/ Glycyrrhiza.

Lalem/ vide lete.

Lametute/ Lamentor, eiulo, ploro, plango. Lament/ Lamentatio, planctus.

Lamte/ Frango, rumpo, demoliator.

Lampart/ Lapis Lydius.

Lan/ Mansus agri.

Lanicuch/ Catena: lanicuch/ catenula, torques, monile.

Lant/ Dama, rupicapra, lantà damula.

Lany/ vide lete.

See

Lapa/

L A

Lápá/ Manus vel pes vrsi. tápi-
Pá & tápicá/ decipula, muscipu-
la, laqueus. Item, Insidia. tápie/
& tápam/ prebendo, capio, ra-
pio. tápánná/ raptum.

Lármá/ ex germ. Classicum.

Larwá/ Larua, persona.

Lás/ Sylva, nemus. tástowy/
columnus, Lástowy orzech/ Nux
auellana, pontica. tástus/ In syl-
uis me abdo, subduco me. leśny/
Sylvestris. Leśny & leśniczy/
Saltuarius. leśnictwo/ officium
saltuarij. Leśczyná/ Corylus.

Lastá/ per l. virga, baculus,
scipio. lastuis/ dolo, us. excauo.
lastowánie/ Crates, seu tabula-
tum.

Lástá/ per l. Gratia, charitas,
favor, benivolentia. lastawy/
Clemens, humanus, benignus, be-
neficus, propitius.

Lastuowy/ Cyaneus.

Láże sie/ Repo, serpo. Item,
Fingo, simulo, adulo. Láścicá/
Mustela. táściczny/ mustelinus.

Látá per l. Tignus & um.

Latam per l. Sarcio. látá/ as-
sumentum, immisura.

Latam per l. volo, us. lot/ vo-
latus, us. lotny/ volatilis. látá-
wice/

L A

wice/ vagus, ardelio, scurra. lát-
táwicá/ saga, venefica.

Láto per l. Aestas. Item. An-
nus. letny/ Aestiuus, tepidus.
Item, Annosus. letnośc/ tepidi-
tas. letnik/ tunica simpla, tunica
aestivalis, supparus, theristrum.
látóśny/ hornus. látorośt/ germē,
surgulus. látus/ Aestiuo. Láto-
pisec/ Historicus, chronologus.

Latá/ Pupa. latká/ pupula,
crepundia.

Laterná/ Lucerna.

Latwy/ Facilis, levis. latwośc/
facilitas.

Lawándá/ Lauendula.

Lawá/ Scamnum. Lawká/ Sub-
sellium, scabellum. Lawnié/ Sca-
binus.

Láże/ Arguo, obiurgo, increpo,
inuehor, criminor, corripio, re-
prehendo.

Lazno/ Stercus, excrementum.

Láże/ Repo, serpo. Láženká/
vagus, vagabundus, transfuga,
circulator.

Láznia/ Balneum, lauacrum.
Item, Balnea. Láženká/ Bal-
neola. Lážebny/ Balnearius. Lá-
žebnié/ Balneator. Lážebniczy/
Balneatorius.

Lbá/

L B.

Leb/ &c. obliqui à Leb.

L E.

Leb/ Capus bruti.

Lebicta/ Origanum.

Lec/ Habena. lecowy/ vs lecos

wypon/ Equus antecessorius.

Lecē/ Labor, ruo. Item, volo, volito.

Lecze/ Curo, sano, medeor. Le-
czente/ Cura, sanatio. Lezarz/
Medicus. Lezarsti/ Medicus,
medicinalis. Leśa/ & leśarstwo/
Medicina, medicamentum, re-
medium.

Leśa/ vide Leśa.

Leświe & leświey/ vix.

Leświe/ Lumbi.

Legomnie/ & lagnefie/ Pa-
rio, catullio, fatum excludo, ni-
dolor, nidifico. In prat: Lagtem
fie/ Inf: tadz fie.

Leie/ Fundo. In prat: talem/
Inf: lae. lany/ fusus, fusilis.

Leś/ Anterior & posterior pars
Ephippj.

Leśamfie/ Pauco, expauesco,
metuo, horreo, reformido. Leśa-
nte/ Pauor. Leślwy/ Formido-
losus.

Leśli/ Leuis, lenis. Item, In-
constans.

L E.

constans. Leśości/ Leuitas. Item,
Dedecus, infamia, opprobrium,
ignominia. Leśe/ & leśe/ /
Lenio, mitigo.

Leleś/ Strix, Nycticorax.

Lełija/ Liliūm.

Lełieś/ vomer.

Len/ Linum. Leniny/ Lincus,
linceus.

Lente fie/ Cunctor, detrecto,
subterfugio, piget me. Lentwy/
Tardus, piger, socors, iners, deses,
desidiosus, lentus, segnis, ignauus,
cunctabundus. Lentwtec/ Cuncta-
tor. Lentwości & lenistwo/ Igna-
uia, pigritia, socordia, desidia. Le-
nteie/ Languo, languesco, torpeo.

Lep/ viscus, & um. Lepowy/
visceus. Lepisty/ viscosus.

Lepce/ Lambo.

Lepie/ Lino, u, luto, as, delu-
to, incrusto. Leptarz/ Crustarius.
Lutifigulus.

Leptā/ Galea.

Leptny/ Melior, potior. Leptny
Melius, potius, satius.

Leśny/ vide Leś.

Leśny/ vide Leśo.

Leśw/ Leo. Leśwca/ Leana. Leśw
Leunculus. Leśwowy/ Leoninus.
Leśwowy/ Leopolis, urbs Russia.

Leś 2

Leśw

L E.

Lewa & lewicā / Laua, sinistra,
scena. lewy / lauus, sinister.

Lewar / ex germ: uelut auriga-
rum, quo currus attolluntur.

Lez / Mendacium. lze / menti-
or, Item, dedecoro; vitupero,
suggillo, contumelia afficio. lzy
wy / mendax, falsidicus, conti-
umeliosus, fabulosus.

Leze / Cubo, iaceo. lez / statio,
statua. Lexisto / & legowisto /
Lustrum. Legawiec / Cubitor.

Lezka / vide Lza.

Lejna somā / Otus, strix, vlu-
larum genus.

L G.

Lge / Mentior, nugor. Lgarz /
mendax, lgarstwo / mendacium.

Lgne / In luto hareo. lgnacy /
limosus, lutosus, palustris.

L I.

Lice / Vultus, facies. Licemtero
nit / Hypocrita, phariseus. Qui
vultu & externis gestibus magnā
pietatem prae se fert.

Lichy / vilis, pauper, tenuis,
contemptus, abiectus. Lichosē &
lichotā / Paupertas, egestas. Licho-
ce / attenuo, affligo, ad paupertate-
tem redigo.

Lichwā /

L I.

Lichwā / Fœnus, oris, usura,
pensio, danisina. Lichwtarz / Fœ-
nerator, usurarius, danista, dar-
danarius. lichwle / fœneror, usu-
ram capio.

Licze / vide lyeze.

Lidkup / ex germ: Mercipotum
vocat cancellaria.

Liechā / Porca, area, puluinus
hortorum. Liechā / Arcola, pul-
uinus.

Liet / ex germ: Feudum. Lieno
sti / denom: ut: Lienstie prawo /
Ius feudale.

Liepiennit / Gallitrichum, her-
ba nomen.

Liech / Aluta.

Liech / Infusorium, infundibulū.
liech / dimin.

Ligā / ex lat: Fœdus, confœde-
ratio, coniuratio.

Lin / Linchā / Merula palustris.

Lina / Fumus, restis, rudens.

Lipa / Tilia, lipowy / Tiliaceus
Lipiec / Iulius, Quintilis. Item,
Mulsū, melicratum.

Lis / vulpes. Lisā / vulpecula.
Item, Fulica, nomen auis. Lyei /
vulpinus. Lyeiayka / Satyrion,
nomen herba. Lisowā / y / Rufus,
Oenobarbus.

Lisi /

L I

Lift/ Foliū, pagina. Item, Epistola, Epistolium litera. listowny/ epistolaris. listie/ folia, frondes. Listopad/ Nouember.

Listiwā/ Subscus, udis. listewlā subscudicula.

Lish/ Caluus, glaber, depilis, caluaster. Lisina/ Cranium.

Lishay/ lichen/ mentagra.

Lutā/ Sura, uel Nerus.

Litwā/ Lituania. Litwin/ Lituanius. Litewski/ Lituanicus.

Lity/ Fusus, a, um, fusilis.

Lize & lizam/ Lambo, lingo.

Lizawlā/ Festum tabernaculorū.

L K

Llam/ Lugeo, eiulo, plango. singultio, lamentor. lłanie/ ciulatus, planctus, singultus.

L N

Lne/ Adhereo. Lnach/ Adhaerens. viscosus.

Lntāny/ uide Lni

L O

Loeje & lofam/ Lambo.

Lod/ Glacies. lodowny/ glacialis. lodowny sopel/ stiria. lodowāty cułter/ mel arundinis.

Lodtgā/ Fibra, capillamentum.

Lodj/

L O

Lodj/ Nauis, nauigium. lodlā/ naucula, cymba, scapha. lodjny/ Naualis.

Lozam/ uide locze.

Lołay/ ex germ: Cursor, a pedibus.

Lołec/ Cubitus, us. vlna.

Lomot/ Frigor, strepitus.

Loł/ ex germ: Paxillus, embolium.

Lono/ Sinus, gremium.

Lopātā/ Pala, ventilabrum. lopātłā/ dimin: Item. Armus, scapula.

Loptan/ Lappa, bulapathum.

Loł/ Sors, losute/ sortior. losowānte/ sortitio.

Loł/ Alce. lołowny/ alcinus.

Losol/ Salmo. Elox & Elox.

Losute/ Græcor. bacchor, luxurior, comessor, in diem uiuo, genio indulgeo, cuticulam curo. Losowānte/ comessatio, luxuries.

Lot/ Semiuncia.

Lot/ volatus, us. lotny/ uolatus.

Lotr/ Latro, nequam, nebulo, furcifer. lotrowski/ Scelestus, flagitiosus, facinorosus. Lotrowi two/ Scelus, facinus, flagitium.

See 3

Lotute/

L O.

Łotule/ *Applumbe, ferrumino.*
Łotowanie/ *ferruminatio.*

Łowie/ *Capio, aucupor, venor,*
piscor. Łowiec & łowcz/ *venator.*
Łowny/ *Sagax, venaticus.* Łow
& łowienie/ *venatio, venatio.*

Łoy/ *Sebum, & seuum.* Łopowy/
Sebacus.

Łoże/ *Lectus, thorus, sponda.*
Łożisko/ *lectulus, culciira, łojnis*
cá/ thalamus, cubile, cubiculum,
dormitorium. Łojna choroba/ *contagio.*

Łojny/ *vagus, priuatus, anar-*
chus, exlex.

L S.

Łśnie sie/ & łsne sie/ & łsje
sie/ *Fulgeo, niteo, splendeo, ruti-*
lo, corusco. Łsnacy/ *Isnacy &*
łsjeacy sie/ Nitidus, splendens,
rutilus, coruscus. Łsnienie/ *Isnte-*
nie/ & łszenie/ splendor.

L V.

Łub & lubo/ *Coni: Aut, vel,*
sue. Łuby/ *suavis, gratus.* Łubość/
Libido, cupiditas. Łubie/ *delecto.*
Łubi/ *Imperf: Placet, libet, gra-*
sum est, arridet.

Łubasti/ *Pruna asinina.*

Łubek/ *Circulus corollarius.*

Łubiesńca/

L V.

Łubiesńca/ *anomis, nomē herbe.*

Łubiśczek/ *Leniscum.*

Łuczywo/ *Teda.*

Łud/ *Populus.* Łudzie/ *plur: ho-*
mines. Łudny/ *populosus, frequēs*
ludzi/ comis, humanus, affabilis,
hospitalis. Łudźpość/ *humanitas,*
affabilitas. Łudziśrąca/ *plagia-*
rius. Łudziśradziectwo/ *plagium.*

Łudarska/ *Rubecola.*

Łudze/ *Inesco, frustror, illudo,*
decepto.

Ług/ *Lixiuum.*

Ługowisko/ *Palus, udis, aqui-*
legium. Ługowaty/ *palustris, sta-*
gnosus. Item, fungosus.

Łuk/ *Porram.*

Łup/ *Prada, spolium, manubie,*
raptum, rapina, lupie/ prador,
grassor, spolio, excorsio, lupieć/
Corium, pellis, exuvia. Łupieśca
Prado, prador, latro, sicarius,
pyrata.

Łuska/ *Squama.* Łuskaty/ &
łuszcany/ squamosus.

Łusnia/ *Paxillus, embolium.*

Łuszcina/ *Putamen.*

Łutnia/ *Chelis, testudo.* Łutno
śca/ *chelus, lutentysca/ psaltria,*
fidicina.

Łutnie/ *vide łotnie.*

Łutnie

L V.

Lutute sie/ Misereor. luto mi/
compator. lutoſć/ commiseratio.
lutoſćiw/ misericors. Luty/
Februarius.

L VV.

Ab Lw incipientia, quare in
dictione Lw.

L Y.

Lycze/ Numero. lyczba/ nume-
rus. lyczman/ calculus.

Lypo/ vimen, restis. lyczany/
vimineus.

Lyskam sie/ Fulgeo, fulguro,
corusco. Lyskanie & lyskawica/
Fulgur.

Lyst/ Sura.

Lysy/ Caluus, glaber. lyszina/
caluitium. lyszcie/ caluesco. lysz-
gora/ mons cecius.

Lyszla/ Cochlear. Lysznie/
Cochlearium.

L Z.

Lza/ Lachryma. Lzla/ Lachry-
mula.

Lze/ Mentior. Item, Mitigo,
lenio. Item, Conuicior, contume-
lia afficio. Lzty/ Leuius, tolera-
bilis. Lzyty/ Lenior.

INCIP.

INCIPIENTIA

ab M.

M A:

MA per Syncop: pro Motá/
Mea.

Mai/ Mater, genitrix. maico
ca/ matrix, uterus, Loci mulie-
bres. Item, Vitis. maicierzynski/
maternus. maicierzynia/ matrix.
Item, matrimonium, id est, ha-
reditas materna. macocha/ No-
uerca. maiciorla/ Equa, scrofa.
maicierzynla/ Serpillum.

Macam/ palpo: contrecto. ma-
cante/ palpatio. macawie/ ad-
uerb: palpando, in tenebris.

Mace & macam/ Turbo, con-
turbo, commisceo. metny/ turbi-
dus, turbulentus, feculentus.

Macham/ Ico, ferio, percutio.
aerem verbero. Item, Adulor.
blandior, de canibus dicitur.

Maczam/ Macero, immergo,
humeſto, inficio: irrigo, mado-
facio.

Maczla/ vide maſla.

Maczugá/ Cala, claua, scipio,
baculus.

Madry/ Sapiens, prudens, In
comparat: medrby/ Inde, medrzec
Philosofa.

M A.

Philosophus. medres / sciolus, captiosus, sophista.

Matestat / Maestas, Item, Thronus, solium.

Mateinoš / &c. vide mam.

Mál / Papaver. málom / papaverinus, violaceus (de colore dictum) málomšá / Capus, glans papaverina.

Málá / Farina, pollen. maczjá / Cremor, amyllum. maczjá / cremore infusio.

Málborg / Mariaburgum.

Málber / ex Germ: Mensura duodecim modios continens, aliás Spá.

Málgorzati / Pyra pracocia, qua circa festum D. Margaretha maturescunt, unde etiam nomen habent.

Máliná / Morum rubi Idæi. málino / Rubus Idæus.

Málmá / Vinum malvaticum, arvisum, creticum, chium.

Máloš / Melan, pepo.

Málpá / Simius, simia. Item, Muliercula, meretrix, scortum, prostibulum.

Málpá / pingo. málwánte / Pictura. málár / pictor. málár / Artificium pictorum. málár /

M A.

laršti / Pictorius, málarcz / Tyro huius artificij.

Mály / Parvus, paucus, modicus, exiguus. Máluczi / máluch / Pusillus. máló / parum, modicum, paululum, paucillum. málém / Ferè, ferè, penè, prope modum.

Máljone / Maritus, máljone / Uxor, máljens / coniugium, conubium, matrimonium, máljens / coniugalis.

Mám / Habeo, debeo. In prat: málém / Inf: málém. Mátetny / Dives, locuples. mátetnoš / fundus, fortuna, substantia, possessio, málém / Habitus, fortuna.

Mámte / Prestigys illudo, oculos prastringo. málém / officia, prestigie.

Mámka / Nutrix.

Mán / ex germ: Vassallus, mán / Tributarius, subiectus, subditus. mán / Feudum.

Mánella / Armilla, brachiale.

Máně / Lana, scena, sinistra.

Mán / Lenus, sinister, scapula.

Márá / Incubus, ephialtes. mál / plur: Loculus, feretrum.

Márcepan / Lanius martius, pallus.

Máro

M A.

Márcheio / *Napus*, *Pastinaca gallica*.

Márdam / *Adulor*, *blandior*.

Márpoce & mářpotam / *obmurmuro*, *eggannio*, *responsio*.
mářpotny / *Aeger*, *ingratus*, *molestus*, *mářpotno mi* / *Aegrè fero*, *molestè fero*.

Mártem / *vide mte*.

Mármur / *Marmor*, *mármor*, *romp* / *marinoreus*, *mármorel* / *genus animalis*.

Márny / *Turpis*, *vanus*, *odiosus*, *márnoř* / *vanitas*, *márnotrawle* / *Prodigo*, *dilapido*, *decoquo*, *márnotrawcá* / *Prodigus*, *decoctor*, *márnotrawnoř* / *prodigalitas*.

Mářháteř / *Præfectus aule*, *Præfecto prætorij*, *Architriclinus*, *Magister equitum*.

Mářbeže / *Contraho*, *corrugo*.

Martwy / *Mortuus*, *rigidus*, *martwlam* / *mortifico*, *martwle* / *mortificatio*, *martwlele* / *Torpeo*, *obtorpeo*, *rigeo*, *rigesco*.

Mářzec / *Martius*, *Item*, *Ceresia in mense Martio cocta*.

Mářzne / *Congelasco*, *concreasco*, *mářznte* / *congelascit*.

Máři / *vide máže*.

Mářto /

M A.

Mářto / *Butyrum*, *mářtatiřá* / *Lac ferofum*, *oxygala*, & *oxylum*, *mářtarz* / *Fungus butyraceus*.

Mářřará / *Larua*, *persona*.

Mářprag / *ex germ*: *Saltus capreolorum*.

Mářřálerz / *Equiso*, *stabularig*.

Mátá / *Storea*, *stragulum stramineum*.

Mátam / *Mentior*, *nugor*, *mátáč* / *mendax*, *gerro*, *nugator*, *impostor*, *Mátáčtwo* & *mátánts* / *Mendacium*, *nuga*, *gerra*, *fabula*, *impostura*.

Materac / *Calcestra*, *puluinus*.

Mátřá / *Mater*, *genitrix*, *mátuchná* & *mátuchntěřá* / *matricula*, *mátězyn* / *maternus*.

Mátná / *Rete piscatorium*.

Mátolřá / *Lamia*, *empusa*, *spectrum*.

Máy / *Mainus*, *mayowp* / *vernus*.

Máporan / *Amaracus*.

Mář / *Vir*, *masculus*, *maritus*, *meřti* / *virilis*, *meřny* / *Fortis*, *strenuus*, *masculus*, *meřtwo* / *virilitas*, *strenuitas*, *fortitudo*, *meřbeřžná* / *mas*, *meřobončá*, *homicida*, *ficarius*, *meřobonřtwo* / *homicidium*.

Máže / *vngo*, *Item*, *commaculo*.

LII - contami-

M V

contamino, inquino, mǎzǎnte /
unctio, mǎǎc / unguentum. Item,
Color, mǎǎyǎdfo / unguentum.

Mǎzgǎm / Demulceo, mǎzgǎy,
stwo / Mollicies.

M C

Mǎchu / vide mech.

M D

Mǎdly / & mǎgty / Infirmus, de-
bilis, imbellis, imbecillus, & is,
fragilis, caducus, eneruus, langui-
dus, elumbis. mǎdloǎc & mǎgloǎc /
Infirmitas, debilitas, languor, de-
liquium. mǎdlie / debito. infirmo,
mǎdlete / Languco, tabesco, deli-
quium patior.

M E

Mǎech / Muscus, lanugo, pluma,
in geni: mǎchu / mǎechny & mǎhsty /
muscosus, lanuginosus, hispidus,
hirsutus.

Mǎechǎrǎjǎnǎ / vesica.

Mǎedrǎec / &c. vide mǎdry.

Mǎelǎ / Cruciatu, tormentum.
mǎecze / Crucio, carnisco, tor-
queo, affligo. mǎeczenie / Quasitio,
tortura. Mǎeczennik / Martyr.
mǎasc: mǎeczennicǎ / fǎm: mǎeczen-
nicwo / martyrism.

Mǎelcuch /

M E

Mǎelcuch / officina cereuissaria.
mǎelcǎy / cereuissarius.

Mǎentlie / & mǎentlicze / ex
germ: Palla, pallium, palliolum.

Mǎesti / &c. vide mǎz.

Mǎeshny / vide mech.

Mǎet / Tentorium, tabernaculū.

Mǎetny / vide mǎce.

Mǎetlute / ex germ: Proxene-
tam ago.

Mǎejny / &c. vide mǎz.

M G

Mǎglǎ / Nebula, mǎglǎny / ne-
bulosus.

Mǎgty / vide mǎdly.

Mǎgnatem / mǎgniente / vide
mǎgam.

M I

Mǎiǎlam / Cati vocem edo.

Mǎiǎlem / vide mam.

Mǎiǎlei / Refundus, vadosus. In
Compar: mǎielhy / mǎielǎc / Re-
funditas.

Mǎiǎno / Nomen. mǎiǎnute /
nomino, voco, appello. mǎiǎnowǎs
nte / Nominatio. mǎiǎnowicie /
Inprimis, praesertim, nominatim.

Mǎiǎrǎ / Modus, mensura. mǎie-
rze / Metior, mensuro, collimo.
mǎierny / mediocris, frugalis, tem-
perans.

M I

perans. mternośc/ mediocritas.
frugalitas, temperamentum. mter-
nie/ mensor.

Miarkute/ ex germ: Noto. si-
gno, animaduerto.

Miasto/ urbs, ciuitas. miasto/
adverb: loco. pro. miasteczko/
Oppidum, municipium. miesci/
urbanus, civilis. mieszanin/
mase: miesca/ fem. Cuius.

Miashy/ Crassus, spissus, densus.
miashoci/ Crassities, spissitudo.
miashete/ crasseco.

Miazga/ Succus, alburum,
mulla arborum.

Mie/ Me, accus: à Ja/ Ego.

Mieci/ vide mam.

Miece/ Iacio, quatio, vibro.
miece sie/ huc illuc agitor, com-
moueor.

Miech/ Saccus, follis. miechel/
Sacculus, locus, crumena, mar-
supium.

Miecz/ Gladius, ensis. mieczel/
Gladiolus. miecznie/ machero-
peus.

Miednica/ Felus, mallunium,
pellunium.

Miedzi/ Aes. miedzianny/ Ae-
neus. miedzionie/ Faber arari-
us. miedzianna/ Acus anea, acus
Babylonica.

Miedza/

M I

Miedza/ Meta, limes, termi-
nus agrorum.

Miedzyn/ vide miod.

Miedzy/ Inter.

Miecki/ Mollis, lenis, mitis.
mieckoci/ mollities. miecke/ &
mieckam/ mollis, lenis, mitigo.
mieckne/ & mieckete/ malleco.

Miele/ Penso, molo. In prac-
miodem/ Inf: mliec. mliecie/ mo-
litura, molitio.

Mielhy/ vide mialki.

Miente/ vide mam.

Miente/ Muto, immuto.

Mientka/ & mientkiew/ men-
tha.

Mientus/ Lacertus, fluuiialis,
vulgo Barbocha.

Mier & mir/ Pax, fœdus, in-
ductæ.

Mierze/ vide miara.

Mierzi mie/ Tadet, displicet.
mierztony/ molestus, ingratus,
importunus, fœdus, exosus, odio-
sus, absurdus, intempestuus.
mierztonoci/ absurditas, impor-
tunitas. mierzecam sie/ molestus,
ingratus, odiosus sum.

Mierzwa/ Quisquilie, stipula.

Miesiac/ Luna, mensis. Mies-
ieczny/ Menstruus.

M I

Mieso/ Caro. **miasfo/** caruncula. **mleśny/** carneus. **mleśisty/** carnosus. **torosus. mleśistośc/** carnositas. **corpulentia. Miesopusty/** Bacchanalia. **orgia. dionysia. mleśopustute/** Bacchor. **gracor. comessor. conuiuor.**

Mieśam/ Misceo. **diluo. tempero. Mieśante/** mieśantia. **Mixtio. mixtura. temperamentū.**

Mieże/ Offringo. id est. **przeorzywam.**

Mieśkam/ Habito. **maneo. versor. incolo. mieśkante/** habitatio. **mansio.**

Mietelnik/ Petaurista. **funambulus.**

Mietła/ & mietlenie/ menta.

Mieysce/ Locus. **spacium. Item. Conditio. functio.**

Migam/ Mico. **nuo. innuo. nicto. In prat: mgnalem/** Inde. **mgniente/** nictus. **mgniente ośa Nictus oculi. momentum.**

Migdal/ Amygdalum. **mygdalowy/** Amygdalinus.

Mieśolacie/ Eringium. **herba nomen.**

Mieśa/ Miliare. **Leuca.**

Mieże/ Sileo. **taceo. mliegente/** Silentium. **taciturnitas. mliezacy Taciturnus. mlieżiem/** tacite.

M I

Mily/ Charus. **dilectus. Mitośc/** Amor. **charitas. dilectio. mltosny/** amabilis. **mltosnik/** Amator. **fantor. amicus. Item. miserator. mltosnicą/** amica. **amasia. mltute/** amo. **diligo. mltosnierny/** misericors. **mltosierdżcie/** misericordia. **mltościewy/** clemens. **benignus. propitius. mltosćwie lato/** Annus Iubileus.

Mimo/ Prater. **iuxta.**

Mineą/ Moneta. **numisma. Item. officina argentaria. mina carz/** Faber monetarius. **mincow. nik/** mensarius. **numularius. mincucie/** argentum cudo. **monetam cudo.**

Minnucie/ Fassi. **Ephemerides. Calendarium.**

Miod/ Mel. **Item. Mulsun. melicratum. Miodowy & miedzy ny/** Melleus. **miodownik/** panis dulciarius. **miodowki/** Pyra mellea. **pyra mustea.**

Miotem/ vide miete.

Miotam/ Iacio. **ferio. quatio. vibro.**

Miotła/ Scopa. **miotelą/** dim:

Mitr/ vide miter.

Mitrst/ Crepusculum. **mitrsta sie/** aduersperascit.

Misą/

M I.

Misá/ Catinus, patina, parapsis. misá/ & miseczá/ patella.

Mispłowe drzewo/ Mespilus.

Mistrs/ Magister, artifex, praeceptor. mistrny/ artificiosus, scitus, affabris. mistrstwo/ specimen, artificium. mistrstwo/ magisterium.

Myam/ Transco, praterco, pratergredior, transgredior.

Mys/ Lano. mysie sie. Lanor.

Mizeryć/ ex lat: Miseria, paupertas, egestas. mizerny/ miser, egenus, miserabilis, afflictus. mizeral/ miser, substant:

M K.

Mene/ Propero, festino, curo, fugio, proripio me. mēne sie/ Repo, serpo.

M L.

Mleko/ Lac. mleczny/ lacteus. mleczno/ Lacticinum. mlecz/ lactes piscium. mleczniē/ sinum lactis.

Mleć/ vide mtele.

Młoce/ Trituro. młocē/ triturator. młodźbá/ trituratio.

Młody/ Pubes, iuuentus, adolescentia. młody/ Tener, iuuenis. młodziuchny/ tenellus. młodość/ Iuuentus.

M L.

Iuuentus. młodźleniec/ Adolescent, ephebus, iuuenis. młodźceniści/ Iuuenilis. młodźcistwo/ Pubertas, adolescentia. młodźe/ Tyro.

Młot/ Malleus. młotec/ malleolus.

Młyn/ Mola, molendinum, pistrix. młynarz/ molitor. młynarz/ molutrix. młynica/ moleo trina, locus seu area mola. młyniści/ molaris. młynwo/ molitura. młyniec/ rotatio. młyncem/ adverb: rotando.

M N.

Mna/ Mecum.

Mnte/ Mhi. Dat: à Ja.

Mnteyby/ Minor. mntey/ minus, secus. Mnteybe/ & mnteybam/ minuo, imminuo.

Mnimam/ Puto, reor, existimo, censeo, autumo, arbitror, opinor. mnimanie/ arbitrium, opinio, existimatio.

Mnogi/ Multus, mnogo/ multum. mnostwo/ multitudo. mnoże/ Augeo, multiplico, mnożę sie/ augeor, cresco, glisco.

Mnych/ Monachus, solitarius, caenobita. Mnyśbá/ Monialis.

Lll 3... virgo

M N.

virgo vestalis. minyſe / Castro,
emasculo.

M O.

Moc / vis, potentia, potestas,
robur, nervus, iurisdictio. Item,
Multitudo. mocny / Firmus, for-
tis, validus, robustus. mocarz /
heros. dynasta. mocarstwo / dy-
nastia. mocute / Luctor, nitor,
enitor. mocowanie / lucta, mo-
ga / Queo, possum, valeo. możny /
potens. Item, Possibilis, możność
Potentia.

Mocze & maczam / Macero,
tingo, imbuo, irriigo. moc / urina.

Modle sie / Oro, rogo, peto,
preces fundo, modly / plur: Pre-
ces, supplicationes, modlitwa /
Oratio, preces, precatio.

Modry / Caruleus. modrawy /
Glaucus. modra / caltha.

Modrzela / Callus, & um.

Modrzew / Larix, Terebinthus.

Moge / vide moc.

Mogila / Tumulus, Cippus.
mogilisty / tumulosus.

Mokry / Humidus, vluus, ma-
didus, mokrość / humor. mokrze
humecto, madefacio. mokne / ma-
desco.

Mol / Blatta, tinea, caries.

M O.

Monstraticyla / Hierotheca.

Mor / Pestis, pestilentia, lues.
morowy / Pestiferus, pestilens,
contagiosus, morowe powietrze /
Pestis, morowka / Tumor, seu vl-
cus pestilens.

Morag / Malum maculosum.

Mordute / ex germ: Prador,
grassor, latrocinor. Item, Defati-
go. mordute sie / Laboro, enitor,
defatigor. mordowanie / Defati-
gatio, morderz / Latro, prado,
homicida, sicarius, plagarius.
mordersti / pradorius, morder-
stwo / Latrocinium.

Morella / Cerasum apronianum.
morellowe drzewo / Malus Ar-
meniac.

Morwa / Morum, cerasum
duracinum, ficomorum. mortro-
we drzewo / Morus, ficomorus.

Morze / Mare, fretum, oceanus,
salum, pelagus, pontus. morski /
marinus.

Morze / Torqueo, eneco, mole-
sus sum.

Mosiadz / Orychalcum. mosiaz
dzowy / Orychalcus.

Moskwa / Moschonia, moskiew-
ski / Moschonicus. Moskwićin /
Moschus, Moschonita.

Mosk /

M O.

Most/ Pons. mostek/ ponticu-
lus, mostowe/ vectigal. pontale
vulgò appellant.

Moſzcz/ Mustum. moſczowy/
Mustum.

Moſzná/ & moſzená/ dimin:
Scrotum.

Motam/ verto, ago, in gyrum
ago. motam sie/ Fluctuo, vago,
motowidlo/ Girgillus.

Motloch/ Lixa, cacula, mani-
pulus furum.

Motylá/ Ligo, bidens, paſti-
num, bipalium.

Motyl/ Papilio.

Mowiz/ Dico, aio. inquis, lo-
quor. mowá/ Sermo, loquela, lo-
cutio, facultas loquendi. Item,
Lingua, Idioma. mowny/ facun-
dus, multiloquus.

Moy/á/ &/ Meus, a, um. moy-
ſti/ Mihi aptus, mihi conueniens.

Moździerz/ Mortarium. moź-
dziej/ mortariolum.

Moźg/ Cerebrum. Item, Me-
dulla. Item, Succus. moźgowy/
Succosus, medulloſus. moźgowiec/
Iracundus, fanaticus.

M R.

Mre/ Morier. Ite, Inbio, aspi-
ro. In prat: marlein/ Inf: mrz.

M R.

Mrogetny/ Crudus, asper.
Mroſ/ Crepusculum. mroci sie
Tenebraſcit, nocteſcit, veſperaſcit.

Mrowlá/ Formica. mrowczá-
ny/ formicinus, mrowiſko/ gru-
mus formicarum, myrmecium.

Mroź/ Frigus, gelu, mroźny/
Frigidus, gelidus.

Mruce/ Cannio, latro, mur-
muro. mruſ/ murmur.

Mrugam & mrużam/ Nuo,
nuto, niſto, conſueo. mruganie/
Niſtus.

Mrzec/ vide mre.

Mrzewlá/ Spyngus, piſci
nomen.

Mrzy/ & mrzyl/ Myia, &
myinda, ludus puerilis, quando
quis obduſtu oculis, & extenſis
manibus colluſores quatit.

M S.

Mſza/ Miſſa. Mſarz/ Sacrifi-
culus. mſal/ miſſale.

Mſeje sie/ ulciſcor, vindico.
mſciſciel/ ultor, vindex.

Mſicá/ Muſca, culex.

Mſyſty/ vide Mreſy.

M V.

Muchá/ Muſca, muſelá/ dim:
Mudze/

M V.

Mudze / Cunctor, morā nectō,
tempus inutiliter consumo.

Mul / Squalor, limus, caenum,
lutum. Item, **Mulus**, Inde femi-
nin: **Multā** / Mula.

Multān / Gladius, ensis.

Multānēl / Tibia viricularis.

Munſtuf / ex germ: Capiſtrū.

Mur / **Murus**, **mur** / **mānia**,
murute / muro, **murum** extruo.
murarz / **murarius**.

Murāwā / Locus seu collis gra-
minosus, pratum.

Murze / Denigro. **murzyn** / Ae-
thiops. **murzynſti** / Aethiopicus.
murzynkā / Aethiopissa.

Muſcye / & **muſkam** / mulceo,
lino, illino.

Muſe / Debeo, cogor, oportet
me. **muſi** / oportet. **muſ** / ooactio.

Muſkat & **muſkatowy** orzech
seu, **muſkatowa** gałka / **Nux**
myristica.

Muſkatellā / vinum apianum,
vinum falernum. **muſkatelēl** /
Pyramuscatellina.

M Y.

Mydlo / Smigma. **mydle** / smige-
mate inungo.

Myte / vide **myte**.

Mygdal /

M Y.

Mygdal / vide **mygdal**.

Myte / Erro, pecco.

Myneā / vide **mincā**.

Myſl / Mens, animus, cogita-
tio. **myſle** / cogito, meditor, mo-
lior. **myſlenie** / cogitatio. **myſli**
twec / venator. **myſliwcy** / venati-
cus, venatorius. **myſliſtwo** / ve-
natus, venatio.

Myſ / **Mus**. **myſkā** musculus.
myſi / murinus.

Myto / Merces, precium, ſti-
pendium. **Mytnie** / Mercenari-
us, ſtipendiarius. Item, **Telona-**
rius, publicanus.

INCIPIENTIA

ab N.

N A.

Nā / Prep: Ad, in, super.

Nābāwtam / Do, dono, largi-
or, concedo, subministro.

Nabożny / **Ius** deuotus, reli-
giosus. **nābożność** / pietas. **nā-**
bożeſtwo / Religio, cultus diui-
nus.

Nābywam / **Paro**, comparo,
quero, acquirō, nanciscor, adipi-
ſcor. **nābycie** / **Acquisitio**, **nābyty**
partus, **acquisitus**.

Nāc /

N A.

Nac/ *Herba, gramen.*

Nacechule/ *Signo, noto, annoto.*

Nachilam/ *Acclino, reclino, inflecto.*

Naciagam/ *Tendo, intendo, attraho.*

Nacieram/ *Frico, ungo, inungo. Item, Tero, attero. Item, vrgo, insto, peto, impeto, inuado.*

Naciskam/ *Premo, deprimio.*

Nacjczy/ *Sobrius, ieiunus.*

Naczelnik/ *Frontale.*

Naczynie/ *Instrumentum, Organum.*

Nad/ *Super, prater, nad to/ Insuper, prater ea.*

Nadarzam/ *Largior, muneror. Item, Prospero, secundo.*

Nadawam/ *Addo, adycio, augeo. nadawam sie/ Succedo, prosperor. nada sie/ succedit.*

Nadawam/ *Immulgeo.*

Nadazam/ *Præbeo, supposito, subministro, sufficio.*

Nadchodze/ *Aduenio, interuenio, superuenio. Item, Ingruo, insto, immineo, impendeo, appropinquo. nadeszte/ Interuentio. Item, impetus, irruptio.*

Naddawam/ *Augeo, adycio, præbeo, supposito, subministro.*

Nadety/

N A.

Nadety/ *vide nadymam.*

Nader/ *Magnopere, valde, maxime, vehementer, Impense.*

Nadiezdjam/ *Aduenio superuenio, irruo, irrumpo, impetum facio, aggredior, adior.*

Nadobny/ *Bellus, scitus, festiuus, pulcher, elegans, venustus.*

Nadrá/ *Sinus, gremium.*

Nadrablam/ *Intero.*

Nadrozny/ *Obuius.*

Nadstugute/ *Inseruio, ministro.*

Nadstawiam/ *Appono, adycio, addo. Item, Sarcio. Item, præbeo.*

Naducham & nadycham/ *Afflo, aspiro.*

Nadymam/ *Aspiro, inspiro, inflo. nadymam sie/ Turgeo, tumeo, superbio. nadety/ Inflatum, tumidus, arrogans, elatus, turgidus, superbius. nadetość/ ambitio, arrogantia.*

Nadziwam/ *Farcio. nadzianny/ Fartus. nadziente/ fartilia.*

Nadziwam sie/ *Spero, credo, reor, suspicor. nadzianny/ Speratus, expectatus. nadzieta/ Spes, fiducia.*

Nagabam/ *Irrito, exagito, vexo, laceſſo. nagabante/ Irrita-*

M m m tio,

N A.

ria, irritamentum, vexatio. nã
gãbaczy/ Interpellator.

Nãgãntiam/ Adigo, impello.
Item, Reprehendo, vitupero, nã
gãntony/ Reprehensibilis, nãgã
ntente/ Reprehenso.

Nãgi/ Nudus. nãgoóc/ nudi-
tas. nãje/ nudo, denudo.

Nãgĩnam/ Flecto, inflecto.

Nãgĩy/ Subitum, praeceptum, re-
pentinus. nãgle/ repente, subito.

Nãgnayam/ Stercoro, fimo
obduco.

Nãgorzhy/ Pessimus, nãgor,
zy/ pessime.

Nãgorze/ Supra, superius. nã
gorny/ superior.

Nãgotute/ Pæro, preparo, ad-
orno. nãgotowãnie/ preparatio.

Nãgradzjam/ Sarcio, reddo,
munero, recompensum. nãgroda/
Talis, recompensatio.

Nãgrobel/ Epitaphium. nã
groby/ Sepulchralis.

Nãhãpã/ Scutica, flagellum.

Nãtejam sie/ Setae erigo, cri-
stas erigo.

Nãtejdzjam/ Peto, impeto, in-
uado, infesto, impetum facio. nã
tejdzã/ violentus, raptor, grassa-
tor. Nãtãzdã/ & nãtejdzãnie/

Impetus, inuasio.

Nãs

N A.

Nãlãzute/ Iniungo, denunciatio.
nãlãzowãnie/ denunciatio.

Nãlãje/ Deprauo.

Nãlãterute/ Verto, flecto, re-
flecto.

Nãlãlãdam/ Impono, insumo,
impendo, sumptus, supposito. Itẽ,
Assuefacio. nãlãlãdam sie/ Assue-
fio, assuesco, nãlãlady Sumptus,
impense.

Nãlãlãntiam/ Inclino. nãlãlã
ntenie/ Inclinatio.

Nãlã Pontec/ Tandem, postremo.

Nãlãkowãdlnia/ Incus, udus.

Nãlãrapiam/ Aspergo, nãlãra-
piãny/ Impluiatus, Coloris mu-
stelinus.

Nãlãpãam/ Annoto, ascribo,
adumbro.

Nãlãrhywam/ Volo, tego, obdu-
co, infestum. nãlãrhyty/ tectus. nã
lãrhyte/ Tectum, operimentum.

Nãlãrhywã/ Inflecto, incuruo.

Nãlãtãzlem/ vide nãpdule.

Nãlãtecy/ Pittacium, Fascia ca-
pitis.

Nãlãlegam/ Urgeo, insto, flagito,
solicito. nãlãlegãnie/ flagitatio.

Nãlãlepzy/ Optimus. nãlãlepyty/
optimus.

Nãlãlewam/ Infundo. nãlãlewã
gutturium.

Nãlãlezyne/

N A

Náleżne/ &c. vide napydute.
Należy/ Interest, pertinet. nálezity/ Pertinens, competens, conueniens. nálezłość/ attributum.

Námawiam/ Persuadeo. námawiam się/ Conuenio, paciscor. námowá/ Persuasio. Item, Conuentio, pactum. námowcá/ Persuasor, autor.

Námáżute/ Inungo.

Námieśtnik/ Successor, vicarius, gubernator, administrator. námieśtnictwo/ Successio, gubernatio, vicariatus.

Námietny/ Impatiens. Item, Libidinosus, voluptuosus. námietność/ Desiderium, libido, cupiditas, concupiscentia.

Námtot/ Scena, tentorium, papiło, tabernaculum.

Námnicy/ Minimè. námniczy/ minimus, infimus.

Námordute/ Defatigo. námordute się/ defatigor.

Ná ostátel/ Tandem, demum, deinceps, últimò, postremò.

Nápádam/ Inuado, aggredior.

Nápársteł/ Dignale.

Nápełniam/ Impleo, adimpleo, repleo.

Náptatnute/ Stigmatizo, stigmata inuro. Nápte

N A

Nápietram/ Vrgeo, insto. nápietram się/ Appeto, inhio, desidero, aspiro.

Nápinam/ Tendo, intendo.

Nápisute/ Ascribo, inscribo. nápis/ Titulus, inscriptio, epigraphe, epigramma.

Nápluwam/ Inspuo, conspuo.

Nápominam/ Hortor, adhortor, suadeo, moneo, admoneo, commoneo, commonefacio. Item,

Castigo. Nápominanie/ Admonitio, commonefactio, castigatio. nápominacz/ monitor, hortator.

Nápotym/ Postea, posthac.

Nápraszam/ Dirigo, corripio, recuruo, reclino, reflecto.

Nápráwute & nápráwiam/ Sarcio, reficio, reparo, redintegro, restauro. Item, Incito, instigo, adorno. nápráwá/ Restauratio, reparatio. Item, Instinctus, adornatio. náprawcá/ Reparator, restaurator. nápráwny/ Reparabilis.

Náprożnik/ Superliminare.

Náprzeciw/ Erga, contra, aduersus. náprzeciwko/ Idem, Itē, Ex aduerso, è regione, ex opposito.

Náprzód/ Primo, primum.

Náramnicá, brachiale.

M m m 2

Nárás

N A.

Náranyam / virum, vel uxorem do. Virum; vel uxorem quaero, seu inuenio. eloco, pronubum ago.

Náreby / Prapostere, peruersè. náreby / praposterus.

Náreczny / Promptus, paratus, quod ad manum est.

Národze sie / Nascor. Narod / Cens, genus, familia, progenies. národzente / natiuitas.

Nárokiem / Studio, studiosè, data opera.

Nárożny / Angularis.

Nárazdam / Paro, apparo, preparo, struo, instruo, adorno. nárzedny / Instructus, preparatus, perfectus, absolutus. nárzedny Instrumenta, vasa, utensilia.

Narżam / Mergo, immergo. narżam sie / urinor.

Nárzekam / Eiulo, lugeo, plango, quiritor, lamentor. nárzekanie / Lamentatio, eiulatio, planctus.

Násćtelam / Sterno, inferno.

Násiedze / Incubo, foueo. Násiadła / Gallina incubans.

Násiwam / Sero, semino. nasiente / Semen, seminarium.

Náskwieram / Urgeo, insto.

Násłá

N A.

Násłáduć / Sequor, imitor. násladowánte / Imitatio. násladownik / & násladowca / Sectator, imitator, discipulus, assecla.

Nástapam & nástápuć / Premo, protero, conculco.

Násłdnid / Successor. nástedntsi ctwo / Successio.

Násmiewam sie / Irrideo, illudo. ludificor, ludibrio habeo, naso suspendo. násmiewánte / Irrisio. násmiewca / Irriser, illusor, scurra, caullator. násmiewisko / Dictierium, illusio, caullatio, caullum.

Násmute / Telam ordior.

Nástarżam / Arrigo, erigo, attollo.

Nástawam / Fio, orior. nástás / Ortus, a, um.

Nástręczam / Suggesto, supposito, administro.

Nástrzepam / Attollo, cristas erigo.

Násycam / Saturo, expleo, exsatio. násycony / satur.

Nás / Noster. násyntec / Nostras, indigena.

Násieczkawam / Allatro, oggannio

Násytni / Torques, monile.

Násypizure /

N A.

Náspizuit / Obsonor, frumentor.
Nástoiká / & nástulká / Phalera.

Nátechne / Suggero, inspiro. nátechntenie / Afflatus, instinctus, impulsus.

Nátechty / Putidus, putridus.

Nátracám / Protrudo, Item, Sapis, saporem habeo.

Nátrret / Scurra, ardelio.

Nátynchmias / Actutum, protinus, illico, continuo.

Náuuczam / Docco, erudio, imbuo, instruo, instituo, informo. náuczony / doctus, eruditus. náuká / Ars, doctrina, studium, eruditio, institutio, disciplina. náuczanie / Informatio. náuczyciel / Doctor, preceptor, magister, informator. náuczycielka / Informatrix, magistra.

Náużłá / Inauris.

Náwá / Nautis, scapha, cymba, nauicula.

Náwálnosć / Fluctus, impetus, tempestas, procella.

Náwátlam / Infirmitas, debilitas, frango.

Náwet / Tandem, postremo.

Náwiedzám / Viso, visito, inuiso. Náwiedzienie / & náwiedzini / plur: visitatio. Náw

N A.

Náwieszy / Maximus, nawieszy / maxime, ut plurimum.

Náwidze / Zelo, amulor. náwidsć / zelus, emulatio, inuidia.

Náwiliam sie / Insanio, desipio, deliro. náwiliaty / Insanus, delirius.

Náwintam sie / Occurro, obuius fio.

Náwiyam / Agglomeror.

Náwoszczam / Caco, incaro, cara obliuo.

Náwoy / Iugum, textorium.

Náwoże / Stercoro, nawoz / stercoratio.

Náwracám / verto, conuerto. náwrocenie / conuersio. náwrot / Heliotropium, herb.

Náwykam / Assuesco, assuesco.

Náydzie / Inuenio, reperio, offendo, deprehendo. In prat: náytajem. inf. náleżć. Náleženie / Inuentio. náleżyciel & náleżca / Inuentor, autor. náleżnie / munusculum, quod pro restitutione rei amisse & repertae alicui datur.

Náwgrawam / Irrideo, illudo, deludo, subsanno. náwgrawanie / Illusio, subsannatio. náwgrawacz / Irrisor, subsannator, cauillator.

Náymute / Loco, conduco. náymny /

N A

zemny/ Meritorius, conductiti-
us, locatus. Naymit & náyem/
nife/ mercenarius. Item, manceps,
náyecie/ & náyem/ Conductio,
locatio. naymác/ Locator.

Ná zad/ Retró, retrorsum.

Ná játuř/ Postridie, nájá-
tutřny/ posterus.

Ná jámtar/ Indeclin: Super-
uacuuus, superuacaneus, superfluuus,
residuus, redundans.

Ná žbyt/ Nimis, nimium.

Ná žyřbam/ Offendo, incido,
deprehendo.

Ná že/ vide nágt.

Ná žnácjam/ Annoto, ascribo,
asigno, consigno, designo: deter-
mino, constituo, adumbro.

Ná žywam/ Voco, nomino, ap-
pello. ná žywisko/ Nomen.

N E

Nec/ Inesco, allicio.

Nedžá/ Miseria, egestas, cala-
mitas, nedžny/ miser, calamito-
sus, afflictuus, atumnuus. nedžnife
subst: miser. nedžnicá/ misera.
nedžete/ decreasco, deficio, vile-
sco, ad paupertatem redigor.

Nerlá/ Ren.

N I

N I

Nie/ Nihil, nicute/ in nihilum
redigo, abrogo, antiquo. nie doo
brego/ Nequam, nebulo. siele-
stus, furcifer.

Nie/ Filum, nife/ dimin.

Niezemny/ & nifezemny/ vi-
lis, tenuis, vulgaris, abiectus, con-
temptus, absurdus, frivulus, va-
nuus, mutilis. niezemnošć/ & nife-
zemnošć/ vilitas, absurditas.

Niderland/ ex germ: Belgium,
& Belgicum, Germania inferior,
Niderlanczi/ Belga.

Nie/ Haud, non, ne. In compo-
sitione vim habet privatiua a.

Niebacze/ Indulgeo, connueo,
permitto, non obseruo, non anim-
aduerto. niebacžny/ Inconfidera-
tus, imprudens, improuidus, ma-
lus, peruersus, sceleratus.

Niebespieczny/ Periculosus. nies-
bespiecznošć/ & niebespieczeni-
stwo/ periculum.

Niebiegły/ Imperitus, niebies-
głošć/ Imperitia.

Niebo/ Caelum. niebiosá/ plur:
Caeli. Niebieſti/ Caelestis.

Niebogł/ miser. nieborak/ Idē.

Nieboraczek/ niebożaczko/ dimin:

Nieboſczek/ Defunctus, mor-
tuus.

N I

znu. nteboſęciel/ & nteboſęci
Powie/ Manes, umbra, defuncti.

Niebytny/ Absens. niebytność
absentia.

Niechce/ Nolo. niecheć/ &
niechuć/ odium, simulas, inui-
dia. malevolentia. niechettwy/
Infensus, inimicus, inuidus.

Niecka/ Orca, alueus.

Niecnorá/ Scelus, facinus, ste-
gitium. improbitas. Item, nequā,
nebulo, furcifer. niecnottwy/
Scelestus, sceleratus, improbus,
flagitiosus, nefarius, nefandus.

Nieco/ Aliquid, nonnihil.

Nieczyſty/ Immundus, impu-
rus, impudicus, libidinosus. nte-
czyſtość/ Immundities, impuri-
tas, impudicitia, incestus.

Niedawno/ Nuper.

Niedbam/ Negligo, non curo.
niedbály/ negligens, oscitans. so-
cors, piger, ignavus, securus, re-
missus, perfunctorius. niedbatość
& niedbáltwo/ negligentia, so-
cordia, incuria.

Niedobyt/ Inexpugnabilis,
firmisimus, munitissimus.

Niedochadżam/ Abortio. nte-
dochodżiec/ abortus.

Niedotadę/ Analecta, ciborum
reliquia. Niedo-

N I

Niedolejny/ Miser, afflictus,
arumnosus.

Niedonoſony/ Præcox, imma-
turus.

Niedopuszczam/ veto, prohi-
beo, interdico.

Niedorobiony/ Imperfectus,
impolitus, non elaboratus.

Niedostęgly/ Imperscrutabilis.

Niedospálny/ Industrius. nte-
dospáleć/ Pilolella, herb.

Niedostápe/ Deest, deficit. nte-
dostáteć/ defectus, egestas, cari-
tas, inopia, penuria. Item, viciū,

labe, macula, infirmitas. ntedo-

státeczny/ Pauper, egenus, inops.
Item, Mancus, infirmus.

Niedostály/ Immaturus.

Niedostępný/ Inaccessus.

Niedosty/ Citus, immaturus.
Item, quod non ex sententia suc-
cedit.

Niedowterżam/ Diffido, dubi-
to. Niedowtárstwo/ diffidentia,

incredulitas.

Niedowżáły/ Crudus, non co-
ctus, immaturus.

Niedowżęze/ Cæcutio. ntedo-
żorny/ Inuisibilis, quod visu quis
assequi non potest.

Niedźtela/ Dies dominica, dies
solus.

N I

solis; feria prima. Niedźielny / Festus, dominicalis.

Niedźwiatek / Scorpium. & scorpio.

*Niedźwiec / vrsus. Niedźwieci-
ca / vrsa. niedźwiedź / vrsinus.*

*Nieforemny / Absurdus, incon-
ueniens.*

*Niefortunny / Infelix, sinister.
infaustus.*

*Niegodny / Indignus, ineptus.
niegodność / Indignitas.*

*Niekarany / Impunus. nieka-
rność / Impunitas.*

*Niekiedy / Nonnunquam. ali-
quando, quandoq., interdum,
quondam, olim.*

*Niekrzeczny / vilis, vanus, fri-
uolus. nihil ad rem faciens.*

*Niektory / Quidam, aliquis,
nonnullus.*

*Nielutość / Immitis, immi-
sericors.*

Niemiec / Germanus, Teuto.

*Niemca / Germana, niemiecki /
Germanus, Teutonicus, Aleman-
nicus. Niemiecka ziemia / albo*

*Reśa niemiecka / Germania, Teu-
tonia.*

*Niemterny / Intemperans. nie-
mternosć / Intemperantia.*

Niemos-

N Y

*Niemoge / Nequeo, non pos-
sum. Item, Aegrotor labori, de-
cumbo. niemoc / morbus. niemoc-
ny / Aeger, egrotus, infirmus.
imbecillus.*

Niemowiatko / Infans.

Niemny / Mutus, elinguis.

Nienadany / Infelix.

*Nienadziany / Inopinatus, in-
expectatus.*

*Nienasycony / Insatiabilis, in-
explebilis.*

*Nienawidze / Odi, odio prose-
quor. odio habeo. nienawisć / O-
dium, simultas. nienawisny /
odiosus.*

*Nieobecny / Absens. Nieobeco-
ność / Absentia.*

*Nieobieżony / Effrenis, indo-
mitus.*

*Nieobludny / Syncerus, apertus,
candidus.*

Nieobrzeżany / Incircumcissus.

*Nieobrzeżka / Preputium dicitur
in sac. script:*

Nieodczwany / Irreuocabilis.

Nieodmienny / Immutabilis.

Nieodwołany / Irreuocabilis.

*Nieoprocony / Lasciuus, petu-
lans, indomitus, petulcus.*

*Nieptodny / Sterilis. Nieptodo-
ność / sterilitas. Niepo-*

N I

Niepobożny / Impius, ntepo-
bożność / Impietas.

Niepoczujny / Insensibilis.

Niepodobny / Absimilis, dissi-
milis. Item, Impossibilis.

Niepogoda / Tempestas, procel-
la, intemperies, importunitas,
niepogodny / Nimbosus, tempe-
stuosus, procellosus.

Niepośalany / Illibatus, imma-
culatus, incontaminatus, inteme-
ratus.

Niepośoy / Inquies, bellum.
Item, Importunitas, molestia.

Niepomazany / Idem quod nte-
pośalany.

Nieporuszony / Immotus, Im-
mobilis.

Niepospolity / Singularis, egre-
gius, eximius, insignis, notabilis,
rarus, exquisitus, incomparabilis.

Nieposętagliwy / Incontinens,
libidinosus. nteposętagliwość /
Incontinentia.

Niepożytek / Damnum, calami-
tas, iactura. ntepożyteczny / In-
utilis.

Niepr / Borysthenes.

Nieprawny / Iniquus, iniurius.
Item, Adulterinus. nteprawność /
Iniquitas, improbitas, malicia.

Nieprze-

N I

Nieprzebity / Inuietus, incon-
fossus.

Nieprzewyższony / Inuietus.

Nieprzyjaźni / Odium, simultas.
nteprzyjaźliwy / Insensus, inimi-
cus.

Nieprzystępny / Inaccessus.

Nieprzutomny / Absens, nte-
przutomność / Absentia.

Nierad / Inuitus.

Nieręch / Tardus.

Nierozmysłny / Incogitans, im-
meditatus.

Nierostropny / Imprudens, stu-
pidus, stolidus, nierostropność /
Imprudencia, stoliditas.

Nierówny / Impar, dispar.

Nierozwyślany / Inextricabilis.

Nieruchomy / Immobilis.

Nierząd / Confusio, Item, Lu-
xus, luxuries, libido, stuprum,
fornicatio. nierządny / Libidino-
sus, luxuriosus. nierządnicą /
Scortum, meretrix, prostibulum.

Nierzęc / Nedum, ut non dicā.

Nieślachetny / Ignobilis, ob-
scurus.

Nieśtonny / Fallax, dubie fi-
dei, mendax.

Nieśmączny / Insipidus, fatuus.

Nieśmiertelny / Immortalis, e-
ternus.

N n n

N I

ternus, perpetuus, niesmiertel-
ność / Immortalitas.

Niesplu / Mespillum, herb:

Niespodziewany / & per Syn-
copen, niespodziany / Inopinatus,
inexpectatus.

Niespokorny / Inquietus, irre-
quietus, turbulentus, seditiosus.

Niesposobny / Non aptus, in-
eptus, non idoneus, inhabilis, in-
utilis.

Niesprawiedliwy / Iniustus, ini-
quus, iniurius, niesprawiedli-
wość / Iniustitia, iniuria, pra-
iudicium.

Niestateczny / Levis, vagus, in-
constans, Niestateczność & nie-
statek / Leustas.

Niestety / & niestoty / Eheu,
proh dolor.

Niestroyny / Incomptus, incul-
tus, non ornatus. Item, Dissonus,
niestroynność / dissonantia.

Niestworny / & niestworny /
discors, contumax, rebellis, nie-
stworność / Discordia, contuma-
cia.

Nieszczęście / Infortunium, ma-
lum, damnum, nieszczęśliwy / In-
faustus, infelix, infortunatus, si-
nister.

Nietrąfny /

N I

Nietrąfny / & nietrefny / Ab-
surdus, inconueniens.

Nieuczony / Indoctus, rudis, in-
ers, ignarus, imperitus. Nieu /
Idiota.

Nieuwąplivy / Longanimus,
premeditatus, consultus. nieu-
wągpliwosć / Longanimitas.

Nieuleczony / Incurabilis, insa-
nabilis, immedicabilis.

Nieumtem / Nescio, ignoro. nte-
umietetny / Ignarus, rudis, im-
peritus, nieumietetność / Impe-
ritia, ruditas, ignorantia.

Nieuprząwny / Horridus, squa-
lidus, incultus, de agris dicitur.

Nieutulony / Implacabilis.

Nieujety / Inexorabilis.

Niewczas / Nom: Incommodi-
tas, importunitas, molestia. Ad-
uerb: Immaturè, importund, in-
tempestiue, niewczesny / Immatu-
rus, intempestiuus.

Niewdzięczny / Ingratus, nie-
wdzięczność / Ingratitudo.

Niewiasta / Mulier, femina,
niewiastka / muliercula, famella.
Item, Nurus, niewieści / mulie-
bris, femineus, femininus, nte-
wiesciuch / vir mollis, effemina-
tus. niewiescinnice / matrix. Loci
muliebres.

Nie

N I.

Niewiem/ Nescio, ignoro, nles
wiadomy/ Ignarus, inexpertus.
niewiadomość/ Ignorantia, im-
peritia.

Niewinny/ Insons, innocens, in-
noxius, niewinność/ innocentia.

Niewod/ Sagena, verriculum.

Niewola/ Coactio, servitus,
captivitas, niewolstwo/ Idem,
niewolnicę/ Servus, captivus,
mancipium, niewolnicą/ Serva,
captiva.

Niewrzedą/ Homo dissolutus,
scurra, ardelio, nequam.

Niewstydy & niewstydlwość/
Impudentia, niewstydlwoy/ Im-
pudens.

Niewyczerpány/ Inexhaustus.

Niewyłowiony/ Ineffabilis,
inenarrabilis.

Niezbedny/ Inevitabilis.

Niezbożny/ Impius. Niezboż-
ność/ Impietas.

Niezbytny/ Immutus, immobilis.

Niezgodą/ Discordia, discre-
pantia, dissidium, niezgodny/ di-
scors, dissonus, niezgodzamy się/
discrepo, dissideo, dissono, discordo

Niezliczony/ Innumerabilis, im-
mensus.

Niezmierny/ Immensus, immo-
dicus.

Niezná

N I.

Nieznátoomy/ Ignotus, pere-
grinus.

Nieznásta/ Simultas.

Niezwyćezony/ Inuictus, in-
expugnabilis.

Niezwyćly/ & niezwyćzany/
Inusitatus, insolitus.

Niezwyćliwy/ Invidus, maleuo-
lus, niezwyćliwość/ Invidia, ma-
levolentia.

Nigdy/ Nunquam.

Nigdyż/ Nullibi, nusquam,
nuspam.

Nieśkiele & Nieśkole/ minimè,
nequaquam, neutquam.

Nieśzemny/ vide nieśzemny.

Nieś/ Nullus, nemo.

Ninte/ Nunc, iam, modo, Nto
nieśby/ Hodiernus, praesens, mo-
dernus.

Ninog & ninogá/ Mustela
lenis, mustela lacustris.

Niośe/ Fero, gero, porto.

Niśti/ Humilis, demissus. Niś-
skość/ Humilitas. Niśko/ Infra.
niśny/ Inferius, niśná/ planities,
campestris, niśny/ Inferior.

Niśczete/ vilescio, tabesco, in
nihilum redigor.

Niśá/ vide Niś.

Niśá & Niśiná/ vallis.

N n n z Noc/

N O.

Nox/ Nox. noctny/ nocturnus.
nocule/ pernocto. nocleg/ per-
noctatio.

Nogá/ Pas. noſſá/ dim: no-
gawſá & nogáwicá/ Soccus, ti-
biale. noglec/ Nequam, nebulo,
furcifer. Item, Cadaver.

Nogietek/ Ambrosia, caltha, ca-
lendula. herb.

Nor/ Mergus. Item. urinator.
norek/ dimin: norze/ mergo, im-
mergo.

Norá/ Latibulum serpentum.

Nos/ Nasus, rostrum. nosek/
dimin: noſaty/ nasutus. nozdrze/
nares.

Noſe/ Fero, gero, gesto. por-
to, baiulo. noſente/ monile, tor-
ques. noſnytel/ Baiulus. noſidto
Gerula, veſtis.

Nowy/ Novus. recens. nowoſci
novitas. nowiná/ Rumor, fama.
Item, Nonale. nowotny/ Re-
cens. nowiuchny/ novellus. now/
Novilunium. nowaſ/ novitius,
tyro.

Noz/ Culter. nozie/ Cultellus.
nozyca/ Forſex. noženſá/ va-
gina. nozownik/ Faber cultrarij.

N V.

Nuce/

N V.

Nuce/ Cogo, adigo. nucenie/
Coactio.

Nuz/ nuje/ Age, agendum.

INCIPIENTIA

ab O.

O Prepos: ſignificat De, ut o
zdrowiec mi idzie/ de ſalute
mea agitur.

O B.

Obá & obádwa/ Amba, utro-
que. oble & obiedwie/ utraq. obo-
le/ utrumq.

Obaczynam/ Sentio, intelli-
go, animaduerto.

Obalam/ Deicio, ſterno, pro-
ſterno. obalam ſie/ Corruo, con-
cido. obalencie/ ruina.

Obárzaniek/ Spira.

Obawam ſie/ Metuo, timeo,
vereor.

Obchodze/ Obeo, ambio, cir-
cumceo. Item, Celebro. obchodze
ſie/ Ago, tracto, conuerſor. ob-
chod & obeſcie/ Ambitus, circui-
tus. Item, Conuerſatio, conui-
ctus. Item, Ferie, ceremonia, ri-
tus. ſolennitas, feſtum.

Obciażam/ Onero, grauo, ag-
grauo. obciażony/ Oneratus, onu-
ſtus.

O B.

flus. obciążenie / Aggravatio, grauamen, onus, molestia. obciążi / lżyć / grauis, onerosus.

Obciąć / Puto, amputo, detruncō. obciąć / putator.

Obciąć / Conuersor, conuiuio. obciąć & obciąć / conuersario.

Obciąć / alienus, alienigena, exterus, externus, exoticus, peregrinus.

Obciąć / Dono, munero, orno. obciąć / pradius, ornatus. obciąć / Donatio, muneratio.

Obciąć / Praesens, obciążenie / praesentia.

Obciążenie / vide obciążenie.

Obciążenie & obciążenie / Infamo, traduco, calumnior. obciążenie / traductio, infamatio. obciążenie / Famus, contumeliosus.

Obciążenie / c. vide obciążenie.

Obciążenie / vide obciążenie.

Obciążenie / Frugalis, comis, humanus, affabilis. Item, Cinctus, circumflus, circumdatus.

Obciążenie / Cingo, circundo, amplector.

Obciążenie / Aspicio, contemplor, obciążenie / Respicio, retrospectio, obciążenie / contemplatio, aspectus, intuitus.

Obciążenie

O B.

Obciążenie / vide obciążenie.

Obciążenie / Cingo, circundo, obsideo. In prat: obciążenie / In fur: obciążenie.

Obciążenie / Ambedo, obedo, arredo. obciążenie / Cibis me repleo. obciążenie / prandium. obciążenie / prandeo. obciążenie / pransorius.

Obciążenie / Explico, explano, declaro. obciążenie / declaratio, explanatio, explicatio, exegesis.

Obciążenie / Oblatio, sacrificium, victima, holocaustum.

Obciążenie / Reuelo, manifesto, obciążenie / Reuelatio.

Obciążenie / Promitto, recipio, spondeo, polliceor. obciążenie & obciążenie / promissio.

Obciążenie / Eligo, deligo, seligo, creo. obciążenie / Nauo, vaco, versor, operam do, disco, studeo, incumbo. obciążenie / Electio, delectus, optio.

Obciążenie / Indumentum.

Obciążenie / Suspendo, crucifigo, In crucem ago. obciążenie / Laqueo vitam finio. obciążenie / Furcifer, suspendio dignus, laqueo dignus.

Obciążenie / Obequito, domo equos, mansuefacio. obciążenie / domitor equorum. Obciążenie /

O B.

Obluam/ Affigo. obliante/ &
oblic/ Aulaa, quibus parietes ex-
ornantur.

Obluadā/ Cingo, appono, affigo.

Obluapiam/ Amplector. obliā
ptante/ Amplexus, us.

Obluam/ Circumuolo.

Obluam/ venor. obluo/
Prada.

Obligam/ Circumdo, cingo,
obsideo. oblige/ oblidio. obli-
genec/ oblidus.

**Obligam/ Perfundo, circum-
fundo.**

Oblu/ Teres.

Obligec/ & oblige/ Faci-
es, conspectus, praesentia. oblige
ny/ praesens.

Oblu/ Praetextus, species.

Obligam/ Caluesco.

Obligec/ Induo, vestio, amicio.

Obligam/ limbo, fimbria, lacinia

Obligam/ Nubes, oblidec/ nu-
becula. oblidec/ nubilus, nu-
bilosus.

Obligam/ Sponsus, nouus
maritus. oblidec/ Sponsa, no-
ua nupta.

**Obligam/ Spectrum, oblidny/
vaser, callidus, simulatus, Hypo-**
criticus, oblidnec/ Hypocrita,
oblidnec/ Hypocritus.

O B.

Obluam/ Glubo, deglubo,
decortico, excorio.

Obluam/ Calumnior, ob-
trecto, defero. oblidnec/ oblidnec-
fā/ & oblidnec/ Calumnia.
opprobrium. oblidnec/ Calum-
niator, oblidnec/ suseruo.

Obluam/ Abominabilem
facio. oblidnec/ Abominabilis
fio. oblidnec/ Abominatio.

Obluam/ Nudo, denudo, de-
traho, excorio.

Oblu/ Absis, circumferentia
rote, curuatura rota.

Obluam/ vaser, callidus, a-
stutus, versipellis.

Obluam/ Bonile, stabulum.

Obluam/ & oblidnec/ Am-
bidexter.

Obluam/ Anceps, viring,
acutus.

Obluam/ oblidnec, astringo,
oblidnec, deuincio. oblidnec
nie/ & oblidnec, obligatio, lex,
conditio, pactum, oblidnec/
obligatus, deuinctus, obnoxius.

Obluam/ penula, humerale,
amiculum.

Obluam/ Castra, tentorium, sta-
tina. oblidnec/ adiect: Castrensis,
sufst: Mensor, metator, castra-
metator.

Obluam/

O B.

Obrabam/ pramunio, obraz/
 & obreb/ Sepes, sepimentū. Item
 Merces, pramium, peculium.

Obracam/ verto, inuerto, in
 gyrum ago. obrot/ Circumuolu-
 tio, rotatio. obrotny/ versatilis,
 volubilis.

Obrachute/ Rationem inco,
 computo, rationem subduco.

Obramute/ Fimbrio, fimbriā
 affuo. obrámovánte/ Fimbria.

Obraz/ Imago, simulachrum,
 statua. obrazniē/ statuarium.

Obrążam/ Lado, offendo, scan-
 daliżo, Item, Saucio, vulnero.
 obrążenie/ & obrążłā/ offensio,
 scandalum.

Obręcz/ Circulus. obręczłā/
 dimin:

Obroł/ Demensum, diariū, pens
 sum. obrocny/ diarius, cibarius.

Obrontam/ Munio, protego,
 defendo. obronny/ munitus, fir-
 mus. obronā/ protectio, defen-
 sio, munio, propugnaculum.
 Item, Apologia, vindicia. obroń-
 cā/ Protector, defensor, propu-
 gnator, patronus.

Obroś/ Millus, & um.

Obrudżam/ Sordido, maculo,
 inquino, polluo.

Obrus/

O B.

Obrus/ Mappa, obrusē/ map-
 pula.

Obrylam/ Oblatro, oggannio,
 laceſſo, inceſſo. conuicijs peto.

Obrzywam/ Auello, decerpo,
 In pret: oberwatem/ Inde obero
 wipoleć/ Fur, furcifer, ardelio,
 scurra. obrzywłā/ Anulſio. Item,
 Prada, lucrum.

Obrząd/ Ritus, Ceremonia.
 obrzędny/ Ritualis, ceremonialis.

Obrzezute/ Puto, amputo, de-
 trunco, circumcido. obrzezłā &
 obrzezanie/ Circumcisio, obrze-
 zaniec/ Circumcissus, recutitus,
 Hebraus, Iudeus.

Obrzym/ Gigas, Cyclops. Po-
 lyphemus, obrzymowy/ Cyclopico.

Obrzucā sie/ Increpo, inuehor.

Obrzydżam/ Abominabilem
 facio. obrzydżam sie/ Abominabi-
 lū ſio. Obrzydly/ abominabilis,
 detestandus. obrzydzenie/ & o-
 brzydłość/ abominatio.

Obrzadam/ Circumsideo.

Obstárżalny/ Senex, decrepitus,
 prouecta atatis, obstárżałość/
 Senectus, prouecta atas.

Obstępute/ Cingo, circundo,
 circumſto. obſtępiony/ Cinctus.

Obtaczam/ Cingo, circundo. ob-
 uoluo, circumuoluo. Obuch

O B.

Obuch / Caput securis, id est,
ior pars perforata, cui manu-
brum inferitur.

Obudzam / Excito, expergescio.

Obuwam / Induo, calcio. obuio
Calciamentum.

Obwârute / Munio, custodio.
presidia colloco, presidys firmo.
Item, Caueo, consulo.

Obwieſzczam / Notifico, notum
facio, significo, indico, certiore
facio.

Obwitezute / Ligo, obligo, vin-
cio. obwiazta / obligatio, obwiaz-
ta. Cestus, cingulum, fascia.

Obwintam / Accuso, insimulo.
obwintente / Actusatio, insimu-
latio.

Obwityam / Obligo, reuincio.

Obwodze / Circumduco.

Obwadam / vide obiadam.

Obwawtam / vide obiawtam.

Obyczay / Mos, ritus, consue-
tudo. Item, Modus, ratio, lex,
conditio. Item, Habitus, qualitas.
Obyczayny / Ciuilis, urbanus, mo-
ratus, modestus. obyczaynoſci /
Ciuitas, urbanitas, modestia.

Obywatel / Incola, inquilinus,
ciuis, municeps.

Obżaluit / Desero, accuso. ob-
żalowa

O B.

żalowanie / Delatio, accusatio.
obżalowan / Reus, accusatus.

Obżeram sie / voro, heluor, in-
gurgito, inebrior. obżarty / edax,
vorax, gulosus. obżarstwo / gula,
crapula, edacitas, ingluuies. ob-
żerca / Edax, heluo.

O C.

Ocet / Acetum, octomy / aceta-
rium. oczony / acetosus.

Ochaptam sie / Assimilor, simi-
lis sum, similis videor.

Ochedożam / Purgo, mundo,
colo, como, abstergo. ochedożny /
mundus, cultus, comptus, decorus,
ornatus. ochedostwo / Cultus, de-
cor, mundities. ochedoſtwa / mun-
dus muliebris.

Ocheczniat / Freno, domo,
compeſco.

Ochladzam / recreo, reficio,
refrigero, releuo, relaxo, refocil-
lo. ochlodzente / Recreatio, refo-
cillatio. ochlodza / delectatio, vo-
luptas.

Ochmistra / Praefectus aula,
magister aula.

Ochotny / Alacer, im-
vegetus, festinus, gnauius, iucun-
dus. ochota / alacritas, industria.

Ochramiam /

O C.

Ochramiam / Mutilo. claudum facio.

Ochramiam / Tueor, defendo. ochrona / defensio.

Ochrápteie / Rauesco. ochrápiaty / Rancus, rancus.

Ochucham & ochuchne / Afflo.

Ociagam sie / Detrecto, tergiversor.

Ociec / Pater, genitor. oycow & oycowsti / Paternus. oyczysty /

patrius. oyczizná / Patria, natale solum. Item, Patrimonium. oyczic / Indigena. oyczym / vitricus.

Ocieram / Tergo, abstergo. In pr. otártem / Inf: otrzeć.

Ociety / Contumax, obstinatus, pertinax, obstipus, immorigerus, proterus. ocietność / contumacia, obstinatio.

Ocene / Euigila, expergiscor.

Ocofam / Domo, cicur, mansuesfacio. ocofany / domitus, cicur, mansuetus. ocofanie / domitio, cicuratio.

Ocucam sie / & ocuce / Euigilo, expergiscor.

Oczekawam / Expecto, operior, prestolor. oczekawanie / Expectatio.

Oczysztam / Turgo, mundo. purifico. oczyszczanie / purificatio.

O C.

Oczko / vide oco.

Oczosawam / Depecto, amputo, detruncō. Item, Desquamo.

Oczywisty / vide oco.

O D.

Od / Prap: A, ab, de.

Odártem / odárty / vide odżle ram.

Odbiegam / Ausugio, desero. derelinquo.

Odbieram / Capiō, accipio, recipio, decerpo.

Odbijam / Depello, repello, propello, propulso, retundo. repercussio. Item, Recupero. odbicie / Recuperatio.

Odbolecie & odbolimam / Occalleo, dolorem non sentio.

Odchlántam / Deuora, debisco. odchlani / vorago, abyssus, barathrum.

Odchodze / Abeo, discedo, digredior. odchod & odeście / Recessus, discessus, abitus.

Odcitagam / Abstraho.

Odcinam / Amputo, auello, abscindo, praeido.

Odczaidusá / Prado, latro, sicarius.

Oddáne / & oddawam / Reddo, tra-

Oco

do, tra-

O D.

do, trador, restituo, rependo, re-
tribuo, remunero, recompensio.
oddante/ & oddawante/ Talio.
redditio, retributio, recompensa-
tio, oddawca/ Retributor, re-
compensator.

Oddalam/ Alieno, abduco, re-
lego, auerto.

Oddycham/ Anhele, respiro,
oddech/ Anhelitus.

Oddynam/ Difflo, sufflo, In
prat: oddalem/ Inf: oddac/ oda-
dmá/ Bucco, onis.

Oddzialawam/ Reddo, refero
gratiam, recompensio beneficium.

Oddzielam/ Segrega, amoueo,
Item, Distribuo.

Oddziceram/ Auello, reuello.

Odeście/ vide odyde.

Odespod/ Infra, odspodny/
Inferior.

Odetchnie/ Respiro, odetchnies-
tie/ Respiratio.

Odety/ vide odynam sie.

Odeymute/ Demo, adimo, au-
fero, prino, eripio, praripio, amo-
ueo, intercludo, intercipio. In
prat: odiatem/ Inf: odiać. odeny-
mowante/ & odieście/ Ereptio,
priuatio, ademptio.

Odezwanie/ vide odywym sie.

Odgai

O D.

Odgantam/ Depello, repello,
propello, propulso.

Odoginam/ Reclino, reflecto,
recuruo.

Odgntewam sie/ placor, deser-
beo, irasci desino.

Odgromiam/ Amoueo, depet-
lo, repello.

Odiade/ Abeo, discedo, ad iter
me accingo, In prat: odiachalem.

Odiatem/ odiać/ vide odeny-
mute.

Odistam/ Repeto, recupero.

Odeazule/ Lego, as, odeazas-
nie/ Legatum.

Odeine & odeinam/ Declino,
deficio.

Odekladam/ Repono, sepono,
Item, differo, protraho, procrasti-
no. Item, desuesfacio. odekladam

sie/ desuesco, desuescio, dedisco.

Odekratam/ Abscindo, ampu-
to, resco, auello, praeido.

Odekrivam/ Aperio, nudo, de-
nudo, retego, detego, reuelo.

Odeupuit/ Redimo, libero, odi-
Eup/ precium redemptionis, ly-
trum: odeupny/ Redemptibilis,

redemptitiis, odeupiente/ Re-
demptio, liberatio. odeupiciel/

Redemptor, liberator.

Odelaczam

O D.

Odlaczam/ Segrego, seiungo, semoueo, separo.

Odlamuje/ Decerpo.

Odoje/ Sepano. **odlog/** Nale.

Odmacam/ Conturbo, perturb. **odmet/** Conturbatio, perturbatio.

Odmawiam/ Denegā, abnuo, renuo, recuso. Item, **Obstrepo.** oblatro, oggannio, responsa. **odmowienie/** & **odmowa/** Denegatio, recusatio, repulsa.

Odmiatam/ & **odmiotam/** Abigcio, rejcio, remoueo, reprobo, respuo, repello. **odmiot/** Repulsa.

Odmieteczam/ Emollio, humecto, Item, Lenio, mitigo, placo.

Odmientam/ vario, muto, immuto, permuto. **odmientny/** mutabilis. **odmientnośc/** vicissitudo. **odmianā/** & **odmientienie/** mutatio, permutatio. **odmientcā/** mutator.

Odmierzam/ Demetior.

Odmietam/ vide **odmiatam.**

Odmładzam/ Renouo, reparo, restauro. **odmładzam sie/** odmłodnie & **odmłodnienie/** Renouor, reuuenesco, repuerasco.

Odmruś

O D.

Odmruśawiam/ Oggannio, obstrepo, oblatro.

Odmuśkule/ Relino.

Odmuśkam/ Renouo, semoueo. Item, **Protrudo.** **odmuśkam sie/** Recedo, succedo.

Odnasam/ vide **odnośe.**

Odnawiam/ Nouo, renouo, reparo, restituo, restauro. **odnawiam sie/** Renouor, recrudesco. **odnowienie/** Renouatio, restauratio.

Odnogā/ ostium, brachiū fluij, vel maris. **odnoścā/** dimin:

Odnosze & odnasam/ Aufcero, deporto, reporto. Item, patior, suffero, sustinco.

Odooczetwam/ Aperio, detego, retego.

Odpadam/ Decido, deficio, descisco. **odpady/** deciduus. **odpadnienie & odpady/** defectus, apostasia.

Odpajellnā/ Intertrigo.

Odpedzam/ Abigo, depello.

Odpici/ &c. vide **odpinam.**

Odpiczetule/ Aperio, resigno, recludo.

Odpieram/ Resisto. Item, Conuincio, impugno, refello, refuto, confuto. **odpieranie/** & **odpor/**

000 2 & oda

O D.

Odparcie / Impugnatio, confutatio, refutatio. odporny / Aduersus, aduersarius, contrarius. Item, Rebellis, contumax. odporca / Impugnator. Antagonista.

Odpinam / Effibulo, explico, soluo. In prat: odpiałem / Inf: odpiałe / Inde odpieć / & odpinanie / Effibulatio, solutio.

Odpisute / Rescribo, ad literas alterius respondeo. odpis / Rescriptio, responsum.

Odpłonią / Deserbo, irasci desino.

Odpoczywam & odpoczynam / Quiesco, requiesco, recumbo, cesso, respiro. odpoczywające / & odpoczynę / Quies, requies, respiratio.

Odpór / &c, vide odpteram.

Odpowiedam / Respondeo, Itē, Bellum denuncio, clarigo. odpowiedę / Responsio, responsum. Item Clarigatio, belli denunciatio. odpowiednie / Hostis, odpowiedny / Hostilis.

Odprowadzam / Ablego, amando, dimitto. Item, Absoluo, perficio. odprowad / Ablegatio, missio, dimissio.

Odprowadzam / Comitor, deduco.

Odpzy

O D.

Odpzyślegam / Abiuro, eiuro. Odupeczę / Ignosco, remitto, dimitto, condono. odupeczęnie / Remissio, odpust, venia, indulgentia, encenia.

Odrabiam / Tero, protero. In minutis partes conuello. odrobina Mica, fragmentum, odrobinka / dimin:

Odradżam / Regenero. odrodzenie / Regeneratio, odradżam się / Degenero. Item, Renascor. odrodek / Degener.

Odradżam / Dehortor, dissuadeo.

Odrápam / Lacero, dilacero. odrápamy / adiect: & odrápające / subst: Lacer, pannosus, pannus obitus.

Odrążam / Depello, repello, amoueo.

Odrwam / Abstraho, auello, reuello. odrwam się / Descio, descisco, decedo. odrwana / Abstractio, auulsio.

Odrobiną vide odrobiam.

Odrzekam się / Detestor, eiuro. odrzekające / detestatio, eiuratio.

Odrzynam / Puto, amputo, rescico, abscindo, recindo, pracido. odrzynacz / putator.

Odrzeć /

O D.

Odrzecz / &c. vide odzieram.

Odrzucam / Abjicio, rejicio, reprobo, respuo. odrzutny / & odrzutny / vilis, abiectus, contemptus, reprobus.

Odsadzam / Abiudico. odsadzam / Proscribo, bannio, igni & aqua interdicto.

Odsiecam / Pracido, succido. Item, Recupero, suppetias fero, è manibus hostium eripio. odsiecz / Recuperatio, suppetias. przybiec na odsiecz / Ferre suppetias.

Odstąkute / Resilio, retrocedo.

Odstantiam / Tego, reuelo.

Odstugute / Reddo, gratiam refero, recompensio.

Odsnowam / Telam retexo.

Odszpodny / vide odeszpod.

Odstawiam / & odstawiute / Amoueo, remoueo, semoueo, repono, sepono.

Odstaje / & odstawam / Decedo, desisco: munus seu officium resigno. odstanie / decessio.

Odsiepute / Recedo, deficio. odstapiente / defectio. odstapca / Apostata.

Odszraszam / Deterreo, absterreo, protelo.

Odsyłam / Ablego, relego, amando, Item, Reddo, restituo.

O D.

Odszczekawam / Oblatro, oggannio.

Odszczepam / Diffindo, rescio, amputo. odszczepientec / Schismaticus, hereticus, apostata. odszczepientstwo / Schisma, Apostasia.

Odsznurute / ex germ: Reuincio, soluo, effibulo.

Odszczam / Auoluo, renoluo, amolior, demolior.

Odszczam / Desiderare desino, capit me satietas.

Odszczam / Depello, repello, repercutio. odszczam / Repercussio.

Odszczam / Desuesfacio. odszczam / desuesco, desuesio, dedisco.

Odszczam / Auoco, abalieno.

Odszczam / Auoluo, renoluo.

Odszczam / Murmuro, musito, responso, oggannio, obmurmuro.

Odszczam / Decoquo, recoquo.

Odszczam / Par pari refero, gratiam refero, retalis, hostio, rependo, recompensio.

Odszczam / Tempus pomeridianum. odszczam / Pomeridianus. odszczam / Canam absoluo.

Odszczam / & odszczam / Ianiter, ostiarius. Odszczam

O D.

Odwięzute / Soluo, religo, expedio.

Odwyplawam / Extrico, explico, expedio.

Odwiłżam / Humecto, irriigo, Item, Lenio, mitigo. **odwiłżenie** / Irrigatio. **odwiłżly** / Irrigatus, Irriguus.

Odwiłaczam / Prorogo, produco, differo, protraho, cunctor, procrastino, comperendino, remoror, morasnecto. **odwiłoczenie** & **odwiłoka** / Dilatio, mora, cunctatio, prorogatio.

Odwodze / Abduco, abstraho. Item, Refuto, impugno. **odwod** / Refutatio argumenti alicuius.

Odwoławam / Recanto, reuoco, retracto, palinodiamcano. **odwoławam sie** / Pronoco, appello. **odwołanie** / Renocatio, recantatio, palinodia, Item, Pronocatio, appellatio.

Odwoże / Aueho, deporto, reporto, restituo.

Odwracam / Auerto, prohibeo. Item, Agram proscindo, repastino. **odwrot** / Repastinatio. Item, versura, hoc est, Locus ubi boues arantes subsistunt seu retrocedunt.

Odwracam.

O D.

Odwracam. Idem quod **odwaram** Pam.

Odwyplam / Dedisco, desuesco. **Odwyde** / Abco, discedo, proprie curru. **odwydanie** / Abitus, discessus.

Odwyde / Abco, discedo, proprie pedes. **odwyde** / Abitus.

Odwydzam / Abco, discedo, proprie equo. **odwydz** / Abitus, discessus.

Odymam / Inflo, sufflo. **odymam sie** / Inflo, turgio, tumeo, intumescio. Item, Superbio. **odety** / Inflatus, turgidus, tumidus, sup. rbus.

Odżalute / Elugeo. **odżalowanie** / deploratus.

Odżeniam / Depello, repello, propello, propulso.

Odżiemny / Inferior, interior.

Odżieram / Nudo, denudo, detraho, decortico, excorio. Item, Lacer. In prat: **odżieram**. Inf: **odżier**. **odżier** / Lacer, pannosus, pannus obscurus. **odżieranie** & **odżieranie** / Detractio, excoriatio. **odżieranie** / detractor, excoriator, prado, latro, sicarius. **odżieranie** / Excoriator.

Odżierzawam / Impetro, acquirō.

O D.

quiro, exoro. Item, detineo, retineo. odzierzawam sie / Abstinco, cohibeo me, tempero mihi.

Odżiewam / Amicio, induo, vestio, tego. odżiew / Amictus, vestitus. odżiente / Indumentum, vestis, tunica, vestitus, habitus. odżiewálny / Opertorius. Ad tegendum & vestiendum aptus.

Odzywam / Auoco, renoco, In prat: odzywalem & odezywalem. odzywam sie / Promoco, appello. odezwány / Renocabilis. odezwante / Renocatio, recantatio, palinodia, litē, Frouocatio, appellatio.

O F.

Ofiarute / Offero, sacrifico, adaleo, immolo, rem sacram facio. Item, Offero, prabeo, exhibeo. Item, Defero, polliceor, ofiarą / Oblatio, hostia, victima, immolatio, sacrificium. ofiarowante / Oblatio, exhibitio, pollicitatio.

O G.

Ogalam & ogolam / Tondeo, rado. ogolente / Rasura.

Ogantam / Depello, ventulum facio. oganką / Flabellum, muscarium.

Oganisty /

O G.

Oganisty / Frondens, frondosus, ramosus.

Ogar / Canis venaticus, sagax, investigator.

Ogarniam / Complector, comprehendo. Item, Fauco, nutrio, defendo. ogarniente / comprehensio, Epitome, Methodus.

Ogteni / Ignis. ognitowy / Ignis. ognisty / Ignitus. ognisko / Focus. ognitowacz / Phœnix, avis nomen.

Oglastam / Mulceo, demulceo. Item, Cicuro, domo, mitigo, lenio, mansuefacio. oglastanny / Cicur, domitus, mitis, mansuetus.

Ogledute / Aspicio, conspicio, dispicio, speculo, viso. lustrō, contemplan. ogladante / Aspectus, respectus, contemplatio. oglad & ogledżini / Aspectus, visitatio seu salutatio sponsæ & primus gradus amoris.

Oglodawam / Ambedo, arrodo. oglodany / Ambesus, arrosus.

Oglusam / Aures obsundo, surdum reddo. Item Deprimo, opprimo, supprimo.

Ognisty / &c. vide ogten.

Ogolam / vide ogalam.

Ogon /

O G.

Ogon/ Cauda, ogonek/ dim:
ogonaty & ogonisty/ caudatus.

Ogorok/ Cucumer.

Ogorzety/ Aduror, coloror. o:
gorzaty/ Aduſtus, coloratus.

Ograniczam/ Limite, deter-
mino. ograniczenie/ Limitatio.
ograniczony/ Limitaneus, conter-
minus, finitimus. ogranicze/ con-
finium.

Ograza mnie/ Febricito. ograz-
ka/ Febris, paroxysmus.

Ogrod/ Hortus. ogrodek/ hor-
tulus. ogrobdny/ hortensis. ogrodo-
nik/ hortulanus, oſitor.

Ogromny/ Horridus, terribi-
lis, rigidus, ferox, teter, atrox,
trux, truculentus. ogrom-
noſci/ Truculentus, atrocitas.

Ogryzam/ Ambedo, arrodo.
ogryzety/ Quisquilia. proprie fol-
liculi granorum in pomis.

O H.

Ohydizam/ Traduco, cauſor,
calumnior, illudo, irrideo, pro-
fano, blaſphemo. ohida/ & ohia-
dzente/ Calumnia, illuſio, irriſio,
contemptus, profanatio, blaſphe-
mia.

O K.

Okaſute/

O K.

Okaſute/ & okaſawam/ Pra-
cingo, ſucciago.

Okaſzute/ Oſtendo, exhibeo,
demonſtra. Item, Praeco, praeto.
okaſzuteſie/ oſtento, iacto, ven-
dito. okaſzante/ Exhibitio, de-
monſtratio. okaſzaty/ Luculen-
tus, ſplendidus, conſpicuus. oka-
ſzatoſci/ Conſpicuitas. okaſzka/
delectus militum, diribitio.

Oſity/ & obſity/ Copioſus,
opiparus, optimus, abundans. oſi-
toſci/ Abundantia. oſituis/ A-
bundo.

Oſielzntam/ Cicuro, domo,
freno, cohibeo, manſueſacio. oſiela-
zntany/ Cicur, domitus, manſue-
tus, manſuefactus.

Oſladam/ Affigo. appono.
oſlady/ & oſladytini/ Cultrorum
manubria.

Oſtine/ Surdeſco.

Oſno/ Fenestra. oſtenko/ &
oſtienceko/ Fenestella, tranſenna.
oſtientka/ Fenestra lignea.

Oſe/ Oculus. oſeko/ dimin:
oſytwisty/ Oculatus, euident, ma-
niſeſtus.

Oſecam ſie/ Catullio, pario,
de brutis dicitur.

Oſolo/ Circum, circa, circiter.
plue

O K

plus minus, oſoliczny/ Finitimo,
conterminus. oſolicznoſć/ Con-
finium. Item, Circumſtantia. Itē,
Ambages.

Oſopawam/ Circumſodio. oſ
ſop/ Agger, vallum, caſtra. mu-
nitio.

Oſopćiam/ Fumo, infumo, fu-
migo. oſopćiały/ Fumus, fuma-
tus, infumatus, fumigatus, fuli-
ginofus.

Oſorzeniam/ Condio. oſorze-
niente/ Condimentum.

Oſraſam/ Idem quod oſorze-
niam. Item, Orno, exorno, deco-
ro. oſraſa/ Condimentum. Item,
Decor, decus, forma, eleganti-
venuſtas.

Oſrawam/ Amputo, pracido,
decurto.

Oſrajam/ Cingo, circundo.
oſrag/ Orbis, circus, corona, cir-
cuitus. oſraghy/ Rotundus, glo-
boſus, orbicularis. oſragloſć/
Rotunditas.

Oſreſam/ & oſreſam/ Limi-
to, determino, depingo.

Oſret/ Navis. oſretny/ &
oſretowny/ Nauticus.

Oſroć/ Cicuro, domo. oſro-
cony/ Cicur.

Oſrom/

O K

Oſrom/ Sine, abſq̃.

Oſrutny/ Atrox, dirus, ferus.
ferox, ſæuus, rēter, immanus. cru-
delis, horridus, horribilus, trux.
truculentus, beluinus, enormis.
oſruciń/ Tyrannus, ſanguinari-
us. oſrucnoſć/ & oſrucniſtwo/
Crudelitas, atrocitas, tyrannus.

Oſrzeżwiam/ Recreo, reſcio,
refrigero, reſocillo. oſrzeżwicie/
Recreor, reſcior, colligo me, col-
ligo vires, ad me redeo, conua-
leſco.

Oſrzyławam/ Acclamo, in-
clamo, claſicum cano. oſrzył/
Claſicum, tumultus, clamor, vo-
ciferatio.

Oſularnā/ Conſpicillum.

Oſun/ Perca, oſunieſ & oſus
naſieſ/ dimin:

Oſwittawam/ Deſtoreo.

O L

Olbtag/ Elbinga. Olbtagas
nin/ Cuius Elbingenſis.

Oley/ Oleum. oleyeſ/ dimin:
oleynowy/ Olearius, adiect: oleys
niſ/ olearius, ſubſt:

Oliwā/ & dimin: oliwca/
olea, & oliwa, oliwny/ Olearis,
oleaceus.

ppp

Olow/

O L.

Ołow/ Plumbum, ołowny &
 ołowtany/ plumbens, ołownta/
 Plumbifodina, ołowitka/ A-
 musis.

Olsz/ Alnus, olszowy/ alnus.
 olszina/ sylva alnis consita, alne-
 tum.

Oltarz/ Ara, altare, oltarz/ &
 dimin.

O M.

Omacam/ Palpo, omacmie/
 In tenebris, palpitando.

Omaczam/ Macero, intingo.
 irriego.

Omalute/ Delineo, depingo.

Omantam/ Decipio, illudo.
 omamienie/ Prestigia, illusio.

Oman/ Enula campana/ herb.

Omantam/ Obrecto, cauillor,
 calumnior, Item, Patgo, excuso,
 defendo, patrocino. Omowa
 & omowka/ Obrectatio, cauil-
 lum, calumnia, Item, Excusatio,
 apologia, patrocinium, omowka/
 Cauillator, oblocutor, susurro.

Omdlicie/ & omdlietam/
 Langueo, languesco, languesio,
 deliquium patior. omdlietanie/
 Deliquium. omdliaty/ Semia-
 nimus.

Omlentam/

O M.

Omlentam/ Muto, Item, rano-
 cesso. omlentiente/ Raucodo, ra-
 uis. omlentiaty/ Raucus, rauus.

Omlerzam/ Ingratum reddo.
 omlerzam sie/ & omlerzne/ In-
 gratus fio. omlerzly/ Ingratus, fa-
 stidiosus, inuisus.

Omlerzawam/ Cesso, negligo,
 desum. omlerzanie/ Neglectis,
 cunctatio. omlerzacz/ Cuncta-
 tor.

Omlerzam/ Verro, purgo. omler-
 ciny/ Sordes, quisquilia, reiecta-
 menta.

Omylam/ Fallo, decipio, fru-
 stro, & frustror, eludo, ludifico.
 omylam sie/ Pecca, labor, hallu-
 cinor, fallor, decipior. omylmy/
 Fallax, dubius, incertus. omyla-
 noe/ Dubium, fallacia. omyla-
 Error, fucus, lapsus, hallucinatio.
 omylnie/ Impostor.

Omyne/ Pratero, cesso.

Omywam/ Abluo. omywaa-
 nte/ Ablutio.

O N.

On/ ona/ ono/ Is, ea, id. Il-
 le. onze/ Idem. Onedy/ Illico.
 ono/ onoj. En, ecce.

O P.

Opadam/

O P.

Opādam/ Adorior. impetum facio. irruo. Item, Subsisto. decresco. desideo. macresco. languesco. **opadny/** Macer, macilentus. strigosus. **opādlość/** Macies.

Opāl/ Retro, retrorsum, praeposterè, perperam. **opāczam/** Inuerto, inuito. **opāczny/** Inuersus, praeposterus.

Opalam/ Aduro, prauro. **opalonny/** Aduustus, prauustus. **opalenie/** Aduustio.

Opalam/ Ventilo, cribro. **opalanie/** Ventilatio. **opalka/** Vanus, ventilabrum.

Opānuie/ Occupo, in potestatem meam redigo. **opānowānie/** Occupatio.

Opārtem sie/ vide opteram sie.

Opārzam/ Aduro, feruida aspergo, perlus, perfundo. **opārżity/** Lippus. **opārżystość/** Lippitudo.

Opāsam/ Cingo. **opāsam sie/** Cingor.

Opātrute/ & opātrzam/ Curo, prouideo, dispicio, prospicio. **opātrżenie/** Prouisio. **opātrżny/** Prouidus, cautus, circumspēctus. **opātrżność/** Prouidentia, prudentia, circumspēctio.

Opetam/

O P.

Opetam/ Obsideo. **opetāny/** Obsessus, demoniacus.

Opiełam sie/ Curo, tueor, defendo, patrocinor. **opiełā/** Curatio, tutela, protectio, patrocinium. **opiełun/ & opiełānie/** Tutor, curator, patronus. **opiełunstwo/** Tutela, patrocinium.

Opieram sie/ Tergiuersor, contradico, resisto, refragor. In prat:

Opārtem sie/ Inf: **Dprżec sie.**

Opiercā/ Tergiuersator, refragator.

Opiełam/ Egeo, careo. Item, Inferior sum, decresco. **opiełāny/** Egenus, indigus.

Opieram/ Indico, significo, demonstro Item, Respondeo.

Opitute/ Palio, expolio. **opitupa/** Scobs.

Opisute/ Definio, describo, circumloquor. **opisānie/** definitio, descriptio.

Opinam sie/ Inebrior, ingurgito. **opity/** Ebrius. **opistwo/** Ebrietas, irapala.

Opłatawam/ Desleo, deploro.

Opłatam/ Cingo, circundo, circumplico.

Opłecel/ Amictorium, humerale.

Opp 2 Opłone

O P.

Oplone / Deserbo, placor,
irasci desino.

Optywam / Abundo. optywá-
nie / Abundantia.

Opoła / Petra, rupes, scopu-
lus. opoczyny / petrinus. opoczysty
Petrosus.

Oponá / Tapes. Item, Tympa-
num currule, aulaum, operimen-
tum, stragulum.

Oponczá / Penula, chlamys.

Opozдне sie / & opozdżam
sie / Intempestuè aliquid ago.

Opowiedam / Annuncio, de-
nuncio, predico, celebra, indico.

Opráwiam / Reparo, refarcio.
Item, Lanió, carnifico. opráwá /
Reparatio. Item, Cautio, donatio
(Vxor dat marito dotem, Maritus
facit uxori donationem) oprawo.
Łá / dimin: oprawcá / Reparator.
Item, Licťor, carnifex.

Oprocz / Absq. sine, prater.

Oprzątam / Ordino, ordine
colloco, dispono.

Oprzec sie / vide opteram sie.

Opucham / Intumeo, intume-
sko. opuchły / Tumidus, hydropi-
cus. opuchłość / & opuchlina /
Hydrops, tumor.

Opuśćzam / Posthabeo, negli-
go, derelinquo, supersedeo, omitto.

O P.

Opytam sie / Inquiro. opytá /
Inquisitio.

O R.

Orác / &c. vide orze.

Orąj / Telum, sagitta, iacu-
culum, defendiculum.

Oredute / Intercedo, media-
torem ago. oredownik / Inter-
cessor, advocatus, mediator.

Orianfi / Genus pyrorum.

Orly / &c. vide orzel.

Orbat / Satellitum, comitatus.
Item, Legio, cohors, turma.

Ort / ex germ: Didrachmum,
quarta pars numi Ioachimici.

Ortel / ex germ: Sententia de-
finitiva, damnatio, condemnatio,
decretum, aliás skazanie.

Orze / Aro. oracz / Arator, a-
gricola, colonus. oractwo & ora-
niná / Agricultura.

Orzech / Nux. orzech / dimin:
orzechowy / Nucens. orzechyny /
Putamina nucum.

Orzel / Aquila. orle / Pullus a-
quila. orli & ortowy / Aquilinus.

O S.

Os / Axis.

Osądnienie / Intertrigo.

Osadzam / Praesidia colloco, praes-
sidjs

O S.

fidij munio, praesidij firmo. osā
diente / & osadā / praesidium, mu-
nitio. Item, Colonia.

Osadzam / Decerno, statuo,
iudico, dyudico, damno. osadze-
nie / Decretum, iudicium, sen-
tentia.

Ości / Os piscis. Item, Arista.
ościsty / Asper, hirsutus, denticu-
latus, aristosus. ościstości / Aspe-
ritas.

Oschly / vide osycham.

Ościeri / Cuspis, stimulus.

Oseł / Hædus, agnus, porcellus
nondum ab lactatus. oseł / dim:

Oseł / Harpago.

Oseł / vide ostā.

Osen / Catcar, stimulus.

Oset / Carduus, tribulus.

Osiadam / Possideo. Item, oc-
cupo. osiadly / Cultus, habitatus.

osiadłości / Possessio, colonia.

Osięgam / Assequor, potior,
impetro, recupero, obtineo, acqui-
ro, adipiscor. Item, Contineo,
complector, comprehendo.

Osiel / Asinus. osiele / & ostie
& ostiaro / Asellus, pullus. osti-
cā / Asina. osti & ostomy / Asini-
nus. ostiarz / Agaso, equiso.

Ostierocam / Orbo, derelinquo.
ostierociaty /

O S.

ostierociaty / Orbis, viduus, dere-
lictus. ostierociatości / Orbitas, vi-
duitas. ostierociete / orbor, dere-
linguor.

Ostinā / Tremula, arb.

Ostärzjam / Accuso, defero, in-
simulo, arcesso, culpo. ostärzente /
Accusatio. ostärzyciel / Accuse-
tor, actor.

Ostominy / Sordes, propri-
oris.

Ostrobawam / Abrados.

Ostrzele / Brancha, chela, seu
pinna piscium.

Ostubam / Deplumo, denudo.

Ostā / Cos, osieł / coticula.

Ostawtam / Celebro, prædico,
laudo. Item, Traduco, diffamo,
calumnior. ostawtam sie / Cele-
bru fio, increbresco. ostawtencie /
Diffamatio.

Ostledzam / Indago, inuestigo.
ostlednie / Indagator. ostlada / In-
dago, inis, vestigium.

Ostleptam / Excaco, ostleptente /
Excacatio. ostlep / Idē. Nā ostlep /
Temerē, inconsideratē.

Ostinam / Salina obliuo.

Osm / & osmitoro / Osm. osma
troć / octies. osmrotny / octuplo.
osmy / Octauus. osmnāście / octo-

ppp 3 decim,

O. S.

decim, decem & octo. ofmnafin/
Decimus, octauus. ofmdzicfiat /
Octuaginta, & octoginta. ofmdzicfiat /
hath/octuagesimus. ofm set / octin
gents, e, a.

Dismalam/ Impico; pice inun-
go, pice obolino.

Qsmárkam / *Muco inguino,*
muco polluo.

Osoba/ Persona, species, indi-
viduum. osobny/ Privatus. oso-
bno/ Privatum, sigillatim. osob/
& osobnoſci/ Privatus seu secre-
tus locus. osobliwy/ Egregius,
precipuus, præſtans, ſingularis,
peculiaris. osobliwie/ Seorsim, ſi-
gillatim. Item, Inprimis, præci-
pue. osoblute/ Solitariam vitam
ago,

Osipà / Faba fressa, farrago,
edulium pecuinum. osypfà / dim.

Dispaty/ Et. vide osyptiam.

Spice/vari, varioli, mortalli.

Dist. Vespa.

Ostāwue/ Desero, relinquo.
ostāwiam/ Ab lacte. ostāte/ re-
liquum, reliquia, analecta. ostā-
ny & ostāteczny / Residuum, po-
strems, extremus, nouissimus,
ulimus,

Qstradam/ Perdo, amitto, or-
bus, fio. Qstron/

Дитроў/

O. S.

Estroo / Insula, peninsula.

Esirz / Acer, asser. acutus.
osirze, & ostróć / Aceres, acutæ.
osirze / Acuo. ostrógá / Calcar.
ostróglá / dimin. ostróznik, Cal-
cariarius. ostrópest / Carduus le-
nedićtus, herb. ostrówidz / Lynx.
ostrówidzowy / Lyncæus.

Ostrzegam/ Monco. pramo-
neo, hortor. ostrzegam sie/ Ca-
ueo. ostrożny, Cautus, prudens.
pronidus. ostrożenie/ Palatio, si-
flucatio. vallum, munitio.

*Dstringam / Tondeo, rado, am-
puto, refeco. abscindo.*

Osune *hie*, *Inuado*, *aggredior*.

Djufam / Torreo, arefacio.
osuch, & osufel / dimin: placen-
ta, litum.

Oswiadezam / Testor, probe.
affirmo, confirmo. oswiadezam
nie / Protestor. oswiadezenie, Pro-
testatio.

Oswitecam/ Illumino, illustro,
irradio, oswitecente, Illuminario,

*Dyscham/ Areo, aresco. oschly
Aridus, torridus, Item. Macer,
macilentus, strigosus.*

Osydam/ Pecudibus pabulum
pratense. osyphla/ Farrago, pabu-
lum pecuinum. osyphala/ Van-
nus, ventiliatum. Osyphala

Sp

O S.

Ospytam / Somno indulgeo,
veterno laboro. ospátn / Somno-
lentus, veternosus. ospátość /
Somnolentia, veternus.

Ošárpam / Laceros dilacero.
ošárpátn / adiect: & ošárpá-
niec / subst: Lacer, pannosus,
pannis obstitus.

Ošezadam / Parco, compar-
eo. ošezadanie & ošezadność /
& ošezadliwość / Parsimonia.
ošezadny / & ošezadliwy / Par-
cus, frugalis.

Ošezep / Hasta, venabulum.
ošezepiśto / Hastile, manubrium
hastile.

Ošezárádam / Pollus, conta-
min, fado, inquino, deformat.

Ošpecam / Deformat, deturpo.

Ošukawam / Fallo, decipio,
circumuenio, impono, supplantio.
ošukanie / Impostura, fucus,
fraus, fallacia. ošust / Impostor,
falsarius.

O T.

Otaćam / Cingo, circundo.

Otarlem / vide oćieram.

Oto / En, ecce.

Otracam / Allido. Otracam
sie / Caspito, offendo, impingo.

Otreby /

O T.

Otreby / Furfur. Otrebny /
Furfureus.

Otreć / Callus, & um. otreć
twięć / Occallos, callum obduco.

Otrule / Veneno interimo, ve-
nenū propino. otrucie / veneficiū.

Otrzasam / Decurio, decerpo.

Otrzebtam / Castro, emasculo.

Otrzebtiny / Quisquiliae.

Otrzeć / vide oćieram.

Otrzeźwtęć / Sobrius fio, cra-
pulam edormio.

Otrzymawam / Impetro, asse-
quor, consequor, obtineo, compos-
fio.

Otuchá / Spes, expectatio, fi-
ducia.

Otybam / Pinguesco, pinguesco.
otyby / Pinguis, obesus, corpulentus.

Otwarżam / Aperio, patefacio-
resero, repando, recludo. otwor-
ziśty / Patens, patulus.

O V.

Ouzdam / Freno, frenū injicio.

O VV.

Owálašam / Castro, emascu-
lo, virilia execo, virilia praeido.

Owca / Ovis. owtećłá / Ovis
la. owczy / Ovinus, ouillus. owczarz
Opilio, owczárnta / canula. owile.

Owdżec

O VV.

Owbdzie/ Ibi, illic.

Owedy/ Illic.

Owies/ Avena. owšil/ Avena sterilis, agilops. owšianp/ Auenaceus. owšianſi/ Pyra auenaria.

Owo/ En, ecce.

Owošizam/ Incero, cera obliuo.

Owrzedziet/ Exulceror. owrzedziaty/ ulceratus.

Owšeli/ Quippe, certe, enimvero, siquidem, equidem, mehercule, profecto, sane.

Owšem/ Quin, imò, potius, fiat.

O Y.

Ab Oy incipientia, quare in dictione Ociec.

O Z.

Ožatule/ Lugeo, defleo, deploro.

Ožaneš/ Trissagò, herb: ožaneš/ Teucrium, herb:

Ožarlem/ vide ožyram sie.

Oždobtam/ Orno, exorno, oždobá/ Ornamentum. oždobny/ Mundus, politus, exornatus.

Oždrowiet/ Conualeſco, vires colligo, valetudinem recupero.

Oždze/

O Z.

Oždze/ Torreo, propriè, hordeum maceratum arefacio ad coquendam cereuisiam. oždownia/ Fornax torrendo hordeo idonea, vulgò. Braxatorium.

Ožegam/ Aduro, prauo. ožeg & ožog/ Rudicula, rutabulum.

Ožemlam/ Ambedo, arredo.

Oženiam/ uxorem do, oženiam sie/ uxorem duco, oženiony/ uxoratus, maritus.

Ožerca/ vide ožyram sie.

Ožgá/ Lacer, pannis obſitus.

Ožiabam/ Refrigero, frigeſcio. ožiebne/ Frigeſco.

Ožiane/ Hio, oscito.

Ožimeš/ Areola horti, porca, puluinus.

Ožnámute/ & ožnámiam/ Indico, ſignifico, expono, notiſco, reuelo, nuncio, annuncio, denuncio, manifeſto, certioremfacio. ožnámiente/ Significatio, denunciatio.

Ožor/ Lingua bruti alicuius.

Ožralec/ vide ožyram sie.

Ožrzeniet/ Pruina mađeſto. ožrzeniaty/ pruinoſus.

Ožuchławam/ Ambedo, arredo.

Ožuwam/ Mando, is. Item, Cauiller,

O Z.

Cauillor, calumniator. **ożuwca** /
Calumniator, cauillator.

Ożdam / **Considero**, perpendo.

Ożram sie / **Inebrior**, potō,
ingurgito, græcor, heluor, comes-
sor. **ożarty** / **Ebrius**. **ożerca** / &
ożralec / **Edo**, onis, **bibo**, onis, **epu-**
lo, heluo.

Ożyle / **Reniuisco**. **ożywiam** /
uiuifico.

INCIPIENTIA

à P.

P A.

Pachà / **Axilla**.

Pachmie / **Punctum**.

Pachne / **Oleo**, nideo, redoleo.

Pacholec / **Armiger**, ensifer,
pedissequus, **satelles**, **stipator**.
pachole & **pacholatko** / **dimin**:
Ephēbus, **adolescens**, **iuuenis**. **pā-**
chotezny / **Stipatus** **satellitibus**,
magnum **habens** **famulitium**.

Pacierz / **Oratio dominica**. **pa-**
cierze / **Spina** **dorsi**. **paciorci** /
Spherula **precatoria**.

Paczec / **vide** **pac**.

Paczina / **ex lat**: **Remus**, aliàs

Wioſto.

Padam / **Cado**, **ruo**, **labor**. **pā-**
daczłā /

P A.

daczłā / **Epilepsia**, **morb**us **comi-**
tialis. **pādālec** & **pādālicā** / **Seps**,
seu **cacula**, **sepentis** **nomen**.

Pādol / **vallis**.

Pāgor / & **pāgorel** / **dimin**:
Collis.

Pac / **Gemma**, **germen**, **oculus**
arboris. **paczec** / **dimin**:

Pālept / **Stuppa**. **pālepnny** /
Stuppens.

Pal / **Palus**, i. **stipes**, **publica**,
fudes. **Item**, **uſtio**.

Pātac / **Aula**, **curia**, **palacium**.

Pātac / **Baculus incuruatus**.

Palam / **vide** **pale**.

Palam / **ventilo**. **pālčā** / **van-**
nus, **ventilabrum**.

Pālcac / **virga**, **baculus**, **ſcipio**,
ſceptrum.

Pale & **palam** / **Cremo**, **vro**,
adoleo. **Pale** **sie** / **Arduo**, **aſtuo**,
ſtagro. **pal** & **palenie**, **uſtio**. **pa-**
lyptecel / **Calefactor**, **mediastinus**,
proletarius **homo**.

Pālec / **Digitus**. **pāluchel** / **di-**
gitulus.

Pālicā / **Idem** **quod** **pālcac**.

Pālmowe drzewo / **Palma**. **pā-**
lowy owoc / **Dactylus**.

Pāmietam / **Memini**, **reco-**
dor, **reminiscon**. **pāmiec** & **pā-**

D. q. q. **mtačā** /

P A.

miatka/ dimin. Memoria, recordatio. pamtetny & pamtetliw/ Memor, memoria praeclitus.

Pan/ Dominus, herus. pante/ Iuuenis, adolescens. pantiſti/ Dominicus, regius, herilis. panute/ Dominor, rego, impero, guberno. Item, grassor, de peste dictum. panowante/ dominatio, gubernatio. pantiſtowo/ Imperium, regnum, ditia, Iurisdiclio. panti/ Domina, hera. panna/ virgo. Item, mantica ferrea torquendis furibus apta. pantiſka/ Puella, adolescentula. pantiſti/ virginis. pantiſtowo/ virginitas.

Pancerz/ Lorica. Pancerznie/ Loricarius.

Panew & panwa/ Sartago, cocula, aramentum. panewka/ dimin.

Pantofla/ ex germ. Crepida, sandalium.

Papa/ & papina/ Pulmentum tenue, quo cibantur infantes.

Papiez/ Papa, pontifex. Papiest/ Papalis, pontificus. Papiestnie/ Papiſta, pontificus. Papiestowo/ Papatu, pontificatus.

Papir/ Papyrus, charta. papirny/

P A.

pirny/ & papitrown/ Chartaceus, papirnie/ chartarius.

Paproci & paproci/ dimin. Filix, polypodium.

Papuga/ Psittacus. papuzny/ Colorem habens psittaci, ut Papuznamasc/ Praefinus color.

Para/ Par. parze/ combine, paria coniungo.

Para/ Vapor, fumus, halitus. Param sie/ Occupor, irasto, naus, studeo, incumbo, opera do.

Parch/ Alopecia, scabies, porrigo. Parchaty/ & parchitny/ Morbidus, scabiosus, porriginosus.

Pargamin/ & pargamen/ Membrana. pargaminny/ membranaceus. pargaminnie/ Membranarius.

Parlan/ Maceries, Item, Pomarium. Item, Tectum.

Parlot/ Virus, fector proprie hircorum, quando in amorem aguntur. parlotny/ Virosus, fetidus, graecolens. parlotam sie/ Oleo, feteo.

Parlem vide pre.

Parst/ Antrum, spelunca, fovea. parstet/ Scrobiculus.

Parstam/ Sternuto. parstanie/ Sternutatio.

Part/

P. A.

Part / Tela crassa, Cilicium.
Pártacz / Stellio, cerdo, vese-
ramentarium.

Párze & parzam / Feruida per-
fundo, vro, aduro.

Pás / Zona, cingulum. pásel /
dimin: pásnik / zonarius. pásam
Cingo. pasowány riterz / Eques
auratus. pásmo / Fasciculus ma-
nipulus, ligatura, cinctus, us.

Páse & pásam / Pasco. páse
sie / pascor, vescor. pásá / pascu.
Pástwá & pástwiszko / Pabulum.
pástewny / Pascuum. pástewnik /
Pascuum. pástwie / pabulor. pá-
sterz / pastor. Item, Concionator.
pástuchá / Opilio, bubulcus, su-
bulcus. pásterst / pastoralis. pá-
sterstwo / pastoratus.

Pásieca / Alueus, apiarium.

Pásorzit / Assentator, adulator,
parasitus.

Pásowéti / Pyra turbinata.

Pásternak / Pastinaca.

Pástetá / Artocrea, tuceta, pa-
st. llin. Pástetarz / & pastetnik /
Cupedinarius.

Pásur / Vnguis volucrum, alio-
rum animalium rapacium.

Parnil / vide patule / &
pero.

Párol /

P. A.

Párol / Torrens.

Pátrze / & pátrzam / Cerno,
video, specto.

Patule / Peregrinor. pat &
patowanie / peregrinatio. patnik
peregrinus.

Pátná / & pátnká / dimin:
Crepida, sandalium.

Paw / masc: pawicá fem: Pa-
uo. pawt / panonius.

Páwezá / Parma, scutum, cly-
peus. Páweznik / Scutatus, scu-
tarius.

Pánap / Araneus. pápaczina /
Aranea, tela aranei.

Pájdziór / & pájdzierze / Fe-
stuca. pájdziorko / dimin: Pá-
dzternik / October.

Páztoto / Spuma auri, scorie
auri, aurum adulterinum.

Páznogiet / Vnguis.

P. C.

Pcham / & pchne / Fungo, ico,
ferio, fodio.

Pchlá / Pulex, pchil. & plehi
Pa / dimin: pchlisty / Pulicosus.

P. E.

Pecherz & pecherzina / vesica.

Penze / Pello ped / Impetus.

299 2 celeris-

P E.

celeritas, velocitas. pedem/ Cito,
velociter, cursum, curriculum.

Pelam sie/ Rumpor, disrum-
por. pelaty/ Crassus, corpulentus,
obessus, distentus, ita ut rupturus
videatur.

Pelart/ Nothus, spurius, ille-
gitimus filius. pelarcze/ dim:

Pelny/ Plenus, refertus, fre-
quens. petnośc/ plenitudo. pet-
nie/ Impleo. Item, Satisfacio, re-
spondeo, sto promissis. petnia /
plenilunium.

Penzet/ Penicillus, alias heros.
Ea malarsta.

Pepawa/ *pefoliū*, herb:

Pepel/ *peum*, pepelisy
peum, Callosus.

Pepet/ Umbilicus.

Pertá/ Vnio, gemma, marga-
rita, perelá, dimin: pertowp/
Gemmus. pertowa maticá /
Concha cytheriaca, cochlea mar-
garitifera.

Perz/ Pluma. perzina/ Fauilla.

Pestá/ Acinus, seu osculum
pomorum.

Peto/ Pedica, compes. petam
Compedibus vincio, constringo.
piatnie/ Compedibus vinculus.

Pewny/ Certus, ratus, pew-
nie/

P E.

nie/ Certo, profecto. pewnośc/
Certitudo.

P I.

Piadz/ Palmus, spithama, do-
drans.

Piána/ Spuma, plentisy/ spu-
mans, spumofus, plente sie/ spumo.

Piasel/ Arena, piaselisy/ A-
renofus.

Piastá/ Modiolus rota.

Piastelá/ vide ptesc.

Piastute/ Cero, gesto, in vlnis
gesto. piastun/ Tutor. piastuneá.
illa, qua infantes in vlnis ge-

Piz o/ Cauterium, piatnute
Cauter, a inuro, stigmatizo. piato-
nowanie/ Stigma.

Piath/ &c. vide ptesc.

Pica/ verbum est militare siue
castrense, & significat pabulum,
siue frumentum. Inde picate / pa-
bulator, frumentor. pienny & pio-
corny/ Pabularis, frumentarius.
pienie & picownie / Pabulator,
frumentator. picowanie / Mili-
tum excursio, frumentatio, depa-
pulation.

Piec/ vide ptesc.

Ptesc & ptesciro/ Quing. ptesci
Proci/

P I.

Proc / *Quinques. p*laty / *quin-*
*tus. p*latef / *Dies veneris, feria*
*sexta. p*letnasce / *quindescim. p*let-
*nasty / decimus quintus. p*tecdzies-
*fiat / quinquaginta. p*tecdziesfiaty
*quingagesimus. p*tecdziesfiatnie /
*quingagenarius. p*tecfet / *quin-*
*genti, e, a. p*tecfat / *quinquenni-*
*um. p*tectoroletny / *quinquennis.*
*p*tectornie / *Pentaphyllum.*

Piechty & **p**iechy / *Pedes, pe-*
*desfris. p*iechota / *peditatus. p*ies-
chota / Pedestri itinere.

Pieczá / *Cura, anxietas, solli-*
*citudo. p*ieczolute sie / *Curo, an-*
*xius & sollicitus sum. p*ieczoto-
*wity / Sollicitus, curiosus. p*ie-
*czotowitość / & p*ieczotowanie /
Sollicitudo, curiositas.

Pieczec / *Sigillum. p*ieczetute /
*Obfigno. p*ieczetarz / *Signator, ob-*
signator, Cui conceditum est si-
gillum regis, aut Reipublice ali-
enius.

Pieczenta / *vide ptece.*

Piegá / *Lentigo. p*iegaty &
*p*iegotwaty / *Lentiginosus.*

Piegá / *Curruca.*

Piete / *Cano, psallo, p*iente &
*p*iesá / *Cantus, cantio, hymnus,*
*psalmus. p*tosieá & *p*tosieczá /
Cantiuncula.

Piece /

P I.

Piece / *Assa, as. p*tecarz / *Pi-*
*stor. p*tecará / *Pistrix. p*tearsti
*pistorius. p*tearstwo / *opificium*
*pistorium. p*tearczie / *Tyro huius*
*opificij. p*ieczenta / *Assatura, car-*
*nes assa. p*ieczatá / *dimin: p*ie-
czywo / Assatio, coctio, hoc est,
Quantum una vice assari vel co-
qui potest. Piec / Fornax, furnus,
*clibanus. p*ieci / *Fornacula. p*ie-
cuch / Calefactor, mediastinus,
*proletarius homo. p*ieclo / *Infer-*
*nus, Tartarus, styx. p*iecielny /
Infernalis, stygius.

Pieeny / *Pulcher, formosus, ele-*
gans, lepidus, scitus, nitidus, ve-
*nustus. p*ieeność / *Forma, lepor,*
*pulchritudo, venustas. p*ieerze /
*Orno. p*ieerze sie / *Lopocinor, fa-*
*ciem fuco. p*ieerósz / *Fucus, le-*
nocinium.

Piele / *Runco, erunco, euello,*
*In prat: p*iolem / *Inf: p*lec. **P**ies-
widlo / Gramen, & herbe inuti-
*les, quæ eruncatur. p*lewiará /
Runcinatrix.

Pielgrzym / *Peregrinus. p*iele-
grzymule / Peregrinor.

Pieluchá / *Fascia, p*ielusá /
dimin:

Pien / *Caudex, truncus. p*ienec /
dimin: Pientdz /

P I

Pientadz/ Numus, obolus. pie
majel/ Teruntius. pientadze/
Pecunia. pientezny/ Numatus,
numosus, pecuniosus, dives, lo-
cuples.

Piente sie/ &c. vide piana.

Pienica/ velia, linaria, aliàs
gwontec/ aus pomen.

Pieprz/ Piper. pieprzomy/ Pi-
perinus.

Pieram/ vide pierze.

Pieram sie/ Adversor, resisto.
pierca/ Procurator, advocatus,
rabula, causidicus.

Pierdze & pierne/ Pedit, cre-
pitum ventris edo. pierdziel/ Cre-
pitus ventris.

Piernat/ Culcitra, strama, gra-
batus.

Pierny/ Pistor, conditus. pier-
nikarz/ Pistor dulciarius. piernikarz/
Pistor dulciarius.

Pierscham/ Fugio, terga do,
in pedes me conycio, fuga mihi
consulo. Pierschliwy/ Inconstans,
levis, fugax, irrequietus.

Pierscieti/ Annulus. pierscio-
nel/ dimin.

Pierś/ Pectus, ubi, mamma.
piersieglà/ Mammilla, pectuscu-
lum.

Pierwisy

P I

Pierny/ Primus. pierwen/
prius, citius, antequam, priusquam,
pierwojini/ pierwtasik/ & pier-
wtasik/ Primitia. pierwtas-
lã/ Primipara. pierworodny/
Primogenitus. pierworodnośc/
& pierworodztwo/ primogenitu-
ra. pierwospy/ primax nox, con-
tinentium.

Pierzchnica/ Variola.

Pierze/ vide pioro.

Pierze/ & pieram/ Lauo. In
pret: pralem/ Inf: prãc. Inde,
prãnte/ Lotia. praczã/ Lotrix.

Pierzcia/ Valua.

Pierzgneta/ Mala mustea.

Pierzyna/ Lectus.

Pies/ Canis. piesek/ Catellus.
psi/ Caninus. psina/ & psota/
Nequitia. psie dni/ Dies canicu-
lares.

Piechy/ vide piechty.

Pieczy/ Indulgeo, nutrio,
molliter & delicate educo. pie-
szek sie/ Delector, amo, diligo.
In delicijs habeo. pieszczacy/ mol-
lis, delicatus. pieszczota/ Molli-
ties, indulgentia. pieszekel/ Te-
nellus, deli. atulus. pieszczã/ Te-
nella, deli. atula.

Pietro/

P I.

Pietro/ aliàs pżetr/ & pżes-
tro/ Laquear, contignatio.

Pietuch/ Capus & capo.

Pigwá/ Malum Cydonium seu
Coronum. Pigwowe drzewo/
Malus Cydonia.

Pigulá/ Pillula, sphaerula, pi-
gulka/ dimin:

Pije/ Bibo, poto, pity/ Potu-
lentus, potabilis. picie/ potus.

pijány/ Ebrius, temulentus. pijá-
nicá/ Bibo, oná, heluo. poculis

deditus. pijánistwo/ Ebrietas,
crapula, temulentia. pijawka/

Sanguisuga, hirudo. piwo/ Cere-
uisia. piwny/ Cereuisiarius, ad-

icet. piwnicá/ Cella, cellarium.
piwniczny/ Promus, condus.

piwowar/ Cereuisiarius, subst:

Pilá/ Pila, Item, Lima. Item,
Serra, pilka/ dimin: pilute/ Li-

mo, polio, ferro. pilnie/ Serrator.

Pilaty/ Claua, baculus, sci-
pio.

Pilny/ Diligens, impiger, se-
dulus, accuratus, industrius, at-

tentus. pilność/ Diligentia, at-
tentio, studium. pilnute/ Nauo,

studeo, vaco, incumbo, o...

Pisla/ "

Sculp-

P I.

Piolun/ Absynthium. piolunoi-
wy/ Absynthinus.

Pioro/ Penna, calamus. pioro-
to & pioreczko/ pennula. pierze/

pluma. pierzisty/ Penniger, pen-
nosus, plumosus, plumatus.

Piorun/ Fulmen, fulgur. pio-
runowy/ Fulmineus, piorun

bije/ Fulgurat.

Piotruska/ Petroselinum, olu-
sairum.

Pipa/ Caulis penna, calamus,
pipka/ Cauliculus. pipel/ Li-

gna siue arbores, ex quibus cana-
les fiunt.

Pirscham/ vide pierscham.

Pist/ Rostrum, nasus, proboscis.

Pistorz/ Mustela varia, mu-
stela palustris, pelamis.

Pisze/ Pipio, Item, Tibia

cano. pisze/ Tibicen. pisze/ Tibicina.

Pisze/ Tibicina. pisze/ Tibia.

Pisze/ Scribo, exaro, noto. pis-
sanie/ Scriptio, Item, Litera,

epistola. pismo/ Scriptum, scri-
ptura. Pisarz/ Scriba, notarius.

Pisze/ vide pisze.

P L.

Plác/ ex germ: Locus, arena.
Item, Arena. h. e. Locus certami-
nis. **wystąpić na plác**/ In arenam
descendere.

Pláce/ Soluo, luo, pendo, ple-
cto, contribuo. **plátny**/ Carus,
preciosus. **plát**/ Censur. usura,
preiudicialius rei. **placyć**/ So-
lutor.

Placeć/ Placenta, libum.

Plácheć/ Lodix, linteum, ve-
lum stragulum. **Pláchećka**/ Lo-
dícula.

Plácie/ Fleo, lugeo, plango,
ploro, vacio, lachrymor, lamen-
tor. **pláč**/ Fletus, ploratus, lu-
ctus, vagitus. **pláčliwy**/ Flebi-
us, lachrymosus.

Plaga/ Plaga, pena, cruciatus,
necentum.

Plamá/ Macula, lichen.

Plasam & plesam/ Plaudo,
salto, tripudio, manus complodo.
plasante/ Complodio manus.
salto, saltatio, tripudium.
ny/ plausibilis.

Plásti & plásti us.

P L.

Plasam/ vide ptochy.

Plaszc/ Palla, pallium, palu-
damentum. **plaszcz**/ Palliolum.

Platnerz/ ex germ: Faber la-
minarius.

Plátwie/ Natare facio. Item,
Liquo, liquefacio. **plátwie się**/
Nauigo. **plátwny**/ Navigabilis.
plátwa/ Navigatio, classis. Item,
Crates lignorum.

Plasam się/ Repo, serpo.

Pleban/ Parochus. **plebanist**/
Parochialis, paracialis. **plebanio**
yá/ Parochia, paracia.

Plec/ Sexus, us. In genit: plet.

Plec/ vide ptole.

Plece/ Necto, vincio. Item,
Nugor, gannio. **plotka**/ Nugor,
Item, Spira capillaris. **plotny**/
Carrulus, futilis.

Pleci/ Humeri. **plecisty**/ Hu-
merosus, corpulentus.

P. dze się/ Nugor, rixor, al-
tercor, contendo.

Plenny/ Plenus, turgidus, fe-
rax, fertilis, abundans. **pienność**
Fertilitas, abundantia.

Plasam us.

P L.

Pleš/ Rasura. plešowáth/ Rafus. tonsus.

Plešlá/ vide pchlá.

Pleth/ Rates. pletowniś/ Ratarius.

Plewá/ Acus, eris. palca, gluma, folliculus. plewny/ Acerosus. plewniś/ plewnia & plewtarniá Palearium.

Plewtarlá/ plewidio/ vide plele.

Plisťá/ Motacilla, codatremula.

Plodze/ Genero, procreo. Item, Perpetro, designo, committo, plod Cermen, proles, soboles: progenies. plodny/ Ferax, fertilis, fecundus. plodność/ Fertilitas.

Plotá/ Pecten textorium, Licium, Liciatorium.

Plotny/ Levis, timidus. plochość/ Leuitas, timiditas. ploše & plášam/ Abigo, terreo, perterrefacio.

Ploťká/ vide plotká.

Ploćienny/ &c. vide plotno.

Plocze & plošam/ Eluc, mundo, purgo.

Plony/ Manubia, spolia.

Plondrute/ vide plundrute.

Plonťá/ Frutex, planta.

Plonny/ Sterilis, vanus, incertus,

P L.

tus, irritus. ptonność/ Sterilitas. ptoniná/ Ager sine campus sterilis. ptoniele/ SterileSCO.

Plomieti/ Flamma. plomientiś/ Flammeus, flammivomus, ignitus.

Ploše/ vide plochy.

Plote/ Nectō, sepio. plot/ sepes.

Plotká/ & ploťká/ Rubiculus.

Plotno/ Tela. ploćienny/ Linteus, linteus. ploćienniś/ Linteo.

plotianťá/ vestis linea.

Ptozichá/ Animal reptile.

Pludry/ ex germ: Calige follicantes.

Plug/ Aratrum. plužny/ Ad aratrum pertinens. Metaph: vtilis, lucrosus. pluže/ Aro. Metaph: Lucror, lucrifacio. Item, Succedo.

Plugáwny/ Impurus, spurcus, sordidus, squalidus, obscenus. plus gáštvo/ Spurcuius, pædor, squalor, sordes, cænum, inquinamentum, quisquilia. plugáwie/ & plugáwtam/ Inquino, conspurco, contamino. plugáwtic/ Obscenus homo.

Plute/ Spuo. In prat: plwas tem/ Inf: plwác. Inde plwoćniś/ Sputum, excrementum.

Pluno

P L.

Plundrute & plondrute / ex
germ: Vasta, deuasto, depulator.

Plusze & pluskam / Aspergo,
inquino. Item. exilio. pluskanie /

Inquinatio. plus / Idem. Item.
Canda piscis. pluswa / Cimex.

Plwatem / &c. vide plus.

Plyne / Fluo, niano.

Plywam / No, nato. plywane
Natio. plywacz / Natator, v.
rinator.

P N.

Pne sie / Assurgo, ascendo & e-
mico.

Pnia / Candex, truncus.

P O.

Po / Prap: pro, post, secundum,
iuxta.

Pobaczam / Aduerto, animad-
uerto, sentio.

Pobielam / Dealto, incrusto.

Pobijam / Occido, interficio,
trucido. Item. Alligo, vincio.

Pobiazam / Indulgeo. pobiaz-
nie / Indulgentia.

Pobiazintam / Illudo, ludificor.

Poblumam / Conuouo.

Poboczny / Stans, situs, collo-
catus à latere, siue ad latus. Item.
Obliquus.

Pobor /

P O.

Pobor / Exactio, contributio,
uelligal, tributum. poborca /
Quastor, exactor, telonarius. po-
borsti / Quastorius, poborstwo /
Quastura.

Poboy & pobote / Pugna, pra-
lium, clades, strages, internecio.
poboyse & poboysto / Locus,
ubi conuiuium est praelium.

Pobożny / Pius, religiosus, de-
uotus. pobożność / Pietas.

Pobudzam / Moneo, commo-
ueo, incito, irrito, instigo, laces-
so, impello, prouoco, calcar addo.
pobudzenie & pobudka / Calcar,
stimulus, incitamentum.

Pocátule / Exoscular, oscu-
lum figo. pocátowanie / osculum,
basium.

Poce sie / Sudor, pot / Sudor.

Pochinam / Immergo, inclino.

Pochlantam / Deuero, dehisco.

Pochlebute / & pochlebia /
Adulator, assentor, palpum obtru-
do. pochleba / Adulator, assen-
tator, parasitus, canipeta. po-
chlebstwo / Adulatio, assentatio.

Pochmur / Caligo, tenebrae.
pochmurny / Nubilis, caliginos-
us, tenebrosus. Item. mastrus,
tristis.

Pochadzam /

Pochadjam / Orior, provenio,
promano. pochodze / Pergo, pro-
cedo, progredior. pochodjity /
Acclinis, & acclinis. pochodjti
stości / Clivus. pochodnia / Lam-
pas, fax, lucerna.

Pochop / Occasio, calcar, instin-
ctus, incitamentum, irritamentum.
Item, Profectus, us. pochop bierze
Proficio. Item, Causam, ansam,
oportunitatem arripio, siue nan-
ciscor. pochopny / Pronus, propen-
sus, proclivus. Item, oportunus.

Pochrantam / Tego, abscondo.
Item, Tueor, defendo, patrocinor.
pochrantam sie / Confugio, reci-
pio me, opem & auxilium implo-
ro. pochroniente / & pochrona /
Refugium, portus, receptaculum,
sacra anchora, asylum.

Pochuchywam / Afflo, aspiro.

Pochutnawam / gestio, gesticu-
lor. pochutnawanie / gesticulatio.

Pochwá / & plur: pochwy / va-
gina. Item, Antilena, postilena.

Pochwalam / Laudo, collaudo,
pradico, approbo. pochwalá /
Laudus, approbatio. pochwalny /
Laudabilis.

Pochwischam / Strepo, sibiló.
pochwist / Sibilus. pochwistiel /
Nimbus, procella, turbo. Po-

Pochwytamam / Arripio, ap-
prehendo. pochwit / Arreptio,
apprehensio.

Pochybiám / Aberro, fallor,
decipior. pochybá / Error, dubi-
um, dubitatio. pochybny / Dubi-
us, incertus.

Pochylam / Acclino, inclino.
pochylam sie / Ruinam minitor.
pochyly / & pochylny / Incurvus,
denexus, declivis, inclinatus,
propensus, pronus, praeceptus, pra-
ruptus. pochylność / Propensio,
inclinatio.

Pocłast / Rudicula, rutabulum.

Pocłesam / Consolor, erigo.
pocłeszenie / & pocłeszeń / Solati-
um, consolatio. pocłesny / Letus,
gratus, iucundus, consolationis
plenus. pocłesiciel / Consolator,
paracletus.

Poczec / Honoro, veneror, re-
vereor, honore afficio. poczewy /
Honestus, honorabilis, honoran-
dus, venerandus. poczewość /
Honor, honestas, reverentia, ve-
neratio.

Poczemu / Quanti.

Poczerniam / Nigro, denigro,
nigrefacio, coloro, impluvio. po-
czernialy / denigratus, impluvia-
tus.

Rrr x Po

P. Q.

Poczesny / *Gravis, honorabilis, venerabilis, honestus, poczesność*
Honor, gravitas, reverentia.

Poczet / *vide poczytam.*

Poczwárute / *Ineptio, poczwá-
rowanie & poczwára / Ineptia.*

Poczynam / *Inchoo, incipio, auspico. Item, Concipio, pocza-
tel / Principium, initium, exor-
dium, primordium, auspicium.*

poczecie / *Conceptio.*

Pyezynam / *Numero, Item, ha-
beo, duco, censeo, poczet / Nume-
rus. Item, Turma, legio, exerci-
tus.*

Pod / *Præp: Sub, infra;*

Podane & podawam / *Porri-
go, offero, confero, contribuo.
Item, Dedo, podawca / Collator,
podatek / Tributum, contributio,
vectigal, podawanie / deditio.*

Podbiał / *Tussilago, herb:*

Podbieram / *Lego, colligo, me-
tis, vindemio, podbieranie / vin-
demia, messis.*

Podbrodeł / *Mentum.*

Podburzam / *Irrito, prænoco,
lacefso, instigo, podburziciel / In-
stigator.*

Podchmielawam / *Cereuisia lu-
pulum addo, Item, Inebrior, pod-
chmielanie / Ebrietas.*

P. Q.

Podchodze / *Fallo, decipio, im-
pono, circumvenio, supplantio,
podeście / Captio, deceptio, falla-
cia, circumventio, supplantatio,
impostura, podeśly / Deceptus.
Item, Prouectus, vetus, senex.*

Podchwytaam / *Capio, pre-
hendo, podchwytaanie / & pod-
chwilek / Captio, podchwilew /
Captiosus.*

Podciekam / *Alluo, subterfluo.*

Podcinam / *Succido.*

Pod czas / *Interdum, quandoq,
nonnunquam.*

Podczasy / *Prægustator, po-
cillator, a poculis,*

Podczos / *Cyma, a. & Cyma,
atis.*

Poddawam / *Dedo, trado, sub-
do, subycio, poddany / Subditus,
poddaność & poddaniſtwo / Sub-
iectio, poddanie & poddawaa-
nie / Deditio, subiectio.*

Poddynam / *Sufflo, poddym-
ka / Sufflatorium.*

Podemknac / *&c. vide podmys-
kam.*

Poddeptute / & podeptawam /
Protero, conculco.

Podeście & podeśly / *vide
podchodze.*

Podchwia /

P O.

Podestwa / Planta, solea.

Podemute / Sustineo, podemute sie / Suscipio, subeo, audeo, conor, molior. In prat: podiatem sie / Inf: podiac sie / Inde podemowante / & podiecte / Conatus, ausus.

Podenyrze / Suspicio, suspectum habeo. podenyrzenie / Suspicio. podenyrzany / Suspectus. podenyrzliwy / Suspiciosus, suspicax.

Podgardiec / Mentum, ingulum, aruncus, paleare.

Podgorze / Promontorium.

Podiezdol / Mannus, equuleus.

Podasute & podasawam / Succingo. podasute sie / Succingor. podasany / Succinctus.

Podladam / Subjicio, suppono. podlad / Tomentum, culcitra, clitella.

Podlotane / Poples.

Podopawam / Suffodio, cuniculos ago.

Podow / Solea ferrea, podwie / Solgam equo induo, equum calcio.

Podle / & podlug / Iuxta, secundum.

Podlewam / Suffundo.

Podlugowaty / Sublongus, prolixus, promissus. Podly /

P O.

Podly / Levis, vilis, abiectus, vulgaris, plebeius.

Podmice / & podmiotawam / Subjicio. podmiot / & podmiotel / dimin. Liber vel puer suppositivus, seu adulterinus, nothus.

Podmykam / Suppono. podmykam sie / Subrepo. In prat: podemienatem / Inf: podemienac.

Podniebienie / Palatum. Item, Laquear, fornix.

Podnosze & podnosam / Tollo, attollo, erigo, sublevo. podniosly / Elatus, erectus, acclivus, & is.

Podnozel / Scabellum. podnoznici / Antipodes.

Podobam sie / Placeo, arrideo.

Podobny / Similis, assimilis. Item, Possibilis, verisimilis. podobnos / Similitudo. podobietw / Parabola. podobno / Fortè, fortasse.

Podotel / Fimbria, lacinia, limbus.

Podosel / Embola, fibula rota.

Podpalam / Accendo, ignem excito. podpotaty / Adustrus, flavus, coloratus.

Podpteram / Fulcio, suffulcio. sustineo, podpteram sie / Innitor,

RRR 3 insisto.

P O.

inſiſto. podpora/ *Baſis, ſuſten-*
taculum, pedamentum, colaznen,
columna, fulcrum.

Podpierſiet/ *Antilena.*

Podpiſuit/ & podpiſam ſie/
ſubſcribo. podpiſ/ *ſubſcriptio.*

podpiſe/ *Amanuenſis. à libellũ.*

Podptomil/ *panis ſubcinericio.*

Podpomagam/ *Inuo, ſuccur-*
ro, ſuppetias fero. podpomoje-
nie/ *Auxilium.*

Podraſtam/ *Creſco, adoleſco.*

podroſty/ *Adultus. podroſtel/*
Adoleſcens, Ephebus.

Podrojn/ *Iter faciens, via-*
tor, peregrinus. podrojni/ *Pol-*
YGONIUM, Cichoreum. herb.

Podruzgam & podruzgotam/
Contero. communuo, confringo.

Podrzeptelam/ *Inebrior, pocu-*
lis indulgeo.

Podrzeżniam/ *Subſanno. illudo.*
irrideo, mores & geſtus alicuius
imitor. podrzeżniante/ *Subſanna-*
tio, irriſio. ſarcaſmus. podrze-
niacz/ *Mimus, ſubſannator, ca-*
uillator.

Podrzucam/ *Subdo, ſubijcio,*
ſuppono, adultero. podrzut/
Liber ſive puer ſuppoſitiuus.

Podrzymam/ *Succedo.*

Podſadzam/ *Suppono.*

P O.

Podſcielam/ *Subſterno.*

Podſedie/ *Subindex, ſubdele-*
gatus iudex, arbiter, vulgò re-
cuperator.

Podſiewam/ *Inceruo, purgo,*
colo, critro.

Podſtárby/ *Theſaurarius, tribu-*
no erarij. podſtárbyſtwo/ *queſtura*

Podſtuchawam/ *Auſdo, inau-*
dio, auſculto, obſeruo, animad-
uerto. podſtuchacz/ *Explorator,*

Corycaus.

Podſobny ſon/ *Equus ephip-*
piarius.

Podſtárzete ſie/ *Inueteraſco*
podſtárzaly/ *Grandævus, proue-*
ctæ ætatis.

Podſtawiam/ *Suppono.*

Podſtepule/ *Decedo, ſuccedo.*
Item, Circumuenio. podſtepn/
Fallax, fraudulentus. inſidioſus.

Podſtoły/ *Structor, dapifer.*

Podſtrzegawam/ *Obſeruo.*

Podſypule/ *Ineſco.*

Podſzczuwam/ *Irrito, inſtigo.*
podſzczuwante/ *Inſtinctus. pod-*
ſzczuwacz/ *Inſigator.*

Podſtwam/ *Subduco. podſta-*
cie/ *Pannus ſubductitiuus, pelles*
ſubductitiz.

Poduſzczam/ *Irrito, inſtigo. in-*
ceſſo.

P O.

cesso, stimulo, inflammo, suborno.
poduszczente / Instinctus, incita-
mentum, illecebra.

Podwiazka / Fascia cruralis,
periscelis.

Podwieczor / vespere, sub vespere.
podwieczorek / Merenda,
anticanium. podwieczoriam / me-
rendam sumo.

Podwiska / Rica, calantica, pe-
plum.

Podwoda / Angaria. podwodi-
nik / veredarius. podwodny kon
Equus clusellarius.

Podwojski / Apparitor, listor.

Podworze / Area, atrium, ve-
stibulum.

Podwoyam / gemino, duplico.
podwoy / & plur: podwoye / Fo-
stis, antes, limen superius, super-
liminare.

Podwoyskam / Exalto, erigo,
eueho.

Podymute / vide podenmute /
podymia / Premula balista seu
sclopeti.

Podzegam / Incendo, inflammo.
Item, Incito, irrito, instigo.

Podzielam / Partior, diuido,
distribuo. podziela / distributor.

Podziemny / Subterraneus.

Podzies

P O.

Podziemam / Relinquo, collo-
co, transfero. In prat: podziatem
Inse: podziec.

Posendule / Concaco, commu-
culo, conspurco, coinquino.

Poganiam / Propello, insequor.
Item, Aurigor, equos & currum
rego. poganiacz / Auriga. pogoni
& pogonia / Fuga.

Pogani / Ethnicus, gentilis, pa-
ganus. poganski / gentilitius. pos-
ganskiwo / Ethnicismus, gentilitas.

Pogebek / Alapa, colaphus. pos-
gedlute / Colaphizo, alapam seu
colaphum impingo.

Pogine / Perso.

Pogladam / Contueor.

Poglowie / Sexus, caput. Item,
Contributio, qua fit in singula ca-
pita. Inde. Dac poglowie / Ca-
pite censeri.

Pogoda / Serenitas, sudum ca-
lum, cali clementia. Item, oportu-
nitas. pogodny / Sudus, sere-
nus, opportunus.

Pogorywam / Conflagro. pos-
gorzente / Incendium, conflagra-
tio. pogorzelisto / pogorzelnia /
pogorzec / & pogorzela / Area
domus exusta.

Pogranicz / Confinium, conter-
minum.

P O.

minium, vicinitas. pograniczny/
Conterminus, contiguus, finitimus.

Pograżam / Interminor. po-
grazła / Mina, interminatio.

Pograża / Immergo, submergo.

Pogrizawam / Arredo, corrodo.

Pogruchotawam / Contero,
confringo, comminus.

Pogrzeb / Funus, exequia, iu-
sta, parentalia, sepultura. po-

grzebný / Fanebris. pogrzebtam /
humo, sepelio. pogrzebaczła /
Rutabulum, batillus.

Pohamute / Coerceo, compesco,
cohibeo, frenum injicio, in officio
contineo.

Pohánbiat / Temero, confun-
do, polluo, profano. pohánbienie
Profanatio, confusio.

Poiednawam / Reconcilio, pla-
co, in gratiam repono. poiedna-
wam sie / In gratiam redeo. po-
iednanie / Reconciliatio. poted-
nacz / Reconciliator. potedynkiem
Singuli, adverb: potedynkowý /
Singulus. potedynkowý boy / mo-
nomachia.

Potnam / Capió. In prat: pot-
mate. potmante / Captivitas.

potmántec / Captivus, mancipi.

Potmuit / Capio, duco, item,
Disco,

P O.

Disco, teneo, percipio. In prat:
poiate. Inf: poiat. Inde poiet,
ny / Capax, docilis. poietnośi /
Docilitas.

Pośalam / Contamino, commu-
culo, inquino.

Pośarm / Cibus, esca, alimen-
tum, obsonium, edulium. pośaro
mtam / Cibo, pasca, pabulum pra-
beo.

Pośazute / Ostendo, demonstro,
pośazanie / demonstratio.

Pośi / Dum, donec, quamdiu.

Pośladam / Pono, colloco. po-
ślad / Ordo, series. Item, elisella.

Pośolencie / Familia, stirps, do-
mus, propago, prosapia, sexus,
gens, genus, generatio, proles,
progenies.

Pośonymam / Refuto, convinco.

Pośorny / Humilis, mitis, pla-
cidus, mansuetus, demissus, sub-
missus, supplex. pośora / Humi-
litas. pośorze / Humilio. pośora
ze sie / humilior.

Pośost / Vernix, pośośezam /
vernice oblijo.

Pośośam / Meto, demeto, de-
fusco.

Pośoy / Pax, quies, requies,
ocium, tranquillitas, item, Cella,
conclauē.

P O.

conclauē / abdytum, cubiculum.
poſolecze / Cellula.

poſcrapiam / Aſpergo, madaſa-
cio, humecto, rigo, irriſo.

poſcruſam / Tero, contero, pro-
tero, confringo, comminuo.

poſcrwym / Tego, coſperio.
Item, Simulo, poſcrny / Teſtus,
ſimulatus, hypocriticus. poſcrny
czlowiek / Hypocrita. poſcrnyſtā /
operculum. Item, Prætextus, ſpe-
cies.

poſcrzeptiam / & poſcrzepeçam /
Recreo, reſicio, erigo, refrigero,
refocillo. poſcrzepeçam ſie / Con-
ualeſco, vires colligo, ſanitatē
recupero.

poſcrzeżwiam. Idem. poſcrzeż-
wienie / Recreatio, refrigeratio,
refrigerium.

poſcrze / Mandragora.

poſcrzeżwā / urtica. poſcrzeżwi-
nie / Nothus, ſpurus, incerto pa-
tre procreatus.

poſcrumam ſie / Amicitiam ſeu
familiaritatem. in eo, conuenio.
poſcrumante / Familiaritas, ami-
citia, conſociatio, pactum, con-
uentio.

poſcrupute / Coemo.

poſcruczam / Contraho, corru-
go. poſ

P O.

go. poſcruczam ſie / Contrahor,
corrugor. poſcruczaly / Contra-
ctus, gibboſus.

poſcruſam / Tenta. poſcruſam
ſie / Canor, molior, machinor, pe-
riculū facio. poſcruſiente / Conatus.
Item, Tentiatio. poſcruſā / Spectrū.

poſcrutā / Penitentia. poſcrutus
ie / Reſipiſco, penitentiam ago,
poſcrutowanie / Reſipiſcentia.

poſcr & pul / Semi. poſcrwicā /
Medietas, dimidium. poſcrwiczo
ny / medius, dimidius.

poſcrā / Caſis, ames, rete. poſcrā
Reticulum.

poſcramute / Confringo, com-
minuo.

poſcrapiam / arripio, apprehēdo.

Pole / Campus, ager. polny /
Campeſtris, agreſtis. polute / ve-
nor. potowanie / venatio. polal /
Polonus, Sarmata. polſā / Mu-
lier polona. polſki / Polonicus. pol-
ſtā / Polonia, Sarmatia.

Polec mieſā / Succidia.

Polecam / Mando, commendo,
inuungo, precipio. polecente /
mandatum, commiſſio.

Polegam / Procumbo, uincer,
trucidor, proſtigor.

Poleptam / deluto, obliuo.

Ess

Polepſam

P O

Polepſam/ Corrigo, emendo, reparo, reſtituo, reſtauro. Item, **Augeo.** polepſam ſic/ Reſpiſco, ad ſaniorē mentem redeo. **po-**
lepſente/ Correctio, emendatio. reſpiſcentia. Item, **Augmentum,** corollarium.

Polerute/ ex germ: Polio, limo, limam adhibeo.

Polewam/ Affundo, perfundo, aſpergo, rigo, irriſigo. **polewſa/** Offa, ſorbuto, iuſculum. **polew-**
czany/ Iurulentus, iuſculentus.

Poley/ Palegium.

Policā/ Maſtra, loculamentū.

Policzam/ Connumero.

Policzek/ Mala, maxilla, mandibula. Item, **Alapa,** colaphus.

policzute/ Colaphizo, alapam impingo, colaphum infringo.

Poloczam/ Deuoro, deglutio.

poloſ/ Edo, onis, heluo, comedo. vorax & gulofus homo.

Polon/ Spolia, manubia.

Potoze/ Pono, colloco. **potog-**
zanie/ Situs, uſ, poſitus. **potog/**
Puerperium. **poloznitā/** Puerpera.

Poludnie/ Meridies. **poludnto-**
ny/ Meridionalis. **poludnto-**
wy wiatr/ Auſter.

Pomagam/

P O

Pomagam/ Luuo, ſubuenio, ſuccurro, opitulor, ſuppeticas fero. **pomoc/** Auxilium, opis, ſuppeticas, adminiculum, ſubſidium. **po-**
mocny/ Auxiliaris. **pomocnik/** Adiutor.

Pomarzam/ Eneco, interficio.

Pomatozam/ Excoeco, preſti-

gijs illudo. **Pomazute/** Vngo. Item, **Pol-**
lua, contamina, inquino. **pomaz-**
zanie/ vnctio. **pomazaniec/** vn-

ctus. **Pomeſ/** vide pomnſam.

Pomierzam/ Demetior. **po-**
miar/ Demenſum. **pomieruy/**
Mediocris. **pomiernoſci/** Me-

diocritas. **Pomiezawam/** Commiſceo, confundo. **pomiezaniec/** Confuſio.

Pomiotam/ Abicio, reicio, proſterno. Item, **Abortio.** **pomiot**
Abortus.

Pomiotſto/ Rudicula, rutabulum, batillus.

Pomnazam/ Addo, augeo, cumulo, proſum. Item, **propago.** **pomnozenie/** Augmentum, incrementum. Item, **propagatio.** **po-**
mnioſciel/ Auſtor.

Pomorancza/ Malum aureū.

Pomorze/

P O.

Pomorze/Regio maritima. pos-
morsti/maritimus.

Pomścić sie/ vindico. ulciscor.
pomścić/ ultor, vindex. pom-
ścić/ ultio, vindicta.

Pomuszkam & pomuszkute /
Lino, obliuo, perlino. inungo.

Pomyszkam/promoveo. protrudo.
pomyszkam sie/ Succedo. pomysł/
Ames, laqueus, tendicula.

Pomyszkam / Eluo. pomysle /
Eluenter.

Ponarżam/Immergo, submergo

Poneżochą/Tibiale. soccus.

Pontedziątel/ Dies luna, feria
secunda.

Pontemasz/ Quia, quoniam,
quandoquidem.

Pop/ Sacerdos, sacrificulus, fla-
men popowa/ Vestalis.

Popartem &c. vide popierā.

Popasam/Compasco. depascor.

Popchnątem/ vide popicham.

Popedżam/ Propello. popedli-
wy/ vehemens, iracundus, furio-
sus. popedliwość/ Furor, ve-
hementia, iracundia.

Popeszkam sie/ Disrumpor.

Popelniam/ Perpetro, admit-
to, committo, delinquo.

Popieł/ Batillus.

Popieram/

P O.

Popieram/ Vrgeo, inflo, per-
go. Item, Resisto. In prat: pos-
partem/ Inde popartem/ Instan-
tia. Inf: poprzyć.

Popisiam sie/ Inebrior.

Popitol/ Cinus. popielatny/ Ci-
nereus. popielec/ Cinerary, dies
cinerum. popielicą/ Glis.

Popisuię/ Conscribo. popis/
Conscriptio.

Popiacam/ Tersoluo. popia-
tel/ Censur.

Popiaszcam/ Abigo, perterre-
facio. poploch/ Terror.

Popiesniete/ Muceo, mucesco.
siu & squalore obducor. popies-
niatny/ Squalidus, mucidus, ran-
cidus, cariosus.

Poplugawiam/ Conspurgo, con-
taminio, inquino.

Poplulam/ Conspuo.

Poponą/ vide Dponą.

Poprag/ Cingula.

Poprawdżie/ Serio, reuera.

Poprawute & poprawiam /
Emendo, corrigo, reformo, restau-
ro, sub incudem reuoco. poprą-
wá/ Correctio, emendatio.

Poprzatam/ Ordino, orno, co-
mo, dispono.

Poprzyć/ vide popieram.

P. O.

Poprzedawam/ *Distraho, ven-
do. venundo.*

Poprząsiegam/ *Adiuro, exor-
cizo, obtestor. poprząsieganie/*
Adiuratio, exorcismus. poprząs-
siegacz/ Exorcista.

Popuścić/ *Laxo, remitto,
prolongo, protraho. Item, Excer-
no, alium deicio. ventrem exco-
neco.*

Popycham/ *Trudo, protrudo,
propello. In prat: popchnatem/*
Inf: popchnać.

Porá/ *Conflictus, praelium.*

Porabam/ *Incido, succido, ex-
cindo. porebá/ Lignatio, Locus
ubi caduntur ligna. porebnie/*
Lignator.

Porádnia/ *Exactio, Censui,
tributum, quod pendunt agricola.*

Porádzam/ *Consulo, consilium
do. porádá/ Consilium. porá-
ny/ Prudens, sapiens. porádnie/*
Consulto.

Poráne/ *Diluculum. poránu
Mane, diluculo. porániam sie/*
*De mane surgo, mature mane seu
maturè aliquid ago.*

Porążam/ *Cado, vinco, fun-
do, prosterneo, prosligo, trucidó,
porążá/ Cades, strages.*

Porżec

P. O.

Porżewiele/ *Ferruginem con-
traho. porżewiały/ Ferrugino-
sus, rubiginosus.*

Pore/ & porze/ *Findo, scin-
do. discindo. In prat: prolem/*
Inf: proć.

Porecze/ *Climacter, lorica.*

Portwam/ *Arripio, abripio.
portwam sie/ Proripio me, pro-
rumpo.*

Porocze/ *Iuris dictio, Termi-
ni terrestres, sic vocant cancellaria.*

Porodze/ *Pario, enitor, poro-
dzenie/ Partus.*

Poroniam/ *Condo, seruo, as-
seruo, Item, Enomo, cysio, abor-
tio.*

Porównawam/ *Aequo, com-
plano, concinno, compono. Item,
Confero, comparo. porównanie/*
complanatio, collatio, comparatio.

Poroz/ *Telum, iaculum.*

Porozumiewam/ *Intelligo, a-
nimaduerto. porozumiewam sie/*
*Conuenio, paciscor. porozumie-
nie/ Conuentio, pactum.*

Port/ *Portus. Emporium ma-
ritimum. portowy/ Ad portum
pertinens.*

Portki/ *Caliga, feminalia.*

Porucjam/ *Mando, precipio,
iniungo,*

P O

iniunga, commendo. poruczenie/
mandatum porucznik/ Mandatarius,
commissarius, administrator,
ordinum ductor.

Poruham / Quatio, commoueo, afficio. porużenie/ Motus, affectus, us.

Porządżam/ Ordino, dispono. porządny/ ordinatus, dispositus, legitimus.

Porze/ vide porte.

Porzeżę/ Regio ad flumen sita. porzeżny/ Ad ripam fluminis situs. porzeżę/ Racc.e herba cuiusdam flumetilis, quam Ribes officina vocant.

Porzucam / Abjicio, projicio. Item, Abortio. porzucenie/ Abiectio, abortus.

Posag/ Dos, dotalitium.

Posarkawam/ Sorbillo, pitisso.

Posciel/ Lectus, grabatus. poscielę / Lectulus. poscielam / Sterno lectum.

Poscigawam/ Assequor, insequor, prehendo.

Poscinawam/ Trucido, decollo, caput amputo.

Posel/ &c. vide posylam.

Posępiam sie/ Tristor, frontem corrugo. posępnny / Tristis, morosus, difficilis.

Posia

P O

Posiadam / Possideo, occupo. posiadanie/ Possessio. posiadziciel/ Possessor.

Posiedze/ Asideo, confideo. posiedzenie/ Sessio, confessus.

Posiewam/ Consero.

Posilam / Corroboro, confirmo, recreo, refocillo, vires suppedito. posilente & posilek/ Robur, vires, suppetie. posileczny/ Auxiliaris.

Postalem/ &c. vide posylam. postanie/ Stratum.

Posladek/ Annus, i, podex, nates.

Posledz/ Postremo. posledny/ Posterior, postremus, ultimus, extremus.

Postugute/ Inseruio, gratificor, morem gero. postuga/ Officium. postużny / officiosus, obtemperans, obsequens, obediens. postużność & postużetstwo/ obedientia, obsequium.

Posntedzie/ Muceo, squaleo. posntedziaty / Mucidus, squalidus, cariosus, siu obductus.

Pososa/ Cruor, sanguis. posoczny/ Cruentus.

Pospießam sie/ Celero, prope- ro, festino. pospießny/ Celer, festinans, expeditus. pospiech/ Festinatio.

Pospolu/

P O.

Pospolu/ Simul. una. pospo-
lity/ vltimus, vulgaris, commu-
nis, trivialis, tritus, obuius, pro-
miscuus. pospolitie/ Plerumq.
vulgò, promiscue. pospolitute/
Conuersor. pospolitowanie/ com-
munio, conuersatio.

Posrawam/ Concaco, conspurco.

Posrzodek/ Medium, medital-
lium. posrzedny/ medius. posrzed-
nik/ mediator. posrzednictwem/
Officium mediatoris.

Poszowà/ Tignus, & um. Item,
Liquear.

Postać/ vultus, gestus.

Postanowiam/ Ordino, statuo,
instituto, constituo, paciscor. po-
stanowienie/ Ordinatio, constitu-
tio, pactum.

Postawuie & postawiam/ Po-
no, colloco. statuo. postaw/ Sta-
men. postawà/ Habitus, gestus,
forma, species. postawnik/ Ca-
reus.

Postępuje/ Incedo, procedo,
proficio. postępuje/ Actio, inces-
sus, profectus, us.

Postępawam/ Fergo, proce-
do, progredior.

Postoię/ Expecto, consisto, sub-
sisto, sisto gradum.

Postras

P O.

Posradawam/ Ferdo, amitto.
Posronny/ Distitus, longin-
quus. posronie & posronność/
Distantia, longinquitas.

Posrzigawam/ Attondeo. pos-
rzigacz/ Tonsor, qui pannum
leuigat. posrzigadnia/ Ton-
srena.

Poswarzam sie/ Rixor, alter-
cor. concerto, contendo. poswar/
Altercatio, concertatio. poswaa-
re/ dimin:

Poswiadczam/ Testor, attester,
contestor, testificor.

Posyłam/ Mitto. In prat. pos-
statem. Posel/ Nuncius, legatus,
poselstwo/ Nuncium, Legatio.

Poszanowam/ Amo, veneror,
honore afficio, magnificacio. posza-
nowanie/ Honor, reuerentia.

Poszancie sie/ Succedo, eue-
nio, euentum sortior, siue bonum
siue malum.

Poszcze sie/ Ieiuno. Post/ Ie-
iunium, Quadragesima.

Poszczekawam/ Allatro.

Poszczębitam/ Prospero, se-
cundo, felix ac faustum esse in-
teo.

Poszeptawam/ Susurro, insu-
surro, suggere, inimmurmuro, in-
aurea

P O.

aurum dico. posceptem/ Summissè, tacite. summissa voce.

Posivam/ Tego, operio. posibile/ Culmen, tectum stramineum.

Posivá/ Indumentum, aperimentum. posivlá/ dimin:

Potacjam/ Pronoluo, Item, Macero, humecto, immergo, ir-rigo. potof/ Riuis, amnis. potofszel/ Riuulus.

Potálemny/ Clandestinus, clancularius. potálemnte/ Clam, clanculum, clandestinè.

Potániete/ vilesco. veliori pretio vendor.

Potárzicá/ Postnundinum, dies ultimus nundinarum.

Potemny/ Habilis, aptus, idoneus. accommodus, appositus, pottemnošć/ Habilitas.

Poteptiam/ Damno, condemno. potepá & poteptiente/ Condemnatio.

Potéjny/ Firmus, validus, robustus. potéjnošć/ Robur, vires, efficacia.

Poténe sie/ Offendo, cespito, impingo, allido.

Potlacjam/ Opprimo, comprimmo, refrecio, confrecio, coarcto.

Potuntiam/ Opprimo, preterro, pessundo, consulco.

P O.

Potof/ vide potacjam.

Potone/ In aquis suffocor, submergor.

Potomet/ & potomstivo/ vide potym.

Potoptiam/ Mergo, submergo, in aquis suffoco. potop/ Diluvium, inundatio.

Potracam/ Perdo.

Potracam/ Protrudo.

Potrawd/ Cordum.

Potrawá/ Ferculum, obsonium, missus, us.

Potrzasam/ Aspergo, conspergo. Item, Concutio.

Potrzasz/ Ames, tendicula.

Potrzebá/ Necessitas, inopia, penuria. Item, Causa, negotium. Item, Pugna, praliam. potrebnny/ Necessarius. Item, Egenus, inops. potrebuté/ Egeo, indigeo. Item, Peto, posco, flagito, requiro. Calumnia:

Potwarz/ Calumnia, contumelia, conusium. potwarzam/ Caillos, calumnior. potwareá/ Calumniator, suggillator. potwarzisty/ Contumeliosus.

Potwierdzam/ Assero, affirmo, confirmo, roboro, munito. potwierdzente/ Confirmatio.

Potwarzam/

P O

Potworzám/ Fingo, sermo, effingo. potworá/ Species, jantes, forma, effigies.

Poty/ Haelenus, hucusq.

Potykam sie/ Occurro, obuiam venio. Item, Congredior, pugno, praelior, manus confero, signa confero, confliigo, dimico. Item, Cespito, impingo, allido, offendo. potykanie & potykanie/ Praelium, congressus, conflictus.

Potym/ Postea, deinde, deinceps. potomek/ Successor. potomkowie/ plur: Liberi, successores, posterí. potomstwo/ posteritas.

Potynkute/ Incrusto. potyna Potanie/ Incrustatio.

Powachawam/ Odo, olfacio.

Powadzám/ Irrito, laceſſo. powadzám sie/ lurgor, altercor, rixor, contendo.

Powalam/ Prouoluo, proster-no. powalam sie/ Procido, procumbo, corruo, concido. powal/ Prostratio.

Powalká/ Paſtilus, panis elemosynarius.

Powazám/ Aestimo, facio, pendo, veneror. powazny/ Grauis, venerabilis, venerandus, auctori-

tate

P O

tate praeſtitus. powagá/ & powagnoſć/ Grauius, auctoritas, aestimatio.

Powedrute/ ex germ: Abco, discedo. iter facio.

Powiará/ Superstitio. powiera-ny/ Superstitiosus.

Powiaz/ Chamedaphne, herba.

Powiat/ Territorium, distriktus, diaceſis, provincia. powiatny/ Provincialis.

Powiazám/ Alligo, constringo. powiaſto/ Fascia, vinculum, astrigmentum.

Powiedám/ Dico, narro, perhibeo. powiedacz/ Autor rumoris alicuius. powieſć/ Sermo, dictum, ſententia. powiaſćá/ Rumusculus.

Powieſćá/ Palpebra.

Powietrze/ Aer, aura. Item, Peſtis, lues, peſtilentia, paralysis. powietrzny/ Aereus. powietrzem żarążony/ Paralyticus.

Powiewam/ Afflo, powiewny Flatilis, à ventis agitatús.

Powinny/ Debitus, deuinctus, obſtrictus, obnoxius. powinnoſć/ Officium, munus, powinnowaſty/ Neceſſarius, propinquus, cognatus, conſanguineus. powinnoſć

wáctwoſ

P O.

Wąctwo/ *Cognatio*, *neceſſitudo*,
conſanguinitas.

Powłiam/ *Inuoluo*. powicte/
Fascia, *inuolucrum*.

Powłaczam/ *Induo*, *operio*.
powłoka/ *Indumentum*, *operi-*
mentum.

Powodzę/ *Deduco*, *produco*.
powodźcie/ *Succedit*. powodze-
nie/ *Successus*. powod/ *Autor*.

Item, *Cauſa*. Item, *Inſtructio*, *in-*
ſtructus. Item, *Actor coram iudi-*
cio. powodny/ *Inſtigatorius*. po-

wodna ſtrona/ *Actor*, *accuſator*.

Powodź/ *Inundatio*, *diluuium*.
Powoławam/ *voco*. pdwołas-
nie/ *vocatio*, *munus*, *officium*.

Powolny/ *Promptus*, *ſpon-
taneus*, *obſequens*, *obtemperans*,
morigerus, *tractabilis*. powol-
ność/ *Obedientia*, *obſequium*,
tractabilitas.

Powontiam/ *Odoro*, *olfacio*.
powontiente/ *Olſactus*.

Powon/ *Hedera*.

Powożę/ *Aurigor*.

Powroź/ *Funis*. powroże/ *Funiculus*. powroźnik/ *Reſtio*,
reſtiarius, *ſparto*.

Powſciagam/ *Arceo*, *coërceo*,
cohibeo, *reſſeno*, *moderor*, *tempe-*
ro, *com-*

P O.

ro, *compeſco*. powſciagam ſie/
Abſtineo, *tempero mihi*. powſcia-
gliwy/ *Continens*, *abſtinens*, *tem-*
perans. powſciagliwość/ *Abſti-*
nentia.

Powſtate/ & powſtawam/
Aſſurgo, *conſurgo*, *Inſurgo*. Item,
Orior, *exorior*, *promano*, *proue-*
nio.

Powſzechny/ *Generalis*, *uni-*
uerſalis, *Catholicus*, *Oecumeni-*
cus. powſzechność/ *Generalitas*,
uniuerſitas.

Powſzedny/ *Quotidianus*. pro-
feſtus.

Powtore/ *Secundo*, *rurſus*, *ite-*
rum. powtarzam/ *Repeto*. itero,
ingemino. powtarżanie/ *Repe-*
titio, *iteratio*.

Powypſam/ *Exalto*.

Powzdawam/ *Trado*, *concedo*.
powzdanie/ *Ceſſio*.

Ponę/ *Poto*, *inebrio*.

Ponmam/ *vide potmam*.

Ponrze/ *Aſpicio*, *proſpicio*.

ponrzenie/ *Aſpectus*, *proſpectus*.

Pożabiam/ *Ocido*, *interſicio*,
interimo, *trucido*.

Pożadam/ *Cupio*, *deſidero*,
flagito, *peto*. pożadanie/ *Deſide-*
rius, *flagitatio*, *petitio*. pożada-

Et t ny/ *Deſi-*

P O.

ny/ *Desideratus, desiderabilis, exoptatus, expectatus, požadliwy Libidinosus; požadliwość/ Libido, cupiditas, concupiscentia.*

Požalem/ *Ecce, vide pożynam.*

Pożar/ *Ecce, vide pożeram.*

Pożarznicę/ *varioli, morbilli.*

Pożbawiam/ *Orbo, prino, adimo, destituo, aufero, eripio.*

Pożdrawiam/ *Saluto, pożdrowienie/ Salutatio.*

Pożegam/ *Comburo, pożogą/ Incendium.*

Pożegnamam/ *Benedico, pożegnanie/ Benedictio.*

Pożeram/ *Deuoro, deglutio. In prat: pożarłem, Inf: pożrzeć. pożercą/ Decoctor. pożar/ Incendium. pożarzysty/ Flammeus, ignitus. Item, Deuorans, depascens.*

Pożew/ *vide pożywam.*

Pożiewam/ *Oscito, pandiculator, pożiewanie/ Oscitatio, pandiculatio.*

Pożimką/ *Fragum.*

Pożlacam/ *Deauro, inauro. pożłocony & pożłocisty/ Deauratus, pożłocenie/ & pożłocką/ Deauratio.*

Pożnać/ *Posnania.*

Pożnawam/ *Agnosco, cognosco. pożnanie/ Agnitio, cognitio.*

P O.

Pożny/ *Tardus, serus, serotinus, cordus. pożno/ Serò, tardè.*

Pożonam/ *Abigo, cogo, expello, propello.*

Pożorny/ *adiect: Conspicuum, manifestus, euident. subst: Lictor, apparitor.*

Pożostaie & pożostawam/ *Remaneo, relinquo, pożostaly/ Reliquus, residuus.*

Pożrzeć/ *vide pożeram.*

Pożwalam/ *Concedo, permitto, pożwolente/ Concessio, permissio, licentia.*

Pożyczam/ *Mutuum do, credo, commodo. Item, utendum accipio, pożyczny/ Mutuo datus vel acceptus.*

Pożynam/ *Meto, demeto, defalco, vindemio. In prat: pożalem/ Inf: pożać.*

Pożystawam/ *Lucror, lucrifacio.*

Pożywam/ *Cito, litem intendo, dicam impingo, diem dico. In lus voco. pożywasz/ Actor. pożew/ Citatio.*

Pożywam/ *Vtor, fruor, vescor, comessor. pożywanie/ Fruitio, usus fructus. pożyte/ Usus, utilitas, fructus, commodum, emolumentum.*

P O.

lumentum, questus, lucrum, com-
pendium, pożyteczny / utilis, fru-
gi, commodus, compendiosus.

P R.

Prábabłá / Proavia.

Pracá / Labor, opus, cura, sol-
licitudo, molestia, prącute / La-
boro, operor, opus facio, curo, de-
sido, prącowity / Laboriosus.

Praczká / vide pierze.

Prádźiad / Proavus.

Prag & przegierz / Numella,
Catasta.

Prągne / Sitis. Item, Inhis,
aspiro, desidero, prągniente / Si-
tis, desiderium.

Prąktikute / Ariolus, auguror,
vaticinor, ominor. prąktiká /
Augurium, oraculum, omen. Itē.
Fraus, dolus, machina, techna.
prąktikarz / Vates, augur, ario-
lus, aruspex.

Prátat / Praesul, antistes, epi-
scopus.

Pratem / &c. vide pierze.

Prąprádźiad / Abavus.

Prásá / Frelum, torcular, prás-
fute / Premo.

Prásol / dicitur is, qui vel sa-
lem

P R.

lem coquit, vel sale mercaturam
exercet.

Prąszczur / Vxoris mea patrue-
lis.

Prąsny / Azymus, infermen-
tatus, prąsnie / Panis infermen-
tatus. aliàs prząsny.

Prateł / vide pret.

Prąwdá / veritas. Item, Cir-
culus mensarius. prąwdliwy /
verus, verax.

Prąwnuś / Pronepos.

Prąwo / Ius, lē, lex, prąmy /
Rectus, verus, legitimus, dexter.
prąwość / Aequitas, iustitia, ve-
ritas, dexteritas, prąwicá / dex-
tera. prąwidło / Amulius, norma,
regula. prąwny / Iuridicus. Iu-
risperitus. prąwute sie / Litigo,
in ius voco, iure ago. prąwoś
dawca / Legislator, nomothetes.
prąwołomicá / prąwośajćá / Le-
gisruptor, exlex.

Prąże / Asso, coquo, elixo, prąś-
żony groch / Pisa suffocata.

Pre / urgeo, insto, In perf:
partem. Inf: przeć.

Pregierz / vide prag.

Pret / Varga, baculus, pertica,
prateł / Virgula, radius, bacillus.

Tit 2 Pretki /

P R

Prekli / Agilis, celer, citus, pernix, velox. prapes, praeceps, rapidus, subitus, subitanus, promptus, expeditus, pretkość / celeritas. pretko / Cito, illico, curculō.

Proboszcz / Praepositus, probosztwo / Praepositura.

Prochute / Probo, exploro, examino / Probatio, examen.

Proch / Fornacula.

Proci / vide porze.

Proci / Funda.

Proch / Pulvis. prochel / pulvisculus. prochowny / pulvereus. prochownica / Theca pulveraria. prochniele / Putresco, putresco.

Protem / vide porze.

Promien / Radius. promienty / Radiosus, radians.

Proporzec / Signum, vexillum. proporznic / Signifer, vexillifer.

Prorok / Vates, propheta. prorokini / Prophetissa. prorokci / Propheticus, vaticinus. proroktwo / Prophetia, vaticinium, oraculum. prorokule / Predico, prophetizo, vaticinor.

Prosie / Suela, porcellus. prosiek / dimin: prosiećna / Caro porcellina.

Proso / Milium.

P R

Prosty / Simplex, vilis, communis, vulgaris, obuius, rudis, ignarus, iners. Item, Rectus, directus. prostosć / & prostota / Simplicitas. Item, Inscitia, inertia. prostal / & dimin: prostasć / Item, prostina / & dimin: prostina / Homo simplex, ignarus, ignavus, stolidus, stupidus, rudis. prostecz / Dirigo.

Proste / Oro, rogo, postulo, supplico, peto, prosba / Petio, precatio.

Prowadze / Duce, deduco, derivo. prowadze sie / Migro. prowadze / Migratio.

Prozny / Inanis, vanus, vacuus, cassus, irritus, frustraneus. prozność / vanitas. prozno / frustra, in vanum, nequaquam. proznuć / Ocio, desideo. proznowiąte / Ocium, desidia.

Prum / Ponto, onis.

Prusi / Prussia, Borussia. pruski / Prutenicus. pruski / Borussia.

Prystam, Scintillo. lit, aspergo.

Przecz / Vlcus, vomica. przecz / Vlcus, vomica.

Przyskute / Aduro, inuro, stigmatizo. przyskutowy / Cauteriat.

Prza /

P R.

Prza/Controuersia, causa, actio.

Przadlem/ &c. vide przede.

Przalem/ vide prze.

Przasny/ Azymus, infermentatus. przasnił/ panis azymus.

Prze/ prap: Per, propter.

Prze/ Nego, diffiteor, inficias eo. In prat: przalem/ Inf: przeć.

Przedaszcizam/ Importune ago. Insolenter me gero.

Przebiegam/ Percurro, peruado, Item, Perlego, euoluo. przebiegam sie/ Deambulo, discurro.

Przebieieram/ Eligo, deligo, seligo. przebor/ Delectus. przeborzeł/ Vertex, aquamentum capillorum.

Przebijam/ Transfigo, transfo-dio. przebijam sie/ Perrumpo. przebitny/ Transfossus. przebiecie/ Transfossio, perruptio.

Przebradzam/ Flumen aliquod transeo: permeo, peruado, transuado.

Przebrnie/ Idem.

Przebywam/ Maneo, habito. conuersor. przebywanie/ Conuersatio.

Przeć/ vide pre.

Przecdzam/ Colo, as. percolo, cribro.

Przechera/

P R.

Przechera/ Ardelio, adulator, parasitus, scurra, cauillator, impostor, cinisto, utilitigator.

Przechodze/ Transmeo, permeo, penetra, peruado, emineo, praemineo, supero, exupero. In prat: przebedlem. Inde przebiecie/ Transitus. przebitny/ Prateritus, priscus, pristinus. przechodze sie/ &c. przechadzam sie/ Deambulo.

przechadzka/ Deambulatio. przechod/ Transcursus, Am-crum. przechodzisty/ Peruius. przechodute sie/ Saepe alium exonero.

Przechowawam/ Recepto. przecho-wam sie/ Lateo, delitescio. przechowanie/ Latebra, latibulum.

Przechwitawam/ Intercipio. przechwicienie/ Interceptor.

Przeciagam/ Pertraho. Item, Transeo. przeciąg/ Transitus. Itē, Spacium, interuallum, distantia.

Przeciekam/ Perfluo.

Przecieram/ Perfrico, perfodio, perrumpo. In prat: przetarlem/ Inf: przetrzeć.

Przeczka/ Fibula.

Przecinam/ Disseco, concido.

Przecim/ &c. przeciwno/ Contra, erga, aduersus, In, przeciwny/

T t 3

Contra-

P R.

Contrarius. przeciwnie/ Aduer-
sarius. hostis. przeciwność/ Ad-
uersitas. contrarietas. contradi-
ctio. repugnantia. przeciwniam
sie/ Aduersor. resisto. repugno.
rebellos obmurmuro. oggannio.

Przeciż/ per apocopen. pro prze-
co/ Cur. quare. quamobrem. qua
de causa. quam ob causam.

Przeciżam sie/ Rixor. iurgor.
or. contendo.

Przeciżny/ vide przeżł.

Przeciżyniam/ Muto. transfor-
mo. przeciżynienie/ Transforma-
tio. metamorphosis.

Przeciżytawam/ Perlego. rele-
go. exualuo.

Przed/ Fra. ante. coram. in
conspectum. in conspectu. przed-
tym/ Antea. przedny/ praestans.
praeipuus. przedntieszy/ Potior.
praestantior.

Przedartem/ vide przedżteram

Przedartie/ muneribus cor-
rumpo.

Przedarte & przedawam/ ven-
do. venundo. distrabo. przedarte
& przeday/ venditio. przedayny
venalis. przedawca/ venditor.

Przeddach/ & przedasie/ di-
uin: Suggrundia.

Przedz/

P R.

Przedz/ Neo. fila duca. In prat:
przedziem/ Inf: przazie. przedżto
wo/ Linum. tela. przedżica/ Pe-
damentum. basis. seu inferior pars
colus. przedżia/ Netrix. lani-
fica.

Przedżużam/ Prologo. differo.
protraho. procrastino. cunctor.
moras necito. przedżużanie/ Cun-
ctatio. prorogatio. mora.

Przedmiescie/ Suburbium.

Przedmowa/ Praefatio. prolo-
gus. proaemium.

Przedrąputie/ Perfrico.

Przedświebierze/ & przedśwież-
me/ Propono. constituo. in ani-
mm induco. przedświeżcie/
propositum. institutum. intentio.

Przedśione/ Atrium. vestib-
lum. proscenium. antescenium.

Przedżiatam/ Transformo. Itē.
discrimino. przedżiat/ vertex.

Przedżieram/ Scindo. lacera.
distrumpo. In prat: przedartem/
Inf: przedżżec. przedżieram sie/
Perrumpo. vi mihi viam aperio.

Przegadam/ Confuto. conuincio.

Przegnam/ Inclino. incuruo.
przegiecie/ Inclinatio. incurua-
tio. przegietina/ Suffrago. cur-
natura pedis.

Przeglas

P R

Przeglądamam/ *Conniueo*, indulgeo. Item; *Recognosco*, corrigo; emendo.

Przegrabiam/ *Sepio*, obsepio. przegrodą/ *Sepimentū*, vacerra.

Przegrażam/ *Interminor*. przegroźbą/ *Comminatio*.

Przegubą/ *Spondylus*, nodus, curuatura digitorum.

Przelednawam/ *Expio*, place, reconcilio, in gratiam reduco.

Przeistocząm/ *vnā substantiam in aliam transmutō*, transformo, transubstantio. przeistoczenie/ *Transubstantiatio*, metamorphosis.

Prześalam/ *Perfodio*, transfiguro.

Prześażam/ *Obsto*, impedio, interrompo. prześażą/ *Obstaculum*, impedimentum.

Prześ/ *Obliquitas*, decussatio. Na prześ/ *Decussatim*. przeczyny *Obliquus*, transuersus. prześute/ *obliquē* seu *decussatim* aliquid colloco.

Prześtądam/ *Præpono*, præfero, antepono, præficio, transpono. Itē, *Expono*, explico, interpretor.

Prześinam/ *Inclino*, declino, deficio. prześiniente/ *Defectio*.

Prześtąsute/

P R

Prześtąsute/ *Ineptia*, lasciuia, obscena loquor. prześtąsute/ *Scurra*, obscenus homo prześtąsowanie/ *Scurrilitas*.

Prześlinam/ *Execro*, deuoueo, imprecor, anathematizo. prześlesty/ *maledictus*. prześlectwo/ *Anathema*, maledictio. prześlinacz/ *Exorcista*.

Prześonnywam/ *vinco*, conuincō, refuto.

Prześopawam/ *Perfodio*. prześop/ *Fossa*.

Prześorżyzną/ *Insultus*.

Prześriżam/ *Deleo*, cancello, expungo.

Prześtąstute/ *Transfiguro*, transformo, in aliam formam conuerto. prześtąstowanie/ *Transfiguratio*, transformatio.

Prześute/ & prześowawam/ *Recudo*.

Prześupute/ *Dardanariam exerceo*, propolam ago. prześupien & prześupnie/ *Institor*, propole, dardanarius.

Prześwintute/ *Ineptia*, lasciuia, lenocinor. prześwintą/ & prześwintowanie/ *Ineptia*, lasciuia, lenocinium.

Prześamute/ *Constringo*.

Prześlatam/

P R

Przelatam/ *Pervolo, transuolo.*
Przelążam/ *Perrepto, transcen-*
do.

Przelewam/ *Transfundo. Item,*
Exundo. przelewła/ Exundan-
tia, abundantia.

Przeliczam/ *Renumero.*

Przełożę/ *Præficio. przełożo-*
ny/ Præfectus. przełożenstwo/
Magistratus. przełoża/ Cochlea
torcularis.

Przemagam/ *Passum, valeo,*
præualeo. przemożny/ Potens,
præpotens. przemożność/ Vires,
potentia, potestas, nervus, facul-
tas.

Przemałam/ *Madeo, madesco.*

Przemarnuję/ *Concoquo, di-*
lapido, perdo, profundo, male
colloco.

Przemieniam/ *Transmuto, per-*
muto. Item, Perdo, profundo,
consumo.

Przemieniam/ *Immuto. prze-*
mienny/ Alternus, mutabilis,
momentaneus, inconstans, cadu-
cus. przemienność & przemiana
Mutatio, vicissitudo.

Przemierzam/ *Permetior.*

Przemijam/ *Prætereo. prze-*
miąnie/ Præteritio.

Przemys

P R

Przemyscam/ *Conduco, munc-*
ribus seu donis corrumpo.

Przemyslam sie/ *Perrepto, per-*
rumpo. przemyslam/ Affabre ali-
quid excogito. przemysł/ Ars, ar-
tificium.

Przenajmule/ *Conduco, mu-*
neribus corrumpo.

Przenikam/ *Penetro.*

Przenosię/ & przenasam/ *Trans-*
fero, transporto. przenosię
sie/ Migro, emigro, transmigro.
przenosi/ Repotia.

Przeor/ *Prior, Canobiarcha.*
przeorziś/ famin:

Przeorze & przeorynam/ *A-*
ro, proscindo, effringo, repastino.

Przepadam/ *Perlabor, perrum-*
po. przepadam sie/ Laceror, rum-
por. przepaść/ Abyssus, vorago,
barathrum. przepadziły & prze-
paciły/ voraginosus.

Przepasuję/ & przepasam/ *Præcingo.*

Przepijam/ *Decoquo, consumo,*
abligurio. przepijam sie/ Nata-
talem meum celebros.

Przepisuję/ *Describo, præscri-*
bo. przepis/ Descriptio, apogra-
phum, copia, exemplar, exem-
plum.

Przepiorła/

P R

Przeptorłá / Coturnix. prze-
piórze / Coturnicum pullus.

Przeplatam / Internecto, di-
stinguo.

Przepowiedam / Predico, as,
annuncio. Item, Pradico, is, va-
ticipinor. przepowiedanie / Annun-
ciatio, predicatio. Item, Pradi-
ctio, prophetia, vaticinium.

Przepraszam / Deprecor.

Przeprawię & przeprawiam
Placo, reconcilio, in gratiam re-
duco. przeprawię się & prze-
prawiam się / Trajcio, transfre-
to, przeprawa / Reconciliatio,
przepraw / Traiectus.

Przeprowadzę / Perduco. prze-
prowadzam się / Emigro, trans-
migro. przeprowadzę / Trans-
migratio.

Przepuszczam / Permitto, trans-
mitto. Item, Parco, remitto, con-
dono, ignosco, connuco, indul-
geo. przepuszczanie / Remissio, per-
missio, permissus.

Przerabam & przerabiam / Ex-
cindo, aperio. przerab / Foramen.
Item, vacerra, stabulum equinum.

Przeriwam / Perrumpo, abrum-
po, intercipio.

Przerzdzam / Rarefacio.

Prze-

P R

Przez / prap: Per, propter.

Przesadzam / Transfero, trans-
pono, transporto. Item, distinguo.

Prześcieram / Abstergo, deter-
go. przesćcieradło / Lintum, lo-
dix, stragulum. giado.

Przesdzę / Inuito, coactio.
przesdzę / Inuitus, coactus.

Przeziwam / Cribro, percolo,
as, excutio.

Prześląć & przesłaczam /
Transilio, przesłok / Effugium,
latebra.

Prześlądę / Persequor. prze-
śladowanie / Persecutio, przesła-
dowca / Persecutor.

Przesmierzam / Oleo, feteo.

Przeszale / Cesso, desino, desi-
sto. przestawam / Concedo, contē-
tus sum, acquiesco. przestawam
się / Tempus maturitatis excedo.
przeszanie / Intermissio.

Przeszawiam & przesławiam /
Transfero, transpono.

Przeszepię / Transcendo, trans-
gredior, prauaricor. przeszepny /
Transgressorius, transcendens.
przeszepny rok / Annus bisextilis,
przeszpeca / Transgressor, praua-
ricator.

Przesztrącam / Consterno, per-
VVV terrefa.

P R

terrefacio, terrorem incutio. przez
strach/ Terror, pavor.

Przeestrofiy/ vide przestworny.

Przestrzegam/ Caueo, custodio,
seruo, obseruo. Item, Moneo, pra-
moneo, cominonefacio. przeestro-
gą/ Commonefactio.

Przestworny/ Laxus, amplius,
vastus, capax, spaciosus. prze-
stwor/ & przestworność/ vasti-
tas, amplitudo, spacium.

Przesyłam/ Transmitto.

Przesypiam sie/ Edormio.

Przebedtem/ przeście/ &c. vi-
de przechodze.

Przebladżam/ Noco, impe-
dio, obsto. Item, Interpello, prze-
bladą/ Obstacle, impedimen-
tum.

Przetlużam/ Pertundo, perfo-
ro, perfodio.

Przeto/ Ergo, igitur, quare,
quapropter, proinde.

Przetr/ & przetro/ Laquear,
tabulatum, contignatio.

Przetrawiam/ Abigurio, con-
squo, consumo.

Przetwarzam/ Transformo.
przetworą/ Transformatio.

Przetwarzā/ Decoquo, condequo.

Przeważam/ Prapondero, pra-
ualeo.

P R

ualeo. przewożny/ Grauis, pra-
stans. przeważność/ Prastantias
grauitas.

Przewedruie/ Peragro.

Przewiercam/ & przewiertuts
Perforo.

Przewierżgam/ Immuto, trans-
formio, transfiguro. przewierżgam
sie/ Immutor. przewierżgniente/
Immutatio, transformatio, tran-
substantiatio.

Przewiewam/ Perflo. przewieo-
wny/ ventis peruius.

Przewiniam sie/ Committo,
patro, perpetro, delinquo. prze-
winiente/ Culpa, delictū, reatus.

Przewiatazam/ Protraho, cun-
ctor, differo, prolongo. przewio-
są/ Dilatio, cunctatio, mora.

Przewodze/ Traduco, transpor-
to. Item, vexo, exagito.

Przewoże, Transueho, transpor-
to. przewoże sie/ Traiecto, trans-
freto. przewoż/ Traiectus. prze-
wożnił/ Portitor, transfretator.
przewożny/ Naulum, portorium.

Przewracam/ Euerto, peruer-
to. przewrotny/ Peruersus. prze-
wrotność/ Peruersitas.

Przewyciężam/ vinco, supero,
anteo, antecello, prualeo.

Przewyżsam/

P R

Przewyżsam / Eminco, anteco, supero, exapero, excello, praello, antecello.

Przenędzam / Perequito, peragro, przenędzam się / Obequito, przenędzam / Obequitatio, deambulatio.

Przenzrzę / Franideo, prospicio, praedestino, Item, Hallucino, pecco, delinquo, przenzrzę / praedestinatio, providentia, fatum, Item, Delictum.

Przezorny / Pellucidus, perspicuus, przezorność / Perspicuitas.

Przezroczyſty / Limpidus, perspicuus, pellucidus, przezroczyſtość / Perspicuitas.

Przezypię / Diutius vivo, annos alicuius supero.

Przezynam / Cognomino, przegzwyſto / Cognomen.

Przodek / Principium, prima partes, primatus, principatus, przodkowie / Maiores, patres, seniores, przodkowie & przodkowie / Primas teneo, anteco, przodkowie / Primatus, prime partes.

Przy / prap: Apud, pone, penes, secundum. Composita cum comparationis adiectivorum significatiorem eorum inuinit. vi: przysmuc
 nienyſym /

P R

nienyſym / Subtristis, przytrudo
 nienyſym / Subdifficilis, aliquo modo difficilis.

Przybiegam / Accurro.

Przybieram / Orno, exorno.

Przyblijam / Affigo.

Przybliżam się / Appropinquo, Immineo, impendeo.

Przybywam / Aduento, accedo, cresco, przybytek / Tabernaculum, przybyſ / Mensis decimus tertius, qui Embolimus, quasi intercalaris dicitur, germ: Elna Edmling.

Przychodzą / Colo, exorno, Item, fucum facio.

Przychylam / Inclino, acclino, admoueo.

Przychodzę / venio. In prat: przyſedłem. Inf: przyſci. Inde przyſcie / Aduentus, przyſty / Futurus, przychodzenie / Aduena, peregrinus, alienigena, przychodniowy / Alienus, exterius, exoticus.

Przyciągam / Astraho, pertraho, Item, Commigro.

Przyciąkam / Affluo, alluo, al-labor.

Przycinam / Amputo, praecido, In prat: przyciąłem. Inf: przyciąć.

W o b z P r y

P R

Przyściślam / *Adyicio*. Item,
premo, comprimo. *urgeo*, insta.

Przyczyniam / *Addo*, augeo.
przyczyniam się / *Interpello*, in-
tercedo. przyczyna / *Causa*, ra-
tio. Item; *Intercessio*. przyczynca
Intercessor, mediator. przyczyn-
ne / *Auctio*, corollarium, addi-
tamentum.

Przydaje & przydawam / *Ad-
do*, *adycio*, augeo, adhibeo. przy-
daje / *Auctarium*, corollarium,
additamentum, appendix.

Przydlużym / *Sublongus*.

Przygadza się / *vide* przygodzi
się.

Przygąntam / *Cogo*, appello,
compello.

Przygąntam / *Reprehendo*, cri-
minor, damno, culpo, vitupero.
przygąn / *vituperatio*, repre-
hensio, vitium.

Przygłnam / *Acclino*, inclino.

Przygłaskam / *Orno*, como,
mulceo, demulceo.

Przyglodawam / & przygło-
dzam / *Arrodo*, corrodo.

Przygrizam / *Idem*.

Przygodzi się & przygadza się
Accidit, euenit, contingit, usu-
venit. przygoda / *Casus*, euen-
tus.

P R

tus, damnum. malum, infanti-
um, przygodny / *Fortuitus*, con-
tingens.

Przygotule / *Apparo*, preparo.
instruo, adorno. przygotowanie /
Apparatus, us.

Przyjaciel / *Amicus*, cognatus,
familiaris, necessarius. przyjaciół-
ka / *Amica*, amasia. przyjaciół-
stwo / *Amicitia*, cognatio, consanguinitas, fa-
miliaritas, necessitudo.

Przyjaźń / *Fauor*, przyjaźliwy /
Fauens, cupidus, studiosus. przy-
ja / *Fauco*, aspiro.

Przyjmule / *Accipio*, assumo,
recipio, suscipio. In prat: przyja-
tem. Inf: przyjac. Inde przyje-
cie / *Receptio*. przytemny / *Acce-
ptus*, gratus.

Przykazuje / *Præcipio*, impero,
iubeo, mando, iniungo. przykaza-
nie / *Mandatum*, preceptum, edi-
ctum. przykaziciel / *Præceptor*,
magister.

Przykładam / *Appono*, addo,
adycio, przykład / *Exemplum*,
specimen. przykładny / *Bonum*
exemplum prebens.

Przyplota / *Siramen*.

Przykry / *Acerbus*, molestus, in-
gratus.

P R

gratus. Item, Præcept. przytroczyć
Molestia, nausea. fastidium. przy-
trzebie / Molestus sum, vexor, di-
nexor, exagito.

Przytęrywam / Tego, contego,
operio. przytęrcie / Tectum, ope-
rimentum.

Przytaczam / Aggrego, congre-
go, adiungo, coniungo.

Przytalam / Aduolo, accorro.

Przytłoczyć / Cassis, galea.

Przytlegam / Adiaceo, attingo.
finitimus sum. Item; Obruo, op-
primo. przytległy / Conterminus,
finitimus, contiguus, propinquus.
przytległość / Confinium.

Przytępiam / Affingo, agglutino.

Przytęwiam / Affundo, suffundo.

przytęwiać / Additamentum, quod
affunditur.

Przytęczyć / Annumero.

Przytępiam / Adhereo.

Przytępię / & przytępiam / Ad-
hæreo, adheresco.

Przytędzam / Attraho, allicio,
pellicio.

Przytęwiam / Obtrecto, tra-
duco, crimino, conuicio, inse-
ctor, cauillor, innehor. przytęwiać
/ Criminatio, conuicium, di-
cterium, opprobrium, obtrectatio.

calumnia.

P R

calumnia. przytęwiać / Contu-
meliosus, obtrectorius.

Przytęwiam & przytęwiam /
Addo, adicio. przytęwić / Acci-
dens. Item, Contagium, contagio.

Przytęwierzam / Accommodo,
adapto, confero. Item, mensuram
augeo, aliquid ad mensuram ad-
do. przytęwiać / Auctarium, co-
rollarium.

Przytęwierze / Pax, fœdus, pa-
ctum, inducie.

Przytęwiam / Admisceo.

Przytęwiam / Augeo, addo,
adicio.

Przytęwić / vide przytęwić.

Przytęwiam / Adigo, cogo,
compello. przytęwiać / coactio.

Przytęwiam / Admaueo. przy-
tęwiać / Propius accedo, ac-
curro, appropinquo. insinuo me.

Przytęwiam / Urgeo, insto, in-
gruo, immineo.

Przytęwiam / Inesco, allicio,
pellicio.

Przytęwierzam / Infideli-
ter ago, infideliter me gero.

Przytęwiać & przytęwiać / Fe-
ro, afferro, apporto.

Przytęwiam / Cogo, adigo.

Przytęwiam / Calceo, calceos
induo. V v v x Przytę

P R.

Przymodżiewam / vestio, amicio.
induo, operio.

Przymadąm / Accedo. accurro,
allabor, ingruo, imminuo. Item,
aggredior, adior. przymadę /
Casus, malum, infortunium.

Przymadżam / Adigo, cogo, com-
pello.

Przymalam / Aduro.

Przymasuję / & przymasam /
Accingo.

Przymiękam / Aſſo, aduro.

Przymięrzam / Exorno. fucum
illino, fucum facio.

Przymięram / Urgeo, insto.

Przymięrzam / Plumis exorno,
cristam adapto, cristo, as.

Przymięram / Præhibeo, propino.
przymięram się / Adhæreo, adhe-
resco.

Przymięram / Operam do, co-
mor, enitor, contendo.

Przymięram / Applico, affibu-
lo. astringo, annecto, adiungo, in-
duo, accingo. przymięram się / Ad-
hæreo. In præ: przymięralem. Inf:
przymięrać.

Przymięraję / Annoto, ascribo,
tribuo, dedico, vendico, arrogo,
imputo. przymięraję / Annotatio.

Przymięraję / Applico, annecto.

Przymięra

P R.

Przymięram / & przymięram /
Annato, adnatio, appello.

Przymięram się / Placeo, ac-
commodo me, insinuo me. przymię-
ram / Assimilo, confero,
comparo.

Przymięram / Commemoro.
cito, allego, mentionem facio, sug-
gero. in memoriam revoco. przymię-
ram / Commemoratio,
mentio.

Przymięram / Narro, enu-
mero. przymięram / Parabola,
proverbum, adagium.

Przymięram & przymięram /
Affingo, adorno, præparo. Item,
Cordo. przymięram / Adornatio,
fucus, offucia, figmentum. Item,
Condimentum. przymięram / Co-
ma, capillus adulterinus, przymię-
ram / Adulterinus, fucatus,
fictitius. Item, Conditus.

Przymięram / Admitta.

Przymięram się / Annascor. przymię-
ram / Genitinus, naturalis.
przymięram / Natura, ingenium,
indoles. przymięram / Agnatus.

przymięram brat / Frater uterinus.
Przymięram / Fascino, incanto.
przymięram / Fascinum, incantamen-
tum, aspectus contagiosus.

Przymięram

P R.

Przyrownawam / Assimilo, confero. comparo. przyrownawanie / Collatio. comparatio.

Przyrzadzam / Praeparo. adoro. instruo.

Przyrzekam / Spondeo. fideiubeo. polliceor. satisfdo. compromitto. przyrzeczenie / Sponsio. satisfidatio.

Przyrzynam / Praescindo. Item, Alludo.

Przyrzucam / Addo, adyicio.

Przyrzadzam / Addo, adyicio, applico, attexo przyrzadza / Additamentum, appendix.

Przyrzadzam / Adiudico, imputo, attribuo.

Przyrzadam / Asideo. przyrzadza / Sessio.

Przyrzegam / Iuro. przyrzegly & przyrzeczny / Iuratus. przyrzecz / Iuramentum.

Przyrzeczenie / & przyrzeczenie / Atrium, vestibulum, porticus, ambulacrum.

Przyrzekanie / Asilio.

Przyrzekanie / Iniuria, damnum, detrimentum.

Przyrzekotracam / urgeo, insto, insisto, immineo. impendeo.

Przyrzekotracam / Proverbium.

Przyrzekotracam

P R.

Przyrzekotracam / Pertineo, attingo. przyrzekotracam sie / Attendo, ausculto, aduerto.

Przyrzekotracam / Gratificor, demerco. przyrzekotracam / Gratificatio, officium, meritum.

Przyrzekotracam / Decet, conuenit, par est.

Przyrzekotracam / Embamma, intinctus.

Przyrzekotracam sie. In somnis appareo.

Przyrzekotracam / Augeo, adaugeo, dono, largior, muneror.

Przyrzekotracam / Accelero.

Przyrzekotracam / Adopto. Item, Arrogo. vendico. przyrzekotracam / Adoptio.

Przyrzekotracam & przyrzekotracam / Appono, adiungo. przyrzekotracam / Epistates, inspector, curator. przyrzekotracam & przyrzekotracam / Catillus.

Przyrzekotracam / Adeo, accedo. przyrzekotracam / Accessus, aditus. przyrzekotracam / Facilis accessu.

Przyrzekotracam / Decet, conuenit, competit. przyrzekotracam / Decens, conueniens. przyrzekotracam / Decor, decorum, conuenientia.

Przyrzekotracam / Confero, adapto, accommodo, concinno, confirmo, attexo.

Przyrzekotracam

P. R.

Przysirzegam / Custodio, obser-
uo, aduigilo.

Przyswedzam / Aduro, com-
buro, przyswedliná / Aduasio.

Przysiedtem / &c. vide przys-
chodze.

Przysiwam / Assuo, applico.

Przysiwá / Assumentum. Item,
Solea, planta pedis.

Przytaczam / Aduoluo, admo-
lior, admoueo, Item, Cito, allego.

Przytiskuje / Urgeo, cogo, insto.

Przytlaczam / Obruo, opprimo.

Przytomny / Praesens, przys-
tomność / Praesentia.

Przytrąsam sie / Congruo, con-
uenio, quadra. przytrąsi sie / Ac-
cidit, euenit, contingit, usu venit.

Przytulam / Admoueo, foneo.

Przytykam / Applico, admoueo.

Przytym / Interim, interea,
obiter, porro.

Przynuczam / Doceo, assuefacio.
przynuczam sie / Addisco, assuesco,
assuesco.

Przywabiam / Inesco, allicio,
pellicio, attraho, pertraho.

Przywalam / Aduoluo, obruo,
opprimo.

Przywarzam / Concoquo, adu-
ro. przywará / Cremum, caro
adusta,

P. R.

adusta, crusta carniū coctarum,
ollis adherens.

Przywedrute / Peragro.

Przywteram / Occludo.

Przywteżute / Alligo, annexo.

Przywilej / Priuilegium, bulla,
diploma. przywileiowany / Pri-
uilegio munitus.

Przywitałam / Saluto, exci-
pio, dexteram porrigo.

Przywłaszczam / Ascribo, at-
tribuo, imputo, vendico, dedico,
acceptum refero.

Przywodzię / Adduco, cito, al-
lego.

Przywożę / Aduho, adduco,
apporto.

Przywracam / Reddo, restituo,
reparo, restauro.

Przywrot / Stellaria, herb.

Przywrzaty / Adustus.

Przywykam / Assuesco, assuesco,
addisco.

Przyzegam / Aduro.

Przyzwalam / Annuo, concedo,
assentior, astipulor. przyzwolencie
Assensus, consensus, concessio, per-
missio.

Przyzwoty / vulgaris, commu-
nis, assuetus, consuetus, vsitatus,
in more positus.

Przyzwoty

P R.

Przyzwyczajam / Assuefacio.
 przyzwyczajam się / Assuefio.
 Przyzywam / Voco. accerso. ad-
 fisco.

P S.

Psi / Ec. vide ptes.
 Psinli / Baccæ frangula, Sola-
 num hortense. herb.
 Psitrag / Aurata.
 Psitry / versicolor, varius, va-
 riegtus, maculosus. pstrociná /
 Macula. psitry / varijs coloribus
 distinguo, varios colores induco.
 Psuta / vicio, corrumpo, pes-
 fundo, labefacio, destruo, depra-
 uo. psotá / Nequitia.
 Pszczolá / Apis. pszczolá / A-
 picula. pszczelnik / Apiarium.
 Pszenicá / Triticum. pszeniczny
 Triticus.
 Pszonak / Rapistrum. herb.

P T.

Ptaś / Avis, volucris. ptaśel /
 auricula. ptaśe / Pullus avium.
 ptaśi / Volucris, volatilis. ptaś-
 stwo / genus avium, volatilia.
 ptaśnik / Auceps.

P V.

Pucek / Pupus, pusio.
 Puch / luma. puchowy / plumos.

P V.

Puchne / Intumesco. puchliná.
 Tumor, apostema, abscessus, Item,
 Hydrops.
 Pudlo / Theca, vagina, capsula.
 Puhacz / Bubo.
 Puhá / Flagrum, flagellum,
 scutica.
 Pułam / Sono, strepo, bombum
 edo. pułam się / Frondesco, gem-
 mas protrudo. Item, Rumpor.
 puł / Sonus, strepitus, bombus.
 Pułciel / Umbilicus.
 Pułterz / Scutum. Clypeus.
 Pułhak / Sclopetum, fistula fer-
 rea.
 Pułnocny / Septentrio. pułno-
 cny / Septentrionalis, aquilonaris,
 borealis. pułnocny wiatr / Bore-
 as, aquilo.
 Pułortá / Drachma.
 Pułpit / Pluteus, pulpitum.
 Pułzyciel / Clunus. pułzyciel /
 Nates.
 Puls / Arteria.
 Pułtálérá / Stater, siclus, me-
 dium numus Ioachimici.
 Pułtory / pułtorá / Sesqui, ut
 pułtorá funtá / Sesquilibra.
 Pumpá / Tubus, siphon.
 Purcháty / Rarus, spongiosus.
 purcháty kámleni / Pumex.
 X r r Pusan /

P V.

Pusan/ ex germ: Buccina. pus
sanistia/ Buccinator. pusannus/
Buccino.

Pustotla/ Circos, genus acci-
pitrum, alio pede claudum.

Pustyn/ Solus, desolatus, deser-
tus. pustynia & pusca/ Eremus,
solitudo, desertum. pusteln/ E-
remita, solitarius. pusca/ vlu-
la. pustot/ Desolo, grassor, va-
sto, deuasto, depopular. pustot/
Fictel/ Vastator. pustotente/ De-
uastatio, desolatio.

Puscam/ Mita, lingua. pus-
cadlo/ Phlebotomium.

Pusla/ Pyxis. Puslarz/ Fa-
ber tormentarius. puslarstwo/
Opificium tormentarium.

Puzdro/ Theca, vagina.

P Y.

Pycha/ Superbia, arrogantia.
fastus, supercilium. pyhny/ Su-
perbus, arrogans, tumidus, ambi-
tiosus, superciliosus. pyhne sie/
Superbio, ostento me, crustas eri-
go, spiritus altus gero.

Pyl/ Pulvis.

Pypice/ Pituita gallinarum.

Porzina/ Fauilla.

Pys/ Rostrum, proboscis.

Pysce/

P Y.

Pysce/ Pipio, autum more.

Pyska/ Puls, pulmentum.

Pytam/ Quero, interrogo,
sciscitor, indago, percontor. pyo-
tante/ Questio.

Pytel/ Incerniculum. pytute/
Incerno, cribro.

Pywonia/ Paonia, herb.

INCIPIENTIA

ab

R.

R

A.

Rabel/ Calantica, pepil, flam-
meum, rica, sindon.

Radie/ Ligna cado, sindo.

Raca/ Pyrobolus.

Rachute/ Computo, supputo,
subduco, rationem inco, calculo.
Rachunel/ Ratio, subductio, com-
putatio. Rackmire/ Arithme-
ticus.

Racze/ Folo, dignor, Item o-
tracto, excipio.

Raczla/ Er. vide relā.

Rad/ Letus, lubens, libens,
radośc/ Letitia, gaudium. rā-
duie sie/ Gaudeo, laetor, exulto,
congratulator.

Rada/ Consilium. Item, Sena-
tus, radoż/ Suadeo, consulo, con-
siliū

R A.

filium do. Item, Delibero. rādze
Item, Consulo, consilium peto, in
consilium adhibeo. rādny, Con-
sularis, senatorius. rāpcā, Sena-
tor, consiliarius, à consilijs.

Rāte, Prænubo, pronubiū ago,
uxorem do, eloco.

Rāl, Cancer, piscis, & Carci-
noma, morbus.

Rāpūš, Austria, rāpūsti, Au-
striacus, rāpūšanti, Austriacus.

Rāmā, Træbs, tignus, & um.

Rāmie, Brachium, humerus.

Rānāt, Vulnus, plaga. rānie,
vulnere, saucio. rāny, Saucius.

Rāno, Manè, maturè. rāny,
Maturus, matutinus, præcox.

Rāntuch & rāntuchel, Peplū,
calantica.

Rarog, Herodius.

Rātay, Villicus, arator & agri-
cola.

Rātute, Iuvo, adiuvo, succur-
ro, medeor, libero, seruo, assero.

Rātunel, Auxilium, remedium.

Ratug, Curia, prætorium.

Rāpcā, vide Rādā.

Rāpe, vide Rāte.

Rāz, Vices, Item, Semel. rā-
zem, una vice.

Rāze, Ico, peto. rāzā, Ictus,
impetus, Rdest,

R D.

Rdest, Persicaria. rdest czarny,
Persicaria maculata. rdest bialy,
Hydropiper.

Rdza, Aerugo, ferrugo, rubi-
go. rdzawy & rdzewialy, Fer-
rugineus, rubiginosus. rdzewie-
iz, Sium contraho. ferrugine
obducor.

R E.

Regestr, & retestr, Album. In-
dex.

Relā, Manus. raczā, dimini-
Item, Manubrium. racp, In-
dustrius, impiger, vegetus, ala-
crius. raczość, Industria. reczny,
Manualis. recznik, Mantile,
rekość, Ansa, manubrium, ca-
pulus, & um. relaw, Manica,
relawicā, Chirotheca. recze,
Spondeo, fideiubeo, fidem meam
interpono. rekopmua & rekopy-
my, Vas, vasis, præ, pradis,
sponsor, fideiussor. rekoumstwo,
Sponsio, fideiussio.

Reżā, Sentina.

Reyā, Antenna.

Reż, Siligo. Rżanny, Siligi-
neus.

R I.

Rrr 2 Ricerz,

R I

Ricerz/ Eques, miles, eques au-
ratus. Ricersta/ Equestris, mili-
tarius. ricerstwo/ Nobilitas, Item,
Militia.

Richy/ Celer, citus, velox. richy
lość/ velocitas. richlo/ citò.

Ricze/ Fremo, rugio, rudo.

Ril/ Fremitus, mugitus.

Ridz/ Fungus suillus, boletus.

Ridzy/ Ferrugineus, ferruginei
coloris.

Riczaniec/ Spado. Eunuchus,
frigidus.

Rinnà/ ex germ: Fistula, cana-
lis, imbrex. Rinstock/ Hydraulus.

Rissute/ ex germ: Exosso, ex-
dorsua, exentero.

Ripe/ Sculpo, fodio. ridel/ fo-
dile. rimadlni/ Castrum, castrum.

R O

Rodał/ Vermis, lumbricus. ro-
baśel/ vermiculus. robaczny &
robaczny, verminosus.

Robie/ Labora, operor, opus
facio. robotà/ Opus, labor, opera.
robotny/ Laboriosus, operosus.
robotni/ operarius.

Roczny/ vide Fol.

Rod/ Genus, familia. rodzay/
Genus, sexus, natio, stirps, pro-
les,

R O

les, progenies, propago, genera-
tio, prosapia. rodze/ Parto, eni-
tor, genero, procreo, gigno. ro-
dźciel/ Pater, genitor. rodźciel-
ka/ Mater, genitrix. rodźcie-
Parentes. rodał & rodowic/ vera-
na, indigena. rodaczka & rod-
wiczka/ femin:

Rog/ Cornu. rojęł/ corniculū.
rogowy/ Cornuus. rogaty/ Cor-
nutus.

Rogożà/ Storea, matta.

Rohatnà/ Hasta, pilum.

Rotowni/ Sedum maius, sem-
peruium, Barba Iouis, herb:

Rol/ Annus. Item, Terminus
terrestris, terminus iudicialis.
rol żawity/ Terminus perempto-
rius. roczny/ Annuus. rołowy/
Annales, acta.

Rolice/ & rołcinà/ Brya,
iuncus, salix, vimen, rołkowy/
Salignus.

Rolite/ Delibero, consulto,
decerno. rołowanie/ deliberatio.

Rola/ Ager, rus, pradium. ro-
la & rołeczka/ Agellus. rolny/
Agrestis. rolni/ Agricola. ro-
nictwo/ Agricultura.

Rondelà/ Clypeus, scutum, pro-
pugnaculum, munio.

Ronie/

R O.

Ronle / Vomio, ructo, egero, eicio.

Ropá / Pus, sanies, roptisth / purulentus, suppuratus, saniosus.

Rosá / Ros. rošny / roscidus.

Rosčizgam / Pando, expando, distraho, dilato, distendo.

Rosčizgute / Mando, subeo, praecipio, impero, iniungo. roščizánte / Mandatum, praceptum. roščizitel / Praceptor, magister.

Rosčoš / Voluptas, delicta, delectatio, gaudium. roščošny / delicatus, delectabilis, voluptuosus. roščošnie / roščošnicke / Delicatulus, voluptuarius. roščošute / Delector, in delictis vino. voluptates sector.

Rosčmartn / Rosčmarinus, amaracus, libanotis.

Rosčohá / Furca. roščohlá / dimin: roščoháty / Furcatus.

Rosol / Muria, garum, salsugo, falsilago, falsamentum.

Rospádam sie / Dehisco, distilio, huiusco, diffindor, disrumpor. rospádltná / Crena, fissura, rima. rospádniente / Hiatus.

Rospalam / Accendo, incendo. rospalam sie / Candeo, conflagro. rospalony / Candens, ardens, ignitus.

Rospá

R O.

Rospámtetawam / Recolo, recordor, in memoriam reuoco.

Rosparam / Secerno, segrego, seiungo, findo, scindo, discindo. rospor / Crena, fissura. rosporeč / dimin:

Rosplesčizam / Molliter & delicate educo. rosplesčizony / Delicatus.

Rospinam sie / Effibulo, explicco, soluo. In prat: rospiatem sie / Inf: rospiac sie.

Rospiašam / Dissipo, dissergo.

Rospočieram / Pando, expando, sterno, dilato, diduco, extendo, distendo.

Rospowiedam / Expono, explicco, declaro.

Rospožyczam / E loco, mutuum do, accommodo.

Rosprašam / Dissipio, spargo, aspergo. rospročenie / Dispersio.

Rospřawute & rospřawium / Discepto distinguo. Item, contrahor, conuenio, paciscor. rospřawá Distinctio, conuentio, pactum. rospřawcá / Arbitr.

Rospřowádžam / Soluo, expedio, extrico.

Rospřžstržentiam / Expando, dilato.

xxx 3 Rospui

R O.

Rospuam sie / Rumpor. distrū-
por. rospuēly / Herniosus, ruptus.
ro puēlinā / Hernia, ranex.

Rospuēzām / Dimitto, dissol-
uo. rospuētā / Insolentia, dissolu-
tio, licentia, luxuries, proterui-
tas, petulantia. rospuētny / Pro-
teruius, luxuriosus, dissolutus, pe-
tulus, immodestus.

Rost / Crassula.

Rostārgam / Discerpo, dilacero.

Rostātē & roslawam sie / Dis-
cedo, digredior, valedico, disjunc-
tor. rostāntē / Discessus, abitus.
Item, Biuium, triuium, compita.

Roste / Cresco, glisco, adoleſco.
Item, Orjor, prouenio.

Rostepute sie / Dehisco, hiulco.

Rostirē / Seditio, tumultus, ro-
stirēlmy / Sediciosus.

Rostracām / Conquasso, concu-
tio, discutio.

Rostropny / Prudens, solers,
ingeniosus. rostropnoſē / solertia.

Rostucharz & Rostrucharz /
Mango, equiso.

Rostwarzām / Diluo, misceo,
tempero.

Roszczepam / Diffindo, arborem
in pulpam cedo.

Rostowāntē / Festucatio.

Rotā /

R O.

Rotā / Cohors, agmen, turba.
turma, manipulus. Rotmistrs /
Primipilus. Centurio, magister
equitum, tribunus militum. roto-
mistrswo / Centuriatus.

Row / Alueus, vadum, fesse.
rowē / Alueolus.

Rowny / Aequus, planus. Item,
Far, similis, equalis. rownoſē /
Similitudo. rowninā / Planities.
rowiennē / Coatanem, synchro-
num. rowniām / Aequo, plano,
complano. rowno / aequē, pariter.

Rownianā / Fasciculus olfa-
torius.

Rozy / Examen. Item, Agmen.
turba, multitudo. rote sie / Con-
glomeror, instar apum. ropowniē /
Semperuiuum, herb.

Rożā / Rosa. rożany / Roseus,
rożaceus.

Rozbieram / Diripio, dilacero.
in diuersas partes diuido, in fru-
sta seco. Item, Consulo, consulto.
delibero.

Rozbijam / Conquasso, discutio,
confringo. Item, Prador, latroci-
nor, ex raptorino. rozbiē / Nau-
fragium. rozboy / rozboy & rozo-
boy wo. Latrocinium. rozboyniē /
prado, latro, pirata. rozboynicā /
& rozboynicā, sam: Rozy.

R O.

Rozchodze sie/ Dilabor, discedo. Item, Liqueo, liquefco. Rozchodnie/ vermicularis. herb.

Rozciągani/ Diduco, distraho, dilato, explico, expando, distendo.

Rozcierani/ Tero, contero, protero. In prat: rozciarlem/ Inf: rozciérzeć.

Rozczyniam/ Diluo, misceo, depso, subigo. rozczynia/ Massa, conspersio.

Rozczyniam/ perpendo, considero.

Rozdarlem/ vide rozdzierani.

Rozdanie & rozdawani/ Partior, distribuo.

Rozdeptani/ & rozdeptawani/ Proculco.

Rozdławiam/ & rozdłabiam/ Protero, comprimio, conculco.

Rozdrąpami/ Lacero, dilacero, lano, discerpo.

Rozdrązami/ Irrito, lacefco, ad iram commoueo.

Rozdzielani/ In duas partes diuido, rozdwoiente/ diuisio.

Rozdzielani/ Diuido, distribuo. Item, Separo, distingo, discernino. rozdziel/ Distinctio, caput, sectio. rozdzielny/ Distinctus, separabilis. rozdzielca/ Distributor, partitor, diuisor.

Rozdzierani/

R O.

Rozdzierani/ Distraho, dinello, conuello, lacero, lano. In prat: rozdarlem. Inf: rozdzérzeć.

Rozdzierzani/ Enodo, explicco, extrico, expedio.

Rozdzérzeć/ vide rozdzierani.

Rozżeni/ veru. rozżenie/ verucula.

Rozżewani/ vide rozżewani.

Rozżerzeć/ vide rozżerani.

Rozżymnie/ Dirimo, pacifico.

rozżym/ Direptio, pacificatio.

rozżymca/ Arbitr.

Rozżnawani/ Discerno, judico, dignosco. rozżnani/ judicatio. rozżnawca/ Arbitr.

Rozżarżani/ Decquo, consumo, dilapido, perdo.

Rozżga/ virga, ferula. rozżga/ Frons, dis, palmes, furculus.

Rozżłani/ Euulgo, diuulgo, elimino.

Rozżniewani/ Irrito, lacefco, ad iram prouoco, commoueo. rozżniewani/ Irascor, succensco, excandesco. rozżniewani/ Iracundia, furor.

Rozżniewani/ Putrefacio.

Rozżrżani/ Commolo, comminus, dentibus confringo.

Rozżromiam/ Dissipo, dissipio, profligo, in fugam conyicio.

Rozżrżani/

R **O.**
Rozgrzebam / *Absoluo, à peccatis libero, rozgrzebie/absolutio.*

Roziatrzam / *Exulcero, exaspero, exacerbo. roziatrzanie/ Exacerbatio.*

Roziną / *vua passz. roziną/dimin:*

Rozkazuje / *vide rozkazuje.*

Rozknewam / *Discindo, diffindo, arborem in orbem cado.*

Rozkraczam / *Diurico, & or.*

Rozkrzewiam / *Dilato, explico, propago. rozkrzewiam sie/ Dilator, luxurior, fruticesco.*

Rozkrzewiam / *Distorqueo.*

Rozkudlam / *Hirsutum facio, rozkudlany/ Hirsutus, horridus, incomptus.*

Rozkwilam / *Flere facio, ad fletum commoueo, lachrymas prouoco, exacerbo.*

Rozkwitawam sie / *Floreo, effloresco.*

Rozkaczam / *Separo, segrego, disiungo, disiungo.*

Rozlegam sie / *Persono, resulto, rozlog/ Planities, spacium, ambitus.*

Rozlewam / *Effundo, diffundo, rozlante/ Effusio, profusio.*

Rozliczny / *Varius, multiplex, innumerabilis.*

Rozluc

R **O.**
Rozlupnie / *Findo, diffindo, arborem in pulpam cado.*

Rozmiany / *varius, diuersus, multiplex, multiformis. rozmiano/ varietas.*

Rozmawiam / *Confero, colloquor, conuenio. rozmowa/ colloquium, dialogus.*

Rozmiatam / *Spargo, dispergo, dissipo.*

Rozmierzam / *Mensuro, dimetior. rozmierzenie/ Dimensio. rozmiar/ Mensura, amphora, cantharus, urceus, urna.*

Rozmnażam / *Augeo, multiplico. rozmnozenie/ Auctio, augmentum, incrementum.*

Rozmnykam / *In diuersas partes torqueo.*

Rozmnykam sie / *Delibero, meditor, consulto, consilium capio. rozmnyk/ Consideratio, rozmnykany/ Prudens, consideratus.*

Roznoże & roznażam / *Disippo, dilapido. Item, Diuulgo, promulgo.*

Rozny / *Varius, diuersus, dissimilis. roznoże/ Dissimilitudo, discrimen, diuersitas. roznić/ Controuersia.*

Rozosi / *Luscus, coctus, strabus.*

Rozpamięta

R O.

Rozpamiętaćam / Recolo.

Rozparam / Scindo, disseco, dis-
findo, rozpor. Crena, fissura.

Rozpąsam / Discingo, dissoluo.

Rozpekam sie / Disrumpor.

Rozpierszam sie / Diffugio,
dilabor, disipor.

Rozpląsam / Disipo, dispergo.

Rozplatam / Exentero, exdor-
suo.

Rozprażam / Prodigio, disipo,
disperdo, dilapido, rozprożenie /
Dispersio.

Rozprąwuję / Absoluo, ago.
tracto, decerno, dyjudico, dirimo,
dispono, rozprawa / Actio, nego-
cium.

Rozprzedawam / vendo, distra-
ho.

Rozpułam sie / Disrumpor.

Rozradzam / Dissuadeo.

Rozrastam sie / Cresco, succre-
sco, dilator.

Rozroptam sie / Suppuro.

Rozrożntam sie / Dissentio, dis-
sideo, rozrożnienie / Dissensio,
disidium.

Rozruć / Seditio, turba, tu-
multus, rozruśny / Seditiosus.
Item, Prodigus, dissolutus, in-
temperans.

Rozrywam /

R O.

Rozrywam / Separo, dirimo.
disiungo. Item, Dyjudico. In prat:
rozrywalem. Inde rozrywanie /
Disidium, seditio, factio, schis-
ma. rozrywka / Iudicium.

Rozrzadzam / Procuro, ordino,
dispono, rozrzadzanie / dispositio.

Rozrzazam sie / Ardeo, conflagro.
rozrzazanie / Incendium.

Rozrzadzam / Rarefacio, diluo.

Rozrzewntam / Lachrimas cico,
ad fletum commoveo.

Rozrzejuję / Disseco, discindo.

Rozrżynam / Disseco, diuido,
distinguo.

Rozrzucam / Disjicio, dispergo,
disturbo, demolior.

Rozrsadzam / Dyjudico, rozsaz-
del / Iudicium, arbitrium.

Rozrsćnam / Disseco, in frustra
seco.

Rozrsiećuję / & rozrsiećawam /
Idem.

Rozrsiewam / Dissemino, spargo,
disipo.

Rozrsławntam / Tradico, celebros,
diuulgo, rozrsławntam sie / Cele-
bris fit, inclaresco.

Rozrsrozam sie / Grassor, senio.

Rozrsiepute sie / Liqueo, lique-
sco, debesco.

Wy

Rozrsrżę

R O.

Rozstrzelam / In diuersas partes iaculor. rozstrzelam sie / Diffugio, dissipor.

Rozstrzgam / Scindo, diffindo. Item, Djudico, litem dirimo.

rozstrzente / Crena, rima, fissura.

Rozsycam / Diluo, liquefacio.

Rozsytam / Emitto, in diuersas partes mitto. Item, Euulgo, diuulgo.

Rozsarpam / Latio, dilatio, discerpo.

Rozszerzam / Dilato, amplio. pando, expando, explico, extendo, distendo, diuulgo, propago.

rozszerzam sie / Dilator.

Rozstlapute / Protero, conculeo.

Roztapiam / Liquefacio. roz-

tapiam sie / Liquefco, liquefio.

Roztargam / Distraho.

Roztarcem / vide rozcieram.

Roztapam / Liquefco, diffuso.

Roztufam / Conquasso, discussio.

Roztrwantam / Dilapido, profundo, dissipor.

Roztwarzam / Diluo, misceo, subigo, depso, macero.

Rozum / Intellectus, mens, ratio, ingenium, iudicium, rozumny Rationalis, ratione pradius, ingeniosus.

R O.

geniosus, sagax. rozumtem / Intellego, sentio. anu. aduerto, percipio, opinor.

Rozwadzam / Placo, paco, litem compono, rixas dirimo.

Rozwalam / Diruo, destruo, demolior.

Rozwajam / Considero, reputo. perpendo.

Rozwitezute / Soluo, dissoluo extrico, explico, expedio.

Rozwodze / Seiungo, separo, repudio. rozwod / Diuortium, separatio.

Rozworá / vacerra, equile.

Rozwadam sie / Excanasco. rozpadly, Iracundo, valiosus, fariosus.

Rozwade sie / Dissedo, digredior. In prat rozwachalem sie.

Rozym ute / vide rozymuate.

Rozzaluie / Conqueror. rozzale sie / Commisereor.

Rozzarzam sie / Exardesco.

Rozzentam / Dissipo, dispergo.

R T.

Rtec / Argentum vivum.

R V.

Rubin / Carbunculus, Tyropus.

Rubine / dimin:

Ruch / Syrma.

Rucham /

R V.

Rucham/ Tango, attingo. moueo. ruchanisi/ Moueor, vacillo, titubo. ruchomy/ mobilis.

Rudā/ Metallum, fodina metalli. Item, Officina ferraria.

Rudel/ Clauus, gubernaculum naus. Rudelnē/ Remex. rudus 1ē/ Remigo.

Rufian/ Leno. rufiānisti/ Lenoitus.

Rugute/ Inquiro, depaſto, paſcor. Rug & rugowānie/ Inquisitio, depectatio.

Rum/ Rudera. Item, Locus, ſpaciū.

Rumian & rurten/ Chamaemelum.

Rumiāny/ Rubicundus. rumie, nido/ Fucus.

Runo/ Fellus eris.

Rupieci/ Vtenſilia, ſuppelleſ.

Rurā/ Fiſtula, canalis, ſipho.

Rurmiftrē/ Aquilex, librator.

Ruſham/ Moueo, percello, ruſſenē/ Motus, turba, ſeditio, bellum.

Ruſhticā/ Bombarda, tormentum.

Rutā/ Ruta. ručiāny/ Rutaceus.

R VV.

Rue/

R VV.

Rue/ Carpo, vello, decerpo.

R Y.

Rybā/ piſcis. ryblā/ piſciculus. rybny/ piſcoſus. rybitw & rybaſ/ Piſcator. rybiewi/ piſcatorius.

Rybatd/ Scholaſticus, Beanus.

Ryce/ Mugio, boe. rugio.

Ryl/ Mugitus, boſus, rugitus.

Rydwān/ ex germ: Eſſedum.

Rydy/ Fungus ſuillus, boletus.

Ryte/ Paſtino. ſcalpo, ſculpo, fodio. ryte/ Sculptura. ryčinā/ Sculptile. rydel/ Paſtinum, ſarculum, fodile. Rydal/ Marra.

Rywādinē/ Scalprum.

Rymā/ Catarrhus, pituita, deſtillatio.

Rymute ſit/ Congruo, cohereo. quadro. Rym/ Verſus, Rythmus.

Rynet/ Forum.

Rynnā/ Canalis, imbrex. Rynoſtē/ Compluuium, hydraulus.

Ryſ/ Panthera. Ryſiowy/ Pantherinus.

Ryſi/ Oriſa.

Ryſtuncē/ ex germ: Apparatus.

Rywulā/ Vinum punicum.

R Z.

zyy 2

zyd/

R Z

Rząd/ Ordo, classis, series, dispositio. rządny/ Ordinatus, ordinarius. rządze/ Rego, moderor, gubernor, impero. Rządzcą/ Rządcą/ Gubernator, moderator, rector. rzedżić/ Redit. Modetrrix. rzedny/ Conductivus.

Rządli/ Rarus. Item, fungosus, spongiosus, cavernosus, rządłoci/ Raritas.

Rzałem/ &c. vide rze.

Rzanny/ vide rej.

Rzazewie/ Fauilla, cinis.

Rzasa/ Apium.

Rze/ Hinnio. In pret. rzałem. Inf. rżać. Inde rżanie/ Hinnitus.

Rzechota & rzechotam/ Carrio, coaco. Item, Cachinnor, rzechotanie/ Carritus, coaxatio, cachinnus. rzechotliwy/ Carrulus, futilis.

Rzezy/ vide rze.

Rzedny/ vide rząd.

Rzela/ Amnis, fluvius, flumen, profluens. rzeżła/ amniculus. rzczyn/ fluvialis.

Rzeka/ Aio, dico, inquit, inquam. rzezy/ Res, causa, oratio. Rzeżni/ Aduocatus, orator, procurator, causidicus. Rzeżpospolita/ Respublica.

Rzemien/

R Z

Rzemien/ Lorum, amentum, corium, corrigium. rzemienny/ Coriaceus.

Rzemiosło/ Ars, opificium. rzemiestnik/ Artifex, apifex.

Rzepa/ Rapa, & um. rzepny/ Rapaceus. rzepnik/ Semen rapaceum. Item, Agrimonia.

Rzerucha/ Nasturcium.

Rzeżki/ Acer, alacer. rzeżko/ strenuus.

Rzeżysty/ Densus, ubet, copiosus.

Rzeżba/ Turba, agmen.

Rzeżoto/ Cribrum, incerniculum.

Rzeżelny/ Clarus, expressus, lucidus.

Rzeżony/ Amarus, amarulentus, rzeżolny/ Flebilis, lachrimosus.

Rzeżo/ Seco, scindo, scalpo, sculpo. Item, Maclo. rzeż/ Laniena. rzeżnik/ Lanius. rzeżak/ clunaculum. rzeżaczła/ Carex. rzeżaniec/ Spado, eunuchus. rzeżaniek/ Simulachrum, sculptile. rzeżimieś/ Crumenifeca.

Rzeżny/ Clarus, acutus, argutus, sonorus.

Rzeżwy/ Acer, strenuum, fortis.

Rzeżwość/ Alacritas.

Rzeż/ Anus, podex.

Rzeżko/

R Z

Rzysko/ Stipula.

Rzefomo/ Quasiuero, falso. fite, ementiē, simulatē.

Rzodkiew/ Raphanus, & um.

Rzodkiewś/ dimin: Rzodkiewśny/ Raphaninus.

Rzucam/ Lacto, rzuente/ Lactg.

Rzute/ Rugio.

RzYGam/ Ructus. RzYGante/ Ructus, ructatio. RzYGacz/ & RzYGawiec/ Ructator.

Rzym/ Roma. Rzymśki/ Romanus. Rzymśanin/ Romanus.

INCIPIENTIA

ab S.

Quamuis & & litera promiscue una pro altera sumatur & scribatur, tamen & proprie prepositione Cum significat. In compositione vero vim obtinet prepositionis inseparabilis Con. Interdum etiam significat motum de loco superiore ad inferiorem, ut in exemplis videre est.

S A.

Saczek/ vide Sef.

Sad/ Pomarium. sadowny/ Ad pomarium pertinens. Sadoswni/ Hortulanus.

Sad/

S A.

Sad/ Var. sadet/ vasculum.

Sad/ Iudicium, forum, ius.

sadze/ Iudico, existimo. sadny &

sadowny/ Forensis, iudicialis.

sedzia/ Iudex.

Sadio/ Adeps, aruina.

Sadno/ Intertrigo, peritrimma. sadnie sic/ Intertrigine laboro.

Sadz/ Fuligo.

Sadze & sadzam/ Pono, colloco. Item, Sero, planto. Item, concludo, in carcerem conjicio. sadz/ Cauca, viuarium, saginarium. sadzawś/ Piscina.

Satan/ Vestimenti genus.

Sakristia/ Sacrarium, adytū.

Sal/ Aula, palacium.

Salat/ Lactuca.

Salbierz/ ex germ: Circulator. agyrta, myropola.

Salem/ sac/ &c. vide se.

Saletra/ Nitrum. saletrzy/ Nitrosus, nitratus.

Sals/ Garum, salugo, salilag.

Sam/ Ipse, solus. Item, masculus. Samice/ Idem. Samica/ Femella. samotny/ Singularis, solus, priuatus, solitarius. samotwor/ duplus. samotrzczy/ Tri-

ply 3 ptus.

S A.

plus. samoczwart / Quadruplus.
samotowka / Decipula, laqueus,
fraus, dolus, captio, fallacia, cu-
niculus, insidia. samopas / Dis-
solutus, anarchus. samotad / &
samotiedz / Anthropophagus.

Sam / Huc.

Samptierz / Competitor, rivalis.

Sanie / Traha, vehiculum.
sanie / dimin:

Sapie / Anhelus. sapka / graue-
do, catarrhus, destillatio. sapka,
sty / Grauedinosus.

Sarn / Capreolus. sarna / Ca-
prea. sarna / dimin:

Sarkam / Sorbeo.

Sasiad / vicinus, accola. sa-
siedzwo / vicinitas, consinium.
sasioz / vicinus, proximus, con-
terminus.

Sajen / vlna, cubitus. sajenti-
sty / Cubitalis.

S C.

Schab / Perna, petaso, ala, ar-
mus.

Schadzam sie / vide schodze sie

Schilam & schtnam / Inclino,
declino. schilam sie / vergo, scht-
long / Incurvus, inclinatus, cer-
uus. schilente & schillek / Incli-
natio.

Schne /

S C.

Schne / Arceo, aresco, tabesco,
marcesco, macresco.

Schodze / Descendo. Item, Ex-
olesco, inueterasco, deficio, immi-
nuor, diminuor. Item, Obeo, de-
fungor, morior. schod / descensus,
scala. schodze sie & schadzam sie /
Conuenio, congregitor. schadzka /
Synodus, conuentus, congressus,
conuenticulum.

Schowam / Seruo, asseruo, cu-
stodio. schowanie / Cella, rece-
ptaculum.

Schramam sie / Detrecto, sub-
terfugio, subduco me, surripio me.

Sciagam / Contraho, vincio.
religo, compingo, constringo.
sciagam sie / vergo, pertineo.

Setana / Paries, maceries.
setanwa / Cimex.

Schaticka / Ischias, morbus co-
xarum.

Site / Gressus, progressus, pro-
cessus, transitus. Item, dualis nu-
merus a Sto. vz dwie site / Du-
centi, a, a.

Sitecie / vide setnam.

Seegno / Coxa, coxendix.

Seckam / Defluo, destillo. seteo-
lam sie / Confluo. seckanie / &
secegente / Coi fluxus, colluues.
complanium.

Seckez

S C.

Sciele / *Sterno*. In prat: *stare*.
Item. Inf: *stare*. Inde *stante* / *Le-*
ctus, *stratum*.

Scieram / *Abstergo*. In prat:
Starkem. **Scierka** / *Linteum*,
mantile.

Scierpne / *Rigeo*, *torpeo*. *tor-*
pesco.

Scierw / *Cadaver*, *morticina*.

Scieſka / *Sensita*, *trames*.

Scitgam / *Insequor*.

Scinam / *Obtrunco*, *decollo*,
caput amputo, *capite plecto*. **Scie-**
cie / *Decollatio*.

Sciosam / *Amputo*, *polio*, *ascio*.
ſcios / *Fragmenta*, *segmenta*, *af-*
sula.

Scistam / *Stringo* & *comprimo*.
Item, *Affligo*. **ſciſty** / *Strictus*,
angustus, *arctus*, *coarctatus*. Item
Tenax, *parcus*. **Scist** / *Anxie-*
tas, *afflictio*.

Sczw / *Acetosa*.

Scze / *Meia*, *mingo*. **ſczint** /
Lotium. *urina*. **ſczak** / *matula*.

Sczeſam / *Latro*, *as*. **ſzczeanie**
Latratus. **ſzczeacz** / *Rabula*, *can-*
ſidicus.

Sczenie / *Catulus*, *catellus*.

Sczerb / *Foramen*. **ſczyrbaty** /
Foraminosus.

Scze /

S C.

Sczet / *Mica*. **do ſczetu** / *Fan-*
ditus, *prorsus*, *ominò*.

Sczapam / *vello*, *vellico*.

Sczka mi ſie / *Singulio*. **ſczka**
nie & ſczamka / *Singultus*.

Sczudi & ſczudik / *Talium*.

Sczutko / *Gralla*, *pes ligneus*.

Sczulà / *Lupus*, *lucius*. **ſczuczo**
ka & ſczuble / *dimin:*

Sczur / *uxoris frater*.

Sczty / *Calmen*. Item, *prote-*
ctio, *defensio*. **ſczytze** / *Protego*,
tueor, *defendo*.

S D.

Edziczam / *Ferum* & *immanè*
reddo. **Edziczam ſie** / *B. luinam*
naturam induo, *in feritatem de-*
genero.

S E.

Se / *Sugo*, *lacteo*. In prat: *sao*
tem. Inf: *ſac*.

Sebacz / *Sardina*, *pisciis nomen*.

Sebzia / *vide ſad*.

Seł / *Nodus*, *clavus*. **ſaczek** /
Nodulus. **ſeczisty** / *N. doſus*, *cla-*
uatus.

Sełret / *Latrina*, *cloaca*. Item,
Mysterium, *arcanum*. **Sełretarz**
Secretarius, *à secretis*.

Sen / *Somnus*, *sopor*, *somnium*.
insomnium. **Sep** /

S E.

Sep/ Vultur, sept/ vulturinus.
septe sie/ Frontem corrugo.

Ser/ Cascus, seret/ Cascolus.
serwatka/ Serum, serzisko/ Coagulum.

Serce/ Cor, pectus. Item, pistillus campana. serdeczko & serdusko/ Carculum, pectusculum.
serdeczny/ Strenuus, fortis. serdecznie/ Medullitus. serdak/ Rheuma. serdachek/ dimin.

Serwetka/ Mappula, serwetka dimin:

Set/ genitiuus pluralis à sto/ Centum. Inde Setny/ &c. vide Sto.

Seydak/ Pharetra.

Seym/ Comitatus, conuentus, corona. seymil/ Conuentus provincialis, comitia particularia.
seymow/ Comitatus. seymute/ celeberrima comitia, intersum comitijs

S F.

Sfalszute/ Falso, adultero, corrumpto, deprauo. Sfalszowny/ Adulteratus, corruptus.

Sfusam/ Increpo, obiurgo.

S I.

Siadam/ Sidero, sedere, soleo.
siadly/ Corpulentus, habitior. Item, Coagulatus. Siad

S F.

Siadem/ &c. vide siete.

Siagne/ Absorbeor, imbibor.

Siarno/ Faenum, sienny/ Farnarius.

Siara/ Collustrum.

Siarka/ Sulphur. Siarkowy & siarczany/ Sulphureus.

Sidlo/ Laqueus, rete, decipula, insidia. sidisko/ dimin: sidle/ Capio, irretio.

Siec/ Cassis, rete. siatka & siateczka/ Reticulum. siatka serdeczna/ Præcordia, diaphragma.

Siedm/ Septem. siodm/ Septimus. siedmnastie/ Septendecim, decem & septem. siedmnasty/ Decimus septimus. siedmdziesiat Septuaginta. siedmdziesiatny/ Septuagesimus. siedmroć/ Septies. siedmrotny/ Septuplus. Siedmigrodzka ziemia/ Transyluania. Siedmigrodzianin/ Transyluanus.

Siedze/ Sedeo, siedzenie/ Sessio. siedzisko/ Sedes, area.

Siedziwy/ Canus. siedziwość/ Canities.

Siegam/ Prehendo, manum adprehendendum extendo.

Siete/ Sero, semino, semen-tem facio. In præ. Siadem 1 as. Siac.

S I

Siłac. Siwo & Siwobā / Se-
mentis.

Siepe / Seco, cado. siepāntā
& siepāntā / Minutal. siepiem
& siepante / Casim. siepiera / Se-
cuis. siepiera & siepiera / a /
Asia, asiola. siepka / Farrago.
siep / Saxatilis, saximorda, piscis
nomen.

Siemite / Semen siemi. nte / Se-
men carnal inum.

Siem / Atrium, area.

Siermiegā / Cilicium, vile
stragulum.

Sierotā / Cliens, orphanus, pu-
pillus, orbis. sierotny / Pupillaris.
sierotny dom / Orphanotrophium.
sierotwo / Solitudo, orbitas, vi-
duitas. sierotā / Porus.

Sierp / Falx. sierpiasty / Fal-
catus, aduncus. Sierpien / Au-
gustus, Sextilis.

Sierśe / villus, pilus, capillus.
lina.

Sierben / Crabro.

Sigret / Signum, sigillum.

Sipne / Exilio, pullulo, scatu-
ro siepāntā / Siphon, siphunculus.

Siporā / Parix.

Silā / nom: Fū, virtus, robur.
siłus. siłā / aduerb: Multum.
siłny /

S I

siłny / Fortis, validus, vehemens,
neruosus. Item, Multus, nume: o-
sus, copiosus, magnus, immanis.

Siep & siemaly / Luridus, li-
uidus. siemōc / siematośc / siem
wiznā / Linor. siem. ete / Linorem
contraho.

Siemogārlicā / Turtur.

Siodio / Ehippium. siodlarz /
Ehippiarius, Ehippiopæus.

Sioto / villa, pagus. Siola /
Rusticus, runcula. siotanin / vil-
licus. sielsti / Rusticus, agrestis.

Siostra / Soror. siostrieżā /
Sororcula. siestrzyn / Sororius.
siestrzence / Sororis filius, ex so-
rore nepos. siestrzanā / Sororis
filia, Neptis ex sorore.

Sito / Cribrum, incerniculum.
siotarz / Cribrarius.

Siowite / Scirpus, iuncus. siota
wiznā / Scirpus, iuncus.

Siomy / Canus, glaucus. siwośc
& siwiznā / Canities. siwile /
Canesco.

S K

Spacze / Salio. spāpnie / Idem.
Item, Desilio, precipitio me. do
me precipitem. spok / Salus. spoi

spom / Cuius, oculus, curriculo. spoi

spoi /

S K

ezel/ Saliator. Item, Cicada, locusta.

Skála/ Rupes, petra, scopulus. Item, Rima, crena, fissura. Skalá/ dimin: skálisty/ Scopulosus, rimosus.

Skámentam/ Obduro, induro. skámentete & skámentiam sie/ Rigeo, obdure/co. skámentá/ ty/ Obduratus.

Skápm/ Defluo, destillo.

Skápn/ Tenax, parvus, sordidus. skápoš & skápsivo/ Tenacitus, auaritia, sordes. skápiec/ Auarus, sordidus homo. skápie & skápie/ Parco, corrodo, genium defraudo.

Skáram/ Punio, castigo, supplicium sumo. skáránie/ Pana, supplicium.

Skárb/ Thesaurus, ararium. skárbny voz/ Currius onerarius. skárbnicá/ Aerarium, gazophylacium. skárbie/ Thesaurizo, thesauros colligo.

Skárze sie/ Queror, conqueror, quiritor. Item, Accuso, expostulo. skárgá/ Accusatio.

Skárze/ Comosis, fundamentum, seu basis fuit.

Skázam/ Perdo, corrumpo, deprauo.

S K

deprauo. skázanie/ Perditio, deprauatio, corruptio. skáza/ Pernicies, pestis, corruptela. skáziel & skázca/ deprauator, corruptor.

Skázute/ Decerno, pronuncio; sententiam dico, damno. skázanie/ Sententia. skázany/ Damnatus.

Skába/ Gleba. skábe/ dimin:

Skánie/ Annuo, Innuo.

Skádam/ Complico. compono. depono. Item, Fingo, scribo, conscribo. skádanie/ Compositio, fictio, figmentum, poema. skádacz/ Autor, scriptor, poeta. skád/ Emporium, mercatus. Item, Commmercium, sodalitium, societas. Item, Symbolum, symposium.

Skániám/ Inclino. skáonny/ Pronus, propensus. skáonnoš/ Inclinatio, propensio.

Skápe/ Camera, fornix, testudo. skápie/ Concamera. skápiu/ Fornicatus, concameratus.

Skáto/ Vitrum. skáonny/ Vitreus. skárg/ Vitriarius. skánlá & skálenicá/ Vitram, calix vitreus.

Skápiám/ Inclino, demitto.

Skánowam/ Connecto, compingo. skánowanie/ Nexus.

Skábel/

S K

Skobel/ Arcus ferreus.

Skocne/ Monete genus. As
cum quadrante, hoc est. Numi no-
strates quindecim.

Skosina, Conus. receptaculum
criste in galea.

Skof, vide skacze.

Skole/ Indago, inuestigo, mo-
re canum feras indagantium.

Skolozzy/ praeox, praematurus.

Skomoroha, dicitur, qui visos
saltare edoctos circumducit, &
inde questum facit. alias Rus. E/
germ. Barenleitter.

Skonam/ Agonizo, animam
ago. skonante/ Agon.

Skonczam/ Absoluo. finio, per-
fectio, termino. Item. Acuo. skon-
czenie/ Perfectio, absolutio. Item,
Terminus, finis. skonczysty/ acutus.

Skop/ Vernex. skopowy/ ver-
necinus. skopowina/ Caro ver-
necina.

Skopiec/ Mulctra, mulctrale.

Skora/ Cutis, pellus, cortex,
corium, tergum. scortum, crusta,
membrana. skorka/ skoreczka/
Cuticula, membranula. skorzany
Coriaceus. skorznie/ Ocrea.

Skorupa/ Testa, crusta, puta-
men. skorupiany/ Testaceus.

Skory/ Citus, celer, pernix,

S K

velox, volucer. skoro/ Quam-
primum, cito, ocius.

Skorzystawam/ Lucror, lucrifacio.

Skotarz/ Armentarius.

Skostule/ Gusto. Item, ex-
terior, periclitator, periculum fa-
cio. skostrowam sie/ Decerto, di-
mico, manus consero.

Skowronie/ Alauda, castita,
galerita, corydalis. skowronie/
Pullus alaudarum.

Skowiczam/ Latio, vlulo, in-
star canum.

Skra/ Mica, scintilla.

Skracam/ Decurto, abbrevio.

Skrecam/ Contorqueo.

Skrobie & skrobam/ Frico,
scabo, scalpo, rado, skrobadio/
Scalprum.

Skromny/ Mitis, mansuetus,
modestus, moderatus, taciturnus,
placidus, temperans, pacificus.
skromnośc/ Modestia, modera-
tio. skromie/ Mitigo, placo.

Skron/ Tempora.

Skropawy & skropowaty/
Asper, scaber, hirsutus. skropawość/
Scabrities, asperitas.

Skrušam/ Contero, protero,
comminuo. skrušenie & skrušą
Contritio. Skruš

S K

Skwawiam/ Cruento.

Skryle/ Occulo, tego, abscon-
do. skryty/ Arcanus, occultus,
clandestinus, clancularius. skry-
tość/ Arcanum, mysterium.

Skrzeczam/ Clango, instar a-
guile aut gruis. Item. Coaxo.
skrzek/ Clangor, coaxatio. skrze-
pi/ Ouaranarum.

Skrzelle/ Brancha, pinna pi-
scium.

Skrzepule/ Ligo, vincio.

Skrzeżam/ Excito.

Skrzetny/ morosus, contumax.
skrzetność/ morositas.

Skrzydło/ Ala. skrzydlany/
skrzydlasty/ Alatus.

Skrzypie/ Strido, strepo. skrzy-
piec/ Lyra, fidicula. skrzypek/
Lyricen, fidicen.

Skrzynia/ Arca, cista, scrini-
um. skrzynka/ skrzyneczka/ Ar-
cula, cistella. skrzynnik/ Arcula-
rius.

Skubam/ Vello, deplumo. In
prat. skublem. Inf: skubę.

Skupiam sie/ Coeo, obligor,
contraho.

Skupule/ Coemo. skupienie/
Coemptio. skupny/ venalis.

Skurczam/ Contraho, corrugo.
Skurczę/

S K

Skutek/ Efficacia. skuteczny/
Efficax.

Skwarzam/ Elixo, liquefacio.
skwarę/ skwarnta/ Excremen-
tum accipitris. skwarą/ Aestus,
ardor solis.

Skwāham/ Fermento.

Skwiercze/ Eiulo, quiritor,
lugeo, lamentor. skwierczę/ Ra-
bulz. skwierę/ Eiulatus, luctus,
planctus.

S L

Slaby/ Debilis, languidus, flac-
cidus, remissus, eneram. słabość/
Nebilitas, languor. słabiele/ de-
ficio.

Slac/ vide sie & scielam.

Slachcie/ Nobilis, eques. słacho-
cianka/ Femina seu virgo nobi-
lis. słachta/ Nobilitas, Ordo e-
questris. słachetny & słachecti/
Nobilis, generosus, prestans, in-
clytus. słachectwo/ Nobilitas.

Slak/ Laqueus, decipula.

Slakem/ Etc. vide sciele.

Slapie/ Calco, premo, concu-
co, proculco.

Slasko/ Silesia. slęzał/ Silesig.

Slawa/ Fama, gloria. sławie/
Celebro, predico, laudo. sławny
• słas

S L

& sławetny / *Celebris, clarus, inclutus, illustris.* sławność / *Celebritas.*

Sławak & słowak / *Dalmata, Illyricus.* Sławacka & słowacka / *Illyricum, Dalmatia.*

Słaz / *Malua.* słazowy / *Maluaceus.*

Słednicá / *Podex, anus, i.*

Słepna sieć / *Tragum, funda.* h. e. rete piscatorium.

Słepny / *Cecus, opulus captus.* Słepota / *Cacitas.* Słepowron / *Strix, nycticorax.*

Słie / *Legor, us mitto, amando, ablego.* In prae: słatem. Inf: słać.

Słiedz / *Halec.* Słiedel / *dimin.*

Słiedze / *Inquiro, inuestigo, indago.* Słiad / *vestigium.*

Słimał / *Testudo, Cochlea.*

Słina / *Saliva, sputum.* Słinte sie / *Spuma.* Słinogorż / *Synanche, angina.*

Słisł / *Glaber, lubricus.* Słizam sie / *In glacie, seu alio loco lubrico vehor.* Słizawica / *Locus in glacie lubricus, ubi pueri solum vehi.*

Słiwá / *Prunus & um.* Słiwká / *dimin. prunum aridum.*

Słizel / *Turdus aquatilis, palustris.* Słoch? /

S L

Słochel / *Cataputia, herb.*

Słod / *Prisana.* Słodzić / *Siligua*

Słodki / *Suaus, dulcis.* Słods / *Pość / Dulcedo, suauitas.* Słodne & Słodnicie / *Dulcesco.* Słodze / *Dulcoro, dulce efficio.*

Słodzona / *Splen, lien.*

Słomá / *Stramen, stomiány / stramineus.*

Słoni / *Elephas.* Słoniowa Pość / *Ebur.* Słoniowy / *Elephantinus, eburneus.*

Słonice / *Sol.* Słoneczny / *Solaris.* Słonecznik / *Solarium.* Item, *Heliotrophium, herb.*

Słony / *Sallitus, sale aspersus, sale conditus.* Słoność / *Salsitas.* Słoniny / *Lardum.*

Słosarz / *ex germ: Clauicularius, claustrarius.*

Słowo / *verbum, dictio, vox, vocabulum.* Słowko / *vocula, dictiuncula.* Słowny / *Certus, fide dignus.* Słowik / *Philomela, luscinia.*

Słoy / *Pyxis.* Słoyel & Słoyel / *Pyxidicula.* Słoyowaty & Słoyerzowaty / *Polymitus, scutellatus.*

Słojá vel Słejá / *Lachryma.*

Słub / *Votum.* Słubny / *votiuus.* Słubiny /

S L.

Stubny/ Sponsalia. stubute/ vo-
ueo, promitto, recipio, spondeo,
polliceor.

Stucham/ Audio, ausculto. o-
bedio, obtempero. Stuch/ Auditus
stuchante/ Auditis, auditus. Stus
chacz/ Auditor.

Stucham/ Pulso, contundo, con-
fringo, comminuo. In pras: stu-
chem. Inf: stuc.

Stup/ Columna, statua. Stu-
pi/ Columella.

Stusza/ Decet, conuenit. Stusz-
ny/ Decens, conueniens, oportu-
nus, legitimus, competens. Stusz-
nosć/ Conuenientia. Stusnie/
Meritò, legitime.

Stuze/ Seruio, ministro, an-
cillor. Stuga/ Seruus, minister,
famulo, pedissequus, satelles. Stuz-
ba/ Seruitus, seruitiam. Item,
Abacus. Stuzebny & Stuzebniczy/
Famularis, seruilis. Stuzebnie/
Seruus, minister. Stuzebnica/ Fa-
mula, ancilla, pedissequa.

Styl/ Pileus pellibus subductus.

Styne/ Clareo, inclaresco,
predicor.

Styże/ Audio. styż/ Audi,
heus, fodes.

S M.

S M.

Smacik & smacisko/ Penicil-
lus, centunculus.

Smagam/ Cedo, flagello. Smaga-
gly/ Flexilis, flexibilis, ad ce-
dendum & flagellandum aptus.

Smak/ Gustus, sapor. smaczny
Sapidus. smakute/ Sapiò.

Smard/ Scurra, nebulò, fla-
gro. smardi podhyty/ veterator.
versipellis, impostor.

Smarłani/ Emungo. smarłi/
Mucus, pituita. smarłaty/ Mu-
cosus.

Smarska/ Ruga.

Smarszjam/ Capero, corrugo.

Smawiam sie/ Contraho, con-
duco, conuenio. smowa/ contracto.

Smaze/ Frigo. smazonny/ Fri-
xus.

Smetel & smutek/ maror, ma-
stitia, tristitia. smetny & smute-
ny/ Mæstus, tristis. smece sie &
smuce sie/ Mæreo, tristor.

Smiaady/ Flaccidus, languidus,
fuscus. smiadoczernony/ Rubidus.

Smiały/ vide sit. tem.

Smicci/ Quisquilia, reiecta-
menta, farrago.

Smiete sie/ Rideo. smitech/ Ri-
sum. iocus, ludus. smiechny/ Fac-
tus, ridiculus, iocosus, iocularis.

smieci

S M.

smieſſi/ Facetia. smieſe/ Iocor,
riſum moneo. smiechowisko/ Ir-
riſio, ineptia.

Smieci/ Audeo. In prat: ſmias
tem. Inde ſm aly/ Audax, ſtre-
nuus, confidens. ſmiałoſci/ Au-
dacia. ſmieci/ Audacter.

Smierci/ Mors, lethum, obi-
tus, interitus. ſmiertelny/ Letha-
lus, mortalis. ſmiertelnoſci/ Mor-
talitas.

Smierdzi/ Fæteo. oleo, ſordeo.

Smierſi/ Crepuſculum. ſmier-
ſka ſie/ Noctefcit.

Smigownica/ Serpentina. co-
lubrina. tormienti genus.

Smiotana/ Cremor lactis.

Smładny/ Pallidus.

Smole/ Draco. ſmoczek/ Dra-
cunculus. ſmoczy/ Draconus.

Smotła/ Pix, axungia. ſmotarz
Picarius. ſmolny/ Piccus. ſmole
Pico. ſmolnica/ Theca picaria.

Smrod/ Fætor, pædor, putor,
ſordes, graueolentia. Item, Ob-
ſcenus homo, ſcurra. ſmrodlwy/
Putidus, ſordidus, ſætidus.

Smrazam/ Conniueo.

Smutek/ vide ſmieci.

Smycz/ Copula canina. numel-
la. ſmyczek/ Plectrum.

Smyslam/

S M.

Smyslam/ Fingo, ſimulo. ſmyſ-
lenie/ Figmentum. ſmyſt/ Sen-
ſus. ſmyſlny/ Ingenioſus. ſolers,
ſagax.

S N.

Snádný/ Facilis. ſnádnte/
ſnádnuczek/ Facile, facilitudo.
ſnadz/ Fortè, fortasſè.

Sneczek/ Nurus, aliàs ſynowa.

Sni mi ſie/ Somnio. ſntenie/
Somnium.

Sniadam/ Iento. ſniadante/
lentaculum.

Snieci/ Feſtuca, robigo, ægi-
lops. ſnieciſty/ Rutiginosus.

Sniecny/ Eſculentus.

Snieg/ Nix. ſniezny/ Niueus,
niueus, niualis. ſnieg pàda/
Nixus.

Snop/ Manipulus, faſciculus.
ſnopek/ ſnopeczek/ diuini.

Sniute/ Voluo, vërto, glome-
ro, torqueo, continuo. In prat:
ſnowatem.

S O.

Sobam/ Colligo, inſtar anium.

Sobie/ Mihi, tibi, ſibi.

Sobie ſie/ Nidulor, locum ad
habitandum quero.

Sobot/ Zolcla, ſoboty/ zole-
liat. Sobotà/

S O.

Sobotá / Sabbathum, dies Sa-
turni, Feria septima. **Sobotny** /
Festus. **so:oi:á** / Sacer ignis, qui
in festo Ishaanis baptista accendi
quibusdam in locus solet. germ.
Johans:emr.

Sochá / Sublica, furca, gralla.
so:plá / dimin:

Soczka & sozewica / Lens,
lentis.

Sop / Succus. **so:á:stny & sozli-
stny** / Succosus, succidus, succi plenus.

Sopot / Falco.

Sol / Sal. **sole** / Sallio, solnicá
Salinum.

Sopel todowy / Stiria.

Sosná / Pinus, picea, **so:snowy**
Pinus.

Sosil / Surculus, palmes.

Sowá / Vula, noctua. **Sowá**
lejna / Otus. **Sowiz:zat** / germ:
Eulenspiegel.

Sowity / Geminus, duplex, du-
plex, abundans, **so:wo:á** / Abun-
dantia, uertas.

Soyá / Graculus, garrulus, sit-
ta. **so:plá** / dimin:

S P.

Spá / mensura duodecim mo-
diorum, aliás **Walder** / ex germ:
Spic

S P.

Spái / Ec. vide **spite**.

Spacham / Repudio. Item,
Terguersor / **spachntenie** / Ter-
guersatio, repudium, repulsa.
Item, **Diuortium**.

Spacam / Ruó. delaber. deci-
do. **ipádam sie** / Disrumpor. **spas-
del** / Herculias, cessio, successio.

Spadzam / Abigo, depello,
propello.

Spalam / Comburo.

Spatum / Ec. vide **spite**.

Spámietawam / Recorder, in
memoriam reuoco.

Spániaty / Illustris, magnifi-
cus, augustus, heroicus. Item,
Ornatus, **phaleratus**. **spániatośe**
Magnificentia, **heroicus animus**,
heroica indoles.

Spáca / Crena, fissura, rima.
Item, **Fissura digitorum**. **Inde**
przez spary pátrzac / **Connuere**,
inaulgere.

Spártem / vide **spieram**.

Spazam / Vro, aduro. **spá:eo**
liná / Locus adustus, vel ipsa ad-
ustio.

Spáham / Copulo, coniurgo,
compingo, agglutino, concinno,
constringo. **ipápanie & spotentie**
Concinnatio, **conglutinatio**, **fer-
ruminatio**. **Spelo**

S P.

Spelniam/ Impleo, respondeo,
satisfacio. Spelniente/ Impletio.

Spelniete/ vide plesniete.

Sperka/ Petaunculus.

Sperute/ Scrutor, inuestigo,
indago, explico. Item, Auctionor,
haste subijcto. sub hasta vendo,
auctionemfacio. Sperowit/ Ex-
plorator. Sperowanie/exploratio.

Spetani/ Constringo. compe-
dibus vincio.

Spigante/ Stigmatizo, cau-
teria vel stigmata inuro. Spigato-
wante/ Stigma, stigmatizatio.

Spidfas/ Riscus, promptuari-
um, armarium, capsula.

Spie/ Dormio. In prat: spa-
tem Inf: spac. Inde spante &
spie/ Somnus.

Spiegute/ Exploro, inuestigo,
perscrutor. Spieg/ Explorator,
Corycaeus.

Spieñ/ Adicula fibula, obex.

Spieram/ Reprimo, repello,
propello. Spieram sie/ Luctor,
certo, concerto, dimico. In prat
spartem. Inf: sprze. spierante/
Certatio, certamen.

Spierscham & spierschne/ Fu-
gio, in pedes me conijcto.

Spieße sie/ Festino, propero,
maturo.

S P.

maturo. accelero. Spießny/ Ala-
cris, maturus, celer, festinus.

Spiewam, Cano, modulator. Spico
wal/ Cantor, musicus, psaltes.

Spil/ vide Spie.

Spilam sie/ Coniuro, conspi-
ro. Spilente/ Condictum, con-
iuratio, factio, conspiratio.

Spila & spila/ Acicula.

Spinam/ Ligo,necto, vincio,
stringo, constringo.

Spwzod/ Gomza, herb:

Spiza/ Aes, metallum.

Spisam/ Dissipo, perterre-
facio.

Spiesntete/ Mucesco. situm
contraho. spleñialy/ Mucidus,
rancidus.

Splotam/ Connecto, inuoluo,
implico.

Spowiete/ Flauesco. spowias
ty/ Flauus, gilvus.

Splugawtam/ Coinquino.

Spluwam/ Excreo, expuo,

Spodnica/ Bracca, subligaculu.

Spokonyh/ Pacatus, pacificus,
quietus, tranquillus, mansuetus,
placidus, octosus, securus, spoo
konosé/ Tranquillitas.

Spokute/ Connerfor, commerc-

Aaaa cium

S P.

cium habeo, spolkowanie / Conuersatio, commercium.

Spolny / Mutuus, spolności / Communicatio, participatio, spolnie / Participo, communico.

Spoludnie / Tempus pomeridianum, spoludniowy / Pomeridianus.

Spomagam / adiuuo, succurro.

Spominam / Recordor, mentionem facio.

Sponśa / Monile, armilla.

Spor & sporą / Certamen, controuersia, actio, contentio, lis, contradictio, disceptatio, sporny / Controuersus, litigiosus.

Sporny / Facilis, agilis.

Sporny / Centinodia, sanguinaria, polygonia, herb.

Sporządjam / Ordino, distribuo, in ordinem redigo.

Sposocjam / Cruento, vulnere, cado.

Sposob / Modus, ratio, forma, qualitas, species, specimen.

Spodny / Aptus, commodus, idoneus, conueniens, sposabiam / Apto, accommodo, idoneum reddo.

Spowiedam sie / Confiteor, spowiedz / Confessio, spowiednik / Confessor.

Spojam / Coasso, connecto, concinno,

S P.

concinno, compingo, spoyenie / Coassatio.

Spracute / Fatigo, spracute sie / Defatigor, spracowany / Lassus, fessus, defatigatus.

Sprzam / sprzynam & sprzytątam / Faueo, consultum cupio.

Sprawiedliwy / Iustus, equus, legitimus, sprawiedliwość / Iustitia, equitas.

Sprawuie / Ago, gero, comparo. Item, Colo, celebro. Item, Obeo, rego, moderor, gubernor, administro, sprawuie sie / Gero me, sprawiam / Exentero, exdorsuo, desquamo.

Sprawiam sie / purgo, excuso me, sprawia / Opus, negocium, actio, causa. Item, Purgatio, excusatio.

Sprawotą / Apologia, sprawca / Autor, curator, rector, moderator, gubernator.

Sprawnny / Agilis, aptus, commodus, habilis ad agendum, occupatus, negociosus, operosus, laboriosus, sprawowanie / Cultura.

Sprochniete / Putresco, sprochniaty / Putris.

Sprosnny / Turpis, absurdus, inconueniens, sprosność / Turpitudine, sprosnica / Meretrix, scortum, prostibulum.

Sprzatas

S P.

Sprzatatam/ Ordino, dispono. Item, è medio tollo.

Sprzec/ vide speram.

Sprzeciwam sie/ Aduersor. resisto, reclamo, reluctor, contradico, obstrepo, oggannio, obnitor, oppono me.

Sprzeczam sie/ Disputo, contendendo, rixor, iurgor, altercor, litigo. **sprzeczące/** Disputatio, contentio, disceptatio.

Sprzegam/ Coniugo, copulo.

Sprzet/ Supellex.

Sprzymierzam sie/ Coniuro, conspiro. **sprzymierzony/** Coniuratus, confederatus.

Spucham/ Tumeo, intumesco. **spuchły/** Tumidus, hydropicus. **spuchlina/** Tumor, hydrops.

Spulam sie/ Rumpor, disrumpor.

Spunt/ ex germ: Orificium. Item, Assula, qua orificium vasis alicuius obturatur.

Spustoſam/ vasto, deuasto, desolo, & or, depopulo. **spusto, ściel/** vastator. **spustoſenie/** vastatio, desolatio, excidium.

Spuſzam/ Demitto, precipito. Item, Coagulo, committo, ferrumino. Item, Resigno. Item,

Nauigo

S P.

Nauigo. spuſzam sie/ Demitto me, descendo, precipitem me do.

Item, Credo: confido. **spuſt/** Cataraſta. Item, Ovex seu premula balistæ. Item, Nauigatio.

Spycham/ Detrudo, deturbo. In prat: **Źepchnątem.**

S R.

Gram/ Caco, egero, excerno, aluum exonero. **ſrączłā/** Lienteria, profluvium alui.

Srebro/ Argentum. **ſrebrny/** Argenteus. **ſrebrnik/** Numus argenteus.

Sregły/ Toruus, truculentus. **ſregłoſć/** Toruitas.

Srogi/ Crudelis, atrox, torus, dirus, seuus, ferus, horridus, auſterus, seuerus, immanis, trux, truculentus. **ſrogoſć/** Crudelitas, truculentia, toruitas, seuitia, inclementia. **ſrogo & ſrodze/** Crudeliter, magnopere, vehementer. **ſroże sie/** Feritatem, crudelitatem exerceo.

Sroſā/ Pica.

Sromam sie/ Erubesco, pudeo me. **srom/** Pudor. **sromiętliwy/** Pudicus, verecundus. **sromiętliwoſć/** verecundia. **sromotā/** De-

Aaaa 2 decus,

S R.

decus, infamia, ignominia, opprobrium, turpitudine. *fromotny* / Ignominiosus, infamis. *fromoce* / Infamo, dedecoro, dehonesto, ledo, traduco, suggillo, temero, vicio, vitupero, profano.

Erzeß / Pruina.

Erzodeß / Medium. *szedny* / medius. *Erzoda* / Dies Mercurii, feria quarta.

Erzon / Pruina. *szentisy* / pruinosus. *szonowaty* / Cinereus.

S S.

Szadzam / Compono, connecto.

Szadam / Consideo. *szadty* / Corpulentus, obesus. Item, *Cogulatus*. *szadłoć* / Obesitas, corpulentia.

Szawiam / Contexo, compono.

Szawam / Consuo. *szwy* & *szwany* / Sutilis, consutilis.

S T.

Stabá / Rostrum navis, vel alterius navis.

Staczam / Denoluo, conuoluo. Item, Depromo. *stoczisty* / Praeceps, declivis. *stoczki* / Feces.

Stąd / Hinc.

Stádo / Grex, armentum. *stad* / Grex pusillus. *stádnie* / Taurinus, aries. &c.

Stę

S T.

Stagiew / Lacus, cadus, cadi-fcus, labrum, dolium.

Stal / Rudens, funis nauticus.

Stal / Chalybs. *stalowy* / Chalybeus.

Stáhy / &c. vide *stole*.

Stamtąd / Illinc.

Stati / Status, fors, conditio, ordo, vocatio. *stánowte* & *stánas* / Constituo, colloco. *stános* / Statua, tabernaculum. *stán* / *stánowte* / Mensor, metator.

Stapiam / Liquefacio.

Staplute / vallo, as, aggerem congero. *staplowanie* / Agger, vallum.

Stapor / Pistillum.

Stáram sie / Curo, laboro, operam do, incumbio, ambigo. *stárgo* / Stáranie / Cura, studium; labor, industria, sollicitudo.

Starę / Surculus.

Stáry / vetus, antiquus, senex, annus, exoletus, priscus. *stároć* / Senectus, senium, vetustas, antiquitas. *starzec* / Senex, senecio, silicernium. *stáruszek* / Annus. *stárka* / Aui. *stárosta* / Satrapa, praefectus, vulgo Capitanus. *stárostwo* / Satrapia, praefectura, capitaneatus. *stárodawny* / stároswieci /

S T

swiecki / stárożytny / Friscus, ex-
oletus, obsoletus, auitus, primæ-
uus.

Státecz / Suppedito, submini-
stro.

Státeć / Instrumentum, vas.
vasculum, supellex. Item, Gra-
uitas, honestus. státeczny / Gra-
uis, constans. státeczność / Con-
stantia, perseverantia.

Staw / Piscina, lacus, stagnum.
Item, Artus, membrum, carpus.

Stawam / Sæpè sto, soleo stare.
stawam sie / Fio, stalo sie / Actū
est, factum est, conclamatum est.

Stawie & stawiam / Loco, si-
sto, statuo. pono, colloco, depono.
stawiam sie / Sisto me, compareo.

Staye / & stajanie / Iugerum,
stadium.

Stajniá / Stabulum, equile,
bouile.

Stecham / Putresco, stechly /
Putris, putidus, mucidus. stechli-
ná / Putredo.

Stekam / Aegroto, laboro, malè
halco, decumbo.

Stelmach / Carpenterius, plau-
strarius, essedarius.

Stepa, Pila, mola, pistrinum.

Stepaś / Equus succussorius.

Stępiam /

S T

Stępiam / Hebeo, attero. Stę-
piete / Hebesco.

Stępuie / Descendo. Item, Se-
cedo, declino, defleto.

Stęskne sie / Tedium me capit.
stęskniente / Tedium.

Stępa / Exequie, cana feralis,
parentalia, inferia.

Stękam / Contero, confringo,
contundo.

Sto / Centum, Ia dual: scie. In
plur: Stá. setny / Centesimus, seto-
ná / Centuria, setmie / Centurio.
stokroć, Centies. stonog / Asellus,
multipecta. stonogowic / Asple-
num, herb:

Stoczki / vide staczam.

Stodola / ex germ: Horreum,

Stog / Aceruus, capeta.

Stoie / Sto. In pret: statem.
Inde staly / Constans, perseverans,
staloś / Constantia, perseveran-
tia. stotaczka / Lacus, cadus, la-
brum.

Stępiś / ex germ: Salpa, asel-
ius.

Stol / Mensa. stol. p / Sella, se-
des. stolarz / Mensarius. stolmie /
Dapifer.

Stolimian / Gigas, Cyclops;
stolimianiski / Giganteus, Cyclopi-
cus.

Stopa /

S T

Stopà/ Pes, planta, vestigiū.
 Stopten/gradus. Itē, stapeda.
 Stopniete/ Liqueſco, difflo.
 Storze/ Erigo, arrigo. storzys
 pietkà/ Arrogās, elatus, superbo.

Stos/ Strues, roguſ, aceruſ.
 Item, ex germ: Impetus. ſactus,
 iſtus.

Stofute/ Comparo, concunno,
 adapto, accommodo. ſtofute ſie/
 Quadro, conuenio.

Stowàrzyſham/ Associo, con-
 iungo, copulo, ſtowarziſhente/
 Associatio.

Stràcam/ Perdo, diſperdo.

Stracam/ Detrudo, deicio,
 precipitem ago.

Stràch/ Metus, timor, horror,
 formido. ſtràcham ſie/ Horreo,
 paueo, expanſco. ſtràſe/ Ter-
 reo, perterrefacio. ſtràſny/ Hor-
 renduſ, horriſicuſ, horribiluſ, ter-
 ribiluſ, formidabiluſ. ſtràſidło/
 Terriculamentum.

Stradam/ Orbo, priuo. ſtra-
 dny/ Orbui, miſer. ſtradniſ/
 ſtradnicze/ Miſelluſ.

Strag/ Siliqua. ſtrage/ Fol-
 liculuſ leguminum.

Stràwà/ Cibuſ, victuſ, via-
 ticum. ſtràwie/ Conſumo. ſtrà-
 wute/

S T

wute/ Cibo. alo, victum praebeo.

Stràżà/ Vigilia. ſtràżniſ/ ſpe-
 culator. ſtràżnicà/ ſpecula.

Strefà/ ex germ: Linea, li-
 neamentum.

Striſ/ ex germ: Funis, reſtiſ,
 laqueuſ. ſtrizze/ Funiculuſ.

Striy/ Patruuſ. Striſeczne
 dżięci/ Patruēleſ, hoc eſt, duorum
 fratrum liberi.

Strofute/ Arguo, corripio, ob-
 iurgo, reprehendo. ſtrofowànte/
 obiurgatio, correptio, reprehenſio.

Strote/ Orno. Item, Accino,
 concordo. ſtroj/ Ornatuſ, cultuſ,
 ornamentum. ſtrojny/ Ornatuſ,
 ſplendiduſ. Item, Conſonuſ.

Stronà/ Pars. ſtronie/ Ela-
 bor, euado, abſcondo, ſubduco me.

Strop/ Laquear, lacunar, ta-
 bulatum.

Stroż/ Vigil, cuſtoſ, excubi-
 tor. ſtrożà/ vigilia, excubie.

Struchtam/ Conſternor, per-
 turbor. ſtruchtaly/ Conſternatuſ,
 perturbatuſ.

Strugà/ Torrens, amniſ, riuuſ,
 ſtruſkà/ Riuuluſ, amniculuſ.

Strugam & ſtruże/ Scalpo.
 ſtrug/ Scalpram, ſtruzini/ Seg-
 menta.

Strumteri/

S T

Strumień / *Torrentis, rivus.*
Strumień / *Riuulus.*

Struną / *Chorda, fides, ium.*

Strup / *Porrigo, strupia / porriginosus.*

Strus / *Strutiocamelus.*

Strych / *Decrepitus, silicernium, Item, Mendicus.*

Strychulec / *Radius, vulgò hostorium.*

Strzege / *Custodio, vigilo, excubo. strzege sie / Caueo, vito, declino.*

Strzelam / *Iaculo, torqueo.*
Strzelec / *Iaculator, sagittarius, sclopetarius. strzelisty / longus, altus, procerus. strzelnicą / Pertica auaria. strzala / Telum, sagitta, iaculum. strzelbą / Tormentum. strzelbische / Sphaeristerium, locus ubi exercentur sclopetarij.*

Strzemiente / *Stapeda.*

Strzyge / *Rado, tondeo.*

Strzygą / *vstrigo.*

Strzyż / *Trochilus, regulus.*

Studnia / *Puteus. studzienną / dimin: studzienny / Putealis. studziennie / Pulmonaria, herb.*

Stulam / *Obturo. (resco.*

Stwardnie / *Duresco, obdu.*

Stwarzam / *vide stworze.*

Stwoim /

S T

Stwoim / *Gygis, Cyclops.*

Stworny / *Concors, obediens.*

stworność / *Concordia.*

Stworze / *Creo, condō, formo, fingo. stworzenie / Creatura. stworzyciel / Creator, conditor, formator.*

Stysam sie / *Attingo. Styszen Ianuarius.*

Styr / *Clauus, gubernaculum naui. styrie / Naclerus. styruie / Gubernaculum naui rego, ad clauum sedeo.*

Styskie / *Doleo, queror. conqueror, molestē fero. styskowanie Querela.*

S V

Subtelny / *Subtilis, tener, tenuis, tenellus, mollis, gracilis. Item, Exquisitus, argutus, ingenuus. subtelność / Teneritas, Item, argutie.*

Suchy / *Siccus, aridus, torridus. suchość / Siccitas. suche / Siccus, arefacto, torreo. Item, leiuo. suche dni / Angaria, trimestre. suchota / Takes, phthisis.*

Suie / *Fundo, effundo.*

Suino / *Pannus. suienia / Tunica, vestis, suieny / Laneus, pannus.*

S V.

panneus. sufficiens / Lanarius.
pannifex. sufficiennitwo / Lanifi-
cium.

Eulawa / Insula.

Sum / Cete. lalana. sumte /
Balanula.

Sumina / Sors, summa. sum
mowny / Summarius.

Sumli / Clitella.

Sumntente / Conscientia.

Surma / Tilia.

Surowy / Crudus. Item. Cru-
delis, atrox, dirus, toruus, fene-
rus, inhumanus. surowosci / Cru-
ditas crudelitas. surowcie / Cru-
desco.

S VV.

Swal / Affinis. Item, Procus.
pronubus, paranympus.

Swar / Rixa, contentio, alter-
catio. swarliwy / Rixosus, iurgio-
sus, contentiosus. swarze sie / Ri-
xor, iurgor, altercor, expostulo.
swarna / Taberna, caupona.

Swat / Procus, pronubus, pa-
ranympus. Item, Rivalis. swa-
cha / swachna & swachka / Pro-
nuba, paranympa. swatam sie /
Amo, ambio, connubium expeto.
swatante & swadzbá / Nuptie,
ponsalia. swadzibny / Nuptialis.

S VV.

Swedze / Nideos. Item, Oleo.
feteo. swedo, Nidor. swedra ma-
cula. Metaph: Nequam, nebulo.
scurra.

Swiadek / Testis. swiadecko /
Testimonium. swiadeze / Testor.
testifior, testes adhibeo, testes
produco.

Swiadowy / Gnarus, conscius.
expertus.

Swiat / Mundus, orbis terra-
rum. swietsti / Mundanus, poli-
ticus, secularis, profanus.

Swiatosci / Lux, lumen. swiatu-
ty / Lucidus.

Swider / Terebra. swiderek /
Teretella. swidrowaty / Liscus.

Swiebodá / uide swoboda.

Swiec / Sutor. swieci / sutorio.

Swieca / Candela, lampas,
lychnus. swieczka / dimin: swied-
cznik / Candelabrum. swiece sie /
Luceo, splendo. swietny / Luci-
dus, splendidus, luculentus.

Swieter / Socr. swietera / So-
crus.

Swiekoce / Carrio, nugor, fu-
tio. swieko / Nugator, nugige-
lus. swiekoeka / sem: swieko-
liwy / Futilis, garrulus, nugatorio.

Swiercz / Gryllus, cicada. swier-
czek / dim: Swierzb /

S. VV.

Swierzg/ Pruritus, scabies, im-
petigo. swierzbiasty / Scabiosus.
swierzbiaczka / Scabies. swierzbie
Prurio.

Swierzobka / Equus.

Swieć / Socrus.

Swięty / Sanctus, sacer, festus,
celebris. święto / Ferie, festum.
świętka / Diua. święce / Diem
festum celeberrimo, consecro, sanctifi-
co. Świętka / Pentecoste. swię-
teczny / Ad pentecosten pertinens.
świętobliwy / Sanctus, pius, reli-
giosus. świętobliwość / Sanctimo-
nia. świętość / Sacramentum. swię-
tości, plur: Reliquia sanctorum.
świętynia / Sanctuarium. święto-
nia woda / Lustralis aqua. święto-
kupiec / Simoniacus. świętokup-
stwo / Simonia. świętofranca /
Sacrilegium. świętofrankstwo / Sa-
crilegium. świętojański grosz /
Arrha, arrhabo, pignus. święto-
jański kwiat / Buphthalmum.

Swięty / Recens, crudus, novus
świętopamiętny / Recens, nuper.

Swięta / Sus, perca, scrofa.
swięta / Succula. swięta / Snillus.
swiętarz & swiętopas / Sabulcus.

Swięta / Picea. swiętomy / Pi-
ceus. swiętynia / Locus piceis con-
situs.

Swięta /

S. VV.

Swięta / Cottabus, sibilus. swię-
ta / Sibilo, sonum seu cottabum
edo. swiętanie / Sibilus.

Swięta / Diescit. swiętanie / Di-
luculum, aurora.

Swobodą & swięboda / Liber-
tas, ingenuitas, immunitas, mu-
nificentia. swobodny / Liber, in-
genus, immunis, munificus. swo-
boda / Libero, manumitto.

Sworą / Copulacanina. sworo-
ny / Concors, copulatus, coniun-
ctus. sworność / Concordia.

Swowola / Contumacia, licen-
tia, petulantia, temeritas, disso-
lutio, proteruitas. swowolenstwo
Idem. swowolny / Temerarius,
dissolutus, contumax, petulans,
effrenis.

Swoy / Meus, tuus, suus. swolo-
ski / vernaculus, cicur, domesticus.

S. Y.

Syce / Satio, saturo. syty / Sa-
tur. sytość / Satietas.

Syn / Filius, natus, gnatus.
synaczek / Filiolus. synowski / fi-
lialis. synowiec / Filius fratris, ne-
pos ex fratre. synowica / Filia
fratris, neptis ex fratre. synowa /
Nurus.

Synogara

S R.

Synogárléa/ Turtur.
 Sypam/ Fundo, iacio.
 Syptam/ Dormito, soleo dormire.

S Z.

Ezäblá/ Framea, gladius, machera, ensis Sarmaticus.
 Ezächy/ Latrunculi, calculi.
 Item, Ludus latruncularum. Báchownicá/ Alueus, fritillus. Báchuté/ varijs coloribus distinguo.
 Báchowána suénia/ Prætexta, tunica versicolor.
 Ezácuté/ Aestimo, censeo, taxo, auctionor. Item, Autumo, opinor, existimo, iudico. Bácowánte Aestimatio. Bácuné/ Precium, aestimatio. Bácowní/ Censor.
 Ezáfá/ Riscus, promptuarium, armarium.
 Ezáfú/ Mallonium.
 Ezáfran/ Crocus, & um. Báfránný/ Crocus.
 Ezáfuté/ ex germ: Curo, procuro, dispenso. Item, Cuberno, administro. Báfarz/ Curator, dispensator, Oeconomus. Báfarstros Dispensatio, Oeconomia.
 Ezalá/ ex germ: Lanx. Item, Phiala.
 Ezálamáia/ Buccina, sambuca.

S Z.

Ezalony/ Amens, demens, insanus, vesanus, stultus, stolidus, stupidus, fanaticus, mente captus.
 Item, Effrenis, ferox. Baletístwo/ Dementia, stoliditas. Baleté/ Deliro, desipio. Balente/ delirium.
 Ezátwipa/ Salvia.
 Ezánc/ ex germ: Fortuna, fors, alea, periculum. Báncute sit/ Succedit.
 Ezáncá/ ex germ: Agger, vallum, lorica, munitionis, cuniculus. Báncéopní/ Cunicularius.
 Ezánute/ Amo, colo, diligo, honoro, veneror, obseruo, magnifico.
 Ezáránczä/ Locusta.
 Ezárlat/ Purpura, coccinum, murex. Bárlatny/ Purpureus, coccineus, puniceus.
 Ezárpam/ Lacero, lano, diripio. Bárpántná/ Laniena, diruptio.
 Ezárwárl/ ex germ: opera, labores rustici. Bárwárlute/ Operas facio, labores rusticos exerceo.
 Ezáry/ Rarus, cæsius.
 Ezátá/ vestis, tunica. Batlá/ panniculus.
 Ezczálbátá/ Cranium.
 Ezczat/ Pars, portio, portioncula.

S Z

cula, pars minutissima. *Bezatek/*
dimin:

Szczaw/ Lapatum, acetosa.

Szcze/ Meio, mingo, urinam
reddo, vesicam exonero. *Beżni/*
Lotium. *Beżak/* Matula, scaphis.

Szczebel/ Clima, gradus, pa-
xillus scalaris. *Beżebliſty/* Scalaris,
scanſilus.

Szczebiece & Beż-biotam/ can-
tilla, garrigo instar animum. *Beżebto/*
tanie/ Carrutus. *Beż-biot/* Carru-
lus. *Beżebtoſkă/* dimin:

Szczedruch/ Scruta, arum,
veteramenta, utensilia.

Szczecină/ Seta. *Beżeciniăſty/*
Setosus. *Beżotkă/* Setaceum. *Beżot-
kă malarſka/* Pennicillus.

Szczegulny/ Solus.

Szczekam/ Latro, as, gannio.
Beżekanie/ Latratus. *Beżekacz &
Beżekută/* Rabula.

Szczente/ Catulus. *Beżentatko/*
Catellus.

Szczep/ Planta, surculus. *Beże-
pie/* Sero, planto. *Beżepny/* plan-
tatus, sativus. *Beżepnik & Beże-
pnickă/* Seminarium.

Szczepam/ Findo. *Beżepă/* Fe-
fua. *Beżepny/* Fisilis.

Szczer/ Mercurialis, herb:

Szczęście/

S Z

Szczęście/ Fortuna, felicitas,
prosperitas, successus. *Beżestny/*
*Felix, faustus, prosper, secundus,
fortunatus.* *Beżęści sie/* Prosperę
succedit.

Szczęśută/ Testa, concha.

Szczętel/ Carduelis.

Szczękam & Beżęne/ vellico,
carpo, decerpo, delibo.

Szczępte & Beżępam/ Pungo,
ico, carpo, vellico.

Szczętr/ Portulaca, aliàs Turza
nogă.

Szczękami sie/ Singultio. *Beżę-
nie/* Singultus.

Szczęne/ vide *Beżękam.*

*Szczodry & Beżodroblny &
Largus, clemens, benignus, bene-
ficus, munificus.* *Beżodrość/* *Beżo-
drotă & Beżodroblność/* Largi-
tas, liberalitas, benignitas, cle-
mentia, munificentia.

Szczudł & Beżudlek/ dimin:
Talitrum.

Szczute & Beżuwam/ Irrito,
incito, canibus acclamo, venor.
In prat. Beżwatem/ Inf. *Beżwac.*

Szczuſkă/ Lucius, lupus aqua-
tilis. *Beżubiakă/* *Beżuble & Beżu-
biakko/* dimin:

Bbb 2 *Szczu*

S. Z.

Szczupły/ Parvulus, tener, gracilis, exiguus. Szczupluchny/ Tenuellus. Szczupłość/ Teneritas.

Szczurek/ Glis, mus araneus, mus maior domesticus.

Szczyry/ Merus, purus. Item, Apertus, sincerus, candidus. Szczyrość/ Szczyr/ Aperte, sincere, candidè.

Szczyt/ Pinna, pinnaculum. Item, Tectum, culmen. Item, Refugium, latibulum, latebra, defensio, protectio, asylum. Szczyce/ Assero, protego, defendo.

Szeląg/ Solidus, de numisma re dictus.

Szumram & Szumrze/ Murmur, susurro. Szumranie/ Murmur, susurrus.

Szepce & Szepcam/ Garrio, muscico, susurro. Szepkanie/ Carritus.

Szepluntam/ Balbutio. Szepiet/ Szepielak & Szepiuntak/ Blasus.

Szermierz/ Pugil, gladiator, athleta, luctator, palaestrites. Szermierstwo/ Gladiatorius. Szermiule/ Digladior, dimico, luctor, in arenam descendo.

Szeroki/ Amplius, vastus, latus, laxus, patens, patulus, spaciosus. Szerokość/ Latitudo, amplitudo.

S. Z.

spacium, vastitas. Szerze/ Amplio, amplifico, dilato, diduco.

Sześć/ Sex. Szescioroć/ Sexiesz. Szescinaście/ Sedecim. Szescinastyn/ Sedecimus, decimus sextus. Szesciadziesiąt/ Sexaginta. Szesciadziesiątny/ Sexagesimus. Szesciset/ Sexcenti, a, a. Szosty/ Sextus. Szostny Senarius. Szesciniedziesiątka/ Puerpera.

Szew/ Sutura. Szewca/ Ec, vide swiec.

Szidze/ Canillor, illudo, ludificor, irrideo, naso suspendo. Szidz/ Canillator. Szidzstwo/ Canillum, scommma, dicterium.

Szkieł/ Acies, ordo, dispositio. Szkiełute/ Aciem instruor, dispono.

Szypa/ Szypa & Szypulka/ Culmus, calamus, pediculus, pedunculus, petiolus.

Szypel/ Nodus, nodulus, offendix.

Szyja/ Collum, cernix.

Szkatule/ Calumniar, suggillo, detraho, famam alicuius ludo, szkatowanie/ Calunia, obrectatio.

Szkapá/ Equus, caballus.

Szkaradny/ Fadus, teter, turpis, deformis, monstruosus, prodigiosus. Szkaradze/ Fado, deformat.

Szkarpetka/

S Z

Szarpetkâ / Calceus linteus,
vulgò, vdo, onis.

Szátulâ / Cista. Szátulcâ /
Cistella.

Szelo / vide Szelo.

Szodâ / Damnum, incommo-
dum, detrimentum, dispendium,
præiudicium, clades, pernities,
iactura, calamitas. Szodliwy /
Damnosus, noxius, detrimento-
sus, perniciosus, exitiosus. Szod-
dzê / Noceo, officio, ludo, obsum,
præiudico. Szodute / damnû facio.

Szoklâ / Schola, Padagogium,
Gymnasium, Academia. Szolny /
Scholasticus.

Szopotec / Mulctra.

Szort / Scortum, meretrix.

Szudlâ / Asser, scandula. Szud-
blány / Scandularis.

Szutâ / Navis, nauigium.

Szucnik / Remex, remulus.

Szû / Helcium.

Szûgâ / Malleus ligneus.

Szûk / Scoria.

Szûk / Vestigium. Szûkute /
Inuestigo, exploro.

Szmalec / ex germ: Adeps,
pinguedo.

Szmelcute / ex germ: Conflo,
liquo, liquefacio. Szmelcarz / Con-
flator. Szmelcowniâ / Conflatoriû.

S Z

Szmer / Sonitus, fremitus, fra-
gor, strepitus, murmur, susurrus.
Szmerze / vide supra.

Szmerlâ / ex germ: Turdus
aquatilis, fluvialis. aliàs szizil.

Sznicarz / ex germ: Sculptor,
statuarius, cistellarius.

Sznidlo & Sznidlo / Sandix.

Sznido / Glastum, Isatis.

Sznupkâ / ex germ: Sanna,
opprobrium, irrisio, illusio.

Sznur / ex germ: Linea, annu-
sis, funiculus.

Szoldrâ / Succidia, perna, pe-
rafo.

Szoltys / Prator. Szoltys /
Pratura.

Szopâ / Porticus, ambulacrû.

Szoré / ex germ: Semicinctum,
perizonia, castula, supparo, & um.

Szorstfal / ex germ: Semicin-
ctum.

Szorstin / ex germ: Caminus.

Szoz / Tributum, vectigal.

Szosty / &c. vide Szosty.

Szpat / Sturnus. Szpaczute /
Garrio, blatero, confabulo.

Szpatel / Lingula, vel ligula.

Szpâtny & Szpetny / Deformis,
turpis. Szpec / deformatio.

Szperkâ / Petasunculus.

Bbbb 3 Szpicâ

S Z

Szpicz/ Radius rota. Item, A-
cies, pinna, pinnaculum, apex,
culmen, fastigium. **Szpicz**/ A-
cuminatus, fastigiatus. **Szpicz**/
Adolescens.

Szpiczlerz/ ex germ: granariū.

Szpieg/ Explorator, speculator,
corycaus, indagator, inquisitor,
fugitiuarius. **Szpiegute**/ Indago,
enquiro, speculator, inuestigo.

Szpicute/ ex germ: Lardo, as.

Szpital/ Xenodochium.

Szpiż/ ex germ: Aes. Item,
Olsonium, alimentum. **Szpiżarnia**
Armarium, promptuarium, penu-
sopia cornu. **Szpiżute**/ Alimenta
procuro, frumentor.

Szporz/ Proserpineta. herb:

Szpotawy/ varus, valgus,
claudus, loripes.

Szpyna/ Rumex. herb:

Szram/ ex germ: Cicatrix.

Szramowaty/ Cicatricosus.

Szraniki/ ex germ: Carceres,
stadium.

Szrop/ ex germ: Strigil, &
is, aliās, Eudydlo.

Szta/ Rudens, funis nauticus.

Sztemach/ Plaustrarius, esse-
darius.

Sztofiß/ ex germ: Salpa, asel-
lus.

Sztul/

S Z

Sztul/ ex germ: Bolus, buc-
cea, buccella, massa, fragmentum,
frustum. Item, Specimen, strata-
gema. **Sztuczny**/ Affabris, inge-
niosus. **Sztukute**/ In frustra seco, in
partes diuido, comminuo.

Szturm/ Impetus, procella,
tempestas. Item, Oppugnatio vr-
bis vel arcis alicuius. **Szturmut**/
Oppugno.

Sztuch/ ex germ: Punctio,
ictus. Item, Periculum, alea, fors.
Sztuchute/ Fodio.

Szub/ Chymastrum, vestis
hyemalis, tunica pellicea.

Szubet/ Lethargus.

Szubienica/ Crux, furca, pa-
tubulum. **Szubienicznik**/ Furcifer,
nequam, suspendio dignus.

Szubrawy & Hudrawy/ Hi-
spidus. **Hudrawiec**/ Lacer, pan-
nosus.

Szufl/ ex germ: Pala, venti-
labrum, aliās Lopotá.

Szuł/ Scarra, ardelio, nequā.

Szułam/ Quaro, scrutor, in-
uestigo.

Szum/ ex germ: Spuma. Item,
Bombus, sonus, sonitus, fragor,
fremitus, murmur, susurrus.

Szumny/ Fanaticus, sumite /
Sono.

S Z

Sono, fremo, perstrepo, humule/
Despumo.

Szupá/Salina, salisfodina. Szu-
pnie/Salinator.

Szur / Phalera, ornamenta
equestrum.

Szwaczka/ Netrix.

Szwágter/ Affinis.

Szwáné/ ex germ: Damnam,
iactura, clades. Szwánéute/ Nu-
ro, titubo, vacillo, aleam subeo,
periculum facio.

Szwajcar/ Helvetius. Szway-
carska ziemia/ Heluetia.

Szwiegoce/ Carrio, nugar,
blatero. Szwiegoz/ Blatero, nugi-
gerulus, nugiendus. Szwiegotis-
ny/ Garrulus, futilis.

Szypá/ ex germ: Lamina. Item
Fodina metallica.

Szycht/ ex germ: Ordo, series.
Szychtute, Dispono.

Szycie/ Suo, sarcio. Szycie/ Su-
tura. Szycio/ Subula, acus sutoria.

Szyná/ ex germ: Canthus.

Szynkarz/ ex germ: Caupo,
pincerna. Szynkarz/ fœm: Szyn-
kowny/ venalis. Szynkute/ Cau-
ponor.

Szypá/ &c. vide Szpá.

Szypak/ Galea, cassis, idus.

Szypka/ Conus, nux picea,

INCIPIENTIA

A T

T A

Tá/ vide Ten.

Tablica/ Tabula.

Tacher/ Manipulus vel fasci-
culus pellium certum numerum
complectens.

Taczam/ Voluo, trudo, taczka
univota.

Také/ Sic, ita. taki/ takomy/
Talis, eiusmodi. tako/ takje/
Taliter, itidem. tak dlugo/ Tan-
tisper, tak barzo/ Tantopere.

Tale & talam/ Liquefco, li-
quefco.

Talar/ ex germ: Dalerus, nu-
mus Ioachimicus.

Talerz/ ex germ: Discus, orbis,
quadra.

Tám/ Illic. tamje/ Ibidem, tam
mesny/ adiect: Quod illic est.

Tamá/ ex germ: vallum, tá-
muie/ Aggero, vallo. tamowá-
nie/ Cataracta.

Tampam/ Tumultuor, strepi-
tum pedibus edo, tripudio, tam-
pane/ Tumultus.

Tandeta/ Forum scrutarium,
Tandetarz/ veteramentarius.

Tancutez

T A T

Táncute/ Salto, tripudio, cho-
ream duco. tántec/ Chorea, sal-
tatio, tripudium. tánteczní/
Saltator. tánteczníca/ Saltatrix.
tánteczný/ Saltatorius.

Tánp/ Vilis. tántočí/ vilitas
annonae. tántiele/ vileſco.

Táran/ Fiſſuca, malleus ligne-
us. Item, Aries, teſtudo, de tor-
mento bellico dictum.

Taráš/ Carcer, ergaſtulum.

Tarcíca/ vide tre.

Tarejá/ Clypeus, parma, ſcu-
tum. tarczní/ Scutarius.

Targ/ Forum. targowý/ Fo-
renſis, circumforaneus. targowý
ſto/ Locus fori. targuie/ Licitor.
targowánie/ Licitatio.

Tárgam/ Traho, vello. tárgam
ſie/ Manus inſicio, aggredior.

Tarlá/ vide tre.

Tarú/ Spina. tarnéá/ Spinus,
prunum ſylueſtre.

Tarne/ Torpeo, obſtueſco.

Táſat/ ex germ: Pugio.

Táſmá/ Balneus, Zona.

Táſá/ Taberná inſtitoria.

Táſní/ Buſſa paſtoris, herb.

Tátá/ Pater. tátušſute/ Pa-
trizo, patrifo.

Tátáržin/ Tartarus, ſcytha.
Tatarſka

T A T

Tátárſka žiemá/ Scythia, Thra-
cia, Tartaria.

Tátárſá/ Cicer, cicerula.

Tatry/ nomen montis.

Tápe/ Tego, occulo, condo, ab-
ſcondo. tápe ſie/ Lateo, deliteſco.

tápný/ Arcanus, ſecretus. tápní/
Latebra, latibulum. tápnemný/
Arcanus, ſecretus, myſticus. Item,
Occultus, clandestinus, tápnemnicá
Arcanum, myſterium, ſecretum.

Tayſtrá/ Mantica, pera, locu-
lus.

Tayſſá/ Lodix, ſtragulum.

Táze/ Aueo, deſidero.

T C

Tcze/ Lego. Tčíciel/ Lector.

Tchne/ Spiro, reſpiro, anheleo.

Tchorž/ Ictus, vinerra.

Tchy/ Ieiunus.

T E

Teczá/ Iris.

Tedy/ Tunc. tedy/ Hác.

Tegá/ Tedium, deſiderium.
Item, Philtrum.

Tegí/ Lentus. Item, Firmus,
ſolidus, neruoſus. tegoci/ Lentor.
Item, Neruus, neruoſitas.

Tenten/ Tumultus, ſtrepitus,
prop: armorum.

Ten/

T E.

Ten / Hic, tā / hac, to / hoc.
tenje / Idem, ille ipse.

Tept / Hebes, attritus. teptōć
Hebetudo. teptam / Attero, he-
beto, obtundo. teptete / Hebetor,
obtundor.

Teraz / Iam, nunc, modò. teraż
ntenby / Praesens, modernus.

Testne / testno mie / Tadet me,
tadium, satietas me capit. Tes-
stnoć / testnica / Tadium, fasti-
dium, satietas. Item, Anxietas.
testliwy / Anxius, tediōsus.

T I.

Tile / Tot, tilebroć / Toties.
tilet / tantus, tilko / tantum, so-
lum, modò, duntaxat.

Tilowity / Corpulentus. tilos
witoć / Corpulentia, obesitas.

T K.

Tlam / Texo. tŁacz / Textor.
tŁaczka / Textrix. tŁacz / Tex-
torius. tŁaczownia / Textrina.
tŁany / Textilū. tŁanina / Tex-
tura. tŁanica & tŁanica / Redi-
miculum muliebre.

TŁene / Figo, infigo. Item, Tan-
go, attingo.

TŁwte / Harco, inheresco, lŁe,
Radices ago.

TŁaczam / Premo, comprimo.

T L.

TŁo / Pavimentum.

TŁocz / Premo, grauo, aggrauo.

TŁomać / vide tŁumać.

TŁuće / Quatio, concutio, tun-
do, contero, pinso, tŁuće sie / va-
pulo. tŁuć / Pilum, pistillum.

TŁumacz / Interpres, tŁumas
cze / Interpretor.

TŁumać / ex germ: Sarcina.
tŁumaczek / Clitella, pera.

TŁusty / Pinguis, obesus, cor-
pulentus. Item, Optimus, opipa-
rus. tŁustoć / Adeps, pinguedo.

TŁuszcza / Turba, cohors, fre-
quentia.

T O.

To / vide ten.

TŁbie / Tibi.

TŁobolā / Pera, mantica.

TŁocz / voluo, roto, torno. to-
czy / volubilis, tornabilis, tocznić
& toŁarz / Tornarius.

TŁonte / Mergor, submergor.
tŁontā / lŁctus piscatorius. Item,
Naufragium, infortunium, iactura.

TŁopie / Liquefacio. Item, mer-
go. toptete / Liqueco. topteti /
Naufragus.

TŁopolā / Populus, arbor. to-
polny / Populeus.

Eccc TŁopor /

T O.

Topor / Ascia. toporel / Ascio-
la. toporysto / Manubrium.

Tor / Callis, semita, trames.

Torbá / Pera, mantica.

Towar / Merx.

Towárysz / Socius, sodalis, col-
lega, comes, commilito, congerro,
contubernalis. towáryszka / So-
cia. towárystwo / Societas, so-
dalitium, comitatus, contuberniū.
towáryszam / Aggrego, associio.

T R.

Trabá / Tuba. trablá / Cucul-
lus papyraceus. trable / Clango,
tuba cano. trabiente / Clangor.

Trebacz / Cornicen, tubicen.

Tracam / Trudo, tundo, quatio.

Tráce / Perdo, amitto, pessun-
do. Item, Capite plecto.

Tracz / vide Trz.

Trad / Lepra, Elephantiasis.
tredowaty / Leprosus.

Tráfiám / Collimo, scopum
tango. tráfiám sie / Quadro, con-
uenio. tráfi sie / Accidit, euenit,
contingit, usu venit. tráfiy &
trefny / Facetus, iocosus. Item,
Appositus, commodus, concinnus,
oportunus, affabris, artificiosus.
tráfnie & trefnie / Commodè,
affabrè.

T R.

affabrè. trefnule / Iocor. tráfius
nel / Casus, euentus.

Trásta / Ratis.

Tragarz / ex germ: Baiulus.

Tram / Trabs, tignus & um.

Trapie / Ango, vexo, eneco,
torqueo, affligo, sollicito. trapieo
nie / Afflictio, anxietas.

Trawá / Gramen, herba. traw-
ny / Gramineus. trawisty / gra-
minosus. trawnie / Coluber.

Trawie / Coquo, concoquo, di-
gero. Item, Tero, absumo, consu-
mo. trawny / Coctilis. trawienie /
Coctio.

Trétná / Calamus, canna, arun-
do. trétny & trétiány / Canneus,
arundineus. tréti / Arundinetum
Item, Multitudo, agmen.

Tré / Tero. Item, Serro, serra
disseco. In præs: Trélem. Inf
Trzeć. Inde Tracz / Serrator.
Tráka / Tyrocestis. Trárcica /
Asser, tabula, scandula. Trócińy
Scobs, ramentum.

Tredowin / Scrophularia, hera

Tréńy / vide tráfiam.

Trepka / Calopodium, gallica,
solen lignea.

Trestam / Crucio, vexo, affli-
go. trestanie / Afflictio.

Treter /

T R

Treter / Tumultus.

Trib / Trames, semita. tribute

Tero, affligo.

Trisam / Arieto, conisco. cornu peto. trislawy / Petulcus.

Trochā / Paucitas. troškā / Paucillū, troche / Paulum, paulo.

Trocinj / vide Tre.

Troiak / Triplex, triplus. troiako / Trifarum.

Trof / Restis, funis, amentum.

Tron / Solium.

Trop / vestigium.

Trostā / Dolor, agritudo, sollicitudo. anxietas, afflictio, calamitas. troškam sie & trošče sie / Mæreo, doleo, angor, affligor. troškawy / Mæstus, sollicitus, calamitosus.

Truchleie / Conturbor, consternor. despondeo animum.

Truday / Arduus, occupatus. difficilis. Item, Obscurus. trudnošci / Negocium, occupatio, difficultas, malum, labor, cura, discrimen, periculum.

Trudze sie / Defatigor. **Trud** / **Trudza** & **Trudzenie** / Defatigatio.

Trute / Veneno interimo, venenum propino. **Trucinā** & **trucinā** /

T R

trcinā / venenum, toxicum. **truty** / veneno infectus, interemptus.

Trufjes / ex germ: Dapifer, discophorus.

Trunā / ex germ: Feretrum loculus, sandapila.

Trune / Musio, mustio.

Trunel / ex germ: Potio, haustus.

Trup / Cadaver hominis, fanus.

Trwam / Permaneo, persisto. perseuero. **trwāty** / Constans, durabilis, diuturnus.

Trwogā / Classicum, metus, timor. **trwoje** / Conturbo, metum incutio.

Trzasam / Quatio. **Trzascā** / Febris.

Trzaskam / Tono, crepo, fulmino. **Trzask** & **trzaskāte** / Tani, tru, crepitus, tumultus, fragor.

Trzask / Ames, itis.

Trzebā / Opus est, necesse est. **trzebā mi** / Egeo, indigeo.

Trzebte / Castro, emasculo. **Trę** / Crucio, affligo. **Trzebientec** / Eunuchus, eunatus, castratus.

Trzemehā & **Trzemuchā** / Bulbus, porrum agreste.

Trzepam / Pulso, ferio.

Trzesam / Quatio. **trzesāwicā**

666 2 Palus,

T R

Palus, locus vliginosus, palustris.
trzęsie się / Tremo, exhorreo, tre-
pido, contremisco.

Trzęść / Medulla. Item, Feces,
vinacea.

Trzęśnię / Cerasa sylvestria.

Trzęszczę / Crepo.

Trzewa / Extā, intestina.

Trzewie / Calceus.

Trzeźwy / Sobrius. trzeźwość /
Sobrietas. trzeźwienie / Crapulam
edormio.

Trzmiel / Euonymus, arboris
nomen.

Trzmiel / Lagopus, avis, nom:

Trzoda / Grex. trzodny / Gre-
garius.

Trzonek / Capulus, manubrium.

Trzonowy żab / Dens maxilla-
ris.

Trzosa / Zona, marsupium, pe-
ra, hippopera.

Trzy / Tres, troje / Tria, trzy.
Proć / Ter. trzydrotny / Tergemi-
nus. trzeci / Tertius. trzynastć /
Tredecim. trzynasty / decimuster-
tius. trzydziestć / Triginta. trzy-
dziesiąty / Trigesimus. trzy sta /
Trecenti, a, a. trzysetny / Tre-
centesimus.

Trzymam / Teneo, prehendo.
Item,

T R

Item, Posideo. Item, Sentio.
trzymam się / Nitor, insisto, con-
fido, acquiesco.

T V

Tu / tutā / Hic. tuteczny / Fra-
sens, domesticus, vernaculus, in-
digena.

Tucze / Alo, pinguescacio, pa-
sco, sagino.

Tucze / Etiam, nec non, Ite,
Quamprimum, simulatq.

Tulam się / vago, oberro, dis-
curro. tulacz / vagus, circulator.

Tule / vagientem infantē placo.

Tulich / ex germ: Pugio.

Tum / Templum cathedrale,
Ecclesia collegiata.

Turkusz / Cyanos, Iaspis borea.

Turodowic / verna, indigena.

Tuże / Spero.

T VV

Twárdny / Durus, tenax. twáro-
dość / Durities. twárdzicie /
twárdzicie / Duresco, obduresco.
twardośny / Obstipus, contra-
max, pertinax, dura cernicia.
twárdousny / Duri oris.

Twarz / vultus, facies.

Twarzam / vide tworzę.

Twierdże / Firmo, as-
sero.

T. VV.

sero, assenero. Item, Firmo, munio, twierdzenie / assertio, confirmatio, twierdza / Arx, castrum, munitio.

Tworze & twarzam / Fingo, formo, creo, tworzę & tworzenie / Forma, creatura, tworczą / Fictor, formator, creator, tworzydło / Forma-casaria.

Twój / Tuus, twójski / Tibi conueniens.

T Y.

Ty / Tu.

Tęczy / vide Tęsam.

Tędyż / Hebdomas, septimana.

Tęgiel / ex germ: Lebes, sartago, frictorium.

Tęgie / Pinguesco, pinguescio.

Tęgła / ulmus, item, palus, i.

Tęsam / Figo, tęsam się / Tangō, attingo, tęczy / Palus, i; pedamentum.

Tęgwa / Pyrum mespilaceum.

Tęty / Vnamquamque posteriorem partem significat, tęt głowy / Occiput, tęt domu / Posterior pars domus, Inde tęt podawac / Terga dare, in pedes se coniungere, tęt ny / Posticus.

Tęlowity /

T Y.

Tęlowity / Obesus, corpulentus, tęlowitość / Corpulentia.

Tęle / Tot, tęleproć / toties, tęle / Tantus, tęluchny / Tantillus.

Tęle / Tantum, modò, tantum-modò, saltem, duntaxat.

Tęneute / Crusto, incrusto, tęneowanie / Crusta, incrustatio.

Tęnearz / Crustarius.

Tęran / Tyrannus, sanguinarius.

Tęraniski / Tyrannicus, sauis, atrox, crudelis, Tęranistwo / Tyrannus, sauitia, crudelitas.

Tęrkute / Gesticulor, tripudio item, Cantillo, modulator, Tęrka

Pante / Gesticulatio, saltatio.

Tęsiac / Mille, tęsiac proć / tęsiac rązow / Millies, tęsiacny / Millestinus.

Tęsiatel / Chiliac.

Tęsiacnie / Chiliarcha.

Tętut / Titulus, inscriptio.

Tężanna / Priscanna, Crementum hordei.

INCIPIENTIA

ab V.

V Propositio est, & significat Apud, ut v panna / apud dominum. In compositione verborum plerumque motum de loco denotat, ut, dwodze Abigo, seduco, odchodze / Abeo, aufugio, euado.

Obeo

V B.

Obespieczam / Certum & securum reddo, confirmo, satisco, fidem do, promitto.

Obtegum / Percurro, peruado, emittor, euado. Item, Ex insidijs adortor, occupo, inuado.

Obteram / Induo, vestio. In prat: obtralem. Inde obtrante / Caliga, femoralia.

Obijam / Pulso, percutio.

Obtagam / Placo, lenis, reconcilio, mitigo. obtagante / Reconciliatio. obtagamy / Propitiatoris.

Oblijam / Defraudo, iniuriam facio. Obligante / Praiudicium, iniuria.

Obtute sit / Vomo, conuomo.

Obogacam / Dito, locupletor.

Obogi / Pauper, egenus. obogstivo / Paupertas, pauperies, egestas, inopia, penuria. oboguchny / Pauperculus. obogete / Ad paupertatem redigor.

Obtrante / vide obteram.

Obhywam / Decresco, diminuo.

V C.

Obho / Auris. obho / auricula. obho / ansa, manubrium. obhathy / ansatus, obhasty / Auritus.

Obhodze & obhadzam / Secedo, euado. In prat: obhedem / In fut:

V C.

Obnde. Inf. obc. Inde obcete / Emissio. obhod / Secessus, latebra.

Obchwalā / Approbo, comprobo, promulgo, statuo, sancio, decerno.

Obchwtawam / Apprehendo, comprehendo.

Obtasezam / Conqueror.

Obicham / Mitesco, quiesco.

Obiectam / Fugio, aufugio, euado. elabor. obiectam sie / Confugio. obiecta / Asylus, refugium, sacra anchora.

Obieram / Mungo, emungo. In prat: obierem. In fut: obere. Inf: obtrze. obieradto / Emunctorium.

Obiectam / Oblecto, consolor. voluptate afficio. obiectam sie / Oblector, voluptatem capio. obiecta. voluptas, delectatio, oblectamentum.

Obinam / Cado, praecido, amputo, detrunco. In prat: obigtem. In fut: obins. obietny / Casus, det truncatus. obine / Segmentum.

Obistam / Premo, affligo. obist Prestio. pressura, afflictio.

Obzarowam / Fascino, incanto. obzarowanie / Incantamentum, prestigie.

Obzasezam / Communico, participem facio.

Obze /

V C.

Beżce/ Colo, veneror, Item,
Tracto, excipio.

Beżciwiy/ Honestus, ingenuus,
gravis, honoratus, honorandus,
honorabilis, venerabilis, vene-
randus. beżciwość/ Honestas, gra-
uitas, ingenuitas, beżta/ Epulū,
convivium.

Beżce/ Doceo, informo, erudio,
instituto. beżce sie/ Disco, studeo,
incumbo, natio, operam do. beżen
Discipulus. beżony/ Doctus, li-
teratus, eruditus.

Beżesciam/ Crebresco, frequen-
to, Item, Communico, distribuo.
beżestnik/ Conſors, particeps. Be-
żeſtnictwo/ Participatio, com-
municatio, commercium, consortium.

Beżynne/ Factum, opus. beżyn-
ny/ Officiosus, beneficus, libera-
lis. beżynnność/ Liberalitas.

V D.

Bd/ Armus, coxa, caxendix.
bdżie/ Armillus.

Bdąpe & bdawam/ Erogo.
bdawam sie/ Simulo, praeme fe-
ro, Item, vendito, ostento. Item,
Conuerto me, animum applico.
bdątny/ Gratus, acceptus, gratio-
sus, generosus, praeclarus, praestans.
Bdawiam/

V D.

Bdawiam/ Suffoco, strangulo.
Bderzam/ Ferio, verbero,
percutio. bderzam sie/ Allido, il-
lido, impingo, offendo.

Bderczam/ Ango, crucio, af-
fligo. bderczente/ Afflictio.

Bdżielam/ Communico, parti-
cipo, impertio, & or, distribuo.
bdżielante/ Communicatio.

V G.

Bgadżam/ Indulgeo, accom-
modo me, morem gero.

Bgantam/ Sequor, insequer,
inhio, aspiro.

Bgaram/ Vro, aduro.

Bgąham/ Extinguo, restinguo.

Bglaſtam/ Orno, como, de-
mulceo.

Bgniotam/ Macero, depso,
subigo.

Bgodze/ Collimo, scopum seu
metam tango.

Bgor/ Nonalis ager. bgorny/
Nonalis.

Bgrąbiam/ Lego, colligo.

V I.

Biąde/ Eo, pergo, iter facio,
emetior. In prat: biąchalem.

Białem/ &c. vide bñmule.

Biczeżam/

V I.

Vicjdam / Cedo, secundo, re-
trogrador. In pret: vicjdamem.

Vicjam sie / Presto, ratifico,
pro promissis, libero fidem meam.

V K.

Velantam / Desino, destillo.

Velapam / Desino, destillo.

Velasawam / Pramordeo.

Velazute / Ostendo, monstro, de-
monstro. **Velazute** sie / Appareo.

Veladam / Ordino, compono,
dispono. **Veladam** sie / Abjicio me,
humilio, prosterno. **Veladny** / Hu-
milis, comis, facilis, affabilis. **Ve-
ladnošć** / Comitas, humilitas,
humanitas.

Velantiam sie / Genu flecto, sa-
luto. **Velon** / Salutatio, genufle-
xio. **Velonny** / Humilis, demissus.

Velotam / Lento, mollio, mitigo.

Velos / obliquitas. Item, decus-
sis. **Velosny** / obliquus, decussatus.

Ná velos / Decussatim, oblique.

Velracam / Abbreuo, detraho,
decurto. Item, mitigo, cicuro, do-
mo, mansuesfacio.

Velradam / furor, surripio, **Velra-
dam** sie / Aufugio, elabor, evado.

Velrahnam / Scindo, abscindo,
decerpo.

Velrop / Aqua feruida.

V K.

Velwawtam / Cruento.

Velwawtue / Crucifigo, in cru-
cem ago.

Velwawtam sie / Propero, festi-
no, precipitanter ago. **Velwawtue**
wy / Præcep. prapropereus, wehe-
mens, seuerus, impos animi. **Velwa-
wawtue** / Præcipitantia, wehe-
mentia, impotentia animi.

V L.

Vel / Alueus.

Velawomiam sie / Appeto, desi-
dero, inhio, aspiro.

Velamute / Frango, decerpo,
Velomny / Fragilis, debilis, infir-
mus, mancus, inutilis, claudus.

Velatam / Auolo, as, euolo.

Velawtam / Irretio.

Velczam / Curo, medeor, sano,
sanitatem restituo.

Velgam / Humilio me, conce-
do. Item, Delitescio.

Velcam sie / Perterrescio.

Velica / Platea, vicus, regio.

Veljam / Lenio, mitigo. **Velja-
nie & Velgá** / Leuamen.

V M.

Velmacntiam / Roboro, stabilio,
statuo, confirmo.

Velmacjam / Irrigo, humecto,
madesfacio.

Velmacam /

V M.

Vmaſam/ *Madeſio. In prat: vmoſtem. Inf: vmoſnać. vmoſ fly/ Madidus.*

Vmárty/ *vide vmleram.*

Vmarzam/ *Eneco, ſuffoco, interſicio.*

Vmawtam/ *Contraho, conuenio, paciſcor. vmoſá/ Conditio, conuentio, pactum, contractus.*

Vmitem/ *Scio, poſſum, teneo. vmltetny/ Peritus, eruditus, gnarus. vmltetnoſć/ Scientia, peritia, eruditio.*

Vmleram/ *Morior, defungor. vmlárty/ Mortuus, defunctus.*

Vmltam/ *verro, purgo. In prat: vmlottem. Inf: vmlieſć.*

Vmlteggam ſie/ *Subrideo, adulator, palpum obrudo.*

Vmlnteyſam/ *Attenuo, extenuo, demio, derogo, diminuo, imminuo, leuo, lenio, mitigo, tempero. vmlnteyſam ſie/ Decreſco.*

Vmyleſam/ *Conticeſco.*

Vmyleſam/ *Cogito, concipio, ſtatuo, inſtituo, decerno. vmyſt/ Animus, mens, conſilium, inſtitutum. vmyſtny/ Premeditatus, ſpontaneus. vmyſtnte/ Studio, premeditatione, ſpontē, de induſtria, data opera.*

Vmyram/ *Lao.*

V N.

Vnaſam/ *Cicuro, domo, manſueſacio.*

Vnoſe/ *Auſero, aſporto, rapio. vnoſentie/ Raptus. vnoſtciel/ Raptor.*

Vniſam/ *Humilio, deicio. vniſentie/ Humiliatio.*

V P.

Vpadam/ *Cado, labor, ruo, procido, prolabor, corruo, ſubſido, ſuccumbo. vpad/ vpadet/ vpaó dntente/ Lapiſus, caſus, ruina. vpadty/ Prolapſus.*

Vpalam/ *Aduro, praeuro.*

Vpámltetawam ſie/ *Reſipiſco, ad meliorem mentem redeo. vpaó mltetánte/ Reſipiſcentia.*

Vpártem/ *Etc. vide vpteram.*

Vpátrute/ *Deprehendo, animaduerto.*

Vpetawam/ *Compeditibus conſtringo.*

Vpetawtam/ *Certum ac ratum facio, ſatiſdo, compromitto.*

Vpteram ſie/ *Obſtinatus ſum. In prat: vparťem ſie. Inf: vprzeć ſie. vparťy/ pertinax. vparťe/ Pertinacia.*

Vptiam ſie/ *Inebrior, vpty/ Ebrius.*

Vplotam/ *Necto.*

Edo

Vplotam/

V P.

Wpotam/ Inebria.

Wpoſarżam/ Humilio. wpoſorżenie/ Humiliatio.

Wpominam/ Moneo, hortor.

wpominam ſię/ Poſco, flagito, exiſgo, debitum repeto. wpominante Admonitio, adhortatio, wpominie/ Pignus, pramium, xenium, honorarium, apophoretum, arrha, arrhabo, munus, munuſculum.

Wpor/ Contumacia, temeritas, pertinacia, peruiacia. wporny/ Contumax, pertinax, temerarius.

Wpoſledzam/ Iniuriam facio, poſthabeo, poſtpono.

Wpráwitié & wpráwtiam/ Aro, colo, proſcindo.

Wpraſam/ Exoro, impetro. wproſony/ Precarius, gratuitus. Item, Exorabilis.

Wprzátam/ Ordino, diſpono. compono. Item, Auſero, è conſpectu, ſeu è medio tollo.

Wprzędzam/ Praeco, anteco, precedo, antecedo, praecurro, praeneno, praocupo. wprzędzićiel/ Praecurſor.

Wprzejmny/ Beneuolus, capidus, ſtudioſus. wprzejmoſć/ Studium, beneuolentia, fauor.

Wpſirżę/ Varięgo, varijs coloribus diſtinguo.

Wpu

V P.

Wpuſzczam/ Emitto, demitto.

wpuſt/ Catarrhacla, Emiſſarium.

Wppycham/ Ico, pungo, ſerio, mordeo, ſtimulo.

V R.

Wraczam/ Tracto, excipio.

Wragam/ Exprobro, inſulto, ſuggilla. wragante/ Inſultatio, exprobratio, ſarcaſmus, ſuggillatio. wragacz/ Sugillator.

Wraniam/ Saucia, vulnero.

Wrażam/ Offendo, impingo. brąją/ & brążenie/ Offenſio.

Wret/ Sandix.

Wriwam/ Auello, decerpo. wriwka/ vellicatio, auulſio, damnum, iactura. Item, velutatio, praelium tumultuarium.

Wroczyſny/ Celebris, ſolennis. wroczyſtoſć/ Solennitas.

Wrodze ſię/ Naſcor, prouenio. wrodzay/ Frumentum, ſeges prouentus. wrodzayny/ Fertiliſ, facundus. wrodzaynoſć/ Fertilitas, feracitas. wrodą/ Forma, ſpecies, pulchritudo. wrodziwy/ Pulcher, formoſus, ſpeciſus, elegans, decorus, eximius, generoſus, heroicus.

Wroſt/ vide wroſćkam.

Wrynalt/ Matula,

Wrażad/

V R.

Brząd/ Magistratus, senatus.
Item, Munus, officium, functio.
conditio, provincia. brzędnie/
Curator, praefectus, dispensator.
Oeconomus, gubernator, admini-
strator. brzędnictwo/ Praefectura.
brzędnie/ Curo, dispenso, guber-
no. administro.

Brzadzam/ Conduco.

Brzełam/ Fascino, incanto. D:
roż/ Fascinum, incantatio.

Brzinam/ Abscindo, prascin-
do, reseco, amputo, detrunco.

V S.

Wsadzam sie/ Insidias colloco.
wsadzę, Insidias, vocabulum mi-
litare.

Wśc/ vide wchadzam.

Wschly/ vide wpsycham.

Wście/ vide wsta.

Wsiadam/ Confideo.

Wściekam/ Cedo, vulnero, sanc-
cio, virgis cedo, vulnera infligo.
wsieczony/ cesso, vulnerato, saucio.

Wsilute/ Conor, enitor, satago,
molior. wsiłowanie & wsiłność/
Conatus, conamen, molimen.

Wsiłny/ Nimius, immodicus.

Wstąrzam sie/ Culpa, accuso,
conquero, expostulo.

Wstramiam/

V S.

Wstramiam/ Lenio, mitigo,
domo, cicuro, compesco.

Wstrobawam/ Abrado.

Wstłachcam/ Nobilito.

Wsmalam/ impico, pice obliño.

Wsmiecham sie/ Arrideo, sul-
rideo.

Wsmierzam/ Cohibeo, coerceo,
comprimo, compesco, domo, lenio,
mitigo, moderor, tempero.

Wśnis/ Obdormisco, wśniesz/
Sopitus.

Wśpie/ Sopor.

Wsprawiedliwiam/ Iustifico.
wsprawiedliwienie/ Iustificatio.

Wsta/ Os, oris. wście/ Ostium
maris, aut fluij. wstnie/ Coram.
ore tenus.

Wstanie & wstawam/ Cesso,
lassesco, deficio, defaugor.

Wstawute & wstawiam/ San-
cio, decerno, promulgo, constituo,
irrigo, praescribo. wstawia/ San-
ctio, lex, decretum, edictum, tra-
ditio. wstawca/ Autor, legisla-
tor, institutor.

Wstawieczny/ Perpes, perpetuo.
asiduus, frequens, creber, sedulo,
asiduum, wstawieczność/ Sedulitas.

Wstepute/ Cedo, secudo, defle-
cto, locum do. wstepie/ Antes,

Wdd a atrium.

V S.

atrium, vestibulum, locus ad de-
flectendum accommodus.

Vstrzeptam / varijs coloribus
distinguo. vstrzeptony / versico-
lor, varijs coloribus distinctus.

Vstyreute & vstyrekam / Ce-
spito. impingo, offendo, allido.
vstyre / Cespitatus. vstyreklwy
foń / Equus cespitator.

Vsugam / Arefacio.

Vsyham / Arefio. In prat: v
schnalem / vschip / Aridus.

Vsęzerbam / Detraho, derogo.
diminuo. vsęzerbeł & vsęzerbe-
nte / diminutio, iniuria, damnum.

Vsęzlam / Auello, decerpo,
delibo.

Vsęzypam / Carpo, vellico.
Item, Cauillor, calumnior, dicte-
rys incesso. vsęzypłwy / Ad ca-
lumnianandum propensus. vsęzypłs
we słowo / Scomnia, sarcasmus,
dictertum.

Vsędlem / vide vchodze.

Vsękute / Aciem instruo, ordi-
no, dispono.

Vsęł / Ansa. Itē, Auriscalpiū.

V T.

Vtarzam / Promo, depromo.

Vtaptam / Immergo, submergo.

Vtarlem / &c, vide Tre.

V T.

Vtne / vide vtinam.

Vtone / Submergor, suffocor in
aquis.

Vtorute / viam praparo, sterno.

Vtracam / Amitto, perdo, di-
sperdo, decoquo, dilapido, absu-
mo, consumo, abligurto. vtracā /
Clades, perditio, calamitas, dam-
num, detrimentum, dispendium.
vtracny / Prodigus, dissolutus,
profusus, sumptuosus. vtracnik /
Decoctor.

Vtrapte / Affligo. vtraptente /
Afflictio. vtraptiony / Afflictus,
miser, calamitosus.

Vtre / vide vtteram.

Vtronam / Euado, elabor.
vtrontente / Euasio.

Vtrzasam / Concutio, succutio.
vtrzasam sie / Succutior. vtrzas
sntente / Succusio.

Vtrzeć / vide vtteram.

Vtulam / Comprimo, placo,
sopio.

Vtwierdzam / Firmo, munio,
sancio, statuo, stabilio. vtwierdze-
nie / Firmamentum.

Vtykam / Figo, infigo.

Vtyskute / Queror, conqueror,
querulor. vtystowānie / Querela.

V VV.

Vvā

V VV.

Wóláßam/ *Castro, emasculo.*
Wożam/ *Pondero, reputo, considero, perpendo.*

Weselam/ *Exhilaro, delecto, oblecto.*

Wisławam/ *Irretio, intrico, illaqueo.*

Wityam/ *Neçto, plecto, texo, conglomerero. wityam sie/ Occupatus sum, laboro. Item, Cursito, discuro.*

Wolaczam/ *Detraho, subtraho, decerpo, imminuo, eleuo, derogo, suggillo.*

Wodzę/ *Seduco, wiodżićiel/ Impostor.*

Wośćcam/ *Cero, incaro.*

V Y.

Wyde/ *vide wchodzę.*

Wymute/ *Demo, derogo, detraho, subtraho, imminuo. In præ: dialem. Inf: viaç. Inde, wicte/ Subtractio, & wymia/ Defectus.*

V Z.

Wólute sie/ *Commisereor.*

Wbraiam/ *Armo, arma induo.*

Wżá/ *Frenum. wżżientia/ Capistrum. wżdam/ Freno, frenum inijcio.*

Wżdratam/ *Sano, curo, medeor, pristinam sanitatem restituo.*

V Z.

Wżdrpam sie/ *nauseo, fastidio. Wżzdam/ Frigefacio, wżiebne Frigefio.*

Wżnatam/ *Sudare facio, defatigo. wżnatam sie/ Sudo, defatigor.*

Wżnamam/ *Agnosco, cognosco. wżnamam sie/ resipisco, in viam redeo, ad meliorem mentem redeo. pænitentiam ago. wżnante/ Pænitentia, resipiscentia.*

Wżżentiele/ *Maturefco. wżżáá ly & wżżenialy/ Coctus, maturus.*

Wżywam/ *Vtor, fruor, usurpo. Item, Epulor, conuiuor, commesfor. wżywánte/ Vfus, usura, usurpatio, fruitio. wżyteç/ Fructus, commodum, emolumentum. wżyteç Placabilis. wżyteczny/ utilis, commodus. wżyteczność/ utilitas.*

INCIPIENTIA

VV.

VV litera præpositionem In denotat, & tam situm in loco, quam motum ad locum significat, quam significationem etiam in compositione verborum retinet.

VV A.

Wabte/ *Inesco, allicio. wabny/ Allectorius.*

Wabte/ *Wabce/*

VV A.

Wác. / *Bulga, crumena, loculus.*

Wacham / *Oloro, olfacio, wachamy / Sordidus, fetidus, graueolens. wachadło / Olfactorium.*

Wächel / *ex germ: Sufflatorium, aliàs Dymek.*

Wadła / *vide weda.*

Wądze / *Noceo, impedio, officio. wądze sie / Iurgor, rixor, altercor, contendo. wada / viciū, labe, macula, defectus.*

Waga / *Libra, pondus, lanx, trutina. Item, valor, precium. waga / Libro, pondero, trutino. Ite, Colo, veneror, magnifacio. waga sie / Audeo, conor, enitor, facio periculum, wazny / Ponderosus, preciosus, wazny / Libripens.*

Wagl / *Carbo. In genit: węgla / wagle / dimin: węgla / Carbonarius.*

Waham / *Dubito, hereo, vacillo. Waham sie / vago, dubito, hereo, vacillo.*

Wat / *Vallum, agger. Item, Fluctus, walny / Generalis, universalis, ecumenicus, precipuus, walszy / Fluctuosus, tempestuosus.*

Walach /

VV A.

Walach / *Cantherius, Funus, spado. watafe / Castro, emasculo.*

Wale & walam / *voluo, voluto, roto. wal / & wale, Cylindrus.*

Walecam sie & walesam sie / *vago, incertis sedibus oberro.*

Walca / *Pugna, pralium, certamen, waleczny / Bellicosus, militaris. waleczny / Praliator, bellator. walce / Pugno, certo, decerto, pralior, dimico, confugo.*

Walcarz / *Fullo, walfownia / Fullonia. walfute / Fulloniam exerceo. walfownica / Pralum fullonium.*

Wanczos / *ex germ: Wagenschof / dicuntur asseres crassiores.*

Wanna / *ex germ: Labrum. wanienska / vas aquarium, ampulla.*

Wap / *Ile. testinobina Waptu / Iliaca passio.*

Wapno / *Calx, cementum, waptenny / Cementitius, waptenny / Calcarius, Cementarius.*

Wareaby / *Alea, lusus aleae. wareabnica / Aluens lusorius, fritillus.*

Warchol / *Homo fanaticus.*

Warcze /

VV A.

Warcze & warzam / Mur-
muro, musito.

Wardaw / Scauola, qui leua
manu loco dextre utitur.

Wargá / Labrum, labium.

Warkocz / Cinnus, Cincinus,
spira, trica, plegma.

Wárstat / ex germ: Officina,
ergasterium, fabrica.

Wártute / ex lat: Verto, wart-
ti / Agilis, alacer, impiger, ver-
sacilis. wártalsá & wártaczá /
verticillus, trochus, turbo.

Warute / Caueo, munito, wá-
rown / Munitus. wárunc /
Cautio, cautela.

Wárwás / Morio, germanicè
Marcolfus.

Warze & warzam / Coquo.
war / Coctura, Item, Feruida.
warzyno / Olfonium ad coquen-
dum idoneum, edulium, legumen.
warzente / Coctio. wárzechá &
wárzechew / Tudicula.

Waz / Vos, accusat:

Waz / Mystax, waz / Lanu-
go, prima barba lanugo.

Wásag / Pulentum, Essedum.
wásazet / Rheda.

Wasiel / ex germ: Saffholz.

Wasiel / ex germ: Saffholz.
Wasiel / ex germ: Saffholz.

10.

Wast /

VV A.

Wasti / Angustus, arctus, stri-
ctus.

Wasti / Odium, simultas. wás-
nie / Odi. Item, Odium concilio.
wásnie sie / Lasciuio, in amoreu
agor. wásnuwy / Lasciuus, libidi-
nosus.

Wás / Vester, wásintec / ve-
stras.

Wátáman / ex germ: dicitur is,
qui nauigium aliquod precedit, &
profunditatem alui explorans se-
quentibus viam monstrat.

Wate / Subtegmen, Mataph:
Substantia, diuitie.

Waty / Debilis, infirmus, ca-
ducus. watie / Deficio.

Wápte / Dubito, hereo, hesi-
to. animi pendeo. wáptiente / du-
bitatio. wáptiwy / Dubius, in-
certus, anceps, ambigus, wá-
pliwoś / dubium.

Watrobá / Iecur, epar, wá'roba
lá / watrobezjá / Iecusculum.

Waz / Salebra, salebrosa via,
anfractus, wawozisy / Salebrosi,
anfractuosus.

Waz / Anguis, serpens, colu-
ber. wazowy / Serpentinus. waz
jowit / Serpentina, herb:

VV

B.

Wbiam /

VV B.

Wbijam/ Infigo, inculco, pango, imprimo, incutio.

VV C.

Wchodzę/ Ineo, intro, introeo, introgredior. wchod/ Ingressus.

Wciekam/ Influo, illabor.

Wcielam/ Incorporo, insinuo, wcielanie/ Incorporatio, incarnatio.

Wcisnę/ Ingero, intrudo, imprimo.

Wczas/ nom: Oportunitas, commoditas, mediocritas, adverb: mature, oportuno. wieczny/ oportunus, tempestivus, iustus, commodus, modicus, mediocris. wieczność/ mediocritas, temperamentum.

Wczorá/ Heri. wczoráy/ Hesternus.

VV D.

Wdarem się/ vide wdzięram się.

Wdawam się/ Ingero, insinuo, conjicio me.

Wdowa/ Vidua. wdowiec/ Viduus. wdowstwo/ viduitas, orbitas.

Wdzięczny/ Gratus, charus, acceptus, incundus, graciosus, lepidus,

VV D.

pidus, venustus. wdzięczność/ Gratitude. Item, Lepor, venustus.

Wdzięram się/ Irruo, irrumpo. In prat: wdartem się.

VV E.

Węborek/ Vrna. scula.

Węchsa/ ex germ: Collybus. węchlarz/ Collybista, n. mularius, argentarius.

Węćterz/ Nassa. węćtorek/ dim:

Węda/ Hamus. wędła/ dim:

Wędle & wedlug/ Pro, penes, iuxta, secundum.

Wędrule/ Peregrinor, peragro, proficiscor, iter facio. wędrowanie & wędrowła/ Iter, peregrinatio. wędrownik/ Peregrinus.

Wędze/ Infumo. wędzone/ Infumatus.

Wędzido/ Frenum, orca.

Węgiel/ Angulus. węgielny/ Angularis. węgielnica/ Norma, regula, amussis. węgielnisty/ Angularis.

Węgierska ziemia/ Vngaria, Pannonia. węgrzin/ Vngarus. węgierski złoty/ Numus aureus vngaricus.

Węglarz/ vide wagi.

Węgorz/ Anguilla, węgorzica/ Edella. Węgrá/

W E.

Węgrá / Glandula, tonsilla, grando. węgrowáthy / Glandulosus, grandinosus.

Wetm & weln / Fluctus, welmishy & welnisty / Fluctuosus.

Wetná / villus. lana. welniá / ny / Lancus. welniánká / vestis lanea.

Wendetá / Forum scrutarium. wendetarż / Nundinator, circulator.

Wesćie / Introitus, ingressus. Item, Ortus, origo, vide wnidę.

Wesele / Gaudium, delicia, triumphus. Item, Nuptia. weselny / Nuptialis. wesele sie / Lator, gaudeo, gestio, delector. wesoly / Latus, hilaris, festivus, amicus.

We spiaczć / In somno, in somnis.

Wespot / wespotć / Simul, inuicem, una, pariter.

Wesprzeć sie / vide wspieram sie.

Westchne / Suspiro, westchntenie / Gemitus, suspirium.

Wes / Pediculus. wesćá / dim: wśáwy / Pediculosus. wśarż / subst: Idem. wśtmość & wśáwa niemoc / Phtiriasis.

Wet / Bellaria, tragemata, secundæ mensæ. Item, Talio, recom-

W E.

pensatio. wetule / Reddo, sarcio, recompensó.

Wewnatrz / Intus, intro, intrinsecus. wewnetżny / Interior.

Węzrze / Aspicio, inspicio, intueor. węzżenie / Aspectus, intuitus.

Węzbralem / vide wżbieram.

Węzdrnąlem / vide wżdrygá.

Węzel / Nodus, nexus. Item, Aenigma. węzłowáthy / Nodosus, intricatus, inuolutus, perplexus.

Węzłowic / Culcitra, pulvinar.

węzłowó / puluillus, analectis.

Węzme / vide wżątem.

Węzownić / Serpentaria.

Węzwanie / Nominatio, appellatio. Item, vocatio, conditio, munus, officium.

WV G.

Wgantam / Introire cogo, compello.

Wglądam / Inspicio, introspicio.

Wgrążam / Immergo, submergo.

WV I.

Wiądomy / Gnarus, sciens, wiádomość / Experientia.

Wiądro / Amphora, urna, situla, urceus.

Eccę Wiánc /

VV I.

Wianek / vide wieniec.

Wiáno / Dos, dotalitium.

Wiára / Fides, religio. wierzę
Credo, fido, fidem adhibeo. wiero
ny / Fidus, fidelis, credens, cre-
dulus. wierność / Fidelitas.

Wiárut sie / Vito, fugio, ca-
neo. wiárunek / Cautio, cautela.

Wiąg / Fauus, comosis, basis seu
fundamentum faui. Item, vlmus.

Wiátá / Porticus, ambulacrum.

Wiátr / Ventus. wiátr wschodu
ny albo od wschodu / Eurus, sub-
solanus. wiátr zachodny / albo od
zachodu / Zephyrus, Fauonius.
wiátr południowy / albo z połui-
niá / Auster, notus. wiátr put-
nocny / albo z pulnoei / Aquilo,
boreas. wiátrek / ventulus. wie-
trzy / ventosus. wietrak / Mo-
lendinum flatile.

Wiąg / luncus. wieżowy / Inn-
ceus. wieżowaty / luncosus.

Wiąże / Necto, ligo, vincio.
wiąże / vinculum. wiążanę /
wiązanecze / Fasciculus, mani-
pulus, olfactorium.

Wić / Restis. wicła / dimin: wi-
ćmá / Nauigium: ex arbussto fa-
ctum.

Wicher / Turbo, ventus impe-
tuosus.

VV I.

tuosus, procella. wicrowaty /
Turbulentus, fanaticus.

Widly / Furca, widelst / furcella.
Widze / video, cerno. widzenie /
visus. widomy / visibilis, conspi-
cuus. widziadło / Spectaculum.

Wiece / Iudicia, tempus quo
exercentur iudicia. seu ipse actus.

Wiecey / Plus, magis.

Wiecek / Thyrsus, fasciculus.

Wiecek / Nassa, fiseella. wies-
ciorek / dimin:

Wieczor / vesper, vespere. wiec-
czorny / vespertinus. wieczernica /
Hesperus. wieczera / Cana. wiec-
czera / Cano. wieczernik / Atri-
um, cenaculum.

Wieden / Vienna.

Wiedne / Marcesco, tabesco,
flaccesco.

Wiele / Flo, spiro, ventilo.
wielaczka / ventilabrum.

Wiel / Aeuum, aias, seculum.
wieczny / wiekuisz / Perpes, per-
petuus, aternus, sempiternus.
wieczność / wiekuiszność / Aeter-
nitas.

Wielko / Operculum, wieczko /
dimin:

Wielblad / & wielbrad / Came-
lus, wielbladowy / Camelinus.

Wielec /

W I.

Wielec/ & wielmi/ vehementer, magnopere, valdè, impensè.

Wiele/ Multus, a, um, frequēs, numerosus. wielmożny/ Magnificus, wielmożność/ Magnificentia, maiestas. wielogroch/ Fabra. wielomowny/ Loquax, verbosus, multiloquus. wielomowa/ Loquacitas, multiloquium. wielomowca/ Homo futilis. wieloryb/ Cetus, & cete, balena.

Wielki/ Magnus, ingens, grandis, multus, numerosus. wielkość/ Magnitudo, multitudo, frequentia, moles, quantitas. wielkanoć/ Pascha. wielkanocny/ Paschalis.

Wiem/ Noni, scio.

Wieprz/ Porcus, maialis. wieprz bji/ Aper. wieprze/ Porcellus. wieprzowy/ Porcinus, aprugnus.

Wieram/ Aestuo, ferreo. In prat: wrzatem. Inf: wrzeć.

Wierbiec/ Funiculus.

Wierce/ Terebro, foro, perforo.

Wierce sie/ Huc illuc, cursito, circumcursito.

Wierce/ Certè, profectò, scilicet.

Wierb/ Versus, rithmus, carmen.

Wierbja/ Nassa, fiscella.

Wierudny/

W I.

Wierudny/ & wierutny/ merus, ipsissimus. Item, Perditus, deploratus, nequissimus. Item, magnus, insignis.

Wierzba/ Salix. wierzbony/ Salignus. wierzbina/ Salicetum.

Wierzch/ Cacumen, pinna, vertex, culmen, fastigium, summities, superficies. wierzchole/ Cacumen. wierzchuie/ Ad summum vsq, impleo. wierzchowaty/ Refertus, impletus.

Wierze/ & c. vide wiarą.

Wierzgam/ Calcitro.

Wieś/ Pagus, rus, villa, praedium. wiostra/ Pradiolum. wieści/ paganus, rusticus. wieśniac/ Rusticus. wieśniaczka/ Rustica.

Wieść/ Rumor. wieśczy/ wieścze/ & wieścziarz/ Augur, aruspex, ariolus. wieśczi/ & wieśczi bstarstwo/ Augurium, aruspicina.

Wietrzete/ Flaccesco, saporem perdo, In vappam vertor.

Wietzy/ Maior.

Wiewiorca/ Sciurus.

Wieża/ Turris, carcer. wieżka/ Turricula.

Wieże/ Necto, ligo, vincio. In prat: wiazlem. Inf: wiażę.

Eccc 2 wiazę/

VV I.

wieżen/ *Captivus*. Item, *Ol'es*,
wieżenie/ *Carcer*.

Wiśa/ *Lupinus*, & *um*.

Wiśa/ *Morio*, *fatuus*, *stolidus*.
wislute/ *Desipio*, *insipio*.

Wilgt/ *wilki*/ & *wilgotny* /
Vdus, *vuidus*, *madidus*, *humidus*,
uliginosus. *wilkość* / & *wilgot*,
ność / *Humor*, *uligo*.

Wile/ *Lupus*. *wilezica* / *Lupa*.
wileze, *Catulus luporum*. *wilezy* /
Lupinus. *wilkość* / *Lycanthropus*.

Winá/ *Culpa*, *multa*, & *mul-*
cta, *noxa*, *reatus*, *peccatum*, *deli-*
ctum, *debitum*. *winny* & *wintien*
Nocens, *noxius*, *reus*, *obnoxius*,
consci. Item, *Debitus*, *are alie-*
no obstrictus. *winute* / *Arguo*, *ac-*
cuso, *imputo*, *insimulo*. *winowá-*
ty / & *winowayca* / *Debitor*.

Windař/ *Viridarium*.

Wintec/ *Sertum*, *corona*. *wia-*
neś / *wianeczek* / *Corolla*, *wia-*
necznieś / *Corollarius*. *wianeczny* /
Coronarius.

Winnit/ *Perizoma*. Item, *ma-*
lum vinaceum.

Wino/ *vinum*. *winko* / *villum*
winko / *vinum tenue* & *nihili*.
winny / *vinarius*. *winna macica* /
vitis. *winnica* / *vinea*. *wintarz* /
vinitor. *winopás* / *viposus*. *wia-*

VV I.

nograbny/ *Constitus vitibus*, *ferax*
vin.

Winbute/ *ex germ*: *Opto*, *pre-*
cor, *gratuler*. *winbowanie* / *gra-*
tulatio.

Wiode/ *Duco*, *traho*.

Wione/ *Flo*, *Metap*: *Aufugio*.

Wtor/ *Assula*, *fomes*. *wierz-*
sko / *Lignite*.

Wiosná/ *ver*. *wiesienny* / *ver-*
nus.

Wostto/ *Remus*, *clavus*, *gu-*
bernaculum.

Wlotchy/ *Marcidus*, *flaccidus*.
wlotście / *Flaccesco*.

Wioze/ *veho*.

Wtr/ *Gurges*, *vortex*, *vorago*.
wtrawaty / *vorticoso*, *voraginoso*.

Wisam/ *Hareo*.

Wiśa/ *Isula*, *vistula*.

Wiśnta/ *Cerasus* & *um*. *wi-*
śntoiny / *Cerasinus*.

Wiśe/ *Pendeo*.

Witam/ *Salute*, *excipio*, *dex-*
teram porrigo, *dexteram iungo*.
witanie / *Salutatio*.

Wipe & wije/ *Conglobo*, *con-*
glomer. *wiyadł* / *Turbo*, *ventus*
tempestuosus. *wiyadło* / *Cirgillus*.
Rhombus.

VV K.

Włapam/

VV K

Włapam/ Influo, instillo.
Władam/ Impono, irrogo, in-
iungo.

Włoto/ Circumcirca.

Włorzentam się/ Radices ago.

Włóradam się/ Ingero, insinuo
me.

Włraptam/ Instillo.

Włupuję/ Redimo.

VV L

Władam/ Possum, rego, guber-
no. Władza/ Potestas. Władzca/
Imperator, Dominus, Guberna-
tor. Władzi/ Gubernator. Item,
Episcopus, Suffraganeus.

Własny/ Proprius, genuinus,
germanus, legitimus, natiuus,
peculiaris, vernaculus. Własność/
Proprietas, ingentium.

Wlatam/ Inuolo, as.

Włóžam/ Ascendo, irrepo, in-
gero, insinuo me. Właz/ dicitur,
qui semetipsum ingerit, insinuat,
umbra, germ. Ein vngebetener
gast/ eo test/ gość nieproszony.

Włóć/ Traho.

Włócam/ Infundo.

Włoch/ Villus, lanugo, capil-
lus. Włochaty/ villosus, hirsutus,
lanuginosus. Włochaciny/ Capil-
lamenta fibra. Włoch/

VV L

Włoch. Item, Italus. Włosła/
Itala. Włosła ziemią/ Italia.

Włocze/ Traho, ecco, sarculo.
Włoczą & Włoczente/ Occatio.
Włoczeł & Włocznił/ Occator.
Włocze się/ vagor, incertis sedi-
bus oberro. Włosił & Włoczuga/
Oberratio.

Włocznił/ Hasta, lancea, sa-
rissa, venabulum. Włoczenił/
Hastula, lanceola.

Włodarz/ villicus, dispensator,
curator. Włoduje/ villicū ago, di-
spenso. Włodowanie/ Dispensatio.

Włosa/ Mansus agri.

Włos/ Crinis, pilus, capillus,
coma. Włoseł/ dimin: Włosaty &
Włosisty/ Pilosus, crinitus, capil-
latus. Włosienny/ Ex pilis conse-
ctus. Włosienł & Włosienicą/
Cilicium.

Włóć/ villa, pagus, oppidum,
fundus, agellus.

Włóje/ Impono, irrogo, in-
iungo.

Włóžam/ Inesco. Włóžam
się/ Ingero me, insinuo me.

VV M

Wmaczam/ Imbuo, immergo,
intingo.

Eccc 3 Wmleś

W M

Wmleſzajam ſię/ *Locum capio.*

Wmleſzam/ *Inſcio.*

Wmotawam/ *Intrico.*

Wmyſzam ſię/ *Irreſpo, irrumpo.*

VV N.

Wnarzajam/ *Immergo, ſubmergo.*

Wnaſzam/ *Ingero, importo.*

In prat: wnaſzałem & wnioſtłem

Inf: wnaſzać & wnioſć.

Wnatrz/ *Intra, intrinſecus.*

wnetrzny/ *Internus, inteſtinus.*

wnetrznoſć/ *viſcera.*

Wnet/ *Confeſtim, ſtatim, ex-
tempłò, illicò.*

Wnetr/ *Spado, Eunuchus, mol-
lis, effœminatus.*

Wnide/ *Introeo, ingredior. In*

prat: wſzedłem. Inf: wnioſć. wes

ſcie/ Ingreſſus, introitus.

Wniwecz/ *In nihilum, in caſ-
ſum, fruſtra, nec quiſquam.*

Wnuſ/ *Nepos. wnucze/ &*

wnucze/ Nepotulus. wnucze/

Neptus.

VV O.

Woda/ *Aqua, unda. wodſa/*

Aqua diſtillata. wodny/ Aquati-

lis, aquaticus. wodniſ/ Aquarij.

Item, Hydromylon. wodniſty/

Aqueus, dilutus. Wodze/

VV O.

Wodze/ *Duco. wodz/ Dux.*

wodztwo/ *Officium ſeu dignitas*

dicis. wodża/ Habena.

Wolewodá/ *Dux exercitus,*

palatinus. wolewodźná/ Ducif-

ſa, principifſa. wolewodźic/ Fi-

lius ducis ſeu principis, Comes.

wolewodztwo/ *Ducatus, princi-*

patus, palatinatus.

Wol/ *Bos. wolowy/ Bouinus.*

wolownia/ *Bouile, boſtar, wo-*

łowiec/ Bubulcus. wolowy lepy/

Bugloſſa.

Wolam/ *Clamo, vociferor, iſc,*

voco, accerſo. wolánte/ Clamor.

Wole/ *Struma. wolácy/ Stru-*

moſus,

Wole/ *Malo, eligo.*

Wolny/ *Liber, immunis. wolo-*

noſć/ Libertas, immunitas.

Wonia & wonnoſć/ *Odor, fra-*

grantia, ſuaueolentia. wonny/

Odorus, ſuaueolens, fragrans.

woniam/ *Odoro, olfacio, woniam*

Odoro, fragro.

Wor/ *Saccus. worc/ Saccuſ.*

Woſt/ *Cera. woſtowy/ Ca-*

reus. woſczyny/ Feces cera.

Wotute/ *Suffragor, ſuffragium*

fero. wotowanie/ Suffragium.

Wonná/ *Bellum, militia. wo-*

yute/

VV O.

hute/ Belligero, bellum gero, wojenny/ Bellicus.

Woyści/ Praeco, seu Tribunus militum.

Woysto/ Exercitus, legio, manus, cohors, copia.

Woyt/ Praetor, iudex, praefectus, advocatus. woytowści/ praetorius. woytowstwo/ Praetura.

Woj/ Carrus, plaustrum. Item, vehes, wozeł/ vehiculum. wozeł/ veho. wojnił/ Equus ingalus. wojnicá/ Auriga, vector.

Wojny/ Praeco, curio, vulgo Ministerialis.

VV P.

Wpádam/ Incido, illabor, iruo, irrumpo.

Wpisuje/ Inscribe, in album refero.

Wplatam/ Innecto, intrico, implico.

Wpluwam/ Inspuo.

Wprowadzam/ Introduco, wprowadzam sie/ Immigro.

Wpuszczam/ Inmitto, intromitto.

Wpycham/ Introtrudo.

VV R.

Wrácam/

VV R.

Wrácam/ Reddo, restituo, wracam sie/ Redeo, reuertor, regredior. In prat: wroćilem. Inf: wroćic. Inde wrocentie/ Reditus, receptus.

Wrácam/ vomo, egero. In prat: wracatem. Inf: wracać. Inde wracanie/ vomitus.

Wradzam/ Ingenero. wradzam sie/ Innasco. In prat: wrodzilem sie. Inde wrodzony/ Innatus, ingenuus.

Wrażam/ Insero, ingero, insinuo.

Wra/ Aefluo, serueo, bullio. In prat: wrzatem. Inf: wrzeć.

Wrecz/ Propè, caminus.

Wrobi/ Passer. wroble/ wrobiałko/ wroblis/ wroblisz/ Passerculus.

Wroclaw/ Vratislavia, wrocławski/ adiect: & wrocławianin subst: Vratislaviensis.

Wrog/ Dæmon, cacodæmon, malus genius.

Wroná/ Cornix. wroniá/ Cornicula. wroni/ Coracinus. wroniary/ Nigellus. wronias woś/ Nigror, nigredo.

Wrotá/ Porta, valua, fores. wrotny/ lanitor, ostiarius.

Wrotycz/

VV R.

Wrotycz/ Tanacetum. herb:
Wroże/ Auguror, ominor. pra-
dico, vaticinor. wroże/ Augur.
vates. wrożbá & wrożenie/ Au-
gurium, omen, vaticinium.

Wrzalem/ vide wre.

Wrzeczadź/ Catenula.

Wrzeczono/ Fusus, i.

Wrzedny/ In serie collocatus,
in ordine positus.

Wrzeczce/ vociferor, quiritor,
clamito, vagio. wrzask/ Clamor,
eiulatus, vagitus.

Wrzod/ ulcerus, vomica, ab-
cessus. wrzedzencia/ Idem. wrzo-
dowaty & wrzedzisty & wrzedli-
wy/ ulcerosus, morbidus.

Wrzose/ Melissa, apium, cy-
thisus, narcissus. wrzesień/ Se-
ptember.

Wrzucam/ Immito, injicio.

VV S.

Wsadzam/ Impono, intertexo.
Item, In carcerem conjicio, in car-
cerem detrudo. Item, Surrogo,
sufficio, substituo.

Wschodze/ Orior. emergo. e-
nascior. germino. wschod/ Ortus,
us, Oriens. Item, Scala, gradus,
accessus. wschodny/ Orientalis.

Wściekam

VV S.

Wściekam sie/ Furo, insanio.
wściekły/ Furiosus, vesanus,
rabiosus. wściekliwość/ & wście-
czenie/ Furor, rabies, vesania.

Wsi/ plur: villa, pagi. wsi-
nin/ villicus, villanus, paganus,
rusticus.

Wsiadam/ Ascendo, conscendo.

Wstąpię/ Asilio, insilio.

Wstąsam sie/ & wstąsuję sie/
Pracingo, saccingo. vestem colli-
go. wstąsany/ Succinctus, pracin-
ctus, brevis. wstąsanie/ Sinus. us.

Wstążuję/ Mando, precipio,
impero, injungo, in mandatu do.

Wstok/ Celeriter, cursim, cur-
riculo.

Wstoram/ Emergo. Item, Lu-
cror.

Wstrzęsam/ Excito, resuscito.
wstrzęsienie/ Excitatio.

Wstobam sie/ Assuefio. Item,
Irrepro, insinuo.

Współ/ Retrò, retrorsum.

Współnie/ Heroicus, magni-
ficus. współnie/ Heroica in-
doles, heroicus animus, magnani-
mitas, magnificentia.

Współnie/ Eueho, exalto,
predico, celebros.

Wspieram/ Reprimo, repello,
resisto.

resisto, obluitor, decerto. wspies-
ram sie / Innitor. suffulcor. In-
prat: wspartem. Inf: wesprzeć.
wspora / Certamen. Item, Apo-
logia, causa dictio.

Wspinam sie / Assurgo, insur-
go, ascendo.

Wspontam / Conflagro, com-
buror. wspontam sie / Excande-
sco, ad iram commoueor.

Wspomagam / Inuo, adiuno,
succurro. wspomożenie / Auxiliū.
adminiculum, suppetia.

Wspominam / Recordor, re-
miniscor, mentionem facio.

Wspora / vide wspieram.

Wstaje & wstaram / Surgo.

Wstechly / Putridus, rancidus,
cariosus. wstechliną & wstechnie-
nie / Ptrede, situs, caries.

Wstecz / Retro, retrorsum.

Wstega / Ligula, wstążka /
dimin: wstegarz / Ligularius.

Wstepie / Ascendo, incedo.
wstep & wstepie / Aditus, inces-
us. wstepien / Aduena, nouitius,
neophytus.

Wstyd / Pudor. wstydliwy / Pu-
dicus, verecundus. wstydliwość /
verecundia. wstydze sie / Erube-
sco, pudet me.

Wstracam /

Wstracam / Impetū facio, pra-
cipito, deturbo. wstrzet / Impetus.

Wstrzasam / Quasso, concutio,
succutio.

Wstrzepam / Pulso, contundo.

Wstrykam sie / Cessito. im-
pingo, offendo.

Wśa / wśałość / wśałość, Ta-
men, attamen, veruntamen.

Wśawy / &c. vide wś.

Wśceptam / Pango, insero, in-
oculo, implanto.

Wśczibam / Insero, ingero.

Wśczinam sie / Orior, exorior,
mano, promano, nascor, enascor.

Wśchmocny / & wśchmo-
gach / Omnipotens, wśchmo-
ność / Omnipotentia.

Wśedny & wśedzie / Passim,
ubiq, ubiq.

Wśelki / Omnis, quicunq, qui-
cunq, quilibet, unusquisq. wśela-
ki / Omnigenus, varius, multiplex,

Wśeteczny / Ardelio, scurra.
wśeteczny / Scurtilis, procax, la-
sciuus, libidinosus, obscenus. Itē.
Curiosus. wśeteczność & wśe-
tecznistwo / Scurrilitas, obsceni-
tas, procacitas, libido, Item, Cu-
riositas.

Wśiff Wśrobu

VV S.

Wzrobute/ Ingero, redigo, in
ordinem redigo.

Wzsh/ plur: a wesz.

Wzshet/ Omnis, cunctus, totus,
uniuersus, wzshet/ omnes, cuncti.

VV T.

Wtaczam/ Inuoluo, intrudo.

Wtargam/ Irrumpo, wtargnie-
nie/ & wtarczka/ Irruptio.

Wtufkam/ Incutio, imprimo.

Wtory/ Secundus, wtorek/ Di-
es Martis, feria tertia.

Wtracam/ Ingero, incutio, in-
trotrudo.

Wtykam/ Pango, impingo, in-
sero, intrudo, impono, infigo.

VV V.

Wuy/ Auunculus, frater ma-
tris. wuyaszek/ dim: wuyna/ fe-
min: uxor auunculi. wuyenka/
dimin: wuteczne dźteci/ Ex fratre
& sorore procreati.

VV VV.

Wwalam/ Inuoluo, Intro pro-
uoluo.

Wwterute/ Inforo, perforo,
intro terebro.

Wwtezute/ Introaligo, compin-
go, w wtezute sie/ Occupo, possi-
deo, possessionem adeo.

VV VV.

Wwiplawam/ Intrico, impedio.

Wwodze/ Induco, introduco.

Wwoze/ Inuoho.

VV Y.

Wybadam sie/ Scrutor, scisci-
tor, percontor.

Wybawute & wybawiam /
Libero, saluo, seruo, vindico, re-
dimio, in libertatem assero. wybaw-
wienie / Liberatio, wybawiciel /
Liberator.

Wybiegam / Exeo, egredior,
excurro, procuro.

Wybielam/ Dealbo, candefacio.

Wybieram/ Eligo, deligo, se-
ligo, In prat: wybratem. Infe-
wydrac. Inde wybraniec/ Sele-
ctus miles, triarius. wybieraniec/
Electio, wybor/ Delectus, optio.
wyborny/ Selectus, elegans, egre-
gius, bellus, eximius. wybornie/
Belle, egregie.

Wybijam/ Ejicio, expello, ex-
tundo, exturbo, perfringo. wy-
bijam sie/ Scateo, scaturo, maneo,
emano, promano.

Wybluwam/ Enomo, eructo,
egero.

Wybor/ &c. Item wybratem/
&c, vide wybieram.

Wybradzam/

VV Y.

Wybradżam/ Euado, pernado,
emerge.

Wybrne/ Enato, emerge.

Wychedożam/ Purgo, mundo.
extergero, abstergero, expolio.

Wycher/ Turbo, procella, tem-
pestas. wychrze sie/ fanatico spi-
ritu agor. wychrowały/ Prascel-
losus, Item, Fanaticus.

Wychnam/ Effundo.

Wychoďte & wychadżam/ Ex,
eo, egredior. Item, Promineo. In
prat: wyshedtem. Inde wyście/
Exitus, egressus. wychod/ Luri-
na, cloaca, secessus.

Wychopten/ Panis subeinericię.

Wychowuie & wychowawam/
Allo. nutrio, sustento, educo. wy-
chowante/ Educatio. wychowa-
nies/ Alumnus, cliens. wycho-
wanśa/ Alumna.

Wychwalam/ Laudo, pradico.
wychwalante/ Elogium, Enco-
mium.

Wyćiegam/ Extraho, eruo,
euello. Item, Exporrigo, dilato,
explico, extendo. Item, Exigo,
exflagito, extorqueo.

Wyćieczete/ Macesco, macre-
sco. wyćiecząły/ Macer, maci-
lentus, strigosus.

Wyćiełam/

VV Y.

Wyćiełam/ Effluo, excurro,
erumpo, eruptionem facio. wy-
ćieczła/ Eruptio, excursio.

Wyćiemiesnie/ Raptor, ere-
ptor, prado, spoliator.

Wyćieram/ Tero, extergero, pur-
go, mundo, expolio, elimo.

Wyćierpią/ Sustineo, perpetior.

Wyćinam/ Excindo, impingo,
infringo.

Wyćisłam/ Ejcio, exprimo,
extorqueo. wyćisł/ Torta, placeta.

Wyćwicżam/ Exerceo, erudio,
instituo.

Wyćzerpam/ Exhaustio.

Wyćzofam/ Depecto.

Wyćzysciam/ Expurgo, eman-
do, expolio.

Wydażam/ Emulgeo.

Wydańe & wydawam/ promo,
erogo, expendo. Item, Edo. publi-
co, euulgo. Item, Prodo. trade.
Item, Eloco, in matrimonium col-
loco. wydante/ Erogatio, editio,
proditio. wydateľ/ expensa, wy-
dawca/ Proditor.

Wydałem/ &c. vide wydynnam

Wydałem/ vide wydżieram.

Wydlubię/ & wydłubiam/
Calo, cauo, exsculpo.

Wydrą/ Lutra.

Sfff 2

Wydras

Wydrażam/ Cauda celo, fistula. wydrażony/ Caudus, excavatus.

Wydmiam/ Inflo. In prat: wydalem. Inf: wydać/ Partic: wydety/ Inflatu. wydeć/ Inflatio.

Wydziedziczam/ Exheredo, ab dico.

Wydzieram/ Eripio, adimo, expilo, compilo. wydzieram sie/ Euado, abeo, aufugio. In prat: wydarlem. Inf: wydrzeć. wydarć/ Ereptio. wydzierę/ & wyderę/ Idem. wydzierę/ Raptor, exactor, spoliator. wydrzigroß/ Exactor, compiler.

Wydzwigam/ Erigo, attollo.

Wyforuie/ Ejcio, expello.

Wyfusławam/ Maledictis expello. Item. Emungo.

Wygnam/ Ejcio. expello, proscribo, extermino, igni & aqua interdico. In prat: wygnalem. Inde wygnaniec/ Exul, extorris, proscripius, wygnanie/ Exilium.

Wygaram/ Exaro.

Wygladzam/ Polio, expolio, mo, limam adhibeo. Item, deleo, extirpo, e medio tollo.

Wyglodawam/ Erodo, excano.

Wygom/ Ager compascuus.

Wygore/ Conflagro, exuror.

Wygrawam/

Wygrawam/ Obtineo, lucrer, lucrificatio.

Wygrzebam/ Effodio.

Wyharuie sie/ Defatigor. wyharowanie/ defatigatus, debilitatus.

Wyjadrzam/ Enucleo.

Wyjasnam/ Differens, explicatio, explano, elucido.

Wyjatrzam/ Exentero.

Wyie/ Latro, ululo, vagio, ploro, eiulo, lamentor.

Wyiejdzam/ excuro, procuro.

Wyimute/ Excipio. In prat: wyialem. Inf: wyiać. Inde wyiamy/ Praterquam, excepto, exceptis. wyieć/ Exceptio.

Wyła/ vicia, eruum, lupinus, & am.

Wyłalam/ Effodio, eruo, expungo. In prat: wyłolem. Inf: wyłoc.

Wyłielznam/ Frenum eximo.

Wyłielznamy/ Effreno, indomito.

Wyłiptam/ Ebullio, effluo, effluo.

Wyłiadam/ Explico, expono, explano, enodo, declaro, interpretor. wyłiad/ Exegesis, expositio, declaratio, commentarius.

Wyłiadacz/ Interpres, commentator. Wyłiut

VV Y.

Wyluwam/ Excludo, effodio.
 In prai: wyluwatem.
 Wyluwam/ Excto, expello.
 Wylolatam/ Expello, exturbo, exhibilo, explodo.
 Wylonywam/ Efficio, perficio.
 Wylowawam/ Effodio.
 Wylorzentam/ Extirpo, eradico, euella, extermino. wylorzeniente/ Extirpatio, internecio.
 Wylowawam/ Exsuda.
 Wylraczam/ prauarior, transgredior, pecco, delinquo, exorbito. wylrotny/ Transgressorius, wylroczenie/ Offensa.
 Wylrecam/ Extorqueo, Item, Eludo. wylret/ Sophisma, elusio. wylretny/ Sophisticus, versutus, callidus. wylretnik/ Sophista, syncophanta.
 Wylrzykam/ Iubilo, plaudo. wylrzykante/ Plausus, iubilum.
 Wylszalutem/ Formo, fingo, efformo, effingo.
 Wylszawam/ Exhibilo.
 Wylute/ Excudo.
 Wylupute/ Eximo, redimo, libero. wylupienie Redemptio, liberatio. wylupiciel/ Redemptor, liberator. wylup/ Arogor.
 Wylaczam/ Segrego, secerno, excludo. Wylá:

VV Y.

Wylámute/ Effringo.
 Wylatam/ Euolo. wylot/ uolatus, effugiam.
 Wylawiam/ Peruenor, expiscor.
 Wylájam/ Prorepa, proserpo.
 Wylagam/ Excludo, perindo ac gallina pullos solent excludere.
 Wylekam sie/ Pauco, expanseco, consternor, perterresio. wylekly/ Pavidus, attonitus, consternatus, perterritus, perterrefactus.
 Wyleknie/ Consternatio, pauor.
 Wylewam/ Effundo, exundo. wylánte/ Effusio, exundatio.
 Wyliczam/ Enumero, refero, recenseo, commemoro.
 Wylintam sie/ Exuo, reiuuenesco.
 Wylizute/ Elingo.
 Wylóje/ Explico, expono, declaro. wylózenie/ Explicatio.
 Wyludjam/ Eblandior, elicio, emungo.
 Wylupute/ Decortico. Item, Spolio, diripio, effringo.
 Wylusczam/ Decortico.
 Wyluslam/ Exorbeo.
 Wymagam/ Exoro, impetro.
 Wymálute/ Depingo, wymálowánte/ Effigies.
 Ifff 3 Wymá

Wymawiam/Elaboro. expri-
mo, pronuncio. Itē. Purgo, excu-
so. Itē, Exprobro. wymowā/pro-
nanciatio. facundia. wymowā/
Excusatio, conditio, ambages. Itē,
exprobratio. wymowny/eloquēs
disertus, facundus. wymownoś/
Eloquentia. wymowcā/Orator.
Wymażute/Deleo, extinguo,
expungo.

Wymie/uber, mamma.

Wymierzam/Emetior.

Wymiecam/Eicio, expurgo,
repurgo, extergo, emundo.

Wymłacam/Trituro.

Wymodlam/Exoro, emendico.

Wymyłam/Protrudo, expor-
rigo. wymyłam się/Emergo. Itē,
Effugio, euado, proripio me.

Wymyślam/Excogito, commi-
niscor. wymiśl/ Fingentium,
commentum.

Wymyślam/Eluo.

Wynarżam się/Enato, emergo.

Wynosham/Effero, exporto.

Wynayduie/Inuenio, excogi-
to, fingo, comminiscor. In perf:
wynalazem. Inf: wynaleś. Inde
wynależiciel & wynależca/ Au-
tor, inuentor. wynależicielska/ In-
uentrix. wynalazek/ Inuentum,
figmentum.

Winto

Wynicute/ Euerto, pessundo,
in nihilum redigo.

Wynide/Exeo, & exibo. egre-
dior. perf: wyśedtem. Inde wy-
ście/ exitus, egressus.

Wynisam/Mano, promano,
orior, emico, scaturio.

Wynosze/ vide wynasham.

Wynisute/ ex germ: Opto, ex-
opto, precor. wynisowānte/voitū.

Wynobrazenie/ Effigies.

Wypadam/Excido. Item, pro-
rno, erumpo, prorumpo.

Wypalam/Exuro.

Wyparam/Rescindo. In perf:
wyprotem. Inf: wyproci. Inde wys-
protel/ Ceso, onis, fet, abortiu.

Wyparżam/ Exuro, fernida
perfundo.

Wypasam/Depascor.

Wypedzam/Expello, excusio,
eicio, extermino, proscribo.

Wypetnam/Adimpleo, con-
summo, conficio, efficio, perficio,
exequor.

Wypetawam/ Soluo, religo,
compedes adimo.

Wypicham/ Extrudo, eicio,
exturbo. In perf: wypchnatem.

Wypielam/Eranco, euello.

Wypieram/ Excludo, eicio,
expello.

Wypiam/

VV Y.

Wypłiam / Ebibo, exhaurio.
Wypisute / Describo. wypis /
Apographū, descriptio, exemplar.
Wypitwute / Exosso, exentero.
Wypłotawam / Eluo.
Wypłontam / Eradico, euello.
extirpo.

Wypłuwam / Exuo.
Wypływam / Enato, emergo.
Wypolerute / Polio, expolio.
Wyposążam / Doto, eloco.
Item, Ab dico, eicio, excludo.
Wypowiedam / Resigno, renun-
cio, bellum indico.

Wyprażam / Exoro, emendico.
Wyprawute / Expedio, decer-
no. wyprawa / Expeditio. Item,
Paraphernalia.

Wyprolem / vide wyparam.

Wyprożntam / Euacuo, exone-
ro, exinanio. wyprożntam sie /
Caco, egero, excerno, alium exo-
nero. wyprożntmieł / Saccula-
rius, crumenifeca.

Wyprażgam / Abiugo, seiugo.
Wypułam sie / Rumpor, disrū-
por. wypuły / Ruptus, ramicosus,
hernicosus, enterocelicius. wypus-
łłmā / Ruptura, hernia, ramex.

Wypuścam / Emitto.

Wyrabiam / Polio, elaboro.

Wyradziam

VV Y.

Wyradziam sie / Degenero, wy-
rodeł / Degener.

Wyrastam / Enascor, emergo.
In prat: wyrostem. Inde wyros-
łel / Adolescens, iuuenis, ephebus.
wyrostosć / Pubertas.

Wyrążam / Exprimo, pronūcio.
Wyrwam / Eruo, euello. wy-
rtwam sie / Prorumpo. In prat:
wyrwalem. Inde wyrwa / Arde-
lio, scurrā.

Wyrocze / Decerno, sententi-
am dico. wyroś / Sententia, de-
cretum, edictum.

Wyrozumiewam / Intellico,
sciscior, percontor, rescisco. wy-
rozumiente / Intellectus, sensus. wy-
rozumiały / Cordatus, moderat9.

Wyrtwa / vide wyrwam.

Wyrażdam / Afficio, praesto,
exhibeo, perpetro, committo. de-
signo. dicitur in bonam & malam
partem.

Wyżecam sie / Renuncio, ex-
cro.

Wyżłgam / Euoma, eructo.

Wyżucam / Eicio, expungo,
elimino. Item, Exprobro.

Wysam / Pendeo, wysielec / Su-
spendio dignus, furcifer.

Wysarżcam / Exorbeo.

Wyściep

Wysciagam / Insequor, assequor. wysciagam nie / Cursu
contendo.

Wysep / álbo wyspá / *Insula*.
wyspá / *Peninsula*. wysepny /
Insularis.

Wyficham/ Exaresco. wyfichy
aridus.

Wysieławam / *Excindo.* wy-
sicczenie / *Excidium.*

Wysifam/ Exugo.

Wystrąkute/ Exilio, proflitio.

Wystrouit / Erado.

Wystawiam/ Celebro, laudo,
pr. edico. wystawiańc/ Elogium,
Encomium.

Wysliedzam/ Innoftigo, perue-
ftigo.

Wyſtuchawam/Exaudio. wy-
ſtuchante/Exaudito.

Wystuguit/ Emercor, prome-
reor, wystugá/ merces. premiū.

Wysmięwa / Explodo, exhibilo.

Wysmulute, Exorno. wysmul,
Entony, Exornatus, phaleratus,
comptus.

Ὠψολι/ Altus, procerus, ar-
duus, sublimis, celsus, excelsus.
Ὠψολογία/ Sublimitas, altitudo,
eminentia.

Wyspie sie/ Edormio.

Wysrawam/ Caco, excerno.
alium exonero.

Wystarczam/ Sufficie, suppe-
dito, subministro.

Występie / Prodeq; procedo.
Item, Pecco, delinquo, designo,
transgredior, występ / Delictū,
vicium, transgressio, występny /
Ad peccandum proclius, sępę de-
linquens, sceleratus, scelerosus.

Wystawule / & wystawiam /
Expono. Item, Condo, extruo,
Item, Ostento, iacto, wystawia /
Pompa, ostentatio, iactantia, wy-
stawny / Pompofus, arrogans,
iactabundus.

Wyllinchne / & wystrychute /
Exorno, depingo, commendo. wy-
strychniony / Depictus, exorna-
tus, comptus, phaleratus.

Wystrzegam się, Caveo, evito,
deuito, abstineo.

Wystrzałam/Eiacular, tormen-
tum siue bombardam displodo.

Wysuniam sie / Erumpo. wy-
suntentia, Eruptio.

Upluſam/ Exicco, arefacio.

Wyswieccam / Proscribo, in exi-
liū mitto, igni & aqua interdico.

Wyswobodzam, & wyswobos-
tjam, Libero, redimo, emancipo,
manumitto,

V V Y.

manumitto, in libertatem assero.
wyswobodzenie/ Redemptio, ma-
nmissio.

Wyścierzam zęb/ Dentes ex-
porrigo, ringor.

Wyścizibiam/ &

Wyścizintam/ Exero, expor-
rigo.

Wyśedlem/ &c. vide wycho-
dzi.

Wyśidzam/ Eblandior, exigo,
emungo, ementior.

Wyśperute/ Indago, as, ex-
ploro, exquiro, inquiror, perscru-
tor, inuestigo.

Wyśperowante/ Exploratio.
wyśperownik/ Explorator.

Wyśpieguie/ Idem.

Wyśhy/ Altior, eminentior,
superior.

Wyśhywam/ Acupingo, wyśhy-
wamy/ Acupictus, wyśhywacz/
Phrygis, acupictor, barbaricario.

Wyścizam/ Euoluo, proeuoluo,
promo.

Wyścargam/ Euello, Item, E-
rumpo, prorumpo, wytścargiente
Eruptio.

Wyścigne/ Respiro, wytścignie-
nie/ respiratio.

Wyśtlusam/ Extunda, expello,
excutio.

Wytera-

V V Y.

Wytracam/ Detraho, subera-
ho, Item, Eluxo, Item, Excutio,
extrudo.

Wytrich/ ex germ: Clauis adul-
terina.

Wytrilusz/ Aedituus.

Wytrzasawam/ Excutio.

Wytrzeszczam oczy/ obstupeſco.
Cum admiratione & stupore
quodā aliquid insueor. wytrzeszcz.
Attonitus, stupidus.

Wytrzesztam/ Excito, wy-
trzesztacie/ Ctapulam edormio.

Wytrzymawam/ Sustineo, per-
fero, perpetior.

Wytwarzam/ Efformo, effingo.

Wytyławam/ Protrudo, sa-
spendo, Item, Decimo. wytyłanie
Decimatio.

Wyuczam/ Erudio.

Wywabiam/ Elicio, promoco.

Wywalam/ Euoluo, eicio.

Wywarzam/ Decoquo.

Wywiaduje sie/ Indago, ex-
ploro, inquiror, scrutor, inuestigo.

Wywichtawam/ Extrico, ex-
pedio.

Wywielgą/ Auriuitis.

Wywietrzcie/ Inſipidus fio, ſa-
porem perdo, in uappam conuer-

688

ior.

VV Y

tor: wywietrzyły/ *Fatus, inspi-*
dit, subuentaneus.

Wywiewam/ *Enentilo, purgo.*

Wywine/ *Luxo, eluxo. wy-*
winiente/ Eluxatio.

Wywłaczam/ *Extraho.*

Wywnetizam/ *Exentero, eni-*
scero.

Wywodzię/ *Educo, produco. Itē,*
Probe, demonstro. wywod/ Ar-
gumentum, demonstratio. wywo-
dny/ Certo, probatus, certis argu-
mentis & rationibus demonstrat.

Wywoławam/ *exclamo. Item,*
Publico, proclamo, promulgo. Itē,
Proscribo, relego, excommunico,
denoueo, in exilium pello, igni &
agua interdico. wywołanie/ Ex-
clamatio. Item, Promulgatio. Itē,
Proscriptio, exiliū. wywołaniec/
Proscriptus, relegatus, exul, ex-
torris, bannitus, excommunicatus.

Wywożę/ *Eueho, exporto.*

Wywytam/ *Extorqueo.*

Wyżdżymam/ *Exprimo, eli-*
cio, excutio.

Wyżebżam/ *Emendico.*

Wyżel/ *Canis sagax, indagator.*

Wyżerunk/ *Specimen.*

Wyżtna/ *Huso, Mario, pisc.*

Wyżnawam/ *Fateor, confiteor.*

wyżnanie/

VV Y

wyżnanie/ *Confessio. wyżnawca/*
Confessor.

Wyżuwam/ *Exuo. In prat:*
wyżulem. Inf: wyżuć.

Wyżwalam/ *Libero, emenci-*
po, manumitto. wyżwolony/ Li-
beralis, ingenuus.

Wyżymam/ *Exprimo, exugo.*

Wyżywam/ *Euoco, prouoco.*

VV Z

Wżatem/ *viciissimū mutuo. wżać*
temny/ Mutuus.

Wżawod/ *Cursim, curriculo.*

Wżdieram/ *Tundo, pulso, mālē*
excipio. Item, Exundo. In prat:
wżdieratem.

Wżbudżam/ *Excito, suscito.*

Wżburżam/ *Excito, commoueo.*

Wżdam/ & wżdy/ *Tamen, at-*
tamen, verum, utq.

Wżdawam/ *Trado, resigno, in*
possessionem intromitto.

Wżdrygam sie/ *Nauseo, fasti-*
dio, exhorresco, contremisco, in
prat: wżdrgnatem sie.

Wżdymam/ *Inflo, sufflo. wżdym*
mam sie/ Tumescio, intumescio, su-
perbio. In prat: wżdalem. wżdeto
ty/ Inflatum, tumidum. wżdęcie/
Tumor, tuber.

Wżdycham/

VV Z

Wzdycham / Gemo, ingemisco, suspiro, suspirium duco, wzdycham / Gemitus, suspirium.

Wzdziewam / Tego, operio.

Wzgardzam / Despicio, contemno, abjicio, sperno, aspernor, wżgárdá / & wżgárdzenie / Contemptus, despectus, repulsa.

Wzglądam / Aspicio, inspicio, intueor, wżgląd / Respectus, delictus, ratio, discrimen.

Wzgorze / Sursum.

Wziątem / Sumi, accipi. Infut: weźmie / Sumam, accipiam. Inf: wżłáć. Inde wżłáć / Id quod accipitur, munus, donum, wżłéty / Gratus, acceptus.

Wzięję / Hirsutū facio, wżięję sie / Setas erigo, cristas erigo, hirsutus fio.

Wzlatam / Subuolo, in altum euolo.

Wymianka / Mentio.

Wynale / Supinus.

Wznawiam / Innovo, renovo, wznawiam sie / Recrudeasco.

Wznośe & wznosię / Attollo.

Wzynyde / Orior, exorior.

Wzor / Forma, species, specimen, wżoreł / dimin: wżorzysty / Polymitus, scutulatus.

Wzory,

VV Z

Wzorywam / Agrum vomere proscindo.

Wzrastam / Cresco, wzrost / Statura.

Wzroś / visus.

Wzruszam / Commoueo, conturbo, wzruszenie / Commotio, seditio, wzrusziciel / Commotor, turbator.

Wzwyęzátam / Assuefacio.

Wzywam / Inuoco, imploro, adoro, nomino, inuito, wżywánie / Inuocatio, imploratio, inuitatio.

INCIPIENTIA

ab X.

Ab X incipientia, quare in Rē solent enim utroq. modo scribi, Rśiadz & Xiadz / Rśiaże & Xiąże / &c.

INCIPIENTIA

ab Q.

Q / Coniunctio est copulativa, Et, que, quog, &c. Cetera ab Q incipientia quare in litera. I.

INCIPIENTIA

à Z.

G 333 3 Litera

Z A.

Litera ꝓ prepositionis ē vel ex
vim habet. & motū de loco signi-
ficat, vt ꝓ domu/ ex edibus. ꝓ da-
leſā/ ē longinquo. ꝓ nouu/ ab in-
tegro. denuō, ꝓ mōdu/ à pueris,
pexperam. autem. uſurpatur. ꝓ
prepoſitione Cum, quam ꝓ litera
denotat.

Z A.

Zā/ ꝓꝓ: Præ, poſt. &c.
Zab/ Dens. zebiaſty/ Denta-
tus, denticuloſus.
Zabā/ Rana. zabſā/ Ranuncu-
lus. zabā žimna/ ogrodna/ pári-
chāta/ Buſa. žabi/ Buſinus. žabie
ſtrykſi/ Oua ranarum.
Zabāwtam ſie/ Immoror, oc-
cupatus ſum. zabawſā/ Negoti-
um, occupatio.
Zabiegute & zabiegam/ Occur-
ro, obuiam procedo. Item, Inbio,
aſpiro. Item, Medeor, auerto.
Item, Auſugio, proſugio. zabieg/
Effugium, latebra, diuerticulum.
Zabieram/ Auſero. Item, Ex-
undo. In ꝓꝓ: žabralem.
Zabijam/ Neco, occido. inter-
ſicio, trucido, interimo, perimo.
maſto. obrunco. zabicie/ Cades,
internecio, ſtrages. zabijaſ/ Sica-
rius, homicida, percuffor.

Z A.

Zabobonny/ plur: Superſtitio.
Zabodzam/ Stimulo, ſodio, cor-
ru ſerio.
Zaburzam ſie/ Aeſtuo, ferueo,
tumco, ſpamo. Item, Tempeſtuo-
ſus ſio.
Zacentam/ Liceo.
Zachodze/ Occido. Item, Su-
peruenio. In ꝓꝓ: žaſedlem. In-
de žaſcie/ & zachod/ Occaſus,
occubitus, occidens. zachodny/
Occiduum, occidentalus.
Zachorze/ In morbum incido.
zachoržaty/ Debilis, infirmus.
morbo correptus.
Zachowute & zachowawam/
Retineo, conſeruo: libero, tueor,
defendo. zachowute ſie/ Gero,
praſto, prabeo me. Item, Graſifi-
cor. zachowānte/ Conſeruatio,
Item, Graſificatio. zachowāly/
Gratiusus, acceptus.
Zachwiteam/ Arripio. zachwto-
cente/ Ecſtaſis. Item, Lypopſychia,
lipophymia. zachwtocony/ Raptus.
Zachwiete ſie/ Titubo, vacillo,
moneor. zachwłānte/ Motus, com-
motio.
Zaćiagam/ Neſto, conſtringo.
Item, Pertraho. Item, Intrico,
perturbo: żaćiagntente/ Pertur-
batio, żaćiag/ opera ruſtica.

Z A

Zăcieram/ Protero. Item, Con-
fugo, manus confero. In prat: **zăr-
tarlem**. Inde **zărăreță**/ Conflit-
tus, praelium.

Zăc. esntam/ Coarctō, angusto.
Zăcmtiam/ Obscuro, obfusco,
obnubilo, obtenebro, caligine ob-
daco, **zăcmtente**/ Eclipsis.

Zăcinam/ Cado, incido. **zăcise**
cie/ Inciso.

Zacny/ Celebris, praestans, ex-
cellens, spectatus, spectabilis, con-
spicuus, nobilis, precipuus, incly-
tus, egregius, generosus, illustris.
zacnoșe/ Excellentia, eminentia,
dignitas, praestantia.

Zacz/ Pro. **za co**/ quanti.

Zaczel/ vide **zab**.

Zăczepiam/ Tego. Itē, opprimo.

Zăczermientam **sie**/ Erubescō,
pudescō, rubore perfundor.

Zăczynam/ Incipio. **zăczynam**
sie/ Orior, procedo, concipior.
zăczecie/ Conceptio.

Zad/ Posterior pars cuiusq. rei,
zadel/ Podex, anus, i. **zadny**/

Posterior, posticus.
Zadam/ Căpio, posco, flagito,
postulo, volo, peto, rogo, precor,
ambio, affecto, desidero. **zadante**
Prinio, **zadosi** & **zadlivoși**/ de-

siderium.

Z A

siderium. **zadză**/ Cupido, libido,
cupiditas.

Zădawam/ Addo, misceo. Item
Propono. Item, Afficio. Itē, Prae-

manu do. Item, obycio, insimulo.

zădătel/ Arrha, arrhabo, pignus.

Zădawiam/ Iugulo, suffoco,

strangulo.

Zaden & **zadny**/ Nullus, nemo.

Zădluzam **sie**/ Aes alienum
conflo.

Zădny/ Turpis, deformis.

Zădrze/ Exhorreo, contremisco.

Zădușam/ Opprimo, iugulo,
strangulo, suffoco.

Zădzierzawam/ Contineo, co-
hibeo, compesco, retardo, moror.

Zădziewam/ Transfero, tradu-
co, transporto. Item, Spero, ex-
pecto.

Zăfrăsute/ Sollicitum reddo,
contristo. **zăfrăsute** **sie**/ Angor,
marore & sollicitudine afficior.
zăfrăsowâny/ Mestus, tristis,
anxius, sollicitus.

Zăgatam/ Curo, sano, medeor.

Zăgantam/ Propello. In prat:
zăgnalem.

Zăgășam/ Extinguo, restinguo.

Zăgedam/ Fidibus cano, cytha-
ram pulso.

0000 3 Zăget

Z A

Zągęszczam / Condensō, multiplico, augeo, frequento.

Zagiel / ex germine velum nauticum.

Zagiew / Fomes, itis.

Zągładzam / Deleo, extirpo, extinguo.

Ząglowie & ągłowie / Cervical, culcitra, pulvinus.

Ząglusam / Surdum reddo, aures obtundo, opprimo.

Zągniatiwam / Confundo, commisco.

Zągnabiam / Opprimo, comprimmo, supprimo.

Zągniota / Depso, macero, subigo.

Zągniawam sie / Irascor, succenseo, excandescor, ad iram commoveor.

Zągorywam sie / Exardesco.

Zągradzam / Limbo, obsepio, intercludo. Item, Caueo. ągro, ąda & ągrodzente / Sepes, sepimentum, maceries. ągrodni / Olitor, hortulanus.

Zągrzebam / Humo, sepelio, terra mando.

Zągrzewam / Foveo, calefacio.

Zągubiam / Deleo, aboleo, abrogo, antiquo. Item, Capite plecto

Zągubá /

Z A

Zągubá / Pernities, pestis. ągus bićiel / Perditor.

Ząhamute / Coerceo, compesco.

Ząhartute / Consolido, induro.

Ząiac / Lepus. ąiacze / & ąiac

teczisko / Lepusculus. ąiaczi / Leporinus.

Ząiac / Infm. ązaymute.

Ząiacam sie / Hesito, balbutio.

Ząiacanie / Hesitantia, balbuties.

Ząiacacz / Balbus, traulus.

Ząiaczjam sie / Suppuro. ąiacz trzony / Suppuratus. ąiaczjenie / Suppuratio.

Ząiaczjam / Irrito, lacecco. ąiacz jam sie / Irritor. ąiaczfony / Irritatus, proprie de canibus dicitur cruore inescatis.

Zac / Scholasticus, discipulus. ąacz / Tyro, Tyrunculus. ąacowi / Scholaris.

Ząacdzam / Suffio, suffitum facio.

Ząacalam / Inquino, contamino.

Ząacal / Sordes, inquinamentum.

Ząacalam / Ico, confodio.

Ząaciam / Induro. ąaciam sie / Induresco. ąaciamialy / Obduratus. ąaciamialość / Durities.

Ząacazute / Veto, interdico, prohibeo. ąacazanie / Interdictum, prohibitio.

Zaciaz

Z A

Zaślądam / Operio, cooperio.
obiendo, pretendo. Item, Certo de
pignore aliquo, depono. Item, con-
do, fundo, edifico. **zaśląd** / Pignus,
vadimonium. **zaślądnie** / Obses, dai
Pogo m **zaślądzie** / Dare obsidem.

Zaślinam / Denueo, adiuro, in-
canto, exorcizo, excommunico. **za-
ślinanie & zaślinie** / Adiuratio,
exorcismus. **zaślinacz** / Exorcista.

Zaśiopotam / Conturbo, con-
tristo. **zaśiopotam sie** / Contur-
bor, contristor.

Zaśolątam / Pulso.

Zakon / Lex, norma, regula,
Canon, ordo. **zakonnny** / Legalis.
zakonnik / Clericus, regularis,
canonicus, monachus. **zakonniczka**
Monialis, virgo vestalis.

Zaśonczam / Acuo, acumino.

Zaśopawam / Defodio.

Zaśorzenią / Condio, aromatizo.

Zaśowam & zaśute / Affigo,
prefigo. **zaśowka** / Umbilicus.

Zaśracam / Retorqueo, reflecto.
zaśret / Sinus, flexus, anfractus.

Zaśriham / Deleo, expungo,
cancello.

Zaśristyną / Adytum, sacrarium.

Zaśrywam / Tego, celo, occulo,
abscondo, operio, cooperio, obten-
do, pretendo.

Zaśurs

Z A

Zaśurzam / Suffio, fumigo, suf-
ficium facio.

Zal / Dolor, luctus. **zalmi** / pa-
nitet me, compatiar, condoleo.
zalute / Doleo, lugeo. Item, Par-
co. **zalości** / Dolor, luctus. **zalofo-
ny** / Miser, funestus, lugubris,
luctuosus. **zalośa** / Querela, accu-
satio. Item, vestis lugubris.

Zalamute & zalamiam / Infrin-
go, incuruo, flecto. **zatomuiny** /
Curuus, sinuosus, flexuosus. **zalo-
miony** / Confractus, circumflexus.

Zalatam / Aduolo. Item, Odo-
re vel fectore infuso. **zalog** / Odor,
factor.

Zalatam / Resarcio, reficio, re-
paro.

Zalecam / Laudo, commendo.
zalecam sie / Ambio, insinuo me,
adulor, assentor. **zalecanie** / Elo-
gium, encomium. **zalecā** / com-
mendatio, insinuatio. **zalecnie** /
Froci, amator.

Zalegam sie / Cresco, nascor,
orior.

Zalewam / Perfundo, extinguo.

Zaloze / Condo, fundo, as.
Item, Tego, munio. **zaloze sie** /
Certo, depono. **zalozenie** / Funda-
tio. **zalozenie** / Fundator. **zalogā** /
Mammilla.

Z A.

Mammillare, pectorale, fascia pe-
toralis. *žátožěá* / dimin.

Žámagcam / Turbo, perturbo.

Žámácham / Ico, ferso. *žá-
nách* / Ictus.

Žámagam sie / Cresco, emergo.
žámožisty / Compendiosus, utilis,
commodus. *žámoženie* / Incremen-
tum.

Žámaržěá / Corruco, complico.

Žámaržam / Eneco. In prat:
žámozilem.

Žámaržam / Congelasco, frigo-
re concreasco.

Žámawtiam / Pretendo, prate-
xo. *žámožěá* / Pretextus.

Žámázule / Deleo, obliero.

Žamež / ex germ: Aluta. *žamež-
nie* / Alutarius. *žamžowh* / Ex
aluta confectus.

Žamežny / Nuptus, nubilus.

Žámtar / vide *Ná žámtar*.

Žámtežawam / Commisceo, con-
turbo, commoueo. *žámtežánte* /
Turba, tumultus, motus, seditio.

Žámtežawam / Negligo, mo-
ror, cunctor. *žámtežánte* / Mo-
ra, cunctatio, obstaculum, impe-
dimentum.

Žámilczawam / Reticeo. *žámil-
čenie* / Taciturnus. *žámilcam* /
Conticesco. *Žámna*

Z A.

Žámnajam / Augeo. *žámnajam*
sie / Cresco, augeor, incrementum
capio.

Žámozě / Regio transmarina.
žámozěti / Transmarinus.

Žámotawam / Intrico, impli-
co, irretio, inuoluo. *žámotány* /
Implicitus, irretitus, impeditus,
inuolutus. *žámotánte* / Intricatio.

Žámržam / Frigori expono,
congelascere facio.

Žámržam / Connixeo, con-
quinisco.

Žámutam / Limo & squalore
obduco.

Žámydlam / Smigmate oblino.
Metaph: pecunia seu muneribus
corrumpo.

Žámpkam / Claudio, ocludo.
žáměntenie / Conclusio, clausula,
epilogus. *žáměť* / Arx, castrum.
Item, Seta. *žáměžisty* / Clausus,
quod claudi potest.

Žánádrže / Sinus.

Žánášam & *žánóše* / Defero,
perfero, transfero, deporto, tran-
sporto.

Žántečawam / Omitto, inter-
mitto, supersedeo, missum facio.

Žánětel / Fibula. Item, Sani-
cula, diaspensa, herb:

Žánogo

Z A.

Zanogćicā / Paronychia.
Zantus / Fornix, ganeum, lupanar, domus meretricia.
Zaostrzam / Acuo, ex acuo.
Zapach / Odor, fetor, nidor. **Z**apacham / Oleo, fateo, nideo.
Zapadam / Occido, decido, corruo. **Z**apad / Occasus.
Zapalam / Accendo, succendo. **Z**apalam sie / Exardesco, flammam concipio. **Z**apal / Suffitus, suffimentum. **Z**apalczy / Ardens.
Zapamietawam / Obliniscor. **Z**apamietante / obliuio. **Z**apamietaly / Obliniosus. Item, Ingratus. Item, Perditus, deploratus.
Zaparzam / Pecudibus aut canibus edulium paro.
Zapasy chodze / Luctor, digladior, in arenam descendo. **Z**apasi nif / Luctor, pugil, athleta, palestrites. **Z**apajowante & **Z**apasnictwo / Palastra.
Zapatrzam sie / Aspicio, intueor.
Zapadzam & **Z**apedzam / Abigo, depello, propello.
Zapewne / Certè, equidem, profecto, enimvero.
Zapteczetute / Obsigno.
Zapiekam sie / Induresco, alui sisto. **Z**apiech / Induratus.
Zapteram /

Z A.

Zapteram / Claudio, occludo. In prat: **Z**apteralem & **Z**apartem / Inde **Z**aporā / uetus, pessulus, repagulum.
Zapteram / Nego, abnego. In prat: **Z**aprzalem. **Z**aprzemie / Abnegatio.
Zaptnam / Infibulo, constringo. In prat: **Z**aptatem. Inf: **Z**aptac. **Z**aptacie / Infibulatio.
Zapisute / Satisdo. **Z**apis / Autographum, cautio, cautela, satisfactio, obligatio.
Zaptacam / Soluo, persoluo, satisfacio. **Z**aptata / Solutio, merces, satisfactio, pramium.
Zaptonam sie / Erubesco, rubore suffundor. **Z**aplontenie / Rubor.
Zaplotam / Irretio, illaqueo.
Zapocam sie / Desudo.
Zaponā / velum, operimentum. **Z**aponlā / Armilla.
Zapowiedam / Annuncio, promulgo. Item, veto, prohibeo, interdicto. Item, Arresto. **Z**apowiedzenie / Arrestum, arrestatio.
Zapowietrzam / Funesco, inficio. **Z**apowietrzony / Infectus, pestilens, contagiosus.
Zaprawde / Certè, profecto, equidem, enimvero.
Zaprzaz

h h h h

Z A

Zaprzagam / Equos carui iungo.

Zapuşezam / Produco, promitto, longius facio. **Zapusi** / Bacchanalia, Androdyonysia.

Zaraz / **zarazem** / Simul, statim, extemplo, illico, continuo.

Zarazam / Inficio. **zarazá** / **zarazenie** / Lues, contagio. **zarazenie powietrzem** / Apoplexia. **zarazisty** / **zarazliwy** / Pestilens, contagiosus.

Zardzewiele / Ferruginem contraho. **zardzewiente** / Ferrugo. **zardzewiaty** / Ferrugineus.

Zareczam / Spondeo, fideiubeo. **zarecze** / Manubrium, climacter. **zareczni** / Sponsalia.

Zarli / vehemens, atrox, celer, acer, strenuus. **zarlości** / vehementia, atrocitas.

Zarloś / &c. vide **zre**.

Zarná / Moletrina, pistrinum, molendinum manuale.

Zarownam / Aequo, complano. **zre** / Recompensó, par pari refero.

Zart / Loca, faeculae. **zartowny** / Festivus, urbanus, iocosus, facetus. **zartute** / Iocor.

Zarze sie / Exardesco, flammam concipio. **zarzista** / Fornos, stipula. **zarzisty** / Flammeus, igneus.

Z A

Zarzeeze / Regio trans fluvium sita. **zarzeczny** / Trans fluvium situs.

Zarzezam / Maesto.

Zarznice / varioli.

Zarzucam / Abjicio, projicio. Item, Obtrudo. **zarzutny** / vilis, abiectus, contemptus.

Zas / **zasis** / Rursus, iterum, denud, vicissim.

Zasadzam / Colloco, surrogo, sufficio, substituo, Item, Fundo. Item Planto, consero. **zasadka** / Copia in insidijs posita. **zasadziciel** / Fundator, patronus, surrogator.

Zaschly / vide **zashcham**.

Zaseptam sie / vultum corrigo, frontem capero, vultum ad severitatem, seu tristitiam compono. **zasseptony** / Tristis, morosa, difficilis.

Zasiadam / Considero.

Zaskaczá / Offendo, deprehendo.

Zaskleptam / Arcuo, fornicor, concamero, fornicem extruo.

Zasterze / Interens. **zasterony** / Substantivus. **zasternica** / pustula.

Zastowiezam / Latro, ululo.

Zastantam / velo, obscuro, obnabulo, obsenebro, obumbro. **zasstoná** / velum, peripetasma.

Zasleptam / Excaco, zasleptente Excacatio.

Zastus

Z A.

Zastugute/ Merco, commereo.
 promereor. **z**astuga/meritum. **z**astu-
 jony & **z**astużaly/ Emeritus.
Zasmalam/ Impico, pice obliuo.
Zasmiesham/ Locor, risum moueo
Zasmucam/ Contristo, contur-
 bo, perturbo, consterno. **z**asmu-
 cam sie/ Contristor, consternor.
Zasromawam/ Confundo, eru-
 bescere facio.
Zastawute/ Oppono, tego, tue-
 or, defendo. Item, Obturo. **z**astā-
 wute sie/ Item excipio, item
 dedino. **z**astawidlo/ Obex.
Zastawiam/ Oppignoro. **z**astā-
 wā/ Pignus, hypotheca. Item,
 obfes. **z**astawny/ Oppignoratus.
Zastanowiam/ Sistō, inhibeo.
Zastate & **z**astawam/ Offendo,
 deprehendo.
Zastarzete sie & **z**astarżam sie/
 Senesco, inneterasco, exolesco. **z**as-
 tarzaly/ Exoletus, inneteratus.
Zastepute/ Intercedo. **z**astep/
 Exercitus, legio, copia, manus.
zastepca/ Mediator, advocatus,
 patronus, intercessor.
Zastrzelam/ Trajcio, transfigo.
 transfodio. **z**astrzał/ Telū, iaculū.
 Itē. Fulcrum, fulcimen, tibicen.
Zaswedzam/ Nidorem vel fa-
 xorem excito. **Z**aswies

Z A.

Zaswilecam/ Accendo.
Zasytham/ Exaresco. **z**aschy/
 Aridus.
Zasyptiam/ Obdormio.
Zasyptam/ & **z**asypute/ Tego,
 obruo, defodio. **z**aspā/ Tumulus,
 congeries, proprie nixis à ventis
 congesta.
Zasładżam/ Noceo, officio, im-
 pedio.
Zasnurute/ Religo, vincio.
Zasnywam/ Consuo, sarcio. **z**as-
 ny/ Sarius, sutilis.
Zataczam/ Pronoluo. **z**atol/
 Sinus, anfractus, ambages. **z**atocza-
 ny/ volubilis, sinuosus, anfractuosus.
Zatarassuite/ valla, sepio, mu-
 nio, occludo.
Zatartem/ vide **z**acteram.
Zatayam/ Cela, abscondo.
Zatchne/ Suffoco. **z**atchne sie/
 Suffocor.
Zattumiam/ Sopio, opprimo,
 supprimo.
Zatrostam/ Aegritudine, dolo-
 re seu marore afficio, contristo,
 conturbo. **z**atrostam sie/ Contri-
 stor, conturbor.
Zatrudniatam/ Impedio, intrica,
 implico, negotium facesso. **z**atru-
 dniomy/ Occupatus, impeditus,
 perplexus. **Z**atrwos

Z A

Zátrwożam/ Conturbo, percel-
lo. zátrwożenie/ Conturbatio.

Zatrząsam/ Concutio.

Zátwárdzam/ Induro. zátwár-
dziaty/ Induratus, duracinius. zá-
twárdzenie/ & zátwárdzialsóć/
Induratio, constipatio, durities.
zátwárdzete/ Induresco.

Záušnik/ Susurro, adulator,
assentator, parasitus. záušnica/
famin: Item, Inauris.

Záwadżam/ Obsum, obsto, offi-
cio, impedio, remoror. záwada/
Impedimentum, obstaculum.

Záwalam/ Obuoluo, aduoluo,
záwal/ Res aduoluta.

Záwciągam/ Remoror, detineo

Záwdy/ záwzdy/ & záwże/
Semper, assidue.

Záwetuje/ Reddo, refero, re-
compenso, par pari refero.

Záwezme sie/ Imminco. Item,
videor. Item, vires sumo. In prat:
záwżiale sie. Imperf: záwżieto
sie/ videtur.

Záwłafa/ Cardio.

Záwłichrzam sie/ Tempestuosus,
procellosus fio. záwłichrzanie/ &
Tempestas, procella, turbo.

Záwłieram/ Obsero, claudio, oc-
cludo, In prat: záwłieram. Inf:

záwłierac/

Z A

záwłierac/ & záwłierze. Inde zá-
włiercie/ Clavstrum, perennale.

Záwłozá/ Pessulus, alex, repagu-
lum. záwłozá/ dimin:

Záwłisam/ Appendo, suspen-
do. záwłisam sie/ Pendeo.

Záwłistem/ prat: Pendeo.

Záwłieżdjam/ Irrezo, illaqueo,

Záwłiętawam/ & záwłiętaw-
iam/ Intrico, irretio, involuo.
záwłiętany/ Irretitus, intricatus,
perplexus, inenodabilis.

Záwłisć/ Zelus, odium, inui-
dia. záwłisny/ Invidus, inuidio-
sus, zelotes.

Záwłodze sie/ Cursum intendo.

Záwłod/ Cursus, curriculum, sta-
dium, catadromus. záwłodnie/ &
Stadiodromus, qui in stadio currit.

Záwłodute/ Curra, cursu certo.

záwłod/ adverb: Curriculo.

Záwłolawam/ Clamo, acclamo.

Item, voco, accerso. záwłolany/
Clarus, celebris. záwłolante/ vo-
catio, munus, conditio, officium.

Záwłolá/ Angiportus.

Záwłoy/ Tiara, calantica, rica,
peplum, fascia.

Záwłracam/ verro, záwłracanie
giomy/ Phrenitis, delirium, gra-
uedo, vertigo, záwłrot/ Idem.

Záwłylam/

Z A.

Zawtytam / alligo, religo, circumligo. **zawtycie** / Fascia, ligamentum. **zawtyty roś** / Terminus peremptorius.

Zawzielo sie / vide **zawezmie**.

Zayde / Obuiam procedam.

Zaymute / Frehendo, cogo, abigo. In prae: **zátatem**. Inf: **zátac**.

Zayrze / Inuideo, emulor.

Zazdrości / Inuidia. **zazdrości wy** / Inuidus, inuidiosus. **zazdrości** / Inuideo.

Zazegam / Incendo, succendo, adeo.

Zazywam / uxor, fruor, perfruor.

Z B.

Zbawiam / Saluo, seruo, libero, redimo. **zbawienie** / Salus, liberatio, redemptio. **zbawiciel** / Seruator, saluator, liberator. **zbawienie** / Salus, redemptio.

Zbedny / Odiosus, inimicus. &c.

Zbiegam / Ausugio. **zbiegam sie** / Concurro. **zbieg** / Fugitiuus, profugus, transfuga.

Zbieram / Colligo, congrego, corrado. Item, Conscribo, de exercitu dictum; In prae: **zebralem**. **zbieranie** / Collectio. **zebrane** / Cetus, Ecclesia, congregatio.

Zbijam /

Z B.

Zbijam / Praedor, grassor, latrocinor, piraticam exerceo. Item, Contundo. Item, Coasso. compingo, coagmento. Item, Refello. confuto, conuincio. **zbijam sie** / Concurro, decurro, congregior. **zbijanie** / Concursum, decursio.

Zbie / Meles, itis.

Zbliska / Cominus, propè.

Zbogacam / Dito, **zbogacam sie** / Ditesco, thesaurizo.

Zbor / Cetus, concio, ecclesia.

Zbotwiecie / Fracesco. **zbotwia ty** / Fracidus, languidus, marcidus.

Zboycia / Latro, prado, pirata.

Zboze / Seges, fruges, frumentum.

Zbrantam / Abnego, denego. **zbrantam sie** / Respuo, recuso, detrecto, subterfugio.

Zbratam sie / Familiaritatem in eo, amicitiam contraho.

Zbrotia / Arma, defendiculum.

zbroiny / Armatus.

Zbucznie / Putresco. **zbuczniat ty** / Putris, cariosus, rancidus.

Zbudute / Extruo, condo, adificio.

Zbudzam / Excito, expergefacio.

Zbuntute sie / Coniuro, conspiro. **zbuntowanie** / Coniuratio, conspiratio.

H h h h z **Zbura**

Z B.

Zburzam / *Denuſto. zburzente* /
Denuſtatio.

Zbywam / *Redundo, ſuperſum.*
zbytel / *Superfluitas, ſuperabun-*
dantia, luxus. zbytny / *Superfluus.*
reſiduus, abundans, ſuperuacuuſ,
nimiuſ, immodicuſ, profuſuſ, lu-
xurioſuſ.

Z C.

Zchodze / *Decedo, diſcedo, obo,*
deſungor, morior. In prat: zhed:
tem. zchodze ſie / *Congregor, con-*
uenio. zechete / *Congregatio. con-*
uentuſ, congreſſuſ. Item, Mors,
obituſ, interituſ.

Z D.

Zda ſie / *videtur. placet. zdato*
ſie / *viſu eſt. zdante* / *Placituſ,*
iudiciuſ, ſententia.

Zdaleka / *Procul, eminuſ, e*
longinquo.

Zdarzam / *Proſpero, fortuna,*
ſecundo, aſpiro, felicem ſucceſſum
largior. zdarzam ſie / *Feliciter*
ſuccedo, felicem ſucceſſum ſortior.
zdarzenie / *Succeſſuſ.*

Zdaje & zdawam / *Reddo, re-*
ſtituo. Item. Damno, condenno,
ſententiam dico.

Zdajam & zdejam / *Tolero, ſu-*
ſtineo, ſuppedito, ſatiſfacio.

Z A.

Zdechſy / *vide zdycham.*

Zdibiam / *Incido, offendo, ino-*
pinantem inuado.

Zdobymam ſie / *Compare, aſſe-*
quor, conſequor. impetro. zdobycz /
zdobycie / *& zdobycie* / *Prada,*
fructuſ, lucrū, commodū, emo-
lumentū.

Zdotam / *Satiſfacio, ſuſtineo,*
perſicio.

Zdrada / *Frauſ, doluſ, fallacia,*
fabrica, techna, captio, proditio,
machina. offuſa, inſidia. zdra-
dzam / *Fallo, decipio, impoſo,*
circumuenio. zdradliwy / *Fallax,*
doloſuſ, fraudulentuſ, inſidioſuſ,
zdrayca / *Traditor, proditor.*

Zdoremam ſie / *Dormituri.*

Zdretwicie / *Rigeo, torpeo, ob-*
ſupeſco. zdretwiate / *Torpens,*
rigiduſ. zdretwiente / *& zdretwicie*
toſe / *Torpor.*

Zdrewniete / *Idem. Obdureſco,*
ligneam naturam induo.

Zdrow & zdrowy / *Sanuſ, ſoſpeſ,*
vegetuſ, ſalubriſ, incolumiſ, ſu-
perſteſ. zdrowie / *Saluſ, ſanituſ,*
valetudo, incolumituſ. zdrowiete
Conualeſco, ſanitatē recupero.

Zdroy / *Fonſ, ſcaturigo. zdrot-*
wy / *Fontanuſ. zdrotwiſto* / *Sca-*
turigo.

Zdrozny /

Z D.

Żdrożny/ Denius, errans, falsus, incertus.

Żdruzgam & żdruzgocę/ Consero, confringo, comminus.

Żdumiewam się/ Obstupeſco.

Żdun/ Figulus. **Żdunſki**/ Figulinus. **Żdunczka**/ Tyro artis ſigulinę.

Żoſycham/ Morior. **Żdechły**/ Morticinus. **Żdechliną**/ Morticina caro.

Żożbło/ Culmus, calamo. **Żożble**/ Po, dimin.

Żożycze/ In ſeritatę degenero. feram & beluinam naturą induo.

Żożiewam/ Nomino, voco, appello. In prae: **Żożiałem**. In ſin: **Żożiać**.

Żożieram/ Spolio, diripio.

Żożierzam/ Contineo, detineo. **Żożierzam się**/ Tempero mihi, abſtineo.

Żożymam/ Comprimo, ſtingo. In prae: **Żożiałem**. In ſin: **Żożiać**.

Z E.

Żebłaſny/ vide **żab**.

Żebrańte/ vide **żbleram**.

Żebro/ Coſta. **Żebro**/ dimin.

Żebrze/ Mendica. **Żebrać**/ mendicus. **Żebrańtną**/ Mendicitas.

Żeckne/

Z E.

Żeckne się/ Tedium me capit, ſattetas me capit.

Żegam/ vro, aduro, inflammo.

Żegar/ Horologium.

Żegłem/ vide **żge**.

Żeglute/ Nauigo, velifico. **Żeglarz**/ Nauta. **Żeglárski**/ Nautico. **Żegłowny**/ Nauigabilis.

Żegnam/ Valedico. Item, Signo, conſecro.

Żelązo/ Ferrum. **Żelązny**/ Ferrus.

Żelw & **Żelwica**/ Olos.

Żelże/ Ignominia afficio, tra-duco. **Żelżywość**/ Probrum, ignominia.

Żemdleć & żemdlewam/ Debilitor, deliquium animi patior. **Żemdlente**/ Debilitatio, deliquium.

Żemla/ Simila, ſimilago. **Żemlany**/ Similagineus.

Żemte/ Mando, rodo.

Żencą/ vide **żna**.

Żente/ &c. vide **żoną**.

Żepchnąłem/ vide **żpicham**.

Żercą & żerzeć/ Paranympus, architrictinus.

Żerdy/ Pertica, phalanga.

Żerwonny/ vide **żrywam**.

Żes/ Senio, ſenarius alexia-ctus, aliás lactus veneris.

Żeschły/

Z B.

Zburzam / Deuasto. **zburzenie** /
Deuastatio.

Zbywam / Redundo, supersum.
zbytek / Superfluitas, superabun-
dantia, luxus. **zbytny** / Superfluitas.
residuus, abundans, supernacuus,
nimius, immodicus, profusus, lu-
xuriosus.

Z C.

Zchodze / Decedo, discedo. obco,
defungor, morior. In prat: **zbed-**
tem. **zchodze sie** / Congregor, con-
uenio. **zedcie** / Congregatio, con-
uentus, congressus. Item, Mors,
obitus, interitus.

Z D.

Zda sie / videtur, placet. **zdato**
sie / visum est. **zdanie** / Placitum,
iudicium, sententia.

Zdaleka / Procul, eminus, e
longinquo.

Zdarzam / Prospero, fortuna,
secundo, aspiro, felicem successum
largior. **zdarzam sie** / Feliciter
succedo, felicem successum sortior.
zdarzenie / Successus.

Zdaje & zdawam / Reddo, re-
stitus. Item. Damno, condemno,
sententiam dico.

Zdajam & zdejam / Tolerō, su-
stineo, suppedito, satisfacio.

Z A.

Zdechln / vide **zdecham**.

Zdibiam / Incido, offendo, ino-
pinantem inuado.

Zdobynam sie / Comparo, asse-
quor, consequor, impetro. **zdoyncz** /
zdoyncie / & **zdoyncie** / Prada,
fructus, lucrum, commodum, emo-
lumentum.

Zdolam / Satisfacio, sustineo,
perficio.

Zdrada / Fraus, dolus, fallacia,
fabrica, techna, captio, proditio,
machina, offucta, insidia. **zdra-**
dzam / Fallo, decipio, impono,
circumuenio. **zdradliwy** / Fallax,
dolosus, fraudulentus, insidiosus.
zdrayca / Traditor, proditor.

Zdoremam sie / Dormiturio.

Zdretwicie / Rigeo, torpeo, ob-
stupefco. **zdrzwiaty** / Torpens,
rigidus. **zdrzwiencie** / & **zdrzwiato-**
losc / Torpor.

Zdrewniete / Idem. Obduresco,
ligneam naturam induo.

Zdrow & zdrowy / Sanus, sosses,
vegetus, salubris, incolumis, su-
persles. **zdrowie** / Salus, sanitas,
valetudo, incolumitas. **zdrowiete**
Conualefco, sanitatem recupero.

Zdroyn / Fons, scaturigo. **zdrois-**
wy / Fontanus. **zdroiwiſko** / Sca-
turigo. **Zdrojny** /

Z D.

Zdrożny/ Denius. errans, falsus, incertus.

Zdruzgam & zdruzgocę/ Contero, confringo, comminus.

Zdumiewam się/ Obstupeſco.

Zdun/ Figulus. zdunſki/ Figulinus. zdunczka/ Tyro artis figulinę.

Zdycham/ Morior. zdechły/ Morticinus. zdechliną/ Morticina caro.

Zdżblo, Culmus, calamus. zdżbleko, dimin.

Zdżcieżę/ In ſeritatę degenero. ſeram & beluinam naturą induo.

Zdżiewam/ Nomino, voco, appello. In prat: zdżiałem. Inſin: zdżiać.

Zdżieram/ Spolio, diripio.

Zdżierzam/ Contineo, detineo. zdżierzam się/ Tempero mihi, abſtineo.

Zdżymam/ Comprimo, ſtringo. In prat: zdżiałem. Inſ. zdżiać.

Z E.

Zebiaſzy/ vide zab.

Zebrańcie/ vide zbieram.

Zebro/ Coſta. zebroko/ dimin.

Zebrze/ Mendica. zebrał/ mendicus. zebrańciną/ Mendicitaſ.

Zecne/

Z E.

Zecne ſie/ Tadium me capis, ſattetas me capit.

Zegam/ vro, aduro, inflammo.

Zegar/ Horologium.

Zeglem/ vide zga.

Zeglute/ Nauigo, veliſco. zeglary/ Nauta. zeglarczy/ Nautico. zeglowny/ Nauigabilis.

Zegnam/ Valedico. Item, Signo, conſecro.

Zelazo/ Ferrum. zelazny/ Ferrus.

Zelw/ & zelwica/ Olos.

*Zelze/ Ignominia afficio, tra-
duco. zelżiwobę/ Probrum, ignominia.*

Zemdleć & zemdlewam/ Debilitor, deliquium animi patiör. zemdlente/ Debilitatio, deliquium.

Zemla/ Simila, ſimilago. zemlany/ Similagineus.

Zemte/ Mando, rodo.

Zencą/ vide znę.

Zente/ &c. vide zoną.

Zepchnalem/ vide zpicham.

Zerca & zercę/ Paranympus, architriclinus.

Zerdy/ Pertica, phalanga.

Zerwony/ vide zrywam.

*Zes/ Senia, ſenarius alexia-
ctus, alias laetus veneris.*

Zeschly,

Z E.

Zeschly/ vide zshcham.
Zesromacam/ Confundo, violo,
profano, ignominia afficio.
Zeschie/ vide zchodze.
Zewlocze/ Exuo. zewloft/ Exu-
nia. spolia.
Zewnatz/ Extrinsecus.
Zewsad/ undiq. undequaq.
Zeymuta/ Demo, detraho. Itē.
Corripio, inuado. In prat: zga-
tem. Inf: zgaē.
Zeza/ Sentina.
Zezwalam/ Assentior, astipu-
lor, approbo. zezwolenie/ Assen-
sus, assensus.

Z G.

Zgadzam/ Concinnō, concordo.
zgadzam sie/ Congruo, conuenio,
consentio, quadro, respondeo. Item
Paciscor.
Zgaga/ Angina, ardor stomachi
Zgantam/ Compello, depello.
Zgarbiam/ Incuruo. zgarbiam
sie/ Cernuus incedo. zgarbiony/
Cernuus, gibbosus.
Zgardzam/ Negligo, contemno,
asperror. zgarda/ Contemptus.
Zge/ Pro, aduro. in secunda
persona. zgeš/ In tertia zge &c.
In prat: zeglem.
Zgefczam/ Condensō.

Z G.

Zginam/ Incuruo, inflecto, re-
flexo. In prat: zgtalem. Inde
zgtaly/ Curuus, reflexus. zglecie/
Curuatura, curuillas.
Zgine/ Pereo, intereo. zgintes
nie/ Perditio, interitus, perniciēs.
Zglabiam/ Coagmento, compin-
go, concinno. zgloblenie/ compa-
ges.
Zgladzam/ Deleo, extirpo, ex-
termino, obliero, aboleo, abrogo.
Zgliſeje/ Rogus, ramulus.
Zgmatwiam/ Misceo, commi-
sceo, confundo.
Zgnie/ Putresco. zgntly/ Pu-
tris, putridus. zgnttošē/ Putredo.
Zgodā/ Concordia, unio, con-
sensus. zgodny/ Concors, consong,
consentiens.
Zgola/ Prorsus, penitus, omni-
no, planē.
Zgonini/ Farrago, quisquilia.
Zgoršam/ Offendo, scandalizo.
zgoršenie/ Offendiculum, scanda-
lum, offensio.
Zgorywam/ Conflagro. In prat:
zgorzalem. Inf: zgorzē.
Zgotute/ Pares, preparo, com-
paro.
Zgrāte/ Multitudo, turba, fre-
quentia.

Zgromāo

Z G.

Zgromądzam / Congrego, eu-
mula, colligo, coaceruo, aggero,
corrado. **zgromądzenie** / Congre-
gatio, cætus, multitudo, concio,
Ecclesia, conuentus, confessus.

Zgromie / Terreo, perterrefacio,
Zgrzebi / Stuppa. **zgrzebny** /
Stuppeus, leuis, leuidensis.

Zgrzewam / Calefacio. In prat:
zgrzatem. Inf: **zgrzać**.

Zgrzitam / Crepo, strido, fremo,
frendeo. **zgrzitanie** / Stridor, fre-
mitus.

Zgrzybialsy / Decrepitus, pro-
uectæ atatis.

Zgubie / Terdo, amitto. **zgubâ** /
Amissio, perditio, damnum, exi-
tium, pestis, perniciës.

Zgwałcam / violo, profano, te-
mero, vim infero, comprimo, stu-
pro. **zgwałcenie** / violatio, pro-
fanatio, stuprum.

Z H.

Zhędze / Contemno, despicio,
cauillor, calumnior.

Z I.

Ziãc / vide **zýmnie**.

Ziadam / Exedo, comedo, am-
bedo, depascor. **ziãdly** / Mordax,
iracundus. **ziãdlości** / Mordacitas,
iracundia.

Ziãds /

Z I.

Ziãde / Profugio, euado. **ziãds**
siã / Conuenio, congregior. In-
prat: **ziãchatem**. **ziãzd** / Conuen-
tus, congressus, synodus, comitia,
concilium.

Ziarno / Granum. **ziarniõ** / di-
min: **ziarnisty** / Granosus.

Ziãtrzam / Exacerbo, exulcero,
lacefso, irrito. **ziãtrzam siã** / Sup-
puro. **ziãtrzenie** / Exacerbatio,
suppuratio, sanies.

Ziebã / Fringilla.

Ziebie / Frigefacio. **ziebne** / fri-
gestio, algeo.

Zieç / Gener. **zietasieç** / dimin.

Ziednawam / Concilio, recon-
cilio. Item: Comparo. **ziednã**
wnio, reconciliatio.

Ziete & ziewam / Oscito, anhe-
lo, aspiro. **ziewãnie** / Oscitatio.
ziewacziã / Oscedo.

Ziele / Olus, herba, gramen.
ziolko / Olusculum. Item: Aroma.
zietony / viridis. **zielonoci** / viri-
ditas. **zielentesiã** / virco, fron-
deo, frondesco.

Ziemiã / Terra, tellus, humus.
Item: Regio, territorium, pro-
uincia. **ziemski** / Terrestris. **ziemeç**
Popularis, conterraneus, sympa-
triotã. **ziemiãnin** / Nobilis. **ziã**
miãncã /

Z I

mięsna / *Famina nobilis. Ite*
międrzenie / Terra motus.

zimá / *Hyems. Truma. zimny /*
Hyemalis, gelidus, frigidus. zimno /
Gelu, frigus. zimnicá / Fe-
bris. zimniczny / Febrilis. zimute /
Hyemo. hyberno. zimowanie /
Hyberna. zimostradzi. Pyra se-
rotina, hyemalia.

ziuz / *Cruento, vulnero. Item,*
Cruore ferarum canes pasc.

Z K

zad / *unde. zadze / vndenam.*
zadkolwie / undecung, scribi-
tur etiam per s.

Z L

zlaczam / *unio, copulo, coniugo,*
connecto. zlaczenie / Coniunctio.

zlagam / *Decumbo, pario. In*
prat: zlegtem.

zlatam / *Deuolo, ac. In prat:*
zlectalem. zlatam sie / Conuolo.

złazam / *Descendo. In prat:*
złaztem. fur: złieze. Inf: złieć:

zle / *vide zly.*

zlecam / *Mando, iniungo, pra-*
sipio. In prat: zlecitem.

zlecam sie / *Extimesco, expa-*
nesco, consternor. zlechy / Con-
sternatus.

zleza & zloza / *Lachryma.*

Z L

zliczam / *Namero.*

zlob / *Prasepe, prasepium.*

zloto / *Aurum. zloty / adiecto,*
aureus. a, um. subst: aureus nu-
mus, florenus. zlotnie / Aurifex,
aurifaber. zlotnictwo / opificium
aurifabrorum. zlotoglow / Pannus
auro distinctus. holobryzum. zlo-
toglowowy / Ex huiusmodi pan-
no confectus.

zloze / *Depono, lic, Compono.*

zlupute / *Spolio, diripio.*

zlutute sie / *Misereor. zlutot-*
wanie / Commiseratio.

zly / *Malus, impius, improbus.*

zlosc / *Malitia, prauitas, nequitia.*

zlosciwy & zlosliwy / *Malignus,*

peruersus, sceleratus, sceleratus, im-

pius, prauus, viciosus, malitiosus.

zloczynny / *maleficus. zloczynca /*

subst: malignus, maleficus. zloczyno-

stwo / Facinus, scelus, maleficiu.

złodziey / *Fur. złodzieyca / fem:*

złodzieystwo / furtum. złodzieyst-

Furtivus. zlorzecz / Conuictor,

criminator, conuictus incesso, male-

dico, inuehor, insector. zlorzecz-

nie / Conuictum. zlorzeczny / ma-

ledicus. zlorzeczystwo / maledi-

centia. zle bzywam / Abutor. zle

bzywanie / abusus.

zmaczam /

Z M.

Zmaczam / Rigo, irri^go, maderacio. **zma^lam** / Maderio. **zmo^l**
lip / Madidus.

Zmamiam / Decipio, oculos prestringo, prestigijs deludo. **zma^ltiony** / Deceptus, delusus. **zma^lmienie** / Prestigia.

Zmarly / Mortuus, defunctus. **zmarwychwstanie & zmartwychwstawam** / E mortuis resurgo. **zmartwychwstanie** / Resurrectio e mortuis.

Zmarzęcam / Corrugo, complico. **zmarzęzony** / Corrugatus, rugosus. **zmarzę^la** / Ruga.

Zmarzam / Frigore perco. In prat: **zmarzlem**.

Zmatam / Mentior.

Zmawtam / Despondeo. **zma^lwtam** sie / Paciscor, conuenio. **zmow^la** / Pactum, conuentio.

Zmązute / Maculo, inquino. Item, Deleo. **zną^lż^la** / Labes, macula, menda & uir.

Zmianę^la / Mentio, memoria, reoratio.

Zmiotam & zmietam / Deijcio, deturbo.

Zmieęcam / Mollio, macero.

Zmietam / Commolo, contero.

Zmientam / Verto, commuto, immuto.

Zmierst /

Z M.

Zmierst / Crepusculum. **zmiersta** sie / vesperscit.

Zmierzawam / Reticeo.

Zmilkam / Obmutesco.

Zmilitie sie / Misereor. **zmilota** wanie / miseratio.

Zmind^la / Sordes, tenacitas.

zminda^l / Homo sordidus, tenax, parcus.

Zmity^la / Stellio, aspis.

Zmod^l / Samogitia.

Zmordute / Defatigo. **zmordow^l** wany / Fessus. **zmordowanie** / Defatigatio.

Zmrużam / Conniueo.

Zmudżam / Cesso, tardo, cunctor, tempus inutiliter tero.

Zmyślam / Fingo, comminiscor, simulo, pra me fero. **zmyślente** / Fignentum. **zmyślony** / Commentitius.

Zmywam / Abluo, abstergo.

Z N.

Znać / Nota, signum, symbolum. **zną^lkomity** / Euidens, notorius, notabilis. **zną^lczę** / Noto, signo. **zną^lczny** / Notabilis, euidentis.

Znam / Nosco, noui, znato.

III 2 myl

Z N

my/Notum. znaiomoe/Notitia,
familiaritas, consuetudo.

Znamie/ Signum, nota, mira-
culum. Item, Nomen. známio,
nute/ Nota, insignio, significo.
denoto. známienity/ Insignis, ce-
lebris, spectabilis, notabilis, excel-
lens, clarus, eximius, illustris.

Znasam/ Confero, comparto,
colligo, concervu. Item, Patior.

Znawtam/ Renovo, refrico.

Zne/ Meto, vindemio. In pret:
zalem. Inf: zac. znivo/ Messis,
zatica/ Messor.

Znedzam/ Ad paupertatem re-
digo. znedzie/ Ad paupertatem
redigor.

Znienaczka/ Subito, illico.

Zntiesiony/ vide znosie.

Zniewalam/ Cogo, in servitu-
tem redigo. zniewolente/ Coactio.

Zntewieszcam/ Effemino. znie-
wieszcam/ Effeminatus.

Zn: Pne/ Dispareo, evanesco,
znisomy/ Nihili, nullius precij,
nanus, euanidus, caducus.

Zntiszcam/ Perdo, aboleo, la-
befacto, in nihilum redigo. zn-
szcam/ Pereo, in nihilum redigor.

Znosie/ Patior, tolero, suffero.
Item, Comporto. Item, Abrogo,
aboleo,

Z N

aboleo, deleo, antiquo. zniesiony
Abrogatus. znosny/ Tolerabilis.

Znon/ Ardor, aestus. znole sie/
Ardeo, aestuo.

Z O

Zobam/ Colligo instar auium.

Zobopolny/ Mutuum.

Zocze/ Aspicio, conspicio. Item,
e conspectu abeo, subduca me.

Zoladz/ Glans, balanus.

Zoladze/ Stomachus, ventri-
culus. zoladze sie/ Stomachor.

Zole/ Fel, bilis.

Zolien/ Ambrosia.

Zold/ Suspendium, merces.

Zolna/ Merops, apiastre.

Zolnier/ Miles. zolnierstwo/
Militia.

Zolnarz/ Psalterium.

Zolny/ Flavus, croceus, luteus.

Zoltoe/ Flavus color. zolcie/

Flavesco. zolice/ vitellus. zolta
ntemoc/ Morbus regius, aurigo,
Ictericus morbus.

Zolw/ Testudo, chelys, concha,
zolwiony/ testudineus.

Zolza/ Glandula, consilla.

Zona/ vxor, coniux. zentn &
zentst/ vxorinus. zentie sie/ puellam

ambio, vxorem expeto, vxorem
duco. Zoram/

Z O.

Żoraw / *Grus*, *Items*, *Antlia*.
Żorawie / *Pipo*, *onis*, **Żorawi** /
grunus. **Żorawini** / *Mora rubi*
idai.

Żostawam / *Maneo*, *permaneo*,
remaneo, *resto*, *supersum*.

Żostawie & Żostawiam / *De-*
sera, *relinquo*. **Żostali** / *Reliquus*.

Żostote sie / *Permaneo*, *persisto*,
consisto, *perseuero*.

Żowie / *voco*, *nomino*, *nuncu-*
po, *appello*.

Z P.

Ż przygody / *Casu*, *forte*, *for-*
tuito.

Żppcham / *Dejcio*, *deturbo*,
precipitem da. *In prat.* **Żpchna-**
tem. *Inf.* **Żpchnać**.

Z R.

Żrabam / *Diffindo*. **Żrab** / *Mu-*
nitio ex deiectis arboribus facta.

Żrastam sie / *Coedo*, *concreresco*.
Żrost / *Habitudo*, *statura*.

Żre / *voro*, *lurca*, *glutio*. *In*
prat. **Żarliem**. *Inf.* **Żrec**. **Żarlioe** /
Edo, *bibo*, *heluo*, *commessator*.

Żrebowini / *Sponsalia*.

Żrontam / *Euomo*, *eructo*.

Żrownawam / *Aequo*, *confero*,
comparo.

Z R.

comparo. **Żrownanie** / *Collatio*,
comparatio.

Żrywam / *Decerpo*, *lacero*. *In*
prat. **Żerwakem**. *Inde* **Żerwony** /
adiect. *seu particip.* *quo in bene*
vel male precando utimur. *ut*
Żerwony bogu / *valeat*. **Żerwony**
Łātu / *abeat in malam rem*.

Żrzadzam / *Ordino*, *dispono*.
Item, *Conduco*. **Żrzad & Żrzadze-**
nte / *Dispositio*, *providentia*, *fa-*
tum.

Żrzaz / *Sarculus*, *palmes*. **Żrzaz**
je / *dimin.*

Żrzebie & Żrzebiec / *Pullus equi-*
nus, *equulus*, *equuleus*.

Żrzedny / *Morosus*, *difficilis*,
qui in ordinem redigi non potest.
Exlex.

Żrzete / *Maturefco*. **Żrzali** /
Maturus.

Żrzenicā / *Pupilla*.

Żrzetelny / *Clarus*, *dilucidus*.

Żrzodlo / *Fons*, *scaturigo*. **Żrzo-**
delko / *fonticulus*. **Żrzodlny** / *fon-*
tanus. **Żrzodlisny** / *Scaturiginosus*.

Żrzucam / *Dejcio*, *deturbo*, *de-*
struo, *demolior*.

Z S.

Żili 3 **Żsycham** /

Z S.

*Zipcham/ Aresco, marcesco. In
prat: zeschnelem. Inde zeschly/
Aridus, marcidus.*

Z T.

*Z tad/ Hinc. & tam tad/ Illinc.
inde.*

*Z tracam/ Deicio, decutio. de-
turbo, precipito.*

*Z trasunek/ Casu, fortè, for-
tuito.*

Z V.

Zubr/ Vrus.

*Zucham & zuchlam/ Mando,
rumino.*

*Zuchwaly/ Insolens, petulans.
zuchwalswo/ Insolentia, petu-
lantia. zuchwalec/ Temerarius.*

*Zuie & zuwam/ per z/ Exuo.
In prat: zuwatem. Inf: zuwac.
zuwadlnia/ Spoliarium, apody-
terium.*

*Zuie & zuwam per z/ Mando.
is. In prat: zuwatem. Inf: zuwac.*

*Zupelny/ Plenus, perfectus.
integer, solidus, absolutus. zu-
pelnośc/ Perfectio, integritas,
soliditas.*

Zupica/ Tunica.

*Zur/ Fermentum, iusculum fer-
mentaceum. zurze sie/ vultum ad
austeri-*

Z V.

*austeritatem & seneritatem quan-
dam compono.*

*Zuzel/ & zuzelica/ Scoria, ex-
crementa metallorum.*

Z VV.

*Zwada/ Rixa, certamen, iur-
gium, altercatio, contentio, mo-
tus, seditio, dissidium, zwadlwy/
Rixosus, contentiosus. zwayca/
& zwaydeca/ Homo rixosus, con-
tentiosus, factiosus.*

Zwalam/ Conuoluo, deuoluo.

*Zwalcze/ Debello, vinco, ex-
pugno.*

Zwatem/ vide zuie.

Zwattam/ Attenuo, debilito.

Zwawidlo/ Rumex.

Zweszam/ Angusto, coarcto.

*Zwiaštuie/ Annuncio, zwiastos-
wanie/ Annanciatio.*

*Zwiedne/ Exaresco, marce-
sco, flaccesco. In prat: zwiadtem.
zwiedny/ Aridus, marcidus, flac-
cidus.*

Zwiercam/ Contero.

Zwierciadło/ Speculum.

*Zwierz/ Singulare collectivum.
omne genus ferarum significat.*

*Zwierzani & zwierzani sie/
Credo, concredo, depono.*

Zwierzchu/

Z VV.

Zwierzchu/ Desuper. zwierzchny
Suptus. zwierzchności/ Magi-
stratus, potestas. zwierzchnica/
Scamnum superius in balneis.

Zwierz/ Animal. zwierzatko/
Animalculum. zwierzeczy/ Fe-
rinus. zwierzina/ Caro ferina.
zwierzintec/ Viuarium, theriotro-
phium.

Zwieksam/ Demitto. zwiesham
sie/ Dependeo.

Zwietrzete/ Perdo saporem, in
vappam vertor, zwietrzatny/ Fa-
tuum, insipidus, subuentaneus.

Zwiezute/ Ligo, colligo, vin-
cio, constringo. zwiastka/ Vincu-
lum.

Zwieławam/ Implico, inuoluo,
impedio, irretio.

Zwinam/ Conglomero.

Zwintiam sie/ Committo, per-
petro, designo.

Zwionam/ Euado, aufugio,
elabor, in pedes me conijcto, fuga
mihi consulo.

Zwiodę/ &c. vide zwodze.

Zwiotchete/ Flaccesco, marce-
sco. zwiotchaty/ Marcidus, flac-
cidus.

Zwiyam/ Conuoluo, conglome-
ro, contorqueo. zwiyam sie/ In
gyrum

Z VV.

gyrum seu spiram me colligo more
serpentum.

Zwłaczam/ Exuo, detraho. Itē
Protraho, differo, procrastino,
cunctor. zwłoka/ Dilatio. zwłosi-
ci/ Spolia, exuvie.

Zwłasczā/ Scilicet, videlicet,
quippe, nempe, nimirum, pra-
sertim, praecipue, imprimis, ma-
ximē.

Zwodze/ Colligo, congrego,
coaceruo. Item, Seduco, decipio.
impono, circumuenio, fingo, simulo.
zwodnię & zwodziciel/ Impostor.

Zwolawam/ Conuoco.

Zwolennic/ Discipulus. zwos-
lennica/ Discipula.

Zwon/ Campana. zwońc/ zwo-
nuśc/ Tinnatulum, cymba-
lum. zwonte/ Campanam pulso.

zwoniarz/ Aedituus. zwontec/
vela, linaria, auis nomen.

Zwono b Polā/ Absis, curua-
tura rota. zwonoryble/ Frustrum
seu portio piscis.

Zwoje/ Conueho, colligo.

Zwracam/ Euomo.

Zwycięzam/ vinco, triumpho,
palmam fero. zwycięstwo/ victo-
ria, palma, triumphus. zwycięzca/
victor, triumphator.

Zwyłam/

Z VV.

Zwykam / Soleo. Item, addisco.
In pr. et: **zwyktem**. Inde **zwykly** /
 Solitus, consuetus, vulgaris, usi-
 tatus. **zwykzany** / Mos, consuetu-
 do. **zwykzanny** / usitatus. &c.

Z Y.

Zycze / Opto, precor, fauco, con-
 sultum cupio. **zyczliwy** / Fauens,
 studiosus, cupidus. **zyczliwość** /
 Beneuolentia, fauor, studium.

Zyd / Iudaeus. Hebraeus. **Zydo**
wła / Mulier Hebraea. **zydowski** /
 Iudaicus.

Zyde sie / Coëo, congregior,
 conuenio.

Zyte / vino. Item, Fruor, ve-
 scor.

Zylá / Nervus, vena. **zylowá**
ty / Nervosus.

Zymá /

Z Y.

Zymá vide **zimá**.

Zysť / Lucrum, compendium,
 quaestus, usura. **zysťute** / Lucror.

Zyto / Frumentum, siligo. **zyto**
ny / Frumentarius.

Zywica / Resina, lachryma.

Zywle / vino. Item, **Alo**, nu-
 trio. **zwyw** / vivus. **zwywot** / vita.

Item, **zwyer**. Item, **zwyer** / ventriculus.
zwywność / victus, alimentum, nu-
 trimentum.

Zyzny / Fertilis. **Zyzność** / Fer-
 tilitas.

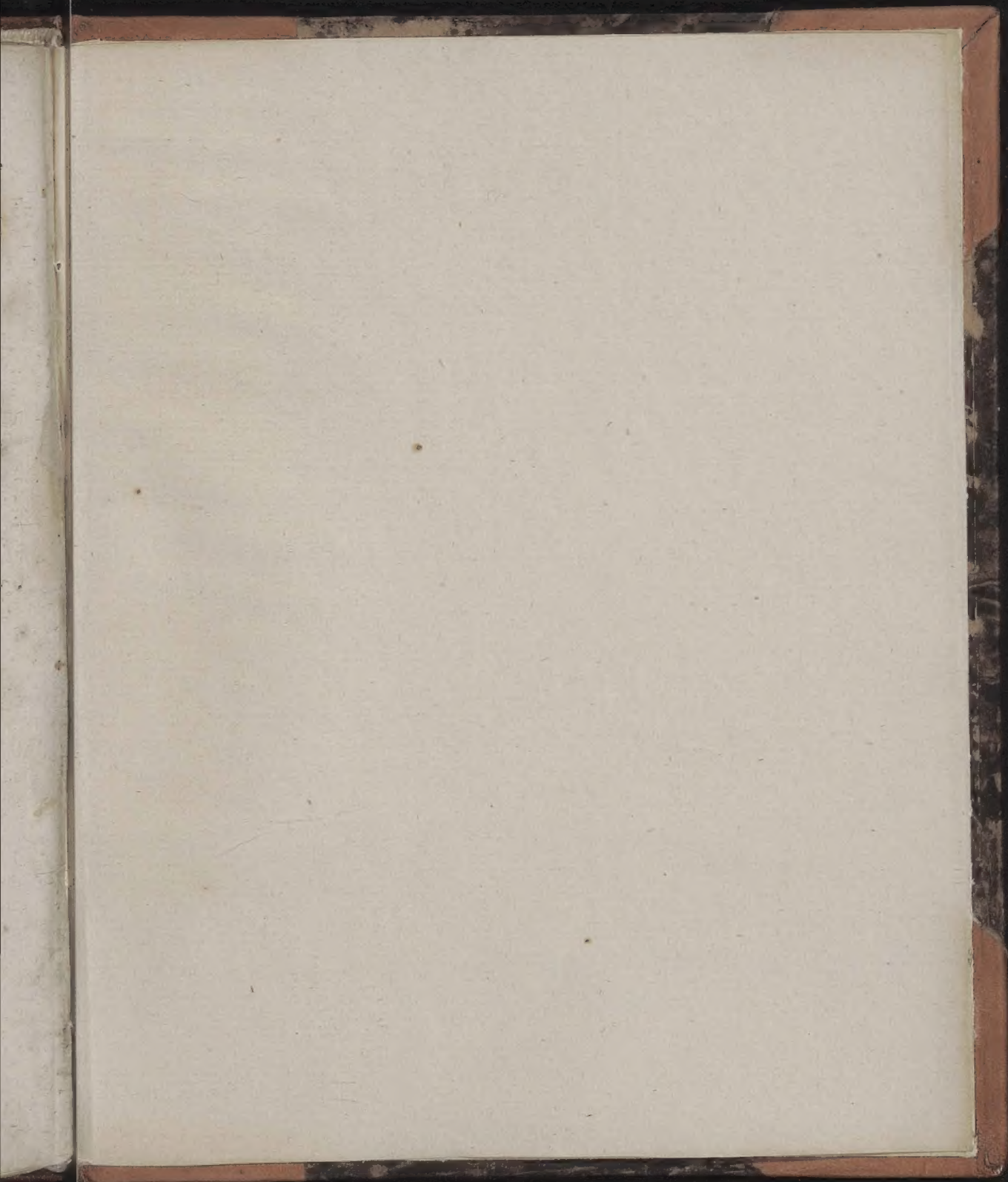
Z Z.

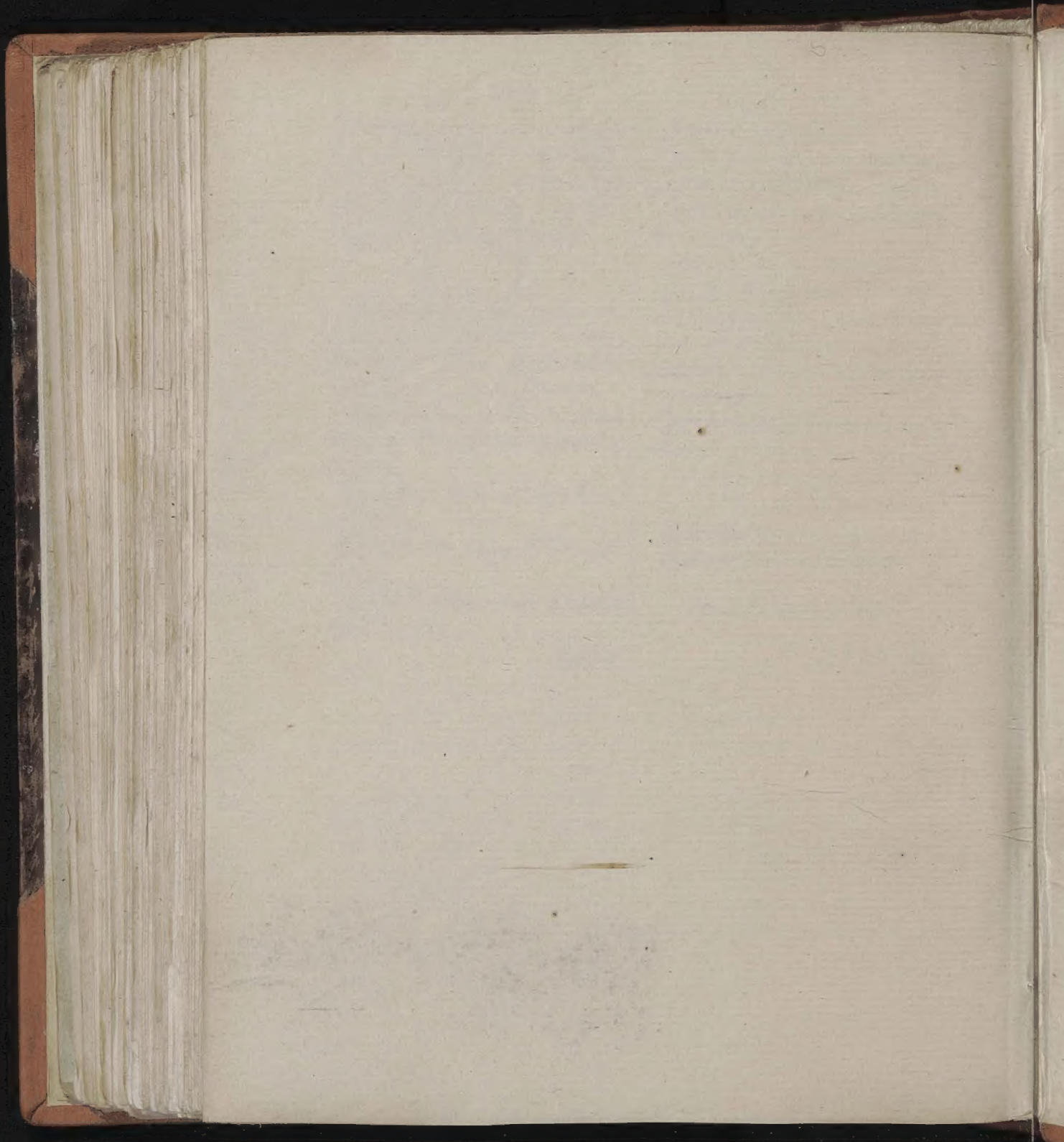
Zięć / **zję** / &c. vide **zję**.

Zyram / Denoro, deglutio.

Finis secundae partis.

DICTION.

Oddział Konserwacji Zbiorów
Bibl. Jag.
1994 r.

